

An aerial photograph of a construction site. On the right, a large building is under construction, showing its steel framework. On the left, a completed building with a green roof and many windows is visible. The foreground is a dirt area with various construction materials and equipment.

Dopadová studie pro lokalitu SPP Lutyně

ver. 1.0.4

10 — 2024

4ct

Disclaimer

Tento dokument představuje dopadovou studii, která má sloužit jako podklad pro zadavatele pro učinění strategického rozhodnutí o volbě investiční varianty, realizace strategického průmyslového parku Dolní Lutyně.

Účelem dokumentu je vytvoření dopadové studie, ve které bude stanoven rozsah dopadu posuzovaného záměru pro řešené území. Při zpracování studie bylo vycházeno primárně z „Metodiky vyhodnocení územních nároků průmyslových zón“ z roku 2018 (aktualizace 2020). Tato metodika byla použita jako základní kostra dopadové studie, v některých případech musely být aplikovány i jiné postupy s ohledem na kontext území a specifickou posuzovaného záměru. Při jednání s aktéry byly často diskutovány detaily a podrobnosti, na které zpracovatel nemohl v rámci plnění díla odpovědět (vyžadovaly by daleko širší rámec zadání). Přesto byly zohledněny v celkové logice práce.

Veškeré informace použité v této studii byly získány metodami ve studii popsanými, použité zdroje jsou uvedeny na konci dokumentu. Technické podklady pro posouzení investiční varianty byly zhotoviteli poskytnuty zadavatelem. Národní i regionální data byla převážně převzata od národních autorit a jsou uvedena v příloze dopadové studie.

Zhotovitel nepřebírá odpovědnost za doporučení.

Dopadová studie pro lokalitu SPP Lutyně

A / Fáze projektu

Zadavatel:

Státní investiční a rozvojová společnost, a.s.
Na Poříčí 1046/24, Nové Město, 110 00 Praha 1

Zpracovatel:

AQE advisors, a. s.
třída Kpt. Jaroše 194/31, 602 00 Brno
info@AQE.cz

4ct s.r.o
Drtinova 557/10, 150 00 Praha 5-Smíchov
info@4ctplatform.eu

Zpracovatelský tým:

Daniel Bečvář
Tomáš Ctibor
Pavel Franěk
Jan Havránek
Vitalii Kostin
Ondřej Krejčí
Vojtěch Myška
Jan Pavelka
Michal Wagner
a další.

Dopadová studie pro lokalitu SPP Lutyně

A0	Manažerské shrnutí	16
	Metodika práce	34
	0.1 Postupy a techniky práce	38
	0.2 Přínosy a dopady	42
	0.3 Vymezení velikosti dotčeného území	44
	0.4 Výchozí parametry	48
A1	Kontext prostředí	52
	1.1 Vstupní informace zadavatele studie	54
	1.2 Synergie s koncepčními dokumenty a strategickými projekty Moravskoslezského kraje	57
	1.3 Sociodemografický vývoj MSK	60
	1.4 Předpokládané změny na trhu práce	75
	1.5 Automobilový průmysl v ČR	92
	1.6 Kvalita života v Moravskoslezském kraji	108
	1.7 Kontext k trhu s nemovitostmi	121
	1.8 Poučení z dostupné praxe - průmyslové zóny v tuzemsku a zahraničí	130

A2	Lidé a život	144
2.1	Zaměstnanost	147
2.2	Bydlení	178
2.3	Školství	206
2.4	Občanská vybavenost	236
2.5	Mobilita a konektivita	270
A3	Krajina a osídlení	298
3.1	Souhrn předpokládaných dopadů na sídla a krajinu	306
3.2	Strategické posouzení vhodnosti lokality	310
3.3	Popis stavu a záměru	316
3.4	Rozbor relevantních systémových vrstev	326
3.5	Krajinné parametry	348
3.6	Prvky a jevy územně analytických podkladů ORP Bohumín	356
3.7	Vzdálenostní a překryvná analýza	370
3.8	Dopady na prvky ochrany přírody a krajiny	382
3.9	Analýza viditelnosti	406
3.10	Dostupnost, prostupnost a veřejný prostor	418
3.11	Ekosystémové služby	438
A4	Zhodnocení přínosů	470
4.1	Očekávané změny pro klíčové aktéry v území	473
4.2	Socioekonomické dopady v podobě hotovostních toků	475
4.3	Vliv investice na HDP a veřejné finance	484
4.4	Kvantitativní přínosy v čase	490
4.5	Očekávané socioekonomické přínosy	491

Jak číst tuto studii

Studie je rozdělena do čtyř hlavních částí - Prostředí (kap. 1), Lidé a život (kap. 2), Krajina a osídlení (kap. 3) a Přínosy (kap. 4). Úvodní část dopadové studie (kap. 1) se věnuje vybraným aspektům vnějšího prostředí (globální, národní a regionální aspekt), které dle nás mají bezprostřední dopad na řešenou problematiku a bez kterých nelze plánovanou investici do strategického průmyslového parku posuzovat.

Již od samotného začátku tvorby dopadové studie jsme k řešenému problému přistoupili variantně. Vzhledem k tomu, že v České republice obecně chybí připravenost podobných velkých zón pro strategické investory a v jejich lákání tak náš stát ztrácí v porovnání s okolními zeměmi, museli jsme vytvořit scénáře, na kterých jsme simulovali možné situace - zejména s ohledem na mobilitu lidí na pracovním trhu. Lokální poznatky jsme čerpali z koncepčních dokumentů místních územních autorit, našich vlastních datových sad a v místě plánované realizace jsme některé skutečnosti ověřovali fyzickým dotazováním místních obyvatel.

Na řešený problém jsme pohlíželi komplexně a z různých pohledů. V takto rozsáhlé práci, s místy nedostatečně exaktními vstupy, se nelze vyhnout částečným překryvům témat. Vše je propojeno, a proto jsou dílčí poznání k jednomu tématu často uvedena u různých kapitol. Naším záměrem bylo uvést kontext vždy tam, kde se tvoří úsudek.

Jak tedy číst tuto studii? Záleží samozřejmě na času každého scénáře. **Studie se dá číst od začátku do konce jako příběh** (to ovšem moc nepředpokládáme), zároveň se dá číst úsporně. Kapitola Prostředí se věnuje kontextu, do kterého předmětné téma zasazujeme. Na evropské, národní a krajské úrovni zjednodušeně vymezujeme změny, které probíhají, definujeme vybrané podmínky a limity, jež mají vztah k dopadové studii. Následující kapitoly pak již na lokální úrovni řeší očekávaný dopad investice, přičemž logika postupu navazuje na poznání uvedené v kap. Prostředí.

Pro rychlý vhled a zjištění dovozených dopadů **je možné v úvodu každé řešené oblasti přečíst "Hlavní zjištění" a rovnou přejít na "Očekávané dopady"**. Pokud by kdokoli chtěl ověřit náš postup úvah, u "Hlavních zjištění" je uvedena navigace na příslušné subkapitoly, ze kterých hlavní zjištění formuluje. Při práci jsme poznání co nejvíce zdrojovali **pro možnou budoucí replikovatelnost postupu**.

» Na řešený problém jsme nahlíželi komplexně a z vícero pohledů

» Základ pro výpočet dopadů vychází z Metodiky vyhodnocení územních dopadů

Kapitoly “Určení nároků...” se věnují postupu výpočtu dopadů investice, kdy jako výchozí základna pro výpočty je použita “Metodika vyhodnocení územních nároků průmyslových zón”. Výpočty jsou nicméně dále uzpůsobeny specifikům území. K výpočtům je připojen zdrojový datový soubor (soubory), kde je možné vstupní parametry měnit. Navrhujeme tyto výpočty v čase aktualizovat na základě nových, přesnějších dat. Případně bude v mezičase dokončena jiná strategická studie (nebo výzkum) mající vztah k řešené problematice, která může náš postup obohatit.

Zájmy jednotlivých aktérů v území se výrazně rozcházejí. Jistou představu o dopadech strategického průmyslové parku mají volení zástupci nejbližších obcí, odlišnou poté zástupci magistrátů okolních měst ve spádovém území. Do diskuzí vstupuje řada zájmových skupin, které na realizaci investice mají izolovaný pohled a vnímají dopady optikou přímého ovlivnění vlastních činností a zájmů. Všechny tyto názory a pohledy jsou důležité, při tvorbě dopadové studie jsme nicméně žádný neupřednostnili. **Naším záměrem bylo vytvořit studii, která nebude tendenční ani aktivistická, avšak bude založena na již existujících koncepcích, strategiích, analýzách a datech. Bude se pohybovat v legislativním rámci ČR a nebude zvyšovat rozdíly mezi regiony/územími.** Vycházeli jsme z přesvědčení, že kvalita života ve všech částech naší země by měla být obdobná. I z toho důvodu jsou ve studii uvedeny kontextové a argumentační kapitoly. Diskuzi nad nimi, zejména v odborných kruzích, považujeme za vítanou.

Kromě přímých “hmatatelných” dopadů tato studie do hloubky zkoumá částečně dopady nepřímé, zejména ekonomické a socioekonomické přínosy celé investice. V rámci zpracování **byla vytvořena jednoduchá analýza přínosů a dopadů. Na vybraných přínosech, které byly oceněny, je posuzován celkový socioekonomický přínos.** Pro komplexní posouzení dopadů a přínosů strategické investice by bylo nicméně vhodné přistoupit k problematice více holisticky (s využitím více dat, která nejsou však ke dni zpracování dostupná). Zejména pro rámec diskuzí v území doporučujeme snažit se vidět tyto dlouhodobé přínosy (nejen bezprostřední dopady), které mohou v krátkodobém horizontu přinést dílčí komplikace či pocity snížení kvality života.

Úvodní slovo

Českou ekonomiku čeká dlouhé období změn. Setrvale nízká nezaměstnanost, do jejíž úrovně výrazněji nezasáhla ani koronavirem způsobená ekonomická krize, svědčí o tom, že se **dosavadní hospodářský model vyčerpal**. Česko se už nemůže spoléhat na levnou pracovní sílu, na níž založilo v 90. letech svůj model subdodávek pro velké nadnárodní společnosti. Pod jejich tlakem na snižování cen a v silné konkurenci z Asie už tuzemské firmy v budoucnu nemohou obstát. K tomu se přidávají další faktory, jako je například **rostoucí důraz na ekologii a udržitelnost**, které potřebu přestavby tuzemské ekonomiky akcelerují. Teď záleží především na šikovnosti a obratnosti českých firem, jak si s těmito výzvami poradí.

Už před vypuknutím koronaviru přitom rekordně nízká nezaměstnanost signalizovala, že tuzemská ekonomika nebude moci pokračovat v nastoleném vývoji uplynulých třiceti let. V roce 2019 byla bez práce méně než 3 % populace. A i nyní více pracovních míst zůstává neobsazených, než kolik lidí novou práci hledá. To se promítá do růstu mezd. **Česko v důsledku přestává být zemí s levnou pracovní silou, na níž založilo svůj dosavadní růst.** Zvláště v automobilovém průmyslu, který s téměř 10% podílem na HDP tvoří nejsilnější tuzemský sektor, je tlak na ceny nejvyšší.

V dnešní době **stojíme na prahu další fáze transformace průmyslu**, která nás vede do éry, kde se prolínají hranice mezi fyzickým a digitálním světem. Tato nová éra s sebou nese nejen příležitosti pro růst a efektivitu, ale i naléhavou potřebu přepracování ekonomických modelů a strategií s cílem udržet krok s neustále se vyvíjející realitou. Globalizace a rychlý technologický pokrok jsou hnacími silami za tímto obdobím proměn, které nás nutí přehodnotit tradiční přístupy k průmyslové výrobě a obchodním operacím. **Digitalizace a automatizace nejen zrychlují produkční procesy, ale mění i samotnou povahu pracovního trhu a vyžadují nové dovednosti a přizpůsobivost od pracovníků.** V tomto rychlém tempu změn se stává klíčovým faktorem schopnost průmyslu a ekonomiky adaptovat se na nové výzvy a vytvářet udržitelné a inovativní strategie.

V čele této transformace stojí otázka udržitelnosti a ekologické odpovědnosti. S narůstajícími obavami o životní prostředí a dopady průmyslové činnosti na planetu se stává nezbytným přehodnocení tradičních výrobních postupů a hledání ekologicky šetrných alternativ. Zároveň nás to vyzývá k vytvoření ekonomických modelů, které jsou šetrné k životnímu prostředí a podporují udržitelný rozvoj. V rámci této transformace je **nezbytné zdůraznit roli inovací a výzkumu.** Firmy a ekonomiky, které budou schopny investovat do vývoje nových technologií a hledání inovativních řešení, budou mít klíč k úspěchu v novém průmyslovém paradigmatu. Zároveň je důležité, aby vláda a podnikatelské subjekty spolupracovaly na vytváření příznivého prostředí pro inovace a podporu výzkumu.

» V čele probíhající transformace stojí otázka udržitelnosti a ekologické odpovědnosti

» Vymýtit levnou práci nepůjde bez provedení transformačních změn a strategických investic

S adaptací ekonomiky na nové výzvy přichází i potřeba přeorientování vzdělávacích systémů. **Moderní pracovní trh vyžaduje nové dovednosti a znalosti**, a proto je nezbytné přizpůsobit vzdělávací programy tak, aby odpovídaly potřebám budoucích pracovníků. To zahrnuje nejen technické dovednosti, ale i schopnost kritického myšlení, týmové spolupráce a adaptabilitu. Je ale otázka, zda tuzemské firmy nabízející se příležitosti skutečně využijí a jak rychle se jim to podaří.

Největší díl transformace bude záviset na aktivitě firem. Mají-li dohnat lídry světového byznysu, budou se muset naučit přicházet s novými nápady v oblasti technologií, marketingu a designu na každodenní bázi. Ty, které v tom budou méně úspěšné, postupně vytlačí noví hráči z odvětví s vyšší přidanou hodnotou, kteří si budou moci dovolit platit zaměstnancům vyšší mzdy.

Podniky s nízkou přidanou hodnotou budou vytvářet ve společnosti dojem, že nejsou lidi. **Budou se bránit novým investorům v inovativních oborech, neboť ti budou schopni nabízet zaměstnancům výrazně vyšší mzdy a vysávat pracovní sílu z "montoven".** V nich budou čeští zaměstnanci nahrazení dovezenou levnou pracovní silou (zejména z třetích zemí) nebo prostě zkrachují. Ve veřejné debatě bude nezbytné vyřešit protimluv prohlášení typu "konec levné práce" a "nechceme nové investory".

Bude tak nelehkým úkolem současné i budoucí vlády i regionální samosprávy období transformace ustát tak, aby se zbytečně neutrácelo miliardy za podporu zanikajícího byznysu, který v Česku přežívá z „minulého století“.

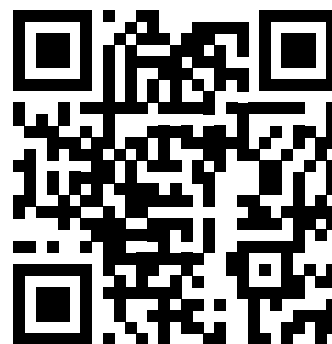

Jan Havránek, za kolektiv autorů

Manažerské shrnutí

Logika postupu zpracování je zvolena tak, že v první fázi dopadové studie je analyzován výchozí stav v daném území a současně jsou (v rámci možností) izolovány faktory, které se ve spádovém území projevují bez ohledu na plánovanou investici. Součástí postupu zpracování jsou i dostupné odborné analýzy a kvalifikované odhady (trendy) prestižních poradenských společností jako BCG a Aspen Institute, PwC nebo Deloitte, které umožňují přesněji definovat výchozí parametry pro zpracování modelů.

Dopadová studie se věnovala zejména identifikaci dopadů realizace investice i budoucím přínosům. Při modelování jednotlivých variant a posuzování míry ovlivnění spádového území je z analyzovaných dat patrné, že realizace investice by měla na spádové území nesporně pozitivní přínos. Každá investice takto velkého významu má vždy rozsáhlý multiplikační efekt a dopadá pozitivně nejen na ekosystém navazujících firem (vč. posílení lokální ekonomiky), ale i do oblasti školství, občanského komunitního života a rozvoje částí obcí.

BSG a Aspen institut, srpen 2022

Závěry v oblasti socioekonomických přínosů

- **Hrubá přidaná hodnota české ekonomiky by se celkem zvýšila o 221,9 mld. Kč, což představuje 2,4 % očekávaného HDP v roce 2028.** Větší dopad na ekonomiku by měl provoz Gigafactory než její výstavba. Provoz Gigafactory by zvedl český HDP celkem o 192,6 mld. Kč, výstavba pak o 29,3 mld. Kč.
- Realizace záměru předpokládá vytvoření **3 666 pracovních míst v provozní fázi**. Kumulované ocenění pracovních míst v budoucích cenách představuje hodnotu 72,828 mld. Kč, **v současných cenách roku 2024 pak 32,754 mld. Kč**. Výstavba SPP bude mít výrazný vliv na vznik dalších pracovních míst díky nepřímým a indukovaným efektům. Těchto nových míst se předpokládá 9 165.
- Předpokládá se, že **vyvolané zvýšení mezd se díky provozu SPP Dolní Lutyně dotkne dalších 7 % zaměstnanců** relevantních CZ- NACE v území, tedy **9 196 pracovníků** ve spádovém území 30 minut. Kumulované ocenění v budoucích cenách je predikováno v hodnotě 132,587 mld. Kč, **v současných cenách roku 2024 pak 59,63 mld. Kč**.

- **Zvýšené mzdy ve spádovém území vyvolají vyšší spotřebu domácností**, kumulované ocenění vyvolané spotřeby v budoucích cenách se odhaduje 106,528 mld. Kč, **kumulované ocenění v současných cenách roku 2024 pak 42,17 mld. Kč.**
- Nárůst HDP vyvolá pozitivní dopad na příjmy sektoru vládních institucí. **Celkem by se za celé období veřejné finance** (centrální vláda, obce a kraje) **dle našeho modelu zvýšily o 52,4 mld. Kč.**
- Daňové příjmy obce Dolní Lutyně by se v rozhodném roce 2029 zvýšily o 106,5 mil. Kč (dominantní položku představuje odhad výběru daně z nemovitosti ve výši cca 105,2 mil. Kč). **V desetiletém součtu jsou pak diskontované daňové příjmy obce predikovány v částce 902 mil. Kč.**

1.Tabulka: Klasifikace socioekonomických přínosů

Dopad	Popis	Kvantifikace	Významnost
Růst HDP české ekonomiky	Větší dopad na ekonomiku by měl provoz Gigafactory než její výstavba. Výpočet proveden input-output analýzou, do výpočtu byly zahrnuty investice továrny (bez investic do samotného dodavatelského řetězce.	+ 221,9 mld. Kč za etapu, což představuje 2,41 % HDP v roce 2029	*****
Příspěvek k veřejným financím	Nárůst HDP vyvolá pozitivní dopad na příjmy sektoru vládních institucí. Nárůst těchto příjmů odhadujeme na základě dostupných odhadů elasticit výběru jednotlivých typů daní na HDP.	+ 52,4 mld. Kč k veřejným financím	*****
Výběr daně z nemovitostí	Na základě předběžného propočtu by do rozpočtu obce mohlo přijít na cca 106 mil.Kč ročně.	+ 902 mil. Kč za 10 let	***
Transformace trhu práce k provozu s vyšší přidanou hodnotou	Významný tlak na navýšení mezd bude spojen s potřebou růstu produktivity - zvyšování hrubé přidané hodnoty práce. V kvantifikaci je uveden odhadovaný roční nárůst mezd vyvolaný vlivem realizace SPP.	+ 3,5 mld. Kč ročně	*****
Zvýšené investice firem do rozvoje podnikání (zesílení stávajících dodavatelských řetězců atd.)	Nepřímé náklady (změny v ekonomické aktivitě, které nastanou v důsledku investice a ovlivňují dodavatelský řetězec a další zapojení podniky) jsou součinem vstupní investice a multiplikátoru.	+ 167 mld. Kč	*****
Růst kupní síly zaměstnanců	Růst mezd v území zvýší i spotřebu místních obyvatel. Pro kvantifikaci je indikátor MPC nastaven na úrovni 0,7 (tedy že si lidé až 30 % financí ponechají formou úspor a zbylé prostředky utratí).	42,2 mld. Kč v současných cenách	*****

Pozn.: významnost dopadu je klasifikována jako negativní/pozitivní. Počet * určuje intenzitu významnosti konkrétního dopadu výstavby SPP do daného území.
***** - pozitivní.

Závěry v oblasti zaměstnanosti

- Odhadovaná potřeba investora je **3 666 pracovníků pro každou z realizačních etap** (celkem 2 etapy). Pro etapu 1 (2028 - 2034) a etapu 2 (2034 a dále) bude vytvořeno celkově 7 332 nových pracovních míst (přibližně).
- Celkový počet disponibilní pracovní síly v relevantních CZ NACE je ve spádovém území:
 - do 30 minut **133 705 obyvatel v ČR a 48 138 v Polsku**
 - do 15 minut **17 712 pracovníků v ČR**
- U požadovaných pozic by měla být nabízená mzda vyšší o cca 50 až 80 %, než jsou současné mediánové mzdy ve spádovém území.
- Průměrná fluktuace zaměstnanců na trhu práce se odhaduje v rozmezí 14 až 17 % ročně. Práci tak **ročně změní cca 19 až 23 tisíc zaměstnanců ve spádovém území 30 minut (jen české straně) a 2,5 až 3 tisíce ve zaměstnanců ve spádovém území 15 minut**, bez ohledu na realizaci SPP Lutyně.
- V segmentu zpracovatelského průmyslu by až 37 % využilo dobrou pracovní nabídku (největším motivátorem ke změně práce je výše mzdy), pokud by se jim naskytla (nad rámec běžné fluktuace).
- I ve vazbě na vyšší míru nezaměstnanosti v regionu (podíl nezaměstnaných ve spádovém území 30 minut je 8,67 %, respektive 10,07 % v území 15 minut) je v rozhodných letech pro nábor zaměstnanců **k dispozici cca 70 tis. pracovníků** ve spádovém území 30 minut (ve spádovém území 15 minut pak cca 9 tis.).
- Z výše uvedeného lze dovodit, že ve spádovém území se nachází dostatek pracovní síly pro potřeby realizace SPP Lutyně. Nebude tak nutné využívat ve větší míře agenturní pracovníky, ani pracovníky ze zahraničí.
- Stejně jako u jiných nových provozů bude nezbytné vytvořit ucelené **rekvalifikační a vzdělávací programy** (na straně státu i investora) pro nové zaměstnance.
- Příchod nového investora (s nabídkou lepších pracovních podmínek) vytvoří ekonomický tlak na ostatní zaměstnavatele ve spádovém území, kteří na tuto situaci budou muset reagovat.

2.Tabulka: Klasifikace dopadů SPP na oblast zaměstnanost

Dopad	Popis	Kvantifikace	Významnost
Vznik nových přímých pracovních míst	Nová pracovní místa u investora strategické investice, kvantifikace je vyjádřena pro realizaci etapy 1 a případné etapy 2.	3 666 / 7 332	*****
Nová nepřímá a indukovaná pracovní místa	Výstavba SPP bude mít výrazný vliv na vznik dalších pracovních míst díky nepřímým a indukovaným efektům. Pro výrobní průmysl a technologické sektory se multiplikátor zaměstnanosti často pohybuje mezi 1,5 až 4 (nepřímá a indukovaná místa). Pro výpočet je použit konzervativní odhad multiplikátoru zaměstnanosti 2,5, což znamená, že na každé přímé pracovní místo vzniknou další 2,5 nepřímá nebo indukovaná pracovní místa.	9 165 / etapa	****
Snížení nezaměstnanosti ve spádovém území	Část zaměstnanců se bude rekrutovat z řad nezaměstnaných, cca 15 % z registrovaných uchazečů může být vhodných pro práci ve SPP. Ve spádovém území 30/15 minut je ke dni zjišťování míra nezaměstnanosti vysoká - 8,67 % / 10,07 %.	pokles 1-2 p.b.	****
Zvýšení kvalifikace pracovní síly	Práce v novém odvětví vyvolá tlaky na růst kvalifikace pracovníků i uchazečů o práci, tento tlak bude následně promítnut i do dalších provozů ve spádovém území díky nutnosti zvýšení produktivity práce.	NA	***
Přítomnost stabilního zaměstnavatele v širším regionu	Jistota velkého strategického investora s dobrou nabídkou práce zlepšuje podnikatelské prostředí i důvěru lidí/firem k ekonomickému rozvoji.	NA	**
Zlepšení pracovních podmínek	Pracovní podmínky (mzda, benefity, organizační kultura atd.) vytvoří ve středním období nový standard pro zaměstnavatele v území - obecně dojde ke zvýšení kvality života dotčených osob.	NA	***
Multiplikační tlak na růst mezd	Nabídka nové, dobře placené práce vytvoří tlak na další zaměstnavatele v území, kteří se budou muset nové konkurenci přizpůsobit - budou nuceni nabízet lepší pracovní podmínky, aby si zaměstnance udrželi/našli nové. Pro výpočet je použit konzervativní odhad dopadu na 7 % relevantních pozic v 1. etapě a celkově 15 % relevantních pozic při realizaci obou etap.	navýšení mezd o 25-60% dle typu pozic pro dalších 9 196 / 19 106 zaměstnanců	***
Zvýšení fluktuace ve spádovém území	Lze očekávat, že míra fluktuace zejména v rozhodných náborových letech zvýší nad běžnou úroveň cca 14-17 %, a to zejména díky motivačním mzdovým podmínkám investora.	nárůst o 5-9 p.b.	**
Zánik/omezení firem s nízkými mzdami	Zejména firmám, které nebudou schopné reagovat na měnící se podmínky trhu práce (lepší mzdové podmínky) a nezvýší přidanou hodnotu práce, hrozí významné omezení či zánik.	NA	*

Pozn.: významnost dopadu je klasifikována jako negativní/pozitivní. Počet * určuje intenzitu významnosti konkrétního dopadu výstavby SPP do daného území. ***** - negativní, ***** - pozitivní.

Závěry v oblasti bydlení

- Předpokládá se, že **naprostá většina zaměstnanců SPP bude dojíždět** ze spádového území 30 minut, tedy se za práci do tohoto území nebude stěhovat.
- Ve vymezeném území je zcela zřetelný **trend suburbanizace**, která je do jisté míry vyvolána mj. nedostatkem míst k výstavbě rodinných domů ve větších městech (zejména Karviná, Havířov), kde také dochází k postupnému snižování počtu obyvatel. Ve spádovém území 30 minut klesl počet obyvatel v období 2010 - 2023 o -10 %, ve spádovém území 15 minut o - 5,5 %. V menších obcích v zázemí naopak populace roste (Dolní Lutyně + 6 %, Rychvald + 10 %, Dětmárovice + 10 %).
- Lze očekávat, že **vznik SPP Lutyně zatraktivní lokality** (mírně pozitivní trend zhodnocení ceny nemovitostí) v její blízkosti a motivuje část zaměstnanců pořídit si zde nové bydlení (zejména rodinné domy).
- Modelově se odhaduje, že v každé fázi 110 - 183 zaměstnanců (tedy cca **147 - 246 osob k usazení**) bude hledat místo k bydlení v blízkosti SPP Lutyně (v obcích na hlavních dojezdových trasách)
- Ve spádové oblasti do 15 minut od SPP je k dispozici **dostatek rozvojových ploch pro výstavbu rodinných domů** (245 hektarů, což odpovídá více než 9 000 novým obyvatelům v rodinných domech).
- V obci Dolní Lutyně je dle platného územního plánu pro bydlení vyčleněna plocha 35 ha (pro cca 1 300 obyvatel), v části Věřňovice je pak stavební uzávěra.

3.Tabulka: Klasifikace dopadů SPP na oblast bydlení

Dopad	Popis	Kvantifikace	Významnost
Růst ceny bytových jednotek a stavebních pozemků	Vyšší poptávka po bydlení a z toho vyplývající růst cen nemovitostí v regionu již reflektuje probíhající proces suburbanizace (obce mimo ORP ve spádovém území). Lze očekávat, že malý pozitivní vliv výstavba SPP bude mít. Vyšší růst cen nemovitostí může zhoršovat dostupnost bydlení. Výchozí hodnoty transakčních cen jsou však na relativně dobré úrovni (cca 40-46 tis. Kč/m²).	+ 1 - 2 p.b. ročně nad současné tempo růstu	*
Požadavek na volné/ nové bytové jednotky	Investice vyvolá požadavek na bytové jednotky ze strany zaměstnanců, kteří budou do lokality dojíždět ze větších vzdáleností než 30 min. a zároveň požadavek na usazení osob, které se do lokality přestěhují za účelem práce ve SPP.	+ 370 ubytovacích jednotek / etapa	*
Růst hodnoty majetku současných obyvatel	S vybudováním průmyslové zóny bude souviset zvýšená poptávka po nemovitostech a individuální bytové výstavbě, stejně jako rozvoj související infrastruktury. To povede k postupnému zvyšování hodnoty stávajícího majetku současných obyvatel.	+ 1 389 mld. Kč kumulativní vyvolaný růst hodnoty	****
Snižování počtu neobydlených bytů	V současnosti je u menších obcí ve spádové oblasti do 30 min. od SPP Dolní Lutyně vyšší podíl neobydlených bytů a domů ve srovnání s průměrem v ČR. Díky pracovním příležitostem, které vzniknou v souvislosti s SPP Dolní Lutyně (přímé nepřímé, indukované), vzroste poptávka po bydlení i v doposud neobydlených bytech.	pokles o 1 p.b. ze současného podílu 9,0 % neobydlených bytů ve spádovém území 15 min	**
Vyšší nároky na technickou infrastrukturu	Rozšiřování kapacit technické infrastruktury v jednotlivých obcích spádové oblasti (voda, el. energie, kanalizace). S tím spojené vyšší náklady na provoz.	NA	***
Potřeba strategického plánování rozvoje obcí v jádrovém i širším území	Obce (města) ve spádovém území budou potřebovat aktualizovat (vytvořit nové) strategie směřování svého budoucího rozvoje, a to i včetně plánů bytové politiky. Tyto strategie měst by v ideálním případě měly být propojené, navazující - k využití synergických efektů.	cca 15 mil. Kč na nové strategické dokumenty	***
Gentrifikace území (riziko pro obyvatele s nižšími příjmy)	Díky růstu cen nemovitostí, vyvolanému vyšší poptávkou i makroekonomickou situací, se území stane hůře dostupné k životu pro nízkopříjmové skupiny obyvatel.	NA	*

Pozn.: významnost dopadu je klasifikována jako negativní/pozitivní. Počet * určuje intenzitu významnosti konkrétního dopadu výstavby SPP do daného území.

***** - negativní, ***** - pozitivní.

Závěry v oblasti školství

- Ve spádovém území SPP Lutyně se nachází dostatek disponibilní pracovní síly (viz kapitola zaměstnanost). Lze tedy předpokládat, že se do spádového území 15 minut v souvislosti s výstavbou Gigafactory **bude stěhovat jen minimum nových obyvatel** (střední hodnota cca 196 nově usazených osob v území v každé etapě).
- Ve spádovém území **30 minut jsou dostatečné kapacity ve vzdělávacích institucích**. V MŠ i ZŠ se naplněnost pohybuje v rozmezí 63 % (ZŠ) a 86 % (MŠ).
- Ve spádovém území 15 minut je dostatečná kapacita v ZŠ (naplněnost 55 %). V MŠ je v nejbližších obcích sousedících s SPP - Dolní Lutyně, Doubrava a Rychvald již v současné době kapacita naplněnosti již na hranici (92 - 100 %).
- S ohledem na současné demografické analýzy, které ukazují významný **pokles nově narozených dětí v MSK** (mezi lety 2010 - 2023 pokles o 26,1 %), lze očekávat pokles potřeby kapacit v MŠ a následně i v ZŠ ve větších městech spádového území (Karviná, Orlová, Bohumín).
- Naopak probíhající proces suburbanizace však může v některých menších obcích spádového území SPP Lutyně snížit (již částečně nedostatečné) kapacity škol a školských zařízení.
- Samotný přímý vliv strategické investice (tedy přistěhování cca 196 nových obyvatel) prakticky znamená potřebu sedmi míst v MŠ a 22 míst v ZŠ.
- Bez ohledu na plánovanou strategickou investici **bude potřeba zvýšit kapacity v MŠ v obcích v 15 minutové dojezdnosti**, a to tak, aby naplněnost odpovídala optimálně hranici 80 % rejstříkových kapacit.

4. Tabulka: Klasifikace dopadů SPP na oblast školství

Dopad	Popis	Kvantifikace	Významnost
Zvýšený tlak na dostupnost vzdělávací kapacity v MŠ	Příchod nových obyvatel (196 nových obyvatel / etapa), kteří se usadí v jádrovém území (5 - 15 minut), zvýší tlak na umístění dětí předškolního věku do MŠ. Již v současné době je naplněnost MŠ v jádrové oblasti 92 - 100%.	7 dětí v MŠ / etapa, celkem 14	**
Zvýšený tlak na dostupnost vzdělávací kapacity v ZŠ	Příchod nových obyvatel do jádrového území (5 - 15 minut) SPP (196 nových obyvatel / etapa) nepatrně zvýší tlak na kapacity ve vzdělávání v ZŠ (22 žáků / etapa). S ohledem na dostupné kapacity v ZŠ v území 15 minut (55 %) nebude problém tyto děti do ZŠ umístit.	22 žáků v ZŠ / etapa, celkem 44	*
Modernizace vzdělávací infrastruktury	S ohledem na zvýšený tlak na dostupnost vzdělávacích kapacit v MŠ, respektive ZŠ (primárně z důvodu probíhající suburbanizace), bude nutné modernizovat a doplnit současnou vzdělávací infrastrukturu a vzdělávací pomůcky tak, aby odpovídaly potřebám moderního vyučování s prvky technického vzdělávání. Dobudovat bude potřeba i sportovní infrastrukturu včetně tělocvičen, sportovních hřišť, případně stravovacích provozů.	cca 150 mil. Kč	***
Zvýšená poptávka po absolventech technického vzdělávání SŠ, VOŠ a VŠ	V souvislosti s provozem Gigafactory bude zesilovat poptávka po absolventech technického vzdělávání. Bude nutné navázat užší spolupráci vzdělávacích institucí při rozvoji nových studijních programů zaměřených na technické obory a podpora dalšího vzdělávání a rekvalifikací.	100 absolventů / rok	**
Praxe studentů s ohledem na jejich pozdější lepší uplatnitelnost na trhu práce	Zvýšení možností pro praxi a stáže studentů, což zlepší jejich uplatnitelnost na trhu práce.	50 studentů / rok	***
Rozšíření výuky STEM oborů	V souvislosti s vědeckými a technickými inovacemi (průmysl s vyšší přidanou hodnotou) bude nutné zaměřit vzdělávání i na tyto oblasti. Výuka STEM cílí na řešení výzev reálného světa a klade důraz na kritické a kreativní myšlení včetně využívání pomůcek, které mají v samotných studentech vzbudit o specializované obory zájem.	NA	**
Zavádění nových studijních oborů technického zaměření	Ve spolupráci se zřizovateli SŠ a VŠ (především VŠB TU) postupně zavádět nové učební obory a programy, které umožní vzdělávání v souladu s nejmodernějšími požadavky provozů s vyšší přidanou hodnotou.	200 absolventů / rok	**
Zvyšování kvalifikace obyvatel	Lze očekávat, že se bude postupně zvyšovat kvalifikace obyvatel, růst kupní síla v souvislosti s vyššími mzdami a zpomalí se braindrain lidí vyšším vzděláním.	NA	***
Snížení sociálního vyloučení	Ve spádové oblasti 15 minut bude větší nabídka lépe placené práce. Vyšší mzdy budou znamenat celkové snížení čerpání sociálních dávek, snížení počtu exekucí a lidí žijících na hranici chudoby.	- 3 % (z 5 798) počtu lidí v exekuci - 5 % (z 11 522) vypl. přísp. na živobytí - 5 % (z 5 219) vypl. doplat. na bydlení	***
Vyšší sounáležitost	Postupné zvyšování vzdělanosti a kupní síly obyvatel posílí jejich sounáležitost (vzájemnou i vazbu k místu, kde žijí). Předpokladem bude i větší míra občanské angažovanosti a zájmu o společenské dění v místě bydliště.	NA	***

Pozn.: významnost dopadu je klasifikována jako negativní/pozitivní. Počet * určuje intenzitu významnosti konkrétního dopadu výstavby SPP do daného území.
 ***** - negativní, ***** - pozitivní.

Závěry v oblasti občanské vybavenosti

Zdravotnictví

- **Spádové území (30 minut)** SPP Lutyně **disponuje dostatečnými kapacitami zdravotnické lůžkové péče (nachází se zde o 2 128 lůžek více, než stanovuje metodika), gynekologů (+ 63), zubních lékařů (+ 38) i lékařů pro děti a dorost (+ 4).** Nedostatečný je počet praktických lékařů pro dospělé (-8).
- **Spádové území (15 minut)** SPP Lutyně **disponuje dostatečnými kapacitami zdravotnické lůžkové péče (+ 248), gynekologů (+ 8).** Naopak nedostatek je zubních lékařů (-10), lékařů pro děti a dorost (-3) a praktických lékařů pro dospělé (-11).
- Tato situace do značné míry **souvisí s všeobecným nedostatkem lékařů a zdravotnického personálu**, který je evidovan napříč ČR. V mezikrajském srovnání počtu lékařů na 1 000 obyvatel (2021) zaujímá MSK kraj 7. místo (4,6 lékařů na 1000 obyvatel) a řadí se tak k republikovému průměru.
- **Drtivá většina budoucích zaměstnanců SPP však bude dojíždět do zaměstnání ze spádového území 30 minut** (kde již mají zajištěnu zdravotní péči u svého lékaře) a nepředpokládá se tak, že by se zde zvyšoval tlak na stávající capacity zdravotní péče.
- Výstavba SPP Lutyně však může znamenat větší koncentraci lidí v průběhu dne v jeho nejbližším okolí a tedy vyvolat poptávku po zajištění zdravotnické péče, která bude lépe dostupná v blízkosti nového zaměstnání. S ohledem na předpokládaný počet zaměstnanců SPP (3,6 tis. / 7 tis.) by nově vyvolaná poptávka po službách praktického lékaře (v jádrové oblasti) znamenala dva, respektive čtyři nové praktické lékaře a jednoho, respektive dva zubní lékaře.

Sport a kultura

- Z provedené analýzy obcí ve spádovém území do 30 minut od budoucí SPP vyplývá, že stejně jako v oblasti kultury, tak i v oblasti sportu disponuje toto území standardní sportovní a volnočasovou infrastrukturou.
- V porovnání s ostatními regiony ČR na základě polohy, demografických a socioekonomických souvislostí se vymezené území svou vybaveností nijak neodlišuje a patří k republikovému průměru.

Bezpečnost a kriminalita

- Ze zkušenosti jiných průmyslových areálů, kde pracuje nízký počet agenturních pracovníků (cca 5 -7 %) vyplývá, že se míra kriminality nezhoršila a je relativně stabilní.
- V případě SPP Lutyně zde budou dominantně pracovat zaměstnanci, kteří ve spádové oblasti již trvale bydlí. V rámci budoucího provozu se neuvažuje o větším využívání agenturních pracovníků (max 5% podíl).
- Pokud by ale podíl agenturních pracovníků překročil hranici 5 %, subjektivní pocity snížení bezpečí by se v místě mohly objevit.
- V souvislosti se zvýšenou mobilitou ve spádovém území (15, respektive 30 minut) způsobenou automobilovou dopravou, lze předpokládat zvýšené riziko spáchaných dopravních přestupků.

5. Tabulka: Klasifikace dopadů na oblast občanské vybavenosti

Dopad	Popis	Kvantifikace	Významnost
Zvýšené nároky na zajištění zdravotní péče v jádrovém území	Zvýšená koncentrace lidí v průběhu dne v nejbližším okolí SPP a s tím související zvýšená poptávka po zajištění základní zdravotní péče (praktický lékař, zubní lékař).	2 praktičtí lékaři a 1 zubní lékař / etapa, celkem 6	***
Tlak na posílení sportovní a volnočasové infrastruktury včetně spolkové činnosti	Zlepšení investičních možností obcí (díky dodatečným daňovým příjmům) a zvýšení nároků místních obyvatel (díky zlepšení životní úrovně) v jádrovém území (5minut) do modernizace a doplnění sportovní a volnočasové infrastruktury a větší podpora sportovních klubů a sdružení.	2 multifunkční hřiště / etapa	****
Posílení infrastruktury a spolkové činnosti v oblasti kultury	Zlepšení investičních možností obcí (díky dodatečným daňovým příjmům) a zvýšení nároků místních obyvatel (díky zlepšení životní úrovně) v jádrovém území (5minut) - modernizace a doplnění infrastruktury v oblasti kultury a větší podpora spolkové činnosti.	1 komunitní centrum / etapa	****
Zvýšení počtu dopravních přestupků	Zvýšené riziko počtu spáchaných dopravních přestupků v jádrovém území SPP v souvislosti s vyšší mobilitou obyvatel (zaměstnanců dojíždějících do SPP). Toto zvýšené riziko bude zaznamenáno především v souvislosti s budováním a zahájením provozu SPP. Následně se očekává postupný návrat k běžným hodnotám.	nárůst o 20 % / rok, což představuje navýšení o cca 1 193 dopravních přestupků a zvýšení počtu dopravních policistů o 2 / etapa	**
Potřeba posílení místních komunit a občanské vybavenosti	Větší koncentrace lidí v čase i místě, nárůst kupní síly obyvatel v souvislosti s prací v odvětvích s vysokou přidanou hodnotou, povede k nárůstu požadavků na rozvoj občanské společnosti.	20 mil. / rok	****
Snížení subjektivního pocitu bezpečí	Zvýšená koncentrace lidí v okolí SPP může znamenat pro místní obyvatele snížení subjektivního pocitu bezpečí.	2 policisté / etapa	**

Pozn.: významnost dopadu je klasifikována jako negativní/pozitivní. Počet * určuje intenzitu významnosti konkrétního dopadu výstavby SPP do daného území.
 ***** - negativní, **** - pozitivní.

Závěry v oblasti mobility a konektivity

- Nejvýznamnější změny v intenzitě silniční dopravy lze očekávat v nejbližším okolí SPP. Situace bude řešena mimo současné dopravní napojení (ul. Neradská) prostřednictvím nově vzniklého provizorního dálničního přivaděče (pro počáteční fázi). Po realizaci přeložky I/67 (předpokládaný termín realizace 2030) pak prostřednictvím z nových přivaděčů.
- **V souvislosti s uvažovaným počtem zaměstnanců SPP dojde v jádrovém území k navýšení intenzity dopravy až o 8 800 osobních automobilů a 1 900 nákladních vozidel denně.**
- **Dopravní infrastruktura v okolí budoucí SPP Lutyně bude ovlivněna klíčovým projektem přeložky I/67.** Při stavbě přeložky by došlo k významnému zkapacitnění klíčových příjezdů do SPP bez výraznějších negativních dopadů na obyvatele obce Dolní Lutyně.
- **Nejvyšší podíl zaměstnanců bude dojíždět z perimetru 30 minut. Bude pokračovat současný stav nízké mobility zaměstnanců.** Přes 50 % zaměstnaných ve spádové oblasti (perimetr 30 minut) pracuje v obci svého bydliště. Nižší podíl dojížděky za prací mimo obec bydliště mají populačně větší města (Ostrava, Karviná, Bohumín). Např. v Ostravě jde o 25 % obyvatel. **Studie pracuje se závěry, že 94 % dojíždějících do SPP nebude dojíždět z většího perimetru než 30 min.**
- Je definováno devět konkrétních doporučení k mitigaci dopravního zatížení v nejbližším okolí SPP. Její realizace významně přispěje k dopravní propustnosti území a zlepšení dopravní situace pro občany Dolní Lutyně.

6.Tabulka: Klasifikace dopadů SPP na oblast mobility a konektivity

Dopad	Popis	Kvantifikace	Významnost
Vyšší intenzita osobní dopravy	V souvislosti s uvažovaným počtem zaměstnanců SPP (až 7 332) dojde k v jádrovém území k navýšení intenzity dopravy. Nejvýznamnější navýšení intenzity bude vedeno v nově vzniklém dálničním přivaděči (pro počáteční fáze) a z nových přivaděčů přeložky I/67.	8 871 os. vozidel/den pro obě etapy	****
Vyšší intenzita nákladní dopravy	Rozvojem dodavatelsko-odběratelských vztahů dojde k navýšení intenzity nákladní, silniční i železniční dopravy. Klíčový je směr napojení na D1 u silniční, respektive směr Bohumín v případě železniční dopravy. Přesnější odhad materiálových toků a jejich směr bude stanoven na základě požadavků investora.	1 900 nákladních vozidel/den 19 vlakových souprav/den	**
Potřeba dokončení silničního obchvatu Dolní Lutyně	Bez realizace přeložky silnice I/67 a potřebného navýšení kapacity silniční sítě budou v oblasti Dolní Lutyně a SPP tvořeny dopravní kongesce. Vzhledem k současnému využití (přes 10 tis. automobilů denně) je uvažované navýšení (+ 8 tis. osobních a 2 tisíce ostatních automobilů) kritické.	41,6 % navýšení počtu osobních vozidel oproti současnému stavu úseku (Dolní Lutyně - Bohumín) +130 % navýšení počtu nákladních vozidel oproti současnému stavu úseku (Dolní Lutyně - Bohumín)	*****
Zvýšení využití tranzitní železniční sítě	Součástí projektu SPP je realizace železniční vlečky a její napojení na současný železniční koridor. Dopady projektu SPP a vyšší ekonomická aktivita území povedou k posílení intenzity příprav realizace VRT. Přesnější odhad nároků na železniční dopravu nelze stanovit.	NA	***
Modernizace a zkapacitnění silniční infrastruktury v nejbližším okolí SPP	Již v prvotních fázích realizace SPP bude muset být upraven příjezd do zóny do zóny nově zřízeným dálničním sjezdem. V případě pokračující fáze projektu (II etapa) musí být realizována série úprav dopravní infrastruktury pro zpřístupnění zóny v napojení na přeložku I/67 v celkem třech navržených bodech.	Vytvoření kapacity pro 8 449 automobilů (osobní doprava) novými přivaděči bez kolizí se stávajícím dopravním skeletem	****
Vyšší poptávka po obslužnosti území hromadnou dopravu	Část zaměstnanců bude pro potřeby dojížděky využívat hromadnou dopravu. Tomu budou přizpůsobeny kapacity a frekvence jednotlivých spojů. Vznikne zastávka pro hromadnou dopravu.	73 vozidel autobusové dopravy (hromadná + svozová)	**
Vyšší poptávka po infrastruktuře cyklistické a pěší dopravy	Část zaměstnanců bude pro potřeby dojížděky využívat cyklistickou dopravu. Rekonstrukce ul. Bohumínské umožní alternativní vedení cyklostezky centrem Dolní Lutyně.	513 zaměstnanců využívajících cyklistickou nebo pěší dopravu do SPP	*
Vyšší počet dojíždějících obyvatel	Dojde ke zvýšení počtu obyvatel dojíždějících do obce Dolní Lutyně. Vyšší počet osob na území obce povede k vyšší konkurenceschopnosti služeb a maloobchodu.	+ 1 406% nárůst počtu dojíždějících do Dolní Lutyně oproti současnému stavu (za obě etapy)	****
Zvýšení emisí prašných částic	S navýšením intenzity dopravy dojde k navýšení rozptylu prachových částic.	Denní nárůst + 11 475 kg Co2 v obci Dolní Lutyně Denní nárůst + 710 g PM10 v obci Dolní Lutyně	**
Zvýšení emisí hluku	S vyšší intenzitou dopravy dojde k navýšení hluku v bezprostředním okolí vybraných silničních tahů.	NA	**

Pozn.: významnost dopadu je klasifikována jako negativní/pozitivní. Počet * určuje intenzitu významnosti konkrétního dopadu výstavby SPP do daného území.

**** - negativní, ***** - pozitivní.

Závěry v oblasti krajiny a osídlení

- Rozšíření lesů a lesoparků z původních **22,5 ha na 71 ha** **zlepší potenciál ekologické stability** území a při integraci do systému ÚSES podpoří biodiverzitu. Tím se krajina stane odolnější vůči změnám a dává v nabídce více ploch a příležitostí i pro rekreační využití.
- Plánovaná opatření zahrnují zlepšení retence vody a **protipovodňovou ochranu, která sníží dopady rizika záplav** v oblasti. Tím se zvýší bezpečnost a ochrana obyvatel před povodněmi, společně se snížením rizika výjimečných stavů v provozu SPP.
- Revitalizace biokoridoru a jeho podpora novými výsadbami pomůže zvýšit prostupnost krajiny pro faunu a minimalizovat dopady na chráněné druhy způsobené snížením prostupnosti orné půdy, což zlepší celkovou ekologickou odolnost oblasti. Chráněné druhy neutrpí plošnými ztrátami habitatu, lovišť (zrušené strouhy by měly být nahrazeny zřízením nových vodních ploch v rámci kompenzačních výsadeb), ztrátou míst k rozmnožování či zvýšením predace.
- Realizace projektu s sebou přinese **úbytek 245 ha orné půdy a lokální ztrátu charakteru nivní krajiny**. To zahrnuje i odstranění několika objektů **historického opevnění, stromořadí a odvodňovacích kanálů a struh**, což změní místní krajinný ráz. Areál bude vizuálně izolován od přiléhajících obydlených ploch.
- Výstavba průmyslového parku **rozšíří zastavěnou plochu obce** o přibližně 40 %, což změní bilanci územního pokryvu a může ovlivnit životní prostředí i kvalitu života v přilehlých obytných zónách (relevantní jsou zde zejména efekty tepelného ostrova a změny odtokových poměrů, které budou mitigovány technologicky).

7.Tabulka: Klasifikace dopadů SPP na oblast krajiny a osídlení

Dopad	Popis	Kvantifikace	Významnost
Zvýšení podílu lesních a lesoparkových ploch	Zvýšení stávajících ploch (22,5 ha) hospodářského lesa v území na cca 35 ploch lesů a lesoparků, alokovaných zejména mezi plánovaným SPP a zastavěnou částí sídla Věřňovice. Náhradní výsadba je navrhována se sekundární funkcí izolace, nabídky rekreace, zvýšení biodiverzity a retence vody v krajině.	+35 ha (1,5 násobek odstraněných ploch) náhradních výsadeb ve formě parků a lesoparků	****
Zvýšení celkové ekologické stability území	Zvýšení koeficientu ekologické stability dotčeného území (metodika a validita indikátoru viz hlavní část) z 0,128 na 0,449. Z hlediska vyhodnocení ekologické stability má orná půda stejné vlastnosti jako zastavěné území, ke zvýšení tedy dojde zejména zvýšením bilace lesních ploch.	zvýšení z 0,13 na 0,45 (bezrozměrné číslo, celorepublikový průměr je cca 1,05)	***
Oprava biokoridoru a prostupnosti krajiny	Revitalizace, oprava a dodatečná výsadba současně dysfunkčního koridoru NRBK 98 pro zvýšení ekosystémové prostupnosti a biodiverzity v území.	NA	**
Změna vodního režimu a retence vody v území	Realizace záměru je částečně podmíněna dokončením protipovodňové ochrany Věřňovic a vlastního území. Plochy dedikované pro náhradní výsadbu a další krajinná opatření by měla obsahovat prvky pro zvýšení retence vody v krajině a prevence jejího vysychání.	v této fázi není možné kvantifikovat	**
Protipovodňová ochrana území a přilehlých sídel	Realizace záměru je částečně podmíněna dokončením protipovodňové ochrany Věřňovic a vlastního území. Protipovodňová opatření jsou zpracovávána a vyhodnocována v odděleném projektu. Současně se v evidovaném území ohroženém záplavami nachází 63 obytných objektů ve Věřňovicích	cca - 50 ha ploch ohrožených povodněmi v SO Dolní Lutyně	****
Dopady na chráněná území a předměty jejich ochrany	Uvedeno referenčně - nebyly zjištěny relevantní dopady na zvláště chráněná území a jejich předměty ochrany. Habitat, zdroje potravy, rozmnožovací místa a migrační cesty nejsou degradovány. Není snížena celková vzdálenost ZCHÚ od současně zastavěných ploch. Dopravní linie podmiňující výstavbu SPP nesnižují vzdálenost ZCHÚ od stávajících koridorů. Emise (vodní, vzdušné a hlukové) budou v maximální míře izolovány v rámci areálu a jejich budov. Venkovní osvětlení nebude významně zvyšovat světelný smog za předpokladu dodržení nízkého koeficientu ULR (upwards light ratio). Migrační cesty budou posíleny opravou NRBK 98.	NA	*
Ztráta specifického charakteru krajiny nivních zemědělských ploch	Specifická nivní krajina není chráněna zvláštní formou. Významné prvky nejsou záměrem ohroženy. Vizualně otevřené plochy velkého měřítka mezi Lutyňkou a Olší, drobnější struktura krajiny na pravém břehu Olše při toku Petrovky (jsou záměrem ohroženy) a Výrazné antropogenní prvky - dominantní areál elektrárny Dětmárovice (těsně za hranicí této specifické krajiny) a těleso dálnice D1 (jsou návrhem podpořeny).	NA	***
Dočasná ztráta dřevin	V operačním území areálu bude odstraněno cca 22,5 ha hospodářských smíšených lesů s cca 80 % zakmeněním. Nejsou evidovány jako významné prvky a neobsahují památné stromy.	-22,5 ha lesního porostu	**
Zvýšení zastavěného území obce	Celkový rozsah zastavěného území obce bude zvýšen o agregovaný polygon zastavěné plochy SPP. Obec tím výrazně zhoršuje svou celkovou environmentální stopu (území je již nyní vysoce urbanizované a celková ekologická stabilita bude zvýšena náhradní výsadbou a zlepšením ekosystémové prostupnosti), nicméně přichází o část nezastavěných rezerv pro rozvoj.	+ cca 240 ha, cca + 41 % zastavěného území obce; podíl nezastavěných ploch v rámci SO je snížen ze 78 % na 69 % území	**
Výstavba průmyslového využití v blízkosti obytné zástavby	Vlastní výstavba dočasně zvýší lokální míru prašnosti, hluku a pohybu vozidel v blízkosti Věřňovic a Dolní Lutyně.	v této fázi není možné kvantifikovat	**
Úbytek orné půdy v území	Vynětí v území převažující orné půdy ze zemědělského půdního fondu a její skryvka na základě Zákona o ochraně ZPF a platných vyhlášek.	-245 ha orné půdy II. a III. třídy ochrany; 17 % stávající výměry orné půdy	*
Ztráta lineárních vodních ploch (struh) v obdělávaném území	Lány orné půdy jsou odděleny struhami a odvodňovacími kanály, které budou v rámci terénních úprav odstraněny.	-5,1 km délky odvodňovacích kanálů a struh	*
Operace průmyslového využití v blízkosti obytné zástavby	Reálné dopady provozu dle dosavadního návrhu nemají vliv na lokální znečištění ovzduší, vody, zvýšenou emisi hluku.	v této fázi není možné kvantifikovat	*
Ztráta pěchotních srubů lehkého opevnění	Realizace je podmíněna odstraněním 5 meziválečných objektů lehkého opevnění. Objekty nejsou předmětem zvláštní ochrany. Nemovitě kulturní památky (kostel sv. Jana Křtitele, stodola, zemědělský dvůr panský, socha sv. Jana Nepomuckého, náhrobek z války 1866) nejsou realizací záměru SPP ovlivněny.	-5 objektů	*

Pozn.: významnost dopadu je klasifikována jako negativní / pozitivní. Počet * určuje intenzitu významnosti konkrétního dopadu výstavby SPP do daného území.
 ***** - negativní, ***** - pozitivní.

Závěry v oblasti dostupnosti, prostupnosti a veřejného prostoru

- V souvislosti s realizací projektu dojde k několika významným změnám v oblasti dostupnosti, prostupnosti a veřejného prostoru. Změny zahrnují **převážně pozitivní dopady** v tomto tématu, negativní dopady je možné kompenzovat při koordinaci s místní samosprávou na generelu cest a koncepci budoucího rozvoje obce.
- Realizace projektu povede ke **zrušení několika kilometrů polních cest**, které protínají vymezené území areálu, přičemž většina z nich nepropojuje sídla nebo významné místní body zájmu. Na druhou stranu je plánováno **zřízení nových stezek**, které by mohly nahradit tyto ztráty a nabídnout větší délku nových tras pro pohyb v krajině. Jejich trasování je upřesňováno.
- Rekonstrukce ulice Neradská zlepší propojení mezi Dolní Lutyní a Věřňovicemi, což přinese bezpečnější a komfortnější podmínky pro bezmotorovou dopravu a mikromobilitu. Tento krok podpoří **integraci těchto dvou oblastí** a zlepší jejich přístupnost.
- Zvýší se prostupnost krajiny pro živočichy díky opravám biokoridorů a propojení částí přírodních památek souvislými krajinnými prvky, jako je náhradní výsadba a zřízení lesoparku. Tento zásah má za cíl **zvýšit ekologickou resilienci území** a podpořit udržení biodiverzity.
- Rekonstrukce ulice Neradská povede také k lepšímu zapojení intravilánů sídel Věřňovice a Dolní Lutyně, což může přinést zlepšení veřejného prostoru, vznik nových dostupných zelených ploch a vyšší sociální kontrolu a bezpečnost. Přesto se očekává, že statek Nerad, který ztratí velkou část obdělávané půdy, může přijít o svou původní funkci, což představuje **riziko další degradace této části území** (doporučujeme koordinovat přílehlé oblasti záměru s vlastníky a obcí).
- Centrální objekt SPP nabídne **základní služby a možnosti stravování, které budou přístupné veřejnosti**. Záměr by mohl nad rámec efektu nad dodavatelský řetězec sekundárně **stimulovat místní malé podnikání** díky vyšší frekvenci pohybu zaměstnanců a jejich kupní síle.

8.Tabulka: Klasifikace dopadů SPP na oblast dostupnost, prostupnost a veřejný prostor

Dopad	Popis	Kvantifikace	Významnost
Zánik cest v zemědělské krajině	Zrušeno několik km polních cest probíhajících vymezeným územím areálu, zejména východozápadním směrem (nepropojují sídla či lokální atraktory)	-5,1 km polních cest; možnost náhradního zřízení nových stezek o délce >7 km	*
Zlepšení propojení Dolní Lutyně - Věřňovice	Rekonstrukcí ul. Neradská je dosaženo bezpečného a komfortního propojení Dolní Lutyně a Věřňovic pro bezmotorovou dopravu a prostředky mikromobility.	+ 1,4 km rekonstruované ulice	***
Zlepšení prostupnosti krajiny pro živočichy a zvýšení resilience	Oprava biokoridorů, propojení částí přírodních památek souvislými krajinnými prvky (náhradní výsadbou, zřízením lesoparku)	délka biokoridoru a rozsah funkčně propojených území bude upřesněn na základě aktualizované situace SIRS	**
Zapojení intravilánů sídel Věřňovice a Dolní Lutyně	Rekonstruovaná ulice Neradská bude probíhat souvisle zastavěným územím s lokální městskou zelení (stromořadí, svlaky, zelené pásy), potenciálem nabídky služeb (centrální objekt SPP) a vyšší mírou sociální kontroly.	NA	*
Ztráta zbývající zemědělské funkce statku Nerad	Ztrátou velké části obdělávané půdy ztrácí statek Nerad svou původní roli, hrozí další degradace území.	NA	**
Nabídka služeb v centrálním objektu	Základní nabídka služeb, stravování, či dovážkových zařízení v blízkosti centrálního objektu SPP s částečně veřejným přístupem, vyšší frekvence pohybu kupní síly zaměstnanců jako potenciál pro místní malé podnikání.	NA, kapacity a přesné funkční složení bude upřesněno v dalších fázích návrhu	**
Rekonstrukce žel. zastávky Věřňovice a její návaznosti	Viz mobilita a konektivita; bude dále upřesněno i s vývojem projektu koridoru VRT.	NA	*
Zvýšení konektivity a taktu veřejné dopravy vyvolané poptávkou významného zaměstnavatele	Viz mobilita a konektivita.	NA	**

Pozn.: významnost dopadu je klasifikována jako negativní/pozitivní. Počet * určuje intenzitu významnosti konkrétního dopadu výstavby SPP do daného území.

***** - negativní, ***** - pozitivní.

Závěry v oblasti ekosystémových služeb

- Realizace projektu ovlivní několik ekosystémových služeb, které krajina v současnosti poskytuje. Dopady se projeví v různých oblastech, od kulturních a podpůrných služeb po regulační a produkční funkce krajiny.
- Realizace projektu povede ke ztrátě specifického charakteru nivních zemědělských ploch, což **negativně ovlivní kulturní služby krajiny**. Tento specifický ráz krajiny bude nahrazen novými výsadbami, které však nemusí plně kompenzovat ztrátu kulturních hodnot spojených s původním vzhledem krajiny.
- Podpůrné služby, které zahrnují poskytování habitatu pro rostliny a zvířata a udržování genetické biodiverzity, budou ovlivněny zejména v důsledku urbanizace území. Urbanizována je již antropogenní orná půda nízké ekosystémové odolnosti a přidané hodnoty. Dále se očekává, že díky nové výsadbě a zlepšení prostupnosti krajiny opravou biokoridorů, mj. v souladu s opatřeními místní územně-plánovací dokumentace, **dojde k určitému zlepšení ekologické stability a podpoře biodiverzity**.
- Regulační funkce krajiny, které ovlivňují klima, kvalitu vzduchu a vody, budou mírně zlepšeny díky nové lesní výsadbě. Lesní porosty budou mít absorpční funkci, která pomůže **lokálně zlepšit kvalitu vzduchu, retenci vlhkosti a regulovat lokální mikroklima**, čímž zmírní některé negativní dopady urbanizace.
- Produkční funkce krajiny, zahrnující materiální a energetické výstupy, jako jsou potraviny, voda či suroviny, budou **negativně ovlivněny především ztrátou 245 ha orné půdy a 22,5 ha hospodářského lesa**. Tento úbytek zemědělských a lesních ploch sníží schopnost krajiny poskytovat tyto zdroje, krajina však pro jejich produkci není dedikována zvláštními opatřeními a ochranou.

9.Tabulka: Klasifikace dopadů SPP na oblast ekosystémových služeb

Dopad	Popis	Kvantifikace	Významnost
Dopad na kulturní služby krajiny	Ztráta specifického charakteru krajiny nivních zemědělských ploch, viz Krajina a osídlení.	NA	* *
Dopad na podpůrné služby, biodiverzitu a ekosystémovou stabilitu	Poskytují habitat pro rostliny a zvířata a udržují genetickou biodiverzitu, což je klíčové pro zdraví a přizpůsobivost druhů. Území je již nyní extrémně urbanizované, očekáváno zlepšení koeficientu ekologické stability novou výsadbou a zlepšení prostupnosti opravou dysfunkčních biokoridorů.	NA	* *
Dopad na regulační funkce krajiny	Prvky ovlivňující klima, extrémní počasí, škůdce, nemoci, kvalitu vzduchu a vody, úrodnost půdy a další. Orná půda z větší části zhoršuje efekty lokálního přehřívání, viz textová část. Kvalita vzduchu bude marginálně zlepšena absorpční funkcí nové lesní výsadby.	NA	* *
Dopad na produkční funkce krajiny	Zahrnují materiální a energetické výstupy z ekosystémů, jako jsou potraviny, voda, suroviny a léčivé zdroje. Dopadem je ztráta výměry orné půdy a hospodářského lesa	-245 ha orné půdy, -22,5 ha hospodářského lesa	*

Pozn.: významnost dopadu je klasifikována jako negativní/pozitivní. Počet * určuje intenzitu významnosti konkrétního dopadu výstavby SPP do daného území.

***** - negativní, ***** - pozitivní.

A0

V různých fázích/úrovních plánovacího procesu umístění nového strategického parku jsou k dispozici různě podrobné údaje a informace o plánované průmyslové zóně. Při analytické práci i formulaci opatření jsme obecně vycházeli ze skutečností, že:

- **je znám ideový záměr (investiční záměr) umístění strategického parku a jeho předpokládaná rozloha** - v rámci aplikace metodiky bylo nutné ve větší míře odhadovat budoucí vlivy průmyslové zóny čistě dle předpokládaného počtu zaměstnanců (ve variantě etapy 1 i etapy 2), vyvolané dopravy, nároků na technickou infrastrukturu a potenciálně negativních vlivů na okolní území,
- **v územním plánu je vymezena plocha pro strategický průmyslový park** - je tedy známa rozloha průmyslové zóny a podmínky plošného a prostorového uspořádání plochy průmyslové zóny (podmínky pro využití ploch s rozdílným způsobem využití a pro uspořádání zástavby v nich),
- **není přesně specifikovaný záměr průmyslové zóny ani zaměření strategického investora včetně jeho souvisejících technických požadavků** - v rámci aplikace metodiky bude možné část nároků stanovit relativně konkrétně. Postup dle metodiky bude sloužit ve větší míře jako kontrola úplnosti předpokládaných nároků.

Zjištění dopadové studie vycházejí z komplexního posouzení předpokládaných změn v území, zahrnující jak fyzické projevy (změny pokryvu ploch, výstavba budov, výsadba a změny viditelnosti v krajině), tak operační projevy (pohyb osob a zboží, nakládání s dešťovou vodou). Tyto předpoklady jsou sestaveny z následujících zdrojů:

- Současně zpracovávaného konceptu situace, parametrů využití a metabolismu areálu strategického podnikatelského parku, spravovaného MPO ČR, CzechInvestem a SIRS.
- Funkčních a operačních atributů existujících průmyslových parků nebo těch ve fázi pokročilé projektové dokumentace, EIA, výstavby či náběhu provozu, např. PowerCO, NorthVolt a Tesla v evropském kontextu.
- Informací z vyjednávání s potenciálními investory a provozovateli průmyslových kapacit strategického podnikatelského parku.
- Stávajících normových předpisů a zákonných limitů týkajících se staveb pro výrobu či logistiku, ochrany zdraví a hygieny obyvatel, veřejného prostoru a přípustných zátěží na krajinu a její prvky, zejména ovzduší, vodní zdroje, biosféru a zvláště chráněná území.

» Přesné parametry řešení investice nejsou známy, proto bylo často vycházeno z kvalifikovaného odhadu a obdobných projektů

Je nutné zdůraznit, že zjištění vyplývající z dopadové studie jsou založena na informacích o záměru, které nemusí být finální. Analýza však byla provedena důkladně, s přihlédnutím ke všem dostupným a ověřeným datům. Klíčové informace, jako jsou měřítka zástavby, počty a zdroje zaměstnanců, objemy kácení a náhradních výsadeb, vzdálenosti a míry ovlivnění krajinných či antropogenních prvků, byly ověřeny s vyšší mírou detailu, aby modelování výsledného stavu co nejlépe odráželo pravděpodobnou variantu realizace v současné míře poznání.

Zpracovatel upozorňuje, že výsledný realizační stav může být částečně odlišný od scénáře a efektů popsaných v dopadové studii. Tyto odlišnosti by však neměly zásadně změnit formu, funkci či efekty realizačního scénáře. Například efekty budov na okolní dřeviny zůstávají konzistentní i při variacích ve velikosti a rozsahu zástavby, což znamená, že při variujících hodnotách není pozorován významný rozdíl v dopadech.

Samotná aplikace metodiky se zabývá tematickými okruhy nároků strategického průmyslového parku, který při jeho rozvoji obvykle nejvíce přímo i nepřímě ovlivňuje širší území okolo místa realizace. Jedná se zároveň o okruhy nároků, které nejsou v plánovací ani v projektové přípravě strategických zón dostatečně reflektovány ani nijak systematicky řešeny.

Jedná se zejména o všechny související nároky na území, které nárůst počtu lidí/zaměstnanců v území kolem SPP přináší (potřeba ubytovacích kapacit a bytů, potřeba občanského vybavení, nároky na zajištění bezpečnosti apod.). Studie se dále zabývá tématem vztahu SPP ke krajině a okolnímu osídlení, zejména k obytným územím.

Dopadová studie nesupluje nástroje hodnocení vlivů na životní prostředí (SEA, EIA) nebo na udržitelný rozvoj území (cost benefit analýzy). Naopak vyplňuje mezeru, které v reálné praxi ani tyto ani jiné dokumenty, systematicky neřeší a nepodchycují. Přesto jsou ve studii (ve zjednodušené formě) vymezeny základní dopady a přínosy.

Členění obsahu studie odpovídá čtyřem nejčastějším a z hlediska dopadů na území nejzásadnějším okruhům nároků strategických zón na území (zaměstnanost, bydlení, občanská vybavenost a krajina).

Logika postupu je zvolena tak, že se nejprve analyzuje výchozí stav, izolují se faktory, které se ve spádovém území projevují bez ohledu na plánovanou investici. Následně se vymezují předpokládané požadavky investora na sledovanou oblast. Vzniklá "mezera" se následně posuzuje absorpční kapacitou (co území snese bez nutné kompenzace) a případně jsou navrhována kompenzační opatření.

Při tvorbě dopadové studie byly využity následující postupy a techniky. Nejedná se přitom o absolutní výčet.

» Před posouzením dopadu do jednotlivých oblastí byl analyzován výchozí stav a probíhající jevy v území

0.1 Postupy a techniky práce

DESK RESEARCH

V prvotní fázi realizace zakázky proběhla důkladná analýza dostupné dokumentace jak z veřejně dostupných zdrojů (zejména existující koncepční dokumenty územních aktérů, národní politiky apod.), tak zejména z interních dokumentů poskytnutých ze strany zadavatele. Výstupy analýzy dokumentace byly použity jako dílčí vstupy pro jednotlivé části dopadové studie.

ANALÝZA DAT

Analýza byla použita pro zpracování a následné hodnocení všech dat získaných zpracovatelem, ať už šlo o sekundární data (data z veřejně dostupných zdrojů nebo poskytnutých zadavatelem) nebo o data získaná v rámci šetření nebo individuálních rozhovorů.

V rámci analýzy dat byly využity zejména tyto dílčí metody:

- Komparativní analýza – byla použita pro porovnání výsledků jednotlivých dílčích analýz či srovnání požadovaného stavu s aktuálním stavem nebo úrovní reálně dosažitelných výsledků.
- Kontingenční analýza – tato analýza byla použita k identifikaci vzájemných vazeb a závislostí, zejména pak pro interpretaci výsledků dotazníkového šetření.

GEOPROCESSING A GIS

V dopadové studii byly veškeré změnové prvky (fyzická přítomnost, vlastnosti prvků, časové zařazení) umístěny do prostoru a byla vytvořena jejich geografická reprezentace v prostředí geografického informačního systému. Tento proces umožňuje reálně propočítat váhu a intenzitu prostorových dopadů, sumarizovat reálně bydlící obyvatelstvo, propojit údaje o území na základě prostorové relace a v neposlední řadě lépe popsat situaci v kartogramech a schématech uvedených v dokumentu.

» Většina poznání, ze kterého se formulují závěry, vychází z analýz jiných studií a koncepčních dokumentů

» Kvalita života spádového území byla srovnána se zbytkem ČR

» Prostřednictvím řízených rozhovorů se ověřovala primární data a „papírové“ předpoklady

Základní kategorie geoprocessingových úkonů provedených v rámci zpracování včetně reprezentativních příkladů využití jsou uvedeny níže:

- prostorový scraping dat (data o retailu, vybavenosti, realitním trhu)
- ETL a geolokace (převod rastrových územních plánů, XY lokace registrů MŠMT/MZ, propojení atributů obcí s reálně zastavěnými lokalitami)
- multikriteriální analýzy/suitability analýzy (základní posouzení vhodnosti umístění na základě infrastrukturalní připravenosti, morfometrických parametrů a blízkosti obytných ploch)
- prostorová korelace a overlay analýza (ohrožené prvky území v perimetrech změn)
- prostorová interpolace kriging (pracovní trh, hustota obyvatel)
- simulace dopadů (dynamický a stacionární hluk)

INDEXACE A BENCHMARKING

Pro relativní srovnání parametrů kvality života byly využity mimo jiné datové sady projektu Obce v datech, které srovnávají 206 obcí s rozšířenou působností v České republice prostřednictvím 29 indexů vypočtených na 70 datových sadách. Indexy vyjadřují relativní stav daných faktorů vůči obci s nejlepším výsledkem, tudíž nepopisují subjektivní kvalitu nebo dostatečnost příslušných parametrů. Podkladem pro výpočet indexů jsou data získaná od veřejných institucí České republiky nebo roboticky stažená data z důvěryhodných internetových portálů.

Tato data jsou zpracovávána pokročilými statistickými metodami a případně vztahována k relevantním demografickým údajům jednotlivých obcí (například k počtu obyvatel). Obce jsou podle výsledků seřazeny od nejlepší po nejhorší, kde nejlepší vždy dosahuje hodnoty indexu 10 a nejhorší hodnoty 0. Ostatním obcím je přiřazena hodnota indexu podle relativního stavu faktoru vůči nejlepší obci, proto v různých indexech přísluší stejnému pořadí jiná hodnota indexu.

INDIVIDUÁLNÍ ROZHOVORY

Rozhovory byly realizovány formou polostrukturovaných a strukturovaných individuálních rozhovorů se zástupci zadavatele a dalšími osobami (zástupci obcí, obyvatelé, podnikatelé apod.). Cílem realizace rozhovorů s vybranými zástupci bylo získat přehled o obecných předpokladech, načerpaných zkušenostech, interním prostředí a interních faktorech, které mohou mít vliv na následnou formulaci závěrů dopadové studie.

PLÁNOVÁNÍ SCÉNÁŘŮ

Metoda scenario planning ve své originální verzi kombinuje známá fakta o budoucnosti, jako jsou fakta demografická, geografická, politická, industriální či o přírodních zdrojích s pravděpodobnými alternativními trendy - např. sociálními, technickými, ekonomickými, politickými, environmentálními či vzdělávacími. Při využití této metody byly zohledněny parametry vztahující se k řešené problematice.

Značná část budoucího vývoje má povahu diskontinuit, tedy určitých, špatně v čase predikovatelných, zlomových událostí, jako je například vznik vojenského konfliktu v blízkém regionu, pád vlády, celosvětová pandemie, významný objev, technologická inovace apod. Tyto nejistoty mají na jedné straně povahu hrozeb, na druhé však povahu příležitostí. Podcenění, respektive nerespektování těchto nejistot může mít kritické dopady.

Je zřejmé, že nejistota roste s časem. Menší je v blízké budoucnosti, zejména do jednoho roku. Podstatně vyšší je ve vzdálenější budoucnosti, tedy v horizontu pěti či deseti let. Menší nejistota je spojena s operativními rozhodnutími, větší pak se strategickým plánováním. Určitou možností respektování nejistoty je prognózování budoucího vývoje veličin relevantních pro hodnocení dopadů vzniku SPP Dolní Lutyně.

Význam prognózování je však omezený, obecně platí že:

- prognózovat je možné pouze kvantitativní veličiny (míra nezaměstnanosti, HDP apod.) a ne kvalitativní jevy (např. nové technologie,
- prognózy jsou značně nespolehlivé, neboť jsou založeny na pokračování trendů z minulých dat,
- prognózy se snaží respektovat nejistotu, nicméně s délkou prognózy jejich spolehlivost významně klesá.

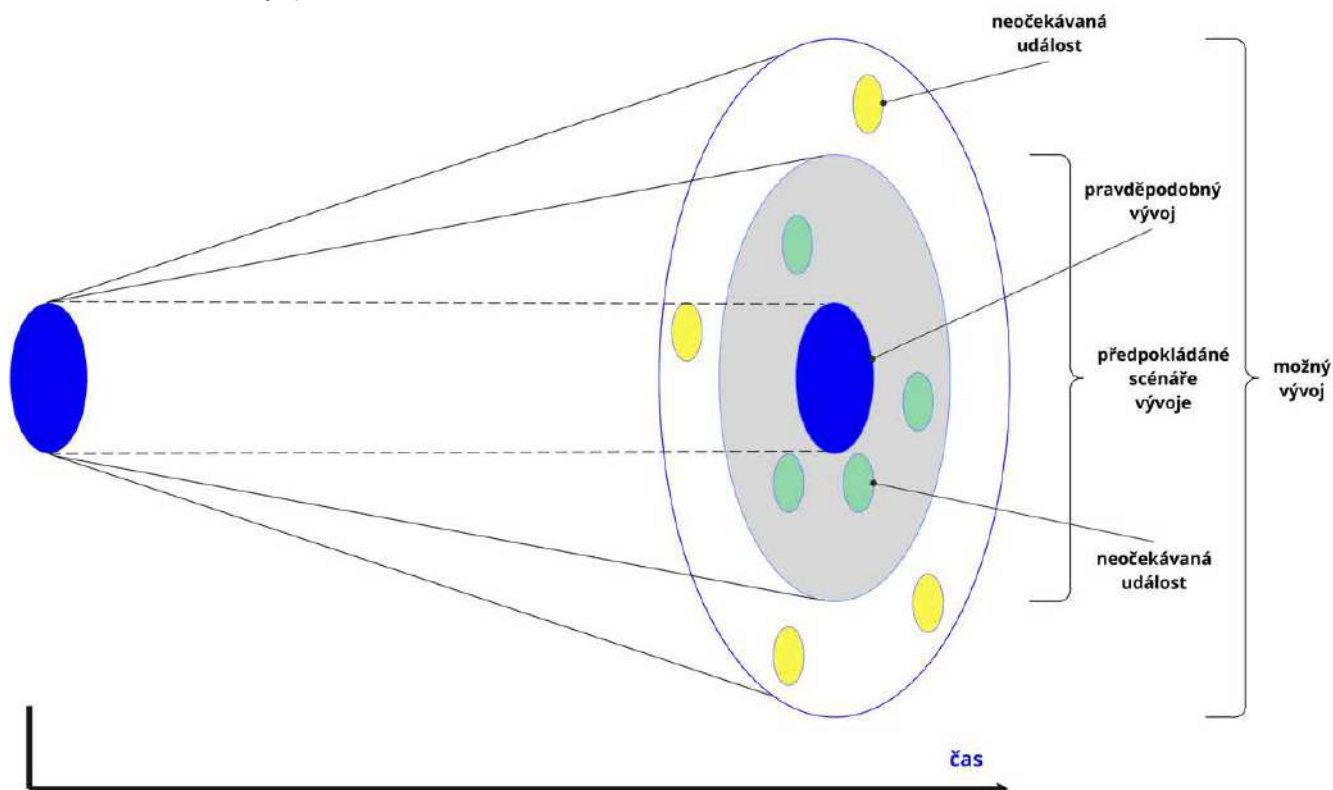
METODA ANALOGICKÝCH ÚSUDKŮ

Metoda srovnávací (metoda analogických úsudků, metoda historické analogie) spočívá v nalezení analogie ve vývoji systémů obdobných jak z hlediska obsahové struktury, tak časových a místních podmínek. V prognózách se používá zejména historické analogie, která při dodržení podmínky odpovídající srovnatelnosti může poskytnout v krátké době a s nízkými náklady na jednotku informace a požadované prognostické poznatky.

REGRESNÍ ANALÝZA

Byla použita na zkoumání závislostí mezi dvěma a více statistickými znaky. Úkolem regresní a korelační analýzy je matematický popis systematických okolností, které provázejí statistické závislosti.

» Významným
podkladem bylo
vyhodnocení
obdobných
projektů v zahraničí
i ČR

STRUKTURÁLNÍ ANALÝZA: INPUT-OUTPUT MODEL

V ekonomii se input-output modelem rozumí kvantitativní technika, která zobrazuje závislosti mezi různými odvětvími národní ekonomiky nebo různými regionálními ekonomikami. Tuto analýzu vyvinul Wassily Leontief, jehož největším přínosem bylo zjednodušení Walrasovy formulace tohoto modelu a tím umožnění jeho propočtení a empirické využití. Jako první využil maticovou formu.

Model zobrazuje mezisektorové vztahy v rámci ekonomiky tím, že ukazuje, jak se může výstup jednoho sektoru stát vstupem jiného sektoru. Záznamy ve sloupcích matice představují vstupy pro jednotlivé sektory, záznamy v řádcích matice představují výstupy jednotlivých sektorů. Je tudíž zobrazeno, jak je každý sektor závislý na ostatních sektorech – jako nabízející pro jiné sektory, tak i jako odběratel od jiných sektorů.

Základní využití input-output analýzy je měření ekonomických dopadů událostí, investic nebo programů. Dále je využívána na identifikaci ekonomicky propojených průmyslových klastrů, klíčových průmyslových odvětví nebo tzv. cílových průmyslových odvětví (odvětví, která nejlépe přispějí k vnitřní koherenci specifické ekonomiky).

0.2 Ocenění přínosů investice

V rámci dopadové studie byly posouzeny dopady investice do strategického průmyslového parku na základě zřejmých nebo uvažovaných vstupních parametrů. V terminologii ve studii pracujeme s pojmy “dopad” a “přínos”. Rozdíl mezi dopady a přínosy spočívá v tom, jaký předpokládaný účinek investice bude mít na různé aspekty společnosti, ekonomiky, životního prostředí a dalších oblastí. Přínosy jsou specifickým typem dopadu, který je vždy pozitivní, zatímco dopady mohou být jak pozitivní, tak negativní.

K určení a ocenění přínosů (změn v území) byly použity metody, které v rámci omezeného prostoru parametrizovaly pozitivní efekty SPP Dolní Lutyně. Mezi tyto metody patřily zejména:

- strategické workshopy odborného týmu zpracovatele,
- diskuze s hlavními aktéry,
- zkušenosti z jiných obdobných případů,
- dopady/přínosy cílů a opatření strategických i koncepčních dokumentů měst ve spádovém území Dolní Lutyně, v Ostravské aglomeraci a v MSK,
- syntéza hlavních zjištění analýzy prostředí dopadové studie dle jednotlivých témat.

Základním východiskem pro vyjádření sociálně ekonomických nákladů a přínosů projektu v podobě hotovostních toků a provedení ekonomické analýzy jsou data o plánovaných investicích do strategického průmyslového parku a vybudované ploše parku. Přínosy projektu jsou rozšířeny o další socioekonomické dopady projektu, které jsou oceněné a převedené na hotovostní toky. Některé socioekonomické dopady (benefity) projektu se projevují částečně nebo úplně už od začátku vybudování parku, jiné pak s časovým odstupem.

Průměrné ocenění jednotlivých socioekonomických dopadů je určeno v souladu s metodikou k zpracování CBA*. Uvedená metodika se také používá např. v aplikaci ISKP14+ a ISKP21+, která se uplatňuje při podávání žádosti o podporu v rámci operačních programů. Referenční období pro výpočet socioekonomických dopadů je u velkých infrastrukturních projektů stanoveno na 30 let, tedy v tomto případě až do roku 2056.

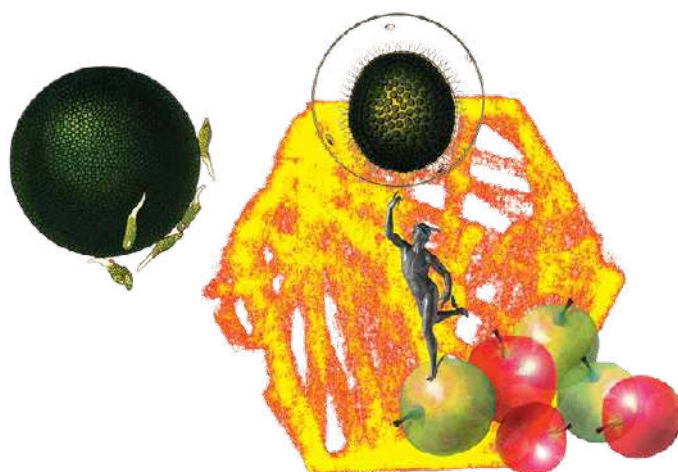
» Přínosy jsou specifickým typem dopadu, který je vždy pozitivní, zatímco dopady mohou být jak pozitivní, tak negativní.

* V intencích explicitně zmíněných doporučení této metodiky čerpá i ze staršího dokumentu Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Projects.

Dále je zjevné, že mimo posuzovanou investici na spádové území působí celá řada jiných faktorů (demografické změny, suburbanizace, změny trhu práce apod.), a proto je potřeba posuzovat dopady SPP Lutyně izolovaně (pokud to jde). V opačném případě by došlo k chybnému posouzení příčin a důsledků řešené problematiky.

Analyzované izolované dopady v jednotlivých oblastech zkoumání byly komparovány s dostupnými daty o území a jeho vybavenosti. V případě, kdy byla zjištěna “mezera”, byla navržena kompenzační opatření. **Při identifikaci dopadů a následných kompenzačních opatření nebylo postupováno “idealisticky”,** tedy nad rámec srovnatelných limitů a standardů na území ČR (přestože lze souhlasit, že některé standardy či národní politiky v řadě oblastí nejsou nastaveny ideálně).

V rámci tvorby dopadové studie proběhla celá řada jednání s jednotlivými aktéry, kteří předložili své argumenty vnímání dopadů. Ty byly vždy podrobeny důkladné analýze výchozích předpokladů, na základě kterých byly jednotlivé úsudky aktérů učiněny. Proto ne zcela vždy došel zpracovatel ke shodě s názorem jednotlivého aktéra. Zde je také nutné připomenout, že úsudky dopadů SPP Lutyně ze stran jednotlivých aktérů se často vzájemně významně liší (zejména pro oblast Lidé a život).

0.3 Vymezení velikosti dotčeného území

Vymezení základní velikosti posuzovaného území bude mít velký vliv na hodnocení dopadů realizace projektu. Pro hodnocení kvality života je obecně uznávána dostupnost služeb v dojezdové vzdálenosti 30 minut od místa bydliště. Proto i v dopadové analýze bude využit dojezdový perimetr 30 minut od místa realizace projektu. Vedle vymezení dotčeného území budou v rámci studie hodnoceny i další varianty dojezdnosti, a to perimetr 15 minut od místa realizace. Důvody pro tento pohled jsou vysvětleny v následujícím textu.

2.Obrázek: Správní obvody SO ORP zasahující do spádového území 30 min

DOTČENÉ ÚZEMÍ V DOJEZDNOSTI 15 MINUT

Území 15 minut je tvořeno šesti obcemi. Celková populační velikost území překračuje 60 tisíc obyvatel. Populačně největšími městy jsou Bohumín a Karviná. Shodně mají přes 20 tisíc obyvatel. Bohumín i Karviná jsou obce III. stupně (obce s rozšířenou působností). Ve spádovém území pracuje přes 30 tisíc zaměstnanců.

10. Tabulka: Základní charakteristika obcí ve spádovém území (15 minut)

	ČR	PL
	6 obcí - populace 67 010 osob (dle ČSÚ k 31. 12. 2023) - průměrná populace obce 11 168 - Celkový počet zaměstnaných 30 407 (dle SLDB 2021) - Počet ekonomických subjektů: 10 271 (dle ČSÚ v roce 2023)	

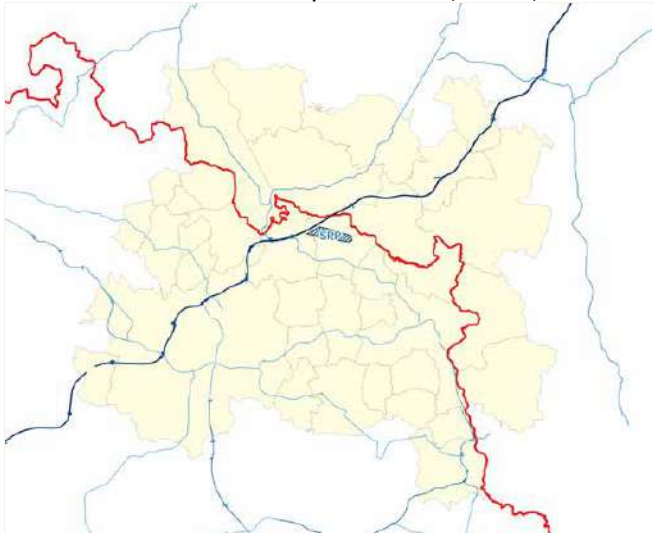
11. Tabulka: Základní charakteristika spádového území (15 minut)

Obec	Počet obyvatel (k 31. 12. 2023)	Počet ekonomických subjektů (k 31.3.2024)	Dojezdová doba	Podíl nezaměstnaných (průměr za rok 2023)	Počet uchazečů o zaměstnání (průměr za rok 2023)
Bohumín	20 519	3 269	9 min	6,38	898
Dětmárovice	4 435	888	4 min	4,40	131
Dolní Lutyně	5 315	942	-	4,02	146
Doubrava	1 164	194	12 min	9,31	80
Orlová	27 794	3 615	7 min	9,79	1 908
Rychvald	7 783	1 363	10 min	4,71	241
Celkem	67 010	10 271			3 404

Zdroj: ČSÚ, www.mapy.cz

DOTČENÉ ÚZEMÍ V DOJEZDNOSTI 30 MINUT

12. Tabulka: Základní charakteristika spádového území (30 minut)

	ČR	PL
	• 26 obcí v ČR • Populace 559 032 osob (dle ČSÚ k 31. 12. 2023) • Průměrná populace obcí je 21 507 osob • Celkový počet zaměstnaných 256 174 (dle SLDB 2021) • Celkový počet ekonomických subjektů 117 070 (dle ČSÚ v roce 2023)	• 10 obcí (gmin)* • Populace 224 740 (k 1. 1. 2023) • Průměrná populace obce 22 474 osob • Celkový počet zaměstnaných 90 670 (dle polského SLDB 2021)

* Pozn: Od roku 1990 je v Polsku gmina základní územně správní jednotkou.

13. Tabulka: Základní charakteristika obcí ve spádovém území (30 minut)

Obec	Počet obyvatel (k 31. 12. 2023)	Počet ekonomických subjektů (k 31. 3. 2024)	Dojezdová doba	Podíl nezaměstnaných (průměr za rok 2023)	Počet uchazečů o zaměstnání (průměr za rok 2023)
Albrechtice	3 818	652	24 min	5,31	135
Bohumín	20 519	3 269	9 min	6,38	898
Český Těšín	23 282	5 011	28 min	5,98	969
Darkovice	1 380	230	25 min	1,35	14
Dětmarovice	4 435	888	4 min	4,40	131
Dolní Lutyně	5 315	942	-	4,02	146
Doubrava	1 164	194	12 min	9,31	80
Hať	2 555	447	24 min	1,75	36
Haviřov	69 694	10 196	23 min	8,92	4 199
Hlučín	13 421	2 711	29 min	2,72	255
Horní Suchá	4 366	724	19 min	7,58	232
Chotěbuz	1 395	279	30 min	3,64	34
Karviná	49 724	6 970	16 min	10,14	3 492
Klimkovice	4 536	1 072	28 min	2,34	72
Kozmice	1 921	364	30 min	2,51	34
Ludgeřovice	4 980	1 112	23 min	1,63	24
Markvartovice	2 204	479	26 min	1,33	24
Orlová	27 794	3 615	7 min	9,79	1 908
Ostrava	284 765	71 756	25 min	5,30	10 718
Petrovice u Karviné	4 945	953	16 min	5,74	195
Petřvald	7 407	1 399	17 min	6,08	314
Rychvald	7 783	1 363	10 min	4,71	241
Stonava	1 758	295	21 min	5,39	64
Šenov	6 585	1 468	25 min	1,74	81
Šilheřovice	1 592	342	19 min	1,53	23
Vřesina	1 694	339	29min	0,82	10
Zebrzydowice	13 263	-	25min	2,31	172
Krzyżanowice	11 274	-	22 min	2,11	137

Obec	Počet obyvatel (k 31. 12. 2023)	Počet ekonomických subjektů (k 31. 3. 2024)	Dojezdová doba	Podíl nezaměstnaných (průměr za rok 2023)	Počet uchazečů o zaměstnání (průměr za rok 2023)
Świerklany	12 486	-	25 min	0,91	65
Godów	13 813		16 min	2,22	177
Gorzyce	21 338		17 min	2,44	294
Mszana	7 690		19 min	1,95	85
Jastrzębie-Zdrój	88 743		29 min	2,34	1 111
Hażlach	10 915		30 min	2,82	181
Lubomia	7 912		29 min	2,15	95
Wodzisław Śląski	47 813		24min	3,12	801
Celkem	794 442				24 328

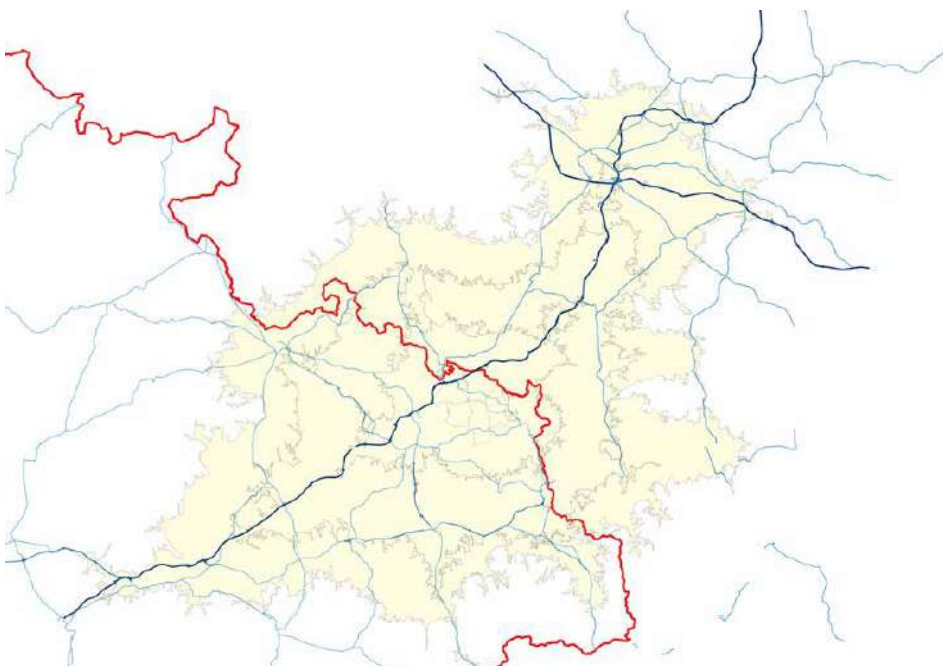
Zdroj: ČSÚ, www.mapy.cz

Území 30 minut je tvořeno celkem 36 obcemi. Jde o 26 českých obcí a 10 obcí v Polsku. Celková populační velikost území dosahuje téměř 800 tisíc obyvatel. Klíčovou obcí v celém území je krajské město Ostrava. **V území je zaměstnáno přes 340 tisíc zaměstnanců.** Klíčovým dopravním tahem zvyšujícím dopravní dostupnost je dálnice D1, která na polské straně plynule navazuje na polskou A1.

DOTČENÉ ÚZEMÍ V DOJEZDNOSTI 60 MINUT

Velikost spádového území bude nadále posuzována pouze pro velikost perimetru dojezdnosti 30 a 15 minut. V případě perimetru dojezdnosti 60 minut se již jedná o poměrně velké území, kde se nachází více než **225 obcí v ČR (1.12 mil obyvatel)** a **59 obcí (gmin) v Polsku (2,38 mil obyvatel)**. Na takto velkém území s více než 280 obcemi a 3,5 milionu obyvatel by nebylo dostatečně možné prokázat předpokládané dopady výstavby strategického podnikatelského parku. Z tohoto důvodu nadále se spádovým územím v perimetru 60 minut v dopadové studii nepracujeme.

14.Tabulka: Základní charakteristika spádového území (60 minut)

	Popis území
	• 225 obcí v ČR • 59 obcí (gmin) v PL • populace v ČR 1 122 021 osob (dle ČSÚ k 1.1. 2023) • populace v PL 2 379 646 osob • průměrná populace CZ obcí 4 986 osob • průměrná populace PL obcí 40 332 osob

0.4 Výchozí parametry

- Ve všech scénářích se uvažuje velikost strategického podnikatelského parku (SPP) dle jednotlivých fází, jejichž pracovní místa budou vytvořena postupně v etapách, počínaje rokem 2029 a následně po roce 2035. Referenční období pro výpočet přínosů je stanoveno na 30 let. **V rámci rozvoje SPP se předpokládá realizace dvou etap**, přičemž každá etapa zahrnuje dvě stejně velké fáze. Předpokladem je, že strategický investor vytvoří 1 833 pracovních míst v každé jednotlivé fázi, tedy 3 666 za etapu.
- S ohledem na skutečnost, že závazkem investora bude realizace minimálně jedné etapy (s možností realizace i druhé etapy v případě vhodných ekonomicko-tržních podmínek), budou scénáře zohlednění dopadů predikovány pro všechny čtyři fáze (tedy 2. etapy).
- Předpokládané požadavky na nově vytvořené pracovní pozice a požadavky na vzdělání znázorňuje tabulka níže:

15. Tabulka: Předpokládané požadavky na nově vytvořené pracovní pozice a požadavky na vzdělání

Pozice	Počet	Požadavek na vzdělání	Popis
Operátor výroby	1 095	maturita, technické obory	automatizace strojů, obsluha robotizovaných zařízení, elektro, strojní výroba, IT atd.
Operátor skladování/kontrolor kvality	373	maturita/výuční list	příjem zboží, kontrola dokumentů, ukládání, skladování a vydávání zboží
Vedoucí linky	175	maturita, technické obory	požadavek na dlouhodobou praxi, specifikace viz operátor výroby
Asistent výrobního manažera	102	bakalářský titul technického směru	řídí tým vedoucích linek
Manažer výroby	68	magisterský titul, obor elektrotechnika, strojírenství	řízení produkční linky
Management závodu	20	magisterský titul, management a řízení	řízení celého výrobního závodu
Celkový počet zaměstnanců	1 833		

- **Dominantní podíl budou tvořit pracovní místa v odvětvích s vysokou přidanou hodnotou.**
- Předpokládaná průměrná mzda zaměstnanců u strategického investora bude o cca 50 % vyšší, než je průměrná mzda v Moravskoslezském kraji (39 227 Kč za 1. čtvrtletí 2024). Vedle vyšší mzdy se předpokládá i řada dalších osobních benefitů a vyšší standard péče o zaměstnance.

16.Tabulka: Předpokládané mzdy zaměstnanců u strategického investora

Pozice	ISPV	medián	průměr	3. kvartil*	9. decil**
Operátor výroby	7 311	35 025 Kč	41 609 Kč	60 810 Kč	66 413 Kč
Operátor skladování/ kontrolor kvality	4 321	32 385 Kč	34 035 Kč	39 727 Kč	47 543 Kč
Vedoucí linky	2 141	57 000 Kč	62 960 Kč	69 123 Kč	95 831 Kč
Asistent výrobního manažera	4 120	29 914 Kč	31 936 Kč	36 991 Kč	45 291 Kč
Manažer výroby	1 321	82 772 Kč	104 089 Kč	120 702 Kč	181 903 Kč
Management závodu	1 120	110 013 Kč	166 014 Kč	175 713 Kč	333 604 Kč

* 25 % hrubých měsíčních mezd větších než

**10 % hrubých měsíčních mezd větších než

- **Přirozenou míru nezaměstnanosti stanovujeme na úrovni 4 %**, přičemž s ohledem na charakter práce nepočítáme se zapojením pracovníků evidovaných na úřadě práce, pokud celkový počet v evidenci nepřesáhne 4% hranici. Při překročení přirozené míry nezaměstnanosti předpokládáme, že se 15 % uchazečů nad tuto hranici může ucházet o práci ve SPP.
- Pracujeme s variantou nezměněného makroekonomického vývoje. S ohledem na posuzovanou hloubku trhu práce ve spádovém území a probíhající transformaci nepředpokládáme dopad realizace projektu ve snížení celkové nezaměstnanosti. Tu v rámci výpočtového modelu ponecháváme na úrovni roku 2023.
- **Relevantní zaměstnanci jsou vypočtení z celkového počtu ekonomicky aktivních obyvatel** ve zvažovaných variantách dojezdnosti spádové oblasti s vyloučením CZ-NACE v klasifikacích, které dle ČSÚ nevykazují statisticky významné zastoupení, nebo nejsou svým zaměřením vhodné pro účely vzniku Gigafactory. Jedná se především o ekonomické činnosti v oblasti veřejného sektoru (např. vzdělávání, zdravotní a sociální péče), nebo zemědělství, lesnictví a rybářství, ale i oblast ubytování, stravování a gastronomie. Vybrány jsou dominantně klasifikace dle převažující ekonomické činnosti vhodné pro potřeby zaměření GF (průmysl; stavebnictví; velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba, motorových vozidel; doprava a skladování). Podrobněji se problematice zaměstnanosti v MSK podle převažující ekonomické činnosti CZ- NACE věnuje kapitola níže.
- Odhad substituce trhu práce vychází z kvalifikovaného odhadu a opírá se o výsledky studie BCG a Aspen Institute 2022, která predikuje, že do roku 2030 přijde v ČR cca 330 tisíc současných zaměstnanců o práci z důvodu zániku jejich pracovních pozic (digitalizace, automatizace a robotizace) a zároveň vznikne přes půl milionu nových pracovních míst. Při současné velikosti trhu zaměstnanosti, který v ČR činí 5,2 milionů zaměstnanců, tvoří odhadovaný počet zániku pracovních míst 6,35 %. Odhadovaná roční průměrná fluktuace se pohybuje na úrovni 15 %, ve zpracovatelském průmyslu je místo vyšší.

- Největším motivátorem ke změně pracovního místa jsou mzdové podmínky.
Nabídka dobře placené práce v blízkosti domova by byla pro 37 % zaměstnanců impuls ke změně práce.
- V dopadové studii je využita terminologie, která je částečně převzata z dokumentu Metodika vyhodnocování územních nároků průmyslových zón (2018) a doplněna o vlastní termíny a pojmenování, které lépe odpovídají řešené problematice.
 - **nově usazení zaměstnanci (Z_u)** - zaměstnanci k usazení ve spádovém území průmyslové zóny (Z_u), tedy lidé, pro něž bude nutné ve spádovém území průmyslové zóny vytvořit podmínky k bydlení, včetně navazující infrastruktury, zejména pak občanského vybavení.
 - **osoby k přespání (O_p)** - jedná se o zaměstnance SPP, kteří do místa SPP pouze dojíždějí do zaměstnání, ale mají trvalé bydliště ve vzdálenějších oblastech s horšími socioekonomickými podmínkami a často volí tuto variantu práce, kdy je snížený komfort (dojíždění a odloučení od rodiny) kompenzován vyšší mzdou, která je umocněná nižšími finančními nároky na žití v místě trvalého bydliště.
 - **osoby k usazení (O_u)** - jedná se o nové zaměstnance, kteří se usadí ve spádovém území v souvislosti se zaměstnáním v průmyslovém parku včetně osob, které s nimi budou sdílet domácnost (partneři, manželé/ky, děti).
- V rámci analýzy vzdělávacích kapacit ve spádovém území SPP Lutyně využíváme primárně uváděné rejstříkové kapacity (zapsané v Rejstříku škol a školských zařízení MŠMT). Reálná naplněnost škol byla zjišťována z několika dostupných zdrojů:
 - podle stavu naplněnosti tříd dle RUD ze MFČR z 30. 9. 2023;
 - podle výročních zpráv jednotlivých škol a školských zařízení;
 - podle protokolů o provedených kontrolách ČŠI.
- Dle platné legislativy se třída MŠ naplňuje maximálně do počtu 24 dětí (průměrně byla dle ČSÚ naplněnost v roce 2022/2023 v MSK 21,4 dětí na jednu třídu). Na ZŠ je to dle legislativy 30 žáků (naplněnost v MSK v roce 2022/2023 byla 18,8 žáků na 1 třídu).
- Rejstříkové kapacity mnohdy nebyly řadu let aktualizovány. I v případě, že známe z protokolu ČŠI, nebo výroční zprávy daného vzdělávacího zařízení (MŠ, ZŠ) o aktuálním počtu dětí/žáků, nemusí tato hodnota odpovídat jejich reálném situaci. Při výpočtech dostupných kapacit vzdělávání je tedy na základě výše uvedeného zjištěná kapacita dodatečně ponížena o 10 % (na 90% zjištěného stavu naplněnosti).
- Zachování dosavadní úrovně "parametrů kvality života" při výpočtu dopadu od oblasti občanské vybavenosti.

A1

An aerial night photograph of a cityscape. In the foreground, a large, modern building with a blue roof and white walls is illuminated. To its left, a road with light trails from moving vehicles is visible. In the background, the city lights of a larger urban area are visible against a dark sky with a hint of sunset or sunrise. A large, semi-transparent yellow hexagon is overlaid on the right side of the image, containing the white text 'A1'.

1.1 Vstupní informace zadavatele studie

Pro zasazení připravovaného strategického průmyslového parku do širšího kontextu jsme agregovali relevantní výstupy poznání, jenž považujeme za důležité. Zdaleka se však nejedná o absolutní výčet všeho, co rozhodnutí o realizaci plánované investice rámuje. Nicméně nahlédnutí do blízké budoucnosti, současná situace na trhu práce v České republice, probíhající transformace průmyslu, sociodemografická predikce Moravskoslezského kraje apod. umožní všem aktérům lépe pochopit navržené postupy, argumenty a výpočty uplatněné v této dopadové studii.

Vláda dne 6. 3. 2024 schválila zahájení přípravy projektu na výstavbu Strategického podnikatelského parku u obce Dolní Lutyně v Moravskoslezském kraji. Jde o projekt strategického významu s vysokou přidanou hodnotou, který může být velmi významný pro budoucnost českého hospodářství, výrazně může také pomoci Moravskoslezskému kraji ve vyrovnávání se s ekonomickou transformací, jejíž součástí je i útlum těžby uhlí a těžkého průmyslu. Koordinaci projektu zajišťuje Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci s agenturou CzechInvest.

„Investovat do strategických projektů je naprosto zásadní pro rozvoj České republiky. Budovat potřebujeme nejen dopravní infrastrukturu či projekty, které přispívají k energetické bezpečnosti, ale i strategické podnikatelské parky, které budou centrem zaměstnanosti, přispějí k rozvoji technologií, konkurenceschopnosti, i ekonomické transformaci. Česká republika je průmyslovou zemí a je třeba našeho potenciálu v Evropě využívat naplno. Vláda proto dnes schválila zahájení přípravy a rozdala úkoly patřičným resortům směřující k realizaci tohoto strategického projektu. Jde o další krok, díky kterému dosáhneme restartu Česka,“ uvedl předseda vlády Petr Fiala.

Tento projekt by mimo jiné pomohl i s rozvojem místního vzdělávání v moderních technických oborech. Tím by se stal zásadním impulsem pro ekonomický rozvoj Moravskoslezského kraje, který bude v příštích letech čelit útlumu těžby uhlí a těžkého průmyslu.

Pro Česko generuje automobilový průmysl 10 % hrubého domácího produktu (HDP), 25 % exportu a zaměstnává 180 tisíc osob. Možná výstavba Gigafactory na území ČR je příležitostí, jak se přizpůsobit a zároveň nahradit pokles produkce jednotlivých komponent pro vozidla se spalovacím motorem, a to především zvýšením jejich produkce v následujících desetiletích. Z pohledu Vlády ČR je tento projekt vnímán jako klíčový. Díky umístění Gigafactory by v Česku vznikl kompletní bateriový řetězec (těžba lithia – výroba baterií – výroba elektromobilů – recyklace baterií), což by byla zásadní konkurenční výhoda pro celou Českou republiku.

Volba lokality mezi Dolní Lutyní a Věřňovicemi vychází z jednání s investorem. Ten ji zdůvodňuje zejména její velikostí, blízkostí elektrárny Dětmárovice a vynikající dopravní dostupností. Rozhodnutí vlády spustí další procesy

v rámci projektu včetně jednání s místními obcemi pro stanovení ideálních parametrů záměru. Podobné projekty s sebou obvykle přinášejí rozvoj v oblasti dopravní infrastruktury, ale také školství, bydlení či zdravotnictví. Konkrétní podoba se bude odvíjet od příslušných studií a jednání s představiteli obcí. Paralelně poběží jednání s koncovým investorem.

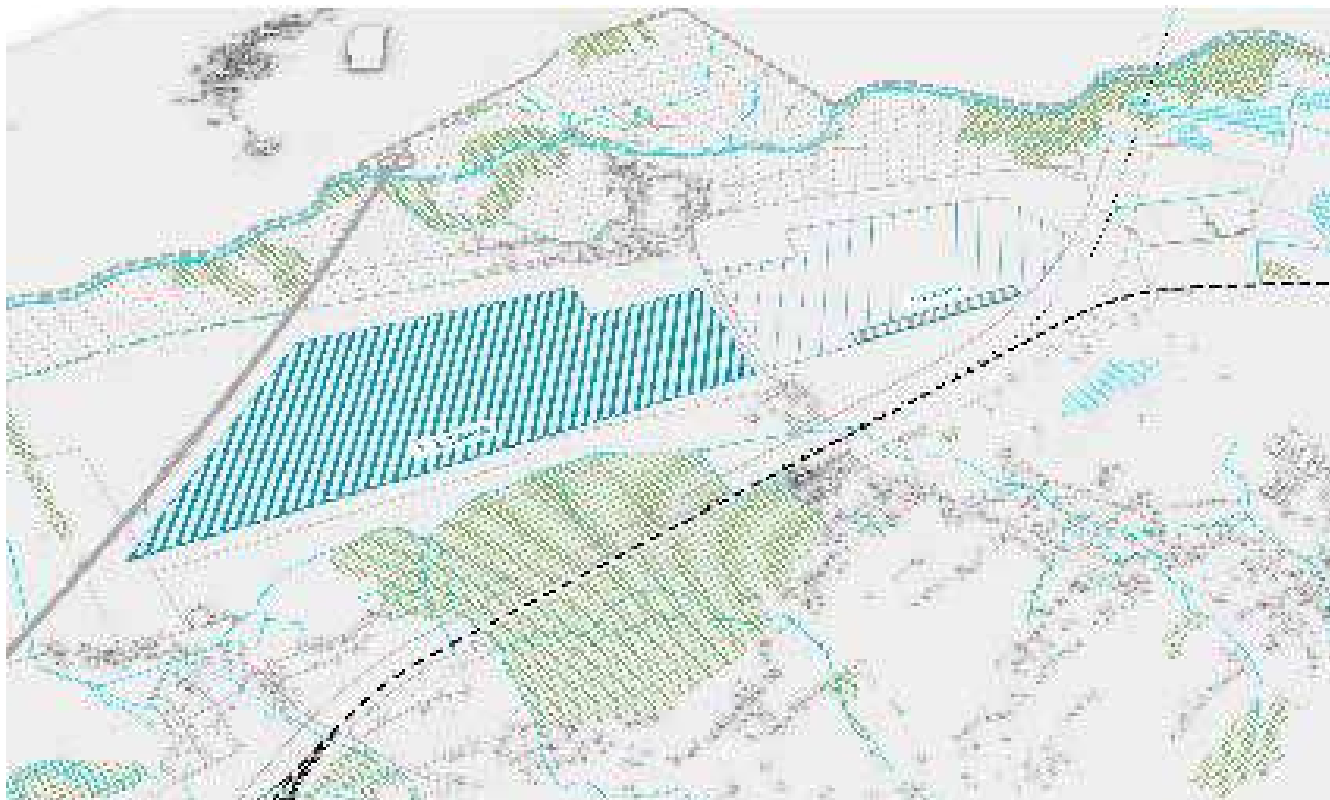
Specifikem lokality v Dolní Lutyni je nedaleká ptačí oblast „Heřmanský stav – Odra – Poolší“. Jednou z priorit příprav projektu proto bude zajistit odpovědný postup, který nenaruší její ochrannou funkci. Budou proto podniknuty všechny kroky, aby nedošlo ke zhoršení kvality vody ve vodních tocích v ptačí oblasti. Jako záruka správnosti zvolených opatření bude sloužit spolupráce s ekologickými spolky, které v oblasti působí a zajímají se o tuto problematiku. Vhodná opatření budou konzultována s Agenturou pro ochranu přírody a krajiny ČR.

Předpokládané přínosy realizace investice*

- Moravskoslezský kraj čelí důsledkům útlumu těžby a využívání uhlí a je jedním z regionů s nejnižší zaměstnaností v Česku. **Projekt by mohl vytvořit až 7 tisíc kvalitních pracovních pozic**, což znamená velkou příležitost pro obyvatele regionu.
- Projekt přinese **rozvoj dopravní a technické infrastruktury, stejně jako rozšíření občanské vybavenosti** včetně škol, školek, zdravotnických zařízení a bydlení.
- Projekt je o vzniku nového moderního odvětví s vysokou přidanou hodnotou. Projekt se může stát **důležitou součástí ekonomické transformace regionu po ukončení těžby uhlí a útlumu těžkého průmyslu** a vytvoří tak celý hodnotový řetězec, který může z kraje udělat centrum moderního průmyslu.

* www.parklutyni.cz

3.Obrázek: Strategický podnikatelský park - KONCEPCE

- Projekt a celé navazující odvětví představuje velkou příležitost v podobě **modernizace technického vzdělávání** jak na úrovni středních, tak vysokých škol. Přinese podporu moderních studijních oborů. Spolupráce s vysokými školami a univerzitami, jako je VŠB – Technická univerzita Ostrava, otevře nové možnosti pro výzkum a inovace v oblasti nových materiálů, energetických systémů a udržitelných technologií. Ve spolupráci s Moravskoslezským krajem se počítá se zavedením nových učebních oborů a programů, které umožní vzdělávání dle nejmodernějších požadavků.
- Realizace strategického parku v Moravskoslezském kraji otevře **nové příležitosti pro malé a střední podniky v regionu**. Projekt přinese rozvoj nových a posílení stávajících dodavatelských řetězců, což znamená **zvýšenou poptávku po službách a výrobcích z místních zdrojů**. Projekt může vést k vytvoření programů pro startupy a inovativní firmy, které se zaměřují na technologie budoucnosti, jako jsou bateriové systémy, udržitelná mobilita a digitalizace výrobních procesů.

Podmínky zahájení prací a harmonogram

Před zahájením prací budou splněny následující podmínky:

- Realizace staveništního napojení na D1 tak, aby generovaná staveništní doprava byla odvedena z intravilánu obcí a nezatěžovala místní komunitu.
- Vystavění první fáze izolačního pásu u obce Věřňovice, aby byly od prvního momentu přípravy pozemku minimalizovány negativní vlivy na obec.
- Zahájení realizace první fáze protipovodňových opatření.

Harmonogram

Před začátkem jakýchkoliv zemních prací a úprav se musí stát následující:

- Aktualizace zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje č. 10 – Tento proces si vyžádá minimálně 11 měsíců a v optimistickém scénáři by mohl být dokončen na začátku roku 2025.
- Dokončení všech průzkumů a studií, které potvrdí nebo vyvrátí realizovatelnost záměru vybudování strategického podnikatelského parku. Dokončení těchto průzkumů se dle aktuálních harmonogramů očekává do konce roku 2024.
- Začátek hrubých terénních úprav, pokud budou veškeré procesy bez problémů, by přišel na řadu přibližně na přelomu roku 2025 a 2026.
- Investor požaduje zahájení výroby první fáze v roce 2028. Harmonogram se může v souvislosti s vývojem trhu vyvíjet.
- Předpokládaná realizace druhé etapy přípravy pozemku je v současné době kolem roku 2030, ale může se na základě mnohých faktorů měnit.

1.2 Synergie s koncepčními dokumenty a strategickými projekty Moravskoslezského kraje

» Pozitivní čísla HDP v posledních letech mohou znamenat, že se MSK úspěšně transformuje z těžkého průmyslu na průmysl 4.0 a odvětví s vyšší přidanou hodnotou

— Josef Bělíca

» MSK se i díky odpovědnému a často inovativnímu využívání evropských fondů postupně vrací na pozici jednoho ze tří nejdůležitějších rozvojových pólů ČR mimo Prahu

— Ivo Vondrák

Moravskoslezský kraj, často popisovaný jako jeden z nejrozporuplnějších regionů v České republice, stojí v současnosti na rozcestí vývoje. Jeho charakteristika nenaznačuje ani bezproblémovou budoucnost, ani beznadějný zánik. Tato dvojznačnost se odráží nejen v objektivních datech, ale i v pohledech obyvatel a návštěvníků. Kraj je považován za „region tří R“ – rozporuplný, rozmanitý a rázovitý. Strategické plánování určuje, které z těchto vlastností si kraj zachová jako symboly a které odstraní.

Veřejné vnímání Moravskoslezského kraje není úplně jednoznačné. I když data ukazují na určité strukturální nedostatky, jako je například zastaralá ekonomická struktura či nízká investiční aktivita, v porovnání s jinými regiony na tom v dalších ukazatelích není tak špatně. Jeho HDP na obyvatele dosahuje téměř 74 % průměru EU, což ho staví do první poloviny českých regionů.

Přesto nelze přehlížet další překážky zahrnující například nízký podíl malého a středního podnikání, nepříznivou demografickou strukturu a výrazný rozdíl mezi průměrnou mzdou a čistým příjmem. Zmiňované signály včasného varování, především pak nízká míra investic nebo odliv mladé produktivní generace, naznačují, že region může čelit vážným výzvám.

Dříve se sever Moravy potýkal s nelichotivou pověstí, dnešní realita je však mnohem optimističtější. Začala zde modernizace, včetně technologických parků a inovativních inkubátorů. Nejde o region bez naděje, ale o místo, které má potenciál se moderně rozvíjet a stát se jedním z nejprogresivnějších regionů v zemi. Zpracování na lepší image a **investice do strategických projektů** by mělo kraji umožnit překonat jeho strukturální výzvy a naplno využít svůj metropolitní charakter a přeshraniční ekonomický potenciál. Ostatně kraj už má v rámci dokumentu Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019–2027 definovány konkrétní kroky rozvoje, které by z něj učinily ucelený a logicky provázaný systém, který bude konkurenceschopný v evropském měřítku.

Moravskoslezský kraj jako instituce je od svého vzniku v roce 2000 nositelem či účastníkem přípravy a realizace řady strategií. Vedle strategie regionálního rozvoje stál u zrodu Regionální inovační strategie, Regionálního operačního programu Moravskoslezsko, Marketingové strategie cestovního ruchu, Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb, Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje, Koncepce rozvoje dopravní infrastruktury a mnoha dalších. V průběhu zpracování této dopadové studie na tyto koncepce a strategie navazujeme a vycházíme z nich při formulaci hlavních analytických zjištění i doporučení pro případné kompenzační aktivity ve spádovém území budoucího strategického investičního záměru. Konkrétně se jedná o následující strategické a koncepční dokumenty v Moravskoslezském kraji, které mají přímou nebo alespoň částečnou vazbu na budoucí SPP Lutyně.

V následující tabulce je uvedena vazba záměru na vybrané strategické a koncepční dokumenty v rámci MSK. Nejedná se však o výčet všech dokumentů, které jsou platné v MSK v dané oblasti, ale pouze o záměrný výběr, věnující se řešenému tématu dopadové studie nejvíce a na kterém je možné jasně vymezit přínosy a dopady projektu na jednotlivé cíle a priority analyzovaných dokumentů.

17.Tabulka: Vazba projektu na strategické dokumenty MSK

Strategické dokumenty	Jakým cílům a prioritám pomůže realizace projektu s naplňováním	Jak realizace projektu přispívá k naplňování priorit transformace MSK kraje
Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje 2021–2027	Realizace krajské RIS3 strategie má přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti regionu založené na inovacích, podpoře podnikání a investic do výzkumu a vzdělávání. Mezi domény specializace RIS3 MSK patří Automotive a Strojírenství.	Projekt výstavby Gigafactory v MSK je strategickým projektem nejen z pohledu národního, ale i regionálního významu. Jedná se o projekt s vysokou přidanou hodnotou, který může mít významný multiplikační efekt nejen pro zaměstnanost a rozvoj kvality lidského potenciálu, ale i rozvoje MSP v kraji. ČR, potažmo MSK, potřebuje podobné strategické investice, které mohou významně přispět k transformaci kraje na ekonomiku s vyšší přidanou hodnotou.
Program Spravedlivá transformace 2021 - 2027, Moravskoslezský kraj	Programový dokument pro Moravskoslezský kraj se přímo zaměřuje v rámci definovaných intervencí na oblast podnikání a inovací v kraji. Konkrétně se jedná o následující intervence: - podpora podnikatelského sektoru a přímá tvorba nových pracovních míst - zachování zaměstnanosti v podnicích, které procházejí transformací v důsledku naplňování cílů Zelené dohody pro Evropu.	Výstavba a vytvoření zázemí inovační infrastruktury v kraji, která pomůže zvýšit ekonomickou výkonnost a zmírnit negativní dopady útlumu uhlénného průmyslu – v souladu s krajskými doménami specializace klademe v tomto specifickém cíli důraz především na řešení v oblasti nové energetiky, chemii nebo na nové materiály a technologie výroby.
Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019 - 2027	Automobilový průmysl a IT technologie nahrazují těžký průmysl.	Kraj se řadí k nejprůmyslovějším regionům v ČR. Ke klíčovým odvětvím průmyslu patří hutnictví a výroba kovů a také strojírenství, přičemž v posledních přibližně 10 letech se každoročně zvyšuje podíl automobilového průmyslu a informačních technologií, který se bude v budoucnu dlouhodobě navyšovat.
Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje	Vytváření územních podmínek pro restrukturalizaci ekonomiky s důrazem na modernizaci průmyslu, rozvoj služeb a další aktivity se zaměřením na vývoj a výzkum ve vazbě na vysoké školství.	Oblast obce Dolní Lutyně je součástí Metropolitní rozvojové oblasti Ostrava. Zásady počítají s vytvořením územních podmínek pro vedení nadřazené obvodové komunikace spojující centra v ose Bohumín (D1) – Karviná – Český Těšín (D48) s přímou návazností na páteřní koridor silnice I/11 ve směru na Slovensko (Žilina).
Strategický plán rozvoje města Ostravy 2024 - 2030	Rozvíjet mimořádné prostředí pro podnikání a inovace včetně podpory tvorby inovačního ekosystému, excelentního výzkumu a lákání talentů.	Jedná se především o podporu a navazování spolupráce vysokých škol s průmyslovými partnery a strategickými projekty v regionu a podporu zapojování aktérů inovačního systému do mezinárodních partnerství a sítí.
Strategický plán ekonomického rozvoje (SPER) statutárního města Karviná, 2021	Strategické opatření 1.1 Podnikání, inovace, výzkum a vývoj - Podpořit ekonomickou aktivitu obyvatel města a zvýšit atraktivitu města pro investice s vyšší přidanou hodnotou.	Za účelem budování úspěšné ekonomické zóny musí město investovat do technologického zkvalitňování stávajících průmyslových zón a modrozelené, technické a dopravní infrastruktury.
Strategický plán rozvoje města Bohumína na období 2022 – 2030	Strategický cíl - P2 Zlepšení podnikatelského prostředí a vytváření nových pracovních příležitostí. Opatření P2.1 Spolupráce při investičních akcích realizovaných podnikatelskými subjekty s dopady na oblasti rozvoje města (životní prostředí, doprava, energetika a další).	Přetrvávajícím problémem v dané lokalitě je stárnoucí obyvatelstvo, vysoká nezaměstnanost (6,28 %), špatné ovzduší, stále probíhající odchod mladých a vzdělaných lidí (brain drain), převažující skladba méně vzdělaných a sociálně slabých doprovázená nízkou ekonomickou aktivitou. Realizace investičního záměru může v řadě oblastí vyvolat pozitivní efekt.
Strategický plán rozvoje města Orlová 2017-2033	3.1 Dosáhnout vyšší atraktivity života ve městě. - Opatření 3.1.3 Podpora podnikání ve městě.	V souvislosti s realizací investičního záměru výstavby průmyslového parku s vyšší přidanou hodnotou dojde k významnému posílení nabídky pracovních příležitostí a tím i snížení míry nezaměstnanosti v okolí Orlové. V souvislosti s multiplikačním efektem dojde také ke zlepšení sociální situace místních obyvatel a ke snížení nebo úplnému zastavení odlivu místních obyvatel.
Program rozvoje obce Dětmárovice 2020-2026	Prioritní oblast - podpora zřízení nových pracovních příležitostí a investice do silničního obchvatu obcí.	V souvislosti s výstavbou SPP Lutyně bude současně vybudován obchvat obcí v blízkosti investičního záměru. Jednoznačně tak dojde ke snížení intenzity dopravy v obci Dětmárovice, dále také v obci Dolní Lutyně, Bohumín a části Skřečoh.
Strategický plán rozvoje obce Doubrava 2015-2025	1.4. Podpora podnikání v obci.	Pokračující úbytek obyvatel kvůli nedostatku pracovních příležitostí, nevhodná vzdělanostní struktura obyvatelstva s převažujícím základním vzděláním, která se projevuje i vyšší mírou nezaměstnanosti (strukturální - více než 10 %) a nedostatek pracovních příležitostí (40 uchazečů na jedno volné místo evidované na ÚP).

Zdroj: vybrané strategické dokumenty, zpracování vlastní

18.Tabulka: Vazba projektu na strategické dokumenty MSK

Strategický projekt OPST	Zaměření strategického projektu	Vazba
CEPIS - Centrum podnikání, profesních a mezinárodních studií	Projekt řeší vybudování centra CEPIS v Karviné prostřednictvím výstavby nové tzv. zelené univerzitní budovy v energeticky plusovém (nulovém) standardu. Hlavními cíli projektu je rozšíření krajského ekosystému pro podporu podnikavosti, inovací, vědy a výzkumu a spolupráce akademické a podnikatelské sféry umožňující transfer znalostí (technologií), zvýšení kvality vzdělávání a uplatnitelnosti absolventů OPF SU na trhu práce, zvýšení počtu podnikatelů s ohledem na potřeby a transformaci MSK.	****
Life Environment Research Center Ostrava	ERCO je nově budovaný vědeckovýzkumný hub, který jako jeden z nástrojů přispěje k transformaci MSK z uhlého na zdravější a chytřejší region. Špičkově vybavené zázemí a devět excelentních výzkumných týmů projektu umožní pilotní realizaci aktivit v širokém a unikátním mezioborovém zaměření v biomedicínských, přírodovědných a behaviorálních oborech, od základního výzkumu přes experimentální vývoj po aplikovaný výzkum, napříč VaV institucemi a dalšími subjekty z praxe v ČR a zahraničí.	***
Černá kostka - Centrum digitalizace, vědy a inovací	Černá kostka bude moderní knihovnou, která inspiruje, mění a posunuje obyvatele kraje a v budoucnu další generace. Transformuje, rozvíjí a podporuje lidi a jejich potenciál. Poskytuje přístup k nejnovějším znalostem prostřednictvím nových technologií a zároveň pečuje o kulturní dědictví a tvoří inovace. Je institucí, která je otevřená změnám kolem nás. Černá kostka pomáhá orientovat se v tekutém světě informací. Je nástroj pro všechny obyvatele regionu.	*
POHO Park Gabriela	Areál bývalého dolu Gabriela bude kompletně revitalizován, jednotlivé části budou rozděleny na stavební a inženýrské objekty, ve kterých vznikne nové centrum pohornické krajiny.	*
Centrum veřejných energetiků - poradenství pro energetickou transformaci	Projekt systémovými aktivitami pozitivně promění všechny segmenty (MŠ, ZŠ a SŠ) a aktéry (žák, učitel, rodič, škola) vzdělávací soustavy v ÚK. Cíli na žáky nadané, sociálně znevýhodněné; oborové učitele, neučtelské profese i veřejnost obecně. Nastavuje koncepční odbornou oporu pro rozhodovací sféru, řídící proces transformace, a to posílením odborných univerzitních center, které se zaměřují na pilotování nových a realizaci osvědčených aktivit pro řešení obtíží plynoucích ze strukturálního postižení kraje.	****
CirkArena	Projekt CirkArena je zaměřen na oblast cirkulární ekonomiky, která je klíčovou součástí Zelené dohody pro EU a je reprezentována Akčním plánem EU pro oběhové hospodářství, který pomůže zmodernizovat ekonomiku EU a využít příležitostí, které přechod k oběhovému hospodářství nabízí.	**
REFRESH	Projekt vybuduje jedinečnou evropskou infrastrukturu pro výzkum a transfer technologií v oblastech udržitelné energetiky, digitalizace průmyslové výroby, automatizace v dopravě, environmentálních technologií či chytrých materiálových technologií s dopadem do sociálně-ekonomické dimenze. Realizace výzkumu povede k transformaci kraje směrem k Chytrému a zelenému regionu v duchu strategie SMARAGD.	****
Eden Silesia - výzkumný a vzdělávací park	Realizační fáze projektu se bude skládat ze souboru investičních aktivit, které povedou k fyzickému vybudování výzkumného a vzdělávacího parku a také ze souboru aktivit, jejichž cílem bude kompletní vytvoření obsahové náplně EDEN Silesia.	**
TPA – Inovační centrum pro transformaci vzdělávání	Projekt má ambici přispět k transformaci kraje v oblasti vzdělávání a podpory podnikavosti na základních i středních školách v MSK, a i v rámci celoživotního vzdělávání. V rámci projektu vznikne inovační centrum pro transformaci vzdělávání. Inovační centrum bude tvořeno primárně 2 částmi, z nichž každá cílí na určitou část vzdělávání a cílovou skupinu z pohledu následných potřeb kvalifikace a vzdělanosti.	*****
TRAUTOM - Kompetence pro 21. století	Projekt se zabývá přípravou lidí (lidských zdrojů) na zelenou a digitální transformaci. Projekt zásadně zvýší připravenost zaměstnanců v regionu pro potřeby restrukturalizované ekonomiky a zároveň tak sníží riziko negativních sociálních dopadů zelené transformace. Projekt je zaměřený na zvýšení kvalifikace, rekvalifikaci a tím i udržení pracovních míst, příp. usnadnění přechodu zaměstnanců či zájemců o zaměstnání z ohrožených profesí na nové kvalitnější uplatnění v rámci či mimo stávající odvětví.	*****
PODOLUPARK Karviná	Projekt Podolupark je postaven na principech Smart City, udržitelného stavitelství a moderního pojetí odpadového hospodářství, kde je odpad zdrojem. Realizací projektu dojde ke vzniku nového podnikatelského prostoru s možností využití obnovitelných zdrojů energie – k transformaci bývalého dolu 9. květen na moderní ekologický areál.	**
EDUCATION DISTRICT	Projekt „Education District“ představuje komplexní odpověď na aktuální výzvy Moravskoslezského kraje, neboť podporuje jeho udržitelný rozvoj a pomáhá obyvatelům kraje lépe se přizpůsobit měnícím se ekonomickým a sociálním podmínkám.	***
Museum +	Předmětem projektu je revitalizace vysokých pecí VP4 a VP6 a odlévací haly (brownfield), jejich transformaci na novou funkci při respektování památkové hodnoty objektu: vznik inovativního industriálního muzea, příprava jeho společensky prospěšných aktivit a poskytovaných služeb včetně jejich pilotního ověření.	*

Pozn.: počet * určuje intenzitu významnosti vazby výstavby SPP na konkrétní strategický projekt v MSK. * - nízká intenzita vazby, ***** - vysoká intenzita vazby.

1.3 Sociodemografický vývoj MSK

Hlavní zjištění

- Mezi roky 2010 až 2023 **klesl počet obyvatel v MSK o 54 016 obyvatel** (pokles o 4,3 %), nejvíce ze všech krajů v ČR.
- Od roku 2010 klesá s drobnými výkyvy v MSK počet narozených dětí. Zatímco v roce 2010 se narodilo přes 13 tisíc dětí, na konci sledovaného období v roce 2023 to bylo **o cca 3 400 dětí méně** (pokles o 26,1 %).
- Průměrný roční přirozený úbytek počtu obyvatel mezi roky 2010 a 2019 činil 1 315, zatímco v období 2020 až 2023 byl **průměrný roční přirozený úbytek obyvatel dokonce 4 420***, tedy více než 3 krát vyšší.
- Podle studie ČSÚ bude mít Moravskoslezský kraj na konci roku 2070 přibližně 883 tisíc obyvatel, což ve srovnání se současností znamená **pokles přibližně o 27 %**.
- Na konci roku 2022 žilo v Moravskoslezském kraji 56,3 tisíc cizinců, **meziročně se jejich počet téměř zdvojnásobil**. Jejich podíl na počtu obyvatel kraje dosáhl 4,7 %. Nejvíce osob bylo z Ukrajiny (29 921 osob, tj. 53,2 % z celku).
- Vývoj počtu obyvatel ve spádové oblasti 30 minut od SPP Dolní Lutyně kopíruje trendy celého MSK. Zatímco v roce 2010 žilo na vymezeném území 612 401 obyvatel, v roce 2023 jen 559 195 obyvatel (**pokles o 9 %**).
- Dlouhodobým trendem v MSK je **vystěhovávaní obyvatel z většiny větších měst do menších obcí s dobrou dojezdovou vzdáleností**. Zatímco v období 2010-2023 klesl počet obyvatel např. Karviné o 20 %, v Dolní Lutyni se zvýšil počet obyvatel o 6 %, v některých sledovaných menších obcích se dokonce zvýšil počet obyvatel až o 20 %.
- **Obyvatelstvo v MSK stárne** a tento trend se stále prohlubuje. V roce 2023 byl index stáří 135**, celorepublikový průměr dosahoval hodnoty pouze 127. V SO ORP Bohumín byl za rok 2023 index stáří 142,4, tedy nad průměrem MSK (v roce 2010 byl 105,3). V jednotlivých obcích tohoto SO ORP jsou však významné rozdíly. V Bohumíně je index stáří 157,5, v Dolní Lutyni 126,7 a Rychvaldu dokonce 119,1. Při zaměření se na vybrané SO ORP v MSK lze pozorovat, že rozdíly hodnot indexu stáří jsou mezi jednotlivými SO ORP v MSK rovněž velké.
- **Pozitivně se v období 2011-2021 podle dat SLDB změnila vzdělanostní struktura obyvatel v MSK**. Za 10 let ubylo v MSK 66 346 obyvatel se základním vzděláním vč. neukončeného (podíl těchto obyvatel dle SLDB 2021 činí 14,7 % obyvatel), 33 272 obyvatel se středním vzděláním vč. vyučení bez maturity (35,6 % obyvatel), naopak přibýlo 4 046 obyvatel s úplným středním vzděláním vč. nástavbového a pomaturitního (31,4 % obyvatel) a zejména 35 389 obyvatel s vysokoškolským vzděláním (16,4 % obyvatel).

* Vyšší úmrtnost byla v období 2020-2023 v celé ČR

** Index stáří vyjadřující počet obyvatel ve věku 65 let a více na 100 dětí mladších 15 let.

Kapitola popisuje sociodemografický vývoj v Moravskoslezském kraji zejména po roce 2010 a dále představuje prognózu budoucího vývoje. Zaměřuje se na důvody změn (porodnost či migrace) a také na vývoj počtu obyvatel bez zahrnutí osob s uděleným pobytoým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině, protože právě počet cizinců významně ovlivnil migrační trend posledních let v obcích MSK.

Pro prognózu vývoje počtu obyvatel do roku 2070 byly použity analýzy ČSÚ, které predikují podstatné snížení počtu obyvatel v následujících desetiletích v MSK. Kapitola také obsahuje údaje o struktuře obyvatel, které nejsou k dispozici v oficiálních statistikách, ale vycházejí ze strategických dokumentů založených na odborných znalostech a praxi (např. oficiální a neoficiální počet Romů v MSK).

1.3.1 Vývoj počtu obyvatel v Moravskoslezském kraji

K 31. 12. 2023 žilo na území Moravskoslezského kraje 1 189 204 obyvatel. Navzdory tomu, že **po roce 1993 byl Moravskoslezský kraj nejvíce populačně ztrátovým krajem v České republice**, je důležité zmínit, že podle studie „Populační vývoj obcí Moravskoslezského kraje po roce 1990“ byl za posledních více než 150 let druhým nejrychleji rostoucím krajem po Praze*. Dokonce se mezi lety 1950 až 1993 zvýšil počet obyvatel Moravskoslezského kraje o 417 322 obyvatel.

19.Tabulka: Vývoj počtu obyvatel Moravskoslezského kraje od roku 1980

	1980	1991	2001	2011	2021	2023
Moravskoslezský kraj	1 257 090	1 278 726	1 265 019	1 205 836	1 162 841	1 189 204

Zdroj: ČSÚ, SLDB

1.3.1.1 Srovnání počtu obyvatel v krajích ČR v období 2010-2023

Růst počtu obyvatel v letech 2022 a 2023 byl v MSK způsoben zejména migrací osob prchajících před válečným konfliktem na Ukrajině. V roce 2022 došlo k přírůstku 15 834 obyvatel vlivem této migrace. I přes zmíněný růst migrace klesl počet obyvatel v období 2010 až 2023 v MSK o 54 016 obyvatel (o 4,3 %), nejvíce ze všech krajů v ČR. Podle dat statistické ročenky ČSÚ MSK z roku 2023 je dlouhodobým trendem v MSK **vystěhovávaní obyvatel z většiny větších měst do menších obcí** s dobrou dojezdovou vzdáleností.

1.3.1.2 Vývoj počtu obyvatel ve vybraných SO ORP a v městech v MSK v období 2010-2023

Největší pokles počtu obyvatel v období 2010-2023 zaznamenala ORP Ostrava (-17 335), ORP Havířov (-11 515), ORP Karviná (-10 971), ORP Orlová (-9 194), ORP Třinec (-1 712), ORP Opava (-1 094), naopak z ORP zaznamenal růst počet obyvatel ORP Frýdek-Místek (+2 652) a ORP Bohumín (+3 843).

* Podle studie patřily mezi nejvýraznější vlivy změn populační velikosti zejména: obě světové války, především však druhá světová válka, industrializace spojená s rostoucí těžbou zejména černého uhlí, transformace české ekonomiky a restrukturalizace národního hospodářství po roce 1990.

20.Tabulka: Srovnání počtu obyvatel v krajích ČR za roky 2010 a 2023

Kraj	2010	2023	Rozdíl	Rozdíl v %
Středočeský kraj	1 264 978	1 455 940	190 962	15%
Hlavní město Praha	1 257 158	1 384 732	127 574	10%
Plzeňský kraj	572 045	613 374	41 329	7%
Jihomoravský kraj	1 154 654	1 226 749	72 095	6%
Pardubický kraj	517 164	530 560	13 396	3%
Jihočeský kraj	638 706	654 505	15 799	3%
Liberecký kraj	439 942	450 728	10 786	3%
Kraj Vysočina	514 569	517 960	3 391	1%
Královéhradecký kraj	554 803	556 949	2 146	0%
Olomoucký kraj	641 681	632 864	-8 817	-1%
Zlínský kraj	590 361	580 744	-9 617	-2%
Ústecký kraj	836 045	811 169	-24 876	-3%
Karlovarský kraj	307 444	295 077	-12 367	-4%
Moravskoslezský kraj	1 243 220	1 189 204	-54 016	-4%

Zdroj: ČSÚ, SLDB

Pokud bude srovnání provedeno pouze na vybraná větší města v Moravskoslezském kraji, vidíme, že změny v počtu obyvatel byly negativnější než v jednotlivých SO ORP. Města jako Ostrava (-20 420), Havířov (-12 332), Karviná (-11 097), Opava (-2 739), Frýdek-Místek (-4 327) a Třinec (-3 004) zaznamenala větší pokles. Jedinou výjimkou je město Orlová, kde počet obyvatel ve městě neklesl tak moc, jako v celém SO ORP Orlová (viz. tabulka níže).

Hlavní důvody poklesu počtu obyvatel, který je větší ve větších městech v MSK než v jednotlivých SO ORP v MSK, uvádějí jak studie „Populační vývoj obcí Moravskoslezského kraje po roce 1990“, tak i výstupy analýzy Integrované teritoriální investice (ITI) na období 2021–2027. Tyto dokumenty poukazují na skutečnost, že **migrace směřovala především do obcí v zázemí velkých měst s dobrou dostupností a nižší koncentrací sociálních problémů**. Mezi tyto obce patří například Trojanovice, Kunčice pod Ondřejníkem, Dolní Domaslavice, Horní Domaslavice, Malenovice, Žermanice a Dlouhá Stráň.

» Migrace z velkých měst směřovala především do obcí v zázemí s dobrou dostupností a nižší koncentrací sociálních problémů

21.Tabulka: Srovnání počtu obyvatel ve vybraných SO ORP a v městech v MSK v období 2010-2023

ORP/ město	Ostrava	Havířov	Karviná	Orlová	Frýdek-Místek	Třinec	Opava	Bohumín
SO ORP	-17 335	-11 515	-10 971	-9 194	2 652	-1 712	-1 094	3 843
Město	-20 420	-12 332	-11 097	-4 366	-4 327	-3 004	-2 738	-2 131

Zdroj: ČSÚ

22. Tabulka: Vývoj počtu obyvatel v MSK v období 2010-2023

Rok	Živě narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek (úbytek)		
					přirozený	stěhováním	celkový
2023	9 629	13 675	13 102*	9 526	-4 046	3 576	-470
2022	10 770	14 919	22 998	7 164	-4 149	15 834	11 685
2021	11 978	17 325	6 933	7 037	-5 347	-104	-5 451
2020	11 830	15 967	5 983	9 551	-4 137	-3 568	-7 705
2019	12 056	13 762	6 444	7 498	-1 706	-1 054	-2 760
2018	12 387	13 649	6 114	7 439	-1 262	-1 325	-2 587
2017	12 078	13 560	5 550	8 061	-1 482	-2 511	-3 993
2016	12 052	13 133	5 578	7 929	-1 081	-2 351	-3 432
2015	11 866	13 550	5 125	7 806	-1 684	-2 681	-4 365
2014	11 999	13 117	4 805	7 843	-1 118	-3 038	-4 156
2013	11 603	13 284	4 417	7 506	-1 681	-3 089	-4 770
2012	11 787	13 148	4 369	7 019	-1 361	-2 650	-4 011
2011	11 807	13 384	4 057	6 572	-1 577	-2 515	-4 092
2010	13 099	13 293	4 458	8 417	-194	-3 959	-4 153

* Za roky 2022 a 2023 přibýlo v MSK 19 128 osob díky uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině.

Zdroj: ČSÚ

1.3.1.3 Vývoj počtu obyvatel v MSK v období 2010-2023

V rámci pohybu obyvatel v období 2010 až 2023 popsaného v tabulce níže lze zaznamenat několik tendencí, které ovlivňují strukturu obyvatel v Moravskoslezském kraji, konkrétně:

- pokles počtu živě narozených osob,
- růst počtu zemřelých osob,
- úbytek obyvatel stěhováním.

Zatímco se v roce 2010 narodilo přes 13 tisíc dětí, v roce 2023 to bylo přibližně o 3 400 dětí méně (pokles o 26,15 %). Tento pokles porodnosti je charakteristický pro celou Českou republiku, zejména v posledních letech. Dle zprávy ČSÚ o pohybu obyvatel za rok 2023 se počet živě narozených dětí v ČR meziročně o 10,2 tisíc, respektive o 10 %, snížil a dosáhl 91,1 tisíc. Generace narozených v roce 2023 tak byla nejslabší za posledních 22 let, ale pokles počtu živě narozených dětí přetrvává již několik let.

Další viditelné změny v pohybu obyvatel v Moravskoslezském kraji nastaly od roku 2020 (propuknutí epidemie koronaviru), kdy se **výrazně zvýšil přirozený úbytek obyvatel**. Zatímco v období 2010 až 2019 byl průměrný přirozený úbytek obyvatel 1 315 osob ročně, v období 2020 až 2023 byl průměrný přirozený úbytek 4 420 osob ročně, tedy více než třikrát vyšší. Zatímco republikový průměr hrubé míry úmrtnosti v roce 2022 byl 11,4 ‰, tak v relativním vyjádření v MSK zemřelo z tisíce obyvatel středního stavu 12,7 osoby. Vyšší hrubá míra úmrtnosti byla zaznamenána v okresech Karviná (14,1 ‰) a Ostrava-město (13,0 ‰).

Úbytek obyvatel stěhováním byl nejvyšší v roce 2010, kdy dosáhl 3 959 osob (0,32 % obyvatel kraje). Poté se průměrný úbytek stěhováním snížil na 2 500 osob ročně (0,2 % obyvatel kraje). V roce 2021 činil úbytek stěhováním pouze 104 osob. V letech 2022 a 2023 došlo zejména v důsledku ozbrojeného konfliktu na Ukrajině k přírůstku obyvatel stěhováním o 19 410 osob. Ovšem pokud bychom v Moravskoslezském kraji odečetli 19 128 osob s uděleným

pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině, bylo by migrační saldo v letech 2022 i 2023 záporné. I přes výraznou migraci v posledních cca dvou letech počet obyvatel v Moravskoslezském kraji během sledovaného období klesá.

1.3.1.4 Vývoj počtu obyvatel v okresech MSK v období 2010-2023

Vnitřní změny v počtu obyvatel v rámci Moravskoslezského kraje za období 2010–2023 jsou uvedeny v tabulce níže. Zatímco v okrese Frýdek-Místek počet obyvatel za sledované období vzrostl, zejména díky stěhování, v okrese Karviná počet obyvatel klesl jak přirozeným úbytkem, tak migrací. Konec konců přirozenou cestou ubývá počet obyvatel ve všech okresech v MSK, nejpomaleji v novojičínském a frýdecko-místeckém okrese, kam se vystěhovávají mladé rodiny s dětmi.

Pokud bychom data ČSÚ v tabulce výše očistili o počet osob s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině, okresy v MSK by zaznamenaly záporný vývoj počtu obyvatel i v letech 2022 a 2023.

23. Tabulka: Vývoj počtu obyvatel v okresech MSK v období 2010-2023

Rok	Karviná	Bruntál	Frýdek-Místek	Nový Jičín	Opava	Ostrava-město
2023	-1 335	-666	-70	-33	197	1 437
2022	1 847	287	2 322	1 895	1 289	4 045
2021	-2 130	-741	-37	19	-306	-2 256
2020	-3 545	-626	-73	-179	-459	-2 823
2019	-1 563	-421	473	-103	-18	-1 128
2018	-1 490	-435	501	114	-131	-1 146
2017	-1 993	-627	58	-171	-215	-1 045
2016	-2 148	-638	368	-25	-142	-847
2015	-2 427	-855	273	38	-65	-1 329
2014	-2 395	-599	450	-175	-203	-1 234
2013	-2 579	-701	89	-61	-69	-1 449
2012	-2 156	-456	595	-262	-94	-1 638
2011	-2 189	-394	461	-100	-6	-1 864
2010	-2 725	-264	618	-39	103	-1 846

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

24. Tabulka: Počet osob s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině v okresech MSK

Rok/město	Karviná	Bruntál	Frýdek-Místek	Nový Jičín	Opava	Ostrava-město
Počet osob s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině	3 335	916	2 651	2 453	1 863	7 980

Zdroj: MV ČR

1.3.1.5 Migrace obyvatel v okrese Karviná

Dolní Lutyně administrativně spadá pod okres Karviná. Z toho důvodu jsou analyzovány přistěhovalí, vystěhovalí z okresu Karviná a okresy v ČR, kam se tyto osoby nejčastěji stěhují. **Samotné město Karviná přišlo mezi lety**

2010 a 2023 migrací až o 20 % obyvatel. V rámci analýzy dat za okres jsou porovnávány údaje za sledované období 2015 až 2022*. **Největší migrační toky jsou v rámci samotného okresu Karviná, ale postupně se snižují,** čehož si lze povšimnout i u dalších migračních destinací. Způsobeno to může být tím, že více mobilní sociální vrstvy (především lidé kvalifikovaní) se z okresu vystěhovávají rychleji, ale jejich podíl na celkovém počtu obyvatel klesá.

V tabulce výše jsou analogicky uvedeny okresy, odkud se dlouhodobě stěhovalo do okresu Karviná nejvíce osob. Kromě vnitro okresní migrace směřovalo do okresu Karviná nejvíce osob z okresu Ostrava-město. Tento trend lze vysvětlit suburbanizačním procesem, tedy stěhováním střední a vyšší třídy do zázemí měst. Také v tomto případě se migrační saldo během osmi let snížilo přibližně o 12 %.

* Za rok 2023 nejsou zveřejněny všechny oficiální detailní data, proto jsou použity data pouze do roku 2022 v následující tabulce.

25.Tabulka: Vystěhovalí z okresu Karviná v období 2015-2022

Okres nového bydliště	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Brno-město	117	114	152	120	108	115	98	138
Brno-venkov	45	41	54	25	40	30	27	34
Bruntál	64	60	83	62	68	74	73	74
Frýdek-Místek	733	741	700	783	735	701	731	604
Karviná	3 211	3 047	3 028	2 781	2 868	2 600	2 603	2 345
Nový Jičín	123	122	107	101	82	95	94	98
Opava	129	127	131	134	135	112	147	157
Ostrava-město	1 093	1 133	1 106	944	1 076	835	905	904
Praha	420	400	409	322	355	314	329	286
Praha-východ	46	46	49	30	32	31	37	27
Praha-západ	22	44	43	40	26	31	38	27
Celkem	6 003	5 875	5 862	5 342	5 525	4 938	5 082	4 694

Do tabulky jsou vybrány ty okresy, kam se ve sledovaném období stěhovalo nejvíce osob z okresu Karviná.
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

26.Tabulka: Přistěhovalí z okresu Karviná v období 2015-2022

Okres předchozího bydliště	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Brno-město	33	41	36	50	34	41	39	33
Brno-venkov	15	14	11	11	10	19	15	9
Bruntál	44	29	67	54	62	43	50	55
Frýdek-Místek	427	455	455	454	449	398	424	477
Karviná	3 211	3 047	3 028	2 781	2 868	2 600	2 603	2 345
Nový Jičín	76	99	84	84	124	64	90	95
Olomouc	31	47	30	40	25	41	41	18
Opava	89	98	95	108	128	85	130	83
Ostrava-město	840	827	958	1 091	1 014	994	1 166	1 133
Praha	51	80	77	81	100	122	102	92
Praha-východ	11	8	11	7	5	10	6	17
Praha-západ	3	2	6	14	6	1	2	6
Celkem	4 831	4 747	4 858	4 725	4 825	4 418	4 618	4 280

Do tabulky jsou vybrány ty okresy, odkud se ve sledovaném období vystěhovalo nejvíce osob do okresu Karviná.
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Vybrané důvody pro stěhování z MSK nebo v rámci MSK

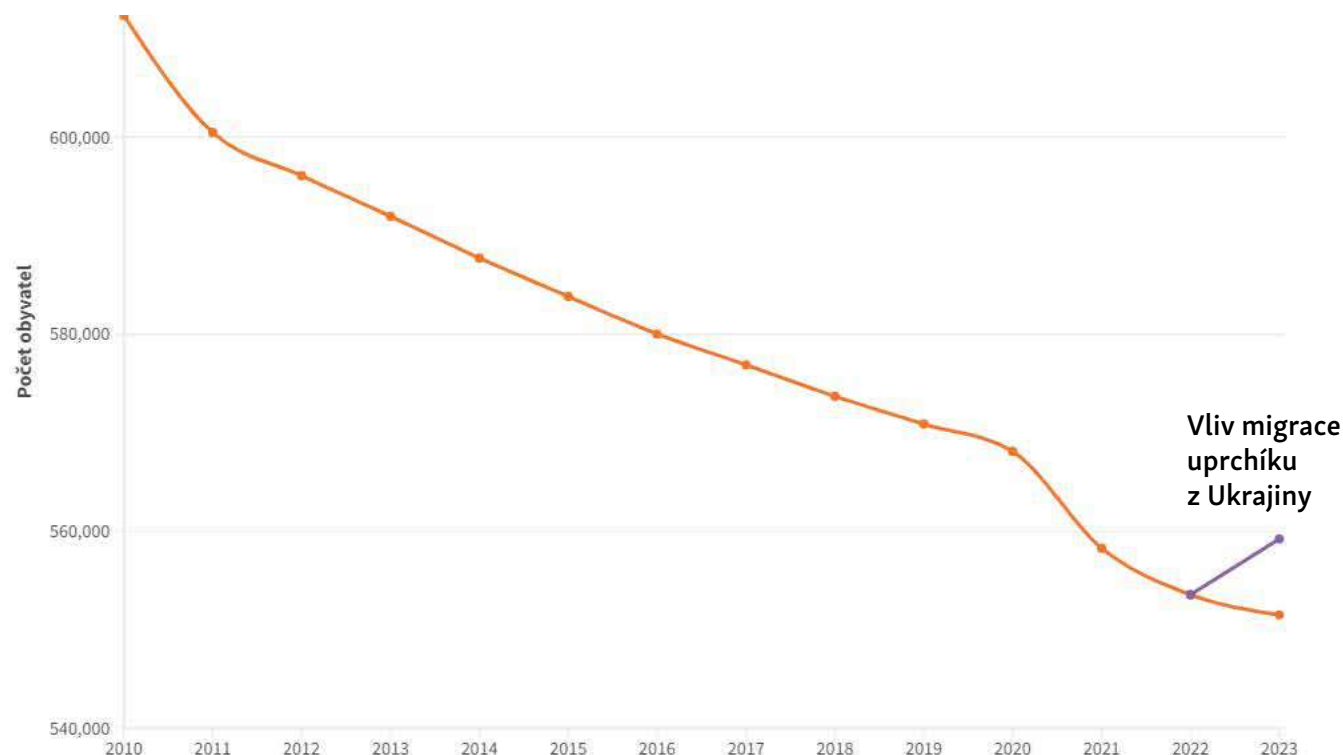
Z dlouhodobého hlediska je v MSK **významný úbytek obyvatel stěhováním**, proto na základě vybraných průzkumů při zpracování strategických plánů přiblížíme některé důvody pro stěhování obyvatel. Dle Strategického plánu rozvoje města Ostravy na období 2024-2030 se více než polovina lidí, kteří se rozhodnou odstěhovat z Ostravy, stěhuje do jejího zázemí.* Data odpovídají i vývoji počtu obyvatel ve větších městech MSK a vývoji obyvatel v jednotlivých SO ORP v MSK, protože počet obyvatel v jednotlivých SO ORP v MSK klesá pomaleji než ve velkých městech, v některých SO ORP v MSK dokonce počet obyvatel roste.

Z dat realizovaného průzkumu při zpracování Strategického plánu rozvoje města Ostravy na období 2024-2030 vyplývá, že se obyvatelé stěhují z Ostravy kvůli upřednostňování života v menším městě nebo na vesnici v okolí Ostravy. Ve zmíněném průzkumu více než polovina studentů (52 %) po ukončení studií plánuje zůstat v Ostravě nebo Moravskoslezském kraji. Absolventi středních a vysokých škol se z města stěhují převážně kvůli pracovním příležitostem a vyššímu platovému ohodnocení v jiných městech nebo kvůli upřednostňování života v menším městě či na vesnici.

V kapitole výše bylo uvedeno, že postupně klesá migrace obyvatel v rámci samotného okresu Karviná. Data odpovídají i realizovanému dotazníkovému šetření při zpracování Strategického plánu ekonomického rozvoje města Karviné, kde 60 % respondentů uvádí, že neuvažuje o odstěhování z Karviné.

* Obdobné tvrzení respondentů vyplývá i z jiných průzkumů, které byly realizovány při zpracování strategických dokumentů demograficky větších měst v MSK.

4.Obrázek: Vývoj počtu obyvatel ve spádové oblasti 30 minut od SPP Dolní Lutyně v období 2010-2023

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

27.Tabulka: Vývoj počtu obyvatel ve spádové oblasti 30 minut od SPP Dolní Lutyně v období 2010-2023

Název obce	Počet obyvatel k 1. 1. 2010	Počet obyvatel k 1. 1. 2023	Index změny	Absolutní změna	Osoby s uděleným pobytovým oprávněním	Index změny (bez osob s uděleným pobytovým oprávněním)
Chotěbuz	1 151	1 377	20 %	226	2	19 %
Vřesina	1 420	1 669	18 %	249	4	17 %
Markvartovice	1 874	2 190	17 %	316	5	17 %
Šenov	5 840	6 553	12 %	713	19	12 %
Dětmarovice	3 970	4 395	11 %	425	32	10 %
Rychvald	7 008	7 713	10 %	705	34	10 %
Klimkovice	4 108	4 516	10 %	408	64	8 %
Darkovice	1 279	1 385	8 %	106	30	6 %
Kozmice	1 804	1 940	8 %	136	7	7 %
Dolní Lutyně	4 993	5 288	6 %	295	19	6 %
Ludgeřovice	4 704	4 955	5 %	251	13	5 %
Petřvald	7 048	7 388	5 %	340	38	4 %
Hať	2 571	2 576	0 %	5	14	0 %
Šilheřovice	1 605	1 587	-1 %	-18	1	-1 %
Horní Suchá	4 525	4 438	-2 %	-87	9	-2 %
Albrechtice	3 991	3 826	-4 %	-165	9	-4 %
Hlučín	14 236	13 506	-5 %	-730	74	-6 %
Stonava	1 872	1 772	-5 %	-100	9	-6 %
Ostrava	306 006	283 504	-7 %	-22 502	7 836	-10 %
Český Těšín	25 499	23 487	-8 %	-2 012	157	-9 %
Bohumín	22 818	20 643	-10 %	-2 175	241	-11 %
Petrovice u Karviné	5 450	4 924	-10 %	-526	54	-11 %
Doubrava	1 355	1 180	-13 %	-175		-13 %
Orlová	32 430	27 966	-14 %	-4 464	129	-14 %
Havířov	82 896	70 245	-15 %	-12 651	1 766	-17 %
Karviná	61 948	50 172	-19 %	-11 776	819	-20 %

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

1.3.1.6 Vývoj počtu obyvatel ve spádové oblasti 30 minut od SPP Dolní Lutyně

Zatímco v roce 2010 žilo na vymezeném území 612 401 obyvatel, v roce 2023 již jen 559 195 obyvatel, počet obyvatel tedy klesl o 9 %. **Stejně jako v MSK, tak i zde se zvýšil počet obyvatel po roce 2022 z důvodu válečného konfliktu na Ukrajině a příchodu válečných uprchlíků**, meziroční změna činila 5 661 obyvatel. Pokud bychom data očistili od počtu nově příchozích, meziroční změna počtu obyvatel již nebude kladná, jelikož počet těchto osob činil 7 727 (1,4 % obyvatel ze spádové oblasti). Situaci ilustruje graf níže.

Vývoj počtu obyvatel ve spádové oblasti 30 minut od SPP Dolní Lutyně kopíruje trendy celého Moravskoslezského kraje. **Zatímco počet obyvatel výrazně klesá v Karviné, Havířově, Orlové a Ostravě, růst ve stovkách nových obyvatel naopak zaznamenávají menší města a obce** (viz tabulka výše). Výjimky tvoří např. Petrovice u Karviné nebo Doubrava, kde počet obyvatel klesl. Nejvíce obyvatel, přibližně pětina, přibýlo mezi roky 2010 a 2023 v Chotěbuzi, Vřesině a Markvartovicích. Ve sledovaném období se nejvíce obyvatel odstěhovalo z Karviné, a to 20 %. Nejvíce osob s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině žije v Ostravě (přes 7 800) a v Havířově (téměř 1 800 osob).

28. Tabulka: Index změny v počtu obyvatel v období 2010-2023 ve spádové oblasti 15 minut od SPP Dolní Lutyně

Název obce	Počet obyvatel k 1. 1. 2010	Počet obyvatel k 1. 1. 2023	Index změny	Absolutní změna	Osoby s uděleným pobytoým oprávněním	Index změny (bez osob s uděleným pobytoým oprávněním)
Dětmarovice	3 970	4 395	11 %	425	32	10 %
Rychvald	7 008	7 713	10 %	705	34	10 %
Dolní Lutyně	4 993	5 288	6 %	295	19	6 %
Bohumín	22 818	20 643	-10 %	-2 175	241	-11 %
Doubrava	1 355	1 180	-13 %	-175		-13 %
Orlová	32 430	27 966	-14 %	-4 464	129	-14 %

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

1.3.1.7 Vývoj počtu obyvatel ve spádové oblasti do 15 minut od SPP Dolní Lutyně

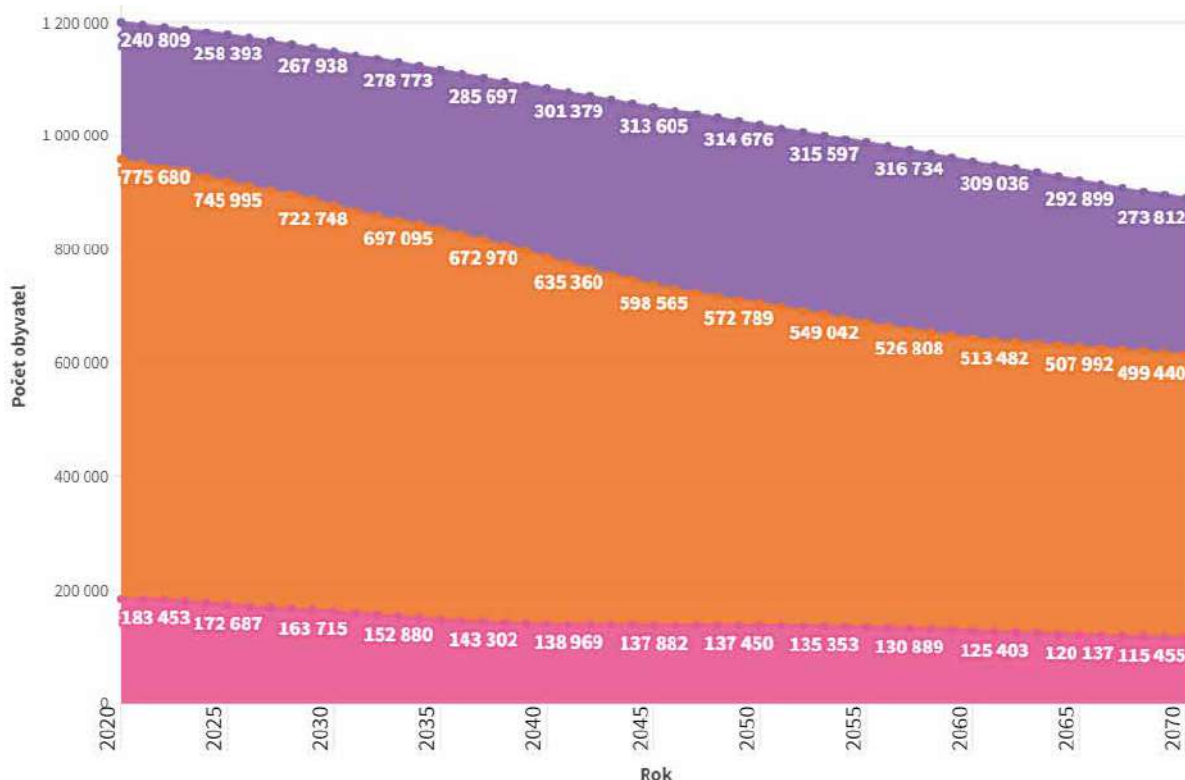
Vývoj počtu obyvatel ve spádové oblasti **do 15 minut od SPP Dolní Lutyně** sleduje obdobný trend jako v perimetru 30 minut od SPP. Drobné rozdíly se zde ale přeci jen vyskytují, např. rychlost vylidňování. Zatímco v roce 2010 žilo ve vymezeném území 71 219 obyvatel, v roce 2023 už jen 67 185 obyvatel, což představuje pokles (pouze) o přibližně 5,5 %. V menších obcích došlo k růstu počtu obyvatel, zatímco ve velkých městech počet obyvatel klesal, s výjimkou obce Doubrava. Pokles v Doupravě je způsoben postupným útlumem těžby uhlí a odchodem obyvatel z obce, zejména v posledních dvou letech. Příčinou může být i špatný stav terénu v katastru obce, který je těžbou významně ovlivněn, stejně jako stávající roztroušená zástavba v obci.

V dojezdové vzdálenosti do 5 minut od SPP se nachází místní část Dolní Lutyně – Věřňovice, samotná Dolní Lutyně a bohumínská městská část Skřečůň, včetně osady Nová Ves. Data o počtu obyvatel těchto místních částí jsou sledována v různých časových obdobích, většinou při zpracování strategických plánů obcí.

Ve Věřňovicích, místní části Dolní Lutyně, žilo v roce 2013 celkem 658 obyvatel. Podle údajů SLDB z roku 2021 zde pak žilo 636 obyvatel. Počet obyvatel tedy mírně klesl, ale dlouhodobě se drží nad hranicí 600 obyvatel. V samotné obci Dolní Lutyně, jak již bylo zmíněno, počet obyvatel roste. Od roku 2010 do roku 2023 přibýlo celkem 295 obyvatel.

V městské části Skřečůň také roste počet obyvatel, přestože celkový počet obyvatel v Bohumíně klesá. Podle informací z webových stránek města Bohumín žije v roce 2024 v této městské části 2 605 obyvatel, zatímco podle údajů SLDB zde v roce 2021 žilo 2 502 obyvatel. Tento nárůst může být způsoben jak bytovou výstavbou, přihlášením obyvatel k trvalému pobytu v Bohumíně, tak i příchodem osob s uděleným pobytoým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině. Dle informací z webových stránek města Bohumína vzrostl počet cizinců ve městě v roce 2022 o 611 osob, aby pak v roce 2023 zase o 304 obyvatel klesl. Počet obyvatel města se tak v posledních letech mění o stovky obyvatel ročně.

5.Obrázek: Predikce vývoje počtu obyvatel dle Projekce obyvatelstva v Moravskoslezském kraji do roku 2070

Zdroj: ČSÚ, Projekce obyvatelstva v Moravskoslezském kraji do roku 2070, počet obyvatel k 1.1. daného roku, vlastní zpracování

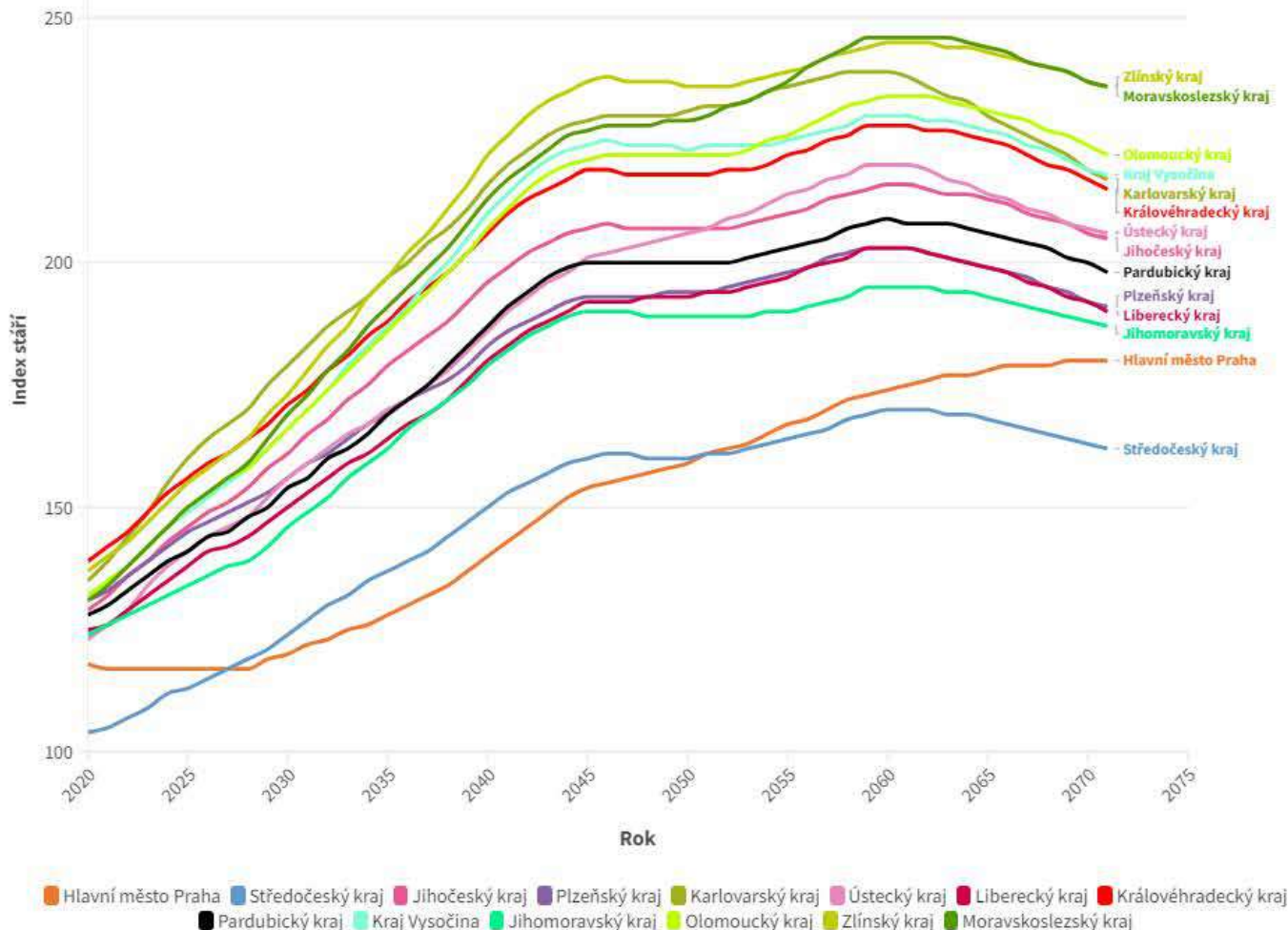
» Očekává se, že do roku 2070 poklesne počet obyvatel MSK o 27 %.

1.3.2 Prognóza vývoje počtu obyvatel MSK

Prognózu vývoje obyvatelstva Moravskoslezského kraje analyzuje studie ČSÚ „Projekce obyvatelstva v Moravskoslezském kraji do roku 2070“. Podle této studie bude mít Moravskoslezský kraj na konci roku 2070 přibližně 883 tisíc obyvatel, což znamená **pokles o 27 % oproti současnému stavu**. Podle studie se jedná o střední scénář s určitou pravděpodobností, která se v čase snižuje. Hlavním důvodem úbytku bude přirozený úbytek obyvatel, který se odhaduje na 289 tisíc lidí, zatímco migrací se stav sníží pouze o 82 tisíc obyvatel. Pokles přirozenou cestou bude absolutně i relativně nejvýraznější ze všech krajů. Kladných hodnot by měla dosáhnout pouze zahraniční migrace. Naděje dožití při narození se zvýší na 88 let u žen a 84 let u mužů.

Podíl osob ve věku 65 a více let vzroste v Moravskoslezském kraji nejvýrazněji ze všech krajů (o 11,1 %), což bude mít za následek, že v roce 2070 dosáhne výše 30,7 %. Hodnota indexu stárí podle projekce vývoje počtu obyvatel v jednotlivých krajích ČR v grafu níže udává, že na konci roku 2070 by na 100 dětí ve věku 0 až 14 let mělo v Moravskoslezském kraji připadat 236 osob starších 65 let, zatímco v roce 2023 činila hodnota indexu 135. V rámci mezikrajského srovnání bude index stárí nejvyšší právě v MSK.

6.Obrázek: Index stáří krajů ČR

Zdroj: ČSÚ, Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2070, vlastní zpracování

1.3.3 Věková struktura obyvatel Moravskoslezského kraje

Podle odborného článku ostravské výzkumnice Ertingerové se věková struktura obyvatel v MSK postupně mění a vede ke stárnutí populace. V roce dle SLDB 2021 žilo v kraji 739 606 osob ve věku 15 až 64 let a jejich podíl činil 63,6 % z obvykle bydlících obyvatel kraje. Poproduktivního věku 65 let a více dosáhlo 243 111 osob. Tato skupina tak početně převažovala nad nejmladší populací ve věku 0 až 14 let s počtem 180 124 osob. Na celkovém počtu obyvatel kraje se tak tyto dvě věkové skupiny podílely 20,9 %, resp. 15,5 %. Ve srovnání s republikovým průměrem byl podíl dětské složky nižší o 0,6 %, naopak zastoupení seniorů v kraji dosáhlo o 0,5 % vyšší hodnoty.

Průměrný věk v době sčítání SLDB 2021 dosáhl 43,3 let, tedy o 2,3 let více než před deseti lety. Průměrný věk mužů s obvyklým bydlištěm v Moravskoslezském kraji činil 41,7 let, ženy byly v průměru starší – těsně pod hranici 45 let. Mnohem významnější rozdíly v MSK lze vysledovat v dalších **základních věkových kategoriích 15 až 64 let a 65 let a více. Do první z nich spadalo více než 66 % mužů a pouze 61 % žen, v případě druhé věkové kategorie to bylo 17,4 % mužů a 24,2 % žen.** Takto významná diference v nejstarší věkové skupině 65 let a více je zapříčiněna zejména kratší dobou dožití mužů.

29.Tabulka: Index stáří ve vybraných SO ORP v MSK v období 2010-2023

SO ORP	Index stáří 2010	Index stáří 2023	Změna indexu stáří
Orlová	90	135	50,2 %
Karviná	121	161	33,4 %
Bohumín	105	142	35,2 %
Havířov	123	158	27,8 %
Český Těšín	93	150	61,5 %
Ostrava	113	144	28,3 %
Hlučín	112	131	16,9 %

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Z hlediska srovnání indexu stáří v období 2010-2023 vybraných SO ORP v MSK* lze pozorovat, že zhoršení hodnoty proběhlo ve všech vybraných SO ORP v MSK. V SO ORP Bohumín byl za rok 2023 index stáří 142,4, tedy vyšší než je průměr MSK. Ale i v jednotlivých městech daného ORP jsou rozdíly mezi městy větší. Ve městě Bohumín je index stáří 157,5, v Dolní Lutyni 126,7 a Rychvaldu dokonce 119,1.

* Obdobné tvrzení respondentů vyplývá i z jiných průzkumů, které byly realizovány při zpracování strategických dokumentů demograficky větších měst v MSK.

30.Tabulka: Proměna vzdělanostní struktury Moravskoslezského kraje mezi roky 2011 a 2021

Obyvatelstvo/ SLDB 2011, 2021	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	bez vzdělání	základní vč. neukončeného	střední vč. vyučení (bez maturity)	úplné střední (s maturitou), vč. nástavbového a pomaturitního	vyšší odborné, konzervatoř	vysokoškolské
Moravskoslezský kraj (2021)	982 717	7 507	135 486	328 848	290 019	10 903	151 462
% - Moravskoslezský kraj (2021)	-	0,8 %*	14,7 %	35,6 %	31,4 %	1,2 %	16,4 %
Moravskoslezský kraj (2011)	1 032 341	5 888	201 832	362 120	294 065	9 739	116 072
% - Moravskoslezský kraj (2011)		0,6 %	20,4 %	36,6 %	29,7 %	1 %	12%
Rozdíl SLDB 2021 proti SLDB 2011	-49 626	1 619	-66 346	-33 272	-4 046	1 164	35 390
% rozdíl SLDB 2021 proti SLDB 2011		0,2 %	-5,7 %	-1,0 %	1,7 %	0,2 %	4,7 %

*Do výpočtu nejsou započítány počty nezjištěných osob dle vzdělání ze SLDB 2021 a 2011 za MSK.

Zdroj: SLDB

1.3.4 Vzdělanostní struktura obyvatel Moravskoslezského kraje

V MSK setrvává vysoký podíl osob bez vzdělání, se základním vzděláním a se středním vzděláním bez maturity. Ve srovnání s jinými kraji dle SLDB 2021 je v Moravskoslezském kraji tento podíl relativně vyšší.

Na druhé straně významný pozitivní rozdíl se týká změny vzdělání obyvatel v MSK podle dat z SLDB 2011 a 2021. Za 10 let ubylo v MSK 66 346 obyvatel se základním vzděláním včetně neukončeného (podíl těchto obyvatel dle SLDB 2021 činí 14,7 % obyvatel), 33 272 obyvatel se středním vzděláním včetně vyučení bez maturity (35,6 % obyvatel), naopak přibýlo 4 046 obyvatel s úplným středním vzděláním včetně nástavbového a pomaturitního (31,4 % obyvatel) a zejména 35 389 obyvatel s vysokoškolským vzděláním (16,4 % obyvatel).

Z hlediska krajského srovnání vzdělanostní struktury se dle dat SLDB 2021 výrazně vymykala Praha s nejvyšším podílem vysokoškolsky vzdělaných, který dosáhl 35,9 %. V Praze byl také nadprůměrný podíl obyvatel se středním vzděláním s maturitou nebo vyšším vzděláním (37,3 %) a naopak nejnižší podíl obyvatel se základním a neukončeným základním vzděláním (8,3 %) a středním vzděláním nebo vyučením bez maturity (18,1 %). Na opačném konci krajského žebříčku stál Karlovarský kraj s nejnižším podílem vysokoškolsky vzdělaných (10,5 %) a nejvyšším podílem osob bez vzdělání (1,3 %).

Zajímavé informace s ohledem na vzdělanostní strukturu obyvatel MSK uvádí výstup Integrované územní strategie Ostravské metropolitní oblasti na období 2021–2027*. Výstupy a analýzy z této strategie uvádí, že se zvyšuje podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním, ale **výrazně klesá počet studentů VŠ na školách v Ostravské metropolitní oblasti**. V průběhu let 2013–2020 klesl počet VŠ studentů na školách se sídlem v metropolitní oblasti o 31 %**.

» Počet VŠ studentů na školách dlouhodobě klesá

* Poslední známá data sesbírání při zpracování územní strategie Ostravské metropolitní oblasti na vysokých školách, které v tomto území sídlí.

** V porovnání se školním rokem 2014/2015 a 2019/2020 byl pokles o 30,7 % na 29 607 studentů u těchto institucí: Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava, Ostravská univerzita v Ostravě, Slezská univerzita v Opavě a Vysoká škola sociálně-správní, Institut celoživotního vzdělávání Havířov o. p. s.

31. Tabulka: Cizinci podle státního občanství v MSK v období 2010–2022

	Cizinci celkem	z toho státní občanství							
		země EU	z toho			ostatní země	z toho		
			Slovensko	Německo	Polsko		Ukrajina	Vietnam	Rusko
2022	56 258	15 299	8 926	343	3 907	40 959	29 921	4 660	744
2021	29 147	15 071	8 744	352	3 908	14 076	3 928	4 441	734
2020	27 635	15 393	8 879	368	4 086	12 242	2 837	4 376	617
2019	28 902	17 946	9 539	396	5 580	10 956	2 276	4 340	549
2018	27 987	17 379	9 193	394	5 551	10 608	1 687	4 360	533
2017	26 435	16 763	8 811	393	5 462	9 672	1 397	4 378	481
2016	25 547	16 320	8 503	384	5 417	9 227	1 338	4 326	481
2015	24 493	15 724	8 089	383	5 369	8 769	1 236	4 286	475
2014	23 924	15 243	7 703	387	5 325	8 681	1 200	4 385	449
2013	23 702	14 730	7 516	353	5 330	8 972	1 445	4 715	534
2012	23 117	14 095	6 919	336	5 301	9 022	1 352	4 573	486
2011	22 786	13 741	6 620	341	5 274	9 045	1 484	4 543	493
2010	22 570	13 170	6 181	336	5 214	9 400	1 621	4 738	515

Zdroj: ČSÚ, Ředitelství služby cizinecké policie, údaje k 31.12.

1.3.5 Cizinci podle státního občanství v Moravskoslezském kraji

Počet cizinců v MSK se od roku 2010 pohyboval nad 20 tisíc. Počet cizinců v kraji se v posledních deseti letech každoročně zvyšoval, výjimkou byl pouze rok 2020 (vliv covidových opatření). Zásadní změna nastala v roce 2022, kdy se v MSK zvýšil počet cizích státních příslušníků a to na 56 258 osob. Meziročně počet cizinců v Moravskoslezském kraji vzrostl o 27 111 osob (o 93,0 %), podíl na obyvatelstvu kraje vzrostl o 2,3 procent na 4,7 % (v rámci ČR činí 10,3 % z celkového počtu obyvatel)*.

Nejvíce cizinců pocházelo vždy ze Slovenska (necelých 9 tisíc osob v roce 2022), od roku 2022 to jsou Ukrajinci. Po dlouhodobém ubývání počtu obyvatel v MSK přišel v roce 2022 zvrát, moravskoslezská města v roce 2022 významně populačně posílila. Trend vyliďňování měst zvrátila migrace, **především příliv lidí z Ukrajiny (29 921 osob, tj. 53,2 % z celku).**

Zastoupení mužů mezi cizinci dosáhlo v roce 2022 48 % a poprvé bylo nižší než v případě žen. Přitom do roku 2019 se podíl mužů na cizincích v kraji blížil až k 62 %.

Největší zastoupení mezi cizinci měly osoby v produktivním věku 15 až 64 let, které tvořily více než tři čtvrtiny všech cizinců. Jejich podíl na počtu cizinců se však meziročně výrazně snížil (o 7,3 procentního bodu) ve prospěch věkové skupiny 0 až 14 let, která se v roce 2022 podílela na počtu cizinců 17,5 %.

* V Praze činilo zastoupení cizinců v roce 2022 na populaci 25,4 %.

1.4 Předpokládané změny na trhu práce

Hlavní zjištění

- Poptávka na českém trhu práce v posledních letech významně převýšila nabídku, což vedlo ke vzniku 220 tisíců volných pracovních míst. Dle Hospodářské komory ČR však **firmy v současnosti postrádají nejméně 300 tisíc zaměstnanců.**
- **Odhaduje se, že do roku 2030 zanikne přibližně 330 tisíc současných pracovních pozic** (z důvodu digitalizace, automatizace a robotizace). Zároveň vznikne přes půl milionu nových pracovních míst.
- **Do roku 2030 postupně naroste počet neobsazených pozic až na 500 tisíc**, což bude způsobeno i vlivem stárnutí populace a odchodu silných ročníků do důchodu.
- Čeští zaměstnanci jsou poměrně konzervativní a **jejich ochota stěhovat se za prací do vzdálenějších oblastí je nízká (pouze 12 % dotázaných)** ve srovnání s evropským průměrem (19 %).
- Kvalitu současného pracovního trhu v ČR negativně ovlivňuje také **nadprůměrně dlouhé dojíždění pracovníků do zaměstnání (v průměru 27 minut)**. ČR v evropském srovnání obsadila až 20. pozici.
- Produktivita práce je podprůměrná (76 % evropského průměru, celkově 14. místo ze zemí EU). Nejčastější motivací ke změně zaměstnání je lepší finanční ohodnocení (79 %).
- **V mezinárodním srovnání je obecná míra nezaměstnanosti v ČR třetí nejvyšší** v rámci celé EU (EU - 6 %, ČR - 2,9 % v roce 2023) a nelze v krátkém horizontu (do roku 2030) očekávat, že by se tato situace dramaticky změnila.
- **Největší poptávka je po pracovnících do výroby** (montážní dělníky, skladníky, obsluhu strojů), dalšími jsou stavební dělníci, zedníci, řidiči nákladních automobilů, zámečníci, svářeči.
- Na konci roku 2023 bylo v MSK evidováno **42,9 tisíc uchazečů o zaměstnání** (podíl nezaměstnaných osob dosáhl 5,23 % a byl tak nad průměrem ČR - 3,12 %).
- Úřady práce v MSK evidovaly k 31. 5. 2024 téměř **11,4 tisíce volných pracovních míst**. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (déle než 24 měsíců) dosáhl téměř jedné čtvrtiny.

1.4.1 Změny na trhu práce

Uplynulé roky byly plné velkých změn a přinesly mnoho nového, nejen v životě společnosti, ale rovněž v ekonomice a na pracovním trhu. OECD ve svém výhledu upozorňuje, že silné oživení z recese pandemie COVID-19 ztratilo od roku 2022 na dynamice. Projevila se krize životních nákladů, zejména v důsledku ruské agresivní války proti Ukrajině. Ta pak přispěla k vysoké inflaci v mnoha zemích včetně ČR. Míra nezaměstnanosti dosáhla nejnižší úrovně za poslední desetiletí. Trhy práce zůstávají ve většině zemí stále napjaté, přesto se však objevují určité známky uvolnění, neboť počet volných pracovních míst na jednoho nezaměstnaného se oproti historicky nejvyšším hodnotám mírně snížil. Obava z možné krize, snižující se ekonomický růst a zvyšující se náklady nutí organizace i jejich lídry dělat více, avšak s méně zdroji. Na druhé straně stojí lidé, kteří ve firmách pracují, jejichž složení se mění a požadavky i nadále rostou.

Původně očekávané oživení české ekonomiky po covidové pandemii nenastalo a ČR se naopak musí potýkat s recesí. Ta bude pokračovat ještě v průběhu roku 2023 a k mírnému oživení by mohlo dojít až v roce 2024. Růst HDP kromě vysoké inflace brzdí zejména **nedostatek efektivní pracovní síly** (zjednodušeně kombinace faktoru vzdělání/kvalifikace a hrubého množství práce). Kromě již přítomného nedostatku pracovníků, který se bude nadále zvyšovat vlivem demografického vývoje, **dojde k výrazné proměně struktury pracovního trhu** - některé pozice zaniknou a nové se objeví. Pokud stát, zaměstnavatelé a zaměstnanci nepřistoupí k aktivním krokům vedoucím k adaptaci na tyto změny, hrozí české ekonomice ztráta konkurenceschopnosti, nárůst nezaměstnanosti a zpomalení růstu.

Český pracovní trh aktuálně tvoří cca 5,2 milionů ekonomicky aktivních osob. Poptávka po pracovní síle na českém trhu práce v posledních letech významně převýšila nabídku. Tato situace postupně vedla ke vzniku až 220 tisíc volných pracovních míst (jedná se pouze o místa evidované na Úřadu práce ČR, fakticky jsou odhady volných míst značně vyšší). Dle Hospodářské komory ČR však **firmy v současnosti postrádají nejméně 300 tisíc zaměstnanců**. Česká republika má aktuálně druhý nejvyšší poměr volných pracovních míst ku celkovému počtu pracovních míst v EU, jedná se o 4,9 % oproti evropskému průměru 2,3 %. Zároveň má ČR velmi nízkou míru nezaměstnanosti (3,6 % k 31. 12. 2023). Současný nedostatek pracovních sil je tedy vedle struktury ekonomiky skutečně způsoben zejména nedostatkem pracovně aktivní populace, nikoliv nekompatibilitou nebo nedostatečnou dovedností.

Model pracovního trhu cíleně vytvořený pro ČR (Boston Consulting Group, 2022) do roku 2030, který obsahuje i dlouhodobější výhled hlavních trendů, ukazuje zásadní problémy, které bez včasného zásahu mohou zbrzdit českou ekonomiku:

- **Struktura trhu se promění** – na trhu práce v současnosti chybí cca 220 tisíc pracovníků (dle ÚP, 05/2023). Do roku 2030 přijde cca 330 tisíc současných zaměstnanců o práci z důvodu zániku jejich pracovních pozic, zároveň vznikne přes půl milionu nových pracovních míst.
- **Pracovní síla zestárne** – do roku 2030 se zvýší počet lidí ve věku 50 až 65 let o 18 %.

» Stávající model fungování české ekonomiky se postupně vyčerpává

- **Naroste množství neobsazených pozic** – nedostatek pracovníků se na trhu sice do roku 2030 zvýší „pouze“ o 10 tisíc (na 230 tisíc v absolutní hodnotě), avšak vlivem stárnutí populace a odchodu silných ročníků do důchodu se situace dramaticky zhorší především po roce 2030 a mezera poroste až na 400 tisíc v roce 2040.

Například dle studie PwC (2018) bude mít na globální pracovní trh v následující dekádě významný vliv implementace moderních technologií. Umělá inteligence (AI), robotizace a další formy pokročilých technologií, jež se v současnosti vyvíjejí překotným tempem, sice skýtají značný potenciál pro rozvoj globální ekonomiky, a to především díky zvýšení produktivity práce, avšak současně naznačují nové trendy ve snížení nároků na kapacitu lidských zdrojů a eliminaci chybovosti způsobené člověkem. Odhaduje se, že implementace těchto pokročilých technologií by mohly vést do roku 2030 až ke 14% růstu globální ekonomiky (HDP).

» Významná část pracovních pozic zanikne a vzniknou pozice zcela nové

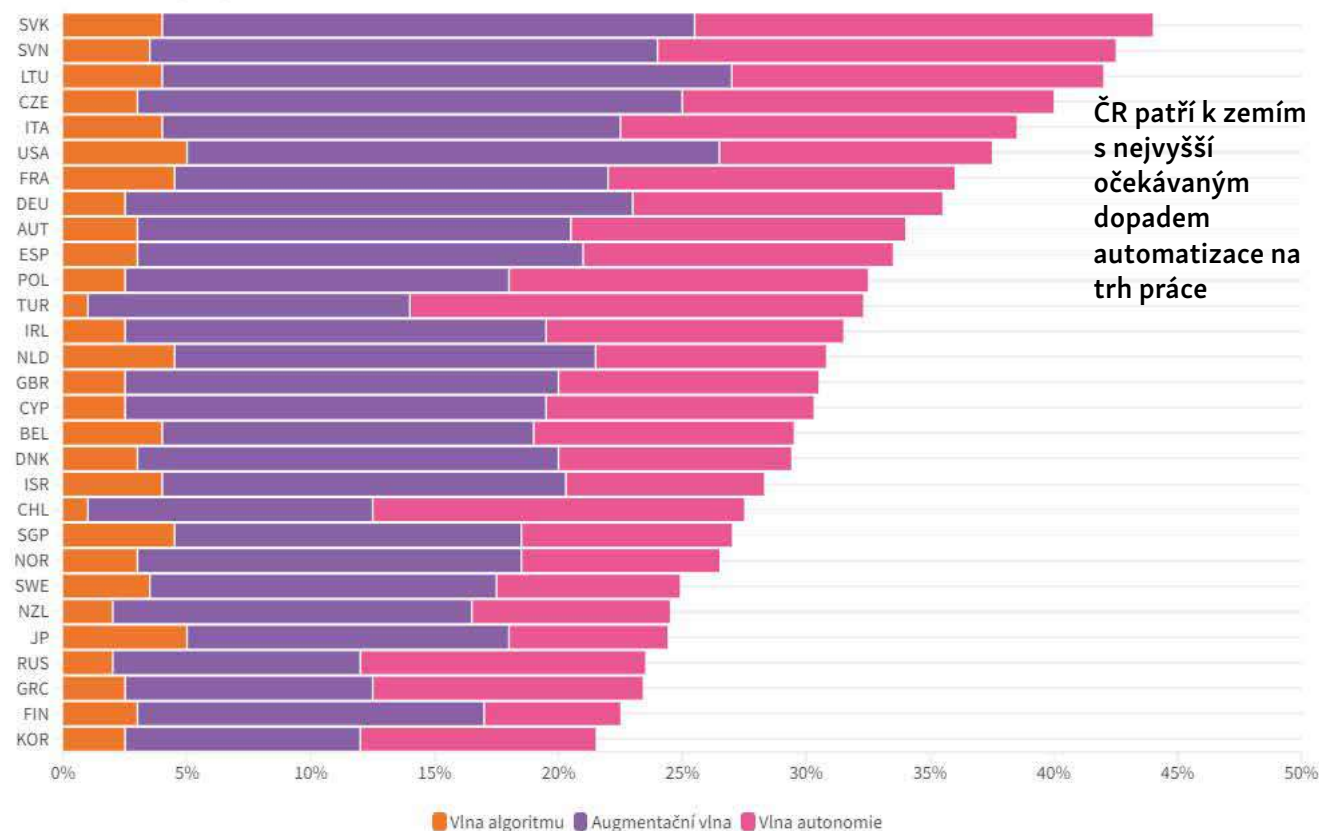
Růst ekonomiky s sebou ovšem přinese také řadu výzev, kterým bude nutné se přizpůsobit. V souvislosti s vyšším využíváním pokročilých technologií a již zmíněnou automatizací **bude na globálním pracovním trhu ohroženo možným zánikem až 37 % všech pracovních pozic.** ČR zde zaujímá jednu z předních příček ve světě (dle grafu níže, který charakterizuje vliv automatizace na strukturu pracovních míst, zaujímá ČR čtvrté místo mezi uvedenými zeměmi ve světě). S ohledem na strukturu tuzemského průmyslu, který je dominantně zaměřený na sektor „automotive“ lze předpokládat, že postupná „plná“ automatizace těchto provozů výrazně zasáhne i do struktury pracovního trhu. Obdobný vývoj však lze čekat i v okolních zemích.

Pokud stát, firmy a zaměstnanci nepřistoupí k aktivní adaptaci na tyto změny, hrozí české ekonomice ztráta konkurenceschopnosti, nárůst nezaměstnanosti a zpomalení růstu HDP. Základním řešením bude „upskilling“ pro udržení konkurenceschopnosti a zvýšení produktivity – až 4,2 milionu pracujících sice nebude přímo ohroženo, ale budou se muset přizpůsobit změnám v ekonomice.

Pro zvýšení produktivity, udržení konkurenceschopnosti a tím i pomoci naplnění ekonomického potenciálu národní i lokální ekonomické situace, lze vidět dva základní komplementární přístupy:

- Zvyšování vzdělání a kvalifikace – dlouhodobá aktivita zaměřená jak obecně na celou populaci pro přizpůsobení se změnám v ekonomice, tak i speciální aktivity zaměřené na rekvalifikaci pracovníků, kteří se kvůli stejným vlivům budou muset věnovat jinému zaměstnání.
- Doplnění množství pracovní síly – krátkodobá opatření zahrnující zvýšení migrace, vyšší podíl seniorů na pracovním trhu, vyšší zapojení žen do pracovního procesu během a po rodičovské dovolené.

7.Obrázek: Vliv automatizace na změnu struktury pracovních míst ve vybraných zemích

Zdroj: PIAAC data, analýza PwC (2018)

Přizpůsobování se změnám v ekonomice a na pracovním trhu v ČR nenahrávají ani další faktory, které jsou pro české zaměstnance typické. Češi jsou podle analýzy společnosti PwC (průzkum celosvětové zaměstnanosti, kterého se zúčastnilo 52 195 pracovníků ve 44 zemích) nejvěrnějšími zaměstnanci v Evropě, kdy pouze 12 % z nich plánuje v nadcházejícím roce změnit zaměstnavatele. To je výrazně méně než globální průměr, jenž činí 19 %. Největší tendenci ke změně má v Česku nejmladší generace, u které vysokou pravděpodobnost změny práce zmiňuje 22 % zaměstnanců. I to je ovšem v evropském srovnání výrazně podprůměrné číslo. Nejčastější motivací ke změně jsou peníze, na druhém místě je pocit naplněnosti z vlastní práce. Češi jsou nejkonzervativnější i v otázkách, zda plánují z pracovního procesu nadobro odejít (10 %) nebo požádat nadřízeného o zkrácení úvazku (7 %). Tuzemský pracovní trh přitom vykazuje již několik let jednu z nejnižších nezaměstnaností a výrazný převis nabídky práce. Zaměstnanci tedy nemusí mít obavu o to, že by novou práci na trhu nenašli, dodává PwC.

Tyto globální trendy, které již byly popsány výše, bezesporu ovlivní i pracovní trh v ČR. Nicméně stále zde budou hrát roli i regionální specifika, která jsou pro naši ekonomiku typická. V Česku se bude jednat v první řadě o **demografickou změnu**, která bude významným způsobem ovlivňovat počet absolventů škol. Na trh práce se nyní dostávají poloviční počty absolventů oproti silným ročníkům z minulých let, které se aktuálně nacházejí ve středním věku. Jak se postupně tyto lidé budou blížit předdůchodovému věku, tlak na zaměstnavatele poroste a počet lidí na trhu práce bude ubývat. Ačkoliv **vlivem digitalizace klesne poptávka** například po administrativních pracovnících (odhaduje se, že více než 43 % všech pracovních činností bude v roce 2027

» Češi jsou nejvěrnějšími zaměstnanci v Evropě a jsou nejkonzervativnější i v otázkách případného odchodu ze současného zaměstnání.

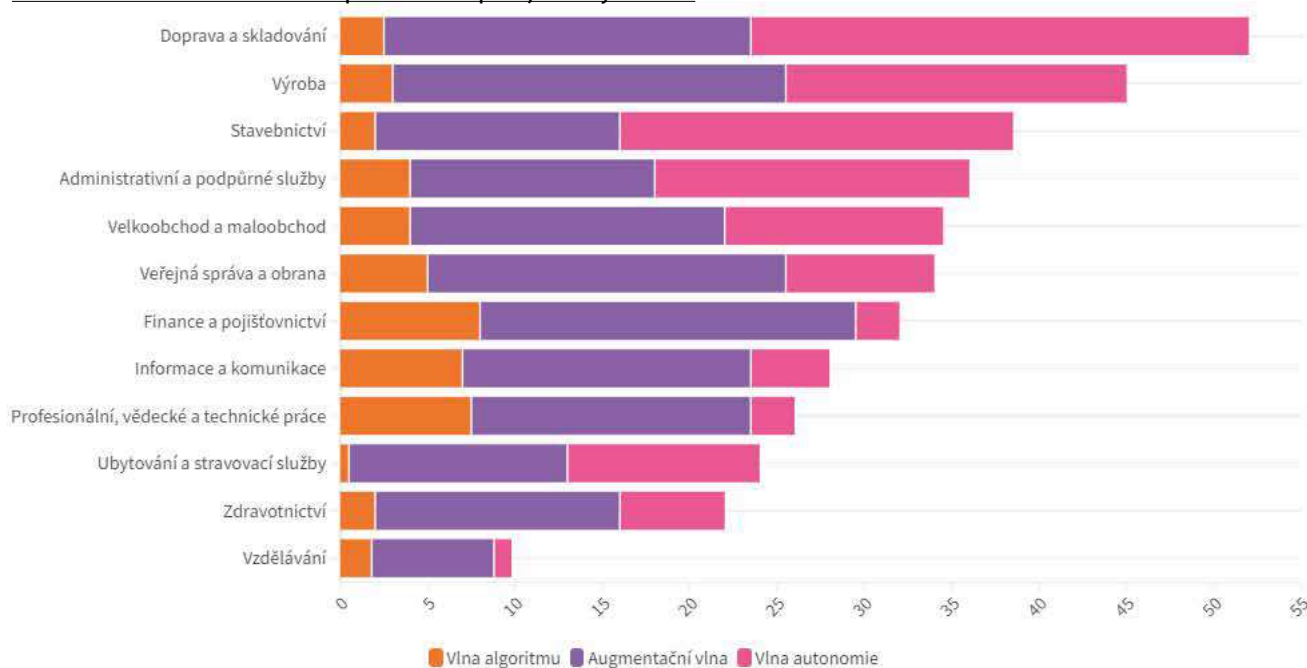
zabezpečovat stroj, robot, nebo nějaká forma automatického procesu, což znamená nárůst o celých 9 % mezi lety 2022 - 2027), tak v jiných odvětvích naopak zájem o zaměstnance stoupne. Nejvíce budou v Česku k začátku příštího desetiletí chybět řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební výroby. Zájem bude například o vývojáře, pracovníky v sociálních službách, řemeslných nebo inženýrských profesích, které se zatím robotizací a automatizací dostatečně nahradit nedají. **Ve prospěch zájmu o český pracovní trh z pohledu zaměstnavatelů navíc hraje poměrně levná pracovní síla.**

Stále dostatečná pracovní produktivita, která je však navíc doprovázena nižšími výdělky v porovnání s vyspělejší Evropou, je pro investory a zaměstnavatele jasným důvodem pro setrvání či rozvoj podnikání v ČR. Na čem se však odborníci (napříč obory) shodují, je změna struktury pracovního trhu. **Méně žádané budou rutinní pozice** například v administrativě, nízko kvalifikované profese ve zpracovatelském průmyslu, stavebnictví či zemědělství. Jinde však poptávka naopak zesílí. **To vyvolá větší důraz na zvyšování kvalifikace**, případně rekvalifikace, což umožní směřovat pracovní sílu a zaměstnance do perspektivnějších odvětví. Přibližně 55 tisícům pracovníků totiž nebude stačit přechod na příbuzný obor, a budou muset podstoupit výraznější změnu kariéry.

Východiskem z jejich situace se stanou různé vzdělávací kurzy, obsáhlá školení a rekvalifikace. V Česku se však v současnosti vzdělávání podle Eurostatu účastní přibližně 8 % dospělých, což je pod průměrem Evropské unie.

“SVĚTOVÉ EKONOMICKÉ FÓRUM ZVEŘEJNILO GLOBÁLNÍ STUDII FUTURE OF JOBS REPORT, PODLE KTERÉ SE V NÁSLEDUJÍCÍCH PĚTI LETECH OBMĚNÍ 23 % PRACOVNÍCH POZIC. TRH PRÁCE OVLIVNÍ HLAVNĚ DIGITALIZACE, ALE TAKÉ KLIMATICKÉ ZMĚNY NEBO POMALEJŠÍ EKONOMICKÝ RŮST”.

8.Obrázek: Vliv automatizace za strukturu pracovních míst podle jednotlivých odvětví

Zdroj: PIAAC data, analýza PwC (2018)

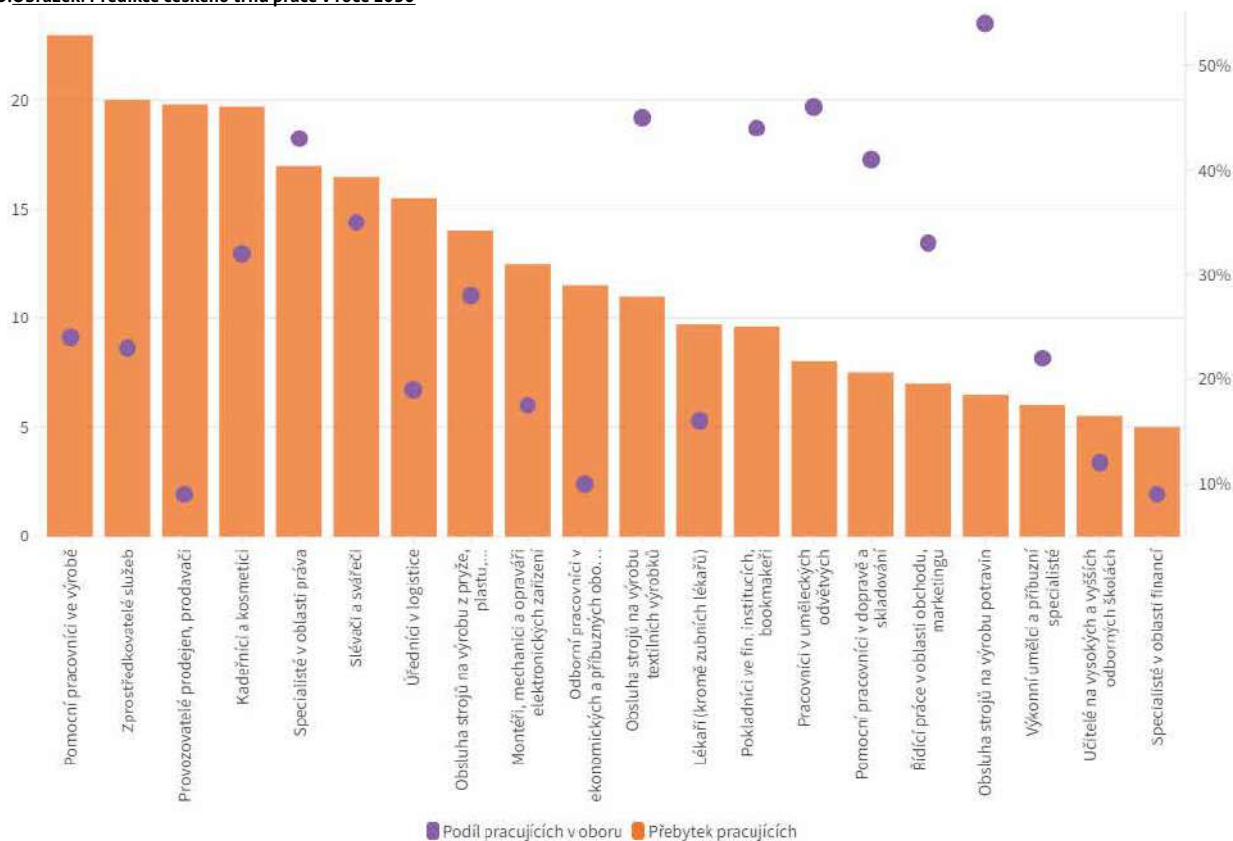
Ještě hůř si stojíme v podílu populace s terciární úrovní vzdělání (zejména vyšší odborné školy, konzervatoře a univerzity). Této vzdělávací úrovně dosahuje 26,5 % Čechů, což je čtvrtý nejnižší podíl v EU. Podle statistik Evropské komise se Česko v současnosti řadí mezi země s nízkým procentem průběžného vzdělávání dospělých. V roce 2021 se jednalo o 5,8 % dospělých, kteří se pravidelně měsíčně vzdělávají, přičemž průměr EU činí 10,8 % (nejlepšími zeměmi jsou Švédsko, Finsko a Holandsko s 25 – 35 %). Téma celoživotního systému vzdělávání a rekvalifikací tak bude v budoucnu klíčovým tématem i místních samospráv, po kterých bude státní politika vyžadovat součinnost. Vzdělávání při práci a pro nějaké další uplatnění na trhu již dnes nabízí celá řada institucí včetně neziskových organizací. Ani to však nemusí k uspokojení poptávky stačit. **Poslední volbou pak zůstává větší otevřenost pracovního trhu pro pracovníky ze třetích zemí a podpora cílené migrace, zejména u profesí, jež nám již v tuto chvíli extrémně scházejí.** Zde je však potřeba zmínit, že česká společnost není v této oblasti příliš otevřená a tolerantní a příliv zahraničních pracovníků (zejména těch agenturních) často způsobuje v určitých lokalitách sociální pnutí. Nelze tak tuto variantu považovat za jediné řešení situace, avšak pouze jako jednu z možností, jenž se nabízí.

» Do celoživotního vzdělávání směřuje malé množství zdrojů a chybí i motivace pracovníků své kompetence zvyšovat

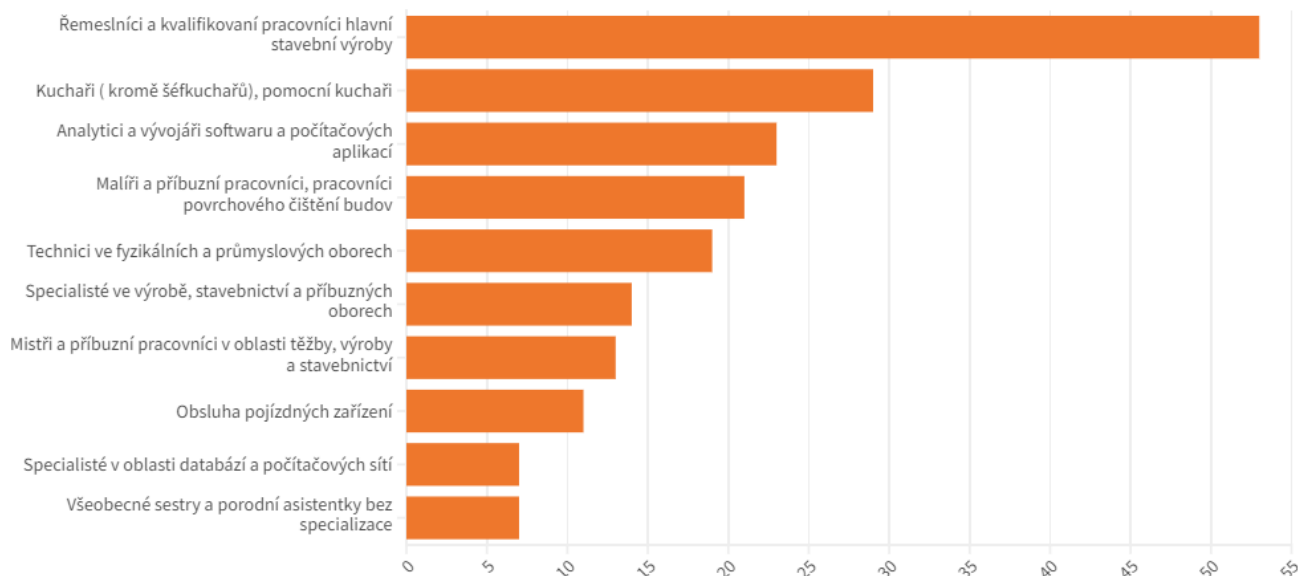
Mezi nejvíce ohrožené profese patří pomocní pracovníci ve výrobě, kde je ztrátou zaměstnání ohroženo více než 22 tisíc zaměstnanců. Následují zprostředkovatelé služeb (20 tis.), prodávači a provozovatelé prodejen a nebo například kadeřníci (všichni přibližně 20 tis.). Nejméně ohroženými pracovníky jsou specialisté v oblasti financí (6 tis.).

Nejvíce budou v Česku k začátku příštího desetiletí chybět řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební výroby. Jejich nedostatek se k roku 2030 vyšplhá až na 53 tisíce, což je bezmála dvojnásobek druhé největší skupiny chybějících pracovníků, kterou jsou kuchaři.

9.Obrázek: Predikce českého trhu práce v roce 2030

10.Obrázek: Nejvíce ohrožené profese

Zdroj: evropavdatech.cz

Zároveň však vznikne víc než půl milionu nových pracovních míst. Mezi sektory s největším absolutním přírůstkem zaměstnanců v ČR do roku 2030 najdeme podle projekce veřejnou správu a obranu, skladování, ostatní finanční činnosti (např. obchodování na burze, správa fondů atd.), telekomunikace. Dále také poroste potřeba vysoce kvalifikovaných pracovníků s vysokoškolským vzděláním, jako jsou řídicí pracovníci, specialisté a dále vysoce odborné profese vyžadující střední nebo vysokoškolské vzdělání, např. v oblasti práva, obchodu a ICT.

» ČR patří mezi země s nízkými mzdami, nízkou produktivitou práce, ale paradoxně i s nízkou nezaměstnaností

1.4.2 Současná situace na trhu práce v České republice

V roce 2024 se dle prognózy České národní banky (ČNB) očekává růst HDP o 1,4 % (výhled na rok 2025 je růst o 2,7 %) a postupně tak dojde ke zmírnění napjaté situace z období pandemie COVID-19 a válečného konfliktu na Ukrajině. Typické jsou však významné regionální rozdíly. Tato charakteristika je patrná zejména při srovnání severních a východních regionů země například se Středočeským krajem nebo hlavním městem Prahou. Vývoj na trhu práce také odpovídá ročním obdobím, kdy nezaměstnanost je v zimě vyšší a s příchodem jara klesá. Je nutno nicméně dodat, že nezaměstnanost je celkově stále velmi nízká. **ČR současně patří k zemím s nízkou přirozenou mírou nezaměstnanosti.** Je tomu tak díky relativně malým omezením pro propouštění pracovníků, poměrně nízkou minimální mzdou a slabším odborům. Hodnota přirozené nezaměstnanosti se v ČR pohybuje dlouhodobě okolo 3-5% bodů, připadajících na nezaměstnané osoby, které se i při převisu nabídky pracovních míst nepodaří zaměstnat. Dle metodiky vyhodnocování územních nároků průmyslových zón se uvádí, že míra přirozené nezaměstnanosti je:

- **spíše 3 p. b.** - vyšší atraktivita budoucích zaměstnavatelů (mzdové podmínky, pracovní podmínky, stabilita, prestiž apod.) vede k volbě nižší hodnoty v intervalu.
- **spíše 5 p. b.** - struktura nezaměstnaných osob ve spádovém území vykazující vyšší podíl osob sociálně vyloučených, hůře zaměstnatelných vede k volbě vyšší hodnoty v intervalu.

V řadě odvětví a profesí tak panuje citelný nedostatek pracovníků, jenž vede k tlaku na růst nominálních výdělků. Během května 2024 (MPSV) se na ÚP ČR nově zaevidovalo 32 535 lidí. To je meziměsíčně méně o 3 688 osob (o 10,1 %) a meziročně méně o 169 (o 0,5 %) osob. Nejvíce nových nezaměstnaných hlásí právě Moravskoslezský (4 309) a Středočeský kraj (3 857). Naopak nejméně kraj Karlovarský (905). O zprostředkování zaměstnání a zařazení do evidence ÚP ČR žádají v současné době zejména lidé, kteří přicházejí např. z oblasti maloobchodu a velkoobchodu, veřejné správy, obrany a sociálního zabezpečení, vzdělávání výroby kovových konstrukcí, výroby motorových vozidel, strojů, zařízení a vzdělávání. Novou práci získalo 28 707 lidí. Řada z nich našla uplatnění ve veřejné správě, v oblasti maloobchodu a velkoobchodu, vzdělávání, zdravotní péče, ve výrobě kovových konstrukcí, stavitelství, nebo ve stravování a pohostinství. **Zdaleka ne všechna volná místa evidovaná úřady práce je však možné považovat za aktivní.** Nedostatek zaměstnanců přitom podle konjunkturálního průzkumu ČSÚ zůstává hlavní bariérou růstu produkce ve stavebnictví a nezanedbatelný je i v průmyslových odvětvích včetně automobilového průmyslu. Tento problém však prozatím zmírňují uprchlíci z Ukrajiny.

Nejvyšší podíl nezaměstnaných osob (podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 až 64 let) byl v květnu v Ústeckém kraji (5,9 %) a Moravskoslezském kraji (5,2 %). Tyto regiony měly nejvyšší podíl nezaměstnaných osob ve stejném období i loni. Naopak nejnižší nezaměstnanost byla v kraji Vysočina a v Praze (2,7 %). Meziročně se situace nejvíce změnila v Ústeckém a Olomouckém kraji, kde podíl nezaměstnaných osob vzrostl oproti květnu 2023 o 0,6 procentního bodu. Na úrovni okresů jsou rozdíly ještě více patrné. Nejnižší nezaměstnanost byla ke konci května v okresech Praha-východ (1,4 %), Praha-západ (1,5 %), Benešov (1,9 %), Rychnov nad Kněžnou a Pelhřimov (2,0 %). Naopak nejvyšší podíl nezaměstnaných hlásí okres **Karviná (8,1 %)**, Most (8,0 %), Chomutov (6,9 %) a Bruntál (6,7 %).

» Okres Karviná má dlouhodobě vysoký podíl nezaměstnaných

32.Tabulka: Podíl nezaměstnaných osob v krajích České republiky v roce 2024 (v %)*

Území	Rok 2024				
	Květen	Duben	Březen	Únor	Leden
Česká republika	3.6	3.7	3.9	4.0	4.0
• Hl. m. Praha	2.7	2.8	2.8	2.9	2.9
• Středočeský	3.0	3.1	3.2	3.3	3.4
• Jihočeský	2.9	3.1	3.3	3.5	3.5
• Plzeňský	2.8	3.0	3.1	3.2	3.2
• Karlovarský	4.4	4.5	4.6	4.6	4.7
• Ústecký	5.9	5.9	6.0	6.0	6.0
• Liberecký	4.0	4.1	4.2	4.2	4.2
• Královéhradecký	3.0	3.2	3.3	3.4	3.4
• Pardubický	2.8	2.9	3.1	3.3	3.3
• Vysočina	2.7	2.8	3.1	3.3	3.3
• Jihomoravský	4.1	4.2	4.4	4.6	4.6
• Olomoucký	3.8	3.9	4.1	4.2	4.1
• Zlínský	2.8	2.9	3.1	3.2	3.1
• Moravskoslezský	5.2	5.3	5.4	5.5	5.5

* podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let na obyvatelstvu celkem ve stejném věku
Zdroj: MPSV

Statistika zaměstnávání občanů z Evropské unie ukazuje, že nejvíce pracovníků přichází jednoznačně ze sousedních států. Na konci roku 2023 se jednalo především o občany Slovenska (211 808) a Polska (48 687), ze vzdálenějších zemí pak z Rumunska (45 069), Bulharska (35 486) a Maďarska (22 346). Dále jsou to osoby z třetích zemí, a to převážně z Ukrajiny (276 859), Vietnamu (18 178), Ruské federace (20 256), Mongolska (8 401) nebo Běloruska (6 146).

Podle údajů Ministerstva práce a sociálních věcí ze začátku dubna 2024 v Česku pracuje asi 123 tisíc uprchlíků z Ukrajiny. Přibývá mezi nimi těch, kteří platí ze zaměstnání či z dohod odvozy. Zatímco před necelými dvěma roky jich bylo asi 45 %, nyní je jich 90 % (MPSV, 2024). Nejvíce jich pracuje ve Středočeském, Plzeňském a Jihomoravském kraji. Nejčastěji pracovali jako montážní dělníci výrobků a zařízení nebo pomocníci ve stavebnictví, výrobě a v dopravě nebo jako obsluha stacionárních strojů.

V 1. čtvrtletí 2024 činila průměrná hrubá měsíční nominální mzda na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství celkem 43 941 Kč, což je o 2 884 Kč (7,0 %) více než ve stejném období roku 2023. Spotřebitelské ceny se zvýšily za uvedené období o 2,1 %, reálně tak mzda vzrostla o 4,8 %. Objem mezd se zvýšil o 7,2 %, počet zaměstnanců vzrostl o 0,1 %. V odvětvovém členění podle секcí CZ-NACE byl nejvyšší růst průměrné mzdy proti stejnému období roku 2023 zaznamenán v odvětví zdravotní a sociální péče (11,1 %), administrativní a podpůrné činnosti (10,2 %) a v zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi (10,1 %). K nejnižšímu růstu došlo ve vzdělávání (1,9 %) a ve veřejné správě a obraně; povinném sociálním zabezpečení (2,1 %). Medián mezd (36 651 Kč) vzrostl proti stejnému období předchozího roku o 5,5 %, u mužů dosáhl 39 541 Kč, u žen byl 33 793 Kč. Osmdesát procent zaměstnanců pobíralo mzdu mezi 20 753 Kč a 69 219 Kč.

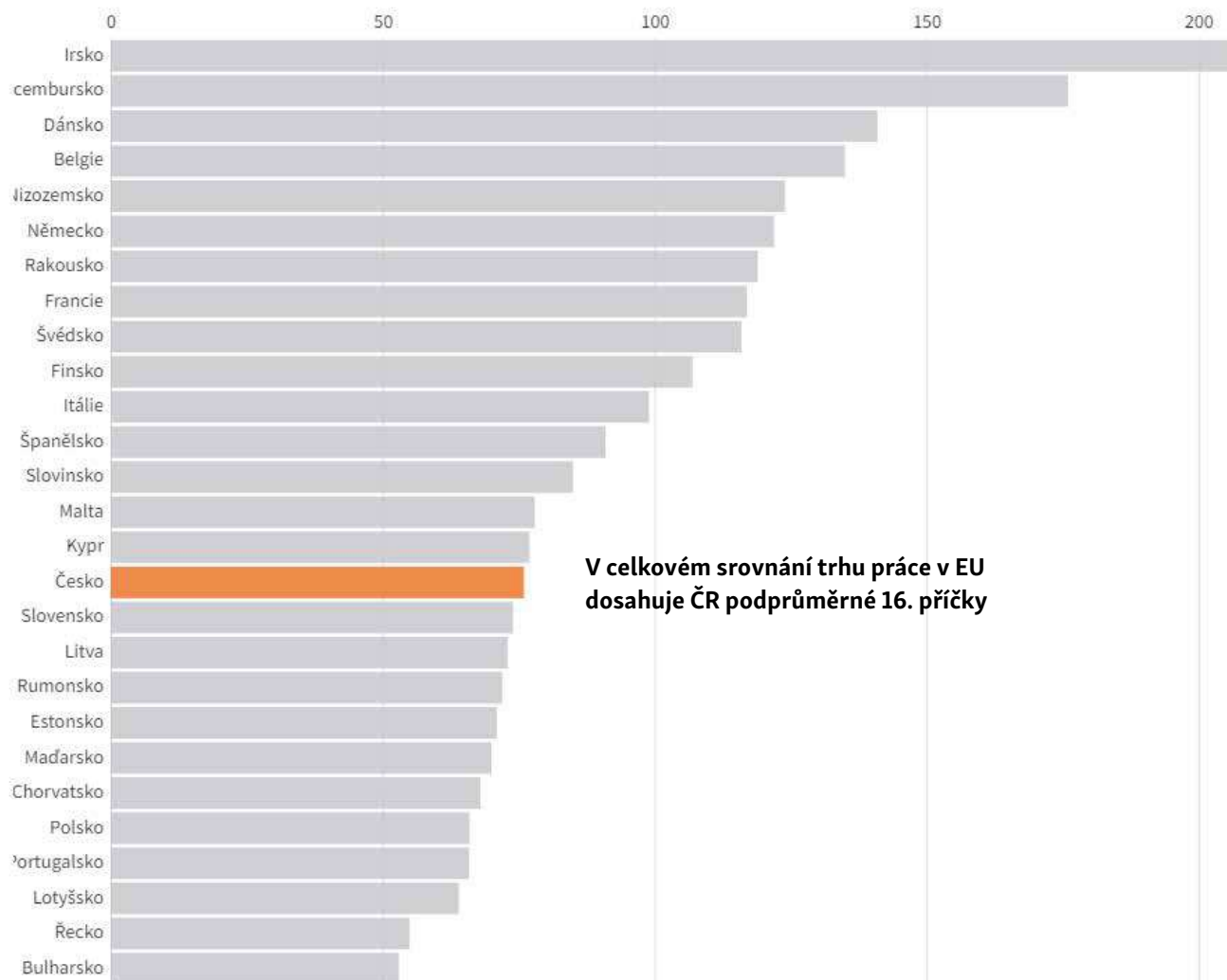
1.4.3 Nízká produktivita práce v ČR

Nízká nezaměstnanost však nemusí vždy znamenat, že se jedná o dobře fungující a kompaktní trh práce. Důležité je také sledovat produktivitu práce a je nutné poznamenat, že kvalita odvedené práce v tuzemsku v mezinárodním srovnání značně pokulhává. Dle výsledků analýzy portálu Evropa v datech jasně vyplývá, že ČR má sice nejnižší míru nezaměstnanosti v unii a nejvíce volných pracovních míst, avšak **produktivita práce klesá hluboko pod evropský průměr.**

V celkovém srovnání trhu práce v EU dosahuje ČR podprůměrné 16. příčky. Příčinou tohoto výsledku je mimo jiné i setrvalé klesající produktivita práce, kterou řada podnikatelů považuje za jeden z předních problémů tuzemské ekonomiky. V hodnocení přidané hodnoty na hodinu odvedené práce se český výsledek rovná přibližně 76 % unijního průměru. Data za rok 2024 prozatím nejsou k dispozici.

Negativem jsou i rigidní pravidla práce či neochota zaměstnavatelů nabízet zkrácené úvazky. Velkým problémem jsou i nerovné podmínky v zaměstnávání mužů a žen, což se ukazuje i na propastném 16,4 % rozdílu mezi platy mužů a žen. Současně jsme také svědky postupného stárnutí populace napříč Evropou, což má za následek další zhoršení v obsazování méně kvalifikovaných a často fyzicky náročnějších pracovních pozic ve výrobě nebo průmyslu.

11. Obrázek: Produktivita práce na odpracovanou hodinu vyjádřená jako index úrovně EU 27 (2023)

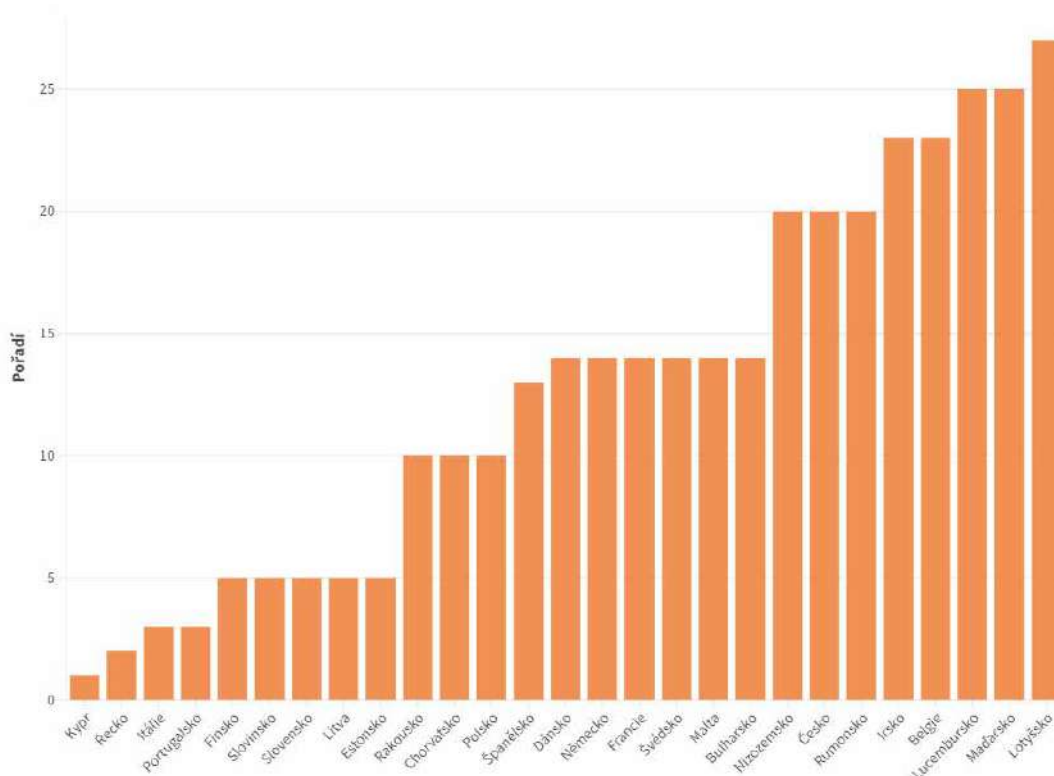
V celkovém srovnání trhu práce v EU dosahuje ČR podprůměrné 16. příčky

Zdroj: Eurostat, Indexprosperity.cz

Tyto pozice z velké části nebudou nikdy obsazeny, protože nebude kým.

Určitou alternativu v této oblasti může znamenat otevření české ekonomiky pro migraci pracovní síly nebo již zmiňovaná digitalizace, robotizace a automatizace, která tyto pracovní pozice jednoduše nahradí.

Dalším parametrem, který významně ovlivňuje kvalitu pracovního trhu, je například doba dojíždění do zaměstnání. **Češi do práce dojíždějí v průměru 27 minut**, což je v porovnání s ostatními státy nadprůměrně dlouho. ČR v evropském srovnání obsadila až 20. pozici. Nejméně času stráví dojížděním do práce na Kypru (19 minut), naopak nejdéle v Lotyšsku (33 minut). Češi tráví v práci také více času, týdně napracují téměř 40 hodin. Například v Německu je to přibližně o pět hodin méně. Nejkratší pracovní výkon týdně podávají Nizozemci, kteří v práci nestráví ani 30,5 hodiny týdně. Celkově tak mají Češi 23. nejdelší průměrnou pracovní dobu. Nizozemci jsou také na prvním místě v nabízení zkrácených úvazků, mají jich téměř 43 %. Česku patří s podílem 5,7 % 21. místo v EU. Češi si navíc v porovnání například se severními státy nemohou sami příliš rozhodovat o tom, kdy a jak budou pracovat. Přibližně třetina českých zaměstnavatelů dává pracovníkům alespoň částečně vybrat, nakolik chtějí pracovat z domova, v kolik hodin budou pracovat či do jaké míry mohou být samostatní.

1.4.4 Predikce nezaměstnanosti

Velikost i struktura poptávky po práci a nabídky práce se dlouhodobě v České republice mění. Tyto změny mohou vyústit v řadu dílčích, větších či menších nerovnováh na trhu práce, na které poté reagují zaměstnavatelé, občané i stát. Stát skrze nastavení politik zaměstnanosti, sociálních politik, politik v oblasti vzdělávání a dalších působí na nabídku práce i poptávku po ní takovým způsobem, aby přispěl k co nejvyšší efektivitě trhu práce v současnosti i v budoucnu. **Jedním ze zásadních faktorů, který dlouhodobě ovlivňuje český trh práce, je demografický vývoj** (viz kapitola Demografický vývoj). Jde hlavně o ovlivňování velikosti populace v ekonomicky aktivním věku a její věkovou strukturu, čímž působí i na velikost a věkovou strukturu nabídky práce.

Ze samotných dopadů demografického vývoje na trh práce lze však činit pouze omezené závěry, neboť ve stejném čase na trh práce působí řada dalších, minimálně stejně významných fenoménů. Mezi ty nejznámější a nejdůležitější patří faktory ovlivňující „efektivitu“ práce (například digitalizace a automatizace) a faktory měnící strukturu ekonomiky (například změny mezi odvětvími nebo uvnitř odvětví v souvislosti s důrazem na udržitelnost).

Predikci zaměstnanosti zpracovává v ČR Ministerstvo práce a sociálních věcí a detailněji se jí věnujeme v kapitole 2.1 této dopadové studie. V aktuální analýze „Změny nabídky a poptávky po práci v České republice do roku 2031 v kontextu demografického vývoje“ (červen 2023) se věnuje také očekávanému výhledu nabídky a poptávky po zaměstnání vycházející z prediktivních modelů projektu KOMPAS, které jsou založeny na odhadech historických hodnot zaměstnanosti a predikcích budoucí změny poptávky pro 31 odvětvových skupin. Z těchto výstupů je možné sledovat změnu struktury zaměstnanosti v čase. V níže uvedené tabulce jsou uvedeny odvětvové skupiny, které se v posledním známém roce (2021) podílely na zaměstnanosti v ČR nejvíce.

33. Tabulka: Historický počet zaměstnaných a predikovaná změna poptávky po zaměstnancích dle odvětvových skupin

Název odvětvové skupiny	Počet zaměstnaných osob v roce 2021 (v tis.)	Podíl skupiny na zaměstnanosti ČR v roce 2021 (v %)	Odhadovaná procentuální změna poptávky do roku 2026	Odhadovaná absolutní změna poptávky do roku 2026 (v %)
Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel	610	11,5	0	0
Vzdělávání	477	9	5	22,7
Zdravotní a sociální péče	398	8	7	25,9
Veřejná správa a obrana	364	7	1	3,9
Stavebnictví	333	6	-2	-4,9

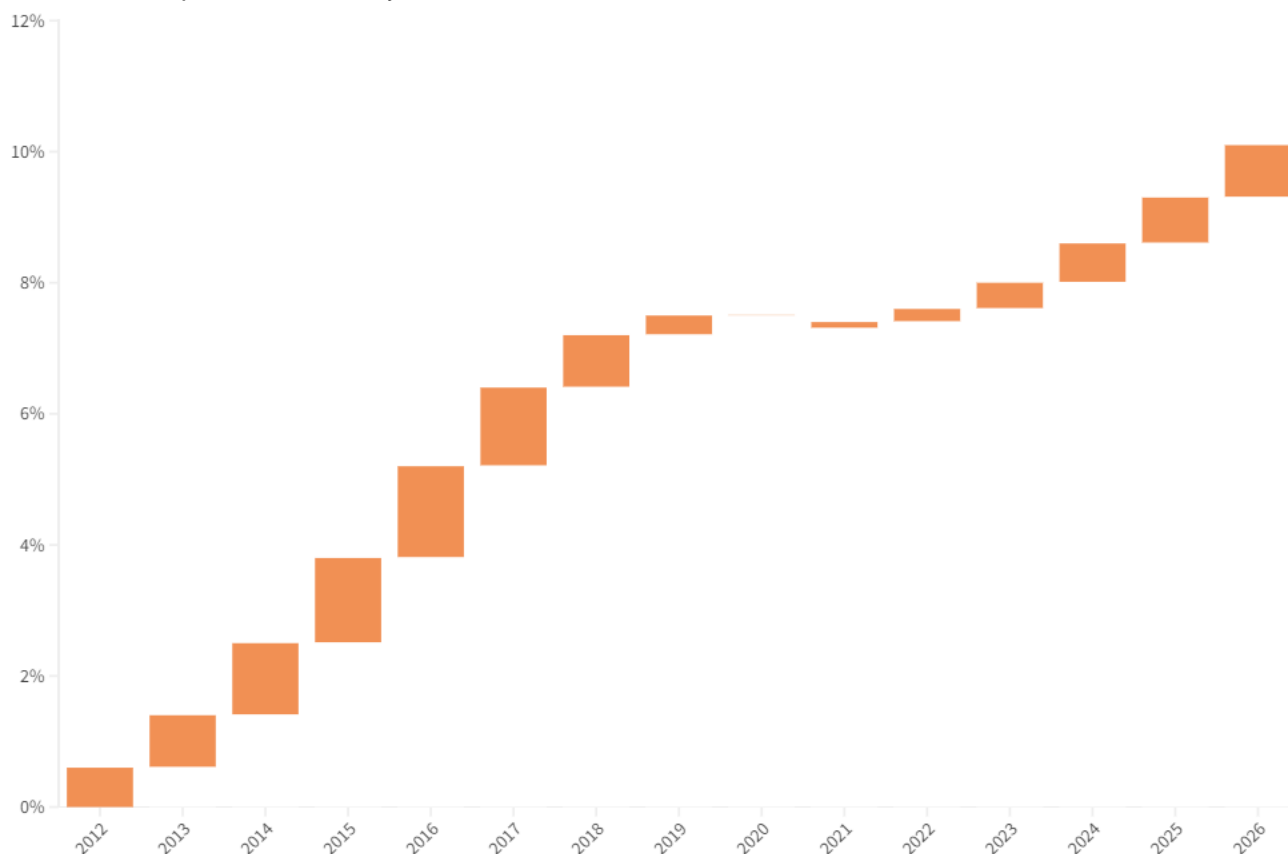
Zdroj: MPSV

Největší podíl zaměstnaných osob je sledován v odvětvové skupině

“Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel”. Tuto skupinu tvoří více než 11,5 % všech zaměstnaných osob v ČR. Od roku 2011 do roku 2021 byl odhadovaný nárůst zaměstnanosti přibližně 29 tisíc. Ačkoli se počet zaměstnaných zvýšil od roku 2011 o téměř 5 %, celkový podíl na zaměstnanosti klesl o 0,3 procentního bodu. Naopak v odvětvové skupině **“Vzdělávání”** se odhaduje růst podílu skupiny na zaměstnanosti v ekonomice ze 7,7 % v roce 2011 na 9,1 % v roce 2021, což představuje růst v dané skupině o přibližně 100 tisíc osob. Současně je predikován růst poptávky po zaměstnancích do roku 2026 o 4,8 %, což by představovalo přibližně 22,5 tisíc nových pracovních míst.

- Kromě odvětvové skupiny “Vzdělávání” je predikován významný růst poptávky po nových zaměstnancích v odvětvových skupinách **“Zdravotnictví a sociální péče”** (25,9 tis. osob), **“Informační technologie a činnosti”** (23,2 tis. osob), **“Výroba dopravních prostředků”** (16,9 tis. osob) a ve skupině **“Vědecké a technické činnosti”** (14,9 tis. osob).

13. Obrázek: Meziroční procentuální odhad změny zaměstnanosti v ČR v letech 2012 - 2026

Zdroj: www.predikcetrhuprace.cz

34. Tabulka: Počet chybějící pracovní síly pro rok 2030 u nejvíce nedostatkových profesí

Profese	Nedostatek pracovní síly (v tis.)
Řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební výroby	52.8
Malíři a příbuzní pracovníci, pracovníci povrchového čištění budov	32.6
Montážní dělníci výrobků a zařízení	32.1
Obsluha pojezdových zařízení	30.5
Kuchaři (kromě šéfkuchařů), pomocní kuchaři	28.8
Čišníci, servírky, barmani a příbuzní pracovníci	24.4
Analytici a vývojáři softwaru a počítačových aplikací	23.6
Mistři a příbuzní pracovníci v oblasti těžby, výroby a stavebnictví	22.2
Technici ve fyzikálních a průmyslových oborech	19.5
Specialisté ve výrobě, stavebnictví a příbuzných oborech	19.3
Ostatní profese	234
Celkem	520

Zdroj: BCG a Aspen Institute, KOMPAS, MPSV

- Z 31 odvětvových skupin se očekává pokles poptávky po zaměstnancích pouze v případě devíti, z nichž největší pokles u skupiny **“Dřevozpracující, papírenský a tiskařský průmysl”** (-6 tis. osob), **“Textilní oděvní a kožedělný průmysl”** (-4,7 tis. osob) a **“Zemědělství lesnictví a rybolov”** (-4,2 tis. osob).
- Co se týče vývoje zaměstnanosti v celé ekonomice, byl od roku 2012 do roku 2021 v datech projektu Kompas zaznamenán pokles zaměstnanosti pouze v roce 2021, a to o 0,1 %. **Od roku 2021 do roku 2026 se očekává růst poptávky po zaměstnancích o 2,7 %, což představuje potřebu vytvoření 140 tisíc nových pracovních míst.**

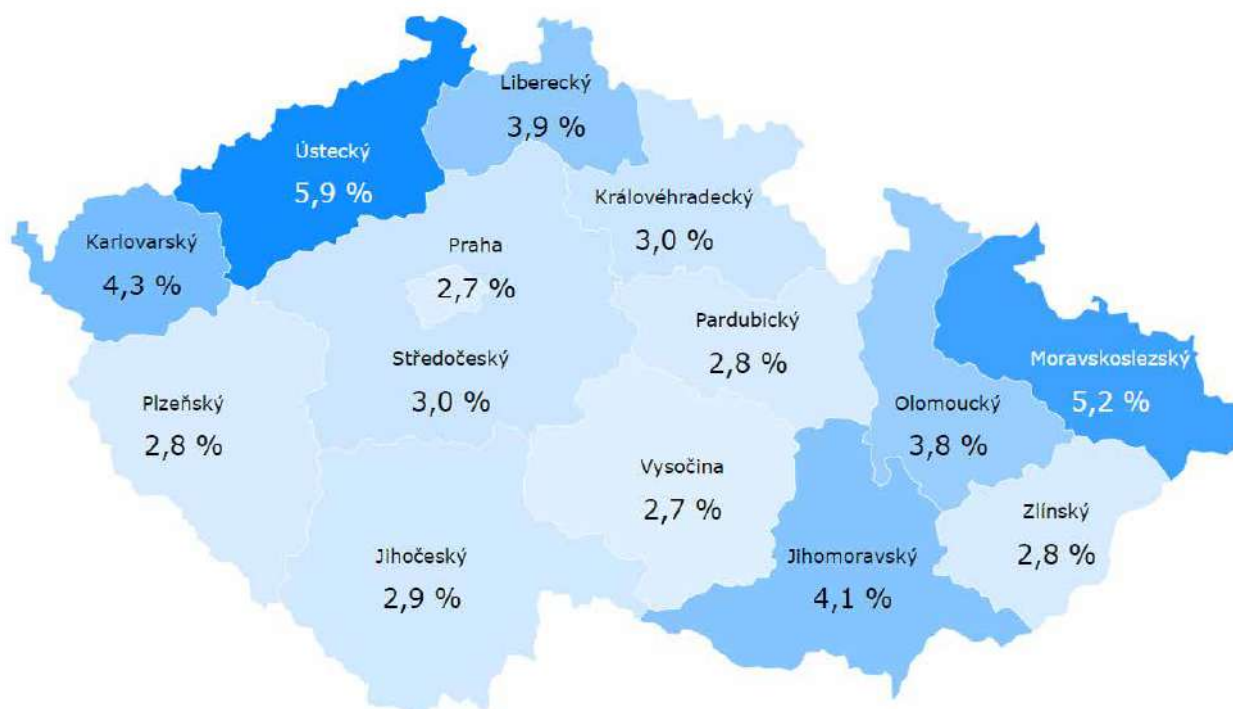
Při srovnání výstupů uváděných projektem Kompas s výstupy publikovanými ČSÚ (pro období 2011- 2021) představují výstupy projektu pozitivnější historický odhad. Ve výstupech počtu zaměstnaných uvádí ČSÚ meziroční pokles zaměstnanosti i pro rok 2020, a to o 1,3 % (pro rok 2021 dosahoval dle ČSÚ pokles 0,4 %). **Mezi roky 2011 a 2021 odhadoval projekt Kompas nárůst počtu zaměstnanosti v ČR o 7,7 % (o 375 tis. osob), ČSÚ v dané období odhaduje nárůst jen o 7 % (o 341 tis. osob).**

Již zmiňovaná studie Budoucnost českého pracovního trhu (BCG a ASPEN Institute, 2022) ve svém odhadu pracuje s faktory budoucího počtu absolventů, změnou produktivity práce, poptávky a “megatrendů” (zelená energie, e-mobilita, cirkulární ekonomika, digitalizace, automatizace nebo pokročilá umělá inteligence). Největší nedostatek je očekáván u profesí uvedených v tabulce níže.

Jako nejvíce nedostatkovou profesní skupinu uvádí studie skupinu **“Řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební výroby”** s hodnotou 52,8 tisíc osob. Další v pořadí jsou skupiny **“Malíři a příbuzní pracovníci, pracovníci povrchového čištění budov”**, **“Montážní dělníci výrobků a zařízení”** nebo **“Obsluha pojezdových zařízení”**, u kterých studie očekává nedostatek mírně převyšující 30 tisíc pracovníků.

Očekávaná potřeba další pracovní síly v roce 2030 je přibližně 190 tisíc.

Studie BCG a ASPEN Institute dále předpokládají k roku 2030 vznik 520 tisíc nových pracovních příležitostí při současném zániku 330 tisíc pracovních míst (v důsledku změn na trhu práce souvisejících zejména s digitalizací a robotizací).

Zdroj: Czechinvest, 2023

1.4.5 Zaměstnanost v MSK - výchozí stav

V dubnu 2024 byla celková míra nezaměstnanosti v ČR velmi nízká – 3,7 %. Prostorová distribuce se však vyznačuje výraznými nerovnostmi mezi jednotlivými regiony, kdy je na jedné straně Praha s nezaměstnaností dokonce jen 2,8 % a na druhé straně Ústecký a Moravskoslezský kraj. Vysoká míra nezaměstnanosti v těchto krajích je spojena s restrukturalizací průmyslu a nižší ekonomickou aktivitou. V rámci historického vývoje jde o prostorový vzorec patrný již od roku 1990.

Nezaměstnanost v MSK je proměnlivá a zaznamenává rozdíly napříč okresy. Podle údajů Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) evidovala kontaktní pracoviště Úřadu práce ČR k 31. 5. 2024 v Moravskoslezském kraji celkem **42 636 uchazečů** o zaměstnání a podíl nezaměstnaných se tak meziměsíčně snížil na hodnotu **5,2 %**. K uvedenému datu tak bylo evidováno o 608 uchazečů o zaměstnání méně než v předchozím měsíci, oproti květnu předchozího roku to však bylo o 3 012 uchazečů více. Ke konci května bylo v Moravskoslezském kraji evidováno 1 769 absolventů škol a mladistvých.

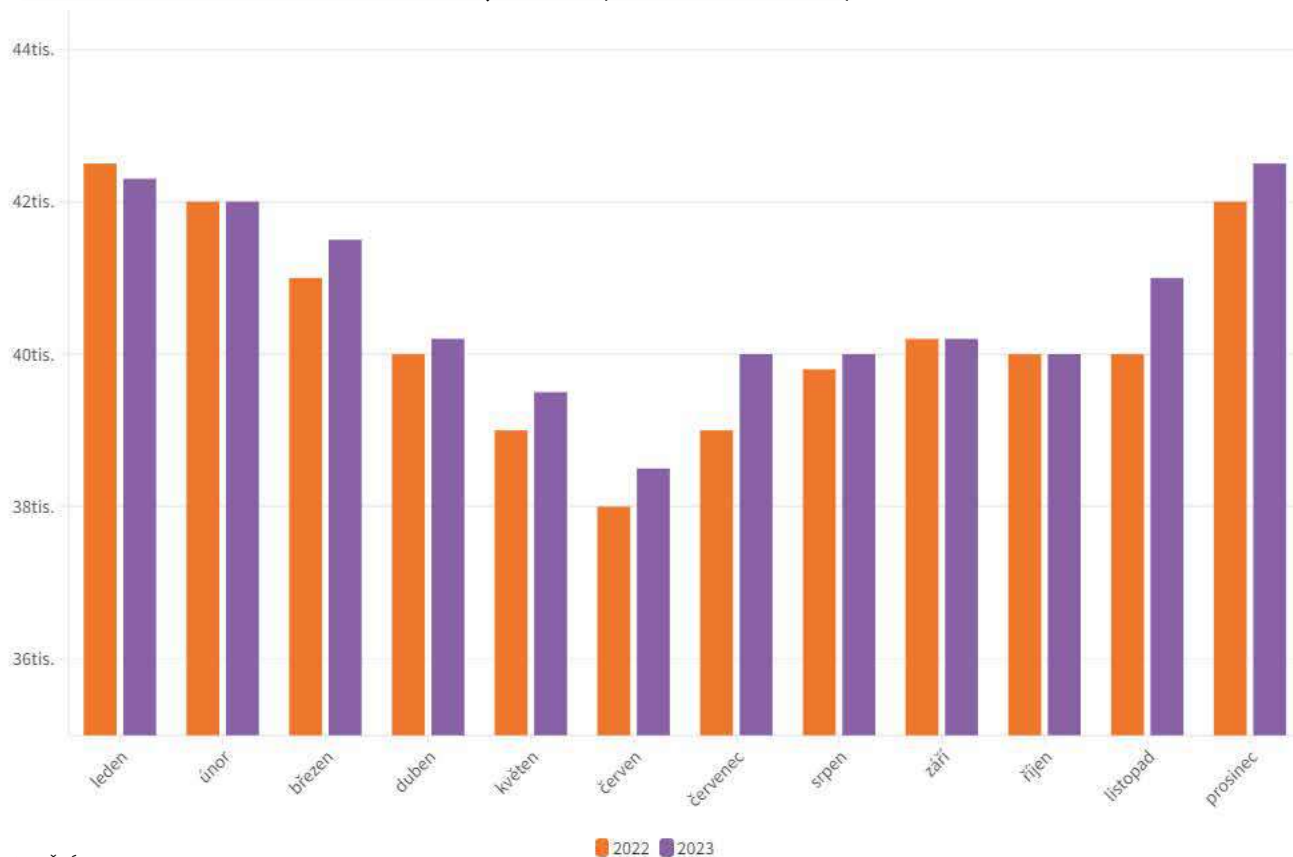
Kraj také ke stejnému datu (31. 5. 2024) evidoval celkem **11 341 volných pracovních míst**. Jejich počet byl o 888 nižší než ve stejném měsíci minulého roku. **Na jedno volné pracovní místo tedy připadalo v průměru 3,8 uchazeče**, z toho nejvíce v okresech **Karviná (10,1)** a Bruntál (6,4). Podporu v nezaměstnanosti pobíralo 10 327 uchazečů o zaměstnání, tj. 24,2 % všech uchazečů vedených v evidenci.

Podíl nezaměstnaných osob, tj. počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 - 64 let k obyvatelstvu stejného věku poklesl v daném měsíci (květen 2024) na 5,2 %. Podíl nezaměstnaných stejný nebo vyšší než republikový průměr vykazaly tři okresy, a to opět **Karviná (8,1 %)**, Bruntál (6,7 %) a Ostrava (5,6 %). Nižší podíl nezaměstnaných naopak zaznamenaly okresy Frýdek-Místek (3,5 %), Nový Jičín (3,5 %) a Opava (3,3 %).

V souvislosti s MSK a také uhelnými regiony jako je například právě Karviná, se také často objevuje termín “nezaměstnatelnost”. Jedná se především o lidi, kteří dlouhodobě pobírají sociální dávky, nemají dostatečné vzdělání a kompetence pro získání, nebo následné udržení práce. Mezi oficiální “nezaměstnané”, kteří jsou evidováni na ÚP, musíme v těchto městech započítat také bývalé horníky a důlní pracovníky, kteří pobírají tzv. rentu.

Dle ČSÚ (2023) dosažitelní uchazeči (osoby ve věku 15–64 let, které jsou schopny bezprostředně nastoupit do pracovního poměru), tvořili 92,4 % z celkového počtu nezaměstnaných. Konkrétně se jednalo o 39 642 osob, což je o 1 291 osob více než na konci roku 2022. Mezi nezaměstnanými bylo dále evidováno 1 993 mladistvých a absolventů škol všech stupňů vzdělání (o 95 osob více než v prosinci 2022). Na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání se podílelo 4,6 %. K meziročnímu úbytku o 107 osob došlo v případě uchazečů se zdravotním postižením. Evidováno jich bylo 6 240 osob, tj. 14,5 % z celkového počtu nezaměstnaných.

15.Obrázek: Uchazeči o zaměstnání v Moravskoslezském kraji 2022 a 2023 (stav ke konci každého měsíce)

Zdroj: ČSÚ

Počet ekonomických subjektů v MSK

Dle dat ČSÚ (2023) mělo na konci roku 2023 v Moravskoslezském kraji své sídlo 244,1 tisíc ekonomických subjektů, z nichž 144,7 tisíce (59,3 %) vykazovalo podle statistických zjišťování nebo administrativních zdrojů ekonomickou aktivitu. Zatímco celkový počet ekonomických subjektů se meziročně snížil o více než 18 tisíc, subjektů se zjištěnou aktivitou bylo o 3,2 tisíc více než před rokem.

K 31. 12. 2023 bylo v Registru ekonomických subjektů (RES) zaevidováno **244 087 subjektů** se sídlem v Moravskoslezském kraji a proti stavu v předchozím roce byl jejich počet nižší o 18 568 subjektů, tj. o 7,1 %. Došlo tak ke změně trendu z předešlých let, kdy se počet subjektů v RES zvyšoval. K meziročnímu snížení počtu ekonomických subjektů došlo ve všech krajích Česka; nejprudší pokles byl evidován ve Zlínském kraji (o 9,8 %) a Královéhradeckém kraji (o 9,5 %). Naproti tomu nejmenší meziroční snížení (o 2,2 %) zaznamenala Praha. Tento enormní meziroční početní nárůst zaniklých subjektů byl zřejmě ovlivněn vznikem nové povinnosti vlastnit datovou schránku. Většinou přestaly podnikat fyzické osoby (pokles o téměř 10 %).

V Moravskoslezském kraji bylo v RES zapsáno 179 527 fyzických osob, čímž se podílely na počtu všech ekonomických subjektů kraje 73,6 %. V porovnání s předchozím rokem se celkový počet fyzických osob v kraji snížil o 9,9 %. Mezi fyzickými osobami jednoznačně převažovali, s podílem 90,6 %, soukromí podnikatelé podnikající dle živnostenského zákona. V jejich případě došlo také k meziročnímu úbytku o 12,4 %. Zastoupení zemědělských podnikatelů a fyzických osob provozujících jinou podnikatelskou činnost podle zvláštních předpisů dosáhlo 2,2 %, resp. 5,8 %.

Necelá polovina ekonomických subjektů v kraji (47,7 %) vykazovala v kategorii počtu zaměstnanců svou velikost, přičemž převládá většina z nich uvedla stav bez zaměstnanců (78,0 %). Mezi subjekty se zaměstnanci převládaly v Moravskoslezském kraji s počtem 20,3 tisíc mikropodniky s 1 až 9 zaměstnanci.

Celkem 234 podniků sídlících v kraji zaměstnávalo 250 a více zaměstnanců, přičemž 96 z nich se nacházelo v okrese Ostrava-město. Ze subjektů se zjištěným počtem zaměstnanců přibývaly zejména subjekty bez zaměstnanců (meziročně o 2,6 %, o 2 340 subjektů) a podniky s 50 až 249 zaměstnanci (o 1,0 %, o 11 subjektů). Meziroční pokles nastal v kategorii podniků s 10 až 49 zaměstnanci (o 2,4 %, o 95 subjektů) a podniků s 1 až 9 zaměstnanci (o 2,0 %, o 412 subjektů).

» Více jak pracovníků
zaměstnává 234
podniků

35.Tabulka: Ekonomické subjekty v Moravskoslezském kraji (stav k 31. 12. 2023)

	2019	2020	2021	2022	2023	Index 2023/2022
Ekonomické subjekty celkem	255 042	258 300	262 405	262 655	244 087	92.9
Právní forma						
fyzické osoby	195 628	197 728	200 272	199 237	179 527	90.1
živnostníci	182 172	184 303	186 882	185 640	162 687	87.6
právnícké osoby	59 414	60 572	62 133	63 418	64 560	101.8
obchodní společnosti	36 641	37 747	39 211	40 273	41 150	102.2
společnosti s ručením omezeným	34 316	35 437	36 895	37 969	38 882	102.4
akciové společnosti	1 786	1 781	1 805	1 806	1 778	98.4
Počet zaměstnanců						
neuvedeno	147 543	148 984	150 523	148 075	127 661	86.2
bez zaměstnanců	80 740	83 300	86 131	88 514	90 854	102.6
1–9 zaměstnanců	21 405	20 764	20 448	20 738	20 326	98
10–49 zaměstnanců	4 050	4 005	4 025	4 037	3 942	97.6
50–249 zaměstnanců	1 053	1 009	1 040	1 059	1 070	101
250 a více zaměstnanců	251	238	238	232	234	100.9
Převažující činnost						
zemědělství, lesnictví a rybářství	11 377	11 665	11 947	12 163	11 461	94.2
průmysl	33 267	33 867	34 664	35 067	32 255	92
stavebnictví	29 196	29 818	30 397	30 856	28 172	91.3
velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	52 201	49 693	48 977	44 906	36 922	82.2

Zdroj: ČSÚ

1.5 Automobilový průmysl v ČR

Hlavní zjištění

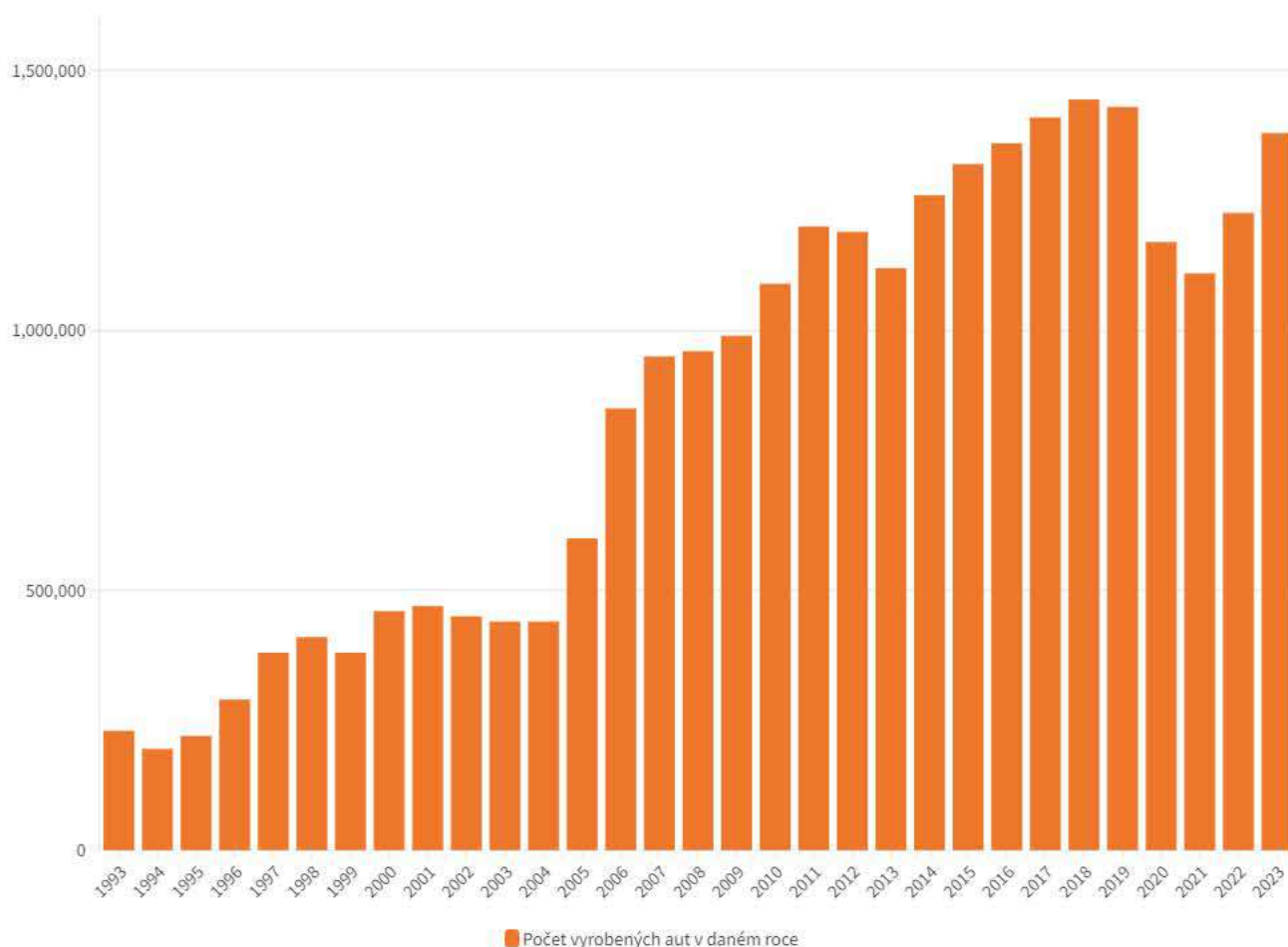
- Automobilový průmysl je pro ČR klíčové odvětví. **Aktuálně se na HDP podílí cca z 10 % a na průmyslové produkci téměř z 25 %.** Zaměstnává přibližně 180 tisíc lidí přímo a 500 tisíc nepřímo.
- **Mzdy v autoprůmyslu jsou aktuálně o 25 % výše, než je průměrná mzda v ČR v ostatních odvětvích.**
- Automobilový průmysl **prochází významnou transformací.** S ohledem na postupnou digitalizaci, robotizaci a automatizaci výrobního procesu lze očekávat, že lidská práce bude postupně nahrazována. Počet zaměstnanců v tomto odvětví bude postupně klesat.
- S očekávaným rozvojem elektromobility je spojen **prudký nárůst poptávky po bateriích**, které však v současné době Evropa není schopna vlastní produkcí uspokojit a bude tedy nutné razantně zvýšit výrobní kapacity.
- V ČR bylo v roce 2022 zaměstnáno na trhu práce celkem 2,3 % agenturních zaměstnanců, což je lehce pod průměrem zemí v EU (2,6 %).
- Většina zaměstnanců agentur práce dle výsledků analýzy vykonává manuální profese v průmyslu (obsluha strojů a zařízení), nebo zemědělství (pomocní a nekvalifikovaní pracovníci).
- V automobilovém průmyslu v ČR se pohybuje **počet agenturních zaměstnanců v průměru na úrovni 7 %.**

» Automobilový průmysl zaměstnává v celém segmentu automotive přibližně 180 tisíc lidí přímo a 500 tisíc nepřímo

Automobilový průmysl patří mezi klíčové hospodářské odvětví nejen v České republice, ale i v Evropské unii. Do automobilového průmyslu v ČR ovšem nepatří pouze výroba osobních automobilů, avšak rovněž nákladních a speciálních aut, motorů, přívěsů, karoserií nebo dílů. Mezi nejvýznamnější výrobce osobních automobilů v tuzemsku patří mladoboleslavská společnost Škoda Auto, kolínská TPCA a nošovická Hyundai. Nákladní automobily jsou historicky spjaty se značkami Tatra a Avia. Na výrobu autobusů se orientují společnosti Iveco (dříve Karosa) a SOR. Do výroby motorových vozidel spadá rovněž výroba přívěsů a návěsů, v této oblasti patří mezi nejvýznamnější podniky PANA V a Schwarzmüller. **V automobilovém prostředí v České republice figuruje i mnoho významných dodavatelů, kteří se zaměřují především na výrobu dílů, elektronického zařízení a ostatních příslušenství pro motorová vozidla.** Kromě toho má výroba automobilů vliv také na další odvětví průmyslu, například strojírenství, výrobu elektrických zařízení, gumárenství či zpracování plastů.

ČR se s roční výrobou motorových vozidel ve výši téměř 1,4 milionu v roce 2023 řadí mezi světové automobilové velmoci. V počtu vyrobených osobních vozidel na počet obyvatel zaujímá celosvětově stále druhé a ve výrobě autobusů 1. místo. Naprostá většina výroby připadá na produkci osobních a malých užitkových vozidel. Velkou část tuzemského automobilového ekosystému tvoří dodavatelé dílů a příslušenství pro výrobu motorových vozidel – na celkových tržbách oboru se podílejí jednou polovinou.

16.Obrázek: Výroba motorových a přípojných vozidel v ČR v letech 1993 - 2023

Zdroj: Sdružení automobilového průmyslu AutoSAP

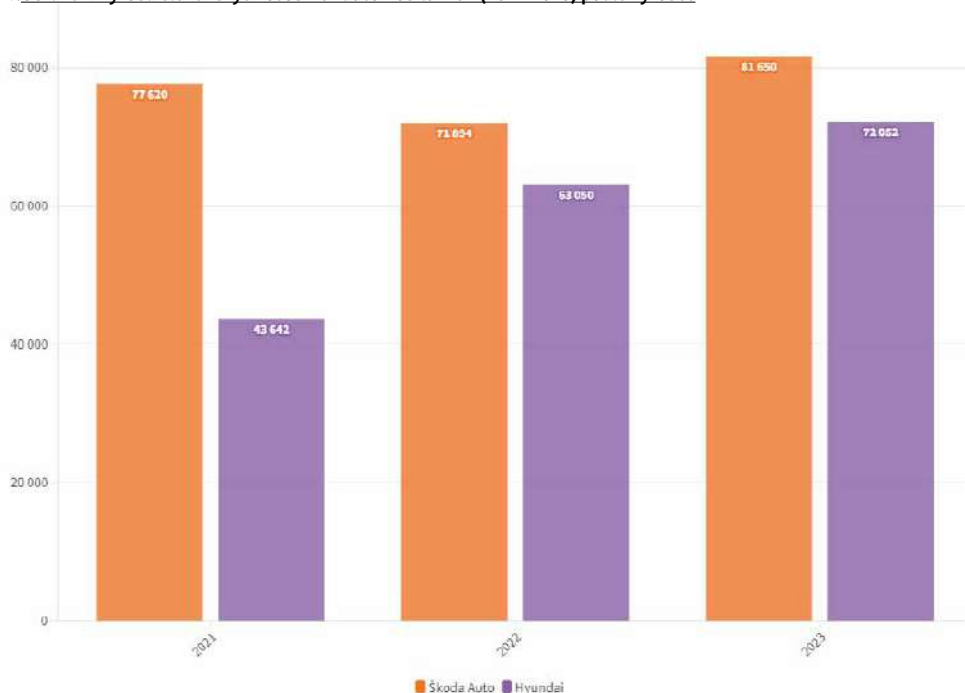
Výroba osobních a malých užitkových automobilů tvoří hlavní část výroby motorových vozidel v ČR. Produkce osobních vozů rostla dlouhodobě od roku 2005. Pozoruhodný je vývoj výroby v ČR během celosvětové hospodářské krize probíhající v letech 2008 a 2009. V této době totiž v ČR nedošlo k poklesu celkové výroby aut, naopak k jejímu růstu, jež pokračoval až do roku 2011. Pomohlo tomu zejména najíždění výroby v závodě Hyundai a stabilní poptávka po malých vozech ze závodu TPCA. Tyto vlivy předčily pokles výroby ve Škodě Auto o téměř 100 tisíc vozů mezi lety 2007 až 2009. K menšímu propadu výroby aut v ČR došlo v letech 2012 a 2013, na čemž se podílel pokles výroby Škody Auto i TPCA a zastavení růstu produkce Hyundai v roce 2013. Šok v podobě koronavirové krize přišel v roce 2020, kdy se produkce osobních aut propadla o 19 % na 1,153 milionu. V roce 2021 propad výroby osobních aut pokračoval o další 4 % na 1,105 milionu. V roce 2022 došlo k nárůstu o jednu desetinu, tedy na 1,217 mil. Pozitivní trend pokračoval i v roce 2023, kdy bylo v České republice vyrobeno celkem 1 397 816 osobních vozidel, tj. meziročně o 14,8 % víc než v předchozím roce 2022.

V roce 2021 se v ČR rovněž **výrazně rozjela výroba elektrických vozů** a v roce 2023 došlo k dalšímu navýšení. Elektrických automobilů bylo od ledna do prosince 2023 vyrobeno celkem 180 887 a jejich podíl na tuzemské produkci představoval 12,9 %. Celkem bylo vyrobeno 130 571 bateriových BEV a 50 316 plug-in hybridních vozidel. Meziročně tak segment elektrických vozidel zaznamenal 34% nárůst.

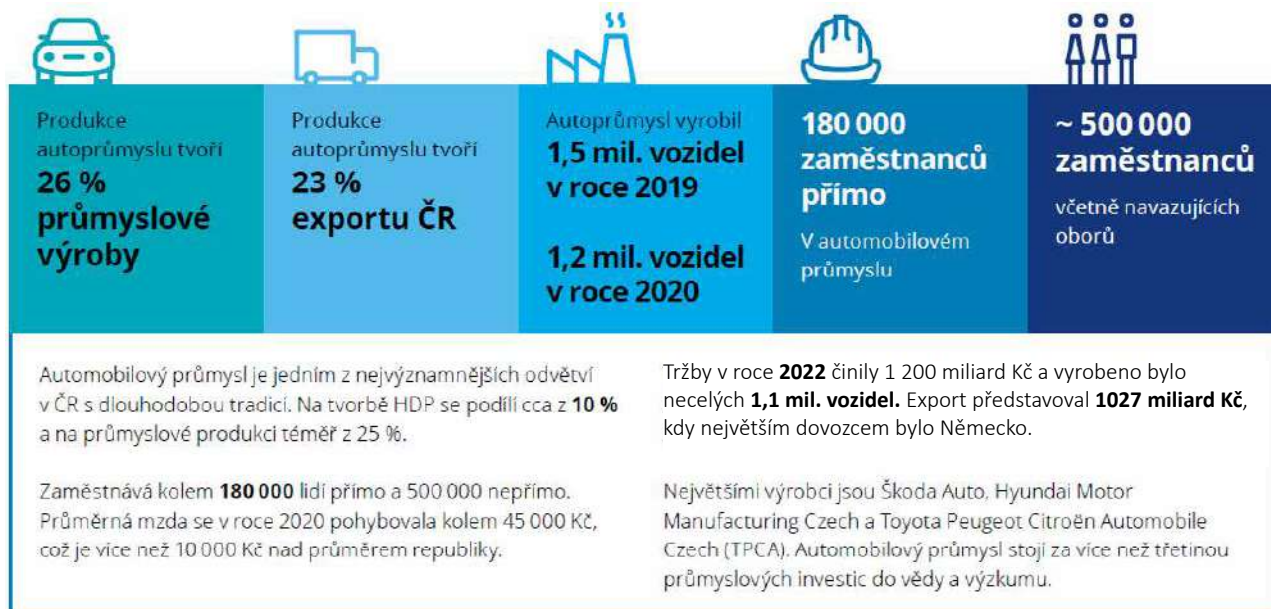
I toto se pravděpodobně změní, protože transformace odvětví povede k zániku určitých profesí. Vznikat budou ale jiné – v oblastech jako robotizace výroby, vývoj automobilového softwaru a výzkum a výroba baterií. Je otázkou, zda český průmysl přistoupí k probíhající transformaci jako k hrozbě, nebo naopak jako k příležitosti modernizovat českou ekonomiku. Inovativní technologické projekty mohou vytvořit podmínky pro tlumení dopadů transformace. Jedním z nich bych mohl být projekt výstavby továrny na bateriové články do elektromobilů. V prostředí ČR, která je silně zaměřená na automobilový průmysl, může navíc přispět a synergicky podpořit proměnu uhelných regionů v rámci nástupu klimaticky neutrálního hospodářství.

» Aktuálně se automobilový průmysl podílí na HDP z cca 10 % a na průmyslové produkci téměř z 25 %

17.Obrázek: Výroba elektrických osobních automobilů v ČR (2021-2023) podle výrobce

Zdroj: AutoSAP, zpracování vlastní

Zdroj: Rozvoj výroby baterií v Česku, Deloitte, 2021. Aktualizováno 2024.

1.5.1 Vliv automobilového průmyslu na zaměstnanost v ČR

Hodnotíme-li význam automobilového průmyslu pro českou ekonomiku, pak jedním z nejdůležitějších pozitivních faktorů je jeho vliv na zaměstnanost, s níž souvisí rozvoj prakticky všech regionů Česka, kde je autoprůmysl zastoupen. Český autoprůmysl zaměstnává na 180 tisíc lidí celkově, v součtu s navazujícími obory je to odhadem 500 tisíc osob – tedy přibližně desetina pracovní síly v Česku. Skladba profesí je velmi rozmanitá a uplatnění v autoprůmyslu najdou jak ti méně kvalifikovaní, tak i vysoce kvalifikovaní zaměstnanci a absolutní špičky oboru. Pandemická situace ani následná čipová krize neměla na celkový počet zaměstnanců vliv. Důvodem byla nejen nejistá situace ohledně nestability dodávek, kdy se výroba neočekávaně zpomalovala, zastavovala a opět rozbíhala, ale rovněž i přehřátý trh práce. Nezaměstnanost na úrovni 3 % je v ČR dlouhodobě nejnižší z celé Evropské unie. Autoprůmysl navíc zaměstnává kvalifikované lidi, o které si nemůže dovolit přijít.

Sdružení automobilového průmyslu ČR (AutoSAP, 2021) uvádí, že v roce 2021 pracovalo ve firmách, které jsou členy tohoto sdružení, 139 228 osob, tedy o 1 100 více než v roce předchozím*. Celkový počet zaměstnanců tak mírně vzrostl. Z pohledu mezd byl minulý rok charakterizován jejich nižším růstem (tažený zejména dodavateli a účelovými organizacemi). Průměrná měsíční mzda vzrostla o 2,2 % a dosáhla 46 292 Kč. Mzdy v autoprůmyslu rostly nižším tempem než celorepublikový průměr, zmenšil se proto i rozdíl mezi mzdou v autoprůmyslu a průměrnou mzdou za celou ČR. Stále jsou však mzdy v autoprůmyslu aktuálně o 25 % výše, než je průměrná mzda v ČR v ostatních odvětvích.

V uplynulém roce také opět vzrostl počet pracovníků věnujících se výhradně výzkumu a vývoji. Vlastní VaV pracoviště nebo oddělení související s touto činností má více než polovina firem. V těchto útvarech pracovalo v minulém roce 9 421 osob, což bylo meziročně o 4,8 % více. Zaměstnanci v oblasti vědy a výzkumu tak tvoří již 7 % celkového počtu zaměstnanců.

* Data aktualizovaná pro rok 2022/23 v době zpracování této studie prozatím nejsou dostupná.

Vývoj mezd v automobilovém průmyslu v ČR v roce 2023 odpovídal situaci na trhu práce. Průměrná mzda u firem Sdružení AutoSAP poprvé v historii přesáhla hranici 50 tisíc korun a průměrnou mzdu v ČR tak převyšuje o 25 %. Nejvyšší průměrné mzdy vykazují finální výrobci, a to víc než 61 tisíc korun.

1.5.2 Transformace automobilového průmyslu

Automobilový průmysl se však nachází na prahu zásadních změn. Existuje pět zásadních trendů, o kterých odborníci v automobilovém průmyslu hovoří:

- **čistá mobilita,**
- masivní nástup **digitalizace ve výrobě i vozidlech,**
- **využití a ochrana dat,** zároveň nově směry, které vyžadují vysoké investice do výzkumu a vývoje,
- **změny v globálním obchodě** jako důsledek covidové doby a současné geopolitické situace,
- **extrémní situace na trhu s energiemi.**

Aby automobilový průmysl naplnil požadavky, které jsou na něj kladeny, je zapotřebí začít opravdu intenzivně pracovat společně s vládou na podpoře nových směrů. Klíčem je především **nastavení systému vzdělávání, definice nových profesí a požadavků pracovního trhu.** Důležitá je rovněž nutnost **rekvalifikací** stávajících zaměstnanců a dlouhodobá podpora výzkumu, vývoje a inovací, kterými se automobilový průmysl ubírá.

Na stále ambicióznější dekarbonizační cíle je tak nucen reagovat celý automobilový průmysl. Většina automobilek již nyní staví své strategie právě na elektromobilech a čím dál častěji navazují strategické spolupráce s výrobcí baterií. Rozvíjí se dobíjecí infrastruktura, a to i za pomoci legislativních požadavků na dostupnost a výkon dobíjecích míst v rámci evropské dopravní sítě a požadavků na nové a rekonstruované budovy. Celé odvětví tak prochází transformací. Aktuálně je tato proměna, zejména osobní automobilové dopravy, ještě akcelerována legislativním návrhem Evropské komise skoncovat s prodejem nových vozů se spalovacími motory k roku 2035 (v rámci balíčku „Fit for 55“). Změny zcela jistě pocítí i česká ekonomika.

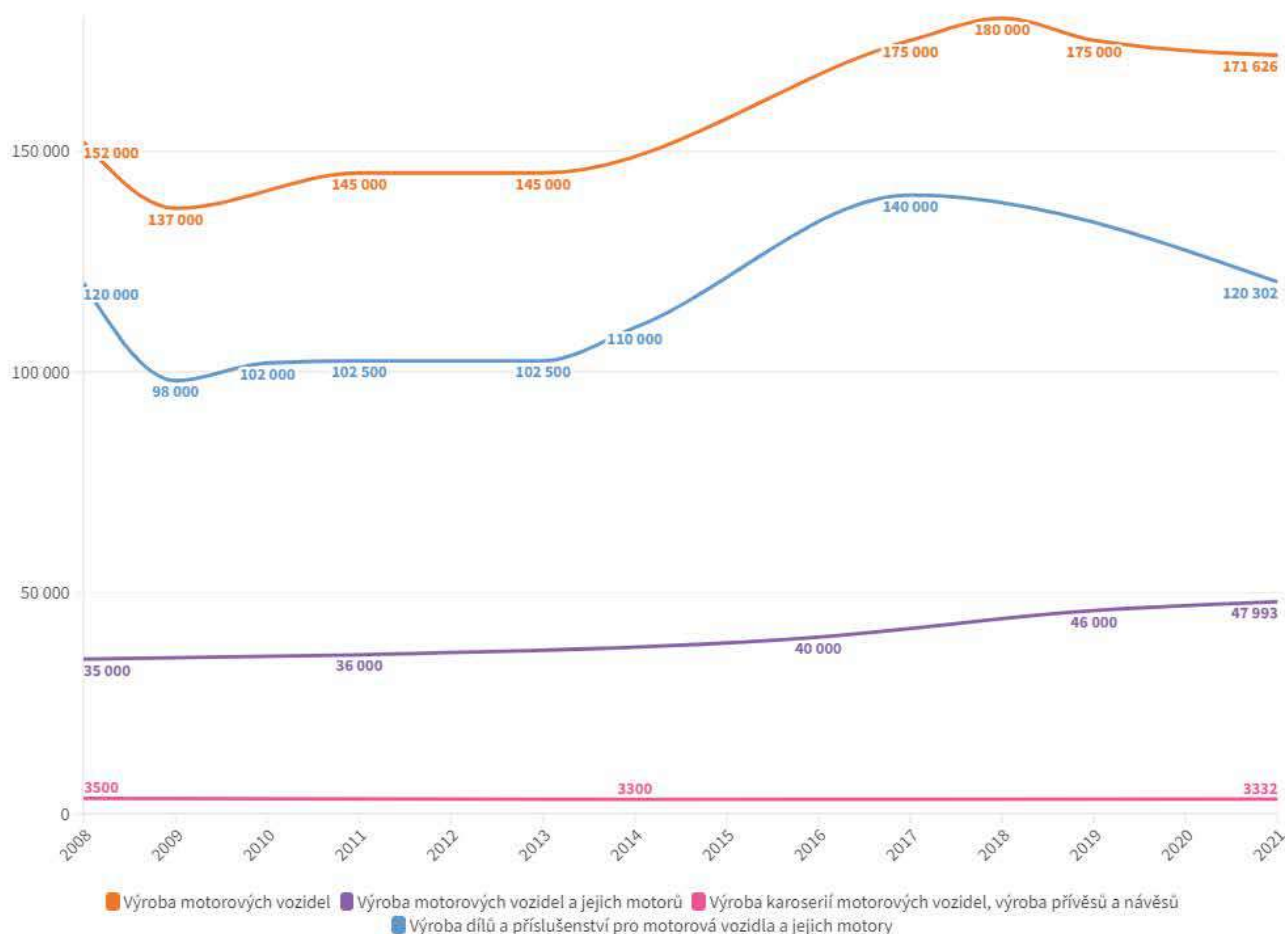
EU CHCE BÝT LÍDREM VE VÝVOJI A VÝROBĚ BATERIÍ

Dekarbonizace se vedle rozvoje obnovitelných zdrojů neobejde bez masivního nástupu jednotlivých řešení v oblasti ukládání energie. Klíčovou roli v akumulaci energie sehraje právě baterie. Budou nezbytné nejen pro sektor dopravy, avšak také jako nástroj pro ukládání přebytků energie ze solárních či větrných elektráren. Současným problémem Evropy je však dovozní závislost na asijských producentech baterií. To se má rychle změnit, strategickou prioritou EU je být lídrem ve vývoji a výrobě baterií. Cílem je mít v rukou plnou kontrolu nad výrobním procesem a udržitelností celého životního cyklu baterie. Uzavřený životní cyklus baterie je již dnes známý, včetně efektivní recyklace vzácných kovů.

S očekávaným rozvojem elektromobility je spojen prudký nárůst poptávky po bateriích. Pro pokrytí evropské poptávky bude nutné vybudovat dostatečné výrobní kapacity. Odhadovaná poptávka v Evropě v roce 2030 dosahuje úrovně přibližně 450–630 GWh a v roce 2040 již úrovně okolo 1000–1400 GWh.

» V závislosti na průměrné výrobní kapacitě jedné továrny by k pokrytí této poptávky bylo potřeba až 16 továren v roce 2030 a až 35 továren v roce 2040.

19.Obrázek: Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve fyzických osobách

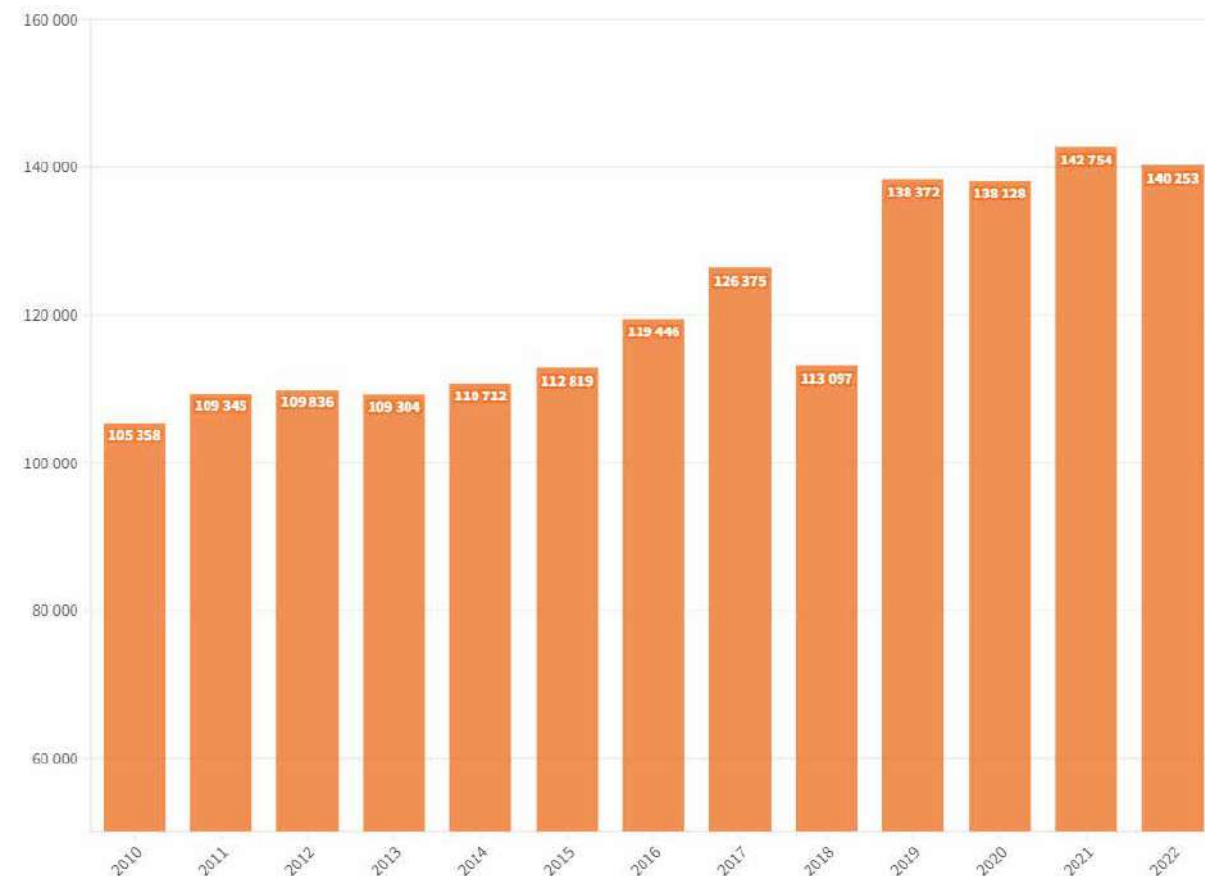
Zdroj: MPO, ČSÚ

1.5.3 Počet zaměstnanců v automobilovém průmyslu v ČR

Zaměstnanost v automobilovém průmyslu poklesla poměrně znatelně v roce 2009 v souvislosti s celosvětovou hospodářskou krizí, a to o 20 tisíc pracovníků na celkový počet 133 tisíc. Snížení se týkalo především výrobců dílů a příslušenství, zatímco u automobilek byl pokles nižší (cca tisíc zaměstnanců). Od roku 2010 do roku 2013 zaměstnanost stagnovala okolo 140 tisíc pracovníků. Od roku 2014 došlo trvale k růstu zaměstnanců v automobilovém průmyslu a to až k 179 tisícům v roce 2019. V roce 2020 poklesl celkový počet zaměstnanců v automobilovém průmyslu o 6,4 tisíc, což se týkalo zejména dodavatelů dílů, kdežto u konečných výrobců motorových vozidel počet pracovníků stoupl o tisíc. Obdobný trend – pokles zaměstnanosti u dodavatelů dílů a naopak nárůst u finálních producentů – pokračoval i v roce 2021.

V rámci firem sdružených v AutoSAP bylo zaměstnáno k datu 31. 12. 2022 celkem 140 253 osob. Ve srovnání s přepočtenými údaji roku 2021 došlo k mírnému poklesu o 1,8 % (2 501 osob). **Celkový počet všech pracovníků v ČR*, kteří jsou zaměstnaní v oblasti automotive, se odhaduje na 180 tisíc.**

* I v podnicích, které nejsou sdružené v AutoSAP a včetně pracovníků v účelových organizacích, kam patří například výzkumná pracoviště, sdružení zaměstnanců apod. Celkový počet zaměstnanců v účelových organizacích je okolo 10 tis.

Zdroj: AutoSAP

Ze zpracovaných údajů vyplývá, že ve velmi složitém roce 2022, který byl poznamenán válkou na Ukrajině, extrémně rostoucími cenami energií a volatilitou v dodavatelských řetězcích, došlo v tuzemském automobilovém průmyslu jen k mírnému snížení počtu kmenových zaměstnanců. **Rok 2022 byl charakterizován výrazným růstem mezd, taženým zejména vysokou inflací a situací na trhu práce.** Mzdy významně rostly u všech kategorií. Největší procentní nárůst byl zaznamenán u výrobců osobních vozidel, následovaly organizace zaměřené na obchod a služby a dodavatelé elektrických dílů.

1.5.4 Základní struktura pracovních sil

Strukturu pracovních sil je možné rozdělit do dvou hlavních skupin, a to na:

- pracovníky dělnických profesí („D“)
- pracovníky technicko-administrativní („T“).

Proporce v jejich složení dle uvedených kategorií se v průběhu posledních let výrazně nezměnila. V roce 2021* došlo k růstu v obou kategoriích u finálních výrobců, přičemž více rostla kategorie dělnických profesí a u dodavatelů došlo naopak k poklesu v dělnických profesích. U účelových organizací mírně vzrostl počet zaměstnanců v technicko-administrativních profesích. **Celkově byl u dělnických profesí meziroční růst 1,0 %, u technicko-hospodářských profesí růst dosáhl pouze 0,4 %.**

* V době zpracování dopadové studie prozatím poslední známá data.

Poměr počtu zaměstnanců zařazených do dělnických profesí ku počtu zaměstnanců vykonávajících technicko-administrativní činnosti se přesto dlouhodobě pohybuje kolem hodnoty 2,2, což je z hlediska efektivity považováno ve vyspělých ekonomikách za přiměřený poměr s tím, že u dodavatelů je tento poměr 2,6.

Z tabulky je zřejmé, že jednotlivé regiony jsou z hlediska koncentrace výrobních závodů automobilového průmyslu v rámci České republiky nerovnoměrně rozloženy. Škoda auto, Toyota Motor Manufacturing Czech (TMM CZ) a Hyundai Motor Manufacturing Czech (HMMC) významným způsobem ovlivňují např. koncentraci firem a počet pracovníků dodavatelského sektoru ve Středočeském, Libereckém a Moravskoslezském kraji. Významnou roli v těchto případech hraje poměrně kvalitní infrastruktura, jež umožňuje zásobování v systému „just in time“.

Z pohledu regionálního členění je v tabulce uveden přehled počtu firem v automobilovém průmyslu sdružených v rámci Auto SAP (včetně celkového počtu zaměstnanců) v MSK, kde se nachází celkem devět firem. Ty dohromady zaměstnávají 14 517 zaměstnanců, což činí v průměru 1 613 zaměstnanců na jednu firmu. Z tabulky je rovněž patrné, že **MSK v současné době patří mezi kraje, které zaujímají dominantní postavení v této oblasti průmyslu v republikovém srovnání (2. místo za Středočeským krajem).**

Automobilový průmysl má však z národohospodářského hlediska výrazný multiplikační efekt a vytváří pracovní místa i v dalších odvětvích. Lze odhadnout, že formou navazujících služeb (prodej a servis vozidel, čerpací stanice a další) a zapojením dodavatelů prvotních materiálů a surovin (např. včetně výroby a distribuce pohonných hmot), ale i dodavatelů ve druhé a třetí linii, je v ČR s automobilovým průmyslem existenčně spojeno až 300 tisíc dalších osob.

36. Tabulka: Struktura pracovních sil v rámci firem AutoSAP

Skupina firem	2020		2021		Změna 2021/2020	
	kategorie	kategorie	kategorie	kategorie	kategorie	kategorie
	"D"	"T"	"D"	"T"	"D"	"T"
Finální výrobci	33 712	12 472	35 709	12 537	5,9 %	0,5 %
Dodavatelé	59 733	22 561	58 653	22 559	-1,8 %	0,0 %
Účelové organizace	1 627	8 023	1 627	8 143	0,0 %	1,5 %
CELKEM AutoSAP	95 072	43 056	95 989	43 239	1,0 %	0,4 %
z toho výrobní firmy	93 466	35 033	94 362	35 096	1,0 %	0,2 %

Zdroj: AutoSAP

37. Tabulka: Počty pracovníků automobilového průmyslu v krajích ČR (2022) sdružených v AutoSAP

Kraj	Počet pracovníků	Počet firem	Průměrný počet pracovníků
Jihočeský	6 845	9	761
Jihomoravský	3 109	7	444
Karlovarský	1 622	2	811
Královéhradecký	6 115	6	1019
Liberecký	13 309	16	832
Moravskoslezský	14 517	9	1613
Olomoucký	4 240	5	841
Pardubický	4 730	8	591
Plzeňský	6 262	8	783
Hlavní město Praha	6 339	24	264
Středočeský	51 224	22	2328
Ústecký	4 620	6	770
Vysočina	7 694	8	962
Zlínský	8 602	11	782

Zdroj: AutoSAP

1.5.5 Agenturní zaměstnanci

Rámec pro agenturní zaměstnávání byl v právním řádu zakotven v roce 2004 a to přijetím nového zákona o zaměstnanosti (č. 435/2004 Sb.). Zprostředkováním zaměstnání se rozumí zaměstnávání fyzických osob za účelem výkonu jejich práce pro uživatele, kterým jiná právnická nebo fyzická osoba práci přiděluje a dohlíží na její provedení. Agenturní zaměstnávání je tedy považováno za výkon práce s nižší ochranou zaměstnance, nicméně agentura práce téhož zaměstnance nemůže dočasně přidělit k výkonu práce u stejného zaměstnavatele na dobu delší než dvanáct po sobě jdoucích kalendářních měsíců. S agenturními zaměstnanci je tedy možné pracovní poměr na dobu určitou sjednat a prodloužit nebo i opakovat.

Zákoník práce také upravuje pracovní a mzdové podmínky agenturních zaměstnanců. Je v něm zakotven nárok na pracovní a mzdové podmínky srovnatelné s pracovními a mzdovými podmínkami srovnatelného kmenového zaměstnance uživatele.

Dočasné agenturní zaměstnávání se liší napříč zeměmi co do rozsahu či možnosti jejich využívání. Příslušná data v této kapitole vychází z evropských zdrojů, jako je EUROSTAT.

Dle analýzy EUROSTATU vyplývá, že v roce 2023 bylo procentuální zastoupení agenturních zaměstnanců v Evropské unii na úrovni přibližně 2,6 % (2,8 % u mužů a 2,3 % u žen). Ve Slovinsku, Nizozemsku a na Slovensku byl v roce 2022 dokonce každý dvacátý zaměstnanec agenturním pracovníkem (5,9 %, 5,2 % a 5,1 %). Nejméně je forma agenturního zaměstnávání využívána v Bulharsku (0,2 %), Rumunsku (0,3 %) a Polsku (0,4 %). Ve většině zemí EU (v 17 z 25 zemí, pro které jsou k dispozici údaje) pracovali jako agenturní pracovníci častěji muži než ženy. Nejvyšší podíl agenturních pracovníků byl zaznamenán ve Slovinsku u žen (6,5 %) a v Litvě u mužů (6,5 %). **V ČR bylo v roce 2023 zaměstnáno na trhu práce celkem 1,6 % agenturních zaměstnanců, což je pod průměrem zemí v EU (2,8 %).**

» Podíl agenturních pracovníků v ČR je pouhých 1,6%

Dalším důležitým ukazatelem, který nám blíže specifikuje význam využívání agenturní práce, je tzv. míra rozšíření agenturní práce (penetration rate). Jedná se o denní průměrný počet agenturních zaměstnanců přepočtených na plnou pracovní dobu vydělen pracující populací.

Z uvedeného grafu je patrné, že agenturní zaměstnanci průměrně dosahují nejvyššího zastoupení mezi pracující populací v Nizozemsku (3,67 %) a Spojeném království, kde podíl činí 3,12 %. V ČR tato hodnota činí 1,02 % (0,7 % v roce 2017), což je stále hodnota pohybující se pod evropským průměrem.

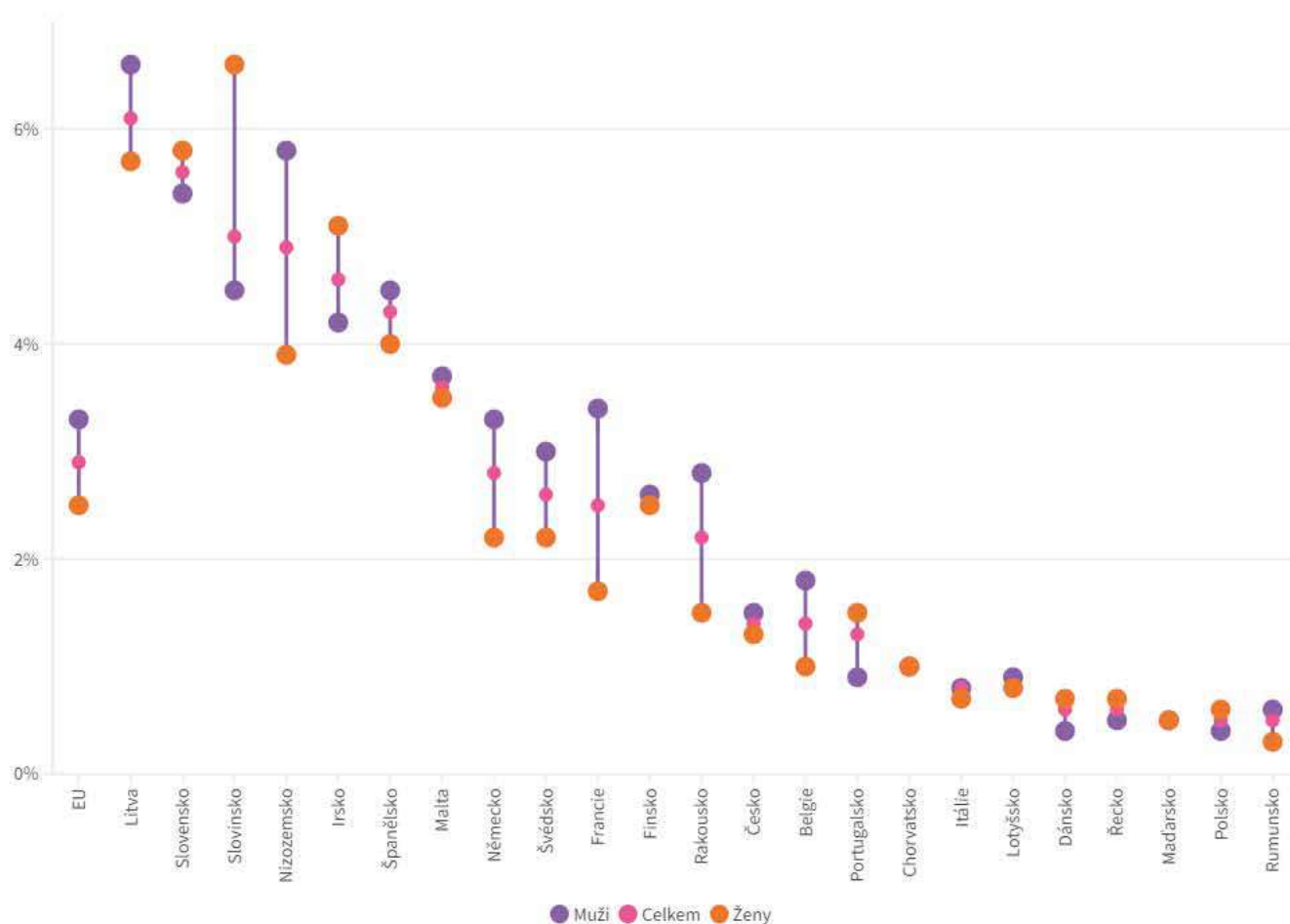
Podle údajů ČSÚ dosáhl počet cizinců podle státního občanství* na území ČR na konci roku 2022 - 1 113 698 osob. Většinu tvořili Ukrajinci, konkrétně 635 857 osob, ze zemí EU pocházelo 226 426 cizinců.

Data o zaměstnaných cizincích jsou zejména v posledních dvou letech ovlivněna osobami z Ukrajiny. Zaměstnaných cizinců** v roce 2022 bylo 904 983, z toho bylo s platným živnostenským oprávněním 111 693 cizinců. Nejvíce zaměstnaných cizinců bylo z Ukrajiny (300 889), Slovenska (236 430) a Polska (52 072). Podobně jako u skupiny cizinců ze zemí EU, také počty cizinců ze třetích zemí meziročně rostly (nejvíce je uprchlíků z Ukrajiny).

* Údaje o cizincích vychází z informací Ředitelství služby cizinecké policie. Do celkového počtu cizinců jsou zařazeny osoby, které nemají státní občanství České republiky

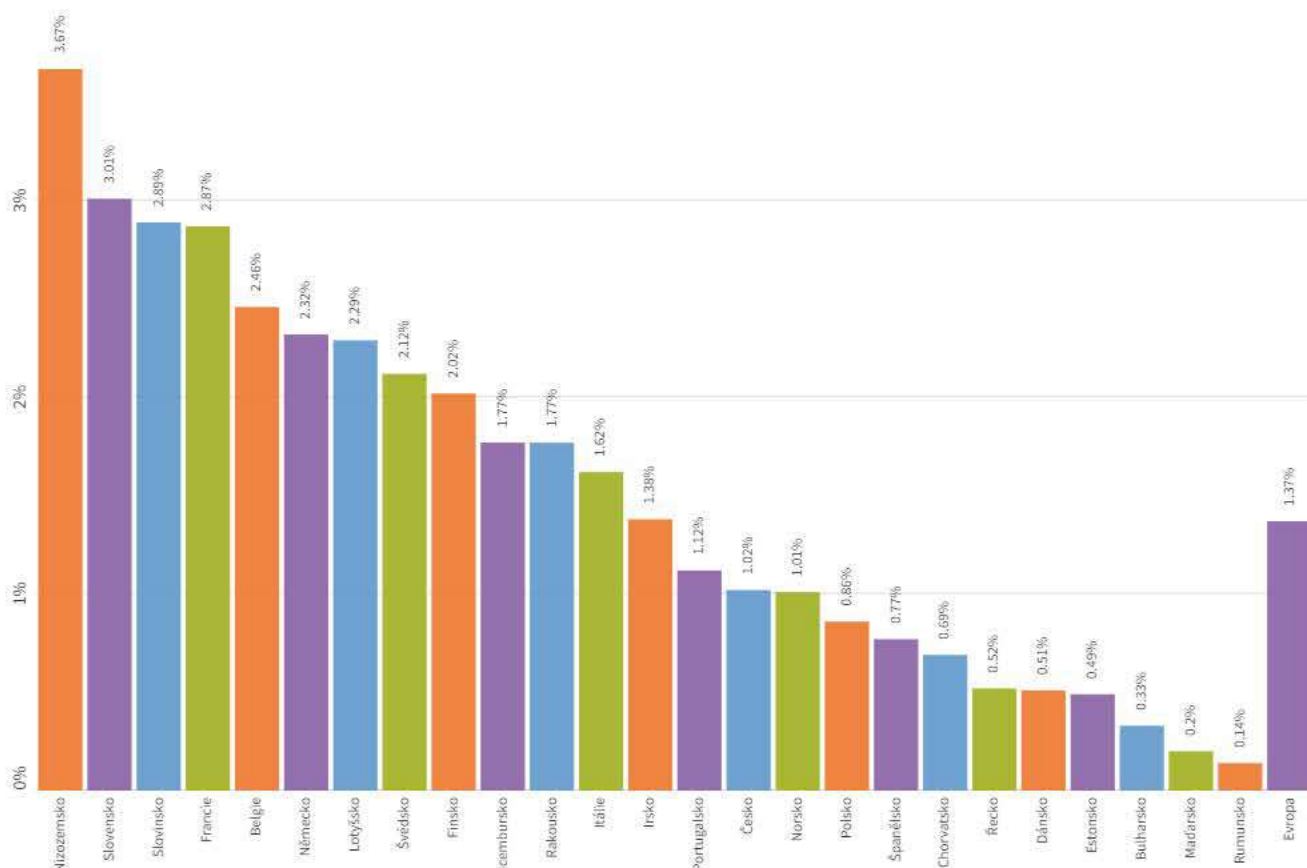
** I zde je zdrojem dat ČSÚ jako v odstavci výše, ale pramen dat je od Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a Ministerstva průmyslu a obchodu, které mají jinou metodiku než Ředitelství služeb cizinecké policie. V tomto případě jsou do celkového počtu cizinců zařazeny i osoby, které už mohou mít státní občanství České republiky.

21.Obrázek: Počet agenturních zaměstnanců v poměru k celkovému počtu zaměstnanců v EU (2023)

Zdroj: Eurostat, 2023

22.Obrázek: Míra rozšíření agenturní práce (penetration rate) v EU (2021)

Zdroj: WEC Economic Report 2023

» Příležitostí pro českou ekonomiku může být vyšší podíl pracovníků ze zahraničí

Průzkum společnosti Grafton Recruitment* uvádí, že 80 % firem z oblasti výroby, automotive a logistiky zaměstnávalo v roce 2022 pracovníky ze zahraničí. Dvě pětiny se zaměřovaly výhradně na občany Evropské unie. Přibližně třetina firem (37 %) zaměstnává zahraniční pracovníky. V roce 2022 se počet zahraničních zaměstnanců meziročně zvýšil. Polovina zaměstnavatelů svůj zahraniční tým zachovala na stejné úrovni jako v roce 2021 a 12 % podniků počet zaměstnaných cizinců snížilo.

Jednotlivé skupiny migrantů podle občanství mají svůj specifický charakter. Kromě své velikosti má každá skupina jinou strukturu podle pohlaví, věku a dalších socioekonomických ukazatelů, jako právě zaměstnanost v konkrétním odvětví. Podle dat MPSV o zahraniční zaměstnanosti pracují například Ukrajinci typicky ve stavebnictví a službách, Poláci, Mongolové a Korejci v automobilovém průmyslu, Vietnamci v maloobchodě a pohostinství, Číňané ve stravování a pohostinství, Thajci v oblasti wellness a masáží, Nepálci v automobilovém průmyslu, stravování a pohostinství a Indové ve stravování, pohostinství a IT.

Zaměstnanci agentur práce mají zpravidla nižší odbornost, která souvisí i s jejich úrovní dosaženého vzdělání (obecně převažuje nižší stupeň vzdělání), případně jazykovou bariérou. Tento fakt potvrzuje rovněž struktura pracovních pozic, které tito zaměstnanci zastávají. Polovina zaměstnanců totiž pracuje v 8. hlavní třídě – obsluha strojů a zařízení, montéři. Hned 19 % pak pracuje na

* Průzkum byl realizován online dotazováním mezi HR manažery firem z oblasti výroby, automotive a logistiky v průběhu listopadu a prosince roku 2022. Celkem se do něj zapojili respondenti ze 487 firem ze všech regionů ČR.

23.Obrázek: Zaměstnaní cizinci podle státního občanství na pracovním trhu v ČR k 31. 12. 2022

Zdroj: ČSÚ, 2023

pozicích spadajících do 9. hlavní třídy – pomocní a nekvalifikovaní pracovníci. Drtivá většina zaměstnanců agentur práce tak dle výsledků analýzy vykonává manuální profese v průmyslu (obsluha strojů a zařízení), nebo zemědělství (pomocní a nekvalifikovaní pracovníci).

Při pohledu na počet agenturních zaměstnanců v automobilovém průmyslu v ČR nebylo možné dohledat podrobnější statistiky a validní data. Pro potřeby zpracovávané dopadové studie byli tedy vybráni čtyři zaměstnavatelé (dominantní hráči na trhu v oblasti výroby aut a dodavatelského řetězce v ČR). Výsledná data (z výročních zpráv) jsou prezentovaná v tabulce níže.

» Podíl agenturních pracovníků v automotive nepřesahuje dlouhodobě hranici 8 %

Z provedené analýzy je patrné, že počet agenturních zaměstnanců tvoří **6-8 % z celkového počtu zaměstnanců**. V případě automobilky TPCA v Kolíně dokonce od zaměstnávání agenturních zaměstnanců úplně upustili. Většina z těch, kteří prokázali dostatečné kvality, se postupně stala kmenovými zaměstnanci automobilky. Lze tedy předpokládat, že obdobně tomu bude i v dalších podnicích, které působí v oblasti automobilového průmyslu. Případně se bude jednat o drobné rozdíly, které však nebudou statisticky významné.

1.5.6 Lidské zdroje v automobilovém průmyslu a porovnání mezd

38.Tabulka: Podíl zahraničních pracovníků u vybraných automobilek a subdodavatelů v ČR (2022 - 2023)

	Počet zaměstnanců	Počet agenturních zaměstnanců	% podíl
Škoda Auto	38 008	2 945	7,8 %
Hyundai	3 278	247*	7,5 %
TPCA	3 535	0	0 %
Continental Barum	4 326	269	6,2 %

*Pozn.: v některých případech nebylo možné přesně určit podíl agenturních zaměstnanců, nicméně existuje zde předpoklad, že většina zahraničních pracovníků bude současně agenturních. Toto zjednodušení však nemá významný vliv na celkové procento zastoupení agenturních zaměstnanců v rámci automobilového průmyslu v ČR, které je potřebné pro další argumentaci v této dopadové studii. V případě automobilky Hyundai se jedná především o zaměstnance ze Slovenska a Polska.

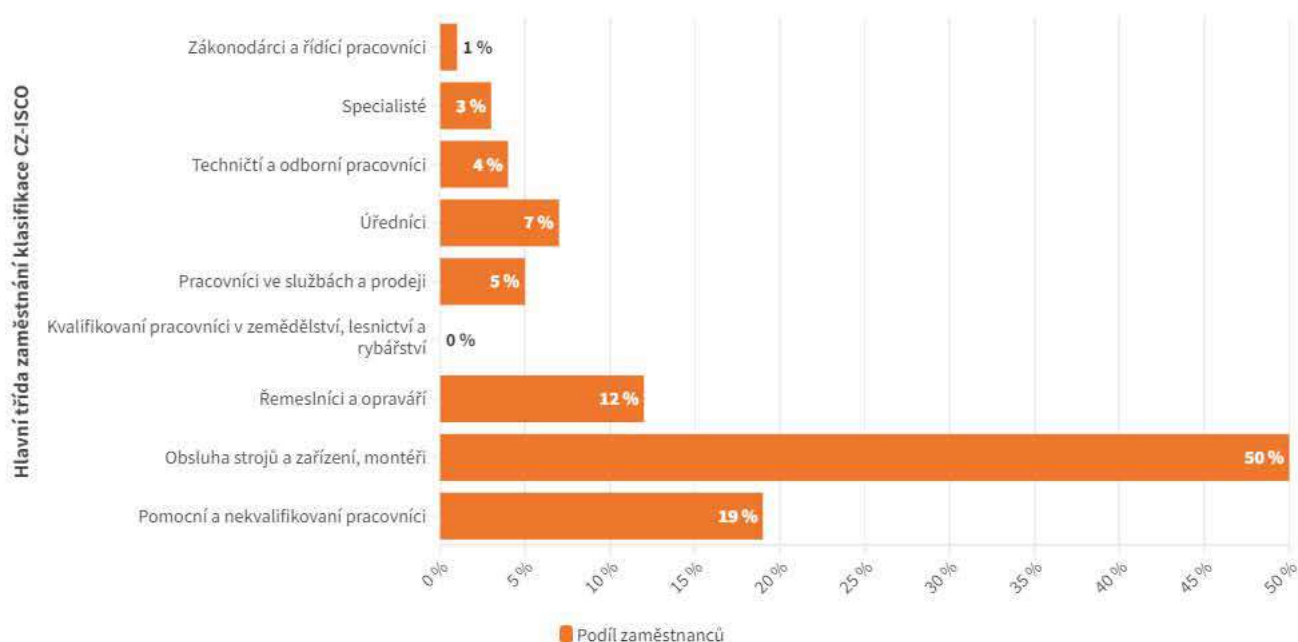
Zdroj: výroční zprávy vybraných automobilek

Průměrná mzda, která byla dosažena v rámci firem sdružených v AutoSAP v roce 2022 činila 50 474 Kč. Oproti roku 2021 to představuje výrazné meziroční zvýšení o 9,0 % (4 171 Kč). Jedná se o vážený průměr dle průměrných mezd a počtu zaměstnanců v jednotlivých firmách.

Z grafu výše je patrné (data za celou ČR), že mzdy v automobilovém průmyslu v uplynulých deseti letech průběžně rostly, velmi výrazně pak v období 2016—2019. V roce 2021 dosáhla průměrná hrubá měsíční mzda v automobilovém odvětví 42 100 Kč. Průměrná mzda u konečných výrobců motorových vozidel byla o třináct tisíc vyšší (55 000 Kč), naopak u výrobců karoserií, přívěsů a návěsů o šest tisíc nižší (36 000 Kč). Průměrná mzda v celé České republice dosáhla v roce 2021 výše 38 300 Kč.

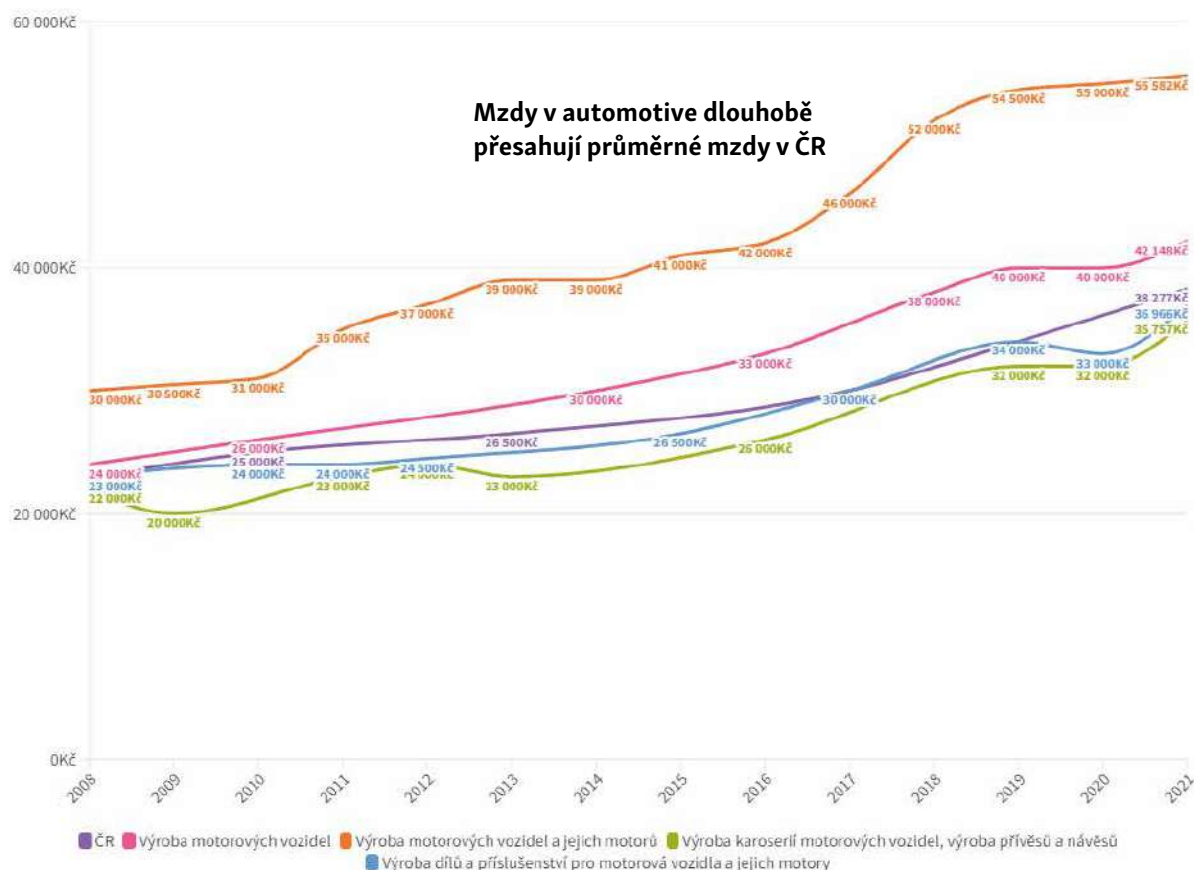
Z uvedených údajů tedy vyplývá, že **automobilový průmysl nabízel v roce 2022 svým zaměstnancům** i nadále velmi dobré mzdové podmínky, a to i přes skutečnost, že dynamika růstu mezd v důsledku čipové krize i pandemie COVID-19 v letech 2020 - 2022 výrazně zpomalila. Celkový mírný průměrný růst mezd byl tažen zejména růstem mezd u dodavatelů a účelových organizací.

24.Obrázek: Struktura zaměstnanců agentur práce podle hlavních tříd zaměstnání dle klasifikace CZ-ISCO

Zdroj: ISPV (MPSV), zpracování Trexima

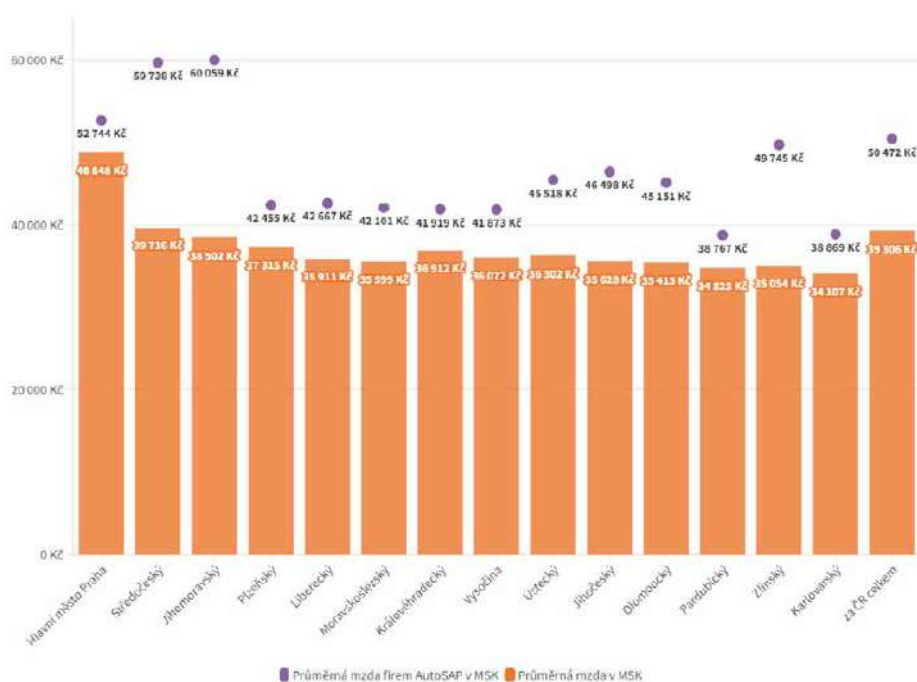
25.Obrázek: Vývoj průměrné mzdy zaměstnanců v automobilovém průmyslu 2008 - 2021

Zdroj: MPO, ČSÚ, ČR: Průměrná měsíční mzda na přepočtené počty zaměstnanců

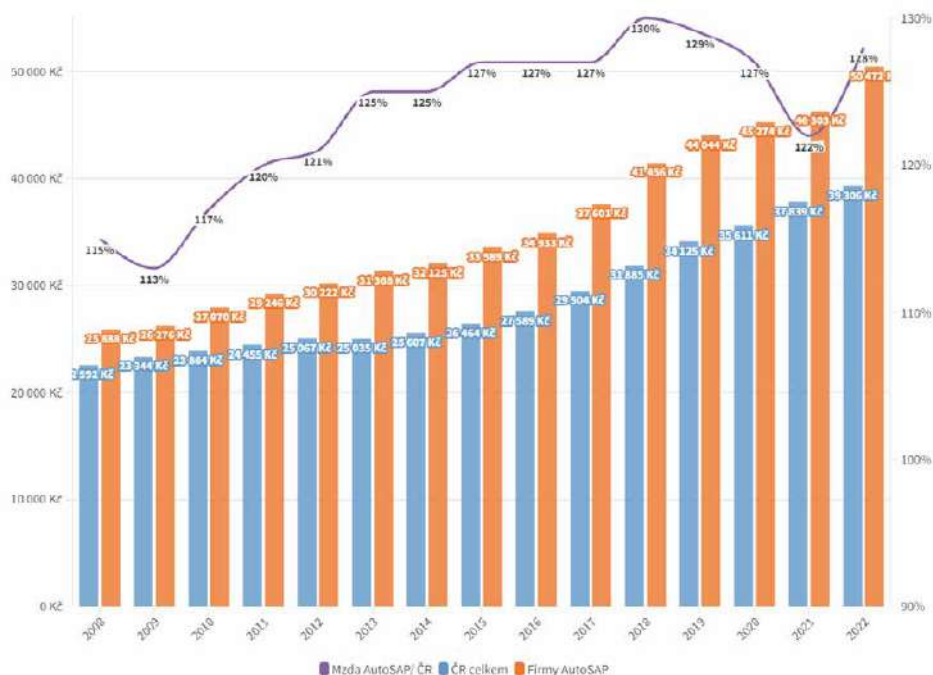
Skutečnost, že **mzdy v automobilovém průmyslu výrazně převyšují průměrnou mzdu v jednotlivých krajích**, potvrzuje graf níže, který ukazuje průměrnou měsíční mzdu ke 31. 12. 2022 dle jednotlivých krajů (ČSÚ) ve srovnání s průměrnou mzdou v automobilovém průmyslu. V případě Moravskoslezského kraje dosahovala průměrná mzda 35 559 Kč, zatímco v automobilovém průmyslu (v rámci AutoSAP) byla průměrná mzda o 6 502 Kč vyšší, což činí rozdíl téměř 15,5 %. V ostatních krajích ČR je tento rozdíl ještě významnější a dosahuje v průměru 25 %.

26.Obrázek: Srovnání mezd v automobilovém průmyslu a v krajích ČR

Zdroj: Auto SAP, ISPV.cz

27.Obrázek: Relace mezi průměrnou mzdou zaměstnanců firem sdružených v AutoSAP a průměrem ČR

Zdroj: Auto SAP, ISPV.cz

1.6 Kvalita života v Moravskoslezském kraji

Hlavní zjištění

- Image regionu lze vnímat na třech základních úrovních – **makro, mezo a mikro**. Na těchto úrovních má Dolní Lutyně, respektive blízký region, poměrně znatelné rozpory v image.
- Zatímco z celostátního pohledu (makro) má Ostravsko a Karvinsko **pověst strukturálně postiženého uhelného regionu** se sociálními problémy, na krajské (mezo) úrovni jsou pohledy ve **výsledku neutrální**, respektive jsou prezentovány klady i zápory.
- V mikro měřítku je naopak situace vnímána spíše **pozitivně**. V největším detailu je ale také třeba odlišovat města jako Karviná či Orlová a obce typu Dolní Lutyně. Místní vnímají menší obce s venkovským charakterem jako **velmi dobré lokality pro bydlení a žití**.
- Na mikro úrovni jsou místní obyvatelé **spokojeni s občanskou vybaveností, dopravní dostupností, ale relativně i s dostupností zdravotní péče**. Co naopak lidé v tomto regionu trápí je **nízký pocit bezpečí** daný neideálním soužitím s různými (vyloučenými) sociálními skupinami, především Romy.
- Lidem zde chybí hlavně **lépe placená práce pro kvalifikované zaměstnance**. Na životní prostředí se lidé dívají různě – je zde sice **hezká příroda** (okolí Olše), ale na druhou i znečištěné ovzduší (i když ani to ne všichni vnímají) nedostatečně uklízená veřejná prostranství. Emocemi ovlivněná příležitost k místu je zde obdobná jako v jiných místech, silněji ji vnímá starší generace. Obecně lze usuzovat, že **místní jsou se zdejší kvalitou života spíše spokojeni**. I zde je však rozdíl města vs. zázemí.
- Srovnání subjektivního vnímání a objektivního pohledu skrze data z projektu Obce v datech naznačuje **shodu obou přístupů**. Obzvláště patrné je to u nezaměstnanosti (kombinace vysoké nezaměstnanosti, avšak relativně vysokého množství nabídek). Mírný nesoulad je u znečištění ovzduší, které místní, na rozdíl od datového srovnání, nevnímají jako tak zásadní problém.

» Vnímání kvality života v MSK není jednoznačné

Kvalita života může být vnímána objektivně skrze data a statistiky a jejich porovnání mezi městy. Druhá rovina pohledu je subjektivní, tedy jak kvalitu svého života popisují přímo místní obyvatelé. Subjektivně vnímaná kvalita života je ovlivňována mnoha faktory, mezi něž patří i image regionu.

Ukazuje se, že kvalita života má dvě roviny – objektivní a subjektivní, což potvrzuje česká i zahraniční literatura. Objektivní pohled používá jasná a kvantitativní data. Objektivně lze říci, že někde je nezaměstnanost vyšší, někde je nižší počet lékařů, někde je ovzduší čistší než jinde, liší se naděje dožití mužů a žen, aktivita místních spolků apod. Kvalitu života v jednotlivých obcích s rozšířenou působností (v Česku jich je 205 a Praha) na 70 datových sadách monitoruje společnost **Obce v datech**, která každoročně normalizuje a srovnává jednotlivé města.

Druhá rovina ukazuje kvalitu života jako subjektivní záležitost. Světová zdravotnická organizace definuje kvalitu života jako **“individuální vnímání životního postavení jednotlivce v kontextu kultury a hodnotových systémů, v nichž žije, a ve vztahu k jeho cílům, očekáváním, standardům a obavám”**. Laicky řečeno se i sousedé pracující na stejné pozici, mající stejné pracovní, volnočasové či nákupní možnosti mohou rozcházet v pohledu na jejich kvalitu života. Výsledný pohled je determinován věkem, pohlavím, pracovní kariérou, nastavením hodnotového žebříčku, náboženstvím, mírou dosaženého vzdělání či kulturním, lidským a sociálním kapitálem.

Objektivně vnímané kvalitě života se věnují výše zmíněné kapitoly zabývající se zaměstnaností, bydlením, občanskou vybaveností či sociodemografickým vývojem. Naopak tato kapitola obsahuje výstupy z různých dotazníkových šetření a terénního průzkumu mezi lidmi, dále čerpá informace z rozhovoru s místním novinářem Tomášem Januszkiem.

1.6.1 Image regionu a subjektivní kvalita života

Subjektivní kvalita života do značné míry souvisí mimojiné s **image regionu**. Image si můžeme představit jako celkové působení na veřejnost, tedy jaký je obraz daného regionu za jeho hranicemi, ale i v samotném regionu. Jaká pověst ho předchází a co se o něm říká. Je očividné, že image regionu a jeho současný stav od sebe mohou být dosti odlišné. Ovlivňován je velkými médii, stakeholdery, influencery ale také např. učebnicemi. Patrné je to na výskytu zmínek o katovické konurbaci, kdy do roku 1989 bylo toto území v učebnicích ze 76 % spojováno s těžbou uhlí, průmyslem a průmyslovou krajinou. Mezi lety 1989 a 2002 se tento podíl snížil na 57 % a naopak téměř desetinásobně přibýlo zmínek s tematikou měst samotných. Image regionu je stejně jako jedna z rovin kvality života subjektivní, každý ho vnímá jinak na základě toho, jaká média sleduje, zda se stýká s někým, kdo v regionu opravdu žije atd. Image regionu je velmi rigidní a mění se pomalu a s velkým zpožděním.

Podle již starší analýzy tematické struktury celostátních médií byla Ostrava vykreslována jako město sužované vysokou kriminalitou, v němž se rodí kvalitní kultura, tedy především festival Colours of Ostrava. Podobně vyznívají i zprávy o Karvině či celém regionu, byť i na nich je vidět částečný posun. **Staré průmyslové regiony, které pomalu procházejí transformací, mají historicky špatnou pověst, což platí i o Ústeckém či Karlovarském kraji.** Ta se samozřejmě částečně na pravdě zakládá, viz objektivní kvalita života, ale je médii často zesilována, a naopak pozitivní zprávy nejsou ve zpravodajství

tak reflektovány. Sebereprodukováním (byť nechtěným) negativního image se region dostává do spirály. **Přitom realita může být o dost jiná než se na makro (celostátním) měřítku zdá.** Samotný image má pak vliv na atmosféru v regionu, na potenciální turisty, na firmy hledající místo k založení byznysu či na místní studenty, kteří se díky image svého rodného kraje rozhodují, zda se do něj vrátí či nikoliv. Zde je již zřejmé propojení s kvalitou života – člověk bydlící v jiné části republiky má o kvalitě života v Moravskoslezském kraji, popř. v okrese Karviná, či. v Dolní Lutyni pouze tyto zprostředkované informace. Tyto zprávy budou tím spíše negativního charakteru, protože takové v mysli lidí utkví pravděpodobněji.

Image, potažmo kvalitu života můžeme vnímat ve více úrovních. Rozlišujeme, stejně jako v jiných dokumentech, tři základní úrovně, zmíněna již byla nejvyšší, makro úroveň. Tou prostřední je **krajská, tedy mezo úroveň.** Také samotný Moravskoslezský kraj se někdy prezentuje jako strukturálně postižený, transformující se region se sociálními problémy. Naopak ve své vizi do roku 2030 Moravskoslezský kraj mimojiné zdůrazňuje, že chce být moderním krajem, který **“ctí svou průmyslovou historii a dovede ji zhodnotit chytrým propojením moderních technologií a vzdělaných lidí”.** V tomto přehledu pohledů na kvalitu života v rámci středního článku, tedy mezo úrovně, nesmíme opomenout dotazníkové šetření provedené mezi občany ostravského a karvinského okresu, které se v únoru letošního roku zaměřilo na preference občanů ohledně příchodu nového zaměstnavatele. Lehce přes polovinu dotázaných podporuje příchod velkého zaměstnavatele oproti podpoře malých a středních firem. Dvě třetiny ze všech respondentů jsou nakloněni i tomu, aby nový zaměstnavatel vystavěl svůj provoz na zelené louce. Na druhou stranu se přímo v Dolní Lutyni v referendu potvrdil opačný názor, že má obec podávat proti výstavbě námitky (viz kapitola Ohlasy po referendu).

Na krajské úrovni je tedy pohled na místní kvalitu života rozpolcený či kompromisní. Občané či představitelé politické reprezentace vnímají kvalitu života ve výsledku jako **neutrální – něco vnímají pozitivně, naopak něco jiného negativně.** Zároveň je to pohled komplexní, protože zahrnuje zkušenosti, které nekončí hranicí obce. Vnímá, že co v jednom místě problém není, v jiném být může. Co je někde vnímáno jako přednost, může být v sousední obci zatracováno.

Poslední a nejnižší úrovní je úroveň **místní, lokální, tedy mikro měřítko.** Tento pohled by neměl být při rozhodování přehlížen. Že se zvenčí zdá situace v Dolní Lutyni (ale i kdekoli jinde) nějaká, ještě nemusí znamenat, že to tak vnímají i místní. Právě subjektivně vnímaná kvalita života na místní úrovni bude obsáhleji popsána v další podkapitole.

» Přestože krajští politici řadí MSK k hospodářsky a sociálně slabým regionům, místí obyvatelé v Dolní Lutyni jsou s kvalitou života spíše spokojeni

1.6.2 Subjektivní kvalita života pohledem místních občanů

Pro tuto kapitolu byly čerpány informace z níže uvedených zdrojů. Získaná data byla následně s co největším důrazem na objektivitu interpretována zpracovatelem, aby nedocházelo k promítání subjektivního pohledu jedince do výsledné zprávy.

Zdroje dat:

- Průzkum pocitu bezpečí (Bohumín, 2022)
- Dotazník k velkým investicím na období 2022 – 2030 (Bohumín, 2022)
- Strategický plán ekonomického rozvoje - Socioekonomická analýza (Karviná, 2020)
- Strategický plán rozvoje města Orlová na období 2017 – 2033 (Orlová, 2021)
- Analýza a strategie komunikace města Orlová na sociálních sítích (Orlová, 2021)
- Komunikační strategie města Orlová do roku 2030: Prezentace výsledků pro občany (Orlová, 2022)
- Debata o strategickém podnikatelském parku v Dolní Lutyni (videozáznam, 29. 4. 2024)
- Potenciál rozvoje obce Rychvald (diplomová práce, 2021)
- Terénní šetření v Dolní Lutyni a Věřňovicích (provedeno zpracovatelem 8. 5. 2024)
- Rozhovor s Tomášem Januszkiem (provedeno zpracovatelem 15. 5. 2024)

V podkapitolách níže jsou popsány různé základní aspekty kvality života. Pokrytí témat je pochopitelně limitováno sesbíranými daty. Přinejmenším základní pohled je však zajištěn dostatečně. Témata jsou seřazena podle důrazu, jež jim přiřkládají jednak občané, a jednak politické reprezentace místních samospráv. Rozebrána jsou zde následující témata:

- Bezpečnost a pocit bezpečí,
- Pracovní příležitosti a zaměstnanost,
- Životní prostředí,
- Mezilidské soužití,
- Služby a občanská vybavenost,
- Odliv mladých a vzdělanějších obyvatel,
- Přináležitost k místu
- Celková spokojenost s kvalitou života.

1.6.2.1 Bezpečnost a pocit bezpečí

Pravděpodobně **nejméně mezi obyvateli v regionu z témat kvality života rezonuje bezpečnost vyjádřená objektivně měřitelnou kriminalitou** (viz níže) a s tím spojený **subjektivně vnímaný pocit bezpečí**. Podobně jako image regionu v různých úrovních se může lišit i míra kriminality a vnímaný pocit bezpečí.

V základním pojetí lze pocit bezpečí rozdělit na dvě části – pocit bezpečí, pokud jde o násilnou trestnou a majetkovou činnost (přepadení, znásilnění, vyhrocené verbální konflikty, krádeže) a zadruhé pocit bezpečí z dopravy. Ten druhý se projevuje množstvím aut, agresivní a nebezpečnou jízdou či nedostatečně bezpečnou infrastrukturou pro chodce a cyklisty. Ve výsledku oba typy, respektive obě pojetí směřují k ohrožení na životě či majetku dané osoby.

Respondenti všech dotazníkových šetření se shodují na tom, že **ve větších městech (Bohumín, Karviná a Orlová) je jejich pocit bezpečí nízký**, naopak v obcích, respektive **obci a městě spíše se zástavbou rodinných domů (Dolní Lutyně a Rychvald, byť tam mnoho lidí žije i na centrálním sídlišti) je pocit bezpečí vyšší**. Toto potvrzuje např. i Koncepce kriminality v Karviné, která tvrdí, že ekonomicky silnější obyvatelstvo odchází do zázemí, naopak obyvatelstvo ekonomicky slabší a z pohledu kriminality rizikovější ve městech zůstává.

V Karviné se lidé k pocitu bezpečí vyjadřovali v otázce na problémy města a míra kriminality dostala na škále priorit známku 3,64 (4 bylo maximum znamenající nejzávažnější problém). Nízký pocit bezpečí byl zmíněn také v otevřené otázce, např. v této výpovědi: "Po setmění mám strach vycházet. S dítětem se musím vyhýbat některým ulicím a stále být na pozoru před pochybnými existencemi."

V Orlové proběhly v nedávné době hned dva průzkumy. Ve strategickém plánu z roku 2020 (vydán byl v lednu 2021) hodnotili občané bezpečnost ve městě na škále 1-5, přičemž 5 je nejhorší, průměrnou známkou 3,359. V jasné otázce, zda se ve městě cítí bezpečně, ale **71 % lidí odpovědělo, že ne**. O dva roky později vyšla v jiném dotazníku hodnota pocitu bezpečí 44,5 % (maximální pocit bezpečí značil 100 %). Ještě hůř vyšlo hodnocení od dětí na základních a středních školách, pouze 38,5 % (specificky u dívek ještě méně). U dospělých se nejbezpečněji naopak cítily ženy nad 65 let. V Orlové jako v jediném případě se zjišťovaly i důvody pocitu bezpečí, v otázce s možností více odpovědí se nejčastěji objevovalo "obtěžené soužití etnických skupin" (69 %), "častý výskyt problémových osob" (64 %) a "nevhodné chování mladistvých" (55 %).

Z okolních obcí s typicky městskou zástavbou (tedy ne Rychvald) panuje alespoň dle názoru občanů nejlepší situace v Bohumíně, kde jednou za tři až čtyři roky vládoucí představitelé zjišťují pohledy lidí právě na pocit bezpečí. Již během tří dotazníků (z let 2015, 2018 a 2022) **lze vidět zlepšení**. Ukazuje se to také v odpovědích na priority města do roku 2030, kdy mnohem více občanů trápí nízký pocit bezpečí v dopravě, byť i zde se objevovaly názory na snížený pocit bezpečí v určitých lokalitách.

V Dolní Lutyni a Rychvaldě je pocit bezpečí vyšší. V druhém zmíněném vnímá bezpečnost **ve městě pozitivně téměř 60 %**, naopak jen 15 % jí vnímá negativně. V otevřené otázce na zlepšení se nejčastěji vyskytují radary na

» **Ve větších městech spádového území je subjektivní pocit bezpečí obyvatel nízký**

» **V Dolní Lutyni je pocit bezpečí naopak relativně vysoký**

měření rychlosti, kamery či posílení hlídek městské policie, což ukazuje spíše na **nebezpečí pramenící v dopravě**, protože oběma směry prochází kapacitní silnice I. třídy. Podobného názoru je i místní novinář Januszek.

1.6.2.2 Pracovní příležitosti a zaměstnanost

V souvislosti se subjektivní kvalitou života je často spojováno i uplatnění na pracovním trhu. V otázce ne/zaměstnanosti a pracovních příležitostí se kvůli rozdílným sociálním bublinám **odpovědi poměrně odlišují**.

Na jedné straně je v regionu dostatek hlavně manuální práce pro lidi s nižším vzděláním. Jak někteří říkají, “kdo hledá, práci si najde”. To potvrzuje i Tomáš Januszek s tím, že možná člověk nesežene práci v místě bydliště, ale v dojížděkovém regionu rozhodně. Jako příklad uvádí velké zaměstnavatele v Bohumíně. Problém s nezaměstnaností v regionu není ani podle návštěvníků veřejné debaty v Dolní Lutyni, což lze částečně spojit s fenoménem suburbanizace, kdy se lidé ze střední třídy stěhují z měst do jejich zázemí. Práci ve městě (Ostravě či jinde) však většinou neopouští, naopak za ní denně dojíždějí. Na druhou stranu je třeba říci, že to tak nemají všichni, což dokazuje trochu odpověď jednoho z místních starousedlíků, který na otázku “Jak se vám zde žije?” ironicky odpověděl: “Když je člověk zaměstnaný, je to v pohodě.” Spisovatelka Karin Lednická, která se dosti intenzivně zabývá historií a současností Karviné, se nechala slyšet, že “problémem Karviné není nezaměstnanost, ale nezaměstnatelnost”, čímž naráží na množství lidí, kteří z nějakého důvodu pracovat nechťejí (tj. mimo jiné i vysloužilí horníci s rentou, kteří však ve statistikách stále figurují). Také podle jednoho z průzkumů v Orlové obyvatelé netrápí nezaměstnanost, ale jiné věci.

» **Nedostatek kvalifikované, dobře placené práce, je nejčastějším důvodem odlivu mladých lidí**

V jiném orlovském dotazníku se ale dostupnost, respektive nedostupnost pracovních příležitostí vyskytuje, a to poměrně výrazně. Nedostatek pracovních příležitostí je nejčastějším důvodem, proč se respondentům v Orlově nelíbí. Mají totiž za to, že **nejčastějším důvodem odlivu mladých je právě pracovní uplatnění**. Variantu, že by šlo o odstěhování z důvodu zvýšení pocitu bezpečí, označilo čtyřnásobně méně lidí než právě důvody spjaté s prací, což se zdá být na základě výše popsaného lehce paradoxní. Nezaměstnanost je v Karviné dle odpovědí dokonce závažnějším problémem než míra kriminality (viz výše). “Prostě tady chybí ta práce dobře placená nebo nějaký nový investor.” V dotaznících z trojice větších měst se také častěji objevovala problematika podpory podnikání, která by mohla v regionu udržet i lidi s vyšším vzděláním. Že tito lidé odcházejí, si obyvatelé regionu poměrně všímají. Tomáš Januszek to ilustruje na příkladu, kdy přibližně z dvaceti dětí (dnes dvacátníci až třicátníci) jeho kamarádů, jich v regionu zůstalo maximálně pět. Na druhou stranu dodává, že přinejmenším v Ostravě by dobrou práci jistě také sehnali, tudíž tento odliv může být zapříčiněn i něčím jiným.

1.6.2.3 Životní prostředí

Životní prostředí patří také mezi ne úplně jednoznačně vnímané aspekty kvality života, což ukázala i veřejná diskuze, na níž zaznělo, že oblast Dolní Lutyně, respektive Věřňovic je místem s nejznečištěnějším ovzduším v Česku*.

* Tato informace se pravděpodobně zakládá na článku z webu Greenpeace odkazujícího se na Global Air Quality City Ranking 2018. Pro rok 2023 je Dolní Lutyně na 5. místě. Článek je dostupný z: <https://www.greenpeace.org/czech/clanek/2799/mezi-stovkou-nejspinavejsich-mist-v-eu-je-35-v-polsku-a-31-v-cr-velka-mesta-v-estonsku-svedsku-ci-finsku-patri-naopak-ke-stovce-nejcistsich/> (cit. 21. 5. 2024).

Zdroj: Komunikační strategie města Orlová do roku 2030; vlastní zpracování

Na druhou stranu přítomní občané vyzdvihovali hezkou přírodu v okolí obce, především lokalitu při řece Olši, včetně přírodních památek a ptačí rezervace. Toto koneckonců akcentuje také spolek Zachovejme Poolší. Orlovským občanům se zase jejich město asociuje s pojmem "zelené město".

Také v okolních městech se životní prostředí v dotaznících a průzkumech často objevuje. V Karviné se téma kvality životního prostředí dostalo mezi šest nejpalčivějších problémů (výše skončila např. podpora podnikání či stav vyloučených lokalit) z šestnácti, na škále 1-4 mu byla udělena priorita 3,3. V sekci komentářů bylo možné nalézt např.: "Větší posun k udržitelnému rozvoji města, jako například přidávání ekologických prvků v rámci budov". V přímé otázce (s možností více odpovědí), co se občanům v Orlové nelíbí, zvolilo variantu "špatné životní prostředí" 38 % odpovídajících (častěji byly voleny např. špatné vztahy mezi lidmi či nedostatek pracovních příležitostí), třetina lidí pak za problém označila i nepořádek ve městě a okolí. Na druhou stranu, v dalším orlovském průzkumu na otázku, co respondenty v Orlové trápí, téma ovzduší zmínila menšina z nich (na úkor např. nepořádku). Toto koresponduje s prvním průzkumem, kde pomyslné první místo v tématu životního prostředí získal vandalismus (81 %) a teprve druhá byla špatná kvalita ovzduší (64 %). Také na veřejné debatě zazněla nespokojenost s nepořádkem v obci, která byla doplněna o obavu, aby se to do budoucna ještě nezhoršilo. V Karviné je ještě vcelku velkým tématem dopravní zatížení, v prioritách si vysloužilo známku 3.

Téma znečištěného ovzduší se nezdá být mezi lidmi tak aktuálním. Možná si již místní lidé zvykli a nepovažují to za velký problém. Větší obavy jsou ze stavu veřejného prostranství (odpadky, vandalismus). Samostatnou kapitolou je přítomná příroda, kterou považují místní za příjemné místo k relaxaci.

* Blíže bohužel nebylo specifikováno.

** Otázka zněla: "Co podle vás nejvíce zhoršuje kvalitu životního prostředí v Orlové?"

Důležitá je pro ně také ochrana ohrožených druhů ptactva (viz veřejná debata v Dolní Lutyni).

1.6.2.4 Mezilidské soužití

» Romové jsou součástí image regionu měst typu Karviná a Orlová

Toto poněkud hůře uchopitelné téma mezi lidmi také rezonuje a ovlivňuje kvalitu života. Do značné míry to koresponduje se strukturou obyvatelstva a pocitem bezpečí. V Orlové je to právě **obtížné soužití etnických skupin, které zapříčiňuje nízký pocit bezpečí**. V Karviné jsou ve výše uvedené citaci zmíněny “podivné existence”, podobně to vidí i občané Bohumína, když mluví o **koncentraci nízkopříjmových skupin (tj. segregace) a explicitně Romů**. Ti, alespoň podle dotazníku, nejvíce trápí také obyvatele Orlové (viz obrázek výše). Zajímavým mezigeneračním rozdílem je odlišné vnímání právě Romů. Zatímco žáky nejvíce trápí, respektive trápil stav orlovského náměstí a Romové se objevili až jako pátá priorita, dospělí je vidí jako věc, která je trápí nejvíce. Právě Romové jsou také součástí široce vnímaného image Karviné, Orlové i celého regionu. V Bohumíně i Karviné si také lidé skrze dotazníky stěžují na některé sociálně (někdy i prostorově) **vyločené lokality**. Právě stav vyločených lokalit ve městě považují Karviňané za největší problém (teprve za ním následuje vysoká nezaměstnanost), udělili mu známku 3,77, kdy 4 je nejzávažnější problém. O něco méně než Romové byli v rámci stejného průzkumu zmiňováni bezdomovci a drogy, potažmo jejich uživatelé.

Nejen díky charakteru zástavby a obyvatelstva není tato problematika ve **venkovštějších obcích moc probíraná**. Naopak téma sociálních vazeb zde hraje důležitou roli, což opět mj. zmiňovali diskutující, kteří se zúčastnili dolnolutyňské debaty na konci dubna 2024. Otázka vztahů s okolím (např. se sousedy) se objevila i v průzkumu v Orlové. Starší lidé byli sice relativně spokojeni, ale střední, a natož mladší generace (18-34 let) vyjadřovala hodně nízkou spokojenost v tomto aspektu, byť tento trend možná bude mít širší až celospolečenské vzorce.

1.6.2.5 Služby a občanská vybavenost

Téma služeb a občanské vybavenosti je s postupující dobou stále širší a širší a je třeba pružně reagovat na poptávku. I přes tento fakt jsou lidé v regionu **s nabídkou služeb a pokrytím občanské vybavenosti převážně spokojeni**, což pochopitelně ovlivňuje výslednou kvalitu života.

Naprosto bezproblémová, možná až nadstandardní je situace u základních služeb, jako jsou obchody, kadeřnictví, restaurace, drogerie či pošty. Díky vyšší hustotě osídlení v ostravském i karvinském okrese je také dosažitelnost i specializovanějších obchodů a provozoven lepší. Totéž platí o sportovních možnostech. Potvrzují to všechny zkoumané materiály. U Dolní Lutyně si místní obzvláště pochvalují školská zařízení, což se shoduje i se situací v Rychvaldu či výpovědí Tomáše Januszka. Ale i v násobně větší Karviné **jsou školy hodnoceny z občanské vybavenosti nejlépe**. Pokud přeci jen občanům jednotlivých obcí něco chybí, jde většinou o velké projekty, které beztak jsou v určité fázi rozpracovanosti (viz sportovní hala v Dolní Lutyni či přestavba orlovského koupaliště na volnočasový areál). Spokojenost panuje napříč obcemi a městy i v dopravní obslužnosti, tedy hlavně s veřejnou dopravou.

V poslední době se kvalita života hodně posuzuje i s ohledem na dostupnost a kvalitu zdravotní péče. Možná i díky síti zdravotnických zařízení

vybudovaných za minulého režimu je dostupnost hodnocena nadprůměrně (v Orlové známkou 2,761, v Karviné 2,360; v Rychvaldu také tak). V Karviné se zdravotnictví ve zmiňovaném dotazníkovém šetření ani nevešlo mezi 10 největších priorit ze 16 nabízených. "Vytvořit větší iniciativu a podpořit nové praktické a hlavně zubní lékaře k práci v našem městě." Tento komentář se objevil v karvinském průzkumu, avšak v současné době platí tento stav na mnoha místech v republice, což ovšem nikterak nesnižuje jeho relevanci. Naopak snahy místních samospráv (obcí i Moravskoslezského kraje) nové stomatology nalákat si všímá i veřejnost, včetně Tomáše Januszka.

Na podobné úrovni si v hodnocení stojí **volnočasové aktivity, kulturní a společenské vyžití**. Na průzkumu v Orlové, který dělí respondenty do tří věkových kategorií (18-34, 35-64, 65 a více) se ukazuje s věkem rostoucí spokojenost, což možná poukazuje na to, proč někteří mladí lidé z regionu odcházejí. U dětí, respektive žáků základních a středních škol je trend opačný, spokojenější jsou mladší než starší, kteří mají vyšší nároky a jsou v otázce kultury a společenského vyžití vyhraněnější, což však není nic udivujícího, naopak jde o trend celospolečenský. Další orlovský průzkum udělil kultuře a společenskému životu průměrnou známku (3,0), navíc však identifikoval, co lidem ze strany kultury chybí nejvíce – koncerty, akce pro děti (typu karneval) a vystoupení známých osobností. Podobně průměrně dopadlo známkování v Rychvaldu (a lze očekávat, že obdobně i v Dolní Lutyni), kde je kvůli menšímu množství lidí, a tím finančních prostředků, těžší se s nabídkou vyrovnat větším městům.

1.6.2.6 Odliv mladých a vzdělanějších obyvatel

Téma odlivu mladých a vzdělanějších obyvatel, tzv. brain drain, si ti, kdo si ho uvědomují, neidealizují a **hodnotí jej negativně**. Tato skupina však není až tak velká, jak by člověk možná očekával. Na neideálně položenou otázku v orlovském průzkumu "Jak hodnotíte úbytek počtu obyvatel města?" negativně (známky 4 a 5) odpovědělo 43 %, 36 % se vyjádřilo neutrálně a 18 % toto tvrzení, respektive jeho následek skrze své známky (1 a 2) dokonce vítá. Tomáš Januszek k tomu dodává, že teď si to možná lidé ještě neuvědomují, protože pracovní síla stále je, ale za pár let bude odliv mladých lidí ve službách a na provozu měst a obcí znát. V dotazníkovém šetření pro vznik karvinského strategického plánu odliv obyvatel zůstavší lidé hodnotí daleko tvrději, jde podle nich o čtvrtý největší problém města. Z terénního šetření vychází podobný vzorec, někdo si toho je vědom, jiné to netrápí.

1.6.2.7 Přináležitost k místu

Přináležitost k místu je konceptem, který se pohybuje na hranici věd jako je environmentální psychologie či sociální geografie. Sociální a environmentální psychologové Hidalgo a Hernández popisují přináležitost k místu jako pozitivní afektivní (emocionální) vztah mezi jednotlivci a určitým místem. V praxi může být přináležitost k místu **důležitým aspektem pro vnímání kvality života**. Výsledná přináležitost k místu je vysoce subjektivní a každý člověk se různí v tom, jak velkou roli hraje a v jakých konkrétních faktorech. Jedním z hlavních faktorů jsou sociální vazby, které se v konkrétním místě odehrávají. Je zřejmé, že když jsme v lokalitě spokojeni s partnerskými, rodinnými či přátelskými vztahy, budeme se zde cítit lépe, budeme spokojenější. Právě na kvalitu vztahů se zaměřil jeden z průzkumů v Orlové (viz obrázek). Vyšlo z něj, že vztahy, až na ty s okolím (např. sousedy), jsou zde hodnoceny oproti ostatním faktorům

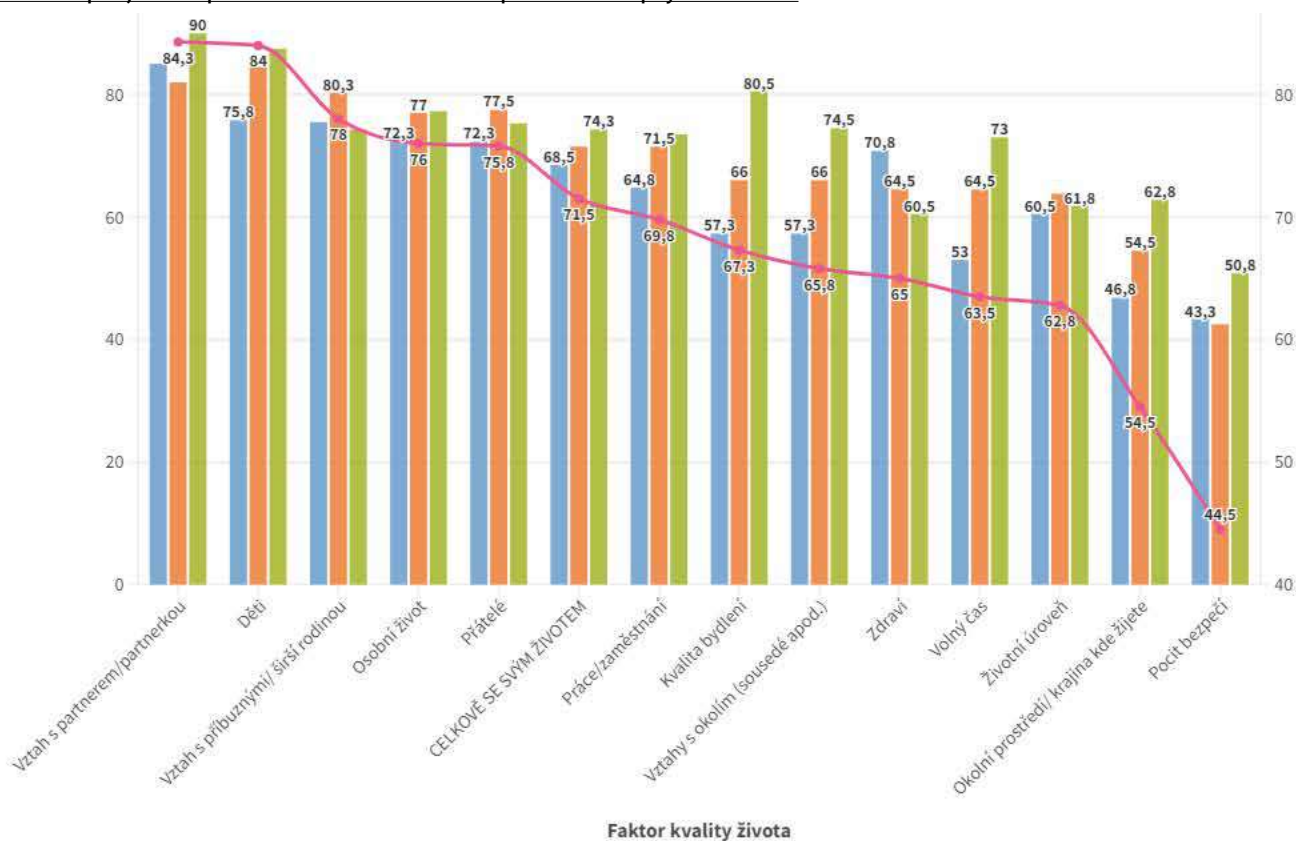
» Důsledky prokázaného brain drainu si řada obyvatel v plné šíři neuvědomuje

nadprůměrně. Silnější je toto vnímání u starších respondentů. Podobně to ve vztahu k Dolní Lutyni vidí i Tomáš Januszek, který má za to, že přínáležitost k místu zde cítí jen, a spíše výjimečně, starší lidé. Mladší lidé zde tolik zakořenění nejsou, což může být dané i tím, že se sem část z nich přestěhovala z důvodu kvalit, které zázemí měst poskytuje. Málo významnou, ale stále přítomnou sounáležitost s Dolní Lutyní a celkově s regionem podporuje fakt, že je tato oblast osídlena kontinuálně a nedošlo zde, narozdíl od jiných příhraničních regionů, k vysídlení a zpřetrhání historických sociálních vazeb.

1.6.2.8 Celková spokojenost s kvalitou života

Hodnotit celkovou spokojenost s kvalitou života "jedním číslem" je disciplína náročná až nemožná, protože zahrnuje všechny výše zmíněné faktory, ale i ty nevyřčené a nesledované od pokrytí vysokorychlostním internetem, přes dostupnost kaváren nabízejících specifický druh kávy po názor na politickou reprezentaci. Některé z již citovaných dotazníků se však přeci jen o kvantifikaci subjektivní kvality života pokusily.

30. Obrázek: Spokojenost respondentů v Orlové s kvalitou života podle věkové skupiny na škále 0-100

Zdroj: Komunikační strategie města Orlová do roku 2030; vlastní zpracování

V Orlové se na čtyřstupňové škále cca ⅓ respondentů přiklonily k názoru, že se zde žije velmi či spíše dobře. Obě krajní varianty (velmi dobře a velmi špatně) skončily na desetinu procenta stejně – 5,6 %. Na otázku, zda je Karviná příjemné místo pro život, zvolilo odpovědi “rozhodně ano” a “spíše ano” 74 % lidí, zbytek si z drtivé většiny myslí, že “spíše ne” a jen celkově 4 % se kloní k odpovědi “rozhodně ne”. Ještě radikálnější názor přinesla druhá otázka v tomto průzkumu. Dvě třetiny lidí vyjádřily, že se ve městě nežije dobře a/nebo uvažují či v minulosti uvažovaly o odstěhování. V Bohumíně nebyla kvalita života zjišťována kvantitativně, avšak v otevřených odpovědích převládala spokojenost. V Dolní Lutyni se dle názoru místních žije dobře, respektive lépe než ve městě. Rychvaldští obyvatelé odpovídali na trochu jinou otázku “Jak jste spokojeni se stavem obce?” v téměř 50 % pozitivně, nespokojenost vyjádřilo přes 13 % občanů, ostatní reagovali neutrálně.

Druhou možnou variantou je zkusit odvodit celkovou kvalitu života z jednotlivých faktorů. Místní obyvatelé zde jsou spokojeni s občanskou vybaveností, dopravní dostupností, ale relativně i s dostupností zdravotní péče. Co naopak lidi v tomto regionu trápí, je nízký pocit bezpečí daný neideálním soužitím s různými (vyloženými) sociálními skupinami. Při pohledu na vztah kvality života a nezaměstnanosti je třeba nezaměstnanost specifikovat – chybí hlavně lépe placená práce pro kvalifikované zaměstnance. Na životní prostředí se lidé dívají různě – je zde sice hezká příroda (okolí Olše), ale na druhou i znečištěné ovzduší a nedostatečně uklizená veřejná prostranství. Emocemi ovlivněná přínaležitost k místu je zde obdobná jako v jiných místech, silněji ji vnímá starší generace. Obecně lze usuzovat, že místní jsou se zdejší kvalitou života spíše spokojeni. I zde je však rozdíl města vs. zázemí.

1.6.3 Data kvality života

Jakékoliv srovnávání subjektivního vnímání a objektivního stavu je velmi náročné, rozporuplné a nikdy nebude všehpřijímající. Už obecné použití slova objektivní vyžaduje odbornou znalost v konkrétním odvětví, natož v kvalitě života, která je těžko uchopitelná a zahrnuje tolik charakteristik včetně těch, které nelze (nebo jen s velkými obtížemi) vyjádřit číselně. Jakkoliv je vyjádření objektivní kvality života komplikované a budící rozpaky, přesně o to se i s vědomím možných komplikací každoročně snaží projekt Obce v datech zaměřený na obce s rozšířenou působností.

V rámci třech hlavních indexů (Zdraví a životní prostředí, Materiální zabezpečí a vzdělávání, Vztahy a služby) je sledováno celkem 29 dílčích indexů. Data pro porovnání jsou získávána automatizovaným robotickým vytěžováním Big Dat a ve spolupráci s veřejnými institucemi a dalšími subjekty (např. Český statistický úřad, CERMAT, Úřad práce České republiky a další). Výpočet indexů je založen na přístupech OECD a OSN k porovnávání kvality života a dalších matematicko-statistických nástrojích. U dat autoři neinterpretují kvalitu jednotlivých objektů, resp. subjektivní dostatečnost/nedostatečnost, ale jejich relativní počet/dostupnost vzhledem k obci v ČR s nejvyšším počtem/dostupností. Konkrétní datové řady za roky 2018 - 2023 jsou uvedeny v příloze.

Žebříček již po několik let vedou středočeské Říčany následované dalšími městy v zázemí Prahy a Brna. Pořadí uzavírá Karviná a Orlová, s odstupem několika příček se nachází Havířov. Nejlépe je z okolních ORP hodnocena kvalita života ve Frýdlantu nad Ostravicí (48. místo ze 205). I přes nelichotivě vypadající výsledky porovnání je nutné nahlédnout do detailu.

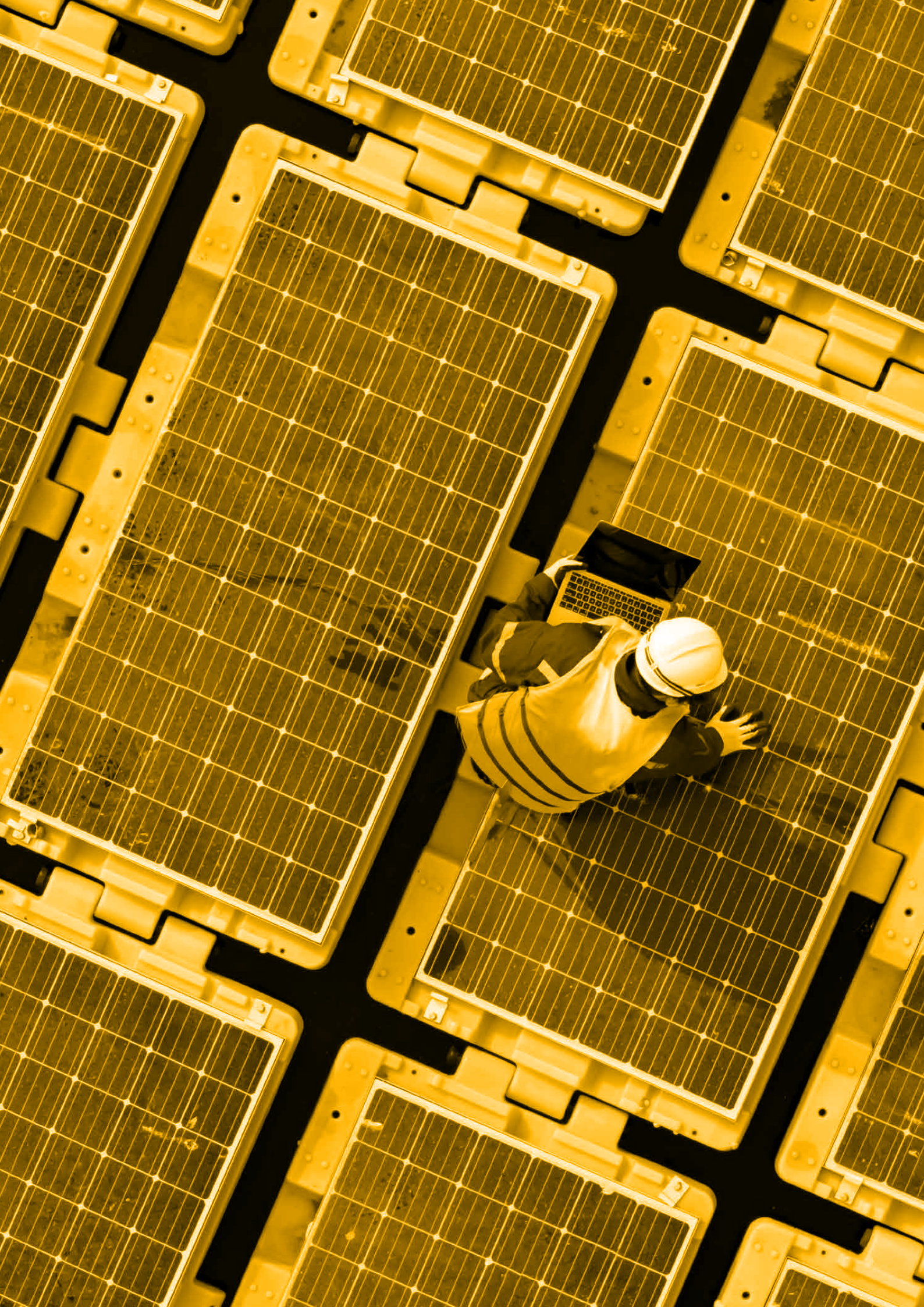
» Na základě datového srovnání kvality života českým měst patří území spádové oblasti k relativně nejhůře hodnoceným oblastem ČR

* Otázka zněla: V Karvině se žije dobře a neuvažuji a ani dříve jsem neuvažoval/-a o odstěhování?

- **Zdraví a životní prostředí** – tento index se skládá z dílčích indexů vyjadřujících stav zdravotní péče, naděje na dožití (průměrnou délku dožití), znečištění ovzduší a výskyt chráněných území. V Karviné i Orlové sice vychází dohromady nejhůře, ale při bližším pohledu není situace tak pesimistická. Sekce s dostupností zdravotní péče je totiž hodnocena poměrně dobře (např. index dojezdu do nemocnice patří v Karviné mezi nejlepší třetinu všech ORP, Orlová vychází dokonce 16. nejlepší), avšak znečištění ovzduší či naděje dožití vychází naopak podprůměrně, právě v přítomnosti velkých znečišťovatelů patří oběma městům poslední příčky. Klouzavý průměr naděje dožití předpovídá, že ženy se zde (průměr za Orlovou a Karvinou je 79,2 let) dožijí o pět let méně než v Kuřimi. Rozdíl mezi muži z Karviné či Orlové (průměr za obě města 71,6 let) a prvním Novým Městem nad Metují činí sedm let.
- **Materiální zabezpečení a vzdělávání** – tento index v sobě zahrnuje dílčí indexy značící ekonomickou výkonnost regionu (míra nezaměstnanosti, množství pracovních nabídek), socioekonomické charakteristiky (dostupnost bydlení, vyplácené přídavky na živobytí a exekuce) a vzdělávání (kapacity a kvalita škol). Také zde je důležité podívat se na konkrétní dílčí indexy. Z nich vyplývá, že např. segment školství patří k těm lépe hodnoceným, školy mají dostatečné kapacity a také úspěšnost u maturit je poměrně obstojná (ORP Bohumín dokonce patří mezi nejlepších 10 %). V dostupnosti bydlení patří celý region mezi premianty. U nezaměstnanosti, exekucí a příplatků na živobytí platí, že je zde situace celorepublikově jedna z nejhorších. Množství pracovních nabídek na pracovních portálech i Úřadech práce na druhou stranu indikuje, že volná pracovní místa v regionu opravdu jsou. V tomto indexu dopadlo nejhůře ORP Havířov, Orlová i Karviná se dostaly do posledního kvantilu v rámci srovnání všech ORP.
- **Vztahy a služby** – tento index si vede ve většině ORP nejlépe ze všech tří. Dílčí indexy jsou v tomto případě zaměřeny na dostupnost služeb (supermarkety, restaurace, kina a bankomaty), dopravní charakteristiky (dopravní nehody, dopravní dostupnost), migraci obyvatelstva a další různé charakteristiky spojené se společností (zájem o volby, množství spolků a hazard). V oblasti dostupnosti služeb jsou ORP hodnoceny velmi kladně, což značí, že služeb je zde v regionu dostatek (Orlová se v indexu supermarketu dostala až na 2. příčku ze všech ORP). Téměř všechny ORP bohužel excelují v indexu zaměřeném na hazard (počet povolených zařízení vztahený k počtu obyvatel). Průměrná je situace v dopravě – lepší u železniční sítě (byť na území ORP Orlová není ani jedna vlaková zastávka), horší u indexu silniční sítě. Sounáležitost daná spolkovou činností je zde v přepočtu na obyvatele nízká, což ale může být dáno velkými obcemi, kde nemají spolky tak silné postavení jako ve venkovských obcích. Negativně jsou hodnoceny i dvě proměnné u migrace, respektive stěhování. Ty jsou však do určité míry následkem či výstupem ostatních charakteristik kvality života, nikoli jejími prediktory.

Hodnoty výše uvedených indexů s určitou mírou abstrakce korelují se subjektivními výpověďmi v předešlé kapitole. Klíčovými oblastmi problémů, které jsou typické pro ORP spádové oblasti 30 minut jsou méně kvalitní ovzduší v regionu, nízká míra naděje dožití, vysoká nezaměstnanost a špatná sociální situace obyvatel, která je reprezentována počtem lidí pobírajících dávky hmotné nouze a exekucemi.

V indexech se sice neobjevuje téma kriminality a bezpečí, což je mezi lidmi zásadní téma, avšak objektivní zhodnocení nabízí samostatná kapitola. Ostatní ukazatele téměř popisují již řečené v kapitole o subjektivní kvalitě života. Hezky to ilustruje míra nezaměstnanosti doprovázená vysokou nabídkou volných míst na pracovních portálech či sounáležitost místní společnosti. Jedinou znatelnou odchylkou je vnímání znečištění ovzduší – z objektivního hlediska je zde kvalita vzduchu velmi nízká, avšak lidé to dle svých subjektivních vyjádření nevnímají jako zásadní či dokonce největší problém regionu.

1.7 Kontext k trhu s nemovitostmi

Hlavní zjištění

- **Výstavba bytů v Moravskoslezském kraji se dlouhodobě zvyšuje.** Oproti roku 2010 (2,0 bytů na 1 000 obyvatel) se zvýšil počet zahájených bytů v MSK v roce 2023 o 14 % (2,4 bytů na 1 000 obyv.).
- Moravskoslezský kraj se v mezikrajském srovnání počtu zahájených a dokončených bytů při přepočtu na 1 000 obyvatel za období 2010–2023 **umístil na 12. místě.** Relativně nejvíce bytů bylo zahájeno a dokončeno ve Středočeském kraji. V Moravskoslezském kraji činil průměr přibližně polovinu (2,2 zahájených a 2,1 dokončených bytů na 1 000 obyv.).
- Průměrná jednotková kupní cena rodinných domů v Moravskoslezském kraji dosáhla v letech 2020–2022 (tříletý průměr) **34 922 Kč za 1 m²,** což představuje 81,7 % republikového průměru (42 763 Kč/m²) a pátou nejnižší hodnotu mezi kraji. Nejlevnější 1 m² rodinného domu byl ve Zlínském kraji a stál v průměru 32 356 Kč (75,7 % průměru).
- V případě bytů se 1 m² bytu v Moravskoslezském kraji v letech 2020–2022 prodával za 34 852 Kč, což je o 34,5 % méně než celorepublikový průměr (53 222 Kč). Nejvyšší ceny bytů byly v Praze (99 503 Kč/m²), nejnižší v Karlovarském (30 222 Kč/m²) a Ústeckém kraji (30 299 Kč/m²).
- Dostupnost bydlení a tedy i nabídka bytů v MSK je významně **ovlivněna počtem a strukturou majitelů bytů.** V Havířově vlastní velcí majitelé 38 % bytů, v Karviné 33 %, ve Frýdku-Místku 14 %, v Opavě 6 %. V Orlové jsou největším majitelem bytů družstva. I z toho důvodu tak na krajské úrovni nedosáhnou domácnosti bydlící ve vlastním domě či bytě polovičního zastoupení pouze v Moravskoslezském kraji.
- V letech 2020–2022 bylo v Moravskoslezském kraji **realizováno 2 683 převodů (prodejů) rodinných domů,** přičemž největší část těchto domů se nacházela v obcích s 2 000 až 9 999 obyvateli (39,1 %). Migrací tak rostou v MSK především obce v zázemí velkých měst s dobrou dostupností právě k těmto městům.
- S ohledem na stále komplikovanější dostupnost vlastnického bydlení v celé ČR (ceny nemovitostí, výše úrokových sazeb hypoték), **bude stále častější nájemní bydlení,** jak je tomu například poměrně běžně ve vyspělejších státech západních Evropy (poměr vlastnického bydlení zde dosahuje 50 %).

1.7.1 Výchozí stav bydlení v kraji

Kapitola popisuje vývoj počtu zahájených a dokončených bytů v Moravskoslezském kraji. Tento stav porovnává s vývojem bydlení v ČR včetně finančního srovnání cen bydlení. Tématu bytové výstavby a cenám bydlení ve spádové oblasti do 30 a 15 minut od SPP Dolní Lutyně se pak věnuje kapitola bydlení.

1.7.1.1 Zahájené a dokončené byty v MSK v porovnání s ČR

V Moravskoslezském kraji byla v roce 2023 zahájena stavba 2 907 bytů, což představovalo cca 7 % celorepublikové výstavby viz tabulka níže. Ve srovnání s rokem 2010 (2,0 bytů na 1 000 obyv.) se zvýšil počet zahájených bytů v MSK v roce 2023 o 14 % (2,4 bytů na 1 000 obyvatel) a v roce 2022 dokonce o 44 % (3,1 bytů na 1 000 obyv.). Přestože počet obyvatel v kraji klesá, počet zahájených bytů na 1 000 obyv. se s mírnými výkyvy v posledních cca 8 letech zvyšoval.

Ke snížení počtu zahájených bytů došlo v roce 2023 u všech krajů České republiky. Ve struktuře dokončených bytů v Moravskoslezském kraji připadl vysoký podíl na byty v rodinných domech viz dále v kapitole bydlení.

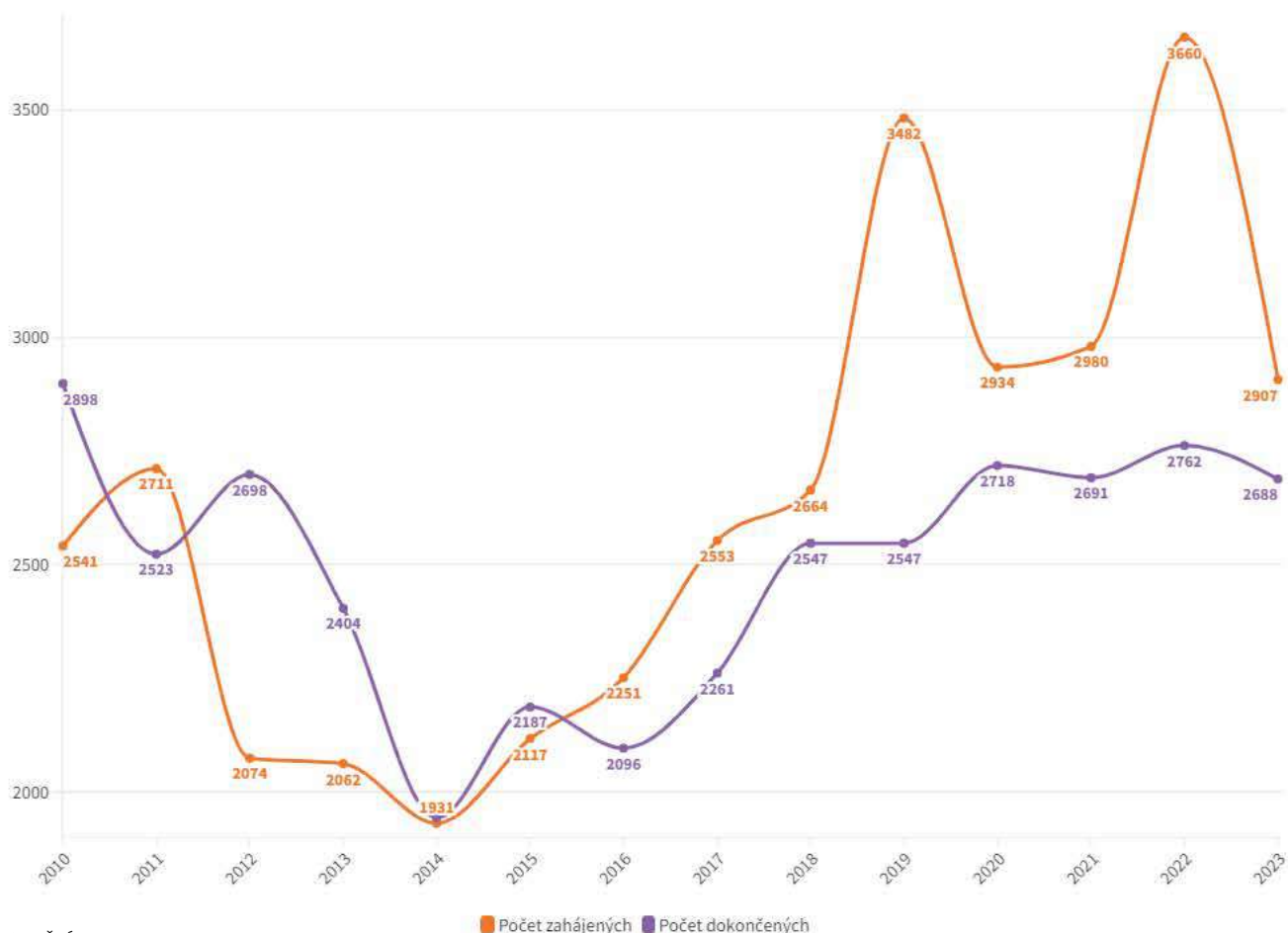
V období 2019 až 2022 se zvýšil počet zahájených bytů oproti období 2010 až 2018. Naopak pokles počtu dokončených bytů v roce 2023 mohl být ovlivněn posunem části dokončených bytů do různých fází bytové výstavby kvůli útlumu poskytovaných hypotečních úvěrů od konce roku 2022 v ČR.

39.Tabulka: Počet zahájených a dokončených bytů v ČR a v MSK

Rok	Počet zahájených bytů v ČR	Počet zahájených bytů v MSK	Počet zahájených bytů na 1 000 obyv. v MSK	Podíl zahájených bytů v rámci ČR	Počet dokončených bytů v ČR	Počet dokončených bytů v MSK	Počet dokončených bytů na 1 000 oby. v MSK	Podíl dokončených bytů v rámci ČR
2010	28 135	2 541	2,0	9,0 %	36 442	2 898	2,3	8,0 %
2011	27 535	2 711	2,2	9,9 %	28 630	2 523	2,1	8,8 %
2012	23 853	2 074	1,7	8,7 %	29 467	2 698	2,2	9,2 %
2013	22 108	2 062	1,7	9,3 %	25 238	2 404	2,0	9,5 %
2014	24 351	1 931	1,7	7,9 %	23 954	1 943	1,6	8,1 %
2015	26 378	2 117	1,6	8,0 %	25 095	2 187	1,8	8,7 %
2016	27 224	2 251	1,9	8,3 %	27 322	2 096	1,7	7,7 %
2017	31 521	2 553	1,9	8,1 %	28 569	2 261	1,9	7,9 %
2018	33 121	2 664	2,1	8,0 %	33 850	2 547	2,1	7,5 %
2019	38 677	3 482	2,9	9,0 %	36 406	2 547	2,1	7,0 %
2020	35 254	2 934	2,5	8,3 %	34 412	2 718	2,1	7,9 %
2021	44 992	2 980	2,5	6,6 %	34 581	2 691	2,3	7,8 %
2022	42 242	3 660	3,1	8,7 %	39 398	2 762	2,3	7,0 %
2023	35 704	2 907	2,4	8,1 %	38 069	2 688	2,3	7,1 %

Zdroj: ČSÚ

31.Obrázek: Vývoj počtu dokončených a zahájených bytů v MSK v období 2010-2023

Zdroj: ČSÚ

Absolutně i relativně nejvíce bytů bylo za období 2010–2023 zahájeno a dokončeno ve Středočeském kraji, konkrétně 4,4 a 4,6 bytů na 1 000 obyv. V Moravskoslezském kraji činil průměr 2,2 zahájených a 2,1 dokončených bytů na 1 000 obyv., tedy méně než polovinu. Nejmenší stavební aktivitu vyvinul Ústecký kraj (viz tabulka níže).

40.Tabulka: Průměrný roční počet zahájených a dokončených bytů na 1 000 obyvatel v krajích v období 2010-2023

Kraj	Počet zahájených bytů	Počet dokončených bytů
Středočeský kraj	4	5
Hlavní město Praha	4	4
Jihomoravský kraj	4	4
Plzeňský kraj	4	3
Jihočeský kraj	3	3
Pardubický kraj	3	3
Královéhradecký kraj	3	3
Kraj Vysočina	3	3
Liberecký kraj	2	2
Zlínský kraj	2	2
Karlovarský kraj	2	2
Moravskoslezský kraj	2	2
Olomoucký kraj	2	2
Ústecký kraj	2	1

Zdroj: ČSÚ

» Stavební aktivita je v MSK nízká, oproti úspěšnějším krajům zhruba poloviční

41. Tabulka: Průměrné kupní ceny bytů podle okresů MSK v letech 2020-2022*

Kraj, okresy	Průměrná kupní cena Kč/m²			Celkem v letech 2020-2022		
	2020	2021	2022	kupní cena Kč/m²	počet převodů	průměrná velikost m²
Moravskoslezský kraj	27 131	35 131	41 921	34 852	5 718	59
Bruntál	19 633	25 172	32 499	26 112	555	59
Frýdek-Místek	28 571	37 789	45 012	36 608	1 164	60
Karviná	20 923	26 667	32 690	27 684	801	56
Nový Jičín	25 211	32 217	40 375	32 619	663	60
Opava	29 371	38 235	46 430	37 604	520	65
Ostrava-město	30 095	39 635	47 226	39 119	2 015	57

Zdroj: ČSÚ

* Data z roku 2023 nejsou v době zpracování ze strany ČSÚ zveřejněna za všechny územní jednotky.

1.7.1.2 Kupní ceny rodinných domů a bytů v MSK a v okresech MSK

Největší cenové změny na realitním trhu byly v ČR zaznamenány v období 2020-2022*. Ceny bytů v Moravskoslezském kraji v roce 2022 vzrostly meziročně o více než pětinu, zatímco ceny rodinných domů se zvýšily ve stejném období o 14 %. Průměrná jednotková kupní cena rodinných domů v Moravskoslezském kraji dosáhla v tomto období ceny 34 922 Kč za 1 m², což představuje **81,7 % republikového průměru** (42 763 Kč/m²) a pátou nejnižší hodnotu mezi kraji. Nejvíce se za rodinné domy nabízelo v hlavním městě Praze (91 986 Kč/m², tj. více než dvojnásobek republikového průměru) a nadprůměrné ceny byly zjištěny ještě také ve Středočeském kraji (55 868 Kč/m², tj. 130,6 % průměru). Na opačném konci žebříčku se umístil Zlínský kraj, kde 1 m² rodinného domu stál v průměru „pouze“ 32 356 Kč (75,7 % průměru), těsně následovaný Olomouckým (32 572 Kč) a Ústeckým krajem (32 650 Kč).

V letech 2020–2022 bylo v Moravskoslezském kraji realizováno 2 683 převodů (prodejů) rodinných domů, přičemž největší část těchto domů se nacházela v obcích s 2 000 až 9 999 obyvateli (39,1 %). Nejlevnější rodinné domy bylo možné pořídit v okrese Bruntál (28 289 Kč/m²), nejdražší naopak v Opavě.

* Data za rok 2023 nebyly v době zpracování k dispozici.

» V okrese
Karviná a Bruntál
jsou byty až
o třetinu levnější
než v ostatních
okresech kraje

42. Tabulka: Průměrné kupní ceny rodinných domů podle okresů MSK v letech 2020-2022

Kraj, okresy	Průměrná kupní cena Kč/m²			Celkem v letech 2020-2022		
	2020	2021	2022	kupní cena Kč/m²	počet převodů	průměrná velikost m²
Moravskoslezský kraj	30 126	34 650	41 301	34 922	2 683	86
Bruntál	24 681	27 306	33 007	28 289	258	81
Frýdek-Místek	30 133	36 104	43 783	36 350	651	86
Karviná	29 428	34 175	41 301	34 328	563	84
Nový Jičín	27 285	32 226	37 437	32 196	438	83
Opava	30 572	34 125	40 473	34 426	402	85
Ostrava-město	36 098	42 201	49 813	41 683	371	95

Zdroj: ČSÚ

Průměrná cena za 1 m² bytu v Moravskoslezském kraji byla v letech 2020–2022 34 852 Kč, což je o 34,5 % méně než celorepublikový průměr (53 222 Kč). Nejvyšší ceny bytů byly v Praze (99 503 Kč/m²), nejnižší v Karlovarském (30 222 Kč/m²) a Ústeckém kraji (30 299 Kč/m²). Napříč okresy Česka byly nejvyšší kupní ceny bytů v hlavním městě Praze, nejnižší v okrese Sokolov (23 509 Kč/ m²).

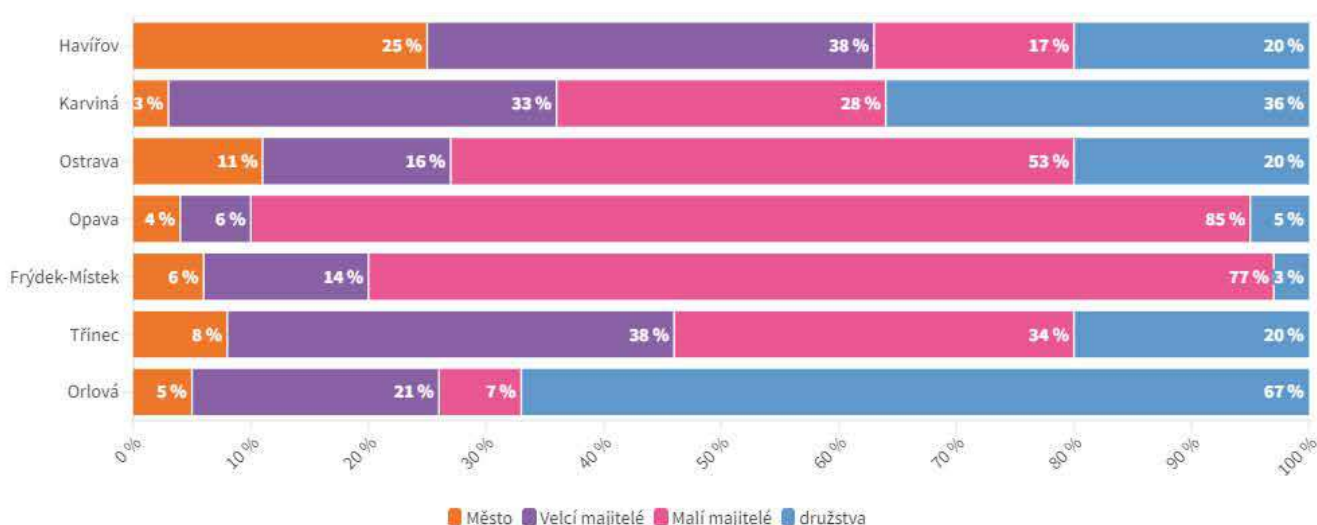
1.7.2 Struktura bytového fondu v kraji

Dostupnost bydlení a tedy i nabídka bytů v MSK je významně ovlivněna počtem a strukturou majitelů bytů. U vlastníků větších nemovitostí, kde se nacházejí čtyři a více bytů (tzv. bytovky, případně větší stavby jako činžovní či panelové domy) je situace na trhu bydlení jiná v každém větším městě nad 20 000 obyvatel v MSK, jak popisuje graf níže. Více než 40 tis. bytů totiž drží v MSK jediný majitel – firma Heimstaden. Největší dominanci na trhu má v Havířově, kde vlastní přibližně 11 tis. bytů; dále pak stejná firma vévodí v Karvině (cca 7 000 bytů), Frýdku-Místku (necelých 2 500) a v Ostravě (přibližně 14 000, což je třetina všech bytů). Coby největší rezidenční realitní společnost v Česku vlastní Heimstaden nejvíce bytů právě v Moravskoslezském kraji.

U nabídky bytů této společnosti je třeba uvést, že se na realitních serverech objeví vždy část potenciální nabídky této společnosti v jednotlivých městech. Proto lze z analýzy dat Sreality.cz usuzovat, že nabídka bytů je ve skutečnosti vyšší než níže uvedený údaj v tabulce k dostupnosti bydlení. Tato situace ovlivňuje jak cenovou hladinu nájemného, tak i nabídku bydlení (takto významný hráč na trhu s bydlením určuje pravidla a nájemníci jsou v nezáviděníhodné pozici, protože v daném městě nemají moc na výběr, kam se v rámci města případně stěhovat).

» Více jak 40 tis. bytů drží v MSK firma Heimstaden

32.Obrázek: Skladba bytových domů ve městech v MSK

Zdroj: Úřad práce a katastr nemovitostí

Pozn.: domy s více než čtyřmi byty (tzv. bytovky a větší stavby); nezahrnujeme rodinné domy

Zatímco tedy v Havířově vlastní velcí majitelé až 38 % bytů, v Karviné 33 %, ve Frýdku-Místku 14 %, v Opavě dokonce jen 6 %. V Orlové jsou největším majitelem bytů družstva.

Možné důsledky, které ovlivňuje rozdílná skladba vlastníků bytů v MSK:

- významnou část bytů vlastněnou velkými majiteli automaticky ovlivňují i pravidla trhu bydlení v MSK, jako jsou výše kaucí a nájemného,
- lidé, kteří uvažují o pořízení vlastního bydlení, jsou nuceni odcházet z měst s nedostatečnou nabídkou nemovitostí k prodeji tam, kde je dostupné bydlení (většinou obce v okolí velkých měst, která nabízejí pozemky pro individuální bytovou výstavbu nebo vhodné byty k prodeji).

Podle studie "The poverty business: landlords, illicit practices and reproduction of disadvantaged neighbourhoods in Czechia" z roku 2021 oblast bydlení, kdy tento typ podnikání generuje obrovský zisk pro velké majitele a způsobuje značné sociální škody na jedné straně, na druhé straně pomáhá reprodukovat marginalizované postavení nájemníků, čímž přispívá k úpadku městské zástavby.

» Velcí vlastníci bytů přispívají k úpadku městské zástavby

V kontextu srovnání ČR podle Koncepce bydlení České republiky 2021+ **se struktura bydlení v rámci jednotlivých krajů významně liší**. Na krajské úrovni nedosáhly domácnosti bydlící ve vlastním domě či bytě polovičního zastoupení pouze v Moravskoslezském kraji, nicméně zde je nejvíce zastoupen segment družstevního bydlení (18,5 %). Nejvíce domácností žijících v družstevním bydlení se poté vyskytovalo v Ústeckém kraji (15,3 %). U všech ostatních krajů se podíl domácností žijících v družstevním bydlení pohyboval pod 10 %. Nejvyšší podíl nájemního bydlení na úkor nižšího podílu vlastnického bydlení je evidován v hl. m. Praze (31,4 %), následně v Libereckém (25,5 %) a Ústeckém kraji (25 %). Naopak vlastnické bydlení zcela dominuje v Jihomoravském kraji (79,5 %), z čehož 48,3 % domácností bydlí ve vlastním domě.

1.7.3 Vybrané ukazatele životní situace v oblasti bydlení ve spádové oblasti Dolní Lutyně

V důsledku dlouhodobého růstu cen bydlení ve spádové oblasti dochází ke změnám v dostupnosti bydlení. Ve srovnání s vývojem dostupnosti bydlení v ČR je finanční dostupnost bydlení v obcích do 30 minut od SPP Dolní Lutyně příznivá (primární data jsou vybrána za ORP, kam tyto obce spadají). Konkrétně se jednotlivé ORP v indexu finanční dostupnosti bydlení (průměrná transakční cena za 1 m² bytu v území ORP vztažená k průměrné hrubé mzdě) umístily v lepší polovině srovnávaných SO ORP v ČR.

43. Tabulka: Vybrané ukazatele bytové situace ve spádové oblasti do 30 minut od SPP Dolní Lutyně v letech 2018 a 2023

ORP	Položka	2018	2023	% změna
Bohumín	Celkový počet vyplacených příspěvků na živobytí za rok	7 802	3 585	-54
	Počet vyplacených příspěvků na živobytí na 1 000 obyvatel	369	174	-53
	Celkový počet vyplacených doplatků na bydlení za rok	6 180	2 773	-55
	Počet vyplacených doplatků na bydlení na 1 000 obyvatel	292	134	-54
Český Těšín	Celkový počet vyplacených příspěvků na živobytí za rok	7 175	3 849	-46
	Počet vyplacených příspěvků na živobytí na 1 000 obyvatel	290	164	-43
	Celkový počet vyplacených doplatků na bydlení za rok	2 883	1 833	-36
	Počet vyplacených doplatků na bydlení na 1 000 obyvatel	117	78	-33
Havířov	Celkový počet vyplacených příspěvků na živobytí za rok	31 599	17 783	-44
	Počet vyplacených příspěvků na živobytí na 1 000 obyvatel	429	253	-41
	Celkový počet vyplacených doplatků na bydlení za rok	22 872	11 936	-48
	Počet vyplacených doplatků na bydlení na 1 000 obyvatel	310	170	-45
Hlučín	Celkový počet vyplacených příspěvků na živobytí za rok	1 997	913	-54
	Počet vyplacených příspěvků na živobytí na 1 000 obyvatel	143	68	-52
	Celkový počet vyplacených doplatků na bydlení za rok	798	490	-39
	Počet vyplacených doplatků na bydlení na 1 000 obyvatel	57	36	-37
Karviná	Celkový počet vyplacených příspěvků na živobytí za rok	31 056	17 031	-45
	Počet vyplacených příspěvků na živobytí na 1 000 obyvatel	567	339	-40
	Celkový počet vyplacených doplatků na bydlení za rok	21 698	10 911	-50
	Počet vyplacených doplatků na bydlení na 1 000 obyvatel	396	217	-45
Orlová	Celkový počet vyplacených příspěvků na živobytí za rok	11 358	6 801	-40
	Počet vyplacených příspěvků na živobytí na 1 000 obyvatel	387	243	-37
	Celkový počet vyplacených doplatků na bydlení za rok	7 697	4 375	-43
	Počet vyplacených doplatků na bydlení na 1 000 obyvatel	262	156	-40
Ostrava	Celkový počet vyplacených příspěvků na živobytí za rok	128 914	64 911	-50
	Počet vyplacených příspěvků na živobytí na 1 000 obyvatel	441	229	-48
	Celkový počet vyplacených doplatků na bydlení za rok	86 172	37 857	-56
	Počet vyplacených doplatků na bydlení na 1 000 obyvatel	295	134	-55

Zdroj: Obce v datech, s.r.o.

Přestože rostou ceny bydlení, klesají počty vyplacených příspěvků na bydlení a doplatků na bydlení, jak ukazuje tabulka. Srovnání změn mezi roky 2018 a 2023 ukazuje zlepšení ve všech ukazatelích (data vyplývající z tabulky nesledují výši příspěvků). Přestože je vidět zlepšení, tak ve srovnání s ostatními ORP v ČR se naopak všechny zkoumané ORP uvedené v tabulce níže stále umísťují v horší polovině srovnávaných SO ORP v ČR.

1.7.4 Aktuální trendy v oblasti bydlení v ČR

Společnost prochází trvale změnami, které jsou často velmi dynamické. Mnohé se významně odrážejí i v měnících se bytových potřebách. Dochází proto ke změnám poptávky, zejména z důvodů:

- Stárnutí populace.
- Zmenšování domácností.
- Posunu péče o osoby se sníženou schopností pohybu a orientace směrem k deinstitutionalizaci i k diverzifikaci nároků.

- Rozsáhlé privatizace bytového fondu, která vytvořila i skupinu tzv. chudých vlastníků, tj. osob, kteří nemají ekonomickou motivaci, finanční ani znalostní kapitál nemovitosti spravovat racionálně.
- Globálních trendů jako je zvýšená mobilita a soužití osob s odlišnou etnicitou či kulturním zázemím.
- Vzrůstajícího životního standardu či přechodu na práci z domova (home office; z důvodu větší digitalizace) vedoucích ke zvyšování prostorového standardu na osobu.

V důsledku či spíše v souladu s těmito proměnami dochází v Česku a zejména pak ve velkých městech ke snižování dostupnosti bydlení. Ukazuje to srovnání růstu cen nemovitostí a mezd, tedy schopnosti lidí pořídit si vlastní bydlení. Až na některé výjimky již nejsou k dispozici byty v rámci privatizace obecních bytových fondů, roste prostorový standard (v přepočtu na osobu), zmenšují se (a tedy zvyšuje se jejich počet) domácnosti, rostou stavební náklady a roli hrají i další faktory. I přesto – podobně jako v jiných postkomunistických státech – v ČR stále přetrvává trend bydlet ve “vlastním”. V České republice bydlí přibližně 80 % domácností ve vlastním bytě nebo domě.

Lze předpokládat, že s ohledem na stále komplikovanější dostupnost vlastnického bydlení v celé ČR (ceny nemovitostí, výše úrokových sazeb hypoték), bude stále častější nájemní bydlení, jak je tomu například poměrně běžně ve vyspělejších státech západních Evropy (poměr vlastnického bydlení zde dosahuje 50 %). Masivní privatizace veřejného bytového fondu a jeho minimální výstavba sice v uplynulých dekadách způsobily, že se podíl nájemního bydlení v ČR (18 %) dostal pod průměr zemí OECD (25 %), avšak další „snadné“ zdroje bytů a bytových jednotek již k dispozici nejsou. Z hlediska české společnosti se proto nyní vracíme k tradicím středoevropského kulturního prostoru, kde nájemní formy bydlení hrají historicky významnou roli na trhu bydlení. Česká společnost má relativně malou zkušenost s deregulovaným trhem nájemního bydlení, který u nás de facto nefungoval od dob 1. světové války. K jeho faktické obnově dochází teprve od roku 2012 a v současném období prochází tento trh první vážnou zatěžkávací zkouškou. Česká města se proto teprve učí, jak na trhu operovat jako jeho lokální koordinátoři.

Dalším významným trendem aktuálním v ČR je **nárůst počtu domácností, které jsou však stále menší a diferencovanější** (průměrně okolo dvou osob na jednu domácnost). Roste také počet svobodných a rozvedených.

Z větších měst se vystěhovávají zpravidla rodiny s dětmi, hledající vhodnou rovnováhu mezi prací, dojížděním do škol a zaměstnáním a pohodovým rodinným životem v menší obci. Tyto domácnosti preferují – větší obytnou a dispozičně řešenou bytovou plochu v blízkosti přírody, se zahradou či dvorkem. Podmínkou pro tuto změnu a přesun mimo velké město jsou však dostatečné příjmy, schopnost a ochota se dlouhodobě usadit v daném místě a schopnost splácet hypoteční úvěr na předmětnou nemovitost. Tento jev – **suburbanizace** – je typický pro velká a středně velká města nejen v tuzemsku, ale i v zahraničí. Je typický **zvyšováním nároků na vybavení technické infrastruktury a občanské vybavenosti** v jádru městské aglomerace. Řada lidí denně dojíždí z přilehlých obcí do center měst za prací, ale i vzděláním. Města tak musí každý den čelit zvýšeným intenzitám dopravy na hlavních tazích, ale musí současně budovat a disponovat odpovídající kapacitou služeb, které jsou v průběhu dne využívány i osobami, které do města pouze dojíždějí, ale trvale zde nebydlí.

» Z větších měst se vystěhovávají zpravidla rodiny s dětmi, hledající vhodnou rovnováhu mezi prací, dojížděním do škol a zaměstnáním a pohodovým rodinným životem v menší obci

Dalším trendem ve vyspělých tržních ekonomikách je rozšiřování původní funkce městského bytového fondu – poskytovat sociální bydlení – směrem k dalším rolím: např. ekonomicky může jít z hlediska města o investici s určitým zhodnocením, demograficky dostupné bydlení usnadňuje zakládání nových rodin a výchovu dětí. Podpora bydlení může rovněž pozitivně ovlivňovat jiné strategické priority města, např. tlumit příliš rychlou gentifikaci určitých lokalit, či naopak snižovat pravděpodobnost vzniku sociálně vyloučených oblastí. Dostupnost bydlení rovněž napomáhá vzniku žádoucích ekonomických aktivit v území tím, že poskytuje zázemí pracovníkům. Často se takto sociálně stabilizují zaměstnanci působící například ve veřejných službách.

Jedním z podstatných trendů polistopadového vývoje bydlení v ČR byla – obdobně jako v jiných zemích střední a východní Evropy – jeho individualizace, která se projevovala především výraznou orientací na výstavbu individuálních rodinných domů a vlastnických forem bytové výstavby.

- Doprovodným negativním jevem je tzv. zadržaná suburbanizace. Návrat některých forem či aspektů sdíleného bydlení je proto přirozeným jevem. V rámci sociálního a dostupného bydlení může být tento fenomén zesilován jeho ekonomickou výhodností.
- Dalším trendem spadajícím do této kategorie je oblast tzv. sdílené ekonomiky, projevující se v oblasti bydlení jeho různými participativními formami.
- Projevy pseudosdílené ekonomiky v oblasti bydlení (turistické krátkodobé pronájmy, přesáhnou-li určitou mez), se stávají běžnou výdělečnou činností a zároveň mají rozkladný vliv na místní sousedský život.

A konečně stavby pro bydlení jsou i významným ekologickým i ekonomickým faktorem, přičemž obě posledně zmiňované role působí často protichůdně. Zvyšující se technický standard budov, stejně jako komplikovanější schvalovací procesy podstatně zvyšují cenu a tím i nedostupnost bydlení. Diferenciace standardu bytových staveb pro různé cílové skupiny vede k optimálnějšímu využití zdrojů. Způsobem, jak efektivně zlepšit energetický výkon budov, je zohlednit ho již v urbanistickém měřítku formou efektivnějších (často zapojitelných) zastavovacích systémů, či vytvářením energetických komunit.

1.8 Poučení z dostupné praxe - průmyslové zóny v tuzemsku a zahraničí

Hlavní zjištění

PRŮMYSLOVÉ ZÓNY V ČR

- **V ČR existuje několik průmyslových zón a průmyslových parků zaměřených na automobilový průmysl (Nošovice, Kvasiny, Mladá Boleslav či Otrokovice).**
- Na příkladech z tuzemské praxe se ukazuje, že realizace podobných investičních záměrů může nastartovat rychlý rozvoj daného regionu a vyvolat silné multiplikační efekty mající vliv na kvalitu života místních obyvatel.
- Realizované průmyslové zóny se staly důležitou součástí ekonomické transformace daných regionů, vytvořily tisíce nových pracovních pozic s vyšší přidanou hodnotou.
- V rámci průmyslové zóny působí i řada podniků, které jsou **součástí subdodavatelského řetězce. Ty nabízejí další práci pro řadu místních obyvatel.**
- Nezaměstnanost v daném regionu průmyslové zóny je zpravidla velmi nízká a **vyšší mzdy** (v automobilovém průmyslu až o 30 %) současně zvyšují mzdovou úroveň v daném regionu, což může mít pozitivní i negativní dopady.
- Díky nadprůměrným mzdám tak postupně **roste životní úroveň místních obyvatel.**
- **Zvyšuje se tlak na mobilitu obyvatel. S realizací investic je spojena modernizace a dobudování potřebné dopravní infrastruktury** především s ohledem na dojíždění zaměstnanců do průmyslové zóny a nutnou přepravu velkého objemu materiálu, dílů i hotových výrobků.
- Vyšší intenzita dopravy v okolí průmyslových zón však také způsobuje vyšší hluk, prašnost a znečištění ovzduší. Tyto negativní aspekty však lze vhodnými preventivními a dodatečnými opatřeními (krajinné prvky, dostatek zeleně, protihlukové stěny ad.) snížit na minimum.
- V daném území je také evidována zvýšená **poptávka po nájemním i vlastnickém bydlení.** Řada zaměstnanců se v průběhu času usazuje v blízkosti zaměstnání, což zvyšuje ceny nemovitostí, ale i ceny nájemného.

- Ve výsledku je však nutné konstatovat, že ve všech analyzovaných oblastech (konkrétních průmyslových zónách) došlo k postupné stabilizaci socioekonomické situace a tyto regiony vykazují nadprůměrné parametry kvality života obyvatel v porovnání s podobnými regiony (které na svém území nemají podobný typ průmyslové zóny srovnatelné významnosti).
- Všechny hlavní analyzované podnikatelské subjekty působící v těchto průmyslových zónách si navíc uvědomují svoji společenskou odpovědnost a prostřednictvím nejrozličnějších grantů a dotací (např. financovaných z nadačních fondů jednotlivých automobilek) se snaží **podporovat a rozvíjet společenské a kulturní aktivity v místě svého působení**. Těmito aktivitami se snaží kompenzovat snížený komfort místních obyvatel v oblasti životního prostředí, dopravního zatížení a zvýšené hustoty zalidnění.

PRŮMYSL OVÉ ZÓNY V ZAH RAN I Č Í

- **V zahraničí existuje celá řada projektů, které jsou svým zaměřením a velikostí podobné budoucímu projektu SPP Lutyně.**
- Investice do výstavby těchto továren (Tesla, Berlín; Northvolt, Skellefteå a LG Energy Solution ve Wroclawi) **přinesly řadu pozitivních, ale i negativních aspektů**, které měly bezprostřední vliv na kvalitu života místních obyvatel.
- Díky významným investicím, které současně podporují místní rozvoj (bytová výstavba, občanská vybavenost, podpora místních spolků a komunit, rozvoj dopravní infrastruktury), se **daří negativní dopady spojené s takto masivními investicemi snižovat**.
- V řadě míst, kde byla realizována podobná investice, **došlo postupně k výraznému přílivu mladých a talentovaných lidí**, který může do budoucna znamenat významný **impulz ve zvyšování vzdělanosti místních obyvatel**, ale i vzájemné inspiraci a kulturnímu obohacování obyvatel.
- Moderní továrny jsou koncipovány tak, že i když původní technologie výroby či samotné výrobky zestárnou či po nich není na trhu poptávka, **dokáže investor v případě potřeby změnit zaměření a způsob výroby na moderní s vyšší přidanou hodnotou**.
- Ve zmíněných regionech se také podařilo vytvořit poměrně **robustní subdodavatelské řetězce, které nabízejí další práci pro mnoho obyvatel**.
- **Ne vždy se však podařila hladká asimilace či integrace nových osob usazených v území s místními komunitami (jiná národnostní etnika).**
- Bude nutné dlouhodobě se zabývat **zkoumáním přínosů a dopadů realizovaných investic na kvalitu života** místních obyvatel.

» Více a podrobněji se tématu věnuje

Komparativní analýza moderních průmyslových projektů z oblasti automotive v mezinárodním kontextu

Ostravské univerzity

1.8.1 Česká republika

1.8.1.1 Nošovice

Zásadním impulsem pro rozvoj hospodářství v oblasti Moravskoslezského kraje a tzv. "Pobeskydí" byl v roce 2006 příchod korejského investora do průmyslové zóny v Nošovicích a Nižních Lhotách. Společnost **Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o.** zde doposud investovala více než 32 mld. Kč. Příchod automobilky, kterou i v současnosti doprovází řada asijských subdodavatelů, dále zvyšuje atraktivitu regionu pro cizí i tuzemské investory a z průmyslové zóny v Nošovicích učinil nové jádro hospodářství a zaměstnanosti regionu. Rozsáhlé investice do průmyslových zón vybudovaných na zelené louce vzbuzovaly v minulosti obavy z dopadů na životního prostředí a život obyvatel v regionu, v případě jednostranně zaměřených gigantických investic navíc ze závislosti regionálního hospodářství. Tyto obavy se však z velké části nepotvrdily.

VLIV NA KVALITU ŽIVOTA V DANÉM ÚZEMÍ:

Situace na trhu práce v regionu je dlouhodobě stabilizovaná. Dominantními zaměstnavateli v této oblasti zůstává hutnictví a těžké strojírenství. Současně v nich však dochází v posledních několika letech k poklesu počtu pracovních míst. V posledních patnácti letech se k nim přidal automobilový průmysl, ve kterém jsou počty pracovních míst dlouhodobě stabilní nebo mírně rostou, a zajišťují tak v dané oblasti stabilní ekonomický potenciál místních obyvatel.

Nošovická automobilka Hyundai nabízí nejen v rámci Moravskoslezského kraje **nadprůměrné finanční ohodnocení**, přičemž průměrný měsíční výdělek v dělnických pozicích za rok 2022 dosáhl na 47 518 Kč a pohybuje se tak o 23 % výše, než je průměr v Moravskoslezském kraji. Automobilka zaměstnává 2,1 % (2 732) všech zaměstnaných v okrese Frýdek-Místek a dalších 8 700 zaměstnanců pracuje pro její přímé dodavatele. Současně se automobilka snaží prostřednictvím svého nadačního fondu finančně podporovat projekty zaměřené na rozvoj občanské společnosti a veřejného dění v okolních obcích.

44. Tabulka: Vybrané ukazatele Nošovic v letech 2011 a 2023

Nošovice	2011	2023
Počet obyvatel spádového území*	211 392	214 669
Počet zaměstnaných osob v území*	88 797	101 476
Počet zaměstnanců v průmyslové zóně	4 800	11 500
Počet zaměstnanců v automobilce Hyundai	2 538	3 134
Průměrná mzda v Moravskoslezském kraji	22 593 Kč	38 957 Kč
Průměrná mzda v automobilce Hyundai	23 500 Kč	55 000 Kč
Aktivity směřující ke zvýšení kvality života v území	Nadační fond Hyundai - hlavním cílem nadačního fondu je zasadit se o rozvoj občanské společnosti a podílet se na veřejném dění v území okolo automobilky. Tyto cíle naplňuje finanční podporou komunitních a ekologických akcí na území Moravskoslezského kraje. V roce 2022 obdrželo pomoc 12 projektů, které si rozdělily částku 1 617 192 Kč.	
Obce v datech	125. místo v ČR, 3. v Moravskoslezském kraji **	

*okres Frýdek-Místek

** za rok 2023

Zdroj: SLDB 2011, 2021, výroční zpráva Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o.

Zdroj: www.prodecom.cz/prumyslova-zona-nosovice

Při pohledu na vybrané ukazatele ORP Frýdek-Místek v letech 2006-2023 (počet obyvatel a nezaměstnanost) je zřejmé, že průmyslová zóna v Nošovicích nemá významnější ekonomické, ale ani společenské dopady. To potvrzují data o počtu obyvatel a nezaměstnanosti ve sledovaném území. Od roku 2006 se postupně snižuje podíl nezaměstnaných z 7,57 % v roce 2006 až na 3,72 % v roce 2023. Počet obyvatel v daném území postupně mírně narůstá a ve sledovaném období (2006 - 2023) se zvýšil o 3 824 obyvatel na 112 812 (3,4 %).

45.Tabulka: Vybrané ukazatele za správní obvod ORP Frýdek-Místek v letech 2006–2023

	2006	2007	2008	2010	2011	2013	2014	2015	2016	2017	2019	2020	2021	2022	2023
OBYVATELSTVO (stav k 31. 12.)															
Počet obyvatel	108 988	109 395	109 796	110 279	110 128	110 645	110 981	111 266	111 584	111 713	112 433	112 289	111 311	112 690	112 812
Přirozený přírůstek/ úbytek	60	167	115	149	-10	-55	59	-21	120	19	-64	-231	-329	-200	-243
Přírůstek/ úbytek stěhováním	161	240	286	153	412	168	277	306	198	110	464	87	295	1 579	365
Celkový přírůstek/ úbytek	221	407	401	302	402	113	336	285	318	129	400	-144	-34	1 379	122
NEZAMĚSTNANOST (stav k 31. 12.)															
Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP	6 433	4 798	3 737	6 310	5 310	6 784	5 854	4 475	4 049	3 438	2 413	2 875	2 647	2 763	2 862
dosažitelní	5 977	4 484	3 469	6 006	5 056	6 697	5 766	4 419	3 803	3 204	2 243	2 709	2 445	2 533	2 672
absolventi škol	456	295	224	373	244	309	288	208	161	93	69	99	86	95	87
Podíl nezam. osob	8	6	4	8	7	9	8	6	5	4	3	4	3	4	4
Pracovní místa v evidenci ÚP	663	904	855	283	343	339	457	855	740	872	929	794	1 073	979	836
Uchazeči na jedno pracovní místo	10	5	4	22	16	20	13	5	6	4	3	4	3	3	3

Pozn.: roky 2009, 2012 a 2018 jsou záměrně vynechány pro větší přehlednost tabulky. Sledované trendy jsou však zřetelné i v případě neuvedení zmíněných dat.
Zdroj: ČSÚ, https://csu.gov.cz/msk/so_orp_frydek_mistek, zpracování vlastní

1.8.1.2 Mladá Boleslav

Mladá Boleslav má asi 44 tisíc obyvatel, přičemž v místní automobilce pracuje přibližně 26 tisíc lidí. **Škoda Auto** tedy pojme poměrně velkou část místní pracovní síly. Město Mladá Boleslav, resp. region Mladoboleslavska však již několik let naráží na demografické limity regionu. Vzhledem k vysokému podílu pracovní síly, která pracuje v automobilovém průmyslu, není reálné přebírat pracovníky z jiných ekonomických sektorů. V Mladé Boleslavi se zároveň projevuje významný nepoměr mezi trvale hlášenými obyvateli v Mladé Boleslavi a obci Kosmonosy (průmyslová zóna Škoda Auto), který ve všední dny dosahuje rozdílu až 23 tisíc osob, které denně do tohoto území dojíždějí za prací. Základní kapacitní údaje území Mladá Boleslav – Kosmonosy, které se týkají technické infrastruktury, dopravního zatížení, kapacity parkovacích ploch nebo dalších funkcí města, musí tedy počítat s cca 73 tisíci uživateli. Vysoký je také podíl cizinců na celkovém počtu obyvatel, který dosahuje 8,5 %, což je to dost více než průměr za Středočeský kraj (5,2 %).

VLIV NA KVALITU ŽIVOTA V DANÉM ÚZEMÍ:

Počet ekonomicky aktivních obyvatel v okrese Mladá Boleslav činil v roce 2021 přibližně 70 tisíc. Z toho ve Škoda Auto pracovalo v loňském roce 26 915, což představuje cca 38 % pracovní síly spádového území, spolu se subdodavateli to může být i více než 65 % veškeré dostupné pracovní síly v daném území. Průměrná měsíční mzda dosahuje v automobilce Škoda Auto více než 58 tisíc hrubého, což je téměř o 30 % více, než je průměrná mzda ve Středočeském kraji a o 33 % více, než je průměr ČR.

Zdroj: Škoda Auto a.s.

46. Tabulka: Vybrané ukazatele Mladé Boleslavi v letech 2011 a 2023

Mladá Boleslav	2011	2023
Počet obyvatel spádového území*	122 216	136 480
Počet zaměstnaných osob v území*	57 494	68 440
Počet zaměstnanců v průmyslové zóně	19 691	26 915
Průměrná mzda ve Středočeském kraji	24 202 Kč	42 990
Průměrná mzda v automobilce Škoda	30 640 Kč	69 500 Kč
Aktivita směřující ke zvýšení kvality života v území	Nadační fond Škoda Auto byl založen v roce 2018 a mezi jeho hlavní cíle patří rozvoj občanské společnosti a veřejného prostoru, dopravní bezpečnost, podpora kultury, zdravotnictví a sociálních služeb. Aktivita se soustředí na tři programové pilíře: na grantové programy na posilování občanské společnosti, kulturního života, vzdělání a rozvoje sociálních služeb, na strategické projekty rozvíjené s partnery, které přispívají k revitalizaci veřejného prostoru a historických památek a na filantropické projekty s dlouhodobým dopadem, k nimž patří podpora sounáležitosti a angažovanosti obyvatel, veřejné sbírky nebo rozvoj kvality základních a mateřských škol. Celkem 461 podpořených projektů za 143 050 304 Kč.	
Obce v datech	41. místo v ČR, 8. ve Středočeském kraji **	

*okres Mladá Boleslav

** za rok 2023

Zdroj: SLDB 2011, 2022, výroční zpráva Škoda Auto a.s.

Škoda Auto se však v rámci své společenské odpovědnosti věnuje rozvoji města a okolí. Pomoc se zlepšováním kvality života místních občanů vedla před lety ke vzniku Nadačního fondu Škoda Auto (2018), který si klade za cíl zlepšit životní podmínky v Mladoboleslavském regionu (projekt v programu Nové Boleslavsko). Tato iniciativa vychází z přání a potřeb místních obyvatel a zaměřuje se na deset hlavních oblastí společenského života, včetně zvýšení úrovně zdravotní péče. Do roku 2022 podpořil tento nadační fond již více než 461 projektů v celkové výši více než 143 mil. Kč. Zvyšující se úroveň kvality života ukázal i průzkum společnosti Obce v datech a konzultační firmy Deloitte, který potvrdil postupné zlepšování postavení Mladé Boleslavi v tomto žebříčku.

1.8.1.3 Kvasiny

Výchozí situace je určena přítomností mimořádně hospodářsky úspěšného průmyslového závodu uprostřed venkovského regionu s poměrně řídkou strukturou osídlení, bez silného ekonomického centra. Počet zaměstnanců v Průmyslové zóně Solnice – Kvasiny – Rychnov nad Kněžnou (cca 12. 500) je srovnatelný s počtem obyvatel největšího města v regionu, Rychnova nad Kněžnou (11 028 obyvatel). Hlavní centrum průmyslové zóny, závod Škoda Auto Kvasiny, je přitom umístěn na území obce s pouhými 1 492 obyvateli. Plošná výměra samotného obvodu závodu **Škoda Auto Kvasiny** je přes 49 ha, v současné době všechny již naplněné části průmyslové zóny (včetně závodů dodavatelů) pak zabírají plochu 90 ha. Řešené území se tak potýká s důsledky rychlého a intenzivního rozvoje výrobních závodů v Průmyslové zóně.

VLIV NA KVALITU ŽIVOTA V DANÉM ÚZEMÍ:

Přítomnost silného ekonomického subjektu v území průmyslové zóny Kvasiny má pozitivní, ale i negativní dopady na kvalitu života místních obyvatel. S nedostatkem pracovní síly se potýkají místní podnikatelé, především sektor služeb, protože lidé odcházejí za vyššími mzdami do průmyslové zóny. Zvyšuje se tlak na silniční síť díky každodennímu dojíždění zaměstnanců do průmyslové zóny. Nutná přeprava velkého objemu materiálu, dílů i hotových výrobků na nákladních automobilech zatěžuje silnice a zvyšuje intenzitu dopravy v nejbližším okolí. Území také často naráží na zvýšenou poptávku po bydlení. Řada zaměstnanců (především těch agenturních) je přechodně ubytována na ubytovnách nebo v pronajímaných bytech. S tím jsou spojeny vyšší ceny nemovitostí a ceny služeb. V území okolo průmyslové zóny se trvale zvyšuje počet lidí (odhady starostů hovoří až o 5 000 lidech) bez hlubšího zakotvení v území, ve kterém jsou ubytováni nebo v něm přechodně pobývají a v daném území nemají trvalý pobyt. Kvůli agenturním pracovníkům se zvedla také míra kriminality, kterou se posléze podařilo opět vrátit na původní úroveň (viz kapitola Bezpečnost a kriminalita).

Rozvoj průmyslové zóny v dané místě však vyvolává i pozitivní změny. Nezaměstnanost v regionu je nejnižší v ČR, k 30. 9. 2023 byl podíl nezaměstnaných osob v okrese Rychnov nad Kněžnou 2,2 %, zatímco průměr ČR byl ke stejnému datu 3,6 %. Automobilka Škoda v Kvasinách a Vrchlabí i díky vysokému počtu zaměstnanců (více než 10 tis.) výrazně zvyšuje mzdovou úroveň v Královéhradeckém kraji. Tarifní mzdy v automobilce Škoda Auto vzrostly od 1. dubna 2023 o 10,1 %. Průměrná tarifní mzda ve Škoda Auto se loni pohybovala kolem 58 tisíc Kč (o 35 % vyšší mzdy než je průměr v Královéhradeckém kraji). Mzdy v závodě Škoda Auto Kvasiny, ale i v závodech dodavatelů sídlících v průmyslové zóně tak přesahují výši průměrné mzdy v ČR o 25-30 % (v roce 2022 byla průměrná mzda v automobilovém průmyslu 50 472 Kč). Díky nadprůměrným mzdám tak postupně roste životní úroveň místních obyvatel.

47.Tabulka: Vybrané ukazatele Kvasin v letech 2011 a 2023

Kvasiny	2011	2023
Počet obyvatel spádového území*	79 152	80 884
Počet zaměstnaných osob v území*	34 343	39 177
Počet zaměstnanců v průmyslové zóně	5 146	12 300
Průměrná mzda v Královéhradeckém kraji	21 965 Kč	39 594 Kč
Průměrná mzda v automobilce Škoda	30 640 Kč	69 500 Kč
Aktivity směřující ke zvýšení kvality života v území	Viz výše Nadační fond Škoda Auto - oblast nové Rychnovsko.	
Obce v datech	27. v ČR, 2. v Královéhradeckém kraji **	

*okres Rychnov nad Kněžnou

** za rok 2023

Zdroj: SLDB 2011, 2021, výroční zpráva Škoda Auto a.s.

Zdroj: Škoda Auto a.s.

1.8.1.4 Otrokovice

Otrokovice jsou se svými 17 tisíci obyvateli druhým největším městem v okrese Zlín a pátým ve Zlínském kraji. Jsou důležitým dopravním uzlem a průmyslovým centrem situovaným do úrodné oblasti na soutoku řek Moravy a Dřevnice. Ještě před 100 lety však byla podoba města zcela jiná než dnes. Až do počátku 20. století byly Otrokovice jen větší zemědělskou vesnicí. Po světových válkách Národní socialistické plány nastartovaly vlnu rozvoje města (městem se Otrokovice s Kvítkovicemi staly v roce 1964), která byla spojena zejména s gumárenským průmyslem a opětovným populačním růstem města zajištěným výstavbou socialistických sídlišť – nejprve cihlových, později panelových. V současné době zde sídlí několik významných průmyslových podniků. Nejvýznamnější z nich je **Continental Barum s.r.o.** (jeden z předních výrobců pneumatik pro osobní a lehká nákladní vozidla v Evropě), který zaměstnává více než 4 900 zaměstnanců.

VLIV NA KVALITU ŽIVOTA V DANÉM ÚZEMÍ:

Aktuálně se město potýká se dvěma protichůdnými trendy. Prvním je růst ekonomického významu - ve městě roste počet zaměstnanců. Oproti tomu klesá počet obyvatel, kteří zde trvale žijí, což způsobuje problémy především v oblasti dopravy (dojíždka za prací) a v kapacitě některých služeb občanské vybavenosti. Jen společnost Continental Barum s.r.o. zaměstnává více než 30 % z celkového počtu zaměstnaných osob v ORP Otrokovice. Průměrná mzda ve společnosti Continental Barum dosahuje v průměru 46 000 Kč, což je o 20 % více, než je průměr ve Zlínském kraji. Historický vývoj Otrokovic jako průmyslového centra regionu s sebou v minulosti přinesl i řadu důležitých investic do potřebné infrastruktury. Jedná se především o dobré dopravní napojení silniční (nově vybudovaný dálniční obchvat a vnikající dálnice D55 směrem na jih) a železniční dopravy. Odpovídala tomu i budovaná kapacita občanské vybavenosti. V rámci historické výstavby vznikla dostatečně kapacitní vzdělávací infrastruktura a zázemí pro rozvoj sportu a volnočasových aktivit (např. sportovní stadion). V současné době je možné za silnou stránku Otrokovic považovat právě kvalitu a dostupnost vzdělání, také materiální zabezpečení občanů a služby občanské vybavenosti včetně možností trávení volného času. Podle hodnocení indexů pro kvalitu života jsou v Otrokovicích například dostatečné kapacity mateřských a základních škol, kvalita středních škol je zde dokonce nejlepší ve Zlínském kraji.

48. Tabulka: Vybrané ukazatele Otrokovic v letech 2011 a 2023

Otrokovice	2011	2023
Počet obyvatel spádového území*	34 865	34 001
Počet zaměstnaných osob v území*	85 673	94 557
Počet obyvatel Otrokovic	18 456	18 343
Počet zaměstnaných v ORP Otrokovic	15 462	16 780
Počet zaměstnanců Continental Barum	3 482	5 385
Průměrná mzda ve Zlínském kraji	21 409 Kč	38 596 Kč
Průměrná mzda v Continental Barum	32 000 Kč	55 000 Kč
Aktivity směřující ke zvýšení kvality života v území	Společnost Continental Barum, s.r.o. finančně podporuje několik desítek neziskových společností. Přímo v Otrokovicích se jedná o podporu základním školám, DDM Matýsek, neziskové organizaci Naděje Otrokovic. Firma se podílí na praktické výuce Otrokovické střední průmyslové školy, kdy poskytuje vzdělávací stáže studentům. Finanční podpora firmy směřuje i organizacím mimo město Otrokovic. Pravidelné finanční příspěvky využívá např. Nadace Tomáše Bati, Akademie Václava Hudečka, Rodinné centrum Kroměříž, z.s. a Středisko výchovné péče, Nadace Křižovatka. Společnost Continental Barum s.r.o. se také podílí na finanční podpoře společenských a sportovních akcí ve městě a nejbližším okolí.	
Obce v datech	70. v ČR, 1. ve Zlínském kraji**	

*okres Zlín

** za rok 2023

Zdroj: SLDB 2011, 2021, výroční zpráva Continental Barum

1.8.2 Zahraniční zkušenosti s podobnými projekty

1.8.2.1 Tesla, Berlín-Brandenburg, Grünheide

Výstavba továrny u Berlína začala počátkem roku 2020. Koncem roku 2021, průběžně s dokončováním, začala výroba některých komponent. Plné zahájení provozu včetně slavnostního otevření proběhlo 22. 3. 2022 poté, co zemský úřad pro ochranu životního prostředí vydal souhlasné stanovisko. Výstavba továrny Tesla Gigafactory od počátku budila v mnoha ohledech kontroverze. Jedním z hlavních důvodů zpoždění výstavby byl především nesouhlas místních ekologických spolků a ochránců přírody, kteří poukazovali na fakt, že se v dané lokalitě nachází řada chráněných druhů živočichů a zdroje pitné vody. Vypořádání všech připomínek a vyjádření dotčených orgánů byl komplikovaný proces, který samotnou výstavbu výrazně pozdržel.

VLIV NA KVALITU ŽIVOTA V DANÉM ÚZEMÍ

- **Celý proces výstavby továrny Tesla byl od samého počátku poměrně intenzivně medializovaný.** Tato pozornost přinesla jak pozitivní, tak negativní reakce od místních obyvatel doposud nenápadného města Grünheide, které leží v bezprostřední blízkosti továrny Tesla (nachází se na téže katastru).
- Mnozí obyvatelé očekávali od výstavby továrny zvýšení šancí na získání lépe placeného zaměstnání, navýšení poplatků směřujících do rozpočtu obce prostřednictvím rozpočtového určení daní a větší počet kvalifikovaných pracovních míst, které by mohly zvrátit probíhající trend odlivu mladých lidí do větších měst (především Berlína).
- Tento optimismus byl často spojen s vnímáním Tesly jako katalyzátoru ekonomického pokroku a inovací v regionu.
- Výstavba továrny však u řady místních obyvatel vyvolala obavy ohledně negativních ekologických dopadů, jako je kácení lesů, zvýšení dopravy v místě továrny, nebo nadměrná spotřeba a znečištění vody, a to především v regionu, který se dlouhodobě potýká s jeho nedostatkem. Některé tyto obavy potvrzují i aktuální zprávy od místních úřadů o zvýšeném množství vypouštěných škodlivin do okolních řek.
- Někteří obyvatelé také vyjádřili obavy z možného bankrotu Tesly a následných negativních ekonomických důsledků pro obec.
- **Všechny tyto pozitivní, ale i negativní aspekty spojené s výstavbou továrny Tesla znamenaly jistou aktivizaci místních obyvatel v Grünheide.** Ti se stali aktivnější, zvýšila se jejich angažovanost, vznikla řada nových skupin a zájmových spolků, což ve výsledku vedlo k vyšší společenské soudržnosti a posílení místního patriotismu. Některí obyvatelé však vnímali změny jako narušení jejich tradičního způsobu života a identity místa.
- Dalším **významným dopadem byla změna dopravní infrastruktury,** včetně zvýšení frekvence vlakových a autobusových spojů. Na jednu stranu to znamenalo zvýšení intenzity dopravy a s tím spojeného hluku a znečištění, na straně druhé lepší dopravní dostupnost především ve směru do Berlína.

Zdroj: Tesla.com

SHRNUTÍ

Celkově lze říci, že výstavba továrny Tesla Gigafactory v Grünheide přinesla řadu pozitivních, ale i negativních aspektů, které měly bezprostřední vliv na kvalitu života místních obyvatel. Tato situace však ilustruje komplexnost a složitost procesu transformace daného místa a její vliv na vnímání a identitu místních obyvatel. Současně bude nutné se i v budoucnu zabývat zkoumáním přínosů a dopadů realizované investice na místní obyvatele v delším časovém horizontu.

1.8.2.2 Northvolt Skellefteå

Skellefteå je obec na severu Švédska s populací přibližně 73 tisíc obyvatel. Historicky se jedná o lokalitu, kde probíhala těžba zlata a mědi a nyní se celá tato oblast transformuje do průmyslu s vyšší přidanou hodnotou. Sídlo zde mají firmy, které se zabývají moderními technologiemi, působí zde výzkumné organizace, startupy a koncentruje se zde řada odborníků na špičkové technologie. Díky tomu Skellefteå v posledních letech prochází dynamickým rozvojem jak v oblasti infrastruktury, tak občanské vybavenosti.

Projekt Northvolt je první evropská Gigafactory pro výrobu Li-ion článků a do roku 2025 by měla vytvořit přibližně 14 tisíc nových pracovních míst. Vzhledem k současné populaci to znamená značné nároky na dostupnou pracovní sílu s vyšší úrovní specializace a odborných dovedností. Úspěch tohoto projektu závisí také na podpoře a zrychlení přesunu lidí do regionu a implementaci dobře přizpůsobených vzdělávacích programů jak pro mladé, tak i v rámci rekvalifikací a celoživotního vzdělávání.

Řadou odborníků je "projekt" Skellefteå vnímán jako důležitý pilotní projekt podobného zaměření (s vazbou na výrobu baterií pro automotive), přičemž asi na dalších 50 místech po celé Evropě má v nadcházejících letech probíhat podobná výstavba a s tím spojený rozvoj dané lokality.

VLIV NA KVALITU ŽIVOTA V DANÉM ÚZEMÍ

- Northvolt Ett je špičková továrna, která bude mít významný dopad na místní trh práce, s odhadovaným počtem 4 až 5 tisíc přímých pracovních míst.
- Kromě přímých pracovních příležitostí se předpokládá, že vzniknou další tři tisíce pracovních míst u dodavatelů a subdodavatelů, stejně jako ve veřejném sektoru, což povede k přibližně 14 000 novým pracovním místům ve veřejném i soukromém sektoru.
- První výrobní linka (uvedena do provozu v roce 2021) vedla k náboru více než 500 jednotlivců různých národností. **Výrobní továrna je navržena tak, aby zahrnovala technologii Průmyslu 4.0**, včetně automatizace, internetu věcí a strojového učení. Proto jsou pracovní místa v továrně spojena s vysokými požadavky, včetně relevantních zkušeností, školení a sociálních dovedností pro operátory strojů a techniky.
- **Skellefteå realizuje různé rozvojové projekty**, včetně výstavby nového bydlení, výstavby a zkvalitňování infrastruktury a občanské vybavenosti, ale i rozvoje nových vzdělávacích programů zaměřených na zvyšování kvalifikace a rekvalifikace, aby podpořila přesuny pracovníků z méně perspektivních oborů a další nábor kvalifikovaných odborníků.
- Takto **velké projekty vyžadují i řadu zahraničních zaměstnanců z jiných evropských**, ale i mimoevropských zemí. Větší množství zahraničních pracovníků zvyšuje nároky na realizaci aktivit, které přispívají k lepší integraci zahraničních pracovníků v rámci místní komunity. Současně je důležité zamezit, nebo výrazně snížit riziko vysídlování místního obyvatelstva, které má zásadní roli v udržování místní identity a integrity obyvatel.

SHRNUTÍ

Vybudování tak velké továrny v relativně malém městě má významný dopad na místní obyvatele, což ukazují zkušenosti z realizovaného projektu Northvoltu ve Skellefteå za posledních pět sledovaných let. Avšak díky významným investicím, které současně podporují místní rozvoj (bytová výstavba, občanská vybavenost, podpora místních spolků a komunit, rozvoj dopravní infrastruktury), a masivnímu přílivu talentů se daří negativní dopady spojené s takto masivní investicí a zásahem do integrity daného místa snižovat, na druhou stranu příliv mladých a talentovaných lidí může do budoucna znamenat významný impuls ve zvyšování vzdělanosti místních obyvatel, ale i vzájemné inspiraci a kulturním obohacování obyvatel.

Zdroj: www.northvolt.com

1.8.2.3 LG Energy Solution Wrocław

Zdroj: <https://lgensol.pl/>

Nejdéle fungující továrnou podobného typu v Evropě je LG Energy Solution v polské Wrocławu, respektive její aglomeraci, jejíž přestavba byla zahájena v roce 2016, protože v areálu se již od roku 2006 vyráběly televize. Výroba lithium-iontových baterií pro elektroauta byla spuštěna v druhé půlce roku 2017. Díky tomu se Polsko stalo evropským lídrem ve výrobě těchto baterií, mezi jejich zákazníky jsou velké automobilky jako Audi, BMW, Fiat, Ford, Porsche a Volkswagen. Továrna celkově zabírá plochu 100 ha a jsou v ní umístěny desítky výrobních linek. Současná kapacita výroby je 86 GWh. Celková investice přesáhla 3 miliardy EUR. V továrně postupně začalo pracovat podle oficiálních zdrojů 9 500 zaměstnanců, jiný zdroj však uvádí, že v roce 2023 továrna zaměstnává více než 7 000 lidí několika národností. V prvních letech zde pracovalo hodně pracovníků z Ukrajiny s krátkodobými vízy. Hojně jsou zastoupeni i Korejci. Právě národnostní mix, různé pracovní návyky a odlišné kulturní zvyky zpočátku činily organizační problémy. Ty se projevovaly především v nedostatečném plnění výrobních plánů, které byly ambicióznější, než samotná realita při prvních měsících po spuštění výroby.

VLIV NA KVALITU ŽIVOTA V ÚZEMÍ

- Podle primátora Wrocławu je LG dobrým sousedem, přínosem je i vytváření nových pracovních míst v subdodavatelském řetězci. "Závod LG a jeho početná korejská komunita se zároveň stali našimi přáteli, občané Vratislavi, Dolního Slezska, obohatili naši komunitu a kulturu." tvrdí Jacek Sutryk. Samotní Korejci v Polsku však příliš šťastní nejsou, jsou velmi uzavření a integrační akce se nedaří, byť vychází třeba korejsko-polské noviny. Kulturní rozdíl mezi Poláky a Korejci je velký a komunikační problémy se vyskytují na obou stranách. Jiné problémy však v soužití nejsou.

- **Kvalifikovanou práci zde našlo mnoho polských inženýrů**, kteří po zaškolení začali pomáhat např. i v implementaci stejné technologie ve Spojených státech amerických.
- **Zaměstnanci mohou využívat mnoho firemních benefitů**, protože podle společnosti LG jsou zaměstnanci dle jejich slov jasnou prioritou. Deník Gazeta Wroclawska uvádí, že zaměstnanci mohou využívat širokou zdravotní péči (včetně konzultací s psychologem), přidružené mateřské školy, ale i běžné služby, jako jsou kavárna, restaurace, posilovna či “chillout” zóna vhodná pro relaxaci. Zmiňovaná mateřská škola slouží i veřejnosti, nejen rodinám zaměstnanců.
- Nadto bylo v areálu **zřízeno výjezdové centrum hasičů a záchranné služby**, které slouží i obyvatelům okolních obcí a měst.
- Přítomnost korejského investora ve Wroclawi způsobila, že v celém Polsku působí přes 600 firem s korejským kapitálem, polovina z nich právě v aglomeraci třetího největšího polského města.
- Od roku 2023 je partnerským městem Wroclawi jihokorejské město Cheongju, tedy místo, odkud firma LG pochází. V nedávné minulosti také **začalo fungovat letecké spojení se Soulem, které se stalo prvním pravidelným mezikontinentálním letem z Wroclawi**.

SHRNUTÍ

Polská zkušenost s firmou LG ukazuje hned na několik zásadních aspektů. Jednak jde o to, že i když původní technologie výroby či samotné výrobky zestárnou či po nich není na trhu poptávka, dokáže investor změnit zaměření a způsob výroby na moderní s vyšší přidanou hodnotou. Také je důležitá pozitivní zpětná vazba od zástupců samosprávy, kteří jsou za přítomnost velké korporace rádi, nejen díky zvýšení platové hladiny v regionu. Díky přítomnosti LG se v regionu podařilo také vytvořit subdodavatelské řetězce, které nabízejí další práci a díky nimž se upevnily korejsko-polské obchodní vztahy. Na příkladu této investice je možné si povšimnout i důležitosti přítomnosti rodin zaměstnanců továrny. I přesto, že zde neproběhla hladká asimilace či integrace, soužití je bezproblémové.

A2

Strategické investice firem do konkrétního území mají významný dopad nejen na ekonomiku, ale i na kvalitu života místních obyvatel. Posouzení těchto dopadů je klíčové z mnoha důvodů, nejen kvůli zajištění pracovní síly pro nové provozy.

EKONOMICKÝ ROZVOJ A KVALITA ŽIVOTA

Firmy, které investují do nových provozů, přinášejí do regionu nové pracovní příležitosti. Tím podporují ekonomický růst a zvyšují životní úroveň místních obyvatel. Avšak samotné vytváření pracovních míst nestačí. Pro dlouhodobý udržitelný rozvoj je nutné, aby byla zohledněna i kvalita života zaměstnanců a místní komunity. To zahrnuje přístup k bydlení, vzdělání, zdravotní péči a volnočasovým aktivitám. Investice do těchto oblastí pomohou přilákat a udržet kvalifikovanou pracovní sílu.

SOCIÁLNÍ ODPOVĚDNOST A UDRŽITELNOST

Firmy, nejen stát, mají sociální odpovědnost za prostředí, ve kterém působí. Strategické investice musí přinášet benefity nejen investující firmě, ale i místním komunitám. Zlepšování infrastruktury, podpora vzdělávacích institucí nebo financování rozvoje zdravotní péče jsou kroky, které pomohou zvýšit kvalitu života obyvatel. Role státu a jeho aktivní podpora (vč. správné komunikace) je nezbytná pro zajištění dlouhodobé udržitelnosti investice.

ZAJIŠTĚNÍ PRACOVNÍ SÍLY

Pro nové provozy je klíčové zajistit dostatečnou a kvalifikovanou pracovní sílu. Investice do výroby s vysokou přidanou hodnotou s sebou přináší i lepší mzdové podmínky. Fakticky tak není nutné pracovat jen s volnou pracovní silou, ale i přechodem pracovníků z provozů s nízkými mzdami. Vyvolaný tlak postupně vyrovnává mzdové podmínky na trhu práce a přispívá k rozvoji celé oblasti.

Kapitola Lidé a život se věnuje analýze dopadů v oblastech:

- **zaměstnanost**
- **bydlení**
- **školství**
- **občanská vybavenost**
- **mobilita a konektivita**

2.1 Zaměstnanost

Hlavní zjištění

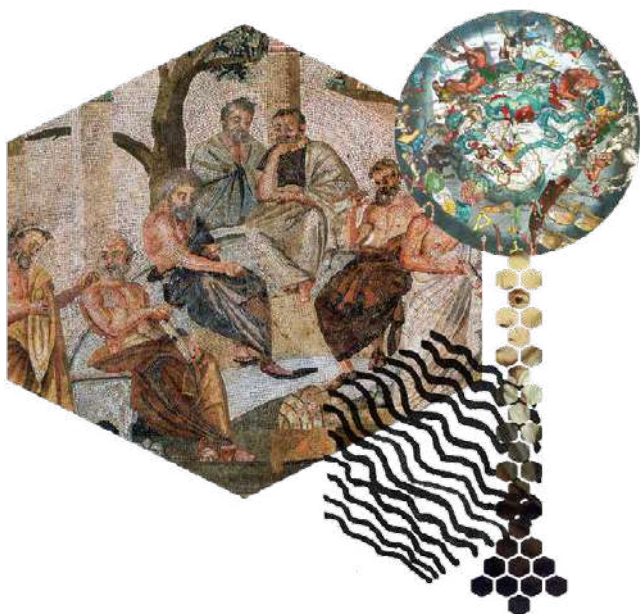
- Odhadovaná potřeba investora je 3 666 pracovníků pro každou z realizačních etap (celkem dvě etapy). Pro etapu 1 (2028 - 2034) a etapu 2 (2034 a dále) bude vytvořeno celkově 7 332 nových pracovních míst.
- Celkový počet disponibilní pracovní síly v relevantních CZ NACE je ve spádovém území:
 - do 30 minut 133 705 obyvatel v ČR a 48 138 v Polsku.
 - do 15 minut 17 712 pracovníků v ČR.
- U požadovaných pozic by měla být nabízená mzda vyšší o cca 50 až 80 %, než jsou současné mediánové mzdy ve spádovém území.
- **Průměrná fluktuace zaměstnanců na trhu práce se odhaduje v rozmezí 14 až 17 % ročně, ročně tak změni práci cca 19 až 23 tisíc zaměstnanců ve spádovém území 30 minut** (jen na české straně) a 2,5 až 3 tisíce zaměstnanců ve spádovém území 15 minut, bez ohledu na realizaci SPP Lutyně.
- V segmentu zpracovatelského průmyslu by až 37 % osob využilo dobrou pracovní nabídku (největším motivátorem ke změně práce je výše mzdy), pokud by se jim naskytla (nad rámec běžné fluktuace).
- I ve vazbě na vyšší míru nezaměstnanosti v regionu (podíl nezaměstnaných ve spádovém území 30 minut je 8,67 %, respektive 10,07 % v území 15 minut) je v rozhodných letech pro nábor zaměstnanců k dispozici cca 70 tisíc pracovníků ve spádovém území 30 minut (ve spádovém území 15 minut pak cca 10 tisíc).
- Z výše uvedeného lze dovodit, že se **ve spádovém území nachází dostatek pracovní síly** pro potřeby realizace SPP Lutyně. Nebude tak nutné využívat ve větší míře agenturní pracovníky ani pracovníky ze zahraničí.
- Stejně jako u jiných nových provozů bude nezbytné vytvořit ucelené rekvalifikační a vzdělávací programy (na straně státu i investora) pro nové zaměstnance.
- Příchod nového investora (s nabídkou lepších pracovních podmínek) **vytvoří ekonomický tlak na ostatní zaměstnavatele ve spádovém území**, kteří na tuto situaci budou muset reagovat.

Pro zpracování kapitoly Zaměstnanost v Moravskoslezském kraji byly využity dostupné údaje datových analýz a publikací zpracovaných ČSÚ za rok 2023, dále data z MPSV o stavu nezaměstnanosti, analytické dokumenty Moravskoslezského kraje - Analytická část Integrované územní strategie Ostravské metropolitní oblasti ITI 2021 - 2027, Analýza počtu zaměstnatelných osob zapsaných na ÚP v regionu a informace od Moravskoslezského paktu zaměstnanosti, z.s.

S ohledem na dostatečnou kapacitu disponibilní tuzemské pracovní síly, která v obou spádových oblastech budoucí SPP Lutyně (15 i 30 minut) významně převyšuje požadavky investora (2,8násobek, respektive 19násobek požadovaného počtu), jsou následující analýzy v oblasti zaměstnanosti zaměřeny především na území ČR (tedy bez Polska). S ohledem na otevřenost evropského pracovního trhu a blízkosti hranic s Polskem se úplně nedá vyloučit, že část nových zaměstnanců průmyslové zóny bude právě z Polska. S největší pravděpodobností se však bude jednat o nižší jednotky procent. Z tohoto důvodu se dopadová studie analýzám zaměřeným na území Polska podrobněji nevěnuje.

Ve spádovém území 30 minut od SPP Lutyně sídlí řada podnikatelských subjektů, přičemž převážná část z nich sídlí v okrese Ostrava-město. Plánovaný SPP Lutyně by se tak zařadil co do počtu zaměstnanců mezi největší zaměstnavatele v Moravskoslezském kraji. V součtu s podnikatelskými subjekty v rámci průmyslové zóny by tak počet zaměstnanců v této lokalitě tvořil největší koncentraci zaměstnanců na jednom území.

Při pohledu na mapu sídel podnikatelských subjektů je patrné, že většina z nich je umístěná v bezprostřední blízkosti města Ostrava, Karviná a Havířov a disponuje dostatečnou dopravní obslužností. Je tedy zřejmé, že základní dopravní dostupnost a blízkost větších měst je pro dané podnikatelské subjekty naprosto zásadní a je nutné s ní počítat i v případě výstavby SPP Lutyně včetně případného dodavatelského parku.

49. Tabulka: Podnikatelské subjekty v MSK s více než 1000 zaměstnanci

Firma	Počet zaměstnanců
Městská nemocnice Ostrava, příspěvková organizace	2000-2499
Fakultní nemocnice Ostrava	4200
Nemocnice Karviná - Ráj, příspěvková organizace	1200
Nemocnice Havířov, příspěvková organizace	1009
Statutární město Ostrava	3000-3999
OKD, a.s.	3300
DHL Express (Czech Republic) s.r.o.	1000-1499
Trenkwalder a.s.	1500-1999
Česká distribuční k.s.	1000-1499
SUNGWOO HITECH s.r.o.	1750
BONATRANS GROUP a.s.	1700
DHL Solutions k.s.	3000-3999
Brembo Czech s.r.o.	1150
Manuvia Job s.r.o.	1000-1499
Liberty Ostrava a.s.	5000
Veolia Energie ČR, a.s.	2415
PKP CARGO INTERNATIONAL a.s.	1750
Zdravotnická záchranná služba Moravskoslezského kraje	1000-1499
Nemocnice AGEL Ostrava-Vítkovice a.s.	1000-1499
Dopravní podnik Ostrava a.s.	1950
Ostravská univerzita	1500-1999
Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava	2500-2999
Tietoenvy Connect Czechia s.r.o.	1500-1999
Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje	100-199
Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje	500-999
Celkem	cca 50 tis. zaměstnanců

Zdroj: ČSÚ, výroční zprávy, zpracování vlastní

V MSK k 31. 12. 2023 sídlilo celkem 26 zaměstnavatelů, kteří zaměstnávali více než 1 000 zaměstnanců, přičemž 12 z nich je identifikováno dle CZ-NACE jako podnik, který spadá do oborového zařazení, které odpovídá zaměření budoucí SPP Lutyně.

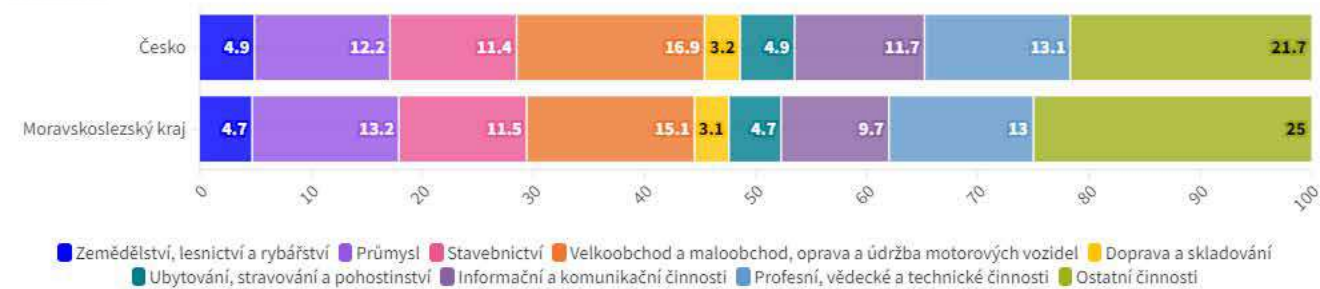
Při bližším pohledu na počet zaměstnanců výše zmíněných podnikatelských subjektů zde existuje předpoklad, že část zaměstnanců by se mohla v rámci přirozené fluktuace na trhu práce stát v případě lepší nabídky pracovních podmínek potenciálními zaměstnanci budoucí Gigafactory.

Pro první etapu provozu Gigafactory se odhaduje, že bude potřeba 3,6 tisíc zaměstnanců. S ohledem na přirozenou roční míru fluktuace zaměstnanců na trhu práce v MSK (14 – 17 %), ale i v obou spádových územích (30 a 15 minut) tato disponibilní kapacita pracovníků významně převyšuje požadovaný počet pracovníků potřebných pro spuštění první etapy provozu Gigafactory.

**» 26 zaměstnavatelů
v MSK zaměstnává
více jak 1.000
pracovníků**

Zdroj: Registr ekonomických subjektů, ČSÚ, 4ct, 2023

33.Obrázek: Ekonomické subjekty podle převažující činnosti

Zdroj: ČSÚ

Ve struktuře dle převažující ekonomické činnosti podle klasifikace CZ-NACE převládaly v MSK subjekty, které spadaly do odvětví velkoobchodu a maloobchodu; opravy a údržby motorových vozidel. Jejich podíl na počtu všech ekonomických subjektů kraje činil 15,1 %. Druhým nejvíce zastoupeným odvětvím činnosti byl průmysl (13,2 %), třetí nejpočetnější skupinu tvořily jednotky zabývající se profesní, vědeckou a technickou činností (13,0 %) a na čtvrtém místě se umístilo stavebnictví (11,5 %).

Nejvíce podnikatelských subjektů se v meziokresním srovnání v rámci Moravskoslezského kraje nacházelo v okrese Ostrava-město (78 579 subjektů, tj. 32,2 % krajského úhrnu). Všechny okresy v kraji pak proti roku 2022 vykázaly úbytek ekonomických subjektů, nejvýraznější pokles byl evidován v okresech Nový Jičín (o 9,1 %) a Opava (o 9,0 %).

Fyzické osoby byly nejvyšší měrou zastoupeny v okrese Nový Jičín (79,8 % všech ekonomických subjektů zapsaných v tomto okrese), naopak tomu bylo v okrese Ostrava-město (64,3 %). Mezi fyzickými osobami ve všech okresech převažovali živnostníci, jejich nejvyšší podíl byl zjištěn v okrese Karviná (91,5 %), nejnižší pak v okrese Frýdek-Místek (89,1 %). Zastoupení zemědělských podnikatelů se pohybovala mezi 0,6 % v okrese Ostrava-město a 3,6 % v okrese Frýdek-Místek.

Nejpočetnější věkovou skupinou pracovní síly byly osoby ve věku 45 až 59 let.

Na změny ve struktuře pracovní síly podle věku působí nejen demografické vlivy, ale i měnící se míra ekonomické aktivity u nejmladších (prodlužující se příprava na povolání) i nejstarších věkových kategorií (prodlužování věku pro odchod do důchodu). Při pohledu na dlouhodobější vývoj lze vyzorovat, že zmíněné změny se promítly do poklesu počtu osob v kategorii zaměstnaných ve věku do 45 let ve prospěch starších věkových kategorií. Nejpočetnější věkovou skupinou mezi zaměstnanými (přes 40 %) i nezaměstnanými (37 %) tak byly osoby ve věku 45 až 59 let (CZSO, 2022).

50. Tabulka: Ekonomické subjekty podle okresů v MSK k 31. 12. 2023

	MSK celkem	Bruntál	Frýdek- Místek	Karviná	Nový Jičín	Opava	Ostrava-město
Ekonomické subjekty celkem	244 087	18 324	45 510	38 304	28 665	34 705	78 579
Právní forma							
fyzické osoby	179 527	14 022	35 128	29 843	22 874	27 141	50 519
živnostníci	162 687	12 789	31 290	27 309	20 682	24 443	46 174
právnícké osoby	64 560	4 302	10 382	8 461	5 791	7 564	28 060
obchodní společnosti	41 150	1 926	6 667	5 139	3 022	4 057	20 339
společnosti s ručením omezeným	38 882	1 831	6 354	4 910	2 888	3 898	19 001
akciové společnosti	1 778	66	244	144	99	120	1 105
Počet zaměstnanců							
neuvedeno	127 661	9 498	22 852	20 392	14 218	16 981	43 720
bez zaměstnanců	90 854	7 046	17 972	14 340	11 786	14 332	25 378
1–9 zaměstnanců	20 326	1 399	3 764	2 910	2 091	2 655	7 507
10–49 zaměstnanců	3 942	292	702	461	422	574	1 491
50–249 zaměstnanců	1 070	76	183	172	116	136	387
250 a více zaměstnanců	234	13	37	29	32	27	96
Převažující činnost							
zemědělství, lesnictví a rybářství	11 461	1 884	3 014	1 181	1 821	1 975	1 586
průmysl	32 255	2 439	6 202	4 874	4 540	4 841	9 359
stavebnictví	28 172	2 739	4 937	4 372	3 330	4 836	7 958
velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	36 922	2 284	7 238	5 702	4 012	4 709	12 977

Zdroj: ČSÚ

Úroveň vzdělanosti pracovní síly v kraji se zvyšuje

Změny ve vzdělanostní struktuře pracovní síly jsou zřejmé především ve srovnání delšího časového období. Snižuje se podíl obyvatel se základním vzděláním. Ještě výrazněji se snížilo zastoupení osob se středním vzděláním bez maturity. Na druhé straně významný pozitivní rozdíl se týká změny vzdělání obyvatel mezi daty z SLDB 2011 a 2021. Za 10 let ubylo v kraji 66 346 obyvatel se základním vzděláním vč. neukončeného. Naopak přibýlo 33 272 obyvatel se středním vzděláním vč. vyučení (bez maturity), 4 046 obyvatel s úplným středním vzděláním vč. nástavbového a pomaturitního a zejména přibýlo 35 389 obyvatel s vysokoškolským vzděláním. Změny ve vzdělanostní struktuře jsou v MSK významné. Vzdělanostní struktura kraje je blíže popsána v kapitole 1.3 Sociodemografický vývoj.

Nižší míra podnikavosti a počtu podnikatelů

Region Moravskoslezského kraje vykazuje nízké hodnoty počtu podnikatelů na celkový počet obyvatel. Výjimku v tomto ohledu tvoří krajské město Ostrava, které podobně jako ostatní krajská města v ČR dosahuje nadprůměrných hodnot. Nízký počet podnikatelů je způsoben jednak nižší mírou podnikavosti (málo lidí se vůbec do podnikání pouští) a větší velikostí podniků (nadprůměrná velikost podniků dle počtu zaměstnanců).

Ke konci roku 2023 mělo v Moravskoslezském kraji své sídlo 244,1 tisíc ekonomických subjektů, z nichž 144,7 tisíc (59,3 %) vykazovalo podle statistických zjišťování nebo administrativních zdrojů ekonomickou aktivitu. Právnícké osoby se na všech subjektech v Moravskoslezském kraji podílely 26,4 %, tedy méně než na republikové úrovni (29,7 %).

V Moravskoslezském kraji bylo v Registru ekonomických subjektů zapsáno 179 527 fyzických osob, čímž se podílely na počtu všech ekonomických subjektů kraje 73,6 %. V porovnání s předchozím rokem se celkový počet fyzických osob v kraji snížil o 9,9 %. Mezi fyzickými osobami jednoznačně převažovali s podílem 90,6 % soukromí podnikatelé podnikající dle živnostenského zákona.

Nízké příjmy obyvatel

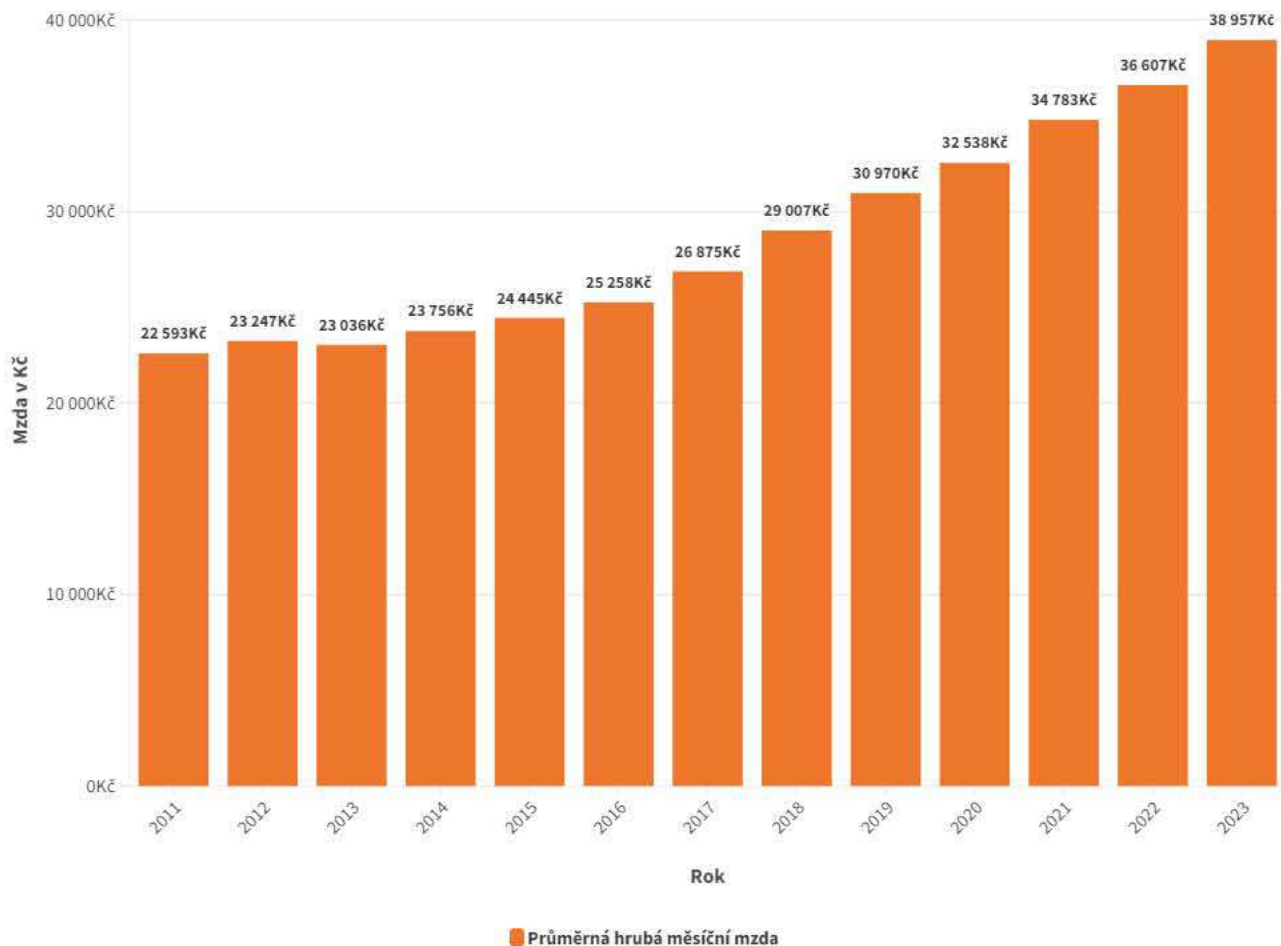
Čistý disponibilní důchod domácností v kraji stabilně roste. I přesto, že se jednalo o historická maxima, patřil čistý disponibilní důchod domácností na jednoho obyvatele Moravskoslezského kraje k těm menším v porovnání s republikovým průměrem.

51.Tabulka: Čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD) podle krajů v roce 2022

ČR, kraje	ČDDD celkem v mil. Kč	ČDDD na 1 obyvatele v Kč
Česká republika	3 492 295	326 752
Hl. m. Praha	560 956	423 290
Středočeský	472 993	340 037
Jihočeský	200 687	312 069
Plzeňský	190 690	323 108
Karlovarský	87 158	296 679
Ústecký	239 625	292 771
Liberecký	130 651	295 132
Královéhradecký	173 217	314 370
Pardubický	163 038	311 882
Vysočina	163 879	321 760
Jihomoravský	386 387	323 940
Olomoucký	187 703	297 423
Zlínský	175 892	302 873
Moravskoslezský	359 419	300 573

Zdroj: ČSÚ, 2023

34.Obrázek: Průměrná hrubá měsíční mzda v MSK v letech 2011 - 2023

Zdroj: ČSÚ

Průměrná mzda za 4. čtvrtletí 2023 dosahovala 40 298. Nižší průměr dosahoval pouze Karlovarský a Liberecký kraj.

Automobilový průmysl v MSK z pohledu zaměstnanosti

Automobilový průmysl je jedním z pilířů ekonomiky nejen Moravskoslezského kraje, ale také celého Česka. Sám Moravskoslezský kraj se stal domovem pro několik klíčových odvětví automobilového průmyslu a celkově zde působí více než 40 firem. Díky vysoké technologické úrovni, inovativnímu výzkumu a kvalifikované pracovní síle je region atraktivní destinací pro automobilové společnosti, a to včetně několika automobilových gigantů. Jedním z nejvýraznějších hráčů v tomto regionu je společnost **Tatra**, která se specializuje na výrobu nákladních automobilů, vojenských a speciálních vozidel, a automobilka **Hyundai**, která zde působí od roku 2008. Od tohoto okamžiku se výrazně posílil místní automobilový sektor i samotný nárůst dodavatelských firem v souvislosti s tímto odvětvím. Jednou z dalších klíčových společností, která se také významně podílí na rozvoji regionu, je německá automobilka **Porsche**. Ta rozšířila svou přítomnost v kraji v roce 2018, kdy v Ostravě otevřela své výzkumné a vývojové centrum se zaměřením na rozvoj softwaru v oblasti elektromobility či autonomní jízdy. Nespornou výhodou MSK je také existence technické univerzity (VŠB-TU). Právě tato kombinace umožňuje efektivní přenos know-how a vzdělávání pracovníků v oboru.

Moravskoslezský kraj se v rámci ČR také stává centrem výzkumu a vývoje alternativních pohonů. Nejedná se však pouze o elektromobilitu, ale také o využití vodíku jako paliva budoucnosti. V roce 2018 se Moravskoslezský kraj a město Ostrava dohodly na podpoře vodíkových technologií ve veřejné dopravě a podepsaly memorandum o spolupráci v této oblasti s firmou Vítkovice Cylinders ze skupiny **Cylinders Holding**.

V MSK sídlí řada podnikatelských subjektů, které působí v oblasti automobilového průmyslu a zaměstnávají více než **24 tisíc zaměstnanců**.

» Automobilový průmysl má v MSK velmi silné postavení

52.Tabulka: Podnikatelské subjekty působící v MSK v oblasti automobilového průmyslu*

Firma	Počet zaměstnanců	Začátek podnikání v kraji
BATZ CZECH, s.r.o.	150	19. 4. 2006
BRANO, a.s.	2100	30. 4. 1992
Brembo Czech, s.r.o.	1208	14. 9. 2009
Brose CZ spol. s.r.o.	3400	25. 5. 1994
CROMODORA WHEELS s.r.o.	275	27. 9. 2006
CTS Czech Republic s.r.o.	150	4. 1. 2006
Daechang Seat s.r.o.	249	15. 10. 2007
DONGHEE Czech s.r.o.	350	27. 2. 2007
DONGWON CZ, s.r.o.	290	30. 4. 2007
Erdrich Umformtechnik s.r.o.	237	20. 7. 2005
Erich Jaeger, s.r.o.	375	30. 7. 1999
GRUPO ANTOLIN OSTRAVA s.r.o.	255	3. 3. 2008
Hanon Systems Autopal, s.r.o.	1750	15. 12. 2003
Hyundai Glovis Czech Republic s.r.o.	580	29. 6. 2007
Hyundai Steel Czech s.r.o.	62	28. 5. 2007
Hyundai Transys Czech s.r.o.	602	21. 12. 2006
KARLA spol. s.r.o.	6-9	25. 6. 1991
KOMAS, spol. s.r.o.	150	9. 11. 1992
KSR Industrial, s.r.o.	390	11. 3. 2005
Magna Lighting Czech s.r.o.	86	21. 1. 2010
Maxion Wheels Czech s.r.o.	701	1. 1. 2011
MAZETA spol. s.r.o.	10-20	13. 12. 1991
MEPAC CZ, s.r.o.	75	6. 9. 2004
Mobis Automotive Czech s.r.o.	1284	22. 12. 2006
MS Technik spol. s.r.o.	375	5. 9. 2001
PAMET, spol. s.r.o.	150	14. 2. 1992
PLAKOR CZECH s.r.o.	1150	21. 6. 2006
Plastic Omnium LIGHTING CZECH s.r.o.	2750	15. 5. 2012
Remante Group s.r.o.	100	5. 3. 2014
RMT s.r.o.	25-49	27. 10. 1992
Rubix Czech s.r.o.	50-99	18. 6. 1996
SEJONG Czech s.r.o.	208	2006
SLAVÍK - Technické plasty s.r.o.	25-49	2. 8. 2004
SUNGWOO HITECH s.r.o.	1439	6. 9. 2005
Tawesco s.r.o.	750	5. 1. 1995
Vitesco Technologies Czech Republic s.r.o.	2800	25. 10. 2018
Celkem	24 600	

* Sdružených v Moravskoslezském automobilovém klastru

Zdroj: Moravskoslezský automobilový klaster, z.s., zpracování vlastní

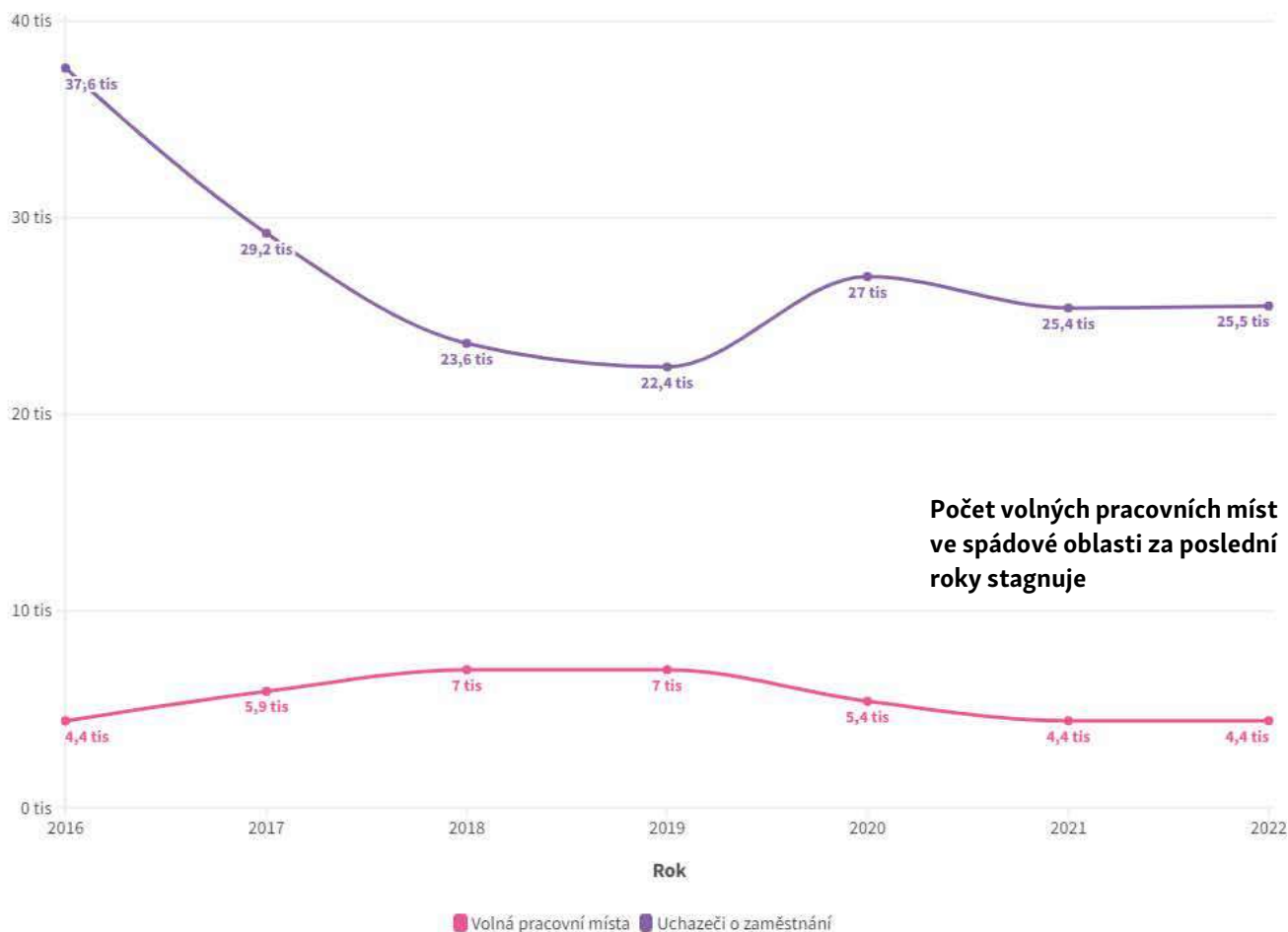
V tabulce jsou uvedeny pouze subjekty, které jsou součástí Moravskoslezského automobilového klastru, z.s. Jeho součástí není například automobilka **Tatra, a.s. (cca 1 100 zaměstnanců)** a **Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o. (3100)**.

2.1.1 Výchozí stav - spádové území 30 minut od budoucí SPP Lutyně

Průměrný podíl nezaměstnaných osob je v území stabilní. Nejnižší nezaměstnanosti dosáhl region v době před pandemií covidu-19 v roce 2019 - 5,5 %. Dlouhodobě je nezaměstnanost ve spádovém území (30 minut) vyšší než v rámci Moravskoslezského kraje a aktuálně (31. 12. 2023) dosahuje hodnoty 8,67 %, respektive 10,07 % (15 minut).

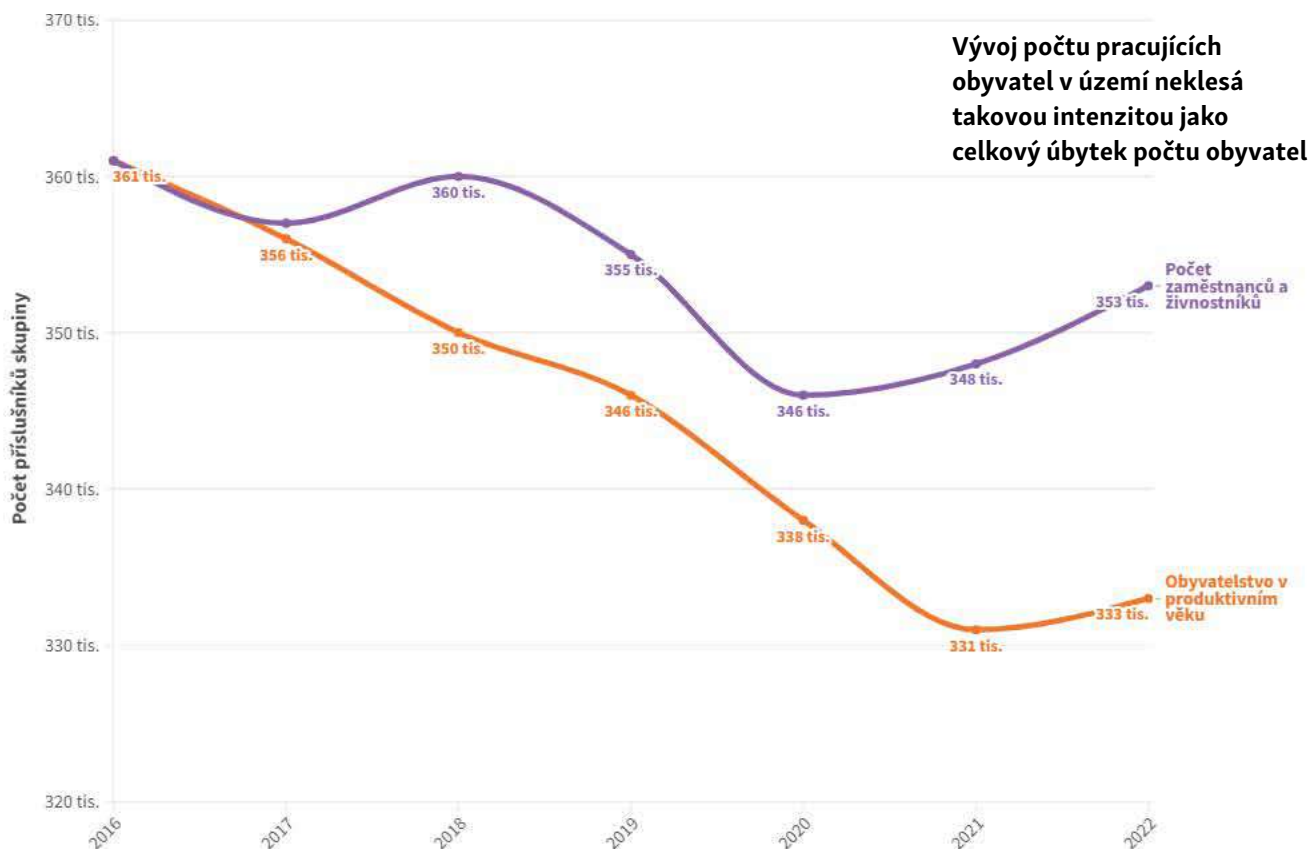
Důležitým ukazatelem potenciálu ekonomiky je poměr mezi počtem volných pracovních míst a počtem uchazečů o zaměstnání. Spádové území (30 min) od SPP Lutyně na české straně dlouhodobě vykazuje vyšší počet uchazečů. V roce 2022 byl tento poměr cca 1:5. Volných pracovních míst bylo v regionu 4 378, na které připadalo 24 531 uchazečů o zaměstnání. Jak ukazuje graf, tento podíl je od roku 2016 relativně stabilní.

35.Obrázek: Vývoj počtu pracovních míst na počet uchazečů ve spádovém území 30 minut od budoucí SPP

Zdroj: Průzkum podnikatelského prostředí Czechinvest

36. Obrázek: Vývoj počtu pracujících obyvatel ve spádovém území 30 min od budoucí SPP

Zdroj: Průzkum podnikatelského prostředí CzechInvest

Počet pracujících obyvatel ve spádovém území 30 min od budoucí SPP se mezi lety 2016 a 2020 konstantně snižoval, a to jak ve skupině obyvatel v produktivním věku (úbytek 15 tis.), tak i mezi zaměstnanci a živnostníky (úbytek 30 tisíc). Od roku 2020, respektive 2021 se trend obrací a počty pracujících obyvatel v obou sledovaných skupinách opět rostou.

Mobilita zaměstnanců za prací je však nízká. Více než polovina zaměstnaných obyvatel ve spádovém území pracuje ve stejné obci, ve které dlouhodobě bydlí. Data vychází ze SLDB 2021. Vyšší podíl osob zaměstnaných v obci bydliště je u populačně větších měst, kde je vyšší nabídka zaměstnání. Například v Ostravě pracuje i bydlí přes 75 % obyvatel. Nízká je naopak migrace za prací za hranice. V celkovém součtu jde o 2243 obyvatel, tedy necelé jedno procento zaměstnaných. Konkrétně se mobilitě pracovní síly věnuje kapitola Pohyb pracovní síly.

2.1.2 Aktuální trendy v oblasti zaměstnanosti

Cílem této kapitoly je blíže definovat potenciální zdroje a dostupnost zaměstnanců pro potřeby budoucí průmyslové zóny s ohledem na velikost a strukturu poptávky po práci v daném spádovém území. Z historického pohledu se nároky průmyslových zón na počet zaměstnanců dlouho podceňovaly. Průmyslové zóny vznikaly v ČR v uplynulých desetiletích primárně na podporu zaměstnanosti v regionech s vysokou nezaměstnaností. Zaměstnanci průmyslových zón se tak nejčastěji rekrutovali z místních obyvatel, tedy z obyvatel obcí a měst v bezprostředním okolí průmyslových zón. S ekonomickou konjunkturou a s poklesem nezaměstnanosti však problém s dostupností pracovní síly v bezprostředním okolí průmyslové zóny eskaluje.

Z toho důvodu je třeba při plánování nové průmyslové zóny odhadnout, kolik potenciálních zaměstnanců bude možné rekrutovat v území v přiměřené dojížděkové vzdálenosti od průmyslové zóny a kolik zaměstnanců bude nutné do přiměřené blízkosti průmyslové zóny přesídlit ze vzdálenějších území.

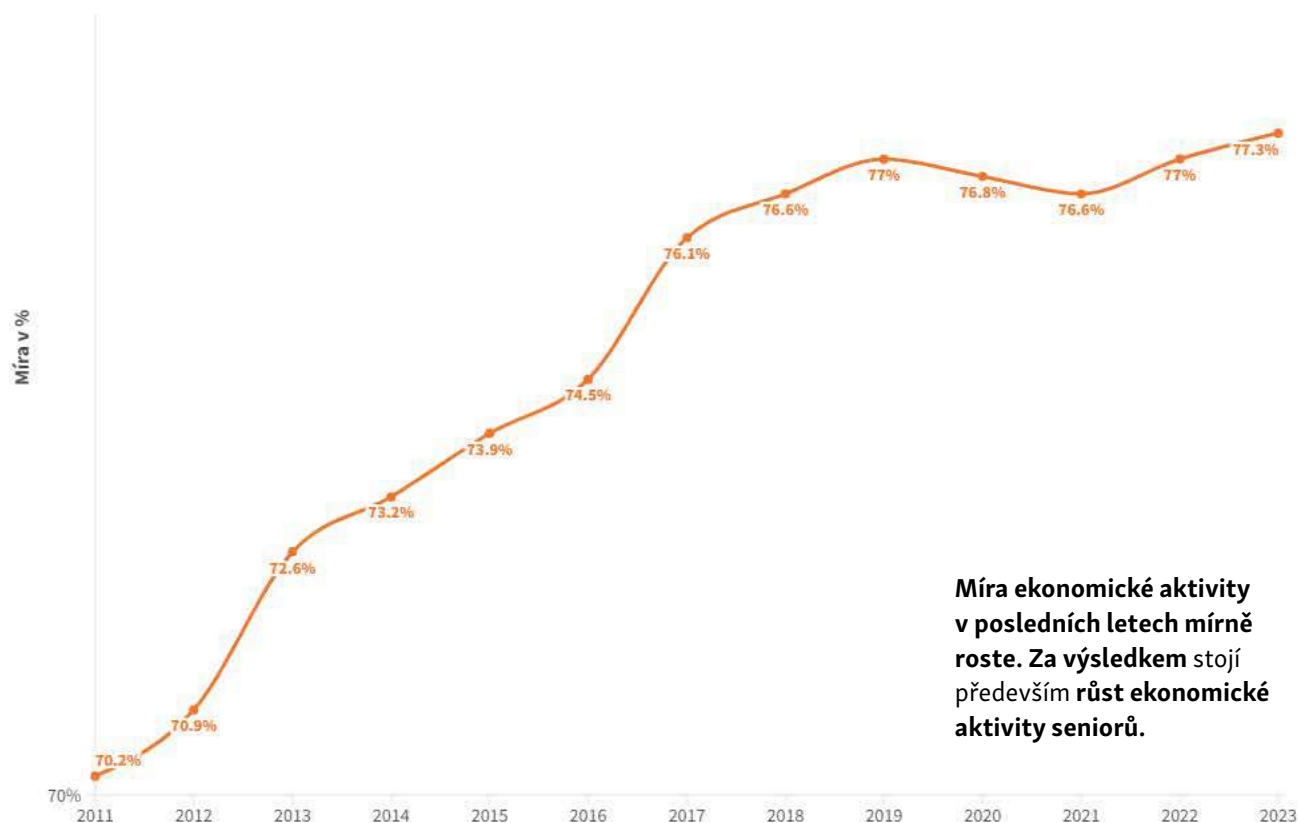
I v případě realizace investice průmyslového parku v Dolní Lutyni je tedy nutné se ptát, kolik zaměstnanců v území je dostupných, případně jaké jsou predikce vývoje zaměstnanosti a dostupnosti zaměstnanců na současném i budoucím trhu práce především ve spádovém území průmyslového parku, ale i v okolních regionech.

Prvním krokem, který je nutné provést, je základní **kvantifikace demografického vývoje**, ale i jeho dopadu na nabídku práce. Ten výrazně ovlivňuje také **míra ekonomické aktivity** v daném území a současně také **úroveň nezaměstnanosti**. Pro pochopení celkového kontextu je také nutné srovnání s okolními státy. Na základě dat o ekonomické aktivitě jednotlivých skupin obyvatel v ekonomicky aktivním věku je pak možné dělat potenciál zaměstnanosti daného území a očekávanou změnu velikosti a struktury poptávky po práci ze strany zaměstnavatelů.

Dle analýzy zpracované MPSV **míra ekonomické aktivity** osob v ekonomicky aktivním věku (15 až 64 let) v ČR v roce 2022 dosahovala 77 %. Její výše přitom dlouhodobě rostla, od roku 2011 se zvýšila téměř o 10 %.

Za rostoucím trendem míry ekonomické aktivity v ČR stojí především **růst ekonomické aktivity seniorů**, tedy osob ve věku 55 - 64 let a více. Jejich míra ekonomické aktivity vzrostla téměř o polovinu a v roce 2021 dosahovala 72 %. Důvodem takto vysokého růstu je zejména dlouhodobě konstantní zvyšování důchodového věku u celé české populace.

37.Obrázek: Míra ekonomické aktivity osob (15 až 64 let) v ČR v letech 2011 - 2022

Míra ekonomické aktivity v posledních letech mírně roste. Za výsledkem stojí především růst ekonomické aktivity seniorů.

Zdroj: Eurostat, zpracování vlastní

53. Tabulka: Míra ekonomické aktivity pro vybrané věkové skupiny

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
15-24 let	30 %	31 %	32 %	32 %	33 %	32 %	32 %	30 %	30 %	27 %	27 %
25-54 let	88 %	88 %	89 %	89 %	89 %	89 %	89 %	89 %	89 %	89 %	89 %
55-64 let	51 %	52 %	55 %	57 %	58 %	61 %	64 %	67 %	68 %	70 %	72 %

Zdroj: Eurostat, zpracování MPSV

U věkové skupiny 25 až 54 let je míra ekonomické aktivity velmi vysoká, ale dlouhodobě stabilní. U mladistvých (15 až 24 let) pak míra ekonomické aktivity nepatrně klesá.

Nicméně vzhledem k tomu, že důchodový věk do roku 2030 bude růst stejným tempem, jako rostl v letech 2011 až 2023, je možné předpokládat, že míra ekonomické aktivity celé české populace v ekonomicky aktivním věku bude i nadále růst, a to právě v důsledku růstu ekonomické aktivity skupiny seniorů. V současné době ale například Ministerstvo financí ve své makroekonomické prognóze předpokládá, že míra ekonomické aktivity bude stagnovat a v roce 2026 bude odpovídat 75,7 %.

Vývoj míry ekonomické aktivity by tak do roku 2031 velmi pravděpodobně neměl zesilovat vliv demografického vývoje na velikost nabídky práce.

Naopak, buď by vývoj ekonomické aktivity prakticky neovlivnil pokles počtu ekonomicky aktivních obyvatel a ten by odpovídal demografickému vývoji a poklesu počtu obyvatel v ekonomicky aktivním věku (předpoklad makroekonomické prognózy Ministerstva financí), nebo by alespoň částečně kompenzoval pokles počtu osob v ekonomicky aktivním věku (expertní odhad vývoje ekonomické aktivity vycházející zejména z růstu důchodového věku).

Míra ekonomické aktivity seniorů ve věku 60-64 let v roce 2021 byla historicky vysoká (52,5 %). I když jejich ekonomická aktivita přirozeně poroste v důsledku zvyšování důchodového věku, stále bude existovat významný prostor pro jejich větší zapojení na trhu práce. **S prodlužováním odchodu seniorů z trhu práce je však vedle finanční motivace spojena i otázka přizpůsobení pracovního prostředí seniorům nebo celoživotního doplňování potřebných dovedností.**

Dalšími možnými skupinami zaměstnanců, kteří by mohli najít uplatnění v budoucí průmyslové zóně, jsou **osoby se zdravotním postižením, osoby pečující o dítě** v rámci zkrácených úvazků (typicky matky na rodičovské dovolené) anebo externí zdroje – **migrace a agenturní zaměstnanci**.

2.1.2.1 Pohyb pracovní síly na trhu práce - aktuální trendy

Český pracovní trh aktuálně tvoří cca 5,2 mil. ekonomicky aktivních osob. Poptávka po pracovní síle na českém trhu práce v posledních letech významně převýšila nabídku. Tato situace postupně vedla ke vzniku až 220 tis. volných pracovních míst (jedná se pouze o místa evidovaná na Úřadu práce ČR, fakticky jsou odhady volných míst značně vyšší). Dle Hospodářské komory ČR **firmy v současnosti postrádají nejméně 300 000 zaměstnanců**. Česká republika má aktuálně druhý nejvyšší poměr volných pracovních míst ku celkovému počtu pracovních míst v EU, jedná se o 4,9 % oproti evropskému průměru 2,3 %. Zároveň má ČR velmi nízkou míru nezaměstnanosti (3,7 % k 31. 12. 2023). Současný nedostatek pracovních sil je tedy vedle struktury ekonomiky

skutečně způsoben zejména nedostatkem pracovní aktivní populace, nikoliv nekompatibilitou nebo nedostatečnou dovedností.

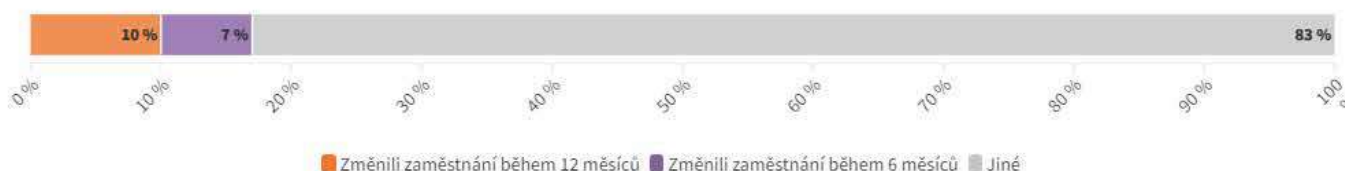
Při pohledu na aktuální situaci na trhu práce v MSK lze také vyzorovat určitá regionální specifika. MSK vykazuje nedostatek pracovních sil při nízkém podílu nezaměstnaných. Počítá se, že se podíl nezaměstnaných v roce 2024 a v letech následujících mírně zvýší. Nedostatek zaměstnanců je ve většině odvětví a regionů kraje a představuje jednu z hlavních bariér růstu produkce. Vlivem slabé ekonomické aktivity a přílivu uprchlíků z Ukrajiny se sice zmírnil nesoulad mezi poptávkou a nabídkou na trhu práce, avšak celorepublikový počet volných pracovních míst stále po většinu roku převyšoval počet uchazečů o zaměstnání. Přetrvávající nedostatek pracovníků tak posiluje poptávku po zahraničních zaměstnancích. Pro MSK je současně typické, že polovina okresů (Nový Jičín, Frýdek-Místek a Opava) si dlouhodobě udržuje poměrně solidní výši nezaměstnanosti v rámci celé ČR. Naopak dva největší okresy co do počtu obyvatel (Ostrava a Karviná) i Bruntál se svou periferní polohou a horským charakterem řadí již tradičně mezi oblasti s nejvyšším podílem nezaměstnaných, což v konečném důsledku způsobuje celkovou vysokou nezaměstnanost Moravskoslezského kraje.

Model pracovního trhu cíleně vytvořený pro ČR (Boston Consulting Group, 2022) do roku 2030, který obsahuje i dlouhodobější výhled hlavních trendů, ukazuje zásadní problémy, které bez včasného zásahu mohou zbrzdit českou ekonomiku:

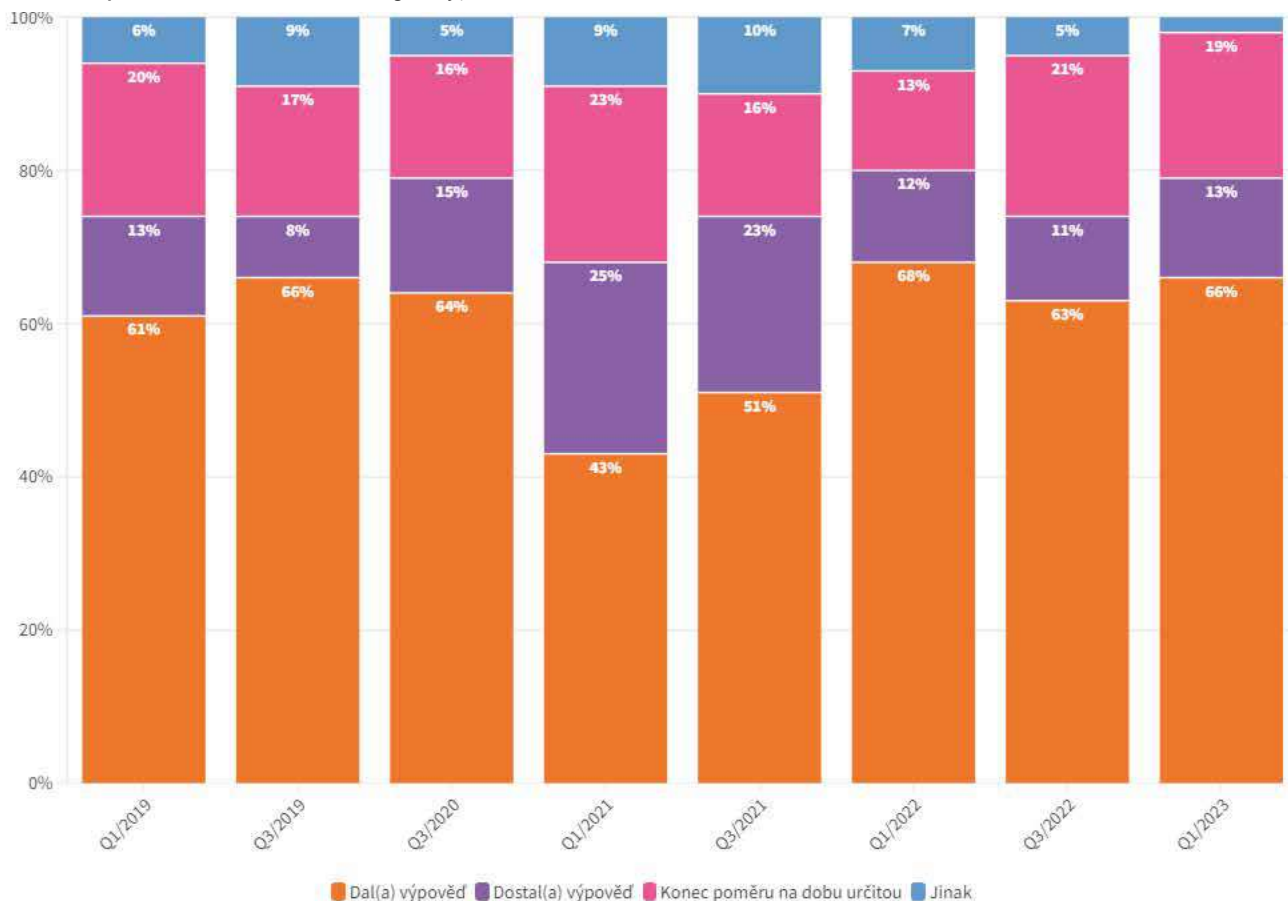
- **Struktura trhu se promění** – na trhu práce v současnosti chybí cca 220 tisíc pracovníků (dle ÚP, 05/2023). Do roku 2030 přijde cca 330 tisíc současných zaměstnanců o práci z důvodu zániku jejich pracovních pozic, zároveň vznikne přes půl milionu nových pracovních míst.
- **Pracovní síla zestárne** – do roku 2030 se zvýší počet lidí ve věku 50 - 65 let o 18 %.
- **Naroste množství neobsazených pozic** – nedostatek pracovníků se na trhu sice do roku 2030 zvýší „pouze“ o 10 tisíc (na 230 tisíc v absolutní hodnotě), avšak vlivem stárnutí populace a odchodu silných ročníků do důchodu se situace dramaticky zhorší především po roce 2030 a mezera poroste až na 400 tisíc v roce 2040.

» Běžná roční fluktuace ve zpracovatelském průmyslu se pohybuje mezi 14-17 %

38.Obrázek: Fluktuace zaměstnanců dle agentury JobsIndex 2023

39.Obrázek: Způsob fluktuace zaměstnanců dle agentury JobsIndex 2023

Zdroj: JobsIndex, 2023, zpracování vlastní

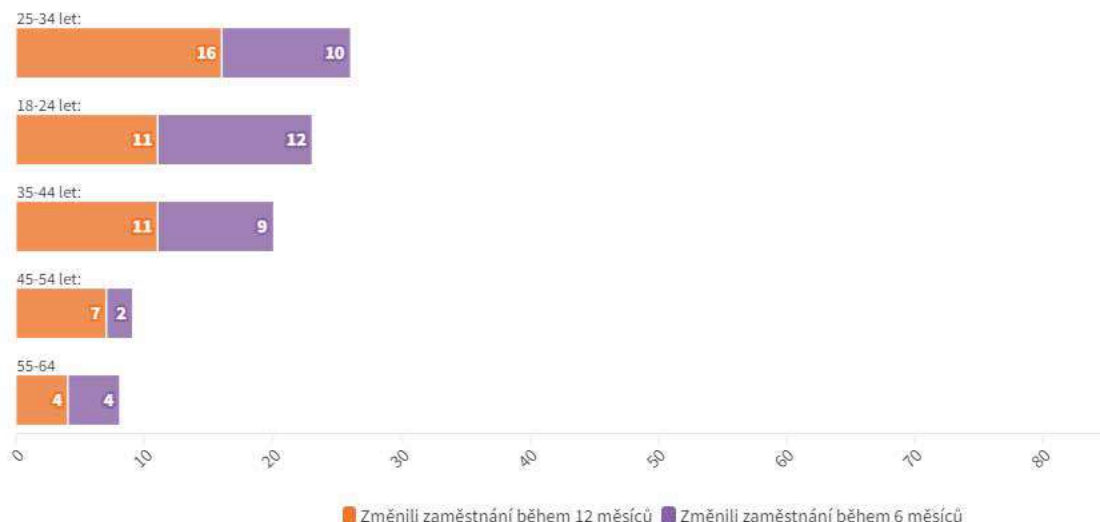
Míra fluktuace zaměstnanců na pracovním trhu a důvody pro změnu zaměstnání

Hlavním důvodem, proč lidé opouštějí své stávající zaměstnání, je zjištění, že u jiného zaměstnavatele je stejná práce lépe odměňována. Na základě průzkumů řady agentur působících v ČR na trhu práce se míra fluktuace zaměstnanců pohybuje v rozmezí **14 - 17 %**.

» Nejčastější důvod je změně zaměstnání je výše mzdy (79 %)

Mezi nejčastější důvody pro změnu povolání patří jednoznačně výše mzdy (79 %), s velkým odstupem jsou to dále různé firemní benefity, ať již ty přepočitatelné na peníze, nebo více volného času (obojí 34 %), pro třetinu lidí (33 %) je zásadní také větší flexibilita. Mezi další časté důvody patřil lepší přístup k lidem, náplň práce, dostupnost pracoviště, větší jistota práce a stabilita zaměstnavatele. Svoji roli také sehrávají vztahy na pracovišti a osobnost nadřízeného, což je důležité zejména pro mladší generace zaměstnanců z generace X a Y. Důležitá je i zpětná vazba, jejíž nedostatek může vést k frustraci a pocitu zbytečnosti, což následně vede k hledání nového zaměstnání, kde se zaměstnanci cítí užiteční, což je častější u generací Boomers a X. U zaměstnanců do 40 let bývá důvodem k odchodu také omezená možnost kariérního růstu.

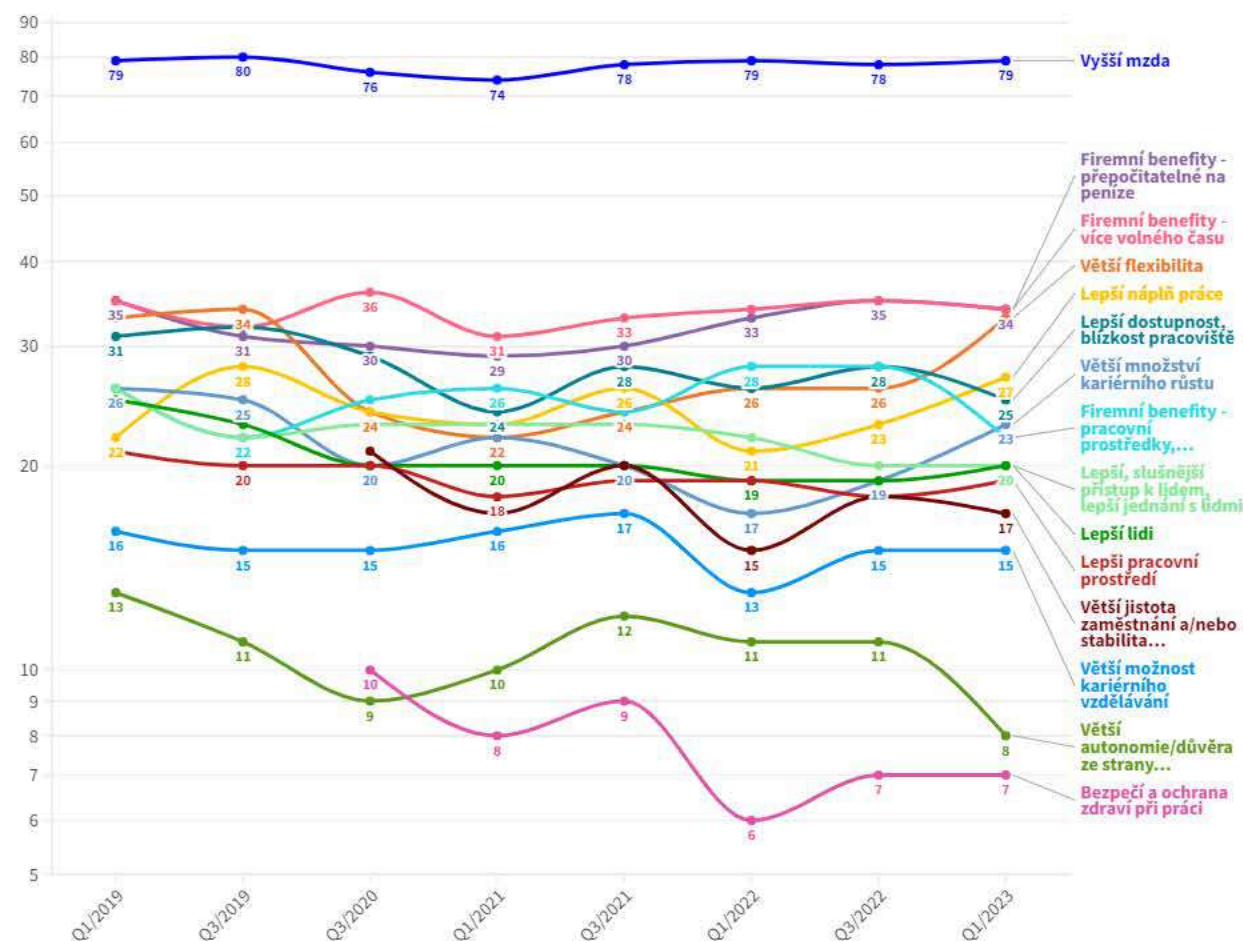
41.Obrázek: Věk fluktuace zaměstnanců dle agentury JobsIndex 2023

Zdroj: JobsIndex, 2023, zpracování vlastní

Vysokou fluktuaci dle výše zmíněných průzkumů vnímá jako problém 55 % firem, přičemž většina z nich se potýká s fluktuací na pozicích ve výrobě, v administrativě a u specifických pozic. Náklady na nábor a zaškolení nového pracovníka se dnes obvykle pohybují ve vyšších desítkách tisíc korun a po připočtení mzdy za první čtyři měsíce zapracování dosahují více než 300 tisíc Kč. Proto je často výhodnější investovat do stávajících zaměstnanců formou navýšení mzdy, benefitů nebo profesního rozvoje.

40.Obrázek: Motivace ke změně zaměstnání

Zdroj: JobsIndex, 2023, zpracování vlastní

Firmy se nejčastěji snaží porovnávat mzdy s konkurencí a udržet je na srovnatelné nebo vyšší úrovni, podporovat týmovou atmosféru prostřednictvím firemních setkání a teambuildingů, realizovat průzkumy spokojenosti a dle výstupů zlepšovat pracovní podmínky a zaměřovat se na profesní růst a kariérní rozvoj. Snižování fluktuace vyžaduje systematický a dlouhodobý přístup a nejvíce funguje, když zaměstnavatelé dokáží ve svých lidech vzbudit pocit, že jim na nich záleží. Pracovníci, kteří cítí zájem a vstřícnost nadřízených, jsou nejloajálnější. Přestože zvýšení mzdy je nejúčinnějším nástrojem k udržení zaměstnanců, firmy k tomuto kroku přistupují jen v 5 % případů, kdy se dozví o úmyslu zaměstnance odejít.

54.Tabulka: Počet zaměstnanců dle ekonomických odvětví CZ-NACE ve spádovém území 30 a 15 minut od budoucí SPP Lutyně

Obec	Počet obyvatel	Zaměstnaní celkem (SLDB 2021)	z toho podle odvětví ekonomické činnosti (CZ-NACE)				
			průmysl	stavebnictví	velkoobchod a maloobchod;	doprava a skladování	nezjištěno
Albrechtice	3 826	1 746	588	116	196	86	11
Bohumín	20 643	9 351	3 319	462	923	870	81
Český Těšín	23 487	10 634	3 463	570	1 411	593	97
Darkovice	1 385	632	169	60	93	49	3
Dětmarovice	4 395	2 113	727	124	214	135	11
Dolní Lutyně	5 288	2 491	845	134	268	204	9
Doubrava	1 180	507	188	35	51	47	4
Hať	2 576	1 243	338	130	142	75	5
Havířov	70 245	30 072	9 440	1 801	3 601	1 843	312
Hlučín	13 506	6 612	1 560	551	869	427	41
Horní Suchá	4 438	1 891	607	151	233	103	16
Chotěbuz	1 377	643	204	33	56	29	2
Karviná	50 172	20 398	6 816	919	2 122	1 096	306
Klimkovice	4 516	2 212	527	151	264	111	15
Kozmice	1 940	887	240	81	142	57	6
Ludgeřovice	4 955	2 389	589	209	307	174	16
Markvartovice	2 190	1 088	288	100	154	82	5
Orlová	27 966	12 388	4 469	634	1 379	733	148
Ostrava	283 504	133 983	32 221	8 396	16 162	8 996	1 265
Petrovice u Karviné	4 924	2 382	710	118	242	200	30
Petřvald	7 388	3 382	979	259	447	215	29
Rychvald	7 713	3 557	1 079	215	437	220	21
Stonava	1 772	816	257	40	82	40	11
Šenov	6 553	3 102	834	256	395	202	20
Šilheřovice	1 587	813	251	74	108	38	2
Vřesina	1 669	842	241	77	110	27	1
Celkem	559 195	256 174	70 949	15 696	30 408	16 652	2 467

Pozn.: Tučně jsou zvýrazněny obce ve spádovém území 15 minut od budoucí SPP Lutyně.

Zdroj: SLDB 2021, ČSÚ, zpracování vlastní

Relevantní zaměstnanci ve spádovém území 30 a 15 minut jsou vypočtení z celkového počtu ekonomicky aktivních obyvatel ve zvažovaných variantách dojezdnosti spádové oblasti s vyloučením CZ-NACE v následujících klasifikacích, které dle ČSÚ nevykazují statisticky významné zastoupení nebo nejsou svým zaměřením vhodné pro účely vzniku Gigafactory. Jedná se především o ekonomické činnosti v oblasti veřejného sektoru (např. vzdělávání, zdravotní a sociální péče), nebo zemědělství, lesnictví a rybářství, ale i oblast ubytování, stravování a gastronomie. Vybrány jsou dominantně klasifikace dle převažující ekonomické činnosti vhodné pro potřeby zaměření GF (průmysl; stavebnictví; velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel; doprava a skladování). **Ve spádovém území 30 minut od budoucí SPP Lutyně je dostupných celkem 256 174 zaměstnanců**, přičemž dle klasifikace CZ-NACE je **ve vybraných ekonomických odvětvích 133 705 zaměstnanců**, kteří by připadali v úvahu jako potenciální zaměstnanci pro budoucí Gigafactory.

2.1.2.2 Přechod k elektromobilitě a její vliv na zaměstnanost v odvětví automobilového průmyslu v ČR

Při **uvažované fluktuaci 14 - 17 %** (viz kapitola výše) se jedná o **19 - 23 tisíc zaměstnanců**, kteří každý rok mění své zaměstnání ve spádovém území 30ti minut. S ohledem na prokazatelně vyšší mzdy, které jsou v oblasti automobilového průmyslu v ČR (respektive MSK v porovnání s obdobnými pracovními pozicemi například ve zpracovatelském nebo těžebním průmyslu), a na fakt, že téměř 80 % zaměstnanců je motivováno ke změně zaměstnání na základě nabídky vyšší mzdy (JobsIndex, 2023), se lze domnívat, že řada z nich může pozitivně reagovat na nabídku zaměstnání právě v nově vznikajícím provozu Gigafactory.

Přechod od spalovacích motorů k elektromotorům přinese nejen významné ekonomické dopady pro celou ekonomiku ČR, ale bude mít také velký vliv na strukturu zaměstnanosti v tomto (pro ČR zásadním) průmyslovém odvětví. Podle dopadové studie společnosti Deloitte, která zpracovává tři možné varianty scénáře vývoje od úplné relokace automobilového průmyslu z ČR až po hladký přechod na výrobu elektromobilů, je pro potřeby této dopadové studie nejvhodnější právě zmíněný scénář s úplným přechodem výroby k elektromobilitě. Jedná se o variantu, kdy se lokální výrobci automobilů a dílů dokáží plně adaptovat a nahradit výrobu spalovacích motorů a souvisejících dílů výrobou elektromotorů, baterií a dalších součástí elektromobilů.

55. Tabulka: Varianta hladkého přechodu na výrobu elektromobilů v ČR a vliv na zaměstnanost

Zaměstnanost	celkem	přímý vliv	nepřímý vliv	indukovaný vliv
ČR celkem	5 346 092			
dopad na zaměstnanost	213 118	22 282	106 839	83 998
% z ČR na zaměstnanost	4	0,4	2,0	1,6

Zdroj: Deloitte, 2019, zpracování vlastní

Z dopadové studie od společnosti Deloitte vyplývá i odhad vlivu na zaměstnanost. Dle odhadu by vzniklo 213 tisíc nových pracovních míst. Tento nedostatek by byl z větší části saturován zaměstnanci, kteří již v automobilovém průmyslu působili v jiných částech výroby, ale se změnou výrobní technologie (v souvislosti s přechodem od spalovacích motorů k elektromobilitě) došlo ke změně jejich pracovní náplně, případně specializace. Obecně však platí, že výroba elektromobilů je méně náročná na pracovní sílu než výroba automobilů se spalovacím motorem. Dá se tedy předpokládat, že se s nástupem elektromobility sníží zaměstnanost v automobilovém průmyslu.

Jiná studie, která byla zpracována ve spolupráci poradenské společnosti PwC pro Evropskou asociaci dodavatelů automobilů CLEPA, upozorňuje nejen na pokles zaměstnanosti, ale i na celkovou proměnu poptávky po skladbě profesí v autoprůmyslu. Výroba baterií bude vyžadovat více vysokoškolsky vzdělaných odborníků a méně nekvalifikovaných pracovníků. Studie dále zhodnotila tři scénáře vývoje automobilového průmyslu, které mají vést k dosažení cílů Green Deal. Mezi nimi je současný přístup Evropské komise založený pouze na elektrických vozidlech navržený v balíčku Fit for 55, scénář radikálního nárůstu počtu elektromobilů a smíšený přístup, který zahrnuje jak technologii elektrických baterií, tak spalovacích motorů. Jedná se tedy o podobný přístup, jaký byl popsán v předchozí studii od společnosti Deloitte.

Z celkových výpočtů plyne, že za stávajícího scénáře zanikne v Evropě v průběhu desetiletí přibližně půl milionu pracovních míst ve výrobě pohonných jednotek, zejména v dodavatelském sektoru pro výrobu komponentů. Elektromobilita sice dá vzniknout novým pracovním místům, ta ale nahradí jen necelou polovinu těch aktuálních. Navíc absolutní většina pracovních míst, odhadem 70 %, skončí v průběhu relativně krátkého období v letech 2030 až 2035, což může mít významný dopad na socioekonomickou situaci v Evropě.

Tuzemský autoprůmysl ve výrobě spalovacích motorů v současnosti zaměstnává přibližně třetinu zaměstnanců celého českého autoprůmyslu. Nárůst pracovních míst ve výrobě elektropohonů v kombinaci se zbývajícím výrobou určenou pro trh s náhradními díly do aut se spalovacím motorem by mohl znamenat, že i v případě současného scénáře zůstane celková míra zaměstnanosti ve výrobě pohonných jednotek v roce 2040 přibližně stejná. Studie CLEPA a PwC odhaduje, že i za dvacet let se bude na výrobě pohonných jednotek podílet 41 tisíc zaměstnanců v českém autoprůmyslu. Výroba elektromobilů však vyžaduje výrazně méně kvalifikované pracovní síly a značně odlišný druh odborných pozic než u klasických aut. Elektromotor se skládá z podstatně méně součástí než spalovací motor, elektromobily nemají převodovku nebo výfukový systém. Na druhou stranu výroba autobaterií naopak vyžaduje více specializované práce a zaměstnanců s vyšší kvalifikací, poskytuje více pracovních míst pro vysokoškolsky vzdělané zaměstnance a méně pro strojní dělníky, kteří vyrábějí díly související se spalovacími motory. Většina pracovních míst v sektoru elektromobility se nachází v dodavatelském řetězci na výrobu baterií, kde jsou potřeba hlavně chemici, datoví analytici a další kvalifikovaní odborníci. To vše opět směřuje k vyššímu důrazu na zvyšování kvalifikace prostřednictvím průběžného vzdělávání a systému rekvalifikací, které mohou významně omezit negativní vlivy na zaměstnanost v oblasti automobilového průmyslu.

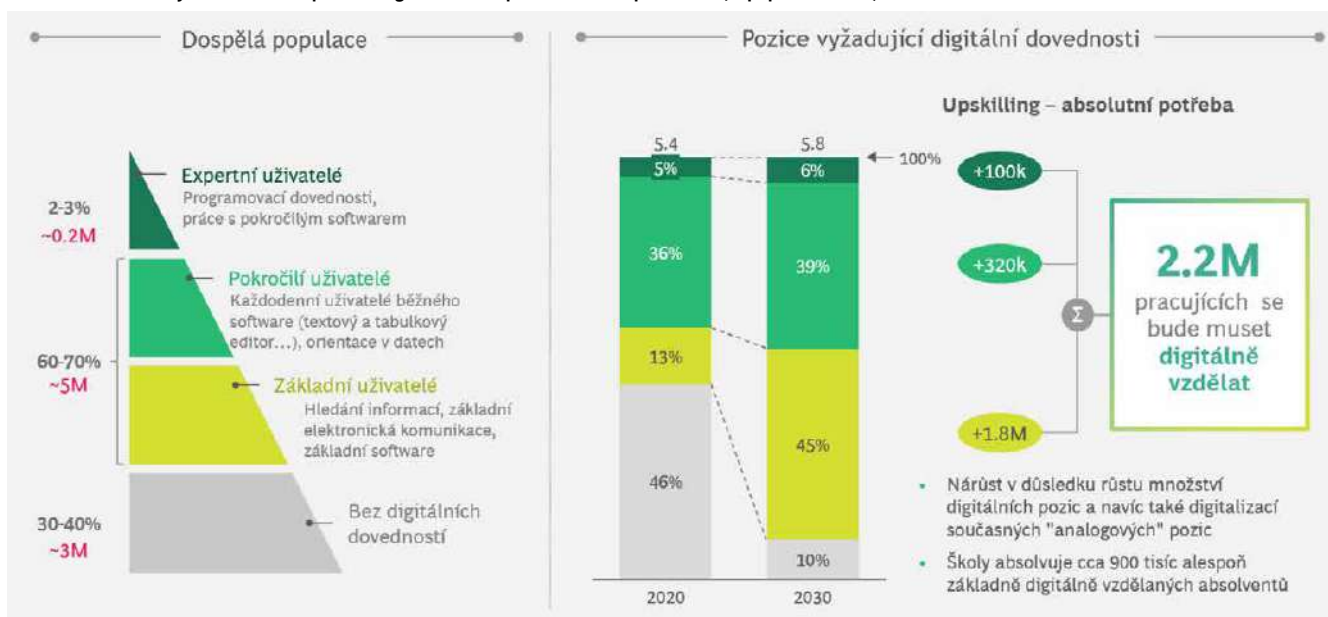
2.1.2.3 Potřeba celoživotního vzdělávání

Přestože český pracovní trh čeká do roku 2030 období změn zejména vlivem globálních megatrendů, většina pracovních pozic (4,2 mil.) se bude měnit pouze postupně a zaměstnanci budou moci zůstat ve svých profesích bez potřeby výraznější rekvalifikace (BCG, 2022). To však neznamená, že zůstanou stranou změn v ekonomice. **Zaměstnanci se budou muset přizpůsobovat, rozvíjet a vstřebávat nové znalosti a dovednosti i pro prosté udržení zaměstnání, přirozený růst produktivity.** Pro zrychlení tempa růstu ekonomiky na úroveň západních zemí bude potřeba skokového růstu zvyšování kvalifikace zaměstnanců.

Produktivita je kromě faktoru kapitálů a technologie závislá rovněž na faktoru vzdělání a kvalifikace. Zvyšování tohoto faktoru se projevuje přímo na růstu ekonomického výstupu (např. HDP), ale také nepřímo skrze umožnění využití pokročilejších technologií a přílivu kapitálu s nimi spojeného.

Podle statistik Evropské komise se Česko řadí mezi země s nízkým procentem průběžného vzdělávání dospělých. V roce 2021 se jednalo o 5,8 % dospělých, kteří se pravidelně měsíčně vzdělávají. Průměr EU činí 10,8 %, nejlepšími zeměmi jsou Švédsko, Finsko a Nizozemsko s 25–35 %. Jinak definované výzkumy ukazují, že přibližně 43 % zaměstnanců má možnost osobního rozvoje. V tomto případě se však jedná i o povinná pracovní školení nezbytná k výkonu povolání (nové technologie, firemní procesy) a školení bezpečnosti. Tato školení se odehrávají buď ve větších skupinách (75 %), nebo v poslední době stále častěji online formou. V tomto případě však nejde o upskilling v pravém slova smyslu, protože nejde o posun z motivace jednotlivce, nýbrž jen umožnění vykonávání současné pozice.

42.Obrázek: Současný stav a budoucí potřeba digitálních kompetencí na trhu práce v ČR (% populace, tisíce)

Zdroj: Boston Consulting Group, 2022

V praxi se ukazuje, že dochází k upřednostňování vzdělávání již kvalifikovaných a motivovaných pracovníků (administrativních pracovníků a pracovníků v manažerských pozicích) a pro méně kvalifikované a manuálně pracující profese je přístup ke vzdělávání podstatně snížen. Tím se mimo jiné dále prohlubuje nerovnováha v kvalitaci a snižují se možnosti individuálního růstu na pracovním trhu. Základem pro rozšiřování schopností a kvalifikace nad rámec nezbytných školení pro výkon současného povolání je individuální motivace jednotlivce. Průzkumy uvádí, že jen necelá polovina zaměstnanců je otevřena vzdělávání bez konkrétního stimulu.

Jedním z hlavních činitelů, který bude ovlivňovat většinu pracovních pozic, je pokračující digitalizace. Hlavní kompetencí, kterou bude potřeba budovat, jsou „digitální schopnosti“ nebo šířeji „kompetence pro digitální svět“, které zahrnují kromě schopnosti zacházet s technologiemi i další kognitivní a nekognitivní dovednosti. Je prokázáno, že vyšší procento obyvatelstva s digitálními schopnostmi je asociováno s vyšší produktivitou práce.

Dalším důležitým faktorem budou jazykové znalosti. Podle statistik Eurostatu 79 % dospělé české populace (25-64 let) deklaruje znalost alespoň jednoho cizího jazyka, což je nad průměrem EU (64 %). Na druhou stranu jsme druzí nejhorší v úrovni znalostí těch, kteří uvádí, že nějaký cizí jazyk umí. Premianty jsou Švédsko, Lucembursko, Dánsko, Malta, Finsko a pobaltské země (ruština je počítána jako cizí jazyk), kde více než 9 z 10 dospělých uvádí znalost alespoň jednoho cizího jazyka. Podle statistik společnosti Education First je ČR aktuálně na 27. místě na světě (23. v Evropě) ve znalostech angličtiny jako cizího jazyka. Nepříznivým trendem posledních let je postupný propad v tomto žebříčku, kdy se ostatní země dostávají před ČR.

Celoživotní vzdělávání v MSK a spolupráce s klíčovými aktéry v území

MSK se snaží celoživotní vzdělávání a rekvalifikaci pracovníků ze zanikajících odvětví (těžký průmysl, hutnictví, těžba nerostných surovin) systematicky podporovat řadou koncepčních opatření. Jedním z nich je například **Projekt TRAUTOM – Kompetence pro 21. století**, který je zaměřen na podporu vzdělávání v kontextu zelené a digitální transformace v Moravskoslezském kraji. Jedná se především o systematickou podporu různých forem vzdělávání, zvyšování kvalifikace a rozvoje kompetencí v klíkových průmyslových odvětvích v Moravskoslezském kraji (zejména automotive, hutnictví a ocelářství a energetika) s ohledem na trendy a probíhající transformaci regionu. Služby, které budou v rámci projektu poskytovány (od roku 2027), by měly regionu vytvořit plně funkční ekosystém pro podporu odborného vzdělávání. Tento systém bude dlouhodobě podporovaný MSK a udržovaný prostřednictvím služeb MS Paktu a ve spolupráci s dalšími partnery a organizacemi, případně potenciálními investory.

2.1.3 Vazba k řešené problematice

Obecná východiska

- **Česko dlouhodobě vykazuje jednu z nejnižších nezaměstnaností v Evropě.** V současnosti je bez práce jen **3,9 %** (k 31. 12. 2023) Čechů. Zároveň je zde však ve srovnání s evropským průměrem nízká produktivita práce (16. místo mezi zeměmi EU). Nízká nezaměstnanost je tak v kontextu ČR kombinací řady faktorů a v určitých aspektech je možné ji vnímat spíše negativně.
- MSK trápí nepříznivý vývoj na místním pracovním trhu. ÚP ke konci května 2024 eviduje 42 632 uchazečů o zaměstnání – meziročně **o téměř 4 tisíce osob více než před rokem** (38 938).
- **Problémem MSK zůstává dlouhodobá nezaměstnanost.** Podíl nezaměstnaných v kraji dosahoval ve konci roku 2023 úrovně 5,23 %, přičemž podíl nezaměstnaných ve spádovém území budoucí SPP Lutyně je dokonce více než 8,67 % (30 minut), respektive 10,07 (15 minut).
- Největší podíl nezaměstnaných byl dle ČSÚ evidován k 31. 12. 2023 ve správních obvodech **ORP Orlová (9,9 %), Karviná (10,2 %) a Havířov (8,8 %).**
- Ke konci roku 2023 sídlilo v MSK **244,1 tisíc ekonomických subjektů**, z nichž pouze 144,7 tisíc (59,3 %) vykazovalo ekonomickou aktivitu. Zatímco celkový počet ekonomických subjektů se **meziročně snížil o více než 18 tisíc**, subjektů se zjištěnou aktivitou bylo o 3,2 tisíce více než před rokem. Dochází nadále ke koncentraci podnikatelských aktivit v jeho jádrové oblasti (Ostravská aglomerace).
- Struktura zaměstnanosti v MSK prochází výraznou proměnou. Postupně klesá význam odvětví výroby základních kovů, hutních a kovodělných výrobků (18,2 tisíc a podíl 20,4 % v roce 2022) a **roste počet zaměstnaných v automobilovém průmyslu** (23,2 tisíc a podíl 20,4 % v roce 2022). Od roku 2010 se počet zaměstnanců v odvětví těžby a dobývání snížil o 51,4 %.
- Počet zaměstnaných ve službách narostl v MSK v letech 2010 - 2022 téměř o 10 %, podíl zaměstnaných ve službách a oborech s vyšší přidanou hodnotou nicméně stále zaostává za potenciálem kraje. **Chybějí investice s vyšší přidanou hodnotou, které by vhodně doplnily kvalifikační strukturu v oblasti zaměstnanosti.**
- V MSK k 31. 12. 2023 sídlilo celkem **26 zaměstnavatelů, kteří zaměstnávají více než 1 000 zaměstnanců**, přičemž 12 z nich je identifikováno dle CZ-NACE jako podnik, který spadá do oborového zařazení, které odpovídá zaměření budoucí SPP Lutyně.
- V oblasti automotive působí v MSK více než **40 podnikatelských subjektů, kteří zaměstnávají téměř 25 tisíc zaměstnanců.**
- Odhaduje se, že **3,6 - 4,4 tisíce zaměstnanců v MSK** (ročně) by v případě lepší nabídky pracovních podmínek (především vyšší mzdy) bylo ochotno **změnit své dosavadní zaměstnání.**
- **Průměrné mzdy v kraji dlouhodobě rostou, jejich růst je relativně pomalejší oproti jiným krajům ČR.** Příčinou zaostávání je proměna odvětvové struktury zaměstnanosti a pokles počtu zaměstnanců v průmyslových oborech, které se vyznačovaly nadprůměrnými platy (zejména těžební, hutnický a chemický průmysl) a pomalejší rozvoj zaměstnanosti ve znalostně náročných odvětvích služeb, které se vyznačují vyšší mzdovou úrovní (zejména služby ICT, peněžnictví a pojišťovnictví, vědecké a technické činnosti).
- Odhadovaná **průměrná fluktuace pracovníků je 14 - 17 %**, v segmentu zpracovatelského průmyslu by 37 % využilo dobrou pracovní nabídku (největším

motivátorem ke změně práce je výše mzdy), pokud by se jim naskytla.

- **V MSK se dlouhodobě snižuje počet obyvatel ve věkové skupině 15-64 let. Na konci roku 2023 jich bylo v kraji 757 tisíc** (od roku 1993 poklesl jejich počet o 13,7 %, což činí 120,6 tis.). **Současně tak dochází i k odlivu převážně mladých, často kvalifikovaných a talentovaných lidí mimo kraj.** Prognózy pro následující roky jsou ještě varovnější. Předpokládá se nedostatek kvalitních pracovních sil a absolventů pro potřeby firem, zejména technicky vzdělaných a připravených.
- Průměrný **věk obyvatel MSK mezi roky 1993 a 2023 vzrostl o 8,0 roku na hodnotu 43,5 let**, což jej řadí mezi kraje s vyšším průměrným věkem. Za tuto dobu přibyl v kraji 108 tisíc obyvatel ve věku 65+. Ve srovnání s republikovými hodnotami byla nadprůměrně zastoupena skupina obyvatel ve věku 65 let a více (populace MSK byla v roce 2023 čtvrtá nejstarší mezi kraji ČR).
- Dle prognózy ČSÚ pro MSK budou do roku 2070 odcházet z trhu práce do důchodu **silné generační ročníky**. Dá se očekávat, že stále více firem bude spoléhat na robotizaci a automatizaci, aby nedostatek pracovníků především ve výrobě dokázaly nahradit.
- Firmy a zaměstnavatelé disponující volnými pracovními příležitostmi **poptávají technicky orientovanou pracovní sílu**. Nejčastěji se jedná o **pomocné pracovníky, obsluhu strojů a zařízení, montéry, stavební a montážní dělníky**.
- Kromě toho požadují v čím dál větší míře, aby **absolventi a nově přijímaní pracovníci byli vybaveni praktickými zkušenostmi**. Řada firem musí nově nabitou sílu dovedněle a po několika letech jim poskytovat další podporu pro zaučení v praxi.
- **Zaměstnanci se budou muset přizpůsobovat, rozvíjet a vstřebávat nové znalosti a dovednosti** i pro prosté udržení zaměstnání, přirozený růst produktivity. Podle statistik Evropské komise se **Česko řadí mezi země s nízkým procentem průběžného vzdělávání dospělých (Eurostat, 2022)**. V roce 2022 se jednalo o 9,4 % dospělých, kteří se pravidelně měsíčně vzdělávají. Průměr EU činí 11,9 % (např. ve Švédsku 36,2 %).
- V kraji došlo k **rozšíření nabídky služeb Paktu zaměstnanosti**, rozvíjejícího systematickou podporu kariérového poradenství pro správnou volbu nebo změnu studia či profese a monitoring trhu práce, včetně predikcí jeho dalšího vývoje.

SPÁDOVÉ ÚZEMÍ 30 MINUT

- Celkový počet obyvatel **ve spádovém území do 30 minut od SPP Lutyně je více než 559 tisíc**.
- Ve spádovém území (30 minut) se nachází **19krát více** disponibilní pracovní síly, než je požadavek investora (pro 1 etapu realizace).
- Podíl nezaměstnaných ve spádovém území (30 minut) budoucí SPP Lutyně je 8,67 %.

SPÁDOVÉ ÚZEMÍ 15 MINUT

- Celkový počet obyvatel **ve spádovém území do 15 minut od SPP Lutyně je více než 67 tisíc**.
- Ve spádovém území (15 minut) od SPP Lutyně se nachází **2,8krát více** disponibilní pracovní síly, než je požadavek investora (pro 1 etapu realizace).
- Podíl nezaměstnaných ve spádovém území (15 minut) budoucí SPP Lutyně je 10,07 %.

2.1.4 Předpokládané požadavky investora na investici

Konkurenceschopnost firem je výrazně ovlivňována kvalifikační strukturou zaměstnanců společně s jejich znalostmi a dovednostmi. Vzdělanostní strukturu svých zaměstnanců si firmy v oblasti automobilového průmyslu přizpůsobují aktuálním potřebám ve spolupráci se školami i vlastními vzdělávacími aktivitami. Údaje roku 2021 potvrdily (AutoSAP, 2021), že největší skupinou podle dosaženého vzdělání zůstává stále střední odborné vzdělání s výučním listem, které má 41,1 % všech zaměstnanců. Následují úplné střední odborné vzdělání s maturitou s 20,6 %, vysokoškolské vzdělání s 15,9 %, základní vzdělání, kterým disponuje 10,5 %, dále úplné střední odborné vzdělání s vyučením i maturitou s 10,3 % zaměstnanců. Zbývající skupiny vzdělání souhrnně pojmenované ostatní formy vzdělání jsou zastoupeny spíše marginálně (1,6 % zaměstnanců).

- Poměr počtu zaměstnanců zařazených do dělnických profesí k počtu zaměstnanců vykonávajících technicko-administrativní činnosti se dlouhodobě pohybuje kolem hodnoty 2,2, což je z hlediska efektivity považováno ve vyspělých ekonomikách za přiměřený poměr.
- Na celkovém počtu zaměstnanců firem členů Sdružení automobilového průmyslu (AutoSAP) činí v ČR podíl pracovníků VaV 6,7 %, v rámci SPP (minimálně u hlavního investora) se předpokládá podíl pracovníků VaV vyšší, v rámci subdodavatelského parku nelze předpokládat vyšší podíl než průměr dle AutoSap.
- **Musí docházet ke stále většímu propojování výzkumu a vývoje mezi akademickými pracovišti a oblastmi automobilového průmyslu.** Výsledky aktivit akademické sféry musí přirozeně najít svoje „odbytiště“ v českých výrobních společnostech.
- Poměr počtu mužů a žen v automobilovém průmyslu je dle AutoSAP na úrovni 71 % mužů a 29 % žen. Bezpochyby je příležitostí v rámci možného SPP podpořit více zaměstnávání žen, a to vč. žen na mateřské dovolené (které dočasně nejsou na trhu práce). Rozdíly mezi muži a ženami jsou způsobeny a ovlivněny mnoha faktory, mezi které patří dlouhodobé strukturální překážky, vliv socioekonomické a technologické transformace, vliv ekonomických změn a další. Pokud investor umožní (vytvoří podmínky) pro vyšší zaměstnanost žen (flexibilní úvazky zejména v administrativních a manažerských pozicích, dětské skupiny či mateřská školka přímo v areálu SPP apod.), uvolnil by se tlak na substituci existujících pracovních míst na trhu práce. Obzvláště pokud charakter práce ve SPP umožňuje významně zvýšit podíl žen.

56. Tabulka: Predikovaná struktura zaměstnanců u hlavního investora SPP

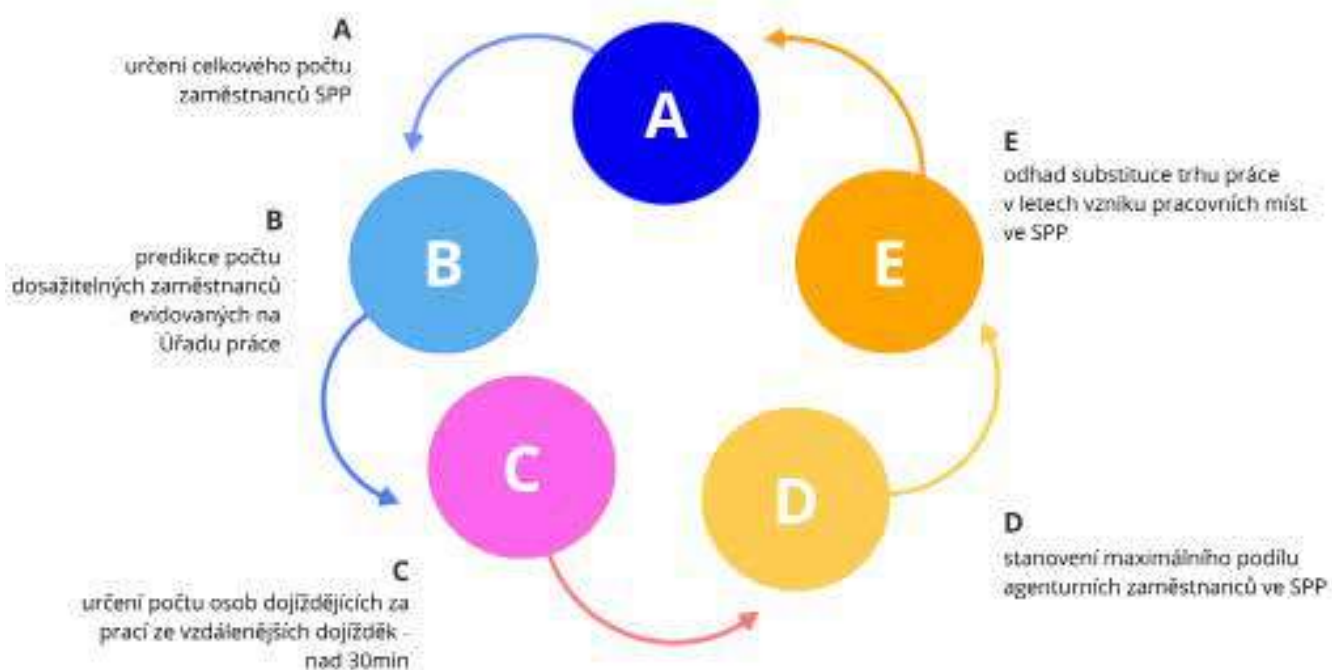
Pozice	FTE investor	%
Management	110	3
Ostatní	990	27
Operátoři výroby	2 200	60
VaV	293	8
Administrativní pracovníci	73	2
Celkem	3 666	100

Zdroj: Výpočtové poměry struktury zaměstnanců dle AutoSAP, 2021, zpracování vlastní

- Sektor „Automotive“ je jednou z pěti domén specializace v Regionální inovační strategii MSK. V rámci zajištění dostatečné kvalifikace budoucích zaměstnanců pro potřeby provozu SPP je klíčová dlouhodobá spolupráce se středními a vysokými školami v kraji. Jejich podíl na výchově nové generace techniků a specializovaných pracovníků pro oblast automotive je klíčový. V oblasti VaV je také nutná úzká spolupráce s výzkumnými pracovišti napříč VŠB-TUO, která se mj. podílí na vývoji autonomních vozidel, uplatnění robotiky, senzoriky a obecně digitální transformace řízení výroby.

2.1.5 Určení nároků na pracovníky

Počet zaměstnanců k usazení (Z_u) získáme následujícím postupem:

- **ad A)** Ve strategickém průmyslovém parku se předpokládá, že strategický investor vytvoří 3 666 pracovních míst. V rámci rozvoje SPP se předpokládá realizace dvou etap, přičemž každá etapa zahrnuje dvě stejně velké fáze. Předpokladem je, že strategický investor vytvoří cca 1 833 pracovních míst v každé jednotlivé fázi. Tedy pro etapu 1 se jedná o 3 666 pracovních míst a pro etapu 2 opět 3 666 zaměstnanců.
- **ad B)** Predikce počtu dosažitelných zaměstnanců evidovaných na Úřadu práce ČR. V obou scénářích vývoje nezaměstnanosti je počítáno se zapojením osob registrovaných na Úřadu práce, pokud míra nezaměstnanosti nepřekročí hranici 4 % (od skutečné nezaměstnanosti proto 4 procentní body odečítáme). Pakliže bude nezaměstnanost vyšší, s ohledem na charakter práce ve SPP předpokládáme zapojení max. 15 % z registrovaných uchazečů o zaměstnání.

Míra nezaměstnanosti za rok 2023 je vypočtena jako vážený průměr nezaměstnanosti ve všech obcích spádového území. Na základě sociodemografické analýzy Moravskoslezského kraje a z dat ČSÚ předpokládáme setrvalý mírný pokles počtu osob v produktivním věku (15-64 let), a to o -0,44 % ročně.

Spádové území dojezdnosti 30 minut

Tabulka predikuje množství disponibilních zaměstnanců evidovaných na Úřadu práce pro předpokládané etapy, kdy rok 2028 představuje etapu 1 a rok 2035 hypotetickou etapu 2.

Spádové území dojezdnosti 30 min od budoucí SPP Lutyně zasahuje kromě území ČR i na území Polska. S ohledem na dostatečnou kapacitu disponibilní tuzemské pracovní síly, která v obou spádových oblastech budoucí SPP Lutyně (15 i 30 minut) významně převyšuje požadavky investora (2,8násobek, respektive 19násobek požadovaného počtu), jsou analýzy v oblasti zaměstnanosti zaměřeny především na území ČR.

57.Tabulka: Počet disponibilních zaměstnanců evidovaných na Úřadu práce pro předpokládané etapy SPP

	2023	2028	2035
parametry pro normální scénář		-1,74 % vs. 2023	-3,05 % vs. 2028
počet obyvatel 15 - 64 let	355 368	349 178	338 533
pracovní síla	280 502	271 951	269 583
nezaměstnanost	8,67 %	8,67 %	8,67 %
uchazeči o zaměstnání	24 320	23 578	23 373
dosažitelní zaměstnanci (-4pb)	13 099	12 700	12 590
reálný počet DZ v % (15 %)	1 965	1 905	1 888

Zdroj: AQE advisors, a.s.
Pozn.: Rok 2028 představuje etapu 1 a rok 2035 hypotetickou etapu 2.

Spádové území dojezdnosti 15 minut

Tabulka níže predikuje množství disponibilních zaměstnanců evidovaných na Úřadu práce pro předpokládané etapy, kdy rok 2028 představuje etapu 1 a rok 2035 hypotetickou etapu 2.

Spádové území dojezdnosti 15 min od budoucí SPP Lutyně se nachází pouze na území ČR.

58.Tabulka: Počet disponibilních zaměstnanců evidovaných na Úřadu práce pro předpokládané etapy SPP

	2023	2028	2035
parametry pro normální scénář		-1,74 % vs. 2023	-3,05 % vs. 2028
počet obyvatel 15 - 64 let	43 738	43 738	43 738
pracovní síla	33 811	33 811	33 811
nezaměstnanost	10,07 %	10,07 %	10,07 %
uchazeči o zaměstnání	3 405	3 405	3 405
dosažitelní zaměstnanci (-4pb)	2 052	2 052	2 052
reálný počet DZ v % (15 %)	308	308	308

Zdroj: AQE advisors, a.s.
Pozn.: Rok 2028 představuje etapu 1 a rok 2035 hypotetickou etapu 2.

- **ad C)** Podíl počtu zaměstnanců dojíždějících do zaměstnání více než 30 minut vychází z analýzy dat SLDB 2021. Jedná se převážně o zaměstnance, kteří jsou motivováni ke vzdálenějšímu dojíždění za pracovními příležitostmi s vyšším mzdovým ohodnocením. Odhadované rozmezí poměru dojíždějících zaměstnanců na celkové zaměstnanosti SPP je **stanoveno na 6 %**. Číslo vychází ze zkušeností samospráv s obdobnou velikostí významné průmyslové zóny. Podrobněji viz kapitola Mobilita a konektivita v území.
- **ad D)** Maximální počet agenturních zaměstnanců je stanoven na úroveň 10 %, což odpovídá horní hranici doporučené MPSV a analýze poměru zastoupení agenturních zaměstnanců v existujících průmyslových zónách v ČR. V případě známých požadavků investora na kvalifikaci, které budou vyžadovat, lze strop agenturních pracovníků stanovit na úrovni max. 5 % (pokud nebude dostatek pracovní síly ve spádovém území).
- **ad E)** Odhad substituce na trhu práce v letech vzniku pracovních míst je vypočten následujícím způsobem:

59. Tabulka: Odhad míry substituce na pracovním trhu ve spádovém území dojezdnosti 30 min

	2023	2028	2035
disponibilní pracovní síla		-1,74 % vs. 2023	-3,05 % vs. 2028
pracovní síla celková	280 502	275 616	267 214
z toho relevantních CZ NACE	133 705	131 376	127 371
roční fluktuace / 15 %	20 056	19 706	19 106
mzdová motivace / 37 %	49 471	48 609	47 127
transformace trhu práce / 1 %	1 337	1 314	1 274
disponibilní prac. síla na trhu práce	70 864	69 629	67 507

Zdroj: AQE advisors, a.s.

Pozn.: Rok 2028 představuje etapu 1 a rok 2035 hypotetickou etapu 2.

60. Tabulka: Odhad míry substituce na pracovním trhu ve spádovém území dojezdnosti 15 min

	2023	2028	2035
disponibilní pracovní síla		-1,74 % vs. 2023	-3,05 % vs. 2028
pracovní síla	33 811	33 222	32 209
z toho relevantních CZ NACE	17 712	17 403	16 873
roční fluktuace / 15 %	2 657	2 611	2 531
mzdová motivace / 37 %	6 553	6 439	6 243
transformace trhu práce / 1 %	177	174	169
disponibilní prac. síla na trhu práce	9 387	9 224	8 943

Zdroj: AQE advisors, a.s.

Pozn.: Rok 2028 představuje etapu 1 a rok 2035 hypotetickou etapu 2

Komentář:

Odhad míry substituce je založen na analýze dostupného poznání transformace trhu práce a fluktuaci na pracovním trhu. Roční fluktuace vyjadřuje počet lidí, kteří v daném roce mění zaměstnání bez ohledu na další okolnosti. V případě příchodu investora s nabídkou významně odlišných mzdových podmínek (provázaných s dalšími benefity) lze očekávat významnou skupinu zaměstnanců (cca 37 %), kteří by o takové práci uvažovali nad rámec pracovníků, kteří běžně fluktuují. Transformace trhu práce vyjadřuje odhadované tempo (spíše pesimistické) změn na trhu práce související s pokračující automatizací a digitalizací (vč. nastupujících hybatelů typu AI).

2.1.5.1 Výpočet počtu disponibilních / nově usazených zaměstnanců

Pokud bychom za rozhodné území považovali pouze **oblast dojezdnosti 15 minut** tedy v SPP by pracovali primárně ekonomicky aktivní obyvatelé v tomto perimetru, lze dovodit, že převis disponibilní pracovní síly v rozhodných letech je **cca 2,8krát větší**, než požadavek investora na počet nových pracovních míst.

V případě rozšíření spádového území na **oblast dojezdnosti 30 minut**, tedy primární posuzovaná spádová oblast i pro další parametry dopadové studie, lze dovodit, že převis disponibilní pracovní síly v rozhodných letech je dokonce **cca 19krát větší**, než požadavek investora na počet nových pracovních míst.

Negativní faktory (nezaměstnanost, nízké mzdy) trhu práce a vysoká hustota zástavby (počet lidí žijících ve spádovém území) **nezakládají logické argumenty pro úvahu o příchodu nových osob k usazení díky realizaci SPP**. Na demografických datech obcí v území je nicméně zcela zřetelný trend suburbanizace, která je do jisté míry vyvolána mj. nedostatkem míst k výstavbě rodinných domů (zejména Karviná, Havířov). Zatímco ve větších městech dochází k postupnému snižování počtu obyvatel, v menších obcích v zázemí naopak populace roste. Lze proto očekávat, že vznik SPP by ztraktivnil lokality v blízkosti a motivoval část zaměstnanců pořídit nové bydlení (zejména výstavba rodinných domů). Odhad počtu nově usazených zaměstnanců/ osob (nikoli nově příchozích) je proto vypočten pro spádové území 15 minut - bezprostřední blízkost SPP.

61. Tabulka: Výpočet očekávaných pracovních sil v dojezdnosti 15 minut

		2028	2035	
Nově vzniklá pracovní místa ve SPP		3 666	3 666	parametr
Dosažitelní zaměstnanci z ÚP		302	293	max
Dojížděky za prací nad 15 min	20 %	733	733	min
Agenturní zaměstnanci	5 %	183	183	max
Možná substituce trhu		9 224	8 943	max
CELKEM disponibilní pracovní síla		10 443	10 152	

Zdroj: AQE advisors, a.s.

Pozn.: rok 2028 představuje etapu 1 a rok 2035 hypotetickou etapu 2.

Pozn.: Ve výpočtu byl zvýšen podíl zaměstnanců dojíždějících ze vzdálenosti nad 15 min (oproti 6 % u dojezdnosti nad 30 min).

62. Tabulka: Výpočet očekávaných pracovních sil v dojezdnosti 30 minut

		2028	2035	
Nově vzniklá pracovní místa ve SPP		3 666	3 666	parametr
Dosažitelní zaměstnanci z ÚP		1 931	1 872	max
Dojížděky za prací nad 30 min	6 %	220	220	min
Agenturní zaměstnanci	5 %	183	183	max
Možná substituce trhu		69 629	67 507	max
CELKEM disponibilní pracovní síla		71 963	69 782	

Zdroj: AQE advisors, a.s.

Pozn.: Rok 2028 představuje etapu 1 a rok 2035 hypotetickou etapu 2.

63. Tabulka: Výpočet očekávaných nároků na usazení nově příchozích

			byty	byty	domy	domy
Celkem		Nově příchozí zaměstnanci	Agenturní pracovníci	Dojížděky za prací z ČR	Přestěhovalí zam. (min)	Přestěhovalí zam. (max)
spádová oblast 15 min	Místa	NA	5 %	6 %	3 %	5 %
Fáze 1	3 666	0	183	220	110	183
Fáze 2	3 666	0	183	220	110	183
2028			183	220		
2029					27	46
2030					27	46
2031					27	46
2032					27	46
2033					27	46
2034					27	46
2035			183	220	27	46
2036					27	46
2037						

Zdroj: AQE advisors, a.s

Ve spádovém území dojezdnosti 15 minut lze očekávat poptávku po dočasném/přechodném bydlení max. 403 pracovníků pro každou etapu výstavby. Dále pak 110 až 183 zaměstnanců v každé etapě může postupně vyhledávat v území bydlení v rodinných domech, a to buď formou pořízení, či vlastní výstavby.

Kapitola se zaměřuje na oblast bydlení ve spádové oblasti do 30 a 15 minut od SPP Dolní Lutyně. Tedy jaká existuje nabídka komerčních nemovitostí, jaké jsou nabídkové ceny bydlení za prodej a pronájem bytových jednotek a zejména jaký je prostor pro případnou další bytovou výstavbu v obcích.

2.1.6 Očekávané dopady na oblast zaměstnanosti

64. Tabulka: Klasifikace dopadů SPP na oblast zaměstnanost (1/2)

Dopad	Popis	Kvantifikace	Významnost
Vznik nových přímých pracovních míst	Nová pracovní místa u investora strategické investice, kvantifikace je vyjádřena pro realizaci etapy 1 a případné etapy 2.	3 666 / 7 332	*****
Nová nepřímá a indukovaná pracovní místa	Výstavba SPP bude mít výrazný vliv na vznik dalších pracovních míst díky nepřímým a indukovaným efektům. Pro výrobní průmysl a technologické sektory se multiplikátor zaměstnanosti často pohybuje mezi 1,5 a 4 (nepřímá a indukovaná místa). Pro výpočet je použit konzervativní odhad multiplikátoru zaměstnanosti 2,5, což znamená, že na každé přímé pracovní místo vzniknou další 2,5 nepřímá nebo indukovaná pracovní místa.	9 165 / etapa	****
Snížení nezaměstnanosti ve spádovém území	Část zaměstnanců se bude rekrutovat z řad nezaměstnaných, cca 15 % z registrovaných uchazečů může být vhodných pro práci ve SPP. Ve spádovém území 30/15 min je ke dni zjišťování míra nezaměstnanosti vysoká - 8,67 % / 10,07 %.	pokles 1-2 p.b.	****
Zvýšení kvalifikace pracovní síly	Práce v novém odvětví vyvolá tlaky na růst kvalifikace pracovníků i uchazečů o práci, tento tlak bude následně promítnut i do dalších provozů ve spádovém území díky nutnosti zvýšení produktivity práce.	NA	***
Přítomnost stabilního zaměstnavatele v širším regionu	Jistota velkého strategického investora s dobrou nabídkou práce zlepšuje podnikatelské prostředí i důvěru lidí/firem k ekonomickému rozvoji.	NA	**
Zlepšení pracovních podmínek	Pracovní podmínky (mzda, benefity, organizační kultura atd.) vytvoří ve středním období nový standard pro zaměstnavatele v území - obecně dojde ke zvýšení kvality života dotčených osob.	NA	***
Multiplikační tlak na růst mezd	Nabídka nové, dobře placené práce vytvoří tlak na další zaměstnavatele v území, kteří se budou muset nové konkurenci přizpůsobit - budou nuceni nabízet lepší pracovní podmínky, aby si zaměstnance udrželi/našli nové. Pro výpočet je použit konzervativní odhad dopadu na 7 % relevantních pozic v 1. etapě a celkově 15 % relevantních pozic při realizaci obou etap.	navýšení mezd o 25-60 % dle typu pozic pro dalších 9 196 / 19 106 zaměstnanců	***
Zvýšení fluktuace ve spádovém území	Lze očekávat, že míra fluktuace zejména v rozhodných náborových letech zvýší nad běžnou úroveň cca 14-17 %, a to zejména díky motivačním mzdovým podmínkám investora.	nárůst o 5-9 p.b.	**
Zánik/omezení firem s nízkými mzdami	Zejména firmám, které nebudou schopné reagovat na měnící se podmínky trhu práce (lepší mzdové podmínky) a nezvýší přidanou hodnotu práce, hrozí významné omezení či zánik.	NA	*

Pozn.: významnost dopadu je klasifikována jako negativní/pozitivní. Počet * určuje intenzitu významnosti konkrétního dopadu výstavby SPP do daného území.

***** - negativní, ***** - pozitivní.

65.Tabulka: Klasifikace dopadů SPP na oblast zaměstnanost (2/2)

Dopad	Doporučení k mitigaci/ komentář
Vznik nových přímých pracovních míst	Spolupráce se strategickým projektem TRAUTOM, který se zaměřuje na vzdělávání pracovníků ve firmách, zvyšování jejich kompetencí nebo rekvalifikace. Dále spolupráce s ÚP a využití nástrojů APZ pro přípravu pracovní síly (zejména lidí evidovaných na ÚP).
Nová nepřímá a indikovaná pracovní místa	Potřeba nepřímých a indukovaných pracovních míst bude rozvržena v jednotlivých letech realizace investiční etapy, doporučujeme vytvořit model předpokládaných typů nových pracovních míst a v návaznosti na útlum některých provozů, vč. dodavatelského řetězce postupně pracovníky rekvalifikovat. Lze předpokládat, že nová pracovní místa budou v provozech/službách s vyšší HDP.
Snížení nezaměstnanosti ve spádovém území	Zvýšení podílu dosažitelných zaměstnanců z ÚP lze podpořit vhodnými nástroji APZ (zejména rekvalifikace a příspěvky na vzdělání), případně zapojením do strategického projektu MSK TRAUTOM.
Zvýšení kvalifikace pracovní síly	Aktivní spolupráce Moravskoslezského kraje jako zřizovatele středních škol, propojování všech stupňů vzdělávací soustavy.
Přítomnost stabilního zaměstnavatele v širším regionu	Může dlouhodobě pomoci zpomalit brain drain lidí ze spádového území, nabídka dobré a dobře placené práce patří mezi hlavní motivátory lidí (zejména mladých) ke stěhování.
Zlepšení pracovních podmínek	dtto
Multiplikační tlak na růst mezd	Pesimistický odhad počtu pracovníků z relevantních CZ NACE, kterých se ve spádovém území dotkne navýšení mezd díky SPP, navýšení bude cílit ke 3. kvartilu hrubé mzdy dané pozice.
Zvýšení fluktuace ve spádovém území	Předpokládá se, že „otřesy“ budou zejména v rozhodných letech, následně se situace vrátí do běžného stavu.
Zánik/omezení firem s nízkými mzdami	Programy APZ pro plynulý přechod zaměstnanců do nových podniků.

2.2 Bydlení

Hlavní zjištění

- Předpokládá se, že **naprostá většina zaměstnanců SPP bude dojíždět** ze spádového území 30 minut, tedy se za práci do tohoto území nebude stěhovat.
- Ve vymezeném území je zcela zřetelný **trend suburbanizace**, která je do jisté míry vyvolána mj. nedostatkem míst k výstavbě rodinných domů ve větších městech (zejména Karviná, Havířov), kde také dochází k postupnému snižování počtu obyvatel. Ve spádovém území 30 minut klesl počet obyvatel v období 2010 - 2023 o -9 %, ve spádovém území 15 minut o -5,5 %. V menších obcích v zázemí naopak populace roste (Dolní Lutyně +6 %, Rychvald +10 %, Dětmárovice +10 %).
- Lze očekávat, že **vznik SPP Lutyně ztraktivní lokality** (mírně pozitivní trend zhodnocení ceny nemovitostí) v její blízkosti a motivuje část zaměstnanců pořídit si zde nové bydlení (zejména rodinné domy).
- Modelově se odhaduje, že v každé fázi bude hledat 110 - 183 zaměstnanců (tedy **cca 147 - 246 osob k usazení**) místo k bydlení v blízkosti SPP Lutyně (v obcích na hlavních dojezdových trasách).
- Ve spádové oblasti do 15 minut od SPP je k dispozici **dostatek rozvojových ploch pro výstavbu rodinných domů** (245 ha, což odpovídá více než 9 000 novým obyvatelům v rodinných domech).
- V obci Dolní Lutyně je dle platného územního plánu pro bydlení vyčleněna plocha 35 ha (pro cca 1 300 obyvatel), v části Věřňovice je pak stavební uzávěra.

2.2.1 Výchozí stav bydlení - spádová oblast do 30 minut od SPP Dolní Lutyně

2.2.1.1 Neobydlené byty ve spádové oblasti do 30 minut od SPP Dolní Lutyně

Ve spádové oblasti do 30 minut od SPP Dolní Lutyně je v některých menších obcích do cca 3 000 obyvatel vyšší podíl neobydlených bytů, které mají potenciál pro rekonstrukci či regeneraci. Klíčovým faktorem jejich využití je však technický stav, který v současné době znemožňuje část jejich využití.

Nejvyšší podíl neobydlených bytů vykazují menší obce jako Hať, Chotěbuz a Vřesina, kde podíl neobydlených bytů přesahuje 20 %. Naopak nízký podíl neobydlených bytů mají větší města jako Ostrava, Karviná a Havířov. Průměrně je ve spádové oblasti Dolní Lutyně 8 % neobydlených bytů. Podle posledního SLDB 2021 se v Česku nachází celkem 860 tisíc neobydlených bytů, což představuje podíl 16,1 %. Tento počet se za posledních 30 let zdvojnásobil a přibližně 70 % těchto bytů se nachází v rodinných domech.

2.2.1.2 Nabídka bydlení ve spádové oblasti do 30 minut od SPP Dolní Lutyně

Při pohledu na dostupnost bydlení v obcích spádového území Dolní Lutyně vyplývá, že největší nabídka bydlení se nachází v SO ORP Ostrava-město.

Z analýzy dostupného bydlení dle největšího inzertního portálu realit v ČR je zřejmé, že v jednotlivých ORP, které spadají do výběru spádové oblasti do 30 minut od SPP Dolní Lutyně, bylo v dubnu 2024 dostupných celkem 2 091 nemovitostí. Zatímco bytů k prodeji bylo v území 593, tak pronájmů bytů bylo nabízeno téměř jednou tolik, konkrétně 954 bytů. Zcela opačná situace je naopak u bytů v rodinných domech. Bytů v rodinných domech je k prodeji 513, zatímco k pronájmu pouze 31.

66. Tabulka: Vybrané obce ve spádové oblasti do 30 minut od SPP Dolní Lutyně s nejvyšším a nejnižším podílem neobydlených bytů

Obec	Podíl neobydlených bytů
Hať	21,5 %
Chotěbuz	20 %
Vřesina	21 %
Ostrava	7,7 %
Karviná	8 %
Havířov	4,4 %
Spádová oblast 30 min od Dolní Lutyně	8,4 %

Zdroj: ČSÚ

I z této analýzy nabídky Sreality vyplývá, že nabídka dostupných komerčních nemovitostí k bydlení ve spádovém území do 30 minut od SPP Dolní Lutyně je široká a umožní pokrýt poptávku v případě potřeby až několika tisíc osob. V tabulkách je pak popsána struktura bytového fondu ve spádové oblasti, která je v komerční nabídce k bydlení.

Nejvíce bytů k pronájmu je o velikosti 2+kk, 2+1, jejich podíl činí 48 %. Naopak nejméně je bytů k pronájmu o velikosti 4+kk, 4+1 a více, jejich podíl činí 4 % nabídek. Byty, které nejvíce poptávají rodiny s dětmi, tedy 3+kk, 3+1 a více jsou v nabídce zastoupeny z cca čtvrtiny nabídky.

Nejvíce bytů k prodeji je o velikosti 2+kk, 2+1, jejich podíl činí 37 % (je jich méně než k pronájmu). Ve spádové oblasti je i dostatek bytů k prodeji o velikosti 3+kk, 3+1 a více, jejich podíl činí téměř 50 % z nabídky (téměř 300 bytů). Jedná se o velikost bytů, které vyhledávají při koupi především rodiny s dětmi.

67.Tabuka: Analýza dostupného bydlení ve spádovém území do 30 minut od místa SPP Lutyně dle portálu Sreality (k 04/2024)

ORP	Bytů k pronájmu	Bytů k prodeji	Domů k pronájmu	Domů k prodeji	Celkem
Orlová	47	21	3	81	152
Karviná	82	64	6	36	188
Bohumín	12	16	2	49	79
Havířov	229	55	4	76	364
Český Těšín	16	16	2	42	76
Ostrava	555	415	13	218	1 201
Hlučín	13	6	1	11	31
Celkem	954	593	31	513	2 091

Zdroj: Sreality.cz, zpracování vlastní
Pozn.: Předpokládáme, že Sreality reprezentují přibližně 80 % trhu. Do výběru v dané analýze spadají obce ve vymezeném spádovém území do 30 minut od SPP Dolní Lutyně. Nejedná se tedy o celkový počet všech obcí v nabídce portálu ve vymezených ORP.

68.Tabulka: Analýza dostupného bydlení ve spádovém území do 30 minut od místa SPP Lutyně dle portálu Sreality - byty v bytovém domě k pronájmu (04/2024)

ORP	1+kk, 1+1	2+kk, 2+1	3+kk, 3+1	4+kk, 4+1 a více
Orlová	16	17	13	1
Karviná	22	42	13	5
Bohumín	5	4	2	1
Havířov	58	115	46	10
Český Těšín	5	6	3	1
Ostrava	163	269	99	24
Hlučín	3	8	2	0
% na celkem byty k pronájmu	29%	48%	19%	4%

Zdroj: Sreality.cz, zpracování vlastní

69.Tabulka: Analýza dostupného bydlení ve spádovém území do 30 minut od místa SPP Lutyně dle portálu Sreality - byty v bytovém domě k prodeji (04/2024)

ORP	1+kk, 1+1	2+kk, 2+1	3+kk, 3+1	4+kk, 4+1 a více
Orlová	6	5	9	1
Karviná	10	27	13	140
Bohumín	5	6	3	2
Havířov	13	18	19	5
Český Těšín	2	4	5	5
Ostrava	46	157	155	57
Hlučín	1	1	4	0
% celkem byty k prodeji	14%	37%	35%	14%

Zdroj: Sreality.cz, zpracování vlastní

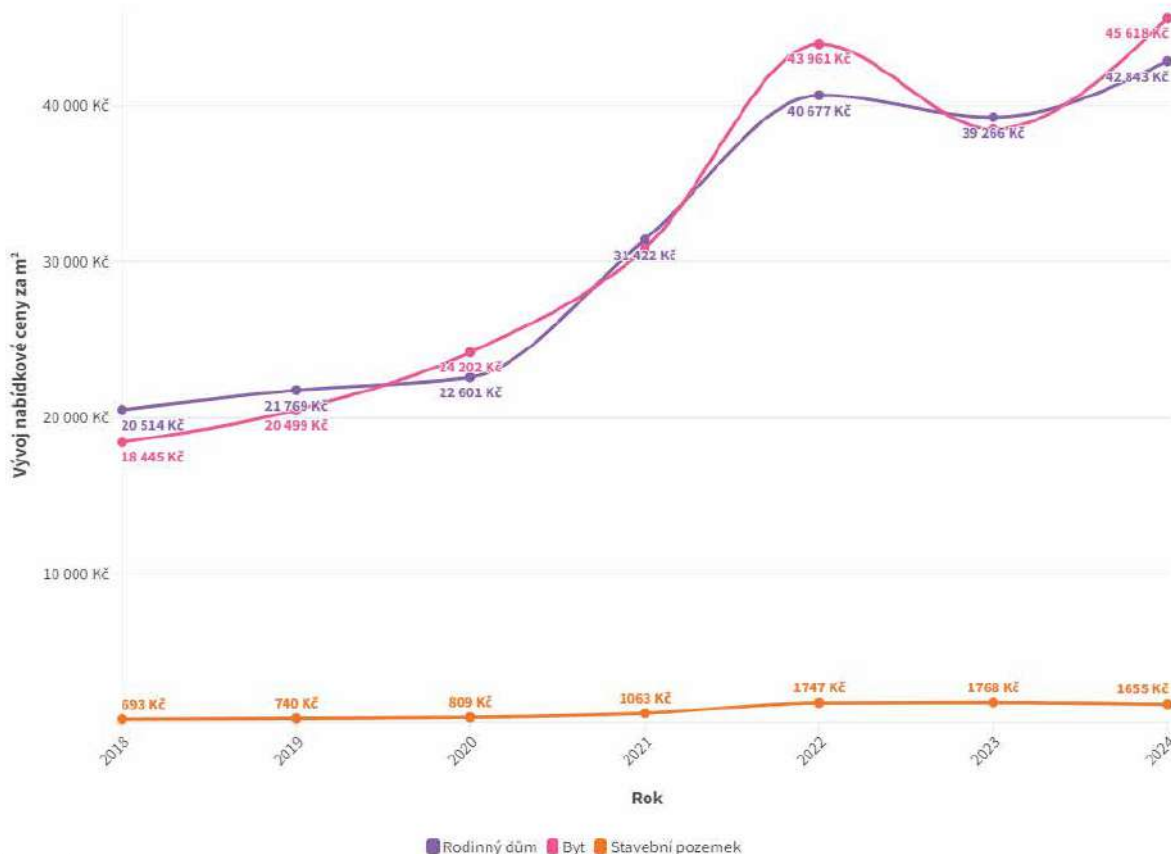
2.2.1.3 Vývoj nabídkové ceny rodinného domu, bytu a stavebního pozemku ve spádové oblasti do 30 minut od SPP Dolní Lutyně

Zajímavý pohled nabízí vývoj nabídkové ceny bytových jednotek a stavebních pozemků za m² ve spádové oblasti Dolní Lutyně podle webu Sreality.cz.

Nabídková cena bydlení ve spádové oblasti Dolní Lutyně vzrostla nejvíce v období 2020 až 2022, přičemž největší meziroční změna byla zaznamenána mezi roky 2021 a 2022. Ceny bytů v Moravskoslezském kraji v roce 2022 vzrostly meziročně o více než pětinu, ceny rodinných domů se zvýšily ve stejném období o 14 %.

Ve spádové oblasti do 30 minut od SPP Dolní Lutyně v období 2018-2024 vzrostla nabídková inzerovaná prodejní cena za m² u bytové jednotky bytového domu o 147 %, u rodinného domu o 109 % a u stavebního pozemku o 139 %.

43.Obrázek: Vývoj nabídkové prodejní ceny rodinného domu, bytu a stavebního pozemku ve spádové oblasti 30 min v Kč za m²

Zdroj: Sreality.cz

Pozn.: Předpokládáme, že tyto nemovitosti inzerované na portálu Sreality reprezentují přibližně 80 % trhu.

2.2.1.4 Dokončená bytová výstavba ve spádové oblasti do 30 minut od SPP Dolní Lutyně

Spádová oblast do 30 minut od SPP Dolní Lutyně vykazuje relativně nízký počet dokončených bytů v rodinných a bytových domech v období 2015-2023. Zrychlení bytové výstavby bylo zřetelné v posledních osmi letech, kdy bylo ve všech obcích ve spádové oblasti dokončeno téměř 7 tisíc bytů v rodinných a bytových domech (tj. ročně 871 bytů), což představuje přibližně 1,6 bytů na tisíc obyvatel. Obecně doporučená hodnota udržitelného rozvoje je přitom čtyři byty na tisíc obyvatel.*

Ve Středočeském kraji se průměrně každoročně dokončila výstavba čtyř bytů na tisíc obyvatel a hranice tří bytů byla překonána v Jihomoravském, Plzeňském kraji a v Praze. V MSK se průměrná roční hodnota pohybuje nad dva byty, ale s nemalými rozdíly mezi jednotlivými obcemi. Průměr podstatně snižují velká města typu Karviná, naopak v obcích do 10 tisíc obyvatel toto číslo přesahuje i čtyři byty na tisíc obyvatel.

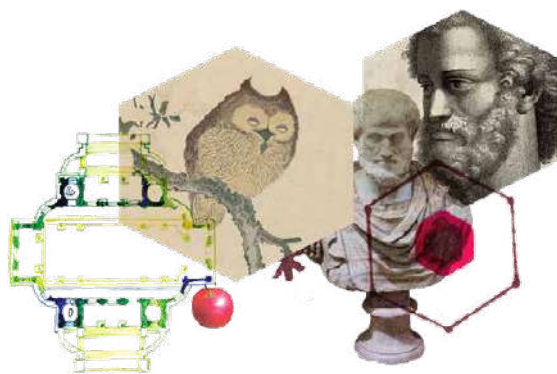
* Dle hodnocení oblasti udržitelného rozvoje dle metodiky ČSÚ.

70. Tabulka: Počet dokončených bytů ve spádové oblasti do 30 minut od SPP Lutyně v období 2015-2022

Obec	Počet obyvatel	Průměr dokončených bytů za rok	Bytová výstavba na 1 000 obyvatel
Albrechtice	3 826	9	2,4
Bohumín	20 643	18,9	0,9
Český Těšín	23 487	36	1,5
Darkovice	1 385	4	2,9
Dětmárovice	4 288	20,8	4,8
Dolní Lutyně	5 288	16,4	3,1
Doubrava	1 180	2,9	2,4
Hať	2 576	6,1	2,4
Havířov	70 245	83	1,2
Hlučín	13 506	23,8	1,8
Horní Suchá	4 438	12,5	2,8
Chotěbuz	1 377	6	4,4
Karviná	50 172	41	0,8
Klímkovice	4 516	15,8	3,5
Kozmice	1 940	6	3,1
Ludgeřovice	4 955	20	4
Markvartovice	2 190	15,4	7
Orlová	27 966	25,4	0,9
Ostrava	283 504	383,1	1,4
Petrovice u Karviné	4 924	8,4	1,7
Petřvald	7 388	45,5	6,2
Rychvald	7 713	29,5	3,8
Stonava	1 772	0,9	0,5
Šenov	6 553	30	4,6
Šilheřovice	1 587	4,3	2,7
Vřesina	1 669	7,3	4,3
Celkem za spádovou oblast	559 195	871,6	1,6

Pozn.: Tmavě zeleně je vyznačena obec, kde podíl bytové výstavby je větší než 4 při přepočtu na 1 000 obyvatel. Hodnota udržitelného rozvoje bytové výstavby v obci činí 4 na 1 000 obyvatel.

Zdroj: ČSÚ

Dlouhodobě se přibližně 70 % postavených bytů nachází v nových rodinných domech a pouze necelých 7 % bytů v nových bytových domech*, mluvíme tedy o tzv. suburbanizaci. Tento trend potvrzují i data ČSÚ o převodu (prodejích) rodinných domů. V průběhu let 2020–2022 bylo v Moravskoslezském kraji realizováno 2 683 převodů rodinných domů, přičemž největší část těchto domů se nacházela v obcích s 2 000 až 9 999 obyvateli (39,1 %). Pozitivní zajímavostí je, že **doba výstavby nových rodinných domů v Moravskoslezském kraji se v průběhu deseti let postupně snížila** z 37 měsíců v roce 2011 na 32 měsíců v roce 2020, což byla po Praze druhá nejkratší doba výstavby.

2.2.1.5 Analýza strategických plánů a územně plánovacích dokumentací obcí ve spádovém území do 30 minut od SPP Dolní Lutyně

Dle Politiky územního rozvoje ČR ve znění její aktualizace č. 1 se řešené území nachází v metropolitní rozvojové oblasti Ostrava OB2. Jedná se o území ovlivněné rozvojovou dynamikou krajského města Ostravy a mnohostranným působením husté sítě vedlejších center a urbanizovaného osídlení. Na tuto skutečnost reagují územní plány návrhem kapacitních rozvojových ploch.

V územních plánech obcí ve spádovém území do 30 minut od SPP Dolní Lutyně jsou vyhrazeny plochy pro bydlení, viz tabulka. Nachází se zde **24 hektarů pro bytové jednotky v bytových domech a 884 hektarů pro zástavby pro rodinné domy**. Toto vymezení potenciálně umožňuje vytvoření více než 3 500 bytových jednotek s více než 30 tisíci obyvateli, převážně v rodinných domech. Plochy pro individuální bydlení odrážejí součet všech ploch pro individuální bytovou výstavbu v aktuálně platném územním plánu dané obce.

Z analýzy územních plánů obcí (při indikativním přepočtu na jednoho obyvatele konstantou 37,5 ob/ha) ve **spádovém území do 30 minut** dojezdnosti je při velmi konzervativním přístupu prostor pro usídlení 33 150 obyvatel (v případě zvýšení hustoty na 50 ob/ha by byla kapacita pro 44 tisíc obyvatel).

* Vysoký podíl rodinných domů mezi dokončenými byty v posledním dvacetiletém období (do roku 2022) vykazuje právě Středočeský, Moravskoslezský a Ústecký kraj, Bytová výstavba v Moravskoslezském kraji v dlouhodobém vývoji z roku 2021

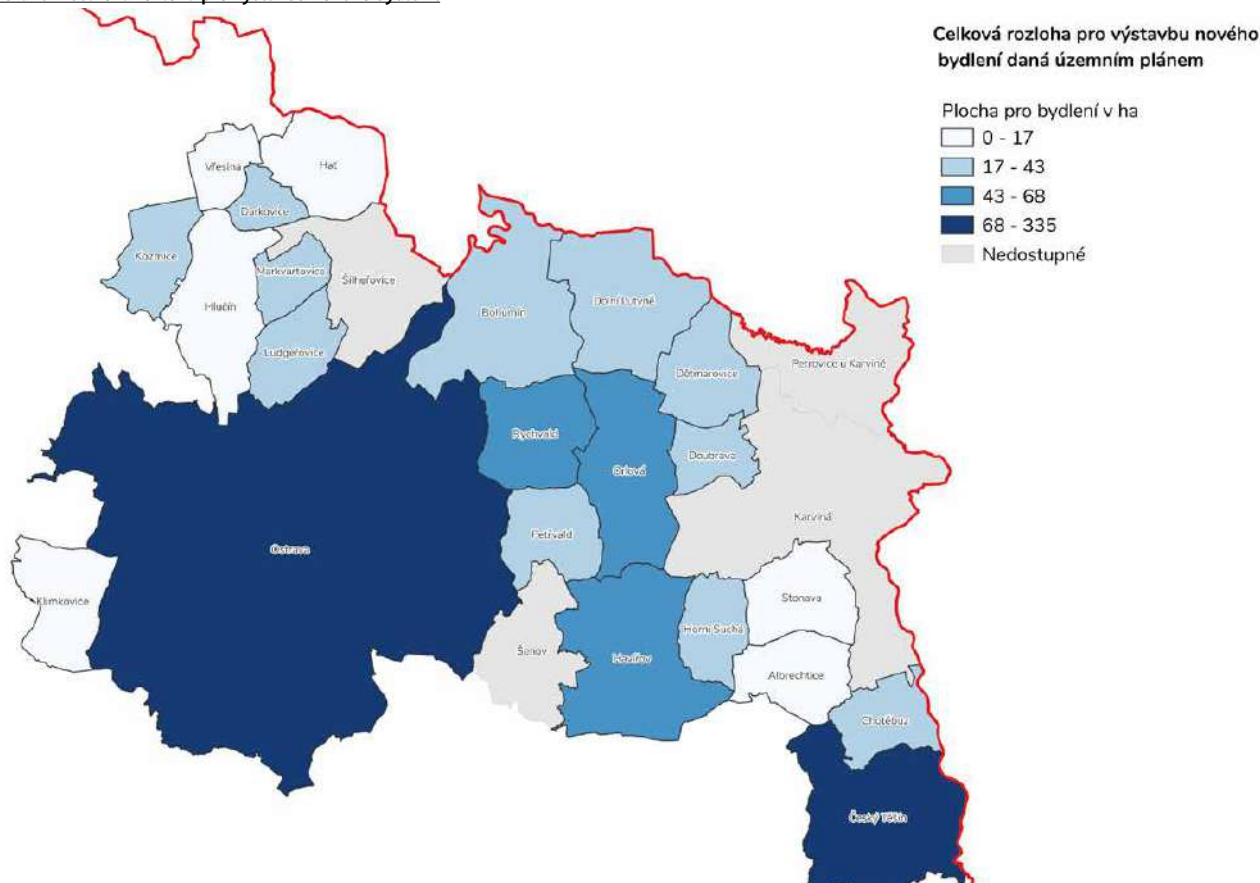
71.Tabulka: Analýza územně plánovacích dokumentací

Obec	Počet bytů	Počet obyvatel	Plocha pro bydlení (bytové domy)	Plocha pro bydlení (rodinné domy)	Poznámka
Albrechtice	1 690	3 826	0 ha	16 ha	individuální v rodinných domech
Bohumín	101 46	20 643	-	28 ha	individuální v rodinných domech
Český Těšín	114 23	23 487	3,9	335 ha	individuální v rodinných domech
Darkovice	535	1 385	-	30,7 ha	smíšená obytná zástavba
Dětmarovice	1 729	4 395	-	39 ha	smíšená obytná zástavba
Dolní Lutyně	2 277	5 288	-	35 ha	smíšená obytná zástavba
Doubrava	538	1 180	-	19 ha	100 obyvatel
Hať	1 118	2 576	-	14,4 ha	
Havířov	35 248	70 245	5 ha	62 ha	výstavba cca 250 nových bytů ročně
Hlučín	6 771	13 506	4 ha	5 ha	individuální v rodinných domech
Horní Suchá	1 924	4 438	-	19 ha	individuální v rodinných domech 4750 obyvatel do r. 2025
Chotěbuz	551	1 377	-	26 ha	individuální v rodinných domech
Karviná	25 548	50 172	bez konkrétní rozlohy návrhu zastavěných ploch pro bydlení		
Klimkovice	2 014	4 516	-	10 ha	individuální v rodinných domech
Kozmice	813	1 940	bez konkrétní rozlohy návrhu zastavěných ploch pro bydlení		
Ludgeřovice	2 200	4 955	-	34 ha	smíšená obytná zástavba
Markvartovice	872	2 190	0,2 ha	22 ha	smíšená obytná zástavba
Orlová	13 128	27 966	-	56 ha	individuální v rodinných domech
Ostrava	145 795	283 504	-	276 ha	bydlení v rodinných domech
Petrovice u Karviné	2 051	4 924	bez konkrétní rozlohy návrhu zastavěných ploch pro bydlení		
Petřvald	3 371	7 388	11 ha	43 ha	
Rychvald	3 515	7 713	-	68 ha	cca 8 000 obyvatel v r. 2035
Stonava	758	1 772	-	17 ha	smíšená obytná zástavba
Šenov	2 799	6 553	-	-	růst na 7 000 obyvatel v r. 2035
Šilheřovice	712	1 587	bez konkrétní rozlohy návrhu zastavěných ploch pro bydlení		
Vřesina	1 271	1 669	-	8 ha	smíšená obytná zástavba cca 1500 obyvatel v r. 2025
Celkem	278 797	559 195	24,1 ha	912 ha	

Pozn.: Plocha vypočítána na základě očekávaného počtu obyvatel (1 ha = 37,5 ob). V některých případech je územní dokumentace neaktuální nebo z ní nelze požadované údaje o plochách pro bydlení jednoznačně určit (nejsou definovány přesné rozlohy). V takovém případě není území započítáno a je uveden symbol -.

Očekávaná hustota obyvatel v zastavitelných plochách vymezených územně plánovací dokumentací byla stanovena dle platných metodik MMR a ÚÚR (např. Metody prognózy intenzit generované dopravy), stávajících průměrných hustot v interakčním území a urbanistické praxe. Průměrný počet obyvatel na hektar individuálního bydlení byl stanoven na 30 osob na hektar, průměrný počet obyvatel na hektar výstavby hromadného bydlení a smíšených ploch byl stanoven na 150 osob na hektar. Predikce přesnějších čísel je pro absenci prostorových regulativů ÚPD zpravidla méně přesná, hodnoty tedy byly určeny vč. bezpečnostní rezervy pro konzervativní odhad (tzn. menší hustota a z ní vyplývající větší územní nároky).

44.Obrázek: Celková rozloha pro výstavbu nového bydlení.

Zdroj: Územní plány obcí

2.2.2 Výchozí stav bydlení - spádová oblast do 15 minut od SPP Dolní Lutyně

2.2.2.1 Neobydlené byty ve spádové oblasti do 15 minut od SPP Dolní Lutyně

Ve spádové oblasti je 9 % neobydlených bytů. Vyšší procento neobydlených bytů je v obcích do 10 tisíc obyvatel. Ve spádové oblasti do 15 minut od SPP Dolní Lutyně je podíl neobydlených bytů nižší než průměr ČR podle dat SLDB 2021.

45.Tabulka: Podíl neobydlených bytů v obcích ve spádové oblasti do 15 minut od SPP Dolní Lutyně

Obec	Podíl neobydlených bytů
Bohumín	10,2 %
Dětmarovice	13,5 %
Dolní Lutyně	17,5 %
Doubrava	10,8 %
Orlová	7,7 %
Rychvald	15,1 %
Spádová oblast Dolní Lutyně	9 %

Zdroj: ČSÚ

2.2.2.2 Nabídka bydlení ve spádové oblasti do 15 minut od SPP Dolní Lutyně

I z této analýzy nabídky Sreality vyplývá, že nabídka dostupných komerčních nemovitostí k bydlení ve spádovém území do 15 minut od SPP Dolní Lutyně je široká a umožní pokrýt poptávku v případě potřeby až několika stovek osob, při započtení části bytového fondu v Ostravě pak až pro několik tisíc osob (viz tabulky). Největší část bydlení ve spádové oblasti do 15 minut od SPP Dolní Lutyně představuje nabídka bydlení u domů k prodeji. Tedy takového typu bydlení, který nejvíce poptávají rodiny s dětmi.

72. Tabulka: Analýza dostupného bydlení ve spádovém území do 15 minut od SPP Dolní Lutyně dle portálu Sreality včetně dat z Ostravy (k 04/2024)

Oblast	Bytů k pronájmu	Bytů k prodeji	Domů k pronájmu	Domů k prodeji	Celkem
Spádová oblast Dolní Lutyně	824	482	23	331	1 660

Zdroj: Sreality.cz, zpracování vlastní

Pozn.: Předpokládáme, že Sreality reprezentují přibližně 80 % trhu. Do výběru v dané analýze spadají obce ve vymezeném spádovém území 15 minut od SPP Dolní Lutyně. Nejedná se tedy o celkový počet všech obcí v nabídce portálu ve vymezených ORP.

73. Tabulka: Analýza dostupného bydlení ve spádovém území do 15 minut od SPP Dolní Lutyně dle portálu Sreality (k 04/2024)*

Oblast	Bytů k pronájmu	Bytů k prodeji	Domů k pronájmu	Domů k prodeji	Celkem
Spádová oblast Dolní Lutyně	59	37	6	175	277

*Město Ostrava nespadá do limitu dojezdové vzdálenosti do 15 minut od SPP Dolní Lutyně, ale některé její části ano, proto byla do analýzy vložena i data z nabídky bydlení z Ostravy.

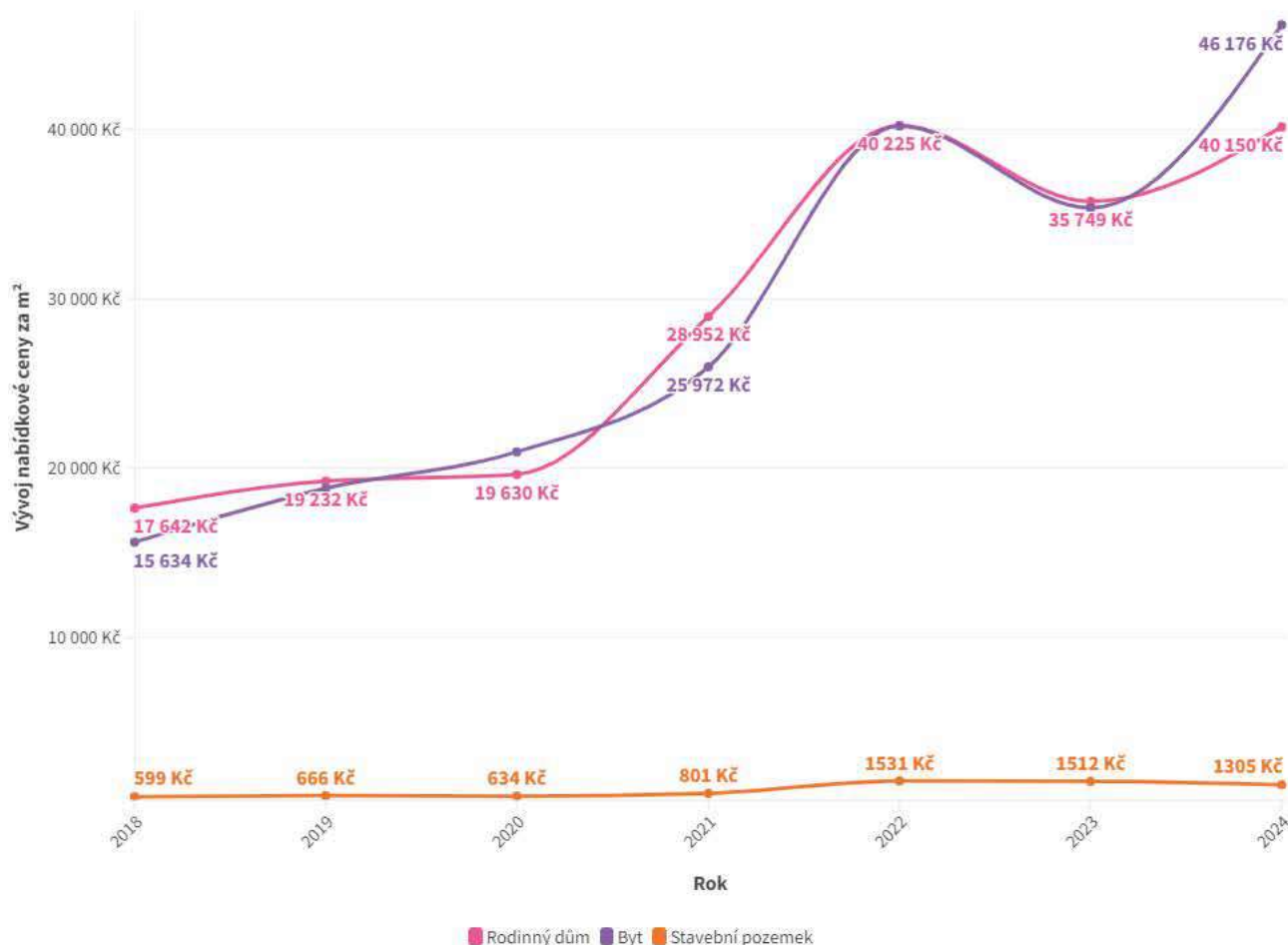
Zdroj: Sreality.cz, zpracování vlastní

Pozn.: Předpokládáme, že Sreality reprezentují přibližně 80 % trhu. Do výběru v dané analýze spadají obce ve vymezeném spádovém území 15 minut od SPP Dolní Lutyně. Nejedná se tedy o celkový počet všech obcí v nabídce portálu ve vymezených ORP.

2.2.2.3 Vývoj nabídkové ceny rodinného domu, bytu a stavebního pozemku ve spádové oblasti do 15 minut od SPP Dolní Lutyně

Ve spádové oblasti do 15 min od SPP Dolní Lutyně od roku 2018 do roku 2024 vzrostla nabídková inzerovaná cena za m² u bytové jednotky bytového domu o 140 %, u rodinného domu o 128 %, ale u stavebního pozemku změna nebyla tak výrazná, činila 117 %. Výsledky za obě dvě spádové oblasti jsou obdobné, protože vývoj cen ve větších městech (Karviná, Ostrava, Orlová) je téměř stejný a probíhá zde daleko větší prodej bytových jednotek než v menších obcích či městech, a tím je nabídková cena za m² ovlivněna.

46.Obrázek: Vývoj nabídkové prodejní ceny bydlení ve spádové oblasti do 15 minut od SPP Dolní Lutyně

Zdroj: Sreality.cz

Pozn.: Předpokládáme, že tyto nemovitosti inzerované na portálu Sreality reprezentují přibližně 80 % trhu.

2.2.2.4 Dokončená bytová výstavba ve spádové oblasti do 15 minut od SPP Dolní Lutyně

Průměrně bylo ve spádové oblasti ročně dokončeno 114 bytů v rodinných a bytových domech, což při přepočtu na obyvatele představuje přibližně 1,7 bytů na 1 000 obyvatel. Toto číslo je tak nepatrně vyšší než ve větším území spádové oblasti do 30 minut od SPP Dolní Lutyně.

74.Tabulka: Počet dokončených bytů ve spádové oblasti do 15 minut SPP Dolní Lutyně v období 2015-2023 *

Obec	Počet obyvatel v roce 2023	Průměr dokončených bytů za rok v letech 2015 - 2023	Bytová výstavba na 1 000 obyvatel
Bohumín	20 643	18,9	0,9
Dětmárovice	4 388	20,8	4,8
Dolní Lutyně	5 288	16,4	3,1
Doubrava	1 180	2,9	2,4
Orlová	27 966	25,4	0,9
Rychvald	7 713	29,5	3,8

* Data za rok 2023 nebyla pro všechny obce k dispozici (květen 2024).

Pozn.: Tmavě zeleně je vyznačena obec, kde podíl bytové výstavby je větší než 4 při přepočtu na 1 000 obyvatel.

Zdroj: ČSÚ

2.2.2.5 Analýza strategických plánů a územně plánovacích dokumentací obcí ve spádovém území do 15 minut od SPP Dolní Lutyně o výstavbě bytových jednotek

Následující tabulka odhaduje kapacity ve spádovém území dojezdnosti 15 minut. V případě obcí ve spádovém území do 15 minut od SPP Dolní Lutyně se v územně plánovacích dokumentacích nachází prostor pro novou výstavbu s kapacitou **více než 9 tisíc nových obyvatel** (při indikativním přepočtu na jednoho obyvatele konstantou 37,5 ob./ha z celkového počtu 245 ha). V případě přepočtu konstantou 50 ob./ha by prostor pro potenciální novou výstavbu dosahoval kapacity až 12 tisíc obyvatel.

2.2.2.6 Rešerše vlivu průmyslových parků na vývoj nabídkových cen bydlení ve vybraných lokalitách v ČR

Kapitola popisuje rešerše vývoje cen realit v průmyslových parcích v ČR v období 2018-2024. Jedná se o průmyslové parky, které vznikly v posledních 5 letech (průmyslový park Kojetín), 20 letech (Nošovice) a fungují více než 20 let (Kvasiny).

V oblasti Dolní Lutyně vzrostly nabídkové ceny za byty od roku 2018 více než u zbylých porovnávaných míst, kde již existují průmyslové parky nebo se nedávno zahájil provoz. Stejně tak nájmy za byt či rodinný dům vzrostly více (s výjimkou Nošovic) v Dolní Lutyni než ve zbylých porovnávaných spádových oblastech. Důvodem je, že se do Dolní Lutyně stěhují obyvatelé z větších měst v MSK, staví se rodinné domy a probíhá suburbanizační proces.

Z toho lze usuzovat, že ceny za prodej např. bytů již tolik v krátkodobém období nemusí růst, ale budou spíše kopírovat trendy v růstu či poklesu cen v celé ČR. **Tam, kde již průmyslové parky fungují déle, růst cen kopíruje obdobný růst, který probíhá v celé ČR a mají na to vliv především makroekonomické ukazatele, politika ČNB a vlády ČR.**

75. Tabulka: Analýza územně plánovacích dokumentací

Obec	Počet bytů	Počet obyvatel	Plocha pro bydlení (bytové domy)	Plocha pro bydlení (rodinné domy)	Poznámka
Bohumín	10 146	20 643	-	28 ha	individuální v rodinných domech
Dětmarovice	1 729	4 395	-	39 ha	smíšená obytná zástavba
Dolní Lutyně	2 277	5 288	-	35 ha	smíšená obytná zástavba
Doubrava	538	1 180	-	19 ha	100 obyvatel
Orlová	13 128	27 966	-	56 ha	individuální v rodinných domech
Rychvald	3 515	7 713	-	68 ha	cca 8 000 obyvatel v r. 2035
Celkem	31 333	67 185	-	245 ha	

Zdroj: Územní plány jednotlivých obcí, zpracování vlastní

Pozn.: Plocha vypočítána na základě očekávaného počtu obyvatel (1 ha = 37,5 obyv.). V některých případech je územní dokumentace neaktuální nebo z ní nelze požadované údaje o plochách pro bydlení jednoznačně určit (nejsou definovány přesné rozlohy). V takovém není území započítáno a je uveden symbol -.

76. Tabulka: Vývoj nabídkové ceny prodeje a pronájmu za m² v období 2018-2024

Kategorie	Dolní Lutyně (%)	Kojetín (%)	Nošovice (%)	Kvasiny (%)
Rodinný dům prodej	128	161	83	54
Byt prodej	140	102	93	76
Stavební pozemek	110	162	171	152
Byt pronájem	40	28	36	23
Rodinný dům pronájem	33	18	66	-20

Zdroj: Sreality.cz, zpracování vlastní

Růst cen stavebních pozemků bude záviset na vhodných lokalitách v okolí Dolní Lutyně. Naopak lze předpokládat, že bude mírně růst cena za prodej rodinných domů při srovnání těchto čtyř spádových oblastí.

Vysoký růst nabídkových cen stavebních pozemků ve všech spádových oblastech je způsoben omezenou nabídkou pozemků a vysokým zájmem o novou výstavbu, což je typické pro regiony v zázemí velkých měst nebo v okolí průmyslových parků.

Kojetín zaznamenal nejvyšší nárůst cen prodeje rodinných domů, což je ovlivněno významnými investicemi do infrastruktury v posledních třech letech, jako je logistické centrum Amazon. Naopak v Kvasinách byl růst nejnižší, což naznačuje stabilnější trh s rodinnými domy v této oblasti, protože Kvasiny již fungují několik desítek let.

Všechny tři oblasti zaznamenaly výrazný růst cen prodeje bytů, přičemž Kojetín opět vede. To může být způsobeno zvýšenou poptávkou po bydlení v blízkosti nových pracovních míst a infrastruktury.

Nošovice vykazují nejvyšší nárůst cen stavebních pozemků, což může být spojeno s rostoucím zájmem o výstavbu nových rodinných domů v této oblasti, která je atraktivní díky rostoucí populaci a dostupnosti služeb. Tento závěr potvrzují i data, protože do okresu Frýdek-Místek se stěhují obyvatelé z ostatních okresů MSK a v samotných Nošovicích a okolí vznikají stavební pozemky pro bytovou výstavbu*.

Příklady z jiných spádových oblastí strategických průmyslových parků, kde fungují velké průmyslové parky (do 15 minut od SPP)

E-SHOPOVÝ GIGANT AMAZON V KOJETÍNĚ A OKOLÍ (OLOMOUCKÝ KRAJ)

Ceny realit ve spádové oblasti Kojetín žene nahoru příchod světově známé společnosti Amazon. Do logistického centra v Kojetíně je třeba až dva tisíce zaměstnanců. Dle poskytnutých dat k projektu ze strany Agentury CzechInvest bude třeba kvalifikovaných zaměstnanců přibližně čtvrtina, tedy půjde řádově o stovky kvalifikovaných lidí. Většinu nových zaměstnanců bude stačit nízká kvalifikace nebo základní vzdělání.

Nástupní hrubá mzda pro zaměstnance na vstupních pozicích bude podle zvažovaných informací 182 Kč/hod, u vedoucích týmů pak 225 Kč na hodinu. Připočte-li se desetiprocentní měsíční bonus, na který mají pracovníci internetového obchodu nárok, vydělávají zaměstnanci na vstupních pozicích 32 411 až 34 726 Kč hrubého měsíčně.

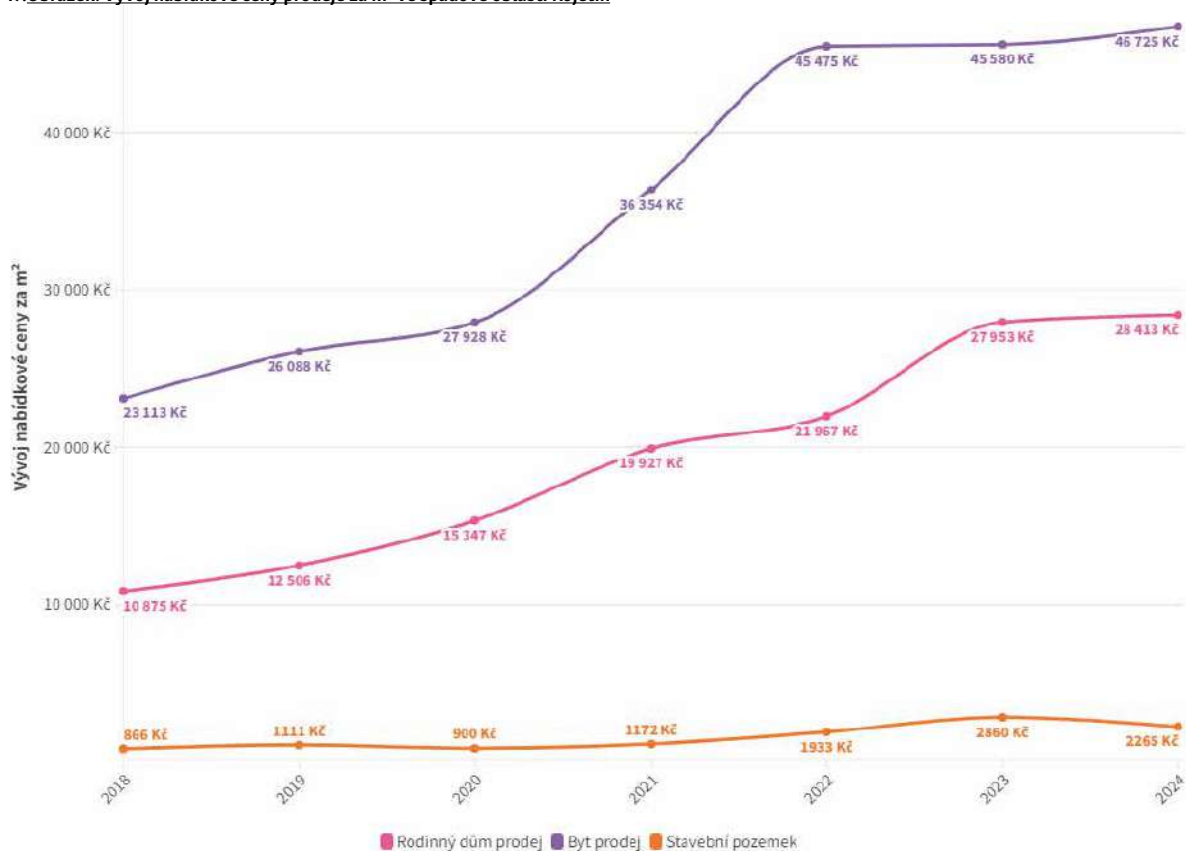
* Strategické plány obcí regionu Slezská brána

Trend růstu nabídkové ceny bytů v bytových i rodinných domech v okolí Kojetína kopíruje celorepublikový trend zvýšení cen realit, a to zejména v roce 2020 až 2022. Údaje uvedené v grafu níže naznačují ovšem různé dynamiky nabídkové ceny na trhu s bydlením.

Data za sledované období 2018 až 2024 ukazují výrazný nárůst nabídkové ceny za m² prodeje rodinných domů (zvýšení o 161 %), stavebních pozemků (zvýšení o 162 %) a bytů v bytových domech (zvýšení o 102 %), zatímco nárůst nabídkových cen pronájmu bytů za m² (zvýšení o 28 %) a rodinných domů (zvýšení o 18 %) je podstatně nižší. Ceny pronájmů rostly pomaleji, což může odrážet různé faktory ovlivňující trh, jako je dostupnost vhodných nemovitostí, ekonomická situace a měnící se preference obyvatel s bydlením.

Na základě datové analýzy lze konstatovat, že vybudování logistického centra, amerického Amazonu má vliv na cenu bydlení ve spádové oblasti, ale mnohem více nabídková cena za m² kopíruje celorepublikový trend v růstu cen bydlení, a to zejména v období 2020 až 2022.

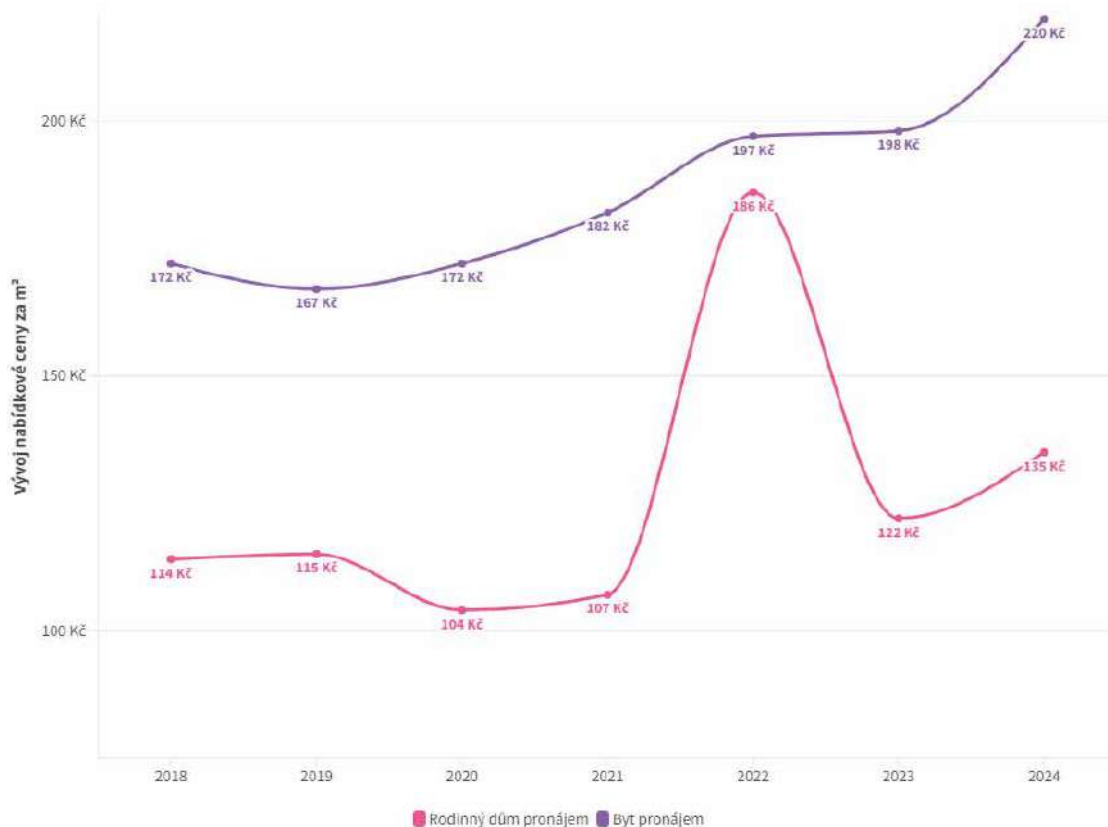
47.Obrázek: Vývoj nabídkové ceny prodeje za m² ve spádové oblasti Kojetína

Zdroj: Sreality.cz, zpracování vlastní

Pozn.: Předpokládáme, že Sreality reprezentují přibližně 80 % trhu.

48. Obrázek: Vývoj nabídkové ceny nájemného za m² ve spádové oblasti Kojetín

Zdroj: Sreality.cz, zpracování vlastní

Pozn.: Předpokládáme, že Sreality reprezentují přibližně 80 % trhu.

NOŠOVICE - HYUNDAI (MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ)

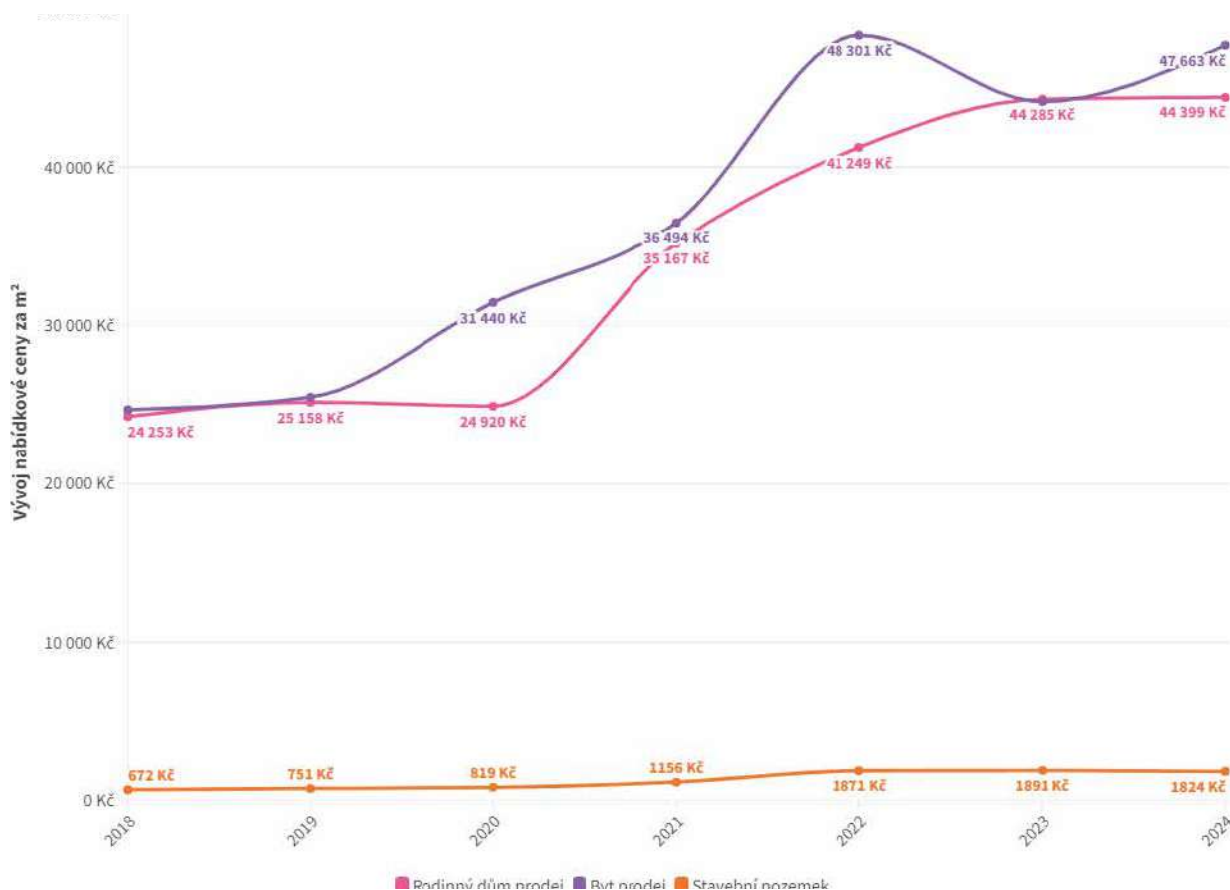
Historie nošovické automobilky Hyundai se začala psát už v roce 2006, proto je srovnání dat obtížnější. Investice činila 34,4 mld. Kč do závodu v Nošovicích a znamenala vytvoření téměř 12 tisíc pracovních míst v Moravskoslezském kraji. Je to doposud největší investicí, kterou se agentuře CzechInvest podařilo do Česka přilákat.

Z hlediska cen bydlení je situace ve spádové oblasti Nošovic trochu jiná, protože okolní obce v posledních 15 letech postupně rostly a vznikají zde primárně rodinné domy (např. obec Pazderna). Nošovice administrativně spadají do okresu Frýdek-Místek, který je jediným okresem v MSK, kde v období 2010-2023 vzrostl počet obyvatel.

Data za sledované období 2018 až 2024 ukazují výrazný nárůst nabídkové ceny za m² prodeje rodinných domů (zvýšení o 83 %) a stavebních pozemků (zvýšení o 171 %) a bytů v bytových domech (zvýšení o 93 %), zatímco nárůst nabídkových cen pronájmu bytů za m² (zvýšení o 36 %) a rodinných domů (zvýšení o 66 %) je mírně nižší.

Z hlediska srovnání vývoje cen realit mezi spádovou obcí Kojetín a Nošovicemi vychází, že růst cen realit je vyšší u Nošovic v případě pronájmů bytů a rodinných domů, a to minimálně o 10 %. U obou spádových oblastí je výrazný nárůst cen stavebních pozemků, což ale odráží celorepublikový trend ve vývoji cen, který je v naprosté většině obcí v blízkosti průmyslových parků v ČR v období 2018 až 2024 větší než 100 %.

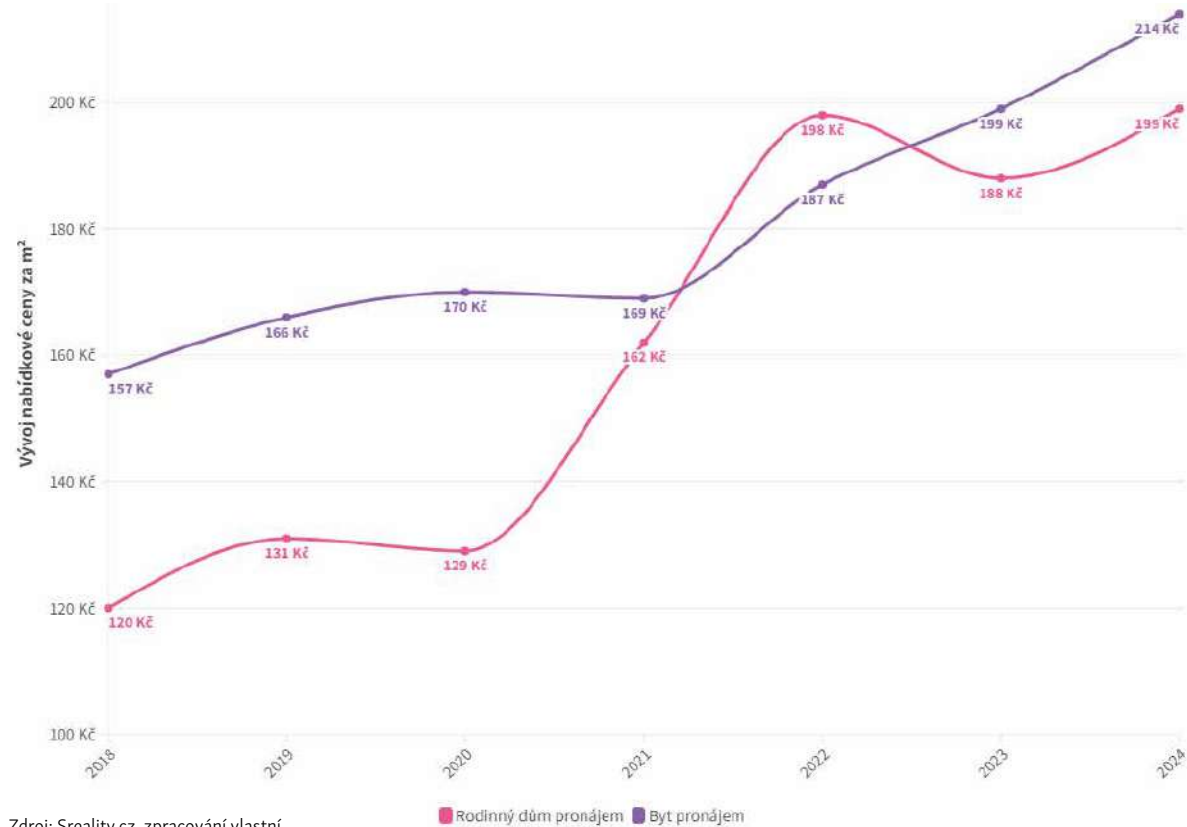
50.Obrázek: Vývoj nabídkové ceny prodeje za m² ve spádové oblasti Nošovice

Zdroj: Sreality.cz, zpracování vlastní

Pozn.: Předpokládáme, že Sreality reprezentují přibližně 80 % trhu.

49.Obrázek: Vývoj nabídkové ceny nájemného za m² ve spádové oblasti Nošovice

Zdroj: Sreality.cz, zpracování vlastní

Pozn.: Předpokládáme, že Sreality reprezentují přibližně 80 % trhu.

Současně to odráží i trendy v bydlení v MSK, kde v posledních cca 15 zkoumaných letech je trendem vystěhovávání obyvatel z větších měst do menších obcí na okrajích měst s dobrou dojezdovou vzdáleností.

KVASINY - ŠKODA AUTO (KRÁLOVÉHRADECKÝ KRAJ)

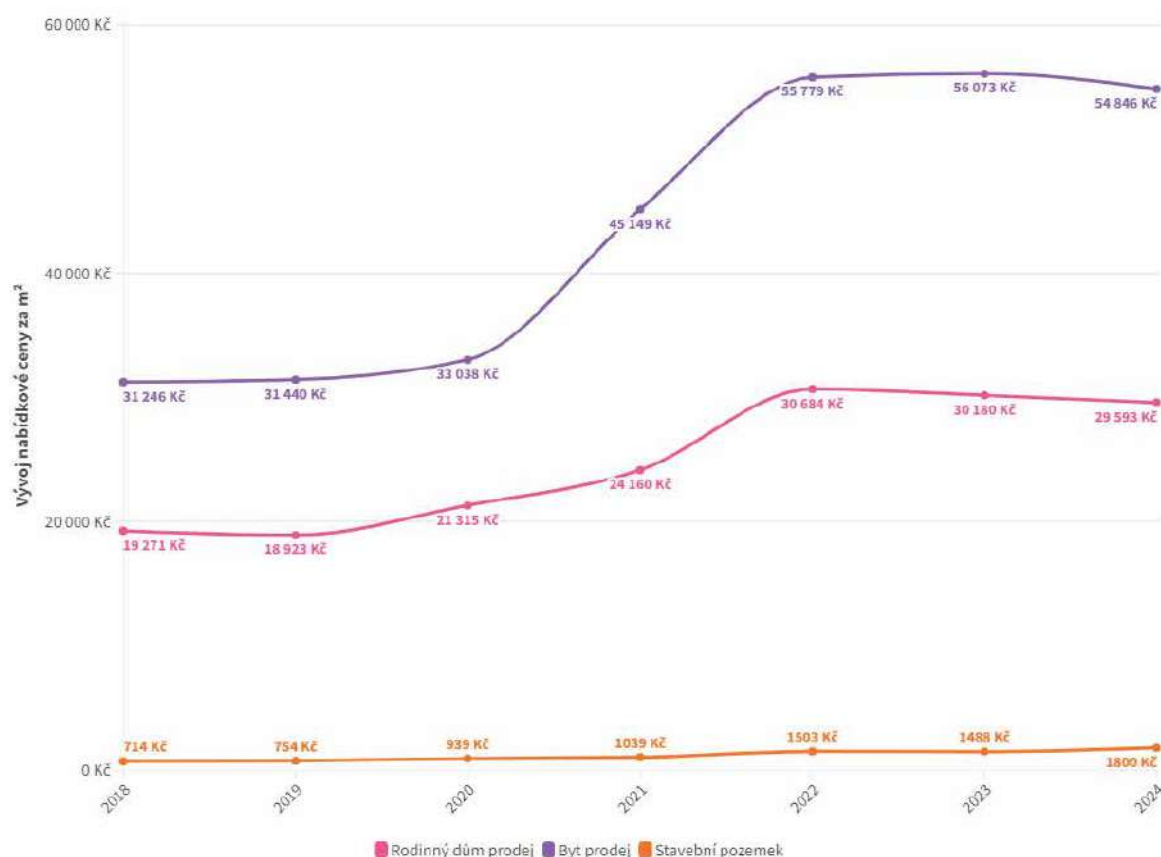
Závod Škoda Auto v Kvasinách je významným centrem automobilového průmyslu. Škoda Auto zde vyrábí od roku 1947 a v současné době zaměstnává více než 9 tisíc pracovníků.

Situace na trhu s realitami je ve spádové oblasti Kvasin opět jiná, protože závod funguje už několik desetiletí, ale i tak jsou zde některé trendy, které jdou proti proudu zvyšování cen za bydlení.

Data za sledované období 2018 až 2024 ukazují standardní nárůst nabídkové ceny za m² prodeje rodinných domů (zvýšení o 54 %), bytů v bytových domech (zvýšení o 76 %) a výrazný nárůst ceny stavebních pozemků (zvýšení o 152 %), zatímco nárůst nabídkových cen pronájmu bytů za m² (zvýšení o 23 %) je standardní a odpovídá celorepublikovému zvýšení cen. Zajímavé je, že cena za pronájem domu se ve sledovaném období snížila (snížení o 20 %).

Údaje ukazují, že největší procentuální nárůst zaznamenaly stavební pozemky, což odráží rostoucí zájem o výstavbu nových nemovitostí ve spádové oblasti Kvasin.

51.Obrázek: Vývoj nabídkové ceny prodeje za m² ve spádové oblasti Kvasiny

Zdroj: Sreality.cz, zpracování vlastní

Pozn.: Předpokládáme, že Sreality reprezentují přibližně 80 % trhu.

2.2.3 Vazba k řešené problematice

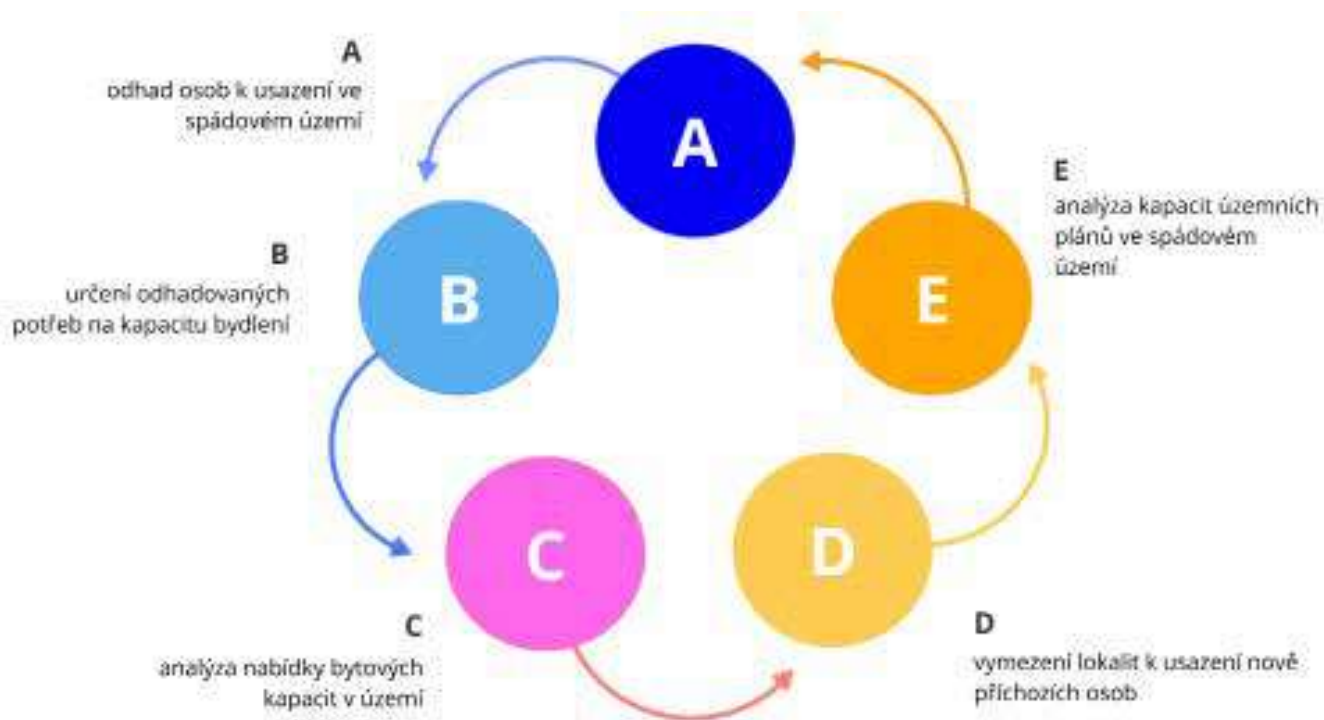
- Ve spádové oblasti do 30 minut od SPP Dolní Lutyně bylo průměrně ročně dokončeno 871 bytů v rodinných a bytových domech, což představuje přibližně 1,6 bytu na tisíc obyvatel. Intenzita bytové výstavby byla nižší než průměr za celý MSK, kde se hodnota ročně pohybuje nad 2 byty na tisíc obyvatel, avšak **mezi jednotlivými obcemi existují značné rozdíly**.
- Ve spádové oblasti do 30 minut od SPP Dolní Lutyně je v obcích průměrně **8 % bytů neobydlených**, což je méně než celorepublikový průměr 16,1 % podle SLDB 2021.
- Od roku 2018 do roku 2024 vzrostla ve spádové oblasti do 30 minut od SPP Dolní Lutyně nabídková cena za m² u bytové jednotky bytového domu o 147 %, u rodinného domu o 109 % a u stavebního pozemku o 139 %.
- K dubnu 2024 je ve spádové oblasti do 30 minut od SPP Dolní Lutyně dostupných celkem 2 091 nemovitostí k bydlení.
- Z analýzy územních plánů obcí (při indikativním přepočtu na jednoho obyvatele konstantou 37,5 obyv./ha) ve spádovém území do 30 minut od SPP Dolní Lutyně dojezdnosti je při velmi konzervativním přístupu prostor pro usídlení 33 150 obyvatel (v případě zvýšení hustoty na 50 obyv./ha by byla kapacita pro 44 000 obyvatel).
- Ve spádové oblasti do 15 minut od SPP Dolní Lutyně bylo průměrně ročně dokončeno 114 bytů v rodinných a bytových domech, což představuje přibližně **1,7 bytu na tisíc obyvatel**.
- Ve spádové oblasti do 15 minut od SPP Dolní Lutyně je vysoký podíl neobydlených bytů, zejména v menších obcích. Průměrně je zde 9 % bytů neobydlených, což je méně než celorepublikový průměr 16,1 % podle SLDB 2021.
- Od roku 2018 do roku 2024 vzrostla ve spádové oblasti do 15 minut od SPP Dolní Lutyně nabídková cena za m² u bytové jednotky bytového domu o 140 %, u rodinného domu o 128 %, ale u stavebního pozemku nebyla změna tak výrazná a činila 110 %.
- K dubnu 2024 je ve spádové oblasti do 15 minut od SPP Dolní Lutyně dostupných celkem 277 nemovitostí k bydlení.
- Ve spádové oblasti do 15 minut od SPP Dolní Lutyně nejsou vymezené plochy pro hromadná bydlení. Pro bytové jednotky **v rodinných domech je zde vymezeno 245 hektarů**, což odpovídá více než 9 tisícům novým obyvatelům v rodinných domech.

2.2.4 Požadavky investora / na investici

Nebyly zadavatelem definovány.

2.2.5 Určení nároků na bydlení nově usazených osob

Nároky na bydlení nově usazených osob získáme následujícím postupem:

Zdroj: AQE advisors, a.s., vlastní zpracování

ad A) Stanovení odhadu osob k usazení ve spádovém území díky realizaci SPP vychází z výpočtů počtu dosažitelných zaměstnanců. Celkový počet osob k usazení je pak roven 1,34násobků počtu zaměstnanců*, kteří se do spádového území budou stěhovat nebo kteří budou dojíždět za prací z větších vzdáleností (vč. agenturních pracovníků). S ohledem na níže definované předpokládané nároky na ubytování je nezbytné mít stanovené předpokládané počty budoucích zaměstnanců dle jednotlivých parametrů.

ad B) Pro zaměstnance SPP, kteří ve variantním spádovém území (15 nebo 30 minut) nebudou dosažitelní a budou zde chybět a které do spádového území bude nutné přesídlit (na dobrovolné bázi) ze vzdálenějších míst a na území dlouhodobě usadit, je ve spádovém území SPP nutné vytvořit podmínky pro jejich usazení. **S ohledem na charakter práce v průmyslu s vyšší přidanou hodnotou (tomu i odpovídají nadprůměrné mzdy) se nepředpokládá větší využití ubytoven.**

* Výpočet je vysvětlen níže v kapitole.

Při stanovení struktury případného nového bytového fondu (nebude-li stačit stávající volná kapacita bydlení ve spádovém území) je třeba vycházet z požadavku na jeho maximální flexibilitu a dlouhodobou udržitelnost. Byty potřebné v souvislosti s rozvojem SPP musí být žádané nejen v době strategické investice a v době náboru nových zaměstnanců, ale i za několik let poté:

- V raných fázích životního cyklu nového zaměstnance (typicky single, s nižšími nároky na plošný standard bytu) musí byty umožňovat poměrně velkou flexibilitu a musí být schopné reagovat na vyšší fluktuaci zaměstnanců – těmto podmínkám typicky nejlépe odpovídají **menší nájemní byty v bytových domech**,
- Pro agenturní zaměstnance či pracovníky dojíždějící za prací do SPP z větších vzdáleností po dobu pracovního týdne nejlépe vyhovují **větší sdílené nájemní byty a ubytovny vyššího standardu**.
- V době, kdy zaměstnanci budou mít svou pracovní pozici v SPP poměrně jistou a budou si přát usadit se trvale ve spádovém území – těmto podmínkám typicky nejlépe odpovídají **menší i větší byty nájemní i vlastnické byty v bytových domech**,
- V době, kdy zaměstnanci v území kolem SPP založí vlastní rodinu (případně s sebou rodinu do spádového území přivedou), a tím se v území pevně usadí – těmto podmínkám typicky nejlépe odpovídají **větší byty vlastnické v bytových i rodinných domech**.
- V době, kdy zaměstnanci SPP zestárnou a dosáhnou věku odchodu do důchodu – těmto podmínkám typicky nejlépe odpovídají opět **menší nájemní i vlastnické byty v bytových domech**.

Tabulka zobrazuje předpokládané rozvrstvení požadavků na charakter bydlení nově příchozích či dojíždějících pracovníků.

77. Tabulka: Struktura potřebného bytového fondu

1/5	1/5	1/3	1/3
sdílené byty / ubytovny vyššího standardu	malé byty a) v bytových domech	velké byty b) v bytových domech	velké byty b) v rodinných domech / rodinné domy

a) malé byty – zahrnují byty s dispozicí 1+kk, 1+1, 2+kk, 2+1

b) velké byty – zahrnují byty s dispozicí 3+kk a 3+1, výjimečně i větší (zejména v případě bytů v rodinných domech)

c) sdílené byty / ubytovny vyššího standardu - určeny k dočasnému (spolu)bydlení

Počet potřebných bytů a jejich obsazenost je vypočtena na základě následujícího výpočtu, který je stanoven Metodikou vyhodnocení územních nároků průmyslových zón (2018).

78. Tabulka: Výpočet potřeb bytového fondu

typ bydlení	souvislosti	podíl z celkového počtu zaměstnanců k usazení (podíl ZU)	potřebný počet nových bytů pro obyvatele k usazení	počet obyvatel k usazení (O_u)
Sdílené byty / ubytovny vyššího standardu	Ve sdílených bytech se předpokládá průměrný počet 2 zaměstnanců. V ubytovnách se nepředpokládá ubytování zaměstnanců spolu s jejich rodinami.	cca 20 %	$(Ob \times 0,2)/1,5$	$1,5 \times (Ob \times 0,2)/1,5$
Malé byty v bytových domech	Tyto byty jsou z poloviny obsazeny jedním pracovníkem a z poloviny sdíleny s druhou osobou. Tou může být jiný zaměstnanec zóny či partner/ka. Průměrná obsazenost bytu zaměstnanci tak bude 1,25 a průměrná obsazenost celkem 1,5.	cca 20 %	$(Ob \times 0,2)/1,25$	$1,5 \times (Ob \times 0,2)/1,25$
Velké byty v bytových domech	Velké byty pro úsporné bydlení sdílí větší počet zaměstnanců (průměrně 3), velké byty pro rodiny využívá zpravidla jeden zaměstnanec a jeho rodina (obsazenost 1 zaměstnanec, 3 lidi celkem).	cca 30 %	$(Ob \times 0,3)/2$	$3 \times (Ob \times 0,3)/2$
Velké byty v rodinných domech	Výstavba rodinných domů má dvojí efekt. Buď je určena pro "vyfiltrované" obyvatele, kteří poté přenechají zaměstnancům průmyslové zóny svůj původní byt; ten je následně intenzivně sdílen pro úsporné bydlení až 3 pracovníků na byt. Nebo si rodinný dům koupí/postaví zaměstnanec SPP pro sebe a svou rodinu (1 pracovník, 3 lidi celkem).	cca 30 %	$(Ob \times 0,3)/2$	$3 \times (Ob \times 0,3)/2$
Celkem		100 %	0,59 x Ob	1,34 x Ob

Zdroj: Metodika vyhodnocení územních nároků průmyslových zón, upraveno AQE advisors, a.s.

Pozn.: Osoby k bydlení jsou definovány jako součet zaměstnanců k usazení včetně jejich rodinných příslušníků, dočasných pracovníků dojíždějících do SPP v průběhu pracovního týdne z větších vzdáleností a agenturních pracovníků.

ad C) Analýza dostupné nabídky ubytovacích kapacit ve spádovém území 15 minut byla provedena v několika krocích.

- Byla provedena rešerše portálu Sreality, a to ve dvou časových obdobích (srpen a říjen 2023) pro vyloučení případných výkyvů v počtu inzerovaných nemovitostí. Pro stanovení šíře nemovitostního trhu předpokládáme, že nabídka na portálu Sreality představuje 80 % dostupných nemovitostí. Rešerše byla provedena v širším okolí perimetru dojezdnosti 30 minut od budoucí SPP.
- Byly zjištěny kapacity lůžek v ubytovacích zařízeních (ubytovnách) ve spádovém území 15 minut.
- Pro zhodnocení vývoje cen nemovitostí mezi roky 2015 a 2023 byla využita data ČSÚ – cenové indexy s bazickým rokem 2015. Tato data byla komparována s vývojem průměrné mzdy za účelem zjištění cenové dostupnosti bydlení. Následně byla celková data cenové dostupnosti bydlení vyhodnocena v porovnání s ostatními městy v ČR.

ad D) K vymezení lokalit nově příchozích obyvatel, respektive stanovení předpokladů pro jejich usazení a začlenění, bylo přistoupeno spíše obecně. Domníváme se, že nelze jednoznačně určit fyzická místa, kam budou nově příchozí "umístěni". Z dosavadních migračních trendů obyvatel vyplývá, že atraktivita bydlení směřuje především do oblasti suburbí, a lze tedy očekávat, že i nově příchozí obyvatelé v souvislosti s realizací investičního záměru budou tyto trendy následovat (tento proces však bude probíhat i v případě bez nově příchozích obyvatel do území).

ad E) V poslední řadě byly analyzovány kapacity územních plánů obcí ve spádovém území. Zde byly identifikovány **zastavitelné a transformační plochy pro bydlení o rozlohách 0,5 až 40 ha**. Pro zajištění efektivního a hospodárního růstu města je významným faktorem hustota obyvatel. Z tohoto hlediska byla doporučena celková revize záměrů, a to zvláště na rozvojových plochách s předpokládanou hustotou zástavby menší než 100 obyvatel/ha. V okolních obcích Karviné byla plocha pro bydlení vypočítána na základě očekávaného počtu obyvatel (1 ha = 37,5 obyvatel).

V některých případech je územní dokumentace neaktuální nebo z ní nelze požadované údaje o plochách pro bydlení jednoznačně určit.

2.2.5.1 Výpočet požadavků na kapacity bydlení

Výpočty jsou modelovány pro případ, kdy investorem je významný podnik, který vybuduje závod v pokročilém průmyslu. Pokročilá automatizace, robotizace, digitalizace apod. umožní výrobu s vysokou přidanou hodnotou. Typově se bude jednat o výrobu baterií zejména pro automobilový průmysl. V tomto modelu výpočtu se nepředpokládá organizované stěhování stávajících zaměstnanců investora z dosavadního místa působení do spádového území SPP.

Na základě panelové diskuse odborníků na danou problematiku byla upravena stávající metodika výpočtu, přičemž nově byl kladen větší důraz na preferenci ubytování v rodinných domech na úkor bytů. S ohledem na probíhající proces suburbanizace a aktuální trendy v oblasti bydlení v ČR (potažmo v MSK) lze předpokládat, že řada zaměstnanců, kteří se rozhodnou pro práci v budoucí SPP Lutyně, tak učiní na základě nabídky lepších platových podmínek. Z tohoto důvodu **je pravděpodobné, že budou preferovat spíše vlastnické bydlení ve stávajících, nebo případně nově budovaných rodinných domech** v nejbližším jádrovém okolí budoucí SPP.

Ve spádovém území dojezdnosti 15 minut lze očekávat poptávku po dočasném/přechodném bydlení **maximálně 403 pracovníků** pro každou etapu výstavby. Dle použité metodiky se jedná celkově o **239 bytových jednotek** (viz tabulka - Výpočet potřeb bytového fondu) pro přechodné ubytování.

79. Tabulka: Výpočet očekávaných nároků na usazení nově příchozích

			byty	byty	domy	domy
Celkem - spádová oblast 15 min		Nově příchozí zaměstnanci	Agenturní pracovníci	Dojížděky za prací z ČR	Přestěhovalí zam. (min)	Přestěhovalí zam. (max)
	Místa	NA	5 %	6 %	3 %	5 %
Etapa 1	3 666	0	183	220	110	183
Etapa 2	3 666	0	183	220	110	183
2028			183	220		
2029					27	46
2030					27	46
2031					27	46
2032					27	46
2033					27	46
2034					27	46
2035			183	220	27	46
2036					27	46

Zdroj: AQE advisors, a.s.

Jednalo by se především o sdílené, malé a větší byty v bytových domech. Dále pak **110 až 183 zaměstnanců** v každé etapě může postupně vyhledávat v území bydlení v rodinných domech, a to buď formou pořízení, či vlastní výstavby. **Celková potřeba ubytovacích jednotek by pak činila 370.**

2.2.6 Očekávané dopady na oblast bydlení

Model výpočtu nově vyvolaných potřeb pro ubytování osob (ať již pro trvalé, či dočasné usídlení) pracuje s řadou proměnných, které se velice těžko stanovují. V rámci možností bylo přistoupeno k objektivizaci vstupních parametrů a předpokladů očekávaných potřeb budoucích zaměstnanců a jejich blízkých, kteří s nimi budou žít ve společné domácnosti, a dále na základě analýzy současné bytové situace ve spádovém území SPP. Pro stanovení poměrů rozložení potřeb pro budoucí zaměstnance nebylo kalkulováno s využitím kapacit "běžných" ubytoven. V rámci SPP je deklarovaná významně vyšší mzda než průměrná, u osob s vyššími příjmy nejde uvažovat, že budou žít (i jen v průběhu pracovního týdne) na ubytovně. Větší váha je ve výpočtu kladena na preferenci bydlení v rodinném domě na úkor bydlení v bytě. Dále jsou výpočty opřeny o dílčí analýzy a studie, které byly ke dni zpracování dopadové studie k dispozici.

Požadavky na ubytování příchozích osob jsou vypočteny pro dvě etapy realizace strategické investice. Jako hlavní spádové území dopadové studie byl použit perimetr dojezdnosti 15 minut do místa plánovaného SPP a to zejména s ohledem na zájmy obcí nacházející se v bezprostřední blízkosti plánovaného SPP.

Matici pro velikost spádového území 15 minut a jednotlivých etap realizace SPP shrnuje následující tabulka. **Nejedná se o nově příchozí do území, ale jedná se o osoby interní migrace ve spádové oblasti.**

80. Tabulka: Matice variantního posouzení potřeby ubytování nově usazených zaměstnanců

15 minut	celkový počet zaměstnanců	k přespání	Z _v střed. hodnota	počet ubytovacích jednotek
Etap 1	549	403	146	370
Etap 2	549	403	146	370

Zdroj: AQE advisors, a.s.

81. Tabulka: Výpočet potřebné ubytovací kapacity ve spádové oblasti dojezdnosti 15 minut

Počet zaměstnanců a jejich bytové potřeby			sdílené byty/ ubyt. pokoje	malé byty v BD	velké byty v BD	RD	celkem
15 min	k přespání	k žití*	5 %	36 %	30 %	29 %	100 %
Etap 1	403	146	19	132	110	108	370
Etap 2	403	146	19	132	110	108	370

Zdroj: AQE advisors, a.s.

Pro primárně řešenou spádovou oblast perimetru dojezdnosti je určena následující potřeba bytových jednotek dle etap realizace projektu. Celkově se předpokládá potřeba 370 ubytovacích jednotek v každé etapě pro celkový počet 549 zaměstnanců, přičemž většina z nich (403) bude bytové jednotky využívat pouze k dočasnému přespání a zbytek (146) k trvalému bydlení. Rozložení nároku na ubytování pracovníků SPP znázorňuje následující tabulka.

82. Tabulka: Rozložení nároků na ubytování pracovníků SPP dle jednotlivých etap realizace

Počet zaměstnanců a jejich bytové potřeby			sdílené byty / ubyt. pokoje	malé byty v BD	velké byty v BD	RD	celkem
15 min	k přespání	ZU střed. hod.	5 %	36 %	30 %	29 %	100 %
Etap 1	403	146	19	132	110	108	370
Etap 2	403	146	19	132	110	108	370

Zdroj: AQE advisors, a.s.

Analýzou nemovitostního trhu byly identifikovány následující nabídky volných jednotek k bydlení. Celkově je v současné době na trhu ve spádovém území 15 minut k dispozici 78 jednotek k pronájmu a 254 jednotek k prodeji (ve spádovém území 15 minut + město Ostrava je k dispozici 847 jednotek k pronájmu a 813 jednotek k prodeji). Analýza disponibilních nemovitostí nebyla kategorizována podle velikosti a dispozice bytové jednotky.

83. Tabulka: Dostupné kapacity bydlení na nemovitostním trhu v MSK a spádové oblasti SPP 15 a 30 minut

Oblast	Počet dostupných bytů k pronájmu	Počet dostupných bytů ke koupi	Počet dostupných domů k pronájmu	Počet dostupných domů ke koupi
15 minut	59/71*	37/44*	6/7*	175/210
30 minut	954/1 145*	593/712*	31/37*	513/616*
MSK	1 063/1 276*	1 262/1 514*	51/61*	1 368/1 642*

Zdroj: Sreality.cz, zpracováno AQE advisors, a.s.

* První údaj v tabulce je reálný počet nabízených nemovitostí na portálu Sreality.cz ke konci května 2024, druhý údaj je navýšený o 20 %.

84. Tabulka: Dostupná kapacita pro budoucí výstavbu v ÚP měst a obcí ve spádových územích k (2023)

Oblast	Počet obyvatel	Rozloha	Možná kapacita výstavby (počet obyvatel)
15 minut	67 010	245 ha	9 187*

Zdroj: ÚAP obcí ve spádovém území, zpracováno AQE advisors, a.s.

*Plochy pro bydlení jsou indikativně přepočteny na 1 obyvatele konstantou 37,5 ob/ha. Ve městech s vyšší sídelní hustotou (například Ostrava, Karviná) se však dle územní plánovací dokumentace plánuje hustota v rozmezí 100 - 120 obyvatel/hektar, tedy mnohem vyšším indexem využití, než je tomu v okolních obcích mimo tato velká města. Například v Praze se v některých městských částech (sídelních strukturách) pohybuje hustota osídlení až v hodnotách více než 180 obyvatel / ha.

Při hodnocení kapacit pro možnou bytovou výstavbu byly analyzovány územní plány v dojezdnosti 15 minut od plánované SPP. Následující tabulka zobrazuje kapacity územních plánů vymezené k bydlení a odhad hustoty možných nových obyvatel při jejím zastavení.

Na základě analýzy oblasti bydlení a nabídky bydlení z realitního portálu Sreality v obcích ve spádové oblasti v dojezdové vzdálenosti do 15 a 30 minut od SPP Dolní Lutyně je zřejmé, že existuje dostatek komerčních nemovitostí nájemního i vlastnického bydlení pro tisíce obyvatel. Kapacita stávající nabídky nemovitostí je dostatečná a lokálně dokonce převyšuje uvažovanou budoucí poptávku při vybudování SPP Dolní Lutyně.

85.Tabulka: Klasifikace dopadů SPP na oblast bydlení (1/2)

Dopad	Popis	Kvantifikace	Významnost
Růst ceny bytových jednotek a stavebních pozemků	Vyšší poptávka po bydlení a z toho vyplývající růst cen nemovitostí v regionu již reflektuje probíhající proces suburbanizace (obce mimo ORP ve spádovém území). Lze očekávat, že malý pozitivní vliv výstavba SPP bude mít. Vyšší růst cen nemovitostí může zhoršovat dostupnost bydlení. Výchozí hodnoty transakčních cen jsou však na relativně dobré úrovni (cca 40-46 tis. Kč/m²).	+ 1-2 p. b. ročně nad současné tempo růstu	*
Požadavek na volné / nové bytové jednotky	Investice vyvolá požadavek na bytové jednotky ze strany zaměstnanců, kteří budou do lokality dojíždět z větších vzdáleností než 30 min a zároveň požadavek na usazení osob, které se do lokality přestěhují za účelem práce ve SPP.	+ 370 ubytovacích jednotek / etapa	*
Růst hodnoty majetku současných obyvatel	S vybudováním průmyslové zóny bude souviset zvýšená poptávka po nemovitostech a individuální bytové výstavbě, stejně jako rozvoj související infrastruktury. To povede k postupnému zvyšování hodnoty stávajícího majetku současných obyvatel.	+ 1,389 mld. Kč kumulativní vyvolaný růst hodnoty	****
Snížení počtu neobydlených bytů	V současnosti je u menších obcí ve spádové oblasti do 30 min od SPP Dolní Lutyně vyšší podíl neobydlených bytů a domů ve srovnání s průměrem v ČR. Díky pracovním příležitostem, které vzniknou v souvislosti s SPP Dolní Lutyně (přímé, nepřímé, indukované), vzroste poptávka po bydlení i v doposud neobydlených bytech.	pokles o 1 p.b. ze současného podílu 9,0 % neobydlených bytů ve spádovém území 15 min	**
Vyšší nároky na technickou infrastrukturu	Rozšiřování kapacit technické infrastruktury v jednotlivých obcích spádové oblasti (voda, el. energie, kanalizace). S tím spojené vyšší náklady na provoz.	NA	***
Potřeba strategického plánování rozvoje obcí v jádrovém i širším území	Obce (města) ve spádovém území budou potřebovat aktualizovat (vytvořit nové) strategie směřování svého budoucího rozvoje, a to i včetně plánů bytové politiky. Tyto strategie měst by v ideálním případě měly být propojené, navazující - k využití synergických efektů.	cca 15 mil. Kč na nové strategické dokumenty	***
Gentrifikace území (riziko pro obyvatele s nižšími příjmy)	Vlivem růstu cen nemovitostí, vyvolanému vyšší poptávkou i makroekonomickou situací, se území stane hůře dostupné k životu pro nízkopříjmové skupiny obyvatel.	NA	*

Pozn.: významnost dopadu je klasifikována jako negativní/pozitivní. Počet * určuje intenzitu významnosti konkrétního dopadu výstavby SPP do daného území.

***** - negativní, ***** - pozitivní.

86. Tabulka: Klasifikace dopadů SPP na oblast bydlení (2/2)

Dopad	Doporučení k mitigaci / komentář
Růst ceny bytových jednotek a stavebních pozemků	Vyšší poptávka po dostupném bydlení by měla být uspokojena využitím rozvojových ploch pro výstavbu rodinných domů a bytových domů v územních plánech obcí. Jenom ve spádové oblasti do 15 minut od SPP je 245 ha rozvojových ploch pro 9 000 obyvatel. Zejména v letech před zahájením investice a v době výstavby může naopak tempo růstu cen nemovitostí zpomalit, očekává se ale, že se může/nemusí jednat o dočasný výkyv.
Požadavek na volné / nové bytové jednotky	Odhaduje se, že SPP vyvolá potřebu 196 osob k usazení (zejména nákup či výstavba rodinných domů) a 403 zaměstnanců k občasnému přespání v průběhu pracovního týdne. Nabídka volných bytových prostor k pronájmu či prodeji je ve spádovém území dostatečná.
Růst hodnoty majetku současných obyvatel	Odhad kumulovaného vyvolaného zvýšení cen majetku ve spádovém území 15 min (vyjma obcí Bohumín, Orlová, Rychvald). Odhad byl vytvořen základě analýzy území v blízkosti z jiných průmyslových parků (ale i tam měly největší vliv na růst nabídkových cen/hodnoty majetku především makroekonomické ukazatele, politika ČNB a vlády ČR).
Snižování počtu neobydlených bytů	Podporovat využití dotací k modernizaci bydlení (např. dotace Oprav dům po babičce, využití programu Podpora bydlení od MMR a SFDI).
Vyšší nároky na technickou infrastrukturu	Postupná modernizace technické infrastruktury dle strategických plánů obcí, využívání dotačních titulů podporujících modernizaci technické infrastruktury (např. dotace SFŽP, MMR). Výše dopadu by měla vzejít z technické části Studie proveditelnosti, případně by měly být vytvořeny scénáře zasídlení obcí ve spádovém území.
Potřeba strategického plánování rozvoje obcí v jádrovém i širším území	Potenciální distribuce nově přichozích není hrozbou, ale příležitostí - obce mohou nabídnout pozemky ve vnitřních rezervách developerovi či si udělat rozvoj/land development sami, pro atrakci vzdělaných a ekonomicky aktivních obyvatel - ne všichni potenciální přistěhovalí budou chtít věnovat 5 let výstavbě/rekonstrukci RD.
Gentrifikace území (riziko pro obyvatele s nižšími příjmy)	Dlouhodobě pokračovat ve stávajících sociálních programech podpory nebo do budoucna upravit sociální politiku pro tyto skupiny obyvatel.

2.3 Školství

Hlavní zjištění

- Ve spádovém území SPP Lutyně se nachází dostatek disponibilní pracovní síly (viz kapitola Zaměstnanost). Lze tedy předpokládat, že se do spádového území 15 minut v souvislosti s výstavbou Gigafactory **bude stěhovat jen minimum nových obyvatel** (střední hodnota cca 196 nově usazených osob v území v každé etapě).
- Ve spádovém území **30 minut jsou dostatečné kapacity ve vzdělávání** v ZŠ, kde se naplněnost pohybuje na úrovni 63 %. V MŠ je průměrná naplněnost téměř 85 %, přičemž v některých obcích (např. Kozmice) dosahuje 100 %.
- **Ve spádovém území 15 minut je dostatečná kapacita v ZŠ** (naplněnost 55 %). V MŠ je v nejbližších obcích sousedících s SPP - Dolní Lutyně, Doubrava a Rychvald již v současné době kapacita naplněnosti na horní hranici (92 - 100 %).
- S ohledem na současné demografické analýzy, které ukazují významný **pokles nově narozených dětí v MSK** (mezi lety 2010 - 2023 pokles o 26,1 %), lze očekávat pokles potřeby kapacit v MŠ a následně i v ZŠ ve větších městech spádového území (Karviná, Orlová, Bohumín).
- Naopak probíhající proces suburbanizace však může v některých menších obcích spádového území SPP Lutyně snížit (již částečně nedostatečné) kapacity škol a školských zařízení.
- Samotný přímý vliv strategické investice (tedy přistěhování cca 196 nových obyvatel) prakticky znamená potřebu 7 míst v MŠ a 22 míst v ZŠ.
- Bez ohledu na plánovanou strategickou investici **bude potřeba zvýšit kapacity v MŠ v obcích v 15 minutové dojezdnosti**, a to tak, aby naplněnost odpovídala optimálně hranici 80 % rejstříkových kapacit.

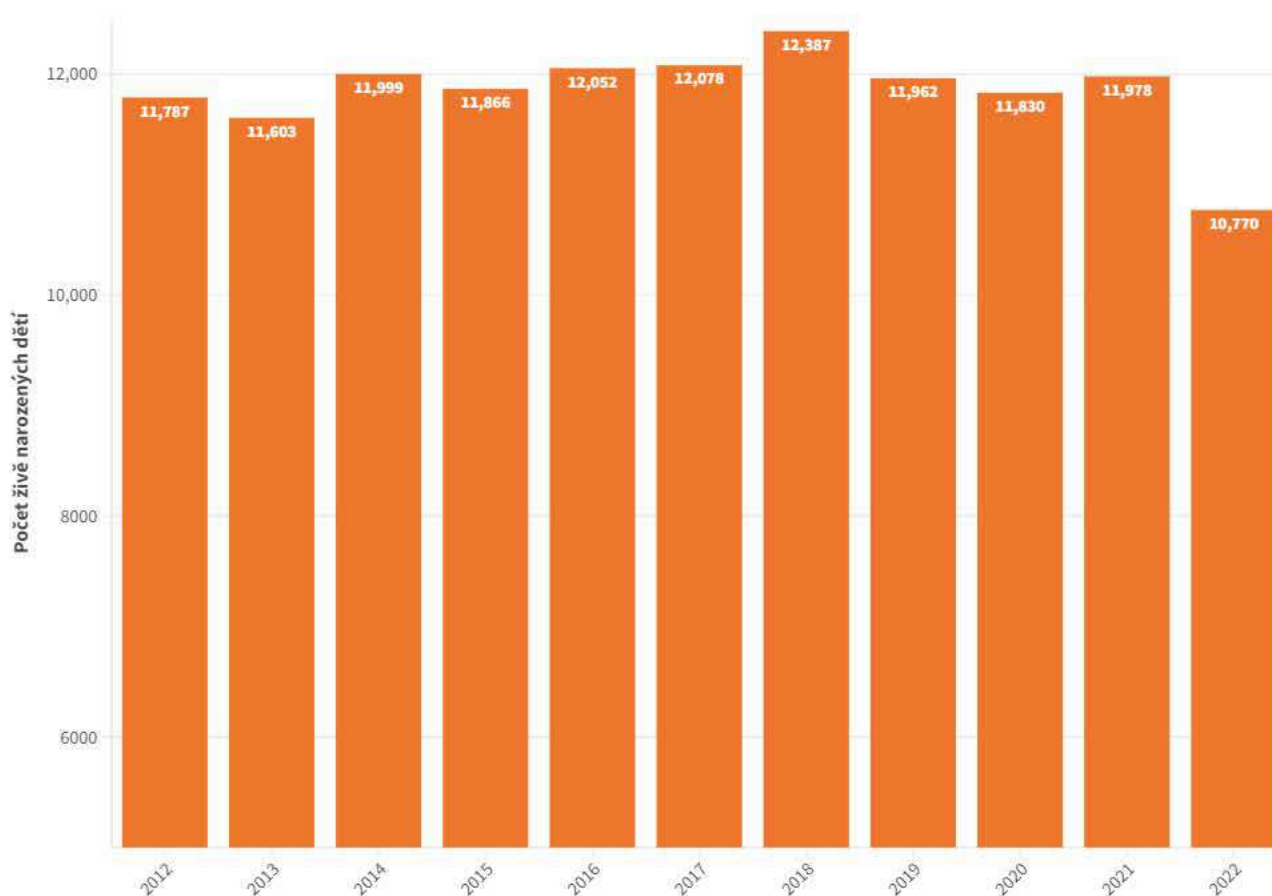
Při zpracování analýzy vzdělávacích kapacit v MSK byly využity významné strategické a koncepční dokumenty, které se věnují dané problematice jak na národní, tak krajské úrovni. Jejich kompletní výčet je uveden v poznámkách pod čarou a souhrnném přehledu v závěru dopadové studie.

2.3.1 Školství v MSK

Mezi důležité faktory, které jsou jedním z hlavních vodítek při analýze dostupných kapacit ve vzdělávacím systému a případných změn v rozvoji škol a školských zařízení v MSK, patří demografický vývoj minulých let, stejně jako prognóza vývoje let budoucích. Významnou roli v rozhodování o oblasti školství a kapacitě vzdělávací soustavy pak hrají zejména statistické údaje, jako je počet obyvatel, počet živě narozených dětí nebo početní velikost vybraných věkových skupin a jejich časový vývoj.

Dle dostupných dat Českého statistického úřadu (ČSÚ) žilo na území MSK k datu 31. 12. 2023 celkem 1 189 204 obyvatel, oproti předchozímu roku se jedná o pokles 470 obyvatel. Nejpočetnější věkovou skupinu tvořila produktivní složka obyvatelstva vymezená věkovým rozpětím 15–64 let (63,7 %), následovaná věkovou skupinou nad 65 let (21 %), nejnižší procentuální zastoupení pak měla skupina do 14 let (15,3 %). V porovnání s celkovým počtem obyvatel v MSK mezi roky 2010 a 2023 klesl celkový počet obyvatel o 54 016 (o 4,34 %), nejvíce ze všech krajů v ČR.

52.Obrázek: Vývoj počtu nově narozených dětí v MSK v letech 2012 - 2022

Zdroj: ČSÚ, převzato a upraveno z Výroční zprávy o rozvoji vzdělávací soustavy v MSK (2022/2023).

87.Tabulka: Vývoj počtu živě narozených dětí v jednotlivých okresech MSK (2012-2022)

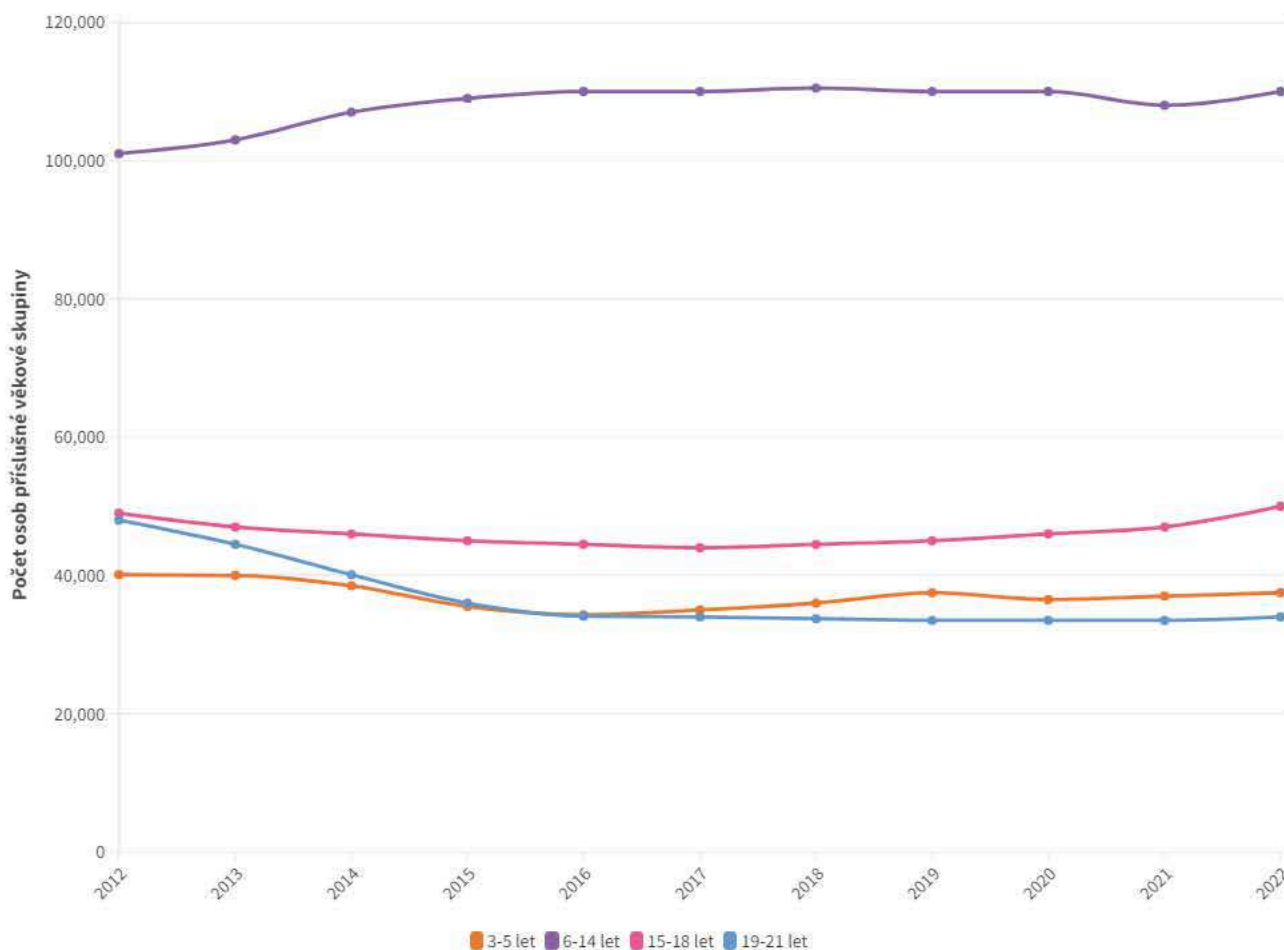
Okres	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bruntál	868	828	944	839	894	896	835	826	816	862	736
Frýdek-Místek	2 148	2 034	2 159	2 077	2 157	2 189	2 249	2 132	2 189	2 206	1 947
Karviná	2 406	2 262	2 347	2 296	2 315	2 359	2 300	2 257	2 245	2 290	2 087
Nový Jičín	1 485	1 507	1 551	1 584	1 569	1 621	1 689	1 643	1 593	1 557	1 431
Opava	1 685	1 750	1 753	1 795	1 822	1 740	1 869	1 782	1 762	1 866	1 629
Ostrava-město	3 195	3 222	3 245	3 275	3 295	3 273	3 445	3 322	3 225	3 197	2 940
Celkem MSK	11 787	11 603	11 999	11 866	12 052	12 078	12 387	11 962	11 830	11 978	10 770

Zdroj: ČSÚ, 2023

Vývoj počtu živě narozených dětí v MSK za posledních 10 let klesl v roce 2022 nejvíce a klesl pod 11tisícovou hranici, což dokládá uvedený graf. Meziročně se v roce 2022 v MSK narodilo o 1 208 dětí méně, tj. pokles o 10,1 %.

Pokles počtu živě narozených dětí lze vysledovat také v každém okrese MSK. Nejvyšší pokles, co se týče absolutního vyjádření v porovnání s rokem 2021, zaznamenal okres Frýdek-Místek (-259 dětí), následovaný okresem Ostrava-město (-257 dětí), nejnižší pokles pak zaznamenaly okresy Nový Jičín a Bruntál (zde se narodilo shodně celkem o 126 dětí méně v porovnání s předchozím rokem). V procentuálním vyčíslení (vztaženo k předchozímu roku) nejvýraznějšího poklesu bylo dosaženo v okrese Bruntál (-14,6 %). Následuje okres Opava (-12,7 %), Frýdek-Místek (-11,7 %), Karviná (-8,9 %), Nový Jičín (-8,1 %) a Ostrava-město (-8 %).

53.Obrázek: Vývoj počtu vybraných věkových skupin v oblasti vzdělávání v MSK v letech 2012 - 2022

Zdroj: ČSÚ, převzato a upraveno z Výroční zprávy o rozvoji vzdělávací soustavy v MSK (2022/2023).

Z pohledu vybraných věkových skupin v MSK, které odpovídají jednotlivým druhům vzdělávání, lze vysledovat, že v roce 2022 došlo v porovnání s předchozím rokem u všech těchto skupin k nárůstu. Nejvyšší meziroční nárůst byl zaznamenán ve věkové skupině 15-18letých (nárůst o celkem 3 406) (tj. +7,4 %), nejméně pak přibylo dětí ve skupině 3-5letých (+718 dětí, tj. +2 %). V procentuálním vyčíslení jsou meziroční přírůstky v jednotlivých skupinách nejvyšší ve skupině 15-18letých (7,4 %), ve skupině 19-21letých (3,4 %), dále 2% přírůstek ve skupině 3-5letých a nejnižší přírůstek byl zaznamenán ve skupině 6-14letých (1,6 %).

Povinné školní docházky se ve školním roce 2022/23 v celé ČR účastnilo celkem **1 049 723 žáků**, což je o čtvrtinu více než před deseti lety, o 8,5 % více než před pěti lety a o 4,3 % více než v předchozím školním roce. Do základních škol bylo celkově zapsáno 1 007 778 žáků, tj. nejvíce od školního roku 2005/06. Kromě toho si 41 659 žáků povinnou školní docházku plnilo v nižších ročnících **víceletých gymnázií** a 286 na **osmiletých konzervatořích**. Oproti předchozímu školnímu roku přibylo o 4,5 % žáků v základních školách, což je nejvýraznější nárůst za posledních 10 let a přispěla k němu imigrace dětí z Ukrajiny a jejich začlenění do našich škol. V nižších ročnících víceletých gymnázií se počet žáků zvýšil jen o 0,2 % (ČSÚ, 2022).

Nerovnoměrný demografický vývoj významně ovlivňuje české školství ve všech regionech ČR včetně MSK. Počet dětí navštěvujících **mateřské školy** v MSK meziročně vzrostl na 39,4 tisíc. V **základních školách** se po několikaleté stagnaci zvýšil počet žáků na 106 tisíc dětí. Na **střední školy** v MSK docházelo přes 50 tisíc žáků. Jejich počet se meziročně zvýšil již potřetí za sebou, neboť na střední školy postupně nastupují silné ročníky dětí narozených v letech 2007 až 2010. Meziročně vzrostly rovněž počty studentů vyšších odborných škol, naopak vysokoškoláků ubylo.

2.3.2 Mateřské školy

Ve školním roce 2022/23 bylo v Moravskoslezském kraji evidováno 468 mateřských škol s 1 840 třídami. Počet zařízení zajišťujících předškolní vzdělávání se meziročně zvýšil o dvě školy a počet tříd vzrostl o 33. Počet předškoláků se meziročně zvýšil o 909 dětí na celkových 39 377 dětí. Počet pedagogických pracovníků přepočtených na plně zaměstnané se proti předchozímu školnímu roku zvýšil o 84 a ve sledovaném školním roce činil 3 704 učitelů. Od roku 2016/17, kdy v kraji fungovalo 467 školek, se jejich počty téměř nezměnily. Nejméně 462 mateřských škol fungovalo v kraji ve školním roce 2019/20, v dalších letech se jejich počty mírně zvyšovaly. Přestože byl v posledním sledovaném školním roce počet dětí ve školkách ve srovnání s rokem 2016/17 téměř totožný, přibýlo za stejné období 93 tříd. V důsledku toho se snížily průměrné počty dětí na 1 třídu z 22,6 na 21,4. Stavby učitelů vzrostly o 424 úvazků (ČSÚ, 2023).

88. Tabulka: Vývoj počtu mateřských škol v MSK v letech 2016 - 2023

	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Mateřské školy	467	467	463	462	464	466	468
• třídy	1 747	1 750	1 752	1 769	1 783	1 807	1 840
• děti	39 419	39 186	39 240	39 156	38 073	38 468	39 377
• učitelé*	3 280	3 320	3 293	3 489	3 551	3 620	3 704

* Přepočtení na plně zaměstnané
Zdroj: ČSÚ, 2023

Demografický vývoj dětí ve věkové kohortě 3-5 let vykazuje již od roku 2017 přírůstkové hodnoty a tento trend pokračoval i v roce 2022. V MSK byl v meziročním srovnání zaznamenán nárůst o 718 dětí (tj. +2 %) a pozitivní bilanci uvádí většina okresů s výjimkou okresu Bruntál (počet dětí se v této věkové kategorii snížil o 0,6 %). Významnější navýšení vykázaly hned tři okresy: Ostrava-město (+215 dětí, tj. nárůst o 2,3 %), **Karviná (+199 dětí, tj. nárůst o 2,9 %)** a Nový Jičín (+164 dětí, tedy navýšení o 3,3 %).

Na rostoucí počet dětí tedy nutně reagují i kapacity právnických osob vykonávajících v MSK činnost mateřských škol. Obdobně jako v předchozím sledovaném období došlo i ve školním roce 2022/2023 k celkovému nárůstu v počtu škol (+2) i tříd (+33). Za zvyšujícím se počtem běžných mateřských škol stojí zejména privátní sektor. Významným trendem byl vznik lesních mateřských škol (činnost zahájily celkem tři subjekty). U organizací zřizovaných obcemi došlo k celkovému poklesu škol o tři subjekty (pět MŠ bylo vymazáno, dvě MŠ nově vznikly), zvýšil se ovšem počet tříd (+21).

V MSK jsou hlavním zřizovatelem mateřských škol obce, ale jejich podíl na celkovém počtu postupně klesá. Ve školním roce 2022/23 došlo k poklesu z 91,6 % na 90,5 %. Naopak zaznamenáváme nárůst v počtu tzv. nespádových mateřských škol, které zřizují soukromé subjekty, případně církve. Tyto školy tvoří druhou největší skupinu a v uplynulém školním roce dosáhly podílu 8,4 %, což je o 1,1 procentního bodu více než v předchozím roce.

89. Tabulka: Mateřské školy v MSK dle počtu a zřizovatele v letech 2021 - 2023

Zřizovatel	škol		tříd		děti		děti na třídu		děti na školu	
	21/22	22/23	21/22	22/23	21/22	22/23	21/22	22/23	21/22	22/23
Obec	413	410	1 686	1 707	36 817	37 547	22	22	89	92
Kraj	1	1	6	6	82	86	14	14	82	86
Soukromník	33	38	59	68	989	1 112	17	16	30	29
Církev	4	4	9	10	182	197	20	20	46	49
Celkem	451	453	1 760	1 791	38 070	38 942	22	22	84	86

Zdroj: MŠMT, Výroční zpráva o rozvoji vzdělávací soustavy v MSK (2022/2023)

V rámci analýzy vzdělávacích kapacit ve spádovém území SPP Lutyně byly využity rejstříkové kapacity (zapsané v Rejstříku škol a školských zařízení MŠMT). Reálná naplněnost škol byla zjišťována z několika dostupných zdrojů:

- podle stavu naplněnosti tříd dle RUD ze Ministerstva financí ČR z 30. 9. 2023;
- Rejstřík škol a školských zařízení MŠMT
- podle výročních zpráv jednotlivých škol a školských zařízení;
- podle protokolů o provedených kontrolách ČŠI (portál ČŠI);
- Koncepce rozvoje školství statutárního města Havířov na období 2022–2030.

Předpokládáme, že se dle platné legislativy třída MŠ naplňuje maximálně do počtu celkem 24 dětí (průměrně dle ČSÚ byla naplněnost v MSK v roce 2022/2023 21,4 dětí na jednu třídu).

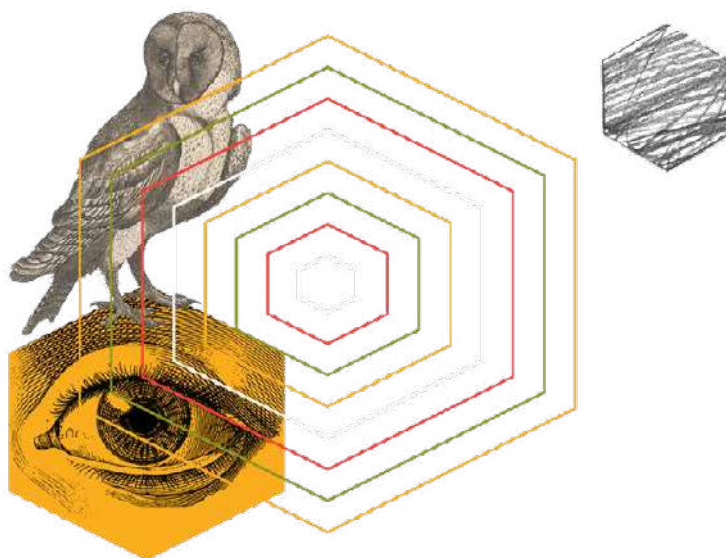
Kapacita MŠ (uvedená v Rejstříku škol a školských zařízení MŠMT) v dojezdové vzdálenosti 30 minut od budoucí SPP Lutyně je více než 18,6 tisíc míst ve 175 MŠ. Dle dostupných dat navštěvuje MŠ v tomto spádovém území 15 996 dětí a naplněnost kapacity je téměř 86 %. Plnou obsazenost kapacit hlásí několik obcí. Jedná se především o obec Doubrava, Kozmice, Hať a Rychvald, přičemž právě obce Doubrava a Rychvald patří do spádového území do 15 minut od budoucí SPP Lutyně. V případě, že by došlo v souvislosti s výstavbou SPP Lutyně k usazení nových obyvatel v daném území, lze předpokládat, že by se tlak na navýšení kapacit v MŠ ještě zvýšil. Naopak v některých menších obcích spádového území (30 minut) je obsazenost nižší než 60 % (Ludgeřovice a Šenov).

90. Tabulka: Kapacity MŠ v obcích v dojížděkové vzdálenosti 30 minut

Obec	Počet obyvatel	MŠ (počet)	Kapacita MŠ	Počet zapsaných dětí	Obsazenost v %
Albrechtice	3 826	2	119	91	77,3
Bohumín	20 643	5	581	537	78,9
Český Těšín	23 487	6	933	712	76,3
Darkovice	1 385	1	56	52	92,9
Dětmarovice	4 395	2	120	106	88,3
Dolní Lutyně	5 288	1	188	171	91,0
Doubrava	1 180	1	35	35	100,0
Hať	2 576	1	93	70	80,5
Havířov	70 245	25	2 255	2 040	90,0
Hlučín	13 506	4	395	391	99,0
Horní Suchá	4 438	2	131	120	91,6
Chotěbuz	1 377	1	28	27	96,4
Karviná	50 172	18	1 587	1 355	89,8
Klimkovice	4 516	1	179	151	84,4
Kozmice	1 940	1	67	67	100,0
Ludgeřovice	4 955	4	207	115	55,6
Markvartovice	2 190	1	84	78	92,9
Orlová	27 966	8	903	818	90,6
Ostrava	283 504	84	9 509	8 148	85,7
Petrovice u Karviné	4 924	1	145	121	83,4
Petřvald	7 388	2	280	209	74,6
Rychvald	7 713	1	204	204	100,0
Stonava	1 772	2	80	78	97,5
Šenov	6 553	1	326	187	57,4
Šilheřovice	1 587	1	50	48	96,0
Vřesina	1 669	1	90	65	72,2
Celkem	559 195	175	18 645	15 996	85,8

Pozn.: Tučně zvýrazněné jsou obce ve spádovém území do 15 minut od od budoucí SPP Lutyně.

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení MŠMT, Ministerstvo financí ČR - RUD, Portál ČŠI - inspekční zprávy, výroční zprávy daných školských zařízení, 2022-2023

91. Tabulka: Demografický vývoj 6–14letých v jednotlivých okresech MSK (2012 - 2022)

Okres	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bruntál	8 205	8 245	8 360	8 428	8 491	8 397	8 388	8 314	8 298	7 970	7 997
Frýdek-Místek	17 952	18 445	18 920	19 430	20 015	20 229	20 540	20 705	20 952	20 785	21 161
Karviná	20 951	21 141	21 436	21 700	21 983	21 892	21 992	21 855	21 830	21 172	21 679
Nový Jičín	13 263	13 559	13 790	14 155	14 453	14 494	14 538	14 665	14 695	14 602	14 948
Opava	15 155	15 596	16 016	16 449	16 726	16 881	16 965	17 008	17 041	16 806	16 930
Ostrava - město	26 314	27 064	27 901	28 543	29 127	29 327	29 329	29 360	29 161	27 974	28 348
Celkem MSK	101 840	104 050	106 423	108 705	110 795	111 220	111 752	111 907	111 977	109 309	111 063

Zdroj: ČSÚ, 2023

2.3.3 Základní školy

Počet žáků základních škol přímo souvisí s měnícím se počtem narozených dětí v předchozím období, a tím s počtem dětí ve věku povinné školní docházky v populaci. Děti nejčastěji nastoupí do základní školy v šesti a ukončí ji v patnácti letech. Tato doba se však může posunout, je-li dítěti odložen začátek školní docházky, příp. prodloužit, pokud žák opakuje některý ročník či více ročníků základní školy. Faktorů, které ovlivňují počet žáků na základních školách, je však více. V malé míře dochází k odlivu žáků druhého stupně na víceletá gymnázia, vliv má i migrace cizinců ze zahraničí. Aktuální je zejména zařazování dětí ukrajinských uprchlíků do českých škol. Na úrovni obcí a krajů pak počet žáků na základních školách ovlivňuje též stěhování v rámci republiky.

Dle dat ČSÚ (2023) je při pohledu na vývoj počtu žáků přijatých do 1. ročníku mezi školními roky 2012/13, 2017/18 a 2022/23 v mezikrajském srovnání patrné, že MSK patří mezi kraje s evidovaným poklesem počtu žáků přijatých do 1. ročníku a to o -2,3 % za posledních 10 let, přičemž ve většině ostatních krajů ČR dochází k nárůstu až o více než 26 % ve Středočeském kraji, respektive 25 % na území hlavního města Prahy.

V roce 2022 se v každém okrese Moravskoslezského kraje zvýšil počet dětí ve věku povinné školní docházky (6–14 let). Po mírném poklesu v roce 2021 se celkový počet dětí v této věkové kohortě vrátil na úroveň z roku 2020. V roce 2022 bylo v této kategorii registrováno celkem 111 063 dětí, což představuje meziroční nárůst o 1 754 dětí, tedy o 1,6 %. **Největší nárůst byl zaznamenán v okrese Karviná, kde se počet dětí ve věkové kohortě zvýšil o 507 dětí, což je o 2,4 % více než v předchozím roce.**

92. Tabulka: ZŠ v MSK v letech 2016 - 2023

	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Základní školy	438	441	440	444	446	446	448
• třídy	5 165	5 234	5 274	5 415	5 516	5 567	5 656
• žáci	103 260	104 247	104 448	104 946	104 829	103 978	106 057
• z toho na 1. stupni (%)	61	60	59	57	56	56	56
učitelé*	7 140	7 228	7 327	7 633	7 849	7 987	8 165

* Přepočtení na plně zaměstnané

Zdroj: MŠMT, ČSÚ

93. Tabulka: Kapacity ZŠ v obcích v dojížděkové vzdálenosti 30 min

Obec	Počet obyvatel	ZŠ (počet)	Kapacita ZŠ	Reálná obsazenost	Obsazenost v %
Albrechtice	3826	5	450	236	52,4
Bohumín	20 643	8	2 961	1 586	53,6
Český Těšín	23 487	6	5 052	2 289	45,3
Darkovice	1 385	1	100	79	79,0
Dětmarovice	4 395	1	300	242	80,7
Dolní Lutyně	5 288	2	701	490	70,0
Doubrava	1 180	1	225	111	49,3
Hať	2 576	1	400	309	77,3
Havířov	70 245	19	8 145	5 918	72,7
Hlučín	13 506	7	2 088	1 372	65,7
Horní Suchá	4 438	2	610	451	73,9
Chotěbuz	1 377	2	40	34	85,0
Karviná	50 172	13	6 838	3 991	58,4
Klimkovice	4 516	2	780	500	64,1
Kozmice	1 940	1	150	92	61,3
Ludgeřovice	4 955	1	650	600	92,3
Markvartovice	2 190	1	150	77	51,3
Orlová	27 966	7	4 595	2 195	47,8
Ostrava	283 504	78	31 903	21 193	66,4
Petrovice u Karviné	4 924	1	450	365	81,1
Petřvald	7 388	2	1 310	598	45,6
Rychvald	7 713	1	810	687	84,8
Stonava	1 772	1	205	188	91,7
Šenov	6 553	2	1 050	771	73,4
Šilheřovice	1 587	1	190	138	72,6
Vřesina	1 669	2	250	85	34,0
Celkem	559 195	168	70 403	44 597	63,4

Pozn.: Tučně zvýrazněné jsou obce ve spádovém území do 15 minut od od budoucí SPP Lutyně.

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení MŠMT, Ministerstvo financí ČR - RUD, Portál ČŠI - inspekční zprávy, výroční zprávy daných školských zařízení, 2022-2023

Podle evidence Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy se ve školním roce 2022/23 meziročně zvýšil počet základních škol o 2 zařízení. V Moravskoslezském kraji zajišťovalo základní vzdělávání 448 základních škol, které navštěvovalo 106 057 žáků, tj. o 2 079 dětí více než v předchozím školním roce. Současně s nárůstem počtu žáků se zvýšil i počet tříd o 89 na celkových 5 656 tříd. V průměru na 1 třídu připadalo 18,8 žáků. Z celkového počtu žáků jich 55,7 % navštěvovalo 1. stupeň, což bylo o 5,4 procentního bodu méně než ve školním roce 2016/17. Pedagogickou činnost na základních školách vykonávalo 8 165 učitelů a učitelek (přepočteno na plně zaměstnané), tj. meziročně o 178 úvazků více. Za posledních sedm sledovaných let vzrostl počet žáků základních škol (o 2 797 dětí), adekvátně tomu se zvýšil počet tříd (o 491 tříd) i učitelů (o 1 025 úvazků).

Naplněnost ZŠ ve spádovém území do 30 minut od budoucí SPP Lutyně se pohybuje na úrovni 63 % dostupné kapacity. Největší naplněnost hlásí obec Ludgeřovice (92,3 %), vysoká naplněnost je také v obci Stonava (91,7 %), respektive Chotěbuz (85 %). ZŠ ve spádovém území do 15 minut vykazují průměrnou obsazenost 55 % a ani v případě usazení nových obyvatel v daném území v souvislosti s budoucí výstavbou SPP Lutyně by toto navýšení požadovaných kapacit ve vzdělávání nemělo způsobovat problémy v dostupnosti kapacit.

2.3.4 Naplněnost kapacit MŠ a ZŠ ve spádovém území

SPÁDOVÉ ÚZEMÍ 30 MINUT

Počet obyvatel ve spádovém území je **559 032** (dle ČSÚ 2021).

- **Celková kapacita MŠ:** 18 645 míst (počet zapsaných dětí pro školní rok 2022/2023: 15 996),
- **Celková kapacita ZŠ:** 70 403 míst (počet zapsaných žáků pro školní rok 2022/2023: 44 597).

Mateřské školy

V případě plného využití (100 %) v současnosti dostupné kapacity míst v MŠ ve spádovém území 30 minut bude dostatek míst (situace se může lišit v některých menších obcích, kde již v současnosti kapacita dosahuje více než 85% obsazenosti).

V případě modelu 100% dostupné kapacity v MŠ se pohybuje počet volných míst ve spádovém území do 30 minut okolo 2 649.

Základní školy

Základní školy byly schopny ve školním roce 2022/2023 ve vymezeném spádovém území 30 minut od SPP přijmout 70 403 dětí (dle Rejstříku škol a školských zařízení MŠMT). Tento údaj představuje maximální možnou kapacitu všech tříd ve všech ročnících (tj. 30 žáků na třídu) při dodržení předepsaných prostorových norem. Naplnění ZŠ na 100 % rejstříkové kapacity znamená, že v žádném ročníku a zároveň v žádné třídě není ani jedno volné místo. V současné době odchází ze škol místy populačně slabší ročníky a přicházejí populačně silné ročníky, to znamená, že 8.–9. deváté třídy nejsou obvykle doplněny do maximálního počtu.

Podle výše uvedené vyhlášky 48/2005 Sb. je škola zároveň povinna zajistit, aby výuka cizích jazyků probíhala ve skupinách v počtu maximálně 24 žáků. Je tedy nutné početnější třídy rozdělit na dvě skupiny, a tím vzrůstají další nároky na prostor. Naplnění tříd ovlivňuje také vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, kdy jedním z podpůrných opatření je snížení počtu žáků ve třídě pod maximální možnou hranici danou vyhláškou MŠMT.

V případě plného využití rejstříkových kapacit (100 %) je ve spádovém území 30 minut (včetně města Ostravy) dostatek míst v ZŠ (63% obsazenost).

V případě modelu 100% dostupné kapacity v ZŠ se pohybuje počet volných míst ve spádovém území do 30 minut okolo 25 806.

SPÁDOVÉ ZEMÍ 15 MINUT

Spádové území s počtem obyvatel **67 010** (dle ČSÚ 2021).

- **Celková kapacita MŠ v území:** 2 031 (počet zapsaných dětí pro školní rok 2022/2023: 1 871)
- **Celková kapacita ZŠ v území:** 9 592 (počet zapsaných žáků pro školní rok 2022/2023: 5 311)

Mateřské školy

Mateřské školy byly schopny ve školním roce 2022/2023 přijmout 2 031 dětí, počet zapsaných dětí činí 1 871 dětí, a dosahuje tak hranice 92% naplněnosti kapacit MŠ.

V případě modelu 100 % dostupné kapacity v MŠ se pohybuje počet volných míst ve spádovém území do 15 minut okolo 160.

Základní školy

Základní školy ve spádovém území 15 minut od SPP byly schopny ve školním roce 2022/2023 přijmout 9 592 dětí (dle Rejstříku škol a školských zařízení). V současné době se uvádí obsazenost kapacit v ZŠ na úrovni přesahující 55 %.

V případě modelu 100% dostupné kapacity v ZŠ se pohybuje počet volných míst ve spádovém území do 15 minut okolo 4 281.

Rozdíly v kvalitě vzdělávání v MSK

Česká školní inspekce (ČŠI) pravidelně identifikuje pro každý kraj ČR několik specifických indikátorů, u kterých jsou zjišťovány největší negativní rozdíly v daných parametrech oproti průměru za Českou republiku. Vybrané interpretace jsou záměrně voleny tak, aby naznačily oblasti, na které by bylo vhodné se zaměřit a dlouhodobě se jim věnovat. Současně také probíhá zjišťování dosažených výsledků vzdělávání žáků 9. ročníku základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií, které doplňuje výše zmíněné specifické indikátory i o měřitelné srovnání s ostatními regiony v ČR. Jako všeobecně známý fenomén je uváděná přílišná závislost výsledků žáků na jejich rodinném zázemí, respektive socioekonomickém statusu (SES a přidružených indikátorů). Nejvíce negativním efektem se vyznačují problémy spojené s chudobou a bydlením, jako jsou například časté stěhování a exekuce (PAQ, 2021). Mezi klíčové faktory řadí ČŠI nedostatek kvalifikovaných a aprobovaných učitelů především v méně rozvinutých a strukturálně postižených regionech. Naopak některé chudší regiony mají vysokou míru aprobovanosti a kvalifikovanosti učitelů, což se týká **Moravskoslezského kraje**, který má šanci se vyrovnat bohatším regionům, kde učitelé chybí.

Výsledky žáků však nejvíce souvisejí s jejich rodinným zázemím, proto i výsledky na úrovni okresů odrážejí kvalitu života a socioekonomický rozvoj regionů. Mezi zásadní faktory, které negativně ovlivňují úspěch ve vzdělávání, patří neutěšená sociální situace. Jedná se především o výskyt destabilizující chudoby (exekuce, bytová nouze a sociálně vyloučené lokality), která má na studijní výsledky vzdělávání větší vliv než obecné socioekonomické znevýhodnění regionů. To je dáno celkově nižším vzděláním (málo lidí s maturitou) a dlouhodobě vyšší nezaměstnaností.

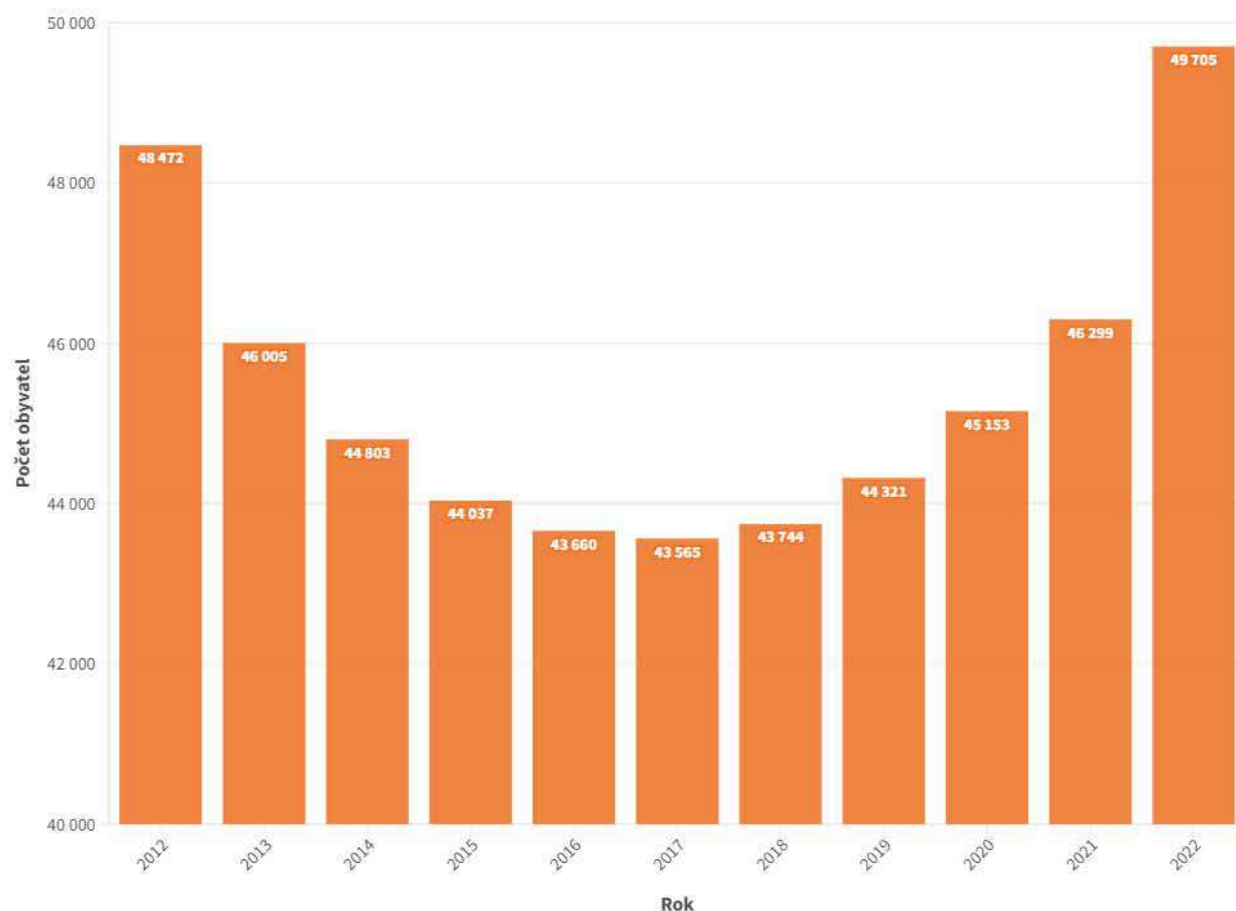
Dle indexu kvality života v České republice (Murgaš & Klobučník, 2016), který vychází z dat Sčítání lidu, domů a bytů 2011 a socioekonomických ukazatelů jako nezaměstnanost, podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním, průměrná délka dožití, míra sebevražd, rozvodovost atd. se Moravskoslezský kraj opět vyznačuje rozdílnými hodnotami napříč okresy. Vyšší kvalita života je indexem indikována v okrese Opava. Průměrné hodnoty indexu vidíme v okresech Frýdek-Místek a Nový Jičín. Nižší průměrné hodnoty indexu kvality života dosahuje Ostrava-město a zcela nejnižších hodnot Karviná a Bruntál.

2.3.5 Střední školství

Dle údajů ČSÚ počet žáků středních škol od školního roku 2012/13 do školního roku 2018/19 v ČR neustále klesal, a sice ze 470 754 žáků až na 420 814 žáků. Poté začal stoupat a ve školním roce 2022/23 bylo na středních školách v ČR 463 200 žáků. Růst počtu žáků byl ovlivněn zejména tím, že se demografická vlna v posledních letech přelévala ze základních škol na střední. S ohledem na demografický vývoj by bylo možné očekávat, že i v dalších minimálně třech školních rocích počet žáků středních škol poroste. Je však třeba upozornit, že kromě demografického vývoje ovlivňují počet žáků na školách v České republice i další faktory, obzvláště míra migrace. V posledním školním roce přibýly na středních školách především děti ukrajinských uprchlíků (2,3krát).

V **Moravskoslezském kraji** bylo podle Statistické ročenky školství (ČSÚ, 2023) ve školním roce 2022/23 evidováno 136 středních škol s 50 349 žáky, z toho 48 973 žáků studovalo v denní formě vzdělávání. Po dlouhodobém poklesu (od školního roku 2006/07) se počty žáků na středních školách v posledních čtyřech letech zvyšovaly. Meziročně přibýlo 1 328 žáků, rovněž vzrostl počet tříd (o 40 na 2 219) i učitelů (o 123 úvazků na 4 629 pedagogů).

54.Obrázek: Demografický vývoj 15–18letých v MSK

Zdroj: ČSÚ, 2023

94. Tabulka: Demografický vývoj 15–18letých v jednotlivých okresech MSK

Okres	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bruntál	4 054	3 869	3 751	3 634	3 569	3 520	3 521	3 541	3 554	3 565	3 834
Frýdek-Místek	8 636	8 286	8 003	7 947	7 842	7 787	7 858	7 951	8 177	8 401	9 038
Karviná	10 425	9 771	9 426	9 139	9 042	8 968	8 863	8 880	8 894	9 050	9 677
Nový Jičín	6 220	5 878	5 789	5 753	5 691	5 679	5 674	5 731	5 858	5 997	6 452
Opava	7 069	6 805	6 635	6 487	6 398	6 405	6 440	6 659	6 860	7 121	7 641
Ostrava-město	12 068	11 396	11 199	11 077	11 118	11 206	11 388	11 559	11 810	12 165	13 063
Celkem MSK	48 472	46 005	44 803	44 037	43 660	43 565	43 744	44 321	45 153	46 299	49 705

Zdroj: ČSÚ, 2023

Demografický vývoj věkové kohorty 15-18letých již od roku 2018 zaznamenává růstovou tendenci, přičemž meziroční přírůstek se rok od roku zvyšuje, v roce 2022 dosáhl hodnoty +3 406 osob, což představuje nárůst o 7,4 %. Rovněž ve všech okresech MSK byly meziročně zaznamenány přírůstky: v okrese Bruntál (+269 osob, tj. +7,5 %), Frýdek-Místek (+637 osob, tj. +7,6 %), **Karviná (+627 osob, tj. +6,9 %)**, Nový Jičín (+455 osob, tj. +7,6 %), Opava (+520 osob, tj. +7,3 %), Ostrava-město (+898 osob, tj. +7,4 %).

95. Tabulka: Střední vzdělávání v MSK

Střední vzdělávání	Počet									
	škola		žáků		tříd		žáků na školu		žáků na třídu	
Školní rok	21/22	22/23	21/22	22/23	21/22	22/23	21/22	22/23	21/22	22/23
Střední školy celkem	136	136	49 021	50 349	2 179	2 219	360	370	23	23
• denní forma vzdělávání	136	136	47 501	48 973	2 076	2 119	349	360	23	23

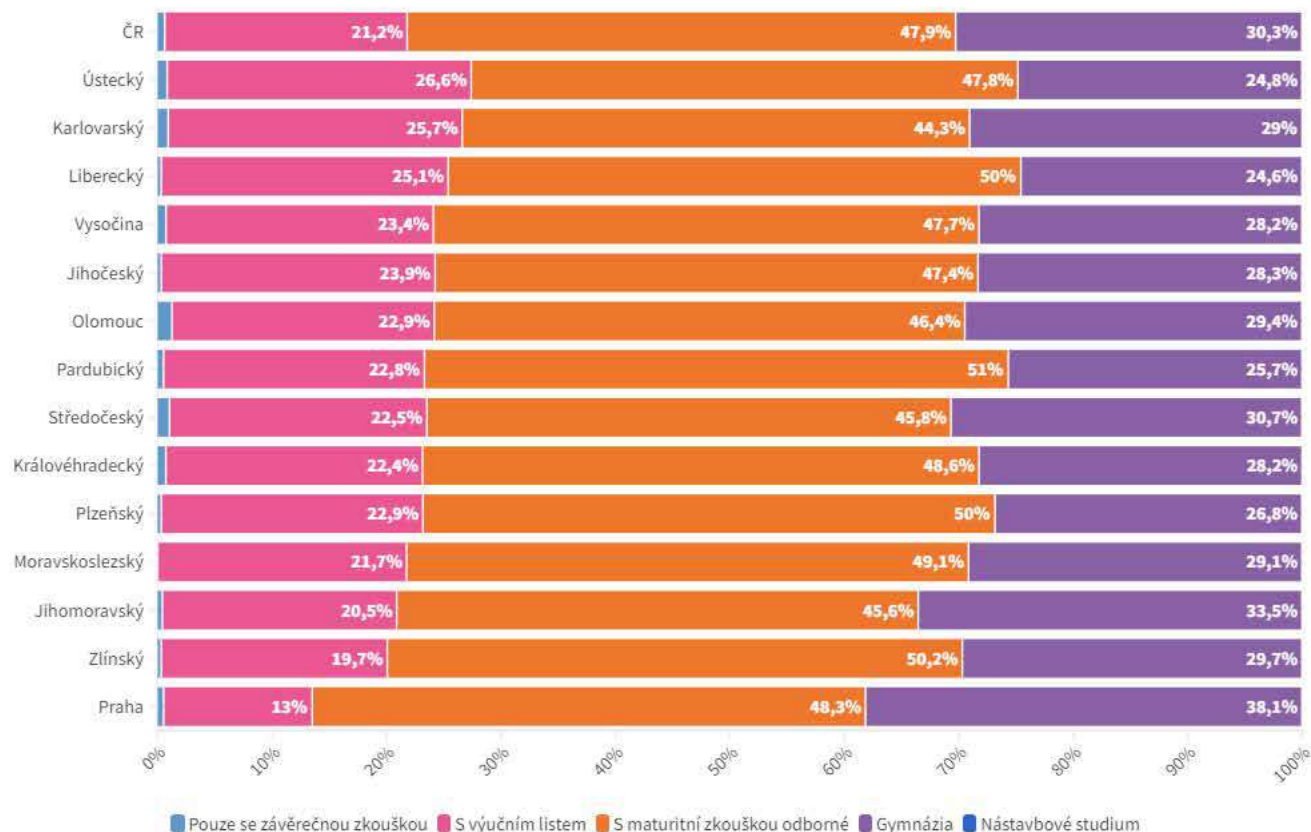
Zdroj: MŠMT

Zatímco se počet středních škol s ředitelstvím v Moravskoslezském kraji v posledních sedmi letech téměř nezměnil (135 nebo 136 zařízení), k výraznějším změnám proti výchozímu školnímu roku 2016/17 došlo v ostatních ukazatelích. Vzrostl počet žáků (o 1 822 osob), tříd (o 86 tříd) i pedagogů (o 441 úvazků). V příštích letech lze očekávat další nárůst středoškolačů, neboť na střední školy postupně nastupují silné ročníky dětí narozených v letech 2007 až 2010. Tento trend lze pozorovat především při pohledu na počet dětí, které v současnosti navštěvují v MSK základní školy. Ve školním roce 2022/23 se jednalo o 106 057 žáků ZŠ, což je o 2 079 dětí více než v předchozím školním roce. Současně se také jedná o nejvyšší počet žáků na ZŠ v kraji za posledních 10 let.

Srovnáme-li situaci ve školním roce 2022/23 v jednotlivých krajích, pak lze konstatovat, že MSK vykazuje mírně nadprůměrný podíl žáků (47,2 %) **v oborech s maturitní zkouškou** ve srovnání s celorepublikovým průměrem ČR (46,4 %).

Nejpočetnější skupinou oborů v absolutních číslech je skupina oborů 79 Obecná příprava (obory gymnázií). Ve školním roce 2022/23 studovalo v kraji na **39 gymnáziích** 14 068 žáků (meziročně +2,5 %) v denní formě vzdělávání v 517 třídách. Celkem 101 škol poskytovalo v Moravskoslezském kraji střední odborné vzdělání, na které docházelo 33 869 žáků denního studia. Obory nástavbového studia navštěvovalo na 30 školách 1 690 žáků, z toho denně se vzdělávalo 1 036 žáků. Počet žáků se meziročně snížil pouze v oborech nástavbového studia.

55.Obrázek: Střední školy – podíl žáků různého druhu vzdělávání v ČR celkem a dle kraje, ve kterém školy sídlí (2022/23)

Zdroj: ČSÚ podle údajů MŠMT, zpracování vlastní

Mezi další početnější skupiny oborů patří skupiny oborů 63 Ekonomika a administrativa (3 077 žáků), 78 Obecně odborná příprava (2 525 žáků), 18 Informatické obory (2 500 žáků), 53 Zdravotnictví (2 012 žáků). Naopak mezi skupiny oborů s nejmenším počtem žáků se řadí skupiny oborů 31 Textilní výroba a oděvnictví (27 žáků) a 29 Potravinářství a potravinářská chemie (17 žáků). Ve skupině oborů 21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárnictví nebyl ve školním roce 2022/2023 vykázán žádný žák.

Naopak spíše podprůměrný je počet studentů **v oborech ukončených výučním listem** (20,9 %), kdy se řadí na 4. místo mezi všemi kraji ČR. Mezi nejpočetnější skupiny oborů středního vzdělání s výučním listem dlouhodobě patří skupiny oborů 23 Strojírenství a strojírenská výroba (2 088 žáků), 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus (1 633 žáků), 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (1 151 žáků), 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie (1 017 žáků). Mezi skupiny s nejmenším počtem žáků patřily skupiny oborů 31 Textilní výroba a oděvnictví (16 žáků) a 39 Speciální a interdisciplinární technické obory (24 žáků).

S ohledem na kvalitu středoškolského vzdělávání je možné využít index kvality života, realizovaný v rámci projektu Obce v datech. Ten je založen na základě výsledků studentů u státních maturitních zkoušek poskytovaných Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání.

96. Tabulka: Srovnání ORP ve spádové oblasti z pohledu výsledků středoškolského vzdělávání

Název ORP	Počet kvalitních SŠ	Celkový počet SŠ	Podíl kvalitních SŠ v obci	Pořadí v ČR v podílu kvalitních škol	Počet kvalitních SŠ v dojezdové vzdálenosti do 30 minut	Pořadí v ČR v počtu kvalitních SŠ v dojezdové vzdálenosti
Ostrava	9	43	0,21	119	19	9
Bohumín	1	2	0,50	27	13	17
Havířov	2	8	0,25	97	15	16
Hlučín	1	1	1	1	13	17
Orlová	2	3	0,67	24	10	29
Český Těšín	2	4	0,50	27	8	42
Karviná	1	6	0,17	132	8	42

Zdroj: Obce v datech. Zpracováno na základě dat CERMAT

Všechna ORP v rámci **spádového území 30 minut** * mají nadprůměrný počet kvalitních středních škol na svém území. Nejlepších podílů na celkovém počtu středních škol dosahují menší ORP jako Hlučín, Bohumín či Český Těšín. Naopak nižší podíl kvalitních středních škol má na svém území Ostrava a Karviná (při srovnání počtu středních škol v dojezdové vzdálenosti od radnic jednotlivých ORP.).

* S ohledem na velikost a rozmístění SŠ ve spádovém území jsou veškeré analýzy v této oblasti prováděny pouze pro území 30 minut od budoucí SPP Lutyně.

97. Tabulka: Střední školy a počty absolventů v Moravskoslezském kraji v období 2016-2023

	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Střední školy	135	136	135	135	135	136	136
• třídy	2 133	2 111	2 085	2 107	2 136	2 179	2 219
• žáci	48 527	47 662	47 158	47 186	47 837	49 021	50 349
z toho denní forma vzdělávání	46 248	45 712	45 640	45 827	46 467	47 501	48 973
absolventi	9 218	9 063	9 079	9 534	10 078	9 314	-

Zdroj: ČSÚ, MŠMT

2.3.5.1 Absolventi SŠ v MSK

Zásadní proměnnou, která ovlivňuje počet absolventů, je demografický vývoj. Mezi roky 2010 a 2018 se počet absolventů SŠ snížil více než o třetinu, do roku 2023 opět pomalu narůstá, následovat ovšem bude další dlouhodobý pokles. Celkový počet absolventů středních škol v Moravskoslezském kraji v roce 2022 byl 9 314.

Dílčí závěr

Ve školním roce 2022/23 studovalo v Moravskoslezském kraji na středních školách celkem 50 349 žáků. Největší zájem byl o střední odborné školy s maturitou, kam chodilo 34 561 žáků. Na gymnáziích, tedy středních všeobecných školách, studovalo 14 098 žáků. Střední učňovské školy s výučním listem navštěvovalo 10 511 žáků a nástavbové studium si zvolilo jen 1 690 žáků. Celkový počet absolventů středních škol v MSK byl 9 314 žáků v roce 2022.

2.3.6 Vyšší odborné školství

Ve školním roce 2022/23 působilo v kraji 13 vyšších odborných škol se 101 studijními skupinami denní formy vzdělávání. Celkový počet studentů vyšších odborných škol činil 3 196 osob, a vyučovalo je 167 učitelů (přepočteno na plně zaměstnané). Studentů na vyšších odborných školách v posledních pěti letech přibývalo.

Počet studentů ve všech formách vzdělávání ve VOŠ se meziročně zvýšil o 139 (tj. +4,4 %). K navýšení počtu studentů (+161 studentů, tj. +7,6 %) došlo u VOŠ zřizovaných soukromými subjekty. Nárůst byl zaznamenán jak v denní formě, tak ostatních formách vzdělávání. VOŠ zřizované krajem vykázaly nárůst pouze v denní formě vzdělávání (+34 studentů, tj. +6,8 %), u ostatních forem vzdělávání došlo k poklesu (-54 studentů, tj. -15 %). Největší nárůst počtu studentů byl zaznamenán u soukromých zřizovatelů v ostatních formách vzdělávání (+104 osob, tj. +11,8 %). Přírůstek počtu studentů v denní formě vzdělávání souvisí s realizovanými změnami v rejstříku škol a školských zařízení, zejména se zápisy nových perspektivních oborů vzdělávání u krajských organizací a rozšiřováním kapacit stávajících oborů vzdělávání u organizací zřizovaných soukromými subjekty. U VOŠ zřizované Ministerstvem vnitra v denní formě vzdělávání nebyli vykázáni žádní studenti, v ostatních formách došlo k meziročnímu navýšení o dva studenty.

Ve školním roce 2022/2023 se v absolutním vyjádření nejvíce osob vzdělávalo, stejně jako v předchozím školním roce, ve skupinách oborů 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče (1 202 studentů, meziroční pokles o 30 studentů), dále ve skupině oborů 53 Zdravotnictví (813 studentů, meziroční nárůst o 99 studentů) a výrazněji méně ve skupině oborů 63 Gastronomie, hotelnictví a turismus (276 studentů, meziroční pokles o dvě osoby).

Nejvyšší meziroční přírůstek v počtech studentů byl zaznamenán u skupiny oborů 53 Zdravotnictví, a to o 99 osob (tj. +13,9 %), z toho byl přírůstek o 62 studentů v denní formě vzdělávání a 37 studentů v ostatních formách.

98. Tabulka: Vývoj počtu studentů v jednotlivých skupinách oborů vyššího odborného vzdělání v MSK ve školním roce 2021/22 a 2022/23

Skupiny oborů	Počet studentů					
	v denní formě vzdělávání		v ostatních formách vzdělávání		celkem	
	21/22	22/23	21/22	22/23	21/22	22/23
23 Strojírenství a strojírenská výroba	34	35	0	0	34	35
26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	22	21	0	0	22	21
41 Zemědělství a lesnictví	7	0	0	0	7	0
43 Veterinářství a veterinární prevence	87	134	70	108	157	242
53 Zdravotnictví	396	458	318	355	714	813
63 Ekonomika a administrativa	72	74	3	3	75	77
64 Podnikání v oborech, odvětví	131	143	41	42	172	185
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	273	268	5	8	278	276
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	168	170	40	40	208	210
72 Publicistika, knihovnictví a informatika	90	82	58	46	148	128
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	525	512	707	690	1 232	1 202
82 Umění a užité umění	8	7	0	0	8	7
Celkem	1 813	1 904	1 242	1 292	3 055	3 196

Zdroj: MŠMT

Přírůstek lze přisuzovat zvýšenému zájmu uchazečů o toto studium, dále zápisu nového oboru Diplomovaný zdravotní laborant a také faktu, že po absolventech této skupiny oborů vzdělání je na trhu práce dlouhodobý převis poptávky ze strany poskytovatelů zdravotní péče. Největší, přesto však jen mírný propad v počtech studentů byl zaznamenán ve skupinách oborů 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče (-30 studentů) a 72 Publicistika, knihovnictví a informatika (-20 studentů).

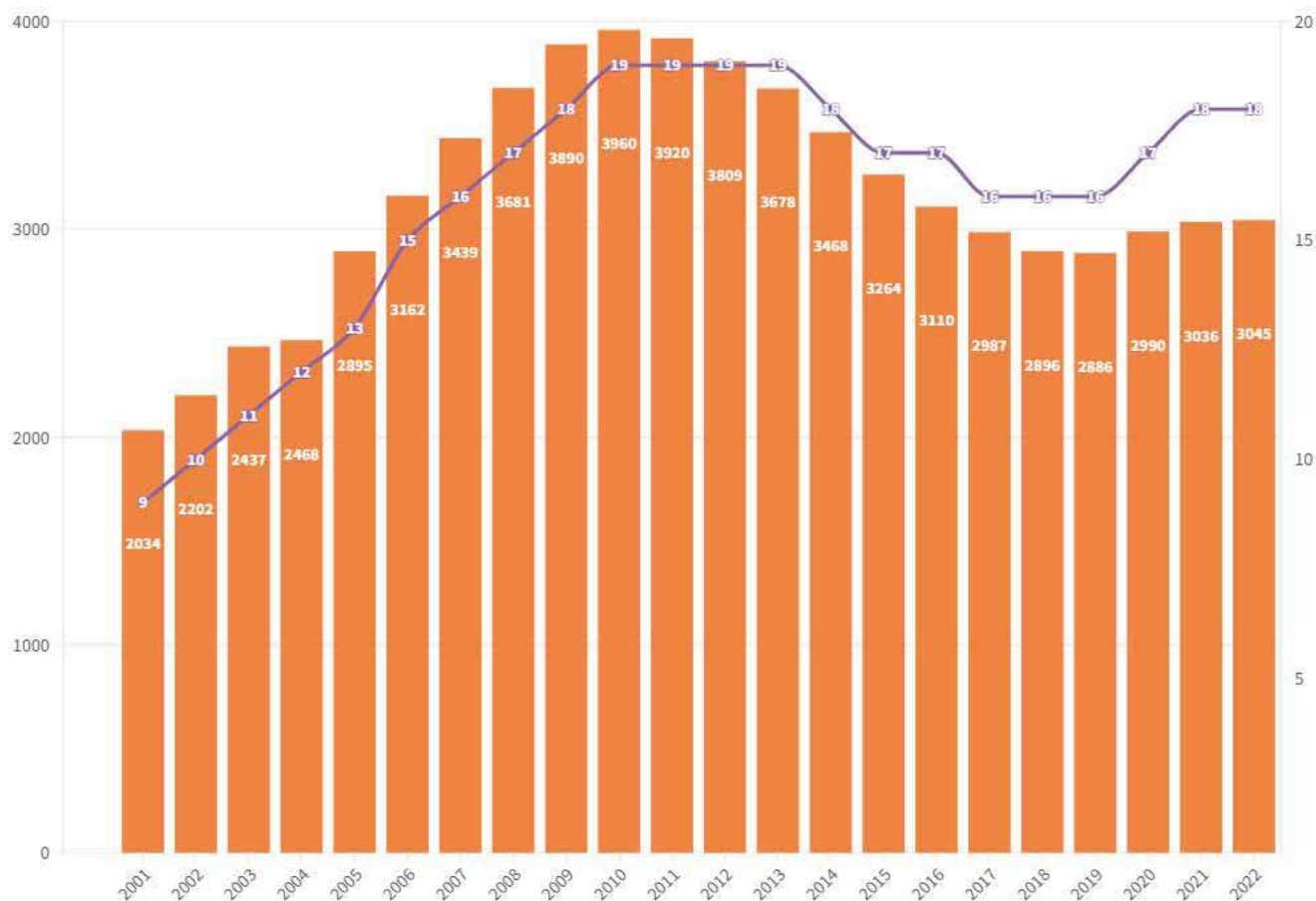
Při pohledu na absolventy především technických oborů (nebo ekonomicko-administrativních), kteří by do budoucna mohli být potenciálními zaměstnanci v plánovaném SPP Lutyně, je zřejmé, že **každý rok ukončuje absolutoriem vyšší odbornou školu více než 300 studentů.**

2.3.7 Vysoké školství v Moravskoslezském kraji

V roce 2022 působily v Moravskoslezském kraji čtyři veřejné a jedna soukromá vysoká škola, když ještě v roce 2014 jich v kraji sídlilo o jednu více. Počet fakult veřejných vysokých škol (16) se od roku 2007 nezměnil. V roce 2022 studovalo na vysokých školách 30 186 studentů se státním občanstvím ČR s bydlištěm v kraji, proti předešlému roku se jejich počet snížil o 629 osob. Po dvouletém nárůstu počtu studentů v letech 2020 a 2021 tak došlo k návratu k trendu úbytku vysokoškolských studentů, který lze sledovat od roku 2010.

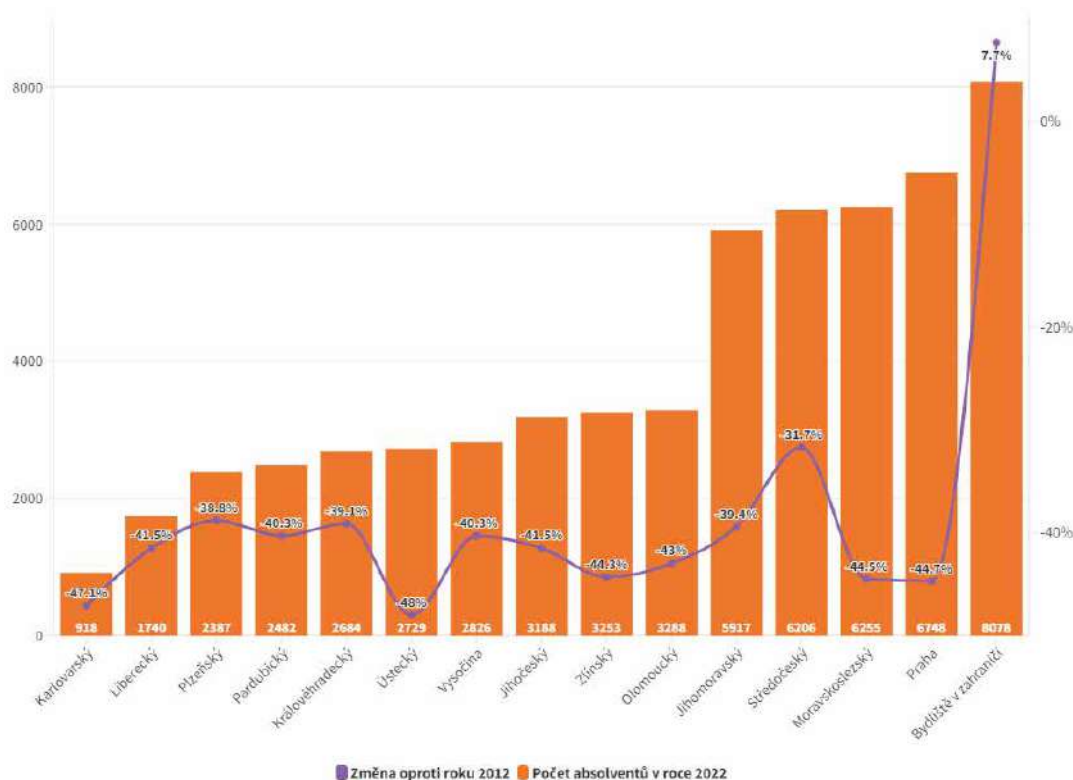
Tento trend je možné sledovat v celé ČR, kdy od roku 2010 počet studentů VŠ (392 tis.) postupně klesal až na 288 577 v roce 2019 (mezi lety 2010 a 2019 tak poklesl o téměř 27 %). V posledních třech letech pak zaznamenal opět mírný růst a v roce 2022 čítal 304 518 studentů.

56.Obrázek: Celkový počet a podíl studentů mezi obyvateli ČR ve věku 20–29 let

Zdroj: MŠMT, ČSÚ 2023, zpracování vlastní

57.Obrázek: Počet absolventů dle trvalého bydliště v roce 2022 a změna v počtu absolventů oproti roku 2012

Při pohledu na počet poprvé zapsaných studentů do studia v českém vzdělávacím systému VŠ dle kraje trvalého bydliště v roce 2022 lze konstatovat, že i v tomto ukazateli stojí v popředí kraje Středočeský (6 793 poprvé zapsaných do studia), Praha (6 159), kraj Moravskoslezský (5 927) a Jihomoravský (5 431). Nicméně při pohledu na změny za uplynulých deset let je Moravskoslezský kraj s úbytkem téměř 45 % absolventů jedním z nejhorších krajů v ČR. Tento fakt potvrzují data ČSÚ (2022), která říkají, že na vysokých školách studovalo v roce 2022 o 8,9 % méně osob s trvalým bydlištěm v Moravskoslezském kraji než v roce 2016, přičemž bakalářský studijní program navštěvovalo 18,9 tisíc studentů, magisterský včetně navazujícího 9,9 tisíc a doktorský cca 1,6 tisíc osob. Prezenční formu studia preferovalo 23,4 tisíc studentů a distanční a kombinovanou 7,1 tisíc studentů.

Na šesti fakultách Ostravské univerzity studovalo v roce 2022 celkem 8 962 studentů, z toho se státním občanstvím ČR bylo 89,3 % studentů. Na tři fakulty Slezské univerzity v Opavě docházelo celkem 5 173 studentů, z toho ženy představovaly necelé dvě třetiny. Vysokou školu báňskou – Technickou univerzitu Ostrava studovalo v roce 2022 celkem 11 215 studentů na sedmi fakultách. Z 9,8 tisíc studentů se státním občanstvím ČR jich studovalo 7,2 tisíc v prezenční formě studia. Ženy se na celkovém počtu studentů VŠB – TU Ostrava podílely pouze z jedné třetiny. Na jediné soukromé vysoké škole v kraji, Vysoké škole PRIGO, z. ú. sídlící v Havířově, studovalo 75 studentů se státním občanstvím ČR, z nich 46 studovalo v prezenční formě studia.

99. Tabulka: Studenti a absolventi* veřejných a soukromých vysokých škol se sídlem v MSK v roce 2022

Vysoké školy, fakulty	Studenti				Absolventi	
	celkem	z toho ženy	se státním občanstvím ČR		celkem	z toho ženy
			celkem	v prezenční formě studia		
Ostravská univerzita	8 962	6 240	7 999	5 965	1 709	1 264
• Lékařská fakulta	1 910	1 352	1 464	1 104	376	272
• Fakulta sociálních studií	716	637	706	306	161	148
• Filozofická fakulta	1 735	1 280	1 553	1 329	291	231
• Přírodovědecká fakulta**	1 451	696	1 333	1 182	231	136
• Pedagogická fakulta	2 671	1 931	2 625	1 719	552	410
• Fakulta umění	512	371	349	348	100	69
Slezská univerzita v Opavě	5 173	3 282	4 840	2 738	828	591
• Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě	1 336	749	1 181	838	178	104
• Fakulta veřejných politik v Opavě	1 306	1 080	1 294	469	299	245
• Obchodně podnikatelská fakulta v Karvině	2 265	1 321	2 119	1 171	345	239
• celoškolská pracoviště (studium mimo fakulty)	287	145	267	265	7	4
Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava**	11 215	3 743	9 818	7 239	2 301	839
• Fakulta stavební	1 172	479	972	728	258	99
• Fakulta bezpečnostního inženýrství	1 225	440	1 162	732	187	81
• Fakulta strojní	1 609	126	1 455	1 178	368	26
• Fakulta elektrotechniky a informatiky	2 310	261	1 877	1 509	404	47
• Hornicko-geologická fakulta	1 367	571	1 181	596	240	95
• Fakulta materiálově-technologická	813	266	724	455	222	81
• Ekonomická fakulta	2 765	1 622	2 489	2 053	618	410
• celoškolská pracoviště (studium mimo fakulty)	10	4	9	7	4	-
Vysoká škola PRIGO, z. ú.	79	54	75	46	57	49

*)Ve fyzických osobách, za všechny studijní programy

**)Obory technického zaměření, jejichž absolventi by mohli být potenciální zaměstnanci v budoucí SPP Lutyně.

Zdroj: MŠMT, ČSÚ

2.3.8 Počet absolventů technických oborů v Moravskoslezském kraji

S ohledem na počty absolventů, kteří by se mohli v budoucnu stát potenciálními uchazeči o zaměstnání v SPP Lutyně, je celkový **počet absolventů (především v oblasti technického vzdělávání) v MSK následující:**

- počet absolventů SŠ v MSK v roce 2022 byl 3 757;
- počet absolventů technických oborů VOŠ v MSK byl v roce 2022 byl cca 36;
- počet absolventů technických oborů vysokých škol (Bc., Mgr./Ing.) je cca 2647 ročně.

100. Tabulka: Potenciální počet absolventů technického zaměření v Moravskoslezském kraji, který by mohl najít uplatnění v budoucí SPP Lutyně (ročně)

Úroveň vzdělávání	Absolventi celkem*	Absolventi technických oborů**
Střední školy	9 300	3 757
• gymnázia	2 295	0
• obory s maturitní zkouškou	3 671	2 389
• obory s výučním listem	2 359	1 120
• nástavbového studia	280	248
Vyšší odborné školy	292	36
Vysoké školy	4 895	2 647
Počet absolventů ročně - celkem	14 577	6 440

*Data jsou uvedena za školní rok 2021/2022

**Předpokládá se, že většina absolventů gymnázií bude pokračovat dále ve studiu na VŠ. Další počty absolventů jsou odvozeny od skladby daných oborů a poměrného zastoupení absolventů v daných studijních oborech v roce 2022/2023 (cca 40 %, pro zjednodušení výpočtu zaokrouhleno)

Zdroj: ČSÚ, výroční zprávy školských zařízení, zpracování vlastní

» Celkový počet absolventů technických oborů v MSK, kteří by se potenciálně mohli stát budoucími zaměstnanci SPP Lutyně, je téměř 6,5 tisíce ročně

2.3.9 Vazba k řešené problematice

Obecná východiska

- **Počet narozených dětí v MSK za posledních 10 let neustále klesá** (mezi lety 2012 a 2022 byl zaznamenán pokles o 8,6 %). Aktuální data (ČSÚ, 2023) současně naznačují, že tento trend v poklesu porodnosti bude trvat i nadále a pravděpodobně bude ještě zesilovat.
- Nerovnoměrný demografický vývoj významně ovlivňuje školství ve všech regionech ČR včetně MSK. Počet dětí navštěvujících **MŠ v MSK meziročně vzrostl na 39,4 tisíc (nárůst o 718 dětí, 2 %)**. Od roku 2021, kdy byl zaznamenán vrchol počtu tříletých dětí, které nastoupily do MŠ (12 174), se předpokládá kontinuální pokles jejich počtu po dobu 15 let (v průměru meziročně cca o více než 2 %) až k hodnotám **pod 9,5 tisíce**.
- Ve školním roce 2022/23 bylo v MSK evidováno 468 mateřských škol s 1 840 třídami. Počet předškoláků se meziročně zvýšil o 909 dětí na celkových 39 377 dětí.
- Ve školním roce 2022/23 bylo MSK evidováno **448 základních škol**, které navštěvovalo 106 057 žáků, tj. o 2 079 dětí více než v předchozím školním roce. Tento nárůst by měl dle predikce ČSÚ vyvrcholit v roce 2024 a dále po dobu 15 let setrvale klesat v souvislosti s klesajícími počty předškolních dětí.
- Ve školním roce 2022/23 bylo MSK evidováno **136 středních škol** s 50 349 žáky, z toho 48 973 žáků studovalo v denní formě vzdělávání. Jejich počet se meziročně zvýšil již potřetí za sebou, neboť na střední školy postupně nastupují silné ročníky dětí narozených v letech 2007 až 2010. Meziročně vzrostly rovněž počty studentů vyšších odborných škol, naopak vysokoškoláků ubylo.
- Ve školním roce 2022/23 bylo MSK evidováno **13 vyšších odborných škol** se 101 studijními skupinami denní formy vzdělávání. Celkový počet studentů vyšších odborných škol činil 3 196 osob.
- Ve školním roce 2022/23 byly MSK evidovány **čtyři veřejné a jedna soukromá vysoká škola**, které navštěvovalo 30 186 studentů.
- Moravskoslezský kraj vykazuje v některých okresech (například Bruntál a Karviná) **horší vzdělávací výsledky žáků**, které jsou pravděpodobně **způsobeny nižším socioekonomickým statusem žáků** (méně příznivé rodinné zázemí žáka, vysoká míra exekucí, rozvodovosti a problémy s bydlením).
- Celkový **počet absolventů technických oborů v MSK (SŠ, VOŠ a VŠ) je téměř 6,5 tis. ročně**.

SPÁDOVÉ ÚZEMÍ 30 MINUT

- Kapacita MŠ v dojezdové vzdálenosti 30 minut od budoucí SPP Lutyně je více než 16,3 tisíce míst ve 175 MŠ. **Počet dětí MŠ v tomto spádovém území je 15 996, a naplněnost kapacity je tak více než 86 %**.
- **Naplněnost kapacit v ZŠ ve spádovém území do 30 minut od budoucí SPP Lutyně se pohybuje na úrovni 63 % rejstříkové kapacity**. Největší naplněnost hlásí obec Ludgeřovice (92,3 %), vysoká naplněnost je také v obci Stonava (91,7 %) a Chotěbuz (85 %).
- V některých menších obcích spádového území (do 30 minut) je obsazenost nižší než 60 % (např. Ludgeřovice a Šenov).

- **Ve spádovém území 30 minut SPP Lutyně** se předpokládá, že v případě 100% i 90% naplněnosti kapacit (s ohledem na rejstříkové kapacity MŠMT) nebude nutné navyšovat kapacitu **MŠ a ZŠ**.

SPÁDOVÉ ÚZEMÍ 15 MINUT

- Nejvyšší **naplněnost kapacity v MŠ ve spádovém území 15 minut je v obcích Doubrava, Kozmice, Hať a Rychvald**. Obce Doubrava a Rychvald vykazují dokonce 100% naplněnost kapacit.
- Díky probíhající suburbanizaci (především v okolí větších měst) dochází k **usazování nových obyvatel v menších obcích**, což způsobuje zvýšený tlak na dostupnost kapacit v MŠ včetně obcí ve spádovém území do 15 minut od budoucí SPP Lutyně.
- **ZŠ ve spádovém území do 15 minut vykazují průměrnou obsazenost 63 % a disponují tak dostatečnou kapacitou**. I v případě usazení nových obyvatel v území (například díky výše zmíněné suburbanizaci) by měla být vzdělávací kapacita dostatečná.
- **Ve spádovém území 15 minut SPP Lutyně** se předpokládá, že v případě 100% i 90% naplněnosti kapacit (s ohledem na rejstříkové kapacity MŠMT) nebude nutné navyšovat kapacitu v ZŠ v daném území. U **MŠ** je však situace poněkud jiná. Již v současné době je obsazenost nad úrovní 92 % a v **případě dalšího zvyšování počtu dětí ve spádové oblasti bude nutné navýšit kapacity ve vzdělávání**.

2.3.10 Požadavky investora / na investici

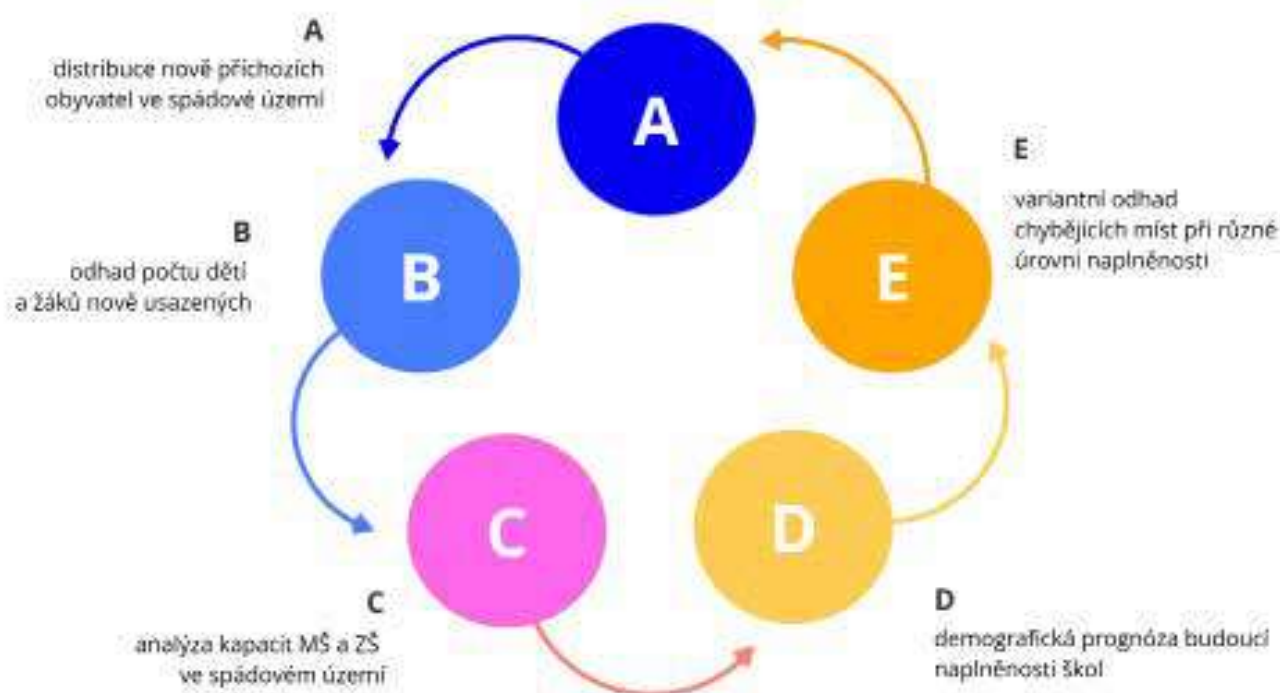
Nejsou v současné době zadavatelem definovány.

2.3.11 Určení nároků na kapacity ve vzdělávání a predikce naplněnosti

Případné navýšení počtu zaměstnanců nově usazených ve spádovém území SPP, pokud se v území usadí i se svými rodinami nebo rodiny v území založí, vyvolá potřebu řešení nároků na zajištění dostupnosti školských zařízení, konkrétně mateřských a základních škol, jejichž dostupnost je nutné zajistit v těsné vazbě na místo bydliště (na rozdíl od středních a vysokých škol, kde se počítá s dojížděnou i na delší vzdálenosti či s pobytem na internátě). Řešení těchto vyvolaných nároků může spočívat v:

- **navýšení kapacity stávajících mateřských a základních škol** v případě, že bude zároveň splněn požadovaný standard pěší nebo časové dostupnosti těchto zařízení z místa bydliště,
- **výstavbě nových mateřských a základních škol**.

Nároky na kapacity ve školách a školských zařízeních získáme následujícím postupem:

Pro stanovení nároků na potřebné navýšení kapacit ve vzdělávání ve spádové oblasti do 15 a 30 minut od budoucí SPP Lutyně (perimetr 60 minut není zvažován z důvodů přílišné obecnosti a nízké vypovídací schopnosti) byl navržen následující postup výpočtu:

ad A) Distribuce nově příchozích obyvatel ve spádovém území navazuje na kapitulu *Určení nároku na bydlení nově usazených osob*. Zásadní úvahou potvrzenou v analytickém textu je myšlenka vyhnutí se vzniku monosociálních struktur - tedy koncentrace nově příchozích obyvatel na malý perimetr. Tím by se snižovala sociální udržitelnost lokality a zvyšoval deficit kvality života v ní.

Zpracovatel se nicméně na základě dílčích závěrů dopadové studie nedomnívá, že by se nově příchozí obyvatelé měli ve větším měřítku koncentrovat v bezprostřední blízkosti nově vzniklého SPP. Předpokládáme, že většina nově příchozích za účelem práce v SPP bude pro první roky hledat nájemní bydlení. Následně, pakliže v zaměstnání setrvají, lze předpokládat postupný příklon k vlastnickému bydlení, a to větších bytů nebo rodinných domů.

ad B) Stanovení odhadu počtu dětí a žáků, které bude nutné ve spádovém území díky realizaci SPP Lutyně nově umístit do předškolního a základního vzdělávání, vychází z výpočtů počtu nově usazených osob v území. V rámci výpočtu model zohledňuje pouze dojezdovou vzdálenost 15 a 30 minut.

Odhady počtu dětí a žáků nově příchozích obyvatel jsou stanoveny na základě Metodiky vyhodnocení dopadů průmyslových zón (2018), a to takto:

Výpočet potřebného navýšení kapacity MŠ a ZŠ ve spádovém území

Nároky na potřebné navýšení kapacity MŠ a ZŠ pro uspokojení poptávky nově usazených obyvatel (O_0) ve spádovém území plánované SPP Lutyně je možné alespoň přibližně odvodit z níže uvedeného standardu optimálního počtu míst v MŠ a ZŠ na 1 000 obyvatel:

- cca **34 míst** v mateřských školách na 1 000 obyvatel,
- cca **110 míst** v základních školách (I. + II. stupně) na 1 000 obyvatel.

ad C) Provedená analýza dostupnosti vzdělávacích kapacit s ohledem na počet nově usazených osob v území vychází z aktuálních zjištěných kapacit MŠ a ZŠ ve spádovém území. Vzdělávací kapacity byly analyzovány zvlášť pro spádové území 15 a 30 minut tak, aby bylo zřejmé, zda zvýšené nároky na vzdělávací kapacity vyvolané usazením nových osob v území bude možné uspokojit bez zvyšování kapacit ve školách. Je zřejmé, že v případě realizace SPP Lutyně bude největší tlak na umístění dětí a žáků do vzdělávacích zařízení v bezprostřední vzdálenosti od SPP (do 15 minut) - pakliže se zde usadí nově příchozí zaměstnanci a jejich rodinní příslušníci. Do této vzdálenosti však (jako hraniční 15minutová dojíždka) spadá i většina území statutárního města Karviná. Analýza dostupnosti vzdělávacích kapacit nepočítá se spádovým územím 60 minut (s ohledem na nutné každodenní dojíždění dětí a žáků do MŠ a ZŠ v blízkosti trvalého bydliště).

K této analýze bylo využito několika datových zdrojů. Primárně se jednalo o tyto zdroje dat:

- rejstříkové kapacity MŠMT (zapsané v Rejstříku škol a školských zařízení),
- naplněnost tříd dle RUD (Ministerstvo financí ČR z 30. 9. 2023),
- výroční zprávy vybraných jednotlivých škol a školských zařízení,
- protokoly o provedených kontrolách, které jsou dostupné na portálu ČŠI,
- Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Moravskoslezském kraji za školní rok 2022/2023, zpracovaná Odborem školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Moravskoslezského kraje (2024),
- Výroční zpráva o kvalitě vzdělávání v ČR 2022/2023 od České školní inspekce,
- Analytický podklad pro tvorbu dlouhodobého záměru v MSK kraji (MŠMT, 2023),

ad D) Variantní výhled naplněnosti škol zvažuje situace, kdy se nepočítá pouze s rejstříkovou kapacitou, ale zohledňují se reálná disponibilní místa ve škole. Typicky to znamená, že nelze například umístit žáka 3. třídy do volného místa v 7. třídě, či naopak. Z interních dat zpracovatele dopadové studie vyplývá, že pro výpočet naplněnosti škol je vhodné počítat maximální naplněnost na úrovni 90 % rejstříkové kapacity.

* V některých případech, kdy byl protokol o kontrole ČŠI starší než dva kalendářní roky, byla dohledána výroční zpráva daného školského zařízení. Pro potřeby analýzy reálných kapacit vzdělávacích zařízení bylo využito maximum relevantních zdrojů včetně výročních zpráv.

Pro výpočet kapacit škol bude dále v modelu počítáno s naplněností:

- 100 % - naplněnost škol v rámci maximální možné rejstříkové kapacity dle vyhlášky MŠMT (MŠ: 24 dětí, ZŠ: 30 žáků);
- 90 % - rejstříkové kapacity mnohdy neodpovídají reálné naplněnosti škol. Reálná naplněnost se zpravidla pohybuje na 90 % uváděné rejstříkové kapacity MŠ a ZŠ, přičemž i naplněnost kolem 90 % znamená na většině škol významná omezení při vzdělávací činnosti;
- 80 % - tato míra naplněnosti škol je s ohledem na zachování kvality výuky považována za optimální.

2.3.12 Očekávané dopady na oblast školství

Model výpočtu navýšení vzdělávacích kapacit v MŠ a ZŠ ve spádovém území 15 a 30 minut od plánované SPP pracuje s řadou proměnných, které do samotné analýzy vstupují. Samotná práce se vstupními parametry pro výpočet budoucích kapacit ve vzdělávání ve vymezeném spádovém území vyžaduje určitou míru zobecnění a v některých fázích analýzy i zjednodušení. Základním předpokladem pro zjišťování dopadů do kapacit v oblasti vzdělávání vyvolaných usazením osob v území budoucí SPP (15 a 30 minut) je analyzovat současné dostupné kapacity v MŠ a ZŠ. S ohledem na nesoulad mezi uvedenými kapacitami v rejstříku MŠMT (kde je uvedena maximální možná povolená kapacita vzdělávání pro danou instituci) se však reálná kapacita v řadě případů liší (v průměru je o 10 p.b. nižší). Jde tedy často o neaktuální údaj a mnozí ředitelé upozorňují na jeho nadsazenost.

Při pohledu na analýzu dostupných kapacit ve vzdělávání ve spádové oblasti 15 a 30 minut od budoucí SPP je zřejmé, že obsazenost MŠ i ZŠ je průměrná. Nejnižší obsazenost vykazují ZŠ ve spádovém území 15 minut (více než 55 %). Naopak nejvyšší míru obsazenosti současných dostupných rejstříkových kapacit vykazují MŠ ve spádovém území 15 i 30 minut (92 %, respektive 85 %).

101. Tabulka: Dostupné kapacity vzdělávání ve spádové oblasti 15 a 30 minut v MŠ a ZŠ (ve školním roce 2022/2023)

Spádové území	Typ školy	Počet škol	Celková rejstříková kapacita	Zapsaných žáků / dětí	Obsazenost (v %)
15 minut	MŠ	15	2 031	1 871	92
	ZŠ	20	9 592	5 311	55
30 minut	MŠ	175	18 645	15 996	85
	ZŠ	168	70 403	44 597	63

Z agregátních čísel by se mohlo zdát, že vzhledem k mírně klesající demografické predikci nebude významný tlak na celkové kapacity mateřských a základních škol z důvodu výstavby SPP. Tento trend však částečně zakrývá rozdíly mezi jednotlivými oblastmi a školami v regionu. Některé obce v blízkosti budoucí SPP již v současné době narážejí na limity kapacit i kvůli usídlování mladých rodin s dětmi v souvislosti s probíhající suburbanizací z větších měst. Řada zařízení navíc již nyní vzdělává vyšší počet dětí a žáků, než je vyhláškou stanovený limit (děje se tak na tzv. výjimku). V případě zvýšeného nároku na vzdělávací kapacity vyvolané výstavbou SPP by se tak v některých obcích mohl současný stav zhoršit.

Na základě analýzy obsazenosti, která byla zpracována pro potřeby definování dopadů do vzdělávacích kapacit **ve spádovém území 15 minut SPP Lutyně**, se předpokládá, že v případě 100% i 90% naplněnosti kapacit (s ohledem na rejstříkové kapacity MŠMT) nebude nutné navyšovat kapacitu v ZŠ v daném území. U MŠ je však situace poněkud jiná. Již v současné době je obsazenost nad úroveň 92 % a v případě dalšího zvyšování počtu dětí ve spádové oblasti bude nutné navýšit kapacity ve vzdělávání.

V případě uvažovaného **spádového území SPP do 30 minut** (včetně města Ostrava), kde trvale žije více než 559 tis. obyvatel, se předpokládá, že v případě 100% i 90% naplněnosti kapacit škol (s ohledem na rejstříkové kapacity MŠMT) nebude nutné v daném území v případě nově vyvolané poptávky po vzdělávacích kapacitách navyšovat kapacitu v MŠ ani ZŠ.

Na základě predikčního modelu, který byl zpracován pro potřeby analýzy dopadů do vzdělávacích kapacit ve spádovém území 15 minut SPP Lutyně, se předpokládá, že v případě 100% i 90% naplněnosti kapacit (s ohledem na rejstříkové kapacity MŠMT) nebude nutné navyšovat kapacitu v MŠ i ZŠ v daném území v případě, že dojde k rovnoměrnému rozmístění nově usazených osob v území. V obcích **Doubrava, Rychvald a Dolní Lutyně jsou již v současné době kapacity naplněnosti v MŠ na samotné maximální hranici.**

» V obcích Doubrava, Rychvald a Dolní Lutyně jsou již v současné době kapacity naplněnosti v MŠ na samotné maximální hranici

102. Tabulka: Predikce zvýšené poptávky po navýšení kapacit škol při usazení nových obyvatel v území (O_u) ve spádovém území 15 minut

15 minut	Nově usazení obyvatelé O _u	Navýšení kapacit MŠ	Disponibilní kapacita v MŠ	Navýšení kapacit ZŠ	Disponibilní kapacita v ZŠ
1. etapa	196	7	507	22	4 281

Pozn.: Predikce poptávky po navýšení kapacit ve vzdělávání je znázorněna pouze pro 1 etapu z důvodu dlouhého časového odstupu od případné realizace 2. etapy v roce 2035.

Zdroj: AQE advisors, a.s.

Zde bude v případě usazení nových obyvatel nutné uvažovat o **navýšení stávajících kapacit**. Stávající kapacity ve vzdělávání v ostatních obcích spádového území budou dostačovat i pro zvýšenou poptávku vyvolanou usazením nových obyvatel v území (O_u).

Shrnutí

- Pro výpočet izolovaného dopadu plánovaného SPP bylo nezbytné nejprve zjistit regionální (širší) pohled na demografickou prognózu vývoje počtu dětí a žáků s ohledem na kapacitu MŠ a ZŠ zřizovaných obcemi. **Rychle rostoucí městské obvody i z důvodu suburbanizace mohou vyvíjet tlak na spádové školy, a tím zvyšovat nároky na růst kapacity školského obvodu** tak, aby nedocházelo k nadměrné migraci žáků v rámci škol v území (zejména v zázemí větších měst, jako je Karviná a její okolí).
- Ve spádovém území SPP Lutyně se nachází dostatek disponibilní pracovní síly (viz kapitola Zaměstnanost). Lze tedy předpokládat, že se do spádového území 15 minut v souvislosti s výstavbou Gigafactory bude **stěhovat jen minimum nových obyvatel** (střední hodnota cca 196 nově usazených osob v území v každé etapě).
- Ve spádovém území **30 minut jsou dostatečné kapacity ve vzdělávání**. V MŠ i ZŠ se naplněnost pohybuje na úrovni 68 % (ZŠ) a 86 % (MŠ).
- Ve spádovém území **15 minut je dostatečná kapacita v ZŠ** (naplněnost 55 %). V MŠ je v nejbližších obcích sousedících se SPP - Dolní Lutyně, Doubrava a Rychvald již v současné době **kapacita naplněnosti na hranici (92 - 100 %)**.
- S ohledem na současné demografické analýzy, které ukazují významný pokles nově narozených dětí v MSK (mezi lety 2010 a 2023 pokles o 26,1 %), lze očekávat pokles potřeby kapacit v MŠ a následně i v ZŠ ve větších městech spádového území (Karviná, Orlová, Bohumín).
- Naopak probíhající proces suburbanizace však může v některých menších obcích spádového území SPP Lutyně snížit (již částečně nedostatečné) kapacity škol a školských zařízení.
- Samotný přímý vliv strategické investice (tedy přistěhování cca 196 nových obyvatel) prakticky znamená nově vyvolanou **potřebu 7 míst v MŠ a 22 míst v ZŠ (1. etapa)**.
- Bez ohledu na plánovanou strategickou investici bude **potřeba zvýšit kapacity v MŠ v obcích v 15minutové dojezdnosti**, a to tak, aby naplněnost odpovídala optimálně hranici 80 % rejstříkových kapacit.

103.Tabulka: Klasifikace dopadů SPP na oblast školství (1/2)

Dopad	Popis	Kvantifikace	Významnost
Zvýšený tlak na dostupnost vzdělávací kapacity v MŠ	Příchod nových obyvatel (196 nových obyvatel / etapa), kteří se usadí v jádrovém území (5-15 minut), zvýší tlak na umístění dětí předškolního věku do MŠ. Již v současné době je naplněnost MŠ v jádrové oblasti 92 - 100 %.	7 dětí v MŠ / etapa, celkem 14	**
Zvýšený tlak na dostupnost vzdělávací kapacity v ZŠ	Příchod nových obyvatel do jádrového území (5 - 15 minut) SPP (196 nových obyvatel / etapa) nepatrně zvýší tlak na kapacity ve vzdělávání v ZŠ (22 žáků / etapa). S ohledem na dostupné kapacity v ZŠ v území 15 minut (55 %) nebude problém tyto děti do ZŠ umístit.	22 žáků v ZŠ / etapa, celkem 44	*
Modernizace vzdělávací infrastruktury	S ohledem na zvýšený tlak na dostupnost vzdělávacích kapacit v MŠ, respektive ZŠ (primárně z důvodu probíhající suburbanizace), bude nutné modernizovat a doplnit současnou vzdělávací infrastrukturu a vzdělávací pomůcky tak, aby odpovídaly potřebám moderního vyučování s prvky technického vzdělávání. Dobudovat bude potřeba i sportovní infrastrukturu včetně tělocvičen, sportovních hřišť, případně stravovacích provozů.	NA	***
Zvýšená poptávka po absolventech technického vzdělávání SŠ, VOŠ a VŠ	V souvislosti s provozem Gigafactory bude zesilovat poptávka po absolventech technického vzdělávání. Bude nutné navázat užší spolupráci vzdělávacích institucí při rozvoji nových studijních programů zaměřených na technické obory a podporu dalšího vzdělávání a rekvalifikací.	100 absolventů / rok	**
Praxe studentů s ohledem na jejich pozdější lepší uplatnitelnost na trhu práce	Zvýšení možností pro praxi a stáže studentů, což zlepší jejich uplatnitelnost na trhu práce.	50 studentů / rok	***
Rozšíření výuky STEM oborů	V souvislosti s vědeckými a technickými inovacemi (průmysl s vyšší přidanou hodnotou) bude nutné zaměřit vzdělávání i na tyto oblasti. Výuka STEM cílí na řešení výzev reálného světa a klade důraz na kritické a kreativní myšlení včetně využívání pomůcek, které mají v samotných studentech vzbudit o specializované obory zájem.	NA	**
Zavádění nových studijních oborů technického zaměření	Ve spolupráci se zřizovateli SŠ a VŠ (především VŠB TU) postupně zavádět nové učební obory a programy, které umožní vzdělávání v souladu s nejmodernějšími požadavky provozů s vyšší přidanou hodnotou.	200 absolventů / rok	**
Zvyšování kvalifikace obyvatel	Lze očekávat, že se bude postupně zvyšovat kvalifikace obyvatel, růst kupní síla v souvislosti s vyššími mzdami, zpomalí se brain drain lidí vyšším vzděláním.	NA	***
Snížení sociálního vyloučení	Ve spádové oblasti 15 minut bude větší nabídka lépe placené práce. Vyšší mzdy budou znamenat celkové snížení čerpání sociálních dávek, snížení počtu exekucí a lidí žijících na hranici chudoby.	-3 % počtu lidí v exekuci (z 5 798) -5 % vypl. přísp. na živobytí (z 11 522) -5 % vypl. doplat. na bydlení (z 5 219)	***
Vyšší soudržnost	Postupné zvyšování vzdělanosti a kupní síly obyvatel posílí jejich soudržnost (vzájemnou vazbu k místu, kde žijí). Předpokladem bude i větší míra občanské angažovanosti a zájmu o společenské dění v místě bydliště.	NA	***

Pozn.: Významnost dopadu je klasifikována jako negativní/pozitivní. Počet * určuje intenzitu významnosti konkrétního dopadu výstavby SPP do daného území.

***** - negativní, ***** - pozitivní.

104. Tabulka: Klasifikace dopadů SPP na oblast školství (2/2)

Dopad	Doporučení k mitigaci / komentář
Zvýšený tlak na dostupnost vzdělávací kapacity v MŠ	Posílení vzdělávacích kapacit v jádrové oblasti v oblasti MŠ (obce Doubrava, Dolní Lutyně a Rychvald již v současné době hlásí naplněnost 92 - 100 %). Navýšení stávající kapacity prostřednictvím vytvořením dětské skupiny, případně 1 - 2 tříd MŠ v areálu SPP. Pro řadu rodičů dojíždějících do SPP bude tato možnost atraktivní volbou a vítaným benefitem.
Zvýšený tlak na dostupnost vzdělávací kapacity v ZŠ	Kapacita ZŠ ve spádovém území je v současné době dostatečná. Nové žáky nebude problém do ZŠ umístit. Pokud by se však koncentrovalo větší množství nových obyvatel na území jedné obce, bylo by potřeba vytvořit kapacitní model příslušné ZŠ s alternativou rozšíření její kapacity.
Modernizace vzdělávací infrastruktury	Provedení pasportu stávajících vzdělávacích institucí ve spádovém území. Na základě výsledků pasportu provést modernizaci vybavení a pořízení nových výukových pomůcek pro inovaci ve vzdělávání v souladu s moderními trendy (vybavení pro projektovou výuku, která bude obsahovat i prvky technického vzdělávání, IT, robotiky, programování nebo například rozšířenou výuku jazyků).
Zvýšená poptávka po absolventech technického vzdělávání SŠ, VOŠ a VŠ	Posílení technického vzdělávání na SŠ, VOŠ a VŠ v MSK ve spolupráci s investorem. Možnost absolvování praxí studentů v provozu SPP. Stipendijní program pro studenty SŠ a VŠ se závazkem zaměstnání v SPP.
Praxe studentů s ohledem na jejich pozdější lepší uplatnitelnost na trhu práce	Bude se jednat především o stáže studentů v provozu Gigafactory, ale i u firem v rámci subdodavatelského řetězce.
Rozšíření výuky STEM oborů	Posílení moderního a inovativního vzdělávání, včetně například metody výuky STEM, může zvýšit zájem absolventů o daný obor a případně se do budoucna ucházet o zaměstnání v Gigafactory. Investor ve spolupráci se vzdělávacími institucemi může vytvořit například stipendijní program pro podporu nadaných studentů a podílet se finančně na modernizaci výuky. Dále bude nutné zajistit dostatečné pedagogické kapacity těchto oborů.
Zavádění nových studijních oborů technického zaměření	Posílení technického vzdělávání a zavádění nových oborů na SŠ, VOŠ a VŠ v MSK ve spolupráci s investorem.
Zvyšování kvalifikace obyvatel	Větší nabídka možností vzdělávání (rekvalifikace, celoživotní vzdělávání, ale i kvalitní technické vzdělávání na SŠ, VOŠ a VŠ) zajistí lidem vyšší šanci na získání lépe placeného zaměstnání. Ve spolupráci s VŠ a univerzitami v MSK vytvořit postgraduální studium (1-2 roky) zaměřené na nová odvětví ekonomiky s vyšší přidanou hodnotou (energetika, IT, AI, elektromobilita). Absolventi tohoto typu studia by našli uplatnění v managementu provozu Gigafactory.
Snížení sociálního vyloučení	Nabídka rozdílově vyšší mzdy bude motivovat lidi, kterým se dnes nevyplatí pracovat, ke změně jejich způsobu života. Uplatnění osob dlouhodobě evidovaných na ÚP bude muset být podmíněno širokou informační kampaní, „out of the box“ programy a nutnou kvalifikací.
Vyšší sounáležitost	Finančně podpořit vznik nových spolků a občanských iniciativ směřujících do veřejných oblastí života (sport, kultura, zájmová činnost apod.).

2.4 Občanská vybavenost

Hlavní zjištění

ZDRAVOTNÍ PÉČE

- Spádové území (30 minut) SPP Lutyně disponuje dostatečnými kapacitami zdravotnické lůžkové péče (nachází se zde o 2 128 lůžek více, než stanovuje metodika), gynekologů (+ 63), zubních lékařů (+ 38) i lékařů pro děti a dorost (+ 4). Nedostatečný je počet praktických lékařů pro dospělé (- 8).
- Spádové území (15 minut) SPP Lutyně disponuje dostatečnými kapacitami zdravotnické lůžkové péče (+ 248), gynekologů (+ 8). Naopak nedostatek je zubních lékařů (- 10), lékařů pro děti a dorost (- 3) a praktických lékařů pro dospělé (- 11).
- Tato situace do značné míry **souvisí s všeobecným nedostatkem lékařů a zdravotnického personálu, která je evidovaná napříč ČR**. V mezikrajském srovnání počtu lékařů na tisíc obyvatel (2021) zaujímá MSK kraj 7. místo (4,6 lékařů na 1000 obyvatel), a řadí se tak k republikovému průměru.
- Drtivá většina budoucích zaměstnanců SPP však bude dojíždět do zaměstnání ze spádového území 30 minut (kde již mají zajištěnu zdravotní péči u svého lékaře), a **nepředpokládá se tak, že by se zde zvyšoval tlak na stávající kapacity zdravotní péče**.
- Výstavba SPP Lutyně však může znamenat **větší koncentraci lidí v průběhu dne v jeho nejbližším okolí, a tedy vyvolá poptávku po zajištění zdravotnické péče**, která bude lépe dostupná v blízkosti nového zaměstnání. S ohledem na předpokládaný počet zaměstnanců SPP (3,6 tis. / 7 tis.) by **nově vyvolaná poptávka po službách praktického lékaře (v jádrové oblasti) znamenala dva, respektive čtyři nové praktické lékaře**.

KULTURA A SPORT

- Z provedené analýzy obcí ve spádovém území do 30 minut od budoucí SPP vyplývá, že stejně jako v oblasti kultury, tak i v oblasti sportu **disponuje toto území standardní sportovní a volnočasovou infrastrukturou**.
- V porovnání s ostatními regiony ČR na základě polohy, demografických a socioekonomických souvislostí se vymezené území svou vybaveností nijak neodlišuje a **patří k republikovému průměru**.
- Výstavba SPP Lutyně může v souvislosti se zvýšeným výběrem daně z nemovitosti (odhadem cca 106,5 mil. Kč ročně), ale i plněním stanovených cílů v oblasti ESG a CSR investora **nastartovat investice v okolních obcích do posílení občanské, vzdělávací a volnočasové infrastruktury** (včetně kultury a sportu).

BEZPEČNOST A KRIMINALITA

- Ze zkušenosti z jiných průmyslových areálů, kde pracuje nízký počet agenturních pracovníků (cca 5-7 %), vyplývá, že se míra kriminality nezhoršila a je relativně stabilní.
- V případě SPP Lutyně **zde budou dominantně pracovat zaměstnanci, kteří ve spádové oblasti již trvale bydlí**. V rámci budoucího provozu se **neuvažuje o větším využívání agenturních pracovníků** (max. 5% podíl).
- Pokud by ale podíl agenturních pracovníků překročil hranici 5 %, subjektivní pocity snížení bezpečí by se v místě mohly objevit.
- V souvislosti se zvýšenou mobilitou ve spádovém území (15, respektive 30 minut) způsobenou automobilovou dopravou **lze předpokládat zvýšené riziko spáchaných dopravních přestupků**.

Do analýzy kvality a dostupnosti občanské vybavenosti jsou zahrnuty dominantě obce ve spádovém území 15 minut od budoucí SPP. Záměrně nebyl analyzován perimetr dojezdnosti 30 minut, do kterého spadá i město Ostrava, které disponuje robustní občanskou vybaveností a potřebnou infrastrukturou. V některých oblastech analýz se pro lepší kontext a pochopení dané problematiky objevují i data za spádovou oblast 30 minut. Pro určení nároků na zajištění dostupnosti a očekávaných dopadů do oblasti občanské vybavenosti je tedy posuzována nejbližší oblast v okolí budoucí SPP Lutyně (15 minut).

V analýze potřeb infrastruktury zdravotních služeb, resp. potřebnosti ordinací praktických lékařů, využíváme pro nastavení potřebnosti materiál Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury 2020 (Maier, Šindlerová, Vorel, Jetel, & Peltan, 2020), kde přebíráme optimální počty obyvatel na lékaře dané odbornosti, které jsou zde odvozeny z údajů Všeobecné zdravotní pojišťovny (VZP).

Optimální počet obyvatel pro celotýdenní provoz ordinace je:

- 1 800 u praktického lékaře pro dospělé,
- 4 500 u praktického lékaře pro děti a dorost,
- 2 100 u zubního lékaře,
- 14 000 u gynekologa.

Zavedením předpokladu, že v každé ordinaci působí jeden lékař (což není vždy pravidlem), pak počty obyvatel připadající na ordinace můžeme porovnat s optimálním počtem obyvatel na lékaře dle údajů VZP. Zjistíme tak současnou vytiženost ordinací praktických lékařů ve spádovém území 30 a 15 minut, ze které můžeme odvozovat dostupnost infrastruktury v oblasti zdravotní péče.

105. Tabulka: Vybrané údaje o zdravotnictví v Moravskoslezském kraji

	2020	2021	2022
Nemocnice akutní péče	18	19	19
• počet lůžek	5 722	5 847	5 850
• případy hospitalizace	191 385	193 562	212 471
• na 1 000 obyvatel	160	164	179
• ošetřovací dny	1 098 044	1 136 194	1 176 645
• na 1 000 obyvatel	917	963	991
• průměrná ošetřovací doba (dny)	5,7	5,9	5,5
Nemocnice následné péče	3	3	3
• počet lůžek	270	270	270
• případy hospitalizace	15 768	16 033	17 416
• na tisíc obyvatel	13,2	13,6	14,7
• ošetřovací dny	652 915	646 810	678 039
• na tisíc obyvatel	545	548	571
• průměrná ošetřovací doba (dny)	41,4	40,3	38,9
Výdaje zdravotních pojišťoven na zdravotní péči na jednoho obyvatele (Kč)	34 361	38 975	-

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, ČSÚ 2023

2.4.1 Zdravotní péče v MSK

MSK je co do rozlohy pátým největším krajem v ČR, ale současně má druhou nejvyšší hustotu zalidnění, což klade vysoké nároky na dostupnost zdravotní péče. V kraji žije 1 190 050 osob a disponuje celkem 5 850 lůžky akutní a 270 lůžky následné péče v 19 nemocnicích akutní péče a 3 nemocnicích následné péče. **Celkem tedy MSK disponuje 6 120 lůžky** ve zdravotnických zařízeních. Distribuce zdravotnických zařízení mezi okresy odpovídá jejich hustotě. Zhoršená dostupnost specializované péče trápí řídce zalidněné horské oblasti, dále Vítkovsko, Odersko a Kravařsko. V kraji působí vysoký počet poskytovatelů zdravotní péče. Kraj disponuje největší zdravotnickou záchrannou službou.

Počty lékařů v kraji jsou ve srovnání se zbylými regiony nižší zejména v oborech geriatric, infekčního a pracovního lékařství a traumatologie. V poměru počtu obyvatel připadajících na jednoho lékaře oboru chirurgie je situace v kraji horší oproti republikovému průměru. Také v oboru gynekologie a neurologie je kraj v počtu obyvatel připadajících na jednoho lékaře výrazně pod průměrem České republiky. Nejzávažnější je situace v okrese Karviná, s problémy se potýká i nemocnice v Bílovci a Třinci. Kvalitu a dostupnost zdravotní péče ovlivňuje i nedostatek zdravotních sester.

Ve srovnání hodnot za rok 2021 s ostatními kraji zaujímá MSK 7. místo (4,6 lékařů na 1000 obyvatel), méně lékařů na jednoho obyvatele je ve Středočeském kraji (3,3), Ústeckém kraji (3,8) nebo kraji Vysočina (4,1). Mezi lety 2020 a 2022 nedošlo v MSK k významné změně, nicméně se počet lékařů v kraji neustále snižuje.

106. Tabulka: Počet zdravotnického personálu a specializované lékařské péče v MSK (2020 - 2022)

Ukazatel	2020	2021	2022
Lékaři celkem	5 356	5 461	5 428
• z toho zubní lékaři	735	747	739
Počet obyvatel na jednoho lékaře*	223 (4,5)	216 (4,5)	219 (4,6)
• počet obyvatel na 1 zubního lékaře	1 628	1 580	1 608
Lékárny**	288	280	282
Samostatné ordinace lékařů			
• Praktický lékař pro dospělé	515	506	496
• Praktický lékař pro děti a dorost	186	183	181
• Stomatolog	587	574	557
• Gynekolog	147	148	148
• Specialista	849	858	863

* Stav k 31. 12., přepočtený na plně zaměstnané

** Včetně odloučených pracovišť; bez započtení nemocničních lékáren

Zdroj: ČSÚ, zpracování vlastní

2.4.2 Zdravotní péče ve spádovém území

Při pohledu na počty a kapacitu lůžek odborné lůžkové péče jsou jejich kapacity v MSK dostatečné*. Nicméně tak jako ve zbytku ČR se i MSK potýká s nedostatkem personálních kapacit. Schází především lékaři, zejména ve vysoce specializovaných oborech, ale také zdravotní sestry. Z 19 nemocnic poskytujících akutní péči je sedm ve správě kraje. V krajských zařízeních se výrazně liší hospodářské i hospitalizační ukazatele. Celkově však chybí jednotná koncepce krajského zdravotnictví založená na spolupráci mezi poskytovateli nemocničních zařízení a pojišťovnami. Rovněž schází koncepce zajištění následné péče. V kraji je dostatečná nabídka lázeňských a rehabilitačních služeb.

Přepočtem lůžek na tisíc obyvatel v daném kraji se MSK s hodnotou 5,1 řadí ve srovnání s ostatními kraji spíše k republikovému podprůměru (průměr za ČR je 5,8 lůžek na tisíc obyvatel). Ve spádovém území 30 minut od budoucí SPP Lutyně je ve zdravotnických zařízeních celkový počet 3 526 lůžek.

* Dle Metodiky vyhodnocení územních nároků průmyslových zón (2018) a Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury (2020) 2,5 lůžka na 1 000 obyvatel. V případě MSK je to více než 5 lůžek/1000 obyvatel.

107.Tabulka: Počet lůžek ve zdravotnických zařízeních poskytujících standardní rozsah odborné lůžkové péče v MSK

Název zařízení	Počet lůžek v MSK	Spádové území 30 minut
Bílovecká nemocnice, a. s.	130	0
Bohumínská městská nemocnice	175	175
Nemocnice Havířov	413	413
Nemocnice Karviná - Ráj	415	415
Nemocnice Třinec	355	0
Nemocnice Třinec AGEL - Podlesí	214	0
Nemocnice ve Frýdku-Místku	439	0
Sdružené zdravotnické zařízení Krnov	557	0
Slezská nemocnice v Opavě	650	0
Fakultní nemocnice Ostrava	1 200	1200
Karvinská hornická nemocnice	207	207
Městská nemocnice v Odrách	99	0
Městská nemocnice Ostrava	752	752
Nemocnice AGEL Český Těšín	149	149
Sanatorium JIH	132	132
Nemocnice s poliklinikou Orlová	83	83
Nemocnice AGEL Podhorská v Bruntále*	-	0
Nemocnice AGEL Nový Jičín	71	0
Podhorská nemocnice Rýmařov	30	0
Počet lůžek - celkem / spádové území	cca 6 000	3 526

*Data o počtu lůžek se nepodařilo zjistit.

Pozn.: Jedná se o kapacitu lůžkových zdravotnických zařízení poskytujících standardní rozsah odborné lůžkové zdravotní péče (typicky chirurgie, vnitřní lékařství, dětské lékařství, gynekologie a porodnictví, neonatologie, anestezie a intenzivní medicína) bez rehabilitačních ústavů, psychiatrických léčen, hospiců a dalších typů zdravotnických zařízení tak, jak je uvedeno v souhrnných statistikách ČSÚ.

Zdroj: Webové stránky jednotlivých lékařských zařízení, údaje k 9/2023, zpracování vlastní

108.Tabulka: Počty samostatných ordinací lékařů a zdravotnického personálu ve spádovém území 30 minut (12/2023)

Obec	Praktický lékař	Dětský lékař	Stomatolog	Gynekolog	Počet lůžek sociální péče*	Lékárna
Albrechtice	1	0	1	1	0	1
Bohumín	10	3	7	6	117	10
Český Těšín	11	6	15	5	184	8
Darkovice	0	0	0	0	0	0
Dětmárovice	1	0	2	0	30	0
Dolní Lutyně	2	1	3	0	0	1
Doubrava	1	0	0	0	0	0
Hať	1	0	1	1	0	1
Haviřov	39	19	35	13	257	16
Hlučín	7	2	6	4	99	5
Horní Suchá	2	1	2	0	30	0
Chotěbuz	0	0	0	0	0	0
Karviná	27	14	26	9	119	15
Klimkovice	6	5	2	1	26	1
Kozmice	0	0	1	0	0	0
Ludgeřovice	3	1	1	0	30	2
Markvartovice	0	0	0	0	0	0
Orlová	10	7	8	6	269	8
Ostrava	171	66	185	53	1319	82
Petrovice u Karviné	1	1	1	0	0	1
Petřvald	2	1	3	1	30	1
Rychvald	4	1	2	1	0	1
Stonava	1	0	0	1	0	0
Šenov	2	0	2	1	0	1
Šilheřovice	1	0	1	0	0	0
Vřesina	0	0	0	0	0	0
Celkem	303	128	304	103	2 510	154

* Součet lůžek v domovech pro seniory, chráněném bydlení a denním stacionáři ve spádové oblasti 30 minut od SPP Lutyně.

Pozn.: Tučně zvýrazněné jsou obce ve spádovém území 15 minut od budoucí SPP.

Zdroj: Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb - poskytovatelé zdravotní péče k 31. 12. 2023

» Výstavba SPP Lutyně by neměla mít vliv na zhoršení zdravotní dostupnosti

Dílčí závěr

Výstavba SPP Lutyně by s ohledem na dostatečné kapacity zdravotnické lůžkové péče ve výše uvedených zdravotnických zařízeních (ve spádovém území 30 minut) neměla mít vliv na zhoršení její dostupnosti.

Z analýzy počtu samostatných ordinací lékařů a zdravotnického personálu ve spádovém území 30 a 15 minut vycházíme pro výpočet současné kapacity zdravotnické péče dle Metodiky vyhodnocení územních nároků průmyslových zón (2018) a Standardů dostupnosti veřejné infrastruktury (2020). Na základě výpočtů aktuálních kapacit definujeme kapacitní rezervy nebo případný nedostatek specializované ambulantní lékařské péče v obou spádových oblastech. Dominantní je pro další výpočet především analýza spádového (jádrového) území do 15 minut od budoucí SPP Lutyně, kde se předpokládá i největší počet potenciálních osob usazených (O_U) v území v souvislosti s realizací investičního záměru.

109.Tabulka: Analýza potřebnosti ordinací praktických lékařů a lůžek zdravotní péče ve spádové oblasti 15 minut

Počet obyvatel na jednoho lékaře		Počet obyvatel ve spádové oblasti	Stav k 31. 12. 2023	Potřebná kapacita v území	Rozdíl
1 800	Praktický lékař	67 010	26	37	-11
4500	Lékař pro děti a dorost		12	15	-3
2 100	Zubní lékař		22	32	-10
14 000	Gynekolog		13	5	8
2,5	Kapacita lůžek		416	168	248

Podle přepočtu obyvatel (67 010) na konkrétní ordinace ve spádovém území 15 minut hodnotíme současnou kapacitu zdravotnické infrastruktury jako nedostatečnou. Ke konci roku 2023 evidujeme kapacitní rezervy především v lůžkové zdravotní péči (+ 248) a počtu gynekologů (+ 8). Nedostatečný je počet zubních lékařů (+ 10), lékařů pro děti a dorost (- 3) a počet praktických lékařů pro dospělé (- 11).

110.Tabulka: Analýza potřebnosti ordinací praktických lékařů a lůžek zdravotní péče ve spádové oblasti 30 minut

Počet obyvatel na jednoho lékaře		Počet obyvatel ve spádové oblasti	Stav k 31. 12. 2023	Potřebná kapacita v území	Rozdíl
1 800	Praktický lékař	559 032	303	311	-8
4 500	Lékař pro děti a dorost	559 032	128	124	4
2 100	Zubní lékař	559 032	304	266	38
14 000	Gynekolog	559 032	103	40	63
2,5	Kapacita lůžek	559 032	1 118	1 398	2 128

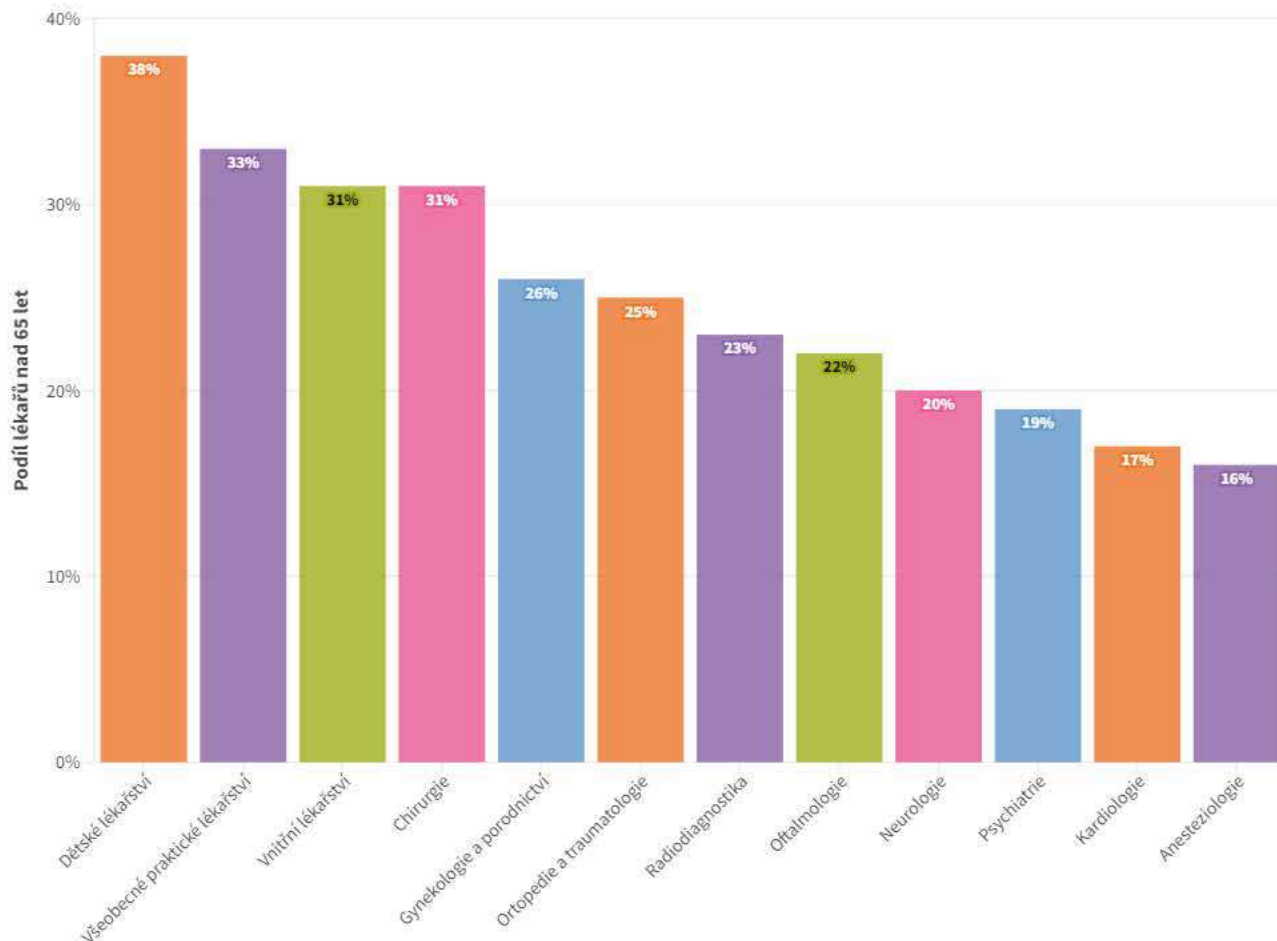
Podle přepočtu obyvatel (559 032) na konkrétní ordinace ve spádovém území 30 minut hodnotíme současnou kapacitu zdravotnické infrastruktury jako dostatečnou. Ke konci roku 2023 evidujeme kapacitní rezervy především v přepočtu lůžek (+ 2 128), gynekologů (+ 63) a zubních lékařů (+ 38). Jako téměř odpovídající potřebám je počet lékařů pro děti a dorost (+ 4) a jako nedostatečný je hodnocen počet praktických lékařů pro dospělé (- 8).

Jedním z aktuálních problémů českého zdravotnictví je také **stárnutí zdravotnického personálu**. Výrazným problémem je také vysoký věkový průměr lékařů a nedostatek nových zdravotníků. Více než čtvrtina specialistů mezi českými lékaři je starší 65 let a v některých oborech, jako je sexuologie či dětská kardiologie, je tento podíl téměř poloviční.

Alarmující statistiky se objevují i v méně početných oborech: mezi dorostovými lékaři je v důchodovém věku 86 %, v obecné hygieně 79 %, ve veřejném zdravotnictví 64 %, v tělovýchovném lékařství 61 % a v posudkovém lékařství 60 %. Vážnější je však situace v hlavních oborech, kde pracují stovky až tisíce lékařů. Například mezi dětskými lékaři je 38 % v důchodovém věku, což je paradoxně nejvyšší podíl*.

* Data o věku zdravotníků si pro potřeby analýzy vyžádal iRozhlas.cz za roky 2022 a 2023 od ÚZIS.

58.Obrázek: Lékaři a lékařky v důchodovém věku v ČR k 31. 12. 2023

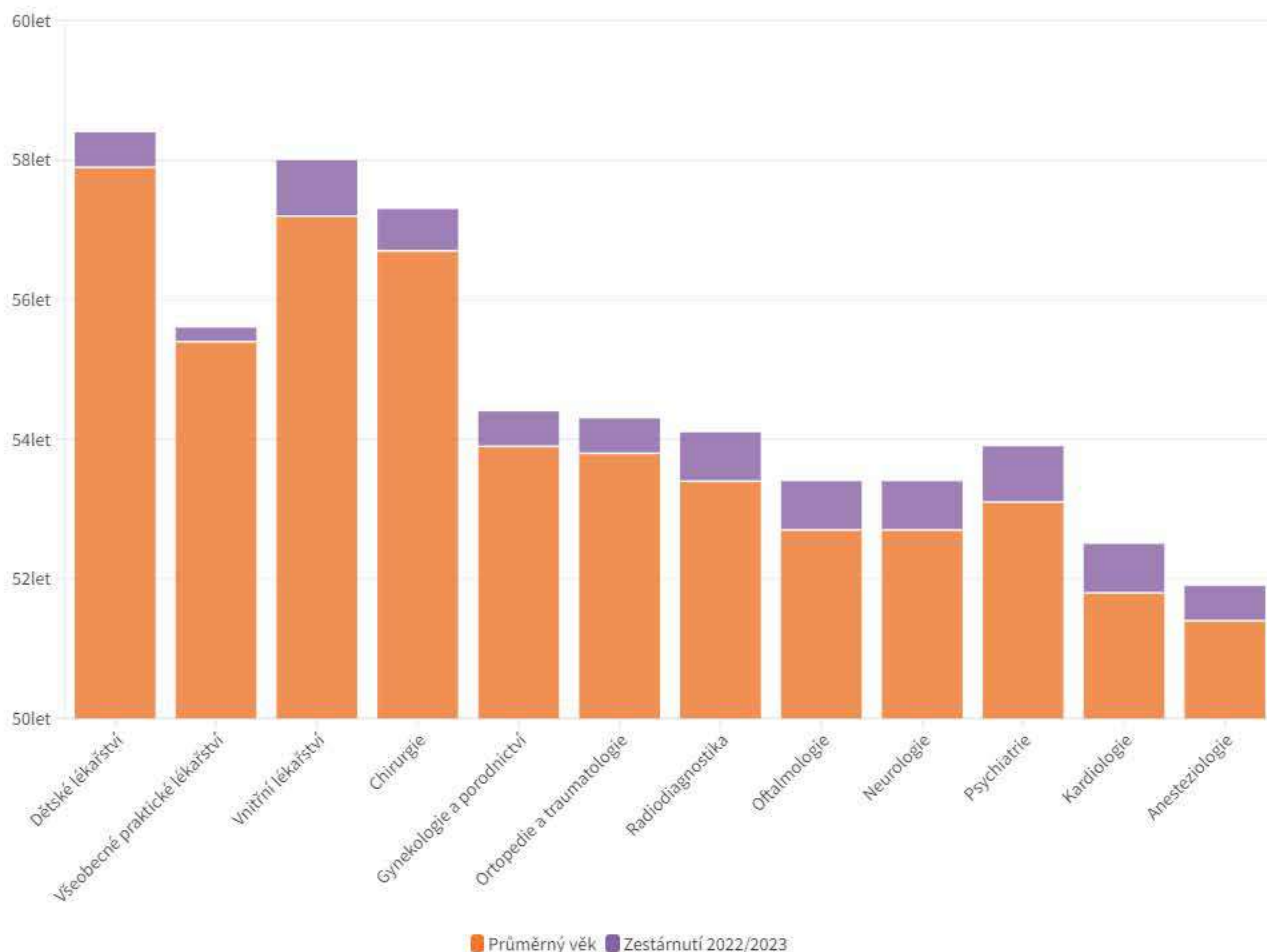

Zdroj: ÚZIS, 2023

Při pohledu na zvyšování průměrného věku lékařů v ČR je zřejmé, že v žádné ze specializací nedochází ke stagnaci nebo snižování průměrného věku lékařů a situace se tak stále zhoršuje.

Průměrný věk českého specialisty se za poslední rok zvýšil o půl roku – předloni to bylo 54,3 roku, loni 54,8 roku. To naznačuje nedostatečnou obměnu personálu, v některých případech žádnou. V mnoha specializacích, jako jsou diabetologie, geriatrie či dětská neurologie, průměrný věk lékařů vzrostl za poslední rok o rok. Naznačuje to, že v těchto oborech vstoupilo do praxe jen minimum mladých lékařů.

59.Obrázek: Průměrný věk lékařů dle vybraných specializací v ČR k 31.12.2023

Zdroj: ÚZIS, 2023

V MSK působí celkem 5 428 lékařů (z toho 739 zubařů), přičemž jejich počet spíše stagnuje nebo v případě zubních lékařů setrvale klesá. Tento jev je však patrný v celé ČR a MSK v tomto není výjimkou. Souvisí to především s postupným stárnutím lékařského a zdravotnického personálu a dlouhodobě nedostatečným počtem absolventů zdravotnických oborů SŠ, VOŠ a VŠ. **Území do 15 minut od budoucí SPP Lutyně (67 185 obyvatel v území) se nachází 28 praktických lékařů, 12 dětských lékařů, 22 stomatologů, 13 gynekologů a 20 lékáren.** V případě, že bychom použili pro výpočet dostupných kapacit zdravotnické péče Metodiku pro vyhodnocení územních nároků průmyslových zón, je zřejmé, že kapacity v území jsou nedostatečné již v současné době.

Podrobnější výpočty a analýza dopadů vyvolaných výstavbou SPP Lutyně do oblasti poskytování zdravotnické péče ve spádovém území, je uvedena v dalších kapitolách dopadové studie.

2.4.2.1 Určení nároků na zajištění kapacit a dostupnosti zdravotní péče

Zvýšení počtu obyvatel nově usazených ve spádovém území SPP v souvislosti s jejím rozvojem může vyvolat nutnost řešení nároků na zajištění dostupnosti zdravotní péče. Nejnaléhavější přitom bude v obcích s největší koncentrací nově usazených obyvatel, kde bude nutné zajistit dostupnost základní ambulantní zdravotní péče, která v souladu s přílohou č. 1 k nařízení vlády č. 307/2012 Sb., o místní a časové dostupnosti zdravotních služeb, zahrnuje obory a služby skupiny 1: všeobecné praktické lékařství, praktické lékařství pro děti a dorost, gynekologie a porodnictví, zubní lékař, lékárna, optimálně v tomto standardu. Jak bylo však řešeno v předchozích kapitolách, z řady argumentů se nepředpokládá zvýšená koncentrace nově usazených obyvatel na malém místě - např. v jedné konkrétní obci, ale jejich distribuce v území.

111. Tabulka: Doporučená dostupnost základní ambulantní zdravotní péče

Bod sledovaný pro dostupnost		typ území	standard dostupnosti
výchozí	cílový		
obytný dům rodinný dům	ordinace lékaře / lékárna	města a obce nad 2 000 obyvatel (s výjimkou prostorově oddělených sídel, která mají méně než 1 000 obyvatel)	600 m skutečná fyzická pěší docházka
		obce nebo oddělená sídla měst s počtem obyvatel menším než 1 000 obyvatel	35 minut veřejnou hromadnou dopravou (VHD)

Zdroj: Metodika vyhodnocení nároků průmyslových zón, 2018

Potřebné navýšení kapacity ordinací lékařů základní ambulantní zdravotní péče je možné alespoň přibližně odvodit z níže uvedeného standardu optimálního počtu obyvatel připadajících na jednoho lékaře při celotýdenním provozu ordinace.

Při stanovení potřebného **navýšení kapacit ordinací lékařů a ambulantní zdravotní péče ve spádovém území 15 a 30 minut** budoucí SPP Lutyně jsme vycházeli z Metodiky vyhodnocení nároků průmyslových zón, 2018. V tabulce je uveden výpočet, který definuje dle metodiky případné navýšení kapacit.

Z výpočtového modelu je zřejmé, že nově vyvolané nároky na kapacity ordinací lékařů a ambulantní zdravotní péče ve spádovém území 15 minut od budoucí SPP je marginální. Počet nově usazených obyvatel v území (O_u) vyvolá pouze minimální nároky na zvýšení počtu praktického lékaře (0,1 praktický lékař), 0,1 stomatologa a přibližně 0,1 gynekologa. V případě pediatra jsou nároky zanedbatelné.

112. Tabulka: Výpočet potřebného navýšení kapacit lékařů a ambulantní zdravotní péče ve spádovém území SPP

15 minut	Nově usazení obyvatelé O_u (střední hodn.)	Navýšení kapacit praktický lékař	Navýšení kapacit pediatr	Navýšení kapacit stomatolog	Navýšení kapacit gynekolog
1. etapa	196	0.1	0	0.1	0.1
2. etapa	196	0.1	0	0.1	0.1

Zdroj: AQE advisors, a.s.

2.4.3 Kultura a sport

Oblast kultury je důležitá pro společnost a vzdělání a představuje soubor hodnot, tradic a zvyklostí, které jsou předávány z generace na generaci a formují to, jací lidé jsou a jak se chovají v dané společnosti. Kultura nám poskytuje jistotu a pocit sounáležitosti s ostatními lidmi, což může pomoci ke stabilnější a spokojenější společnosti. Kultura také představuje zdroj informací a zkušeností, které si lidé mohou předávat mezi sebou a získávat tak nové znalosti a dovednosti. Má však také svůj ekonomický rozměr. Za pomoci správné politiky města vytváří nová pracovní místa a zlepšuje image města v očích obyvatel i jeho okolí.

Zatímco ve větších městech (například v Ostravě, Karvině), existují většinou příspěvkové organizace města, které kulturní život organizují, malé obce v okolí budoucí průmyslové zóny se musí spíše spoléhat na různé spolky (hasiče, sportovce atd.), které organizováním rozmanitých veřejných setkání (často provázených prodejem občerstvení apod.) získávají finanční prostředky, a samozřejmě na místní školy, které zde také hrají nezastupitelnou úlohu.

Každá obec má již své zaběhnuté akce, které mají svoji tradici a obyvatelé jsou na ně zvyklí. Jde třeba o oslavy Vánoc (vánoční jarmarky, vánoční besídky, rozsvícení vánočního stromu), plesy pořádané obcí či různými spolky, karnevaly pro děti i dospělé a nejrůznější další oslavy v průběhu celého roku. S těmito spolky je nutné neustále komunikovat a spolupracovat. Současně jim z pohledu veřejné správy poskytovat dostatečnou podporu jak finanční, tak i materiální, nebo organizační. Kulturně společenský život v obcích však také obohacují církve, divadelní ochotníci nebo pěvecké sbory. Dále se zde nachází knihovny, galerie, kina, muzea, kde se již dostáváme k profesionálním kulturním institucím, ke kterým náleží také **kulturní střediska (kulturní domy s víceúčelovými sály), klubovny, případně komunitní centra. Toto vybavení a zázemí je pro rozvoj kultury v dané oblasti naprosto klíčové.** V řadě obcí a měst v ČR však stále najdeme pozůstatky dob minulých v podobě megalomanských staveb vzniklých ve druhé polovině 20. století. Jedná se o velké kulturní domy a amfiteátry, které však v řadě případů vyžadují nemalé investice do jejich modernizace včetně snižování energetických nároků a úsporných opatření. Často jsou však náklady na tyto investice násobně větší, než je možné pokrýt z obecního nebo městského rozpočtu.

Hlavní trendy v oblasti kultury a kreativních průmyslů, které definují koncepční dokumenty v oblasti rozvoje kultury:

- **Demografické stárnutí:** Stárnutí populace vytváří tlak na zdravotní a sociální systém, ale také nabízí příležitosti pro nové typy služeb a zaměstnání, které mohou zahrnovat kulturní a kreativní sektory.
- **Rostoucí nerovnosti:** Příjmové nerovnosti rostou jak mezi společenskými vrstvami, tak napříč pohlavími, což může narušovat společenskou kohezi. Kultura může sloužit jako platforma pro začlenění obyvatel, kteří mohou být jinak vyloučeni ze sociálního života.
- **Degradace ekosystémů:** Ekosystémy ztrácejí svou rozmanitost a dochází k jejich nevratnému poškození. Kultura a kreativní průmysly s jejich nízkou uhlíkovou stopou mohou přispět k řešení tohoto problému.
- **Technologické trendy:** Technologie se stávají dostupnějšími a prostupují všemi oblastmi společnosti. Nové technologie umožňují vznik nového typu kultury označovaného jako Kultura 3.0, kde se z pasivních uživatelů stávají aktivní tvůrci obsahu. Rozvoj virtuální a rozšířené reality (AR)

a nové obchodní modely jako crowdfunding a e-commerce jsou klíčové pro kreativní průmysly.

- **Virtualizace světa:** Více společenských aktivit je zprostředkováno virtuálně. Tento trend se výrazně projevil během pandemie covid-19, kdy se kulturní aktivity přesunuly do online prostředí.
- **Rostoucí spotřeba zdrojů:** Ekonomický růst a technologický pokrok vedou k rostoucí spotřebě primárních zdrojů. Kulturní a kreativní průmysly díky své nízké materiálové náročnosti mohou hrát klíčovou roli ve snižování této spotřeby a podporovat udržitelný rozvoj.

Přestože je **Moravskoslezský kraj vnímán jako průmyslový region**, má velký potenciál pro oblast kultury, která je využívána pro změnu image kraje a identity jeho obyvatel. Kulturní a kreativní odvětví představují novou příležitost pro rozvoj ekonomiky kraje, ale i unikátní možnost, jak využívat kulturní dědictví kraje, tradice kraje, lokální bohatství a živé umění.

V širším území MSK žije více než 7 milionů obyvatel, což vytváří obrovský potenciál pro poptávku nejen v oblasti kultury, ale i cestovním ruchem. Přibližně tři čtvrtiny všech hostů představují rezidenti České republiky. Zejména v menších obcích hrají pro místní rozvoj důležitou roli školy, pozitivní je existence mnoha spolků a mimoškolních činností v obcích, příležitostí je také Místní agenda 21, partnerství Místních akčních skupin (MAS) a spolupráce dalších aktivních lokálních platforem.

Právě nedostatečné využití kulturního potenciálu kraje je jednou ze slabých stránek Moravskoslezského kraje. Hlavním cílem MSK v oblasti kultury je tedy vytvářet podmínky pro vznik nových pracovních míst v kulturně kreativním odvětví a zvyšovat podíl kulturních a kreativních odvětví na regionální ekonomice.

Cílem je přilákat talenty, vytvořit podmínky pro setrvání inspirativních lidí v kraji a rozvoj jejich podnikání, které bude založeno na kulturním dědictví kraje. Bude tím posílena lokální ekonomika, identita kraje a pocit sounáležitosti s regionem.

2.4.3.1 Sport a pohybová aktivita

Organizovaná i volnočasová pohybová aktivita, reprezentovaná sportem a tělovýchovou, má v lidském životě nezastupitelnou roli a vzhledem k měnícím se společenským podmínkám a vlivu těchto podmínek na přirozené pohybové aktivity lidí její význam vzrůstá. Neméně **důležitá je role sportu a tělovýchovy také při výchově, naplňování volného času, usměrňování agresivity a v rámci prevence patologických jevů ve společnosti** (drogové návyky či jiné škodlivé závislosti). Dále je důležitá pro rozvoj sociálního vědomí a etických norem člověka, zejména v období jeho dětství a během dospívání.

Sportovní infrastruktura je v tomto kontextu klíčovým faktorem pro udržování a rozšiřování příležitostí k provozování organizovaných i volnočasových pohybových aktivit. Existence a rozvoj sportovní infrastruktury má silné dopady nejen na rozvoj sportu a tělovýchovy, ale sekundárně bude mít význam také pro rekreaci, sociální soudržnost, integraci i vzdělávání obyvatelstva všech věkových kategorií a v neposlední řadě i značný význam pro rozvoj ekonomiky.

» 70 % dětí
a dospívajících
má v okolí svého
bydliště místo, kde
mohou trávit volný
čas, a považuje okolí
bydliště za bezpečné
pro pohyb a sport

Nové statistiky Eurobarometr (2022), které každé čtyři roky zpracovává Evropská komise, poukázaly na mírné zlepšení úrovně pravidelné pohybové aktivity napříč všemi věkovými kategoriemi obyvatel v ČR, což je určitě pozitivní zpráva. Nejčastěji pak aktivně tráví svůj volný čas v parku a přírodě, případně doma. **Přibližně 30 % z nich je pak členem nějakého sportovního klubu, zájmového spolku či sdružení, který nabízí sport jako jednu ze svých hlavních činností.** Největší motivací pro aktivní trávení volného času pohybovou aktivitou a sportováním je zlepšení zdraví, fyzické kondice nebo aktivní odpočinek. Naopak největšími překážkami jsou nedostatek času a chybějící motivace. V neposlední řadě je nutné zmínit také vliv pandemie nemoci covid-19 na obyvatele, ale i na organizace (sportovní kluby, spolky). Téměř 19 % dotázaných v době pandemie přestalo být pohybově aktivních (včetně sportování) a 35 % bylo méně aktivních než v době před pandemií. Z výsledků dotazování je zřejmé, že pandemie nemoci covid-19 měla poměrně zásadní negativní vliv na četnost sportování a aktivní trávení volného času obyvatel a bude nutné učinit dostatečná opatření pro zvrácení tohoto negativního trendu.

V životním stylu dětí se navíc v posledních letech v souvislosti s rychlým rozvojem informačních technologií objevuje nový a na pohybové aktivitě nezávislý fenomén – tzv. sedavé chování. Nejčastěji se jedná o čas strávený sledováním televize, hraním počítačových her, brouzdáním na internetu apod. Zahrnuty jsou i další činnosti. Při intervenčních programech zaměřených na zvýšení úrovně pohybové aktivity se tak setkáváme s dětmi, které vozí do školy a ze školy autem rodiče, ve škole mají omluvenku z tělesné výchovy, přestávky tráví pasivně u smartphonu a ve volném čase hrají počítačové hry. V dospělém věku potom většina populace vykonává profese, tzv. sedavá zaměstnání, u kterých je jejich energetický výdej během dne minimální. Současné studie naznačují, že v takových případech nemá ani návštěva fitness centra či sportovního kroužku hodinu třikrát týdně dostatečný kompenzační mechanismus. Pohybová aktivita se za posledních 25 let vytrácí z životního stylu dětí i dospělých v České republice. Z životního stylu jako celku. Ve zvýšené míře tak trpíme chronickými neinfekčními onemocněními, která jsou ve většině případů preventabilní, a právě pasivní životní styl je jedna z hlavních příčin vzniku těchto onemocnění.

Sportovní vyžití však ale ještě neznamená celkový dostatek pohybu. Pohyb se totiž vytrácí z běžného života. Zásadní roli v oblasti podpory pohybové aktivity a vytváření dostatečných podmínek pro její rozvoj sehrává prostředí škol a školských zařízení v daném místě (městě či obci). Dle provedeného výzkumu 89 % škol aktivně vytváří příležitosti pro pohybové vyžití svých žáků v době před vyučováním, během přestávek nebo po vyučování. Téměř všechny základní a střední školy vytváří příznivé podmínky pro pohybovou aktivitu svých žáků. Nabízí alespoň dvě vyučovací jednotky tělesné výchovy týdně. Kromě toho nad rámec tělesné výchovy poskytují další příležitosti pro pohyb a umožňují přístup ke školním zařízením (např. venkovní sportoviště, posilovna), zejména v odpoledních hodinách. To je potřeba vnímat jako důležitý prvek ve zlepšování a doplnění nabídky potřebné sportovní a volnočasové infrastruktury, kterou je možné po skončení vyučování efektivně využívat.

V oblasti podpory pohybové aktivity a zdravého životního stylu na komunální úrovni jsou klíčovými principy dlouhodobá strategie a koncepční dokumenty, které zajistí udržitelné financování a rozvoj nejen potřebné infrastruktury.

V České republice bohužel v uplynulém období agenda podpory pohybové aktivity obyvatel České republiky ze strategických a koncepčních dokumentů napříč jednotlivými resorty vymizela. Česká republika nevyužila příležitostí, které poskytovala implementace národních strategií Zdraví 2020 a Koncepce podpory sportu 2016–2025. Zároveň došlo k omezení této problematiky pouze na oblast výkonnostního sportu bez uplatňování meziresortního přístupu k podpoře pohybu obyvatel.

2.4.3.2 Kultura v MSK

Regionálně členěná statistická data o kultuře lze rozdělit do tří částí - data o veřejných knihovnách, návštěvnost památkových objektů a statistika kin. V roce 2021 bylo v provozu v MSK 109 kin, 269 veřejných knihoven (vč. poboček), 33 muzeí, galerií či památníků a 14 památkových objektů. Počet návštěvníků knihoven v MSK za poslední tři roky se postupně zvyšoval až na více než 4,5 tisíce v roce 2022. Počet návštěvníků expozic, ale i počet hostů na hradech a zámcích v kraji postupně narůstá a je zde patrný návrat na předcovidovou úroveň.

Moravskoslezský kraj je i přes svoji pověst uhelného a průmyslového regionu poměrně bohatý na kulturní dědictví a nabízí širokou škálu kulturních atraktivit a zařízení. V roce 2022 přilákaly místní knihovny, muzea, galerie a památkové objekty miliony návštěvníků. Kraj disponuje řadou historických památek, muzeí, galerií, podílí se na organizaci uměleckých výstav a kulturních akcí, které oslovují široké spektrum zájemců a návštěvníků regionu.

Na konci roku 2022 bylo v kraji 269 veřejných knihoven a 137 poboček. K dispozici bylo více než 5,0 milionu knihovních jednotek. Registrováno bylo 110 tisíc čtenářů, z toho více než čtvrtina ve věku do 15 let. Necelých 10 % obyvatel kraje bylo registrováno jako čtenář, což je jeden z nejnižších podílů v ČR. Celkem bylo evidováno přes 5,1 milionu výpůjček. Veřejné knihovny v MSK navštívilo v roce 2022 přes 4,5 milionu návštěvníků, přičemž každý registrovaný čtenář si vypůjčil v průměru 42 knih.

Památkové objekty v kraji, jako hrady a zámky, navštívilo 365 tisíc osob. V roce 2022 se konalo 309 kulturních akcí s účastí cca 174 tisíc návštěvníků. V roce 2022 navštívilo v kraji muzea a galerie 788 tis. osob, což je o 344 tisíc více než v roce 2021. V areálu kulturních památek jsou často pořádány i nejrůznější kulturní a společenské akce, v roce 2022 se jich konalo 309 s účastí cca 174 tisíc návštěvníků. Návštěvnost památkových objektů je do jisté míry v letech 2020 - 2021 ovlivněna (ne)přízní počasí nebo pandemií nemoci covid-19. Od té doby však návštěvnost v oblasti kultury v MSK meziročně neustále zvyšuje.

113. Tabulka: Vybrané údaje o kultuře v Moravskoslezském kraji v letech 2020 - 2022

	2020	2021	2022
Veřejné knihovny*	270	270	269
Pobočky knihoven včetně půjzdnych	140	136	137
Knihovní jednotky (tis.)	5 032	5 074	5 061
Registrovaní čtenáři (tis. osob)	123	110	125
• z toho ve věku do 15 let	33	28	36
Výpůjčky (tis.)	5 018	4 609	5 123
Návštěvníci knihoven celkem (tis. osob)	3 482	3 831	4 521
• z toho on-line služeb**	1 989	2 363	2 485
Studijní místa	4 192	4 141	4 242
Prostředky na nákup knihovního fondu (tis. Kč)	40 131	42 495	43 267
Muzea, galerie a památníky v provozu celkem	33	35	33
• z toho galerie	1	2	2
Pobočky muzeí a galerií	23	21	25
Expozice	136	136	138
Uspořádané výstavy	176	172	271
Návštěvníci expozic a výstav (tis. osob)	411	444	788
Evidované sbírkové předměty (tis.)	1 217	1 233	1 254
Památkové objekty zpřístupněné návštěvníkům za vstupné	15	13	14
Návštěvníci památkových objektů (tis. osob)	253	243	365
Inventární jednotky mobiliárního fondu	25 872	25 943	28 047
Počet svazků knihovního fondu sbírkové povahy	20 255	16 441	19 096
Pořádané kulturní akce celkem	184	204	309
• samostatné výstavy	19	20	21
• samostatné koncerty	29	34	48
• dramatická vystoupení	23	8	26
• kulturní akce při prohlídkách, noční prohlídky	51	58	106
• akce tradiční lidové kultury	2	4	17
Návštěvníci kulturních akcí (tis. osob)	66	70	174
Kina	90	102	109
v tom s provozem:			
• stálým	33	31	34
• z toho multikina	3	3	3
• nepravidelným	22	22	22
• venkovním	35	49	53
Sály/plátna	115	126	133
• z toho v multikinech	22	22	22

* Včetně Národní knihovny ČR, Moravské zemské knihovny v Brně a krajských vědeckých knihoven

** Virtuální návštěvy z prostor mimo knihovnu (vstupy do katalogů, výpůjčních protokolů nebo informačních zdrojů a databází)

Zdroj: ČSÚ

2.4.3.3 Sport v MSK

Občané Moravskoslezského kraje se mohou za normálních okolností v rámci svých sportovních aktivit sdružovat ve sportovních klubech, tělovýchovných jednotách a národních sportovních svazech. I přes zaznamenaný pokles počtu spolků a jejich členů za posledních šest let je nesporné, že sportování v rámci kolektivu přispívá k utváření společenských vztahů a k osobnímu rozvoji. V celé České republice i v regionu měl v roce 2023 dominantní členskou

114.Tabulka: Členská základna České unie sportu podle pohlaví, věku a krajů k 31. 12. 2022

ČR, kraje	Členská základna					Tělovýchovné jednoty (sportovní kluby)
	celkem	z toho ženy	v tom ve věku			
			0–14 let (žáci)	15–18 let (dorost)	19 let a více (dospělí)	
Česká republika	1 155 840	344 797	345 827	127 679	682 334	7 303
Hl. m. Praha	134 520	45 776	38 093	16 810	79 617	374
Středočeský	156 629	41 763	47 995	16 059	92 575	1 174
Jihočeský	100 227	29 967	33 036	10 740	56 451	708
Plzeňský	71 667	21 735	18 951	6 991	45 725	534
Karlovarský	31 287	10 109	10 571	3 200	17 516	233
Ústecký	66 380	19 391	22 867	9 284	34 229	500
Liberecký	53 836	18 959	12 754	6 174	34 908	362
Královéhradecký	60 145	19 538	18 970	6 440	34 735	491
Pardubický	55 462	16 023	18 536	6 157	30 769	371
Vysočina	47 042	12 900	17 026	5 815	24 201	335
Jihomoravský	115 576	31 489	24 071	11 426	80 079	725
Olomoucký	57 853	17 357	16 522	6 027	35 304	361
Zlínský	78 676	20 356	21 259	7 669	49 748	419
Moravskoslezský	126 540	39 434	45 176	14 887	66 477	716

Zdroj: Česká unie sportu, ČSÚ

základnu fotbal. V kraji se věnovali organizovanému sportu v jejích členských subjektech především muži, děti a mládež do 18 let tvořily téměř třetinu členské základny.

V MSK tvořilo členskou základnu (registrovanou dle ČUS podle okresních sdružení k 31. 12. 2023 **celkem 730 tělovýchovných jednot a sportovních klubů, které sdružují více než 131 tisíc členů těchto oddílů**. Od roku 2014 došlo k poklesu počtu spolků o 57 z původních 607 tělovýchovných jednot a sportovních klubů. MSK se v roce 2022 zařadil na 3. místo v počtu spolků, prvenství zaujímal Středočeský kraj (1 174 spolků), na 2. místě byl kraj Jihomoravský (725 spolků), na 4. místě kraj Jihočeský (708 spolků) a na posledním místě byl kraj Karlovarský (233 spolků). V celé České republice bylo ke konci roku 2023 registrováno celkem 7 303 tělovýchovných jednot a sportovních klubů.

Základní myšlenkou sdružování sportovců ve sportovních klubech, tělovýchovných jednotách a národních sportovních svazech je vytváření optimálních podmínek k provozování sportovní činnosti.

Využití školních sportovišť pro podporu aktivního trávení volného času obyvatel spádového území

Využití sportovní a volnočasové infrastruktury škol a školských zařízení v ČR sehrává v řadě obcí poměrně významnou roli. Existence tělocvičen, dětských a fotbalových hřišť je v malých obcích nejběžnějším typem sportovní a volnočasové infrastruktury a v době mimoškolní výuky bývá hojně využívána pro potřeby trávení volného času a sportování místních obyvatel. Vybavenost obcí sportovními a dětskými hřišti však prakticky vůbec nesouvisí s polohou obcí vůči sídelním centrům. U nejmenších obcí ležících v blízkosti měst lze pozorovat o něco častější vybavenost dětským hřištěm, jedná se ovšem

115. Tabulka: Veřejné a technické vybavení obcí v MSK a ve spádovém území do 30 minut od budoucí SPP v oblasti sportu a volnočasové infrastruktury (k 31.12.2021)

ORP	počet obcí	kulturní dům (sál)	kino	středisko pro volný čas dětí	kostel	TIC*	sportovní hala	kryté sportovní zařízení	hřiště	dětské hřiště	koupaliště	krytý bazén
MSK	300	251	38	66	257	60	147	50	285	278	41	22
Bohumín	3	3	1	2	3	1	2	1	3	3	1	1
Český Těšín	2	2	1	1	2	1	2	1	1	2	1	1
Havířov	5	5	2	3	4	1	4	3	5	5	1	1
Hlučín	15	14	1	6	13	1	9	2	15	14	4	-
Karviná	4	4	1	1	4	1	4	2	4	4	1	1
Orlová	3	3	1	2	3	1	2	2	3	3	1	1
Ostrava	13	11	3	5	11	3	9	2	13	11	3	1

*Turistické informační centrum

Zdroj: ČSÚ

o marginální vliv. V případě tělocvičen lze ovšem pozorovat slabou souvislost podobného typu jako v případě většiny ostatních typů sledované vybavenosti. Obce v meziregionální i mikroregionální periférii jsou tělocvičnami vybaveny o něco lépe než obce v blízkosti měst.

Dle dat ČSÚ je v **MSK celkem 147 tělocvičen, 50 krytých jednoúčelových sportovních zařízení, 285 hřišť, 41 koupališť a 22 bazénů**. Téměř v každé sledované oblasti (ORP) se vyskytuje kompletní infrastrukturní vybavení pro sport a aktivní trávení volného času. Pouze v případě ORP Hlučín není k dispozici krytý bazén. V letních měsících je však možné využít venkovních koupališť, která jsou v provozu ve všech sledovaných ORP.

Sportovní hřiště a hřiště pro děti tvoří nejběžnější prvek občanské vybavenosti malých obcí. Výskyt hřišť nesouvisí nijak výrazně s žádnými jinými sledovanými charakteristikami obcí než s jejich populační velikostí. Existence sportovišť a doprovodné infrastruktury pro trávení volného času v obci má pozitivní dopady na kvalitu života místních obyvatel, zvyšuje možnosti organizace společenských a sportovních událostí, a tím posiluje jejich vzájemnou soudržnost. Sportovní aktivity také pomáhají upevňovat vztahy mezi lidmi (včetně těch sousedských), sociální kohezi, ale také jakousi „živost“ v obci. Na základě doporučení ČSÚ je dokonce vhodné, aby vybudované kapacity sportovních ploch ve škole byly co nejvíce využívány nejen žáky školy, ale i dalšími dětmi a širokou veřejností mimo rámec provozu školy (víkendy, prázdniny, podvečerní hodiny). Dle konkrétních podmínek nejen samotného školního areálu, ale i jeho významu v rámci sportovních zařízení obce/města je vhodné najít provozní režim, který umožní využití hřišť v takovém režimu, aby se zajistila bezpečnost (správce/dozor), která však nebude zásadně ovlivňovat jeho využitelnost a volnočasový charakter. Důležitá je v tomto ohledu spolupráce se zřizovatelem školy.

Sportovní hřiště a tělocvičny ovšem neslouží jen k rozvoji sportovních nebo relaxačních aktivit. Jsou využívány i za účelem jiných společenských akcí. Taková situace je zvláště patrná, když v obci nejsou vhodné objekty nebo vnitřní prostory, kde by bylo možné společně se setkávat. Důležité jsou také sály, které mohou plnit různé funkce jak pro sportovní aktivity (cvičení dětí, rodičů s dětmi, seniory apod.), tak pro kulturní akce (divadelní představení, besedy aj.) nebo společenské zábavy.

2.4.3.4 Určení nároků na zajištění občanské vybavenosti v oblasti kultury a sportu

Kultura

Nárůst počtu obyvatel (zaměstnanců a jejich případných rodin) usazených ve spádovém území SPP může zvýšit poptávku po zařízeních pro trávení volného času. Podle zkušeností z území v okolí již realizovaných průmyslových zón vzniká potřeba řešení nároků na zajištění dostupnosti základních kulturních zařízení (víceúčelový sál pro pořádání kulturních a společenských akcí, pro setkávání občanů obce, veřejná knihovna, klubové zařízení a komunitní centrum pro setkávání a aktivity různých věkových skupin obyvatel), což je tématem zejména v menších venkovských obcích, které často před příchodem nových obyvatel takovými kulturními zařízeními, vzhledem k malému počtu obyvatel, nedisponují.

- V každé obci, která má více než tisíc obyvatel, má být na území obce, optimálně pak v jádrovém/centrálním sídle obce, zajištěna dostupnost víceúčelového sálu pro pořádání kulturních a společenských akcí. S nárůstem počtu obyvatel v obcích ve spádovém území průmyslové zóny, které v současné době žádný vyhovující víceúčelový nebo kulturní sál nemají, lze nutnost řešení tohoto nároku očekávat. Zejména v menších venkovských obcích bývá víceúčelový sál jediným prostorem pro možné setkání komunity obyvatel obce.
- V každém prostorově samostatném obytném sídle, má-li alespoň tisíc obyvatel, má být zajištěna skutečná pěší dostupnost komunitního centra / klubovny / klubového zařízení (pro setkávání a aktivity různých věkových skupin obyvatel obce – dětí, mládeže, seniorů) maximálně 800 m ze všech obytných a rodinných domů v nízkopodlažní venkovské zástavbě, resp. maximálně 600 m ze všech obytných a rodinných domů v městské blokové zástavbě.
- V každé obci, která má více než tisíc obyvatel, má být na území obce, optimálně pak v jádrovém/centrálním sídle obce, zajištěna dostupnost veřejné knihovny, a to nejvýše 15 minut pěší chůze nebo jízdy veřejnou hromadnou dopravou od obytného nebo rodinného domu.

116. Tabulka: Doporučené kulturní vybavení obce s více než 1000 obyvateli

kulturní zařízení	účel	dojezdová vzdálenost
Víceúčelový sál	pořádání kulturních a společenských akcí	-
Komunitní centrum / klubovna / klubové zařízení	setkávání a aktivity různých věkových skupin obyvatel obce – dětí, mládeže, seniorů	maximálně 800 m ze všech obytných a rodinných domů
Veřejná knihovna	vzdělávání a volnočasové vyžití obyvatel	nejvýše 15 minut pěší chůze nebo jízdy veřejnou hromadnou dopravou od obytného nebo rodinného domu

Zdroj: Metodika vyhodnocení územních nároků průmyslových zón, 2018

117. Tabulka: Přehled dostupné a požadované infrastruktury pro kulturní a společenský život obyvatel ve spádovém území 15 minut od budoucí SPP

Spádové území	Nově usazení obyvatel O_u	Počet obcí nad 1 tis. ob.	Víceúčelový sál	Komunitní centrum	Veřejná knihovna
požadovaný stav*			6	6	6
výchozí stav			7	5	9
15 minut	196	6	0	1	0

Pozn.: Do analýzy dostupné infrastruktury byly zahrnuty pouze obce ve spádovém území 15 minut od budoucí SPP. Záměrně nebyl analyzován perimetr dojezdnosti 30 minut, do kterého spadá i město Ostrava, které disponuje robustní občanskou vybaveností a potřebnou infrastrukturou. Informace byly získávány z dostupných internetových zdrojů. Jednalo se především o webové stránky měst a obcí, Regionální informační servis (www.risy.cz) a mapové podklady www.mapy.cz.

*Do výběru jsou dle metodiky zahrnuty pouze obce s počtem obyvatel více než 1 000, což je v souladu s platnou metodikou.

Zdroj: AQE advisors, a.s.

Na základě analýzy dostupné infrastruktury a technického vybavení v obcích nad 1000 obyvatel ve spádovém území budoucí SPP je zřejmé, že disponuje poměrně kvalitní vybaveností pro pořádání kulturních a společenských akcí (celkem sedm víceúčelových sálů v území), ale také zde nalezneme prostory pro komunitní setkávání nejrozličnějších věkových skupin obyvatel – dětí, mládeže, ale i seniorů. Aktuální stav kulturního vybavení v této oblasti neodpovídá metodice, která definuje minimální požadavky pro tuto oblast. V současné době je v daném spádovém území nedostatečný počet (-1) kulturních a komunitních center (v obcích nad tisíc obyvatel). Usazením nových obyvatel v území by tyto nároky byly ještě navýšeny (průměrně o jedno nové zařízení). V každé obci, která byla součástí analýzy, je také k dispozici veřejná knihovna, což odpovídá parametrům metodiky. Případný nárůst počtu nových obyvatel (O_u) usazených v území v souvislosti s výstavbou SPP by však negativně neovlivnil zajištění dostupnosti základních kulturních a společenských služeb. Případné usazování nových obyvatel v území by navíc bylo rozprostřeno v čase (2027 - 2035 v rámci první etapy) a lze předpokládat, že bude probíhat rovnoměrným rozmístěním do celého spádového území. Případná výstavba nových kulturních nebo komunitních center by byla směřována spíše do obcí, které v současné době podobným typem zařízení nedisponují, nebo se zvýšila kapacita těch stávajících (rekonstrukcí nebo přístavbou).

Sport

Vedle zvýšení poptávky po kulturních zařízeních může nárůst počtu obyvatel (zaměstnanců a jejich případných rodin) usazených ve spádovém území SPP zvýšit poptávku také po zařízeních pro **sport a aktivní trávení volného času**. V počátečních fázích procesu usazování zaměstnanců v území kolem SPP lze očekávat zvýšení poptávky po sportovních zařízeních pro dospělé. S vyšší mírou usazení zaměstnanců v území a případným zakládáním rodin pak také pro děti a mládež. Je přitom žádoucí při řešení nároků na zajištění dostupnosti hřišť, sportovišť a parků dodržet následující standardy dostupnosti.

Zvýšená poptávka po zařízeních pro sport a aktivní trávení volného času způsobená případným nárůstem počtu obyvatel (zaměstnanců a jejich případných rodin) usazených ve spádovém území SPP (15 minut) je vzhledem k velmi nízkému počtu nově usazených obyvatel (O_u) v území téměř zanedbatelná a neměla by způsobit snížení dostupnosti hřišť, sportovišť a rekreačních ploch. Z provedené analýzy obcí nad tisíc obyvatel ve spádovém území do 15 minut od budoucí SPP vyplývá, že stejně jako v oblasti kultury, tak i v oblasti sportu disponuje toto území poměrně širokou sportovní a volnočasovou infrastrukturou. Ve vymezeném území se nachází 17 sportovních hal, 57 dětských hřišť a 4 multifunkční hřiště.

118.Tabulka: Doporučené standardy sportovního vybavení obce s více než 1000 obyvateli

kategorie hřiště / parku	bod sledovaný pro dostupnost		typ území	standard dostupnosti (skutečná pěší docházka)
	výchozí	cílový		
hřiště pro předškolní děti	obytný dům rodinný dům	hřiště	všechna sídla, která mají více než 1 000 obyvatel	200 m
hřiště pro školní děti 500 m			všechna sídla, která mají více než 1 000 obyvatel	500 m
hřiště pro mládež a dospělé			sídla, která mají méně než 1 000 obyvatel	1000 m
veřejná parková zeleň jako součást veřejného prostranství, o rozloze cca 0,5 – 1 ha	obytný dům rodinný dům	okraj parku	všechna sídla, která mají více než 1 000 obyvatel	300 m
			sídla, která mají méně než 1 000 obyvatel	v každém obytném sídle

Zdroj: Metodika vyhodnocení územních nároků průmyslových zón, 2018

V souladu s použitou metodikou výpočtu doporučeného standardu sportovního vybavení pro obce nad 1 000 obyvatel vycházíme z předpokladu, že by v každé obci měla být dostupná alespoň jedna tělocvična, dětské hřiště a multifunkční hřiště pro více sportů. V tomto případě analyzované spádové území disponuje dostatečnou vybaveností, diskutabilní je počet multifunkčních hřišť, která již v současné době neodpovídají požadavkům uvedeným v metodice. Případné nároky vyvolané usazením nových obyvatel v území (O_u) se nároky navýší minimálně. S ohledem na předpokládanou distribuci nových obyvatel v území v delším časovém horizontu by nemělo dojít ke kapacitním problémům s dostupností této sportovní a volnočasové infrastruktury. V řadě obcí je evidována pestrá spolková činnost. Tyto spolky v řadě případů využívají a spravují ve spolupráci s obcemi místní dostupnou infrastrukturu a jsou schopny reagovat na případné dynamicky se měnící společenské změny (včetně nárůstu počtu obyvatel). Ve spádové oblasti do 15 minut od budoucí SPP je aktivních celkem 174 spolků. Nejvíce je sportovních spolků, velmi početné jsou ale i spolky sociální a spolky zabývající se přírodou.

119.Tabulka: Přehled dostupné sportovní a volnočasové infrastruktury ve spádovém území 15 minut od budoucí SPP

Spádové území	Nově usazení obyvatel O_u	Počet obcí nad 1 tis. ob.	Sportovní hala / tělocvična	Dětské hřiště	Multifunkční hřiště
požadovaný stav**			6	6	6
výchozí stav			17	57	4
15 minut	196	6	0	0	2

Pozn.: Do analýzy dostupné infrastruktury byly zahrnuty pouze obce ve spádovém území 15 minut od budoucí SPP. Záměrně nebyl analyzován perimetr dojezdnosti 30 minut, do kterého spadá i město Ostrava, které disponuje robustní občanskou vybaveností a potřebnou infrastrukturou. Informace byly získávány z dostupných internetových zdrojů. Jednalo se především o webovou stránku měst a obcí, Regionální informační servis (www.risy.cz) a mapové podklady www.mapy.cz.

*Do výběru jsou dle Metodiky vyhodnocení územních nároků průmyslových zón (2018) zahrnuty pouze obce s více než 1 000 obyvateli.

**V každé obci nad 1 000 obyvatel alespoň jedna tělocvična, dětské hřiště, nebo multifunkční hřiště.

Zdroj: AQE advisors, a.s.

120.Tabulka: Spolková činnost dle oblasti zaměření v obcích ve spádovém území 15 minut od SPP

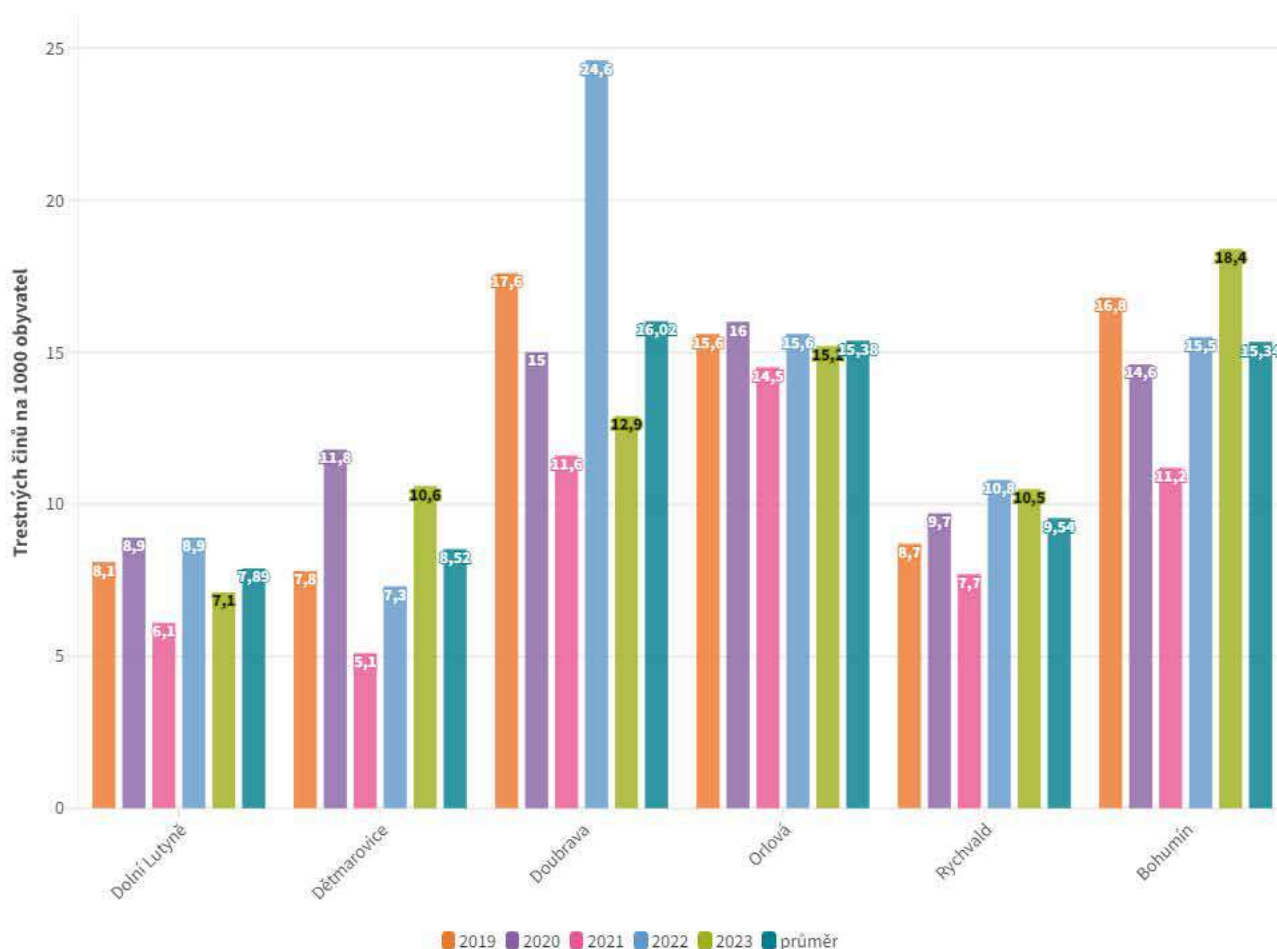
	Dolní Lutyně	Bohumín	Dětmárovice	Doubrava	Orlová	Rychvald
Sportovní spolky	3	17	3	9	54	4
Sociální spolky	5	17	2	7	8	10
Spolky zabývající se přírodou	7	3	1	18	3	2
Spolek dobrovolných hasičů	1	0	0	0	0	0

2.4.4 Bezpečnost a kriminalita

Na rozdíl od jiných sledovaných odvětví je bezpečnost, potažmo kriminalita, ojedinělá svojí centralitou. Určování dopadu na spádovou oblast v dojezdové vzdálenosti 30, respektive 15 minut je do určité míry možné, avšak největší dopad bude vždy v místě koncentrace zaměstnanců, tedy přímo v Dolní Lutyni, popř. v nejbližším okolí. Specifičností je také nutnost srovnávat, absolutní data neposkytují tak přesnou informaci jako srovnání ORP či okresu.

Bezpečnostní situaci v Dolní Lutyni, popř. Moravskoslezském kraji lze objektivně vyjádřit skrze **index kriminality**, což je počet trestných činů přepočtený na 1000 obyvatel. Tento ukazatel zahrnuje jen nahlášenou trestnou činnost. Rozdíl mezi kriminalitou skutečnou a registrovanou je kriminalita latentní, tedy nenahlášená. Existenci tohoto druhu kriminality je třeba mít na zřeteli, protože do značné míry utváří subjektivní pocit bezpečí (viz kapitola Kvalita života). Agentura pro sociální začleňování upozorňuje, že její podíl může být od jednotek procent po 80-90 % u mravnostních trestných činů. Kromě objektivních statistik se lze na bezpečnost a kriminalitu dívat subjektivně, v tom případě hovoříme o tzv. **pocitu bezpečí**, který se liší člověk od člověka, mimo jiné i na základě genderu či věku.

60. Obrázek: Vývoj indexu kriminality ve vybraných obcích v letech 2019 až 2023

Zdroj: Policie ČR (kriminalita.policie.cz)

Vývoj indexu kriminality je možné vyčíst z grafu. Pětiletý průměr indexu kriminality ukazuje, že z nejbližších obcí je nejméně trestné činnosti evidováno na území Dolní Lutyně, dále pak v Dětmarovicích a Rychvaldu. Obecným rysem kriminality je, že se děje či je nahlášována spíše ve větších městech (v regionu je to patrné na Karvině a v Ostravě), naopak ve venkovských obcích je index kriminality obecně nižší. To také ilustruje fakt, že Praha je svým indexem kriminality vysoko nad průměrem všech ostatních krajů.

Trestné činy představují jen menšinu nahlášených přečinů proti zákonu, někde až 92 % z nich tvoří přestupky, mezi něž se řadí přečiny dopravních pravidel či narušování veřejného pořádku. Z trestných činů patří mezi nejčastější krádeže a vloupání. Ročně je v Dolní Lutyni nahlášeno průměrně 13 krádeží, 6 vloupání a 4 násilné trestné činy. V dotčeném území s dojezdovou vzdáleností 30 minut bylo mezi lety 2019 a 2023 odhaleno také 38 varen drog a 28 pěstíren konopí. Až na jednu střední varnu byly všechny malé s produkcí do 0,5 kg v případě varen a do 250 rostlin v případě pěstíren. V Ostravě bylo vypátráno 48 těchto míst, v Havířově 8, v Karvině 6, v Bohumíně 5 a v roce 2019 byla odhalena i jedna malá varna v Dolní Lutyni. Případů toxikománie bylo v Dolní Lutyni ve srovnání s 10 velikostně nejbližšími českými a moravskými obcemi, respektive městy málo, méně případů bylo zaznamenáno pouze v Polné*.

* Srovnáváno bylo pět měst s vyšším počtem obyvatel (seznam měst dle Wikipedie) a pět s počtem obyvatel nižším. Počet trestných činů za rok 2019-2023 je uveden v závorce: Bakov nad Jizerou (344), Stochov (333), Strážnice (236), Rudná (313), Brumov-Bylnice (140), Kosmonosy (709), Trhové Sviny (273), Jablunkov (251), Polná (158), Horšovský Týn (368).

121. Tabulka: Nejčastěji páchané trestné činy ve spádové oblasti 15, respektive 30 minut od SPP v letech 2019 až 2023

Obec	Krádeže	Krádeže vloupáním	Jiná majetková trest. čin.	Násilná trest. čin.	Podvody	Toxikománie
Albrechtice	19	40	15	10	14	1
Bohumín	527	353	341	145	113	118
Český Těšín	546	422	395	210	146	158
Darkovice	2	7	4	1	5	0
Dětmarovice	46	46	37	15	21	20
Dolní Lutyně	66	31	42	23	22	18
Doubrava	26	35	15	8	3	7
Hať	14	14	13	6	3	9
Havířov	2 064	1 487	1 199	628	458	529
Hlučín	177	136	131	99	83	84
Horní Suchá	88	107	56	44	22	24
Chotěbuz	10	12	20	3	3	12
Karviná	1 764	1 615	914	685	454	280
Klimkovice	45	70	58	10	17	10
Kozmice	13	12	14	10	13	12
Ludgeřovice	26	23	20	10	17	14
Markvartovice	11	9	19	6	19	8
Orlová	730	434	441	227	207	157
Ostrava	16 802	6 397	8 212	3 379	2 519	1 645
Petrovice u Karviné	82	136	38	20	26	11
Petřvald	151	214	128	37	30	57
Rychvald	98	114	64	25	23	35
Stonava	47	76	19	18	7	8
Šenov	59	94	58	22	35	43
Šilheřovice	25	10	7	3	3	10
Vřesina	9	6	9	3	6	2

Zdroj: Policie ČR (kriminalita.policie.cz)

Specifickým problémem stran bezpečnosti je **nebezpečí vyvolané intenzivní automobilovou dopravou**. Severně od centra Dolní Lutyně a napříč celými Dětmarovicemi prochází rušná silnice I. třídy I/67. V Dolní Lutyni se nachází dva přechody, v Dětmarovicích čtyři. Tento problém snad bude vyřešen přeložkou komunikace mimo zastavěné území. Množstvím aut v centru trpí např. také Rychvald. Za posledních 10 let došlo na území spádové oblasti s dojezdovou vzdáleností 15 minut při nehodách s chodci ke dvěma usmrčením a více než dvacet dalších chodců bylo těžce raněno. Nejvíce z těchto nehod se událo v centru Orlové a v Bohumíně. Přímou v Dolní Lutyni došlo k jedné nehodě s těžkými zraněními.

Jak naznačuje tabulka níže, také celkový **index kriminality je v Dolní Lutyni nižší** než v ostatních srovnávaných administrativních jednotkách. Národní průměr dosahuje téměř dvojnásobné hodnoty. Podobně dobře si Dolní Lutyně stojí i ve srovnání 10 velikostně nejbližších obcí, méně trestných činů bylo spácháno, respektive spácháno a nahlášeno pouze ve dvou z nich (v Polné a v Brumově-Bylnici). Ostatní města a obce v okolí však průměr za okres Karviná zvyšují až nad republikový průměr, ale i průměr za Moravskoslezský kraj. Právě samotné město Karviná v podobné minianalýze 10 velikostně nejbližších obcí zaznamenává v pětiletém průměru až předposlední místo. Naopak případů toxikománie, která někdy s regionem bývá spojována, bylo v Karvině z 11 zmiňovaných měst nejméně. Na krajské úrovni se Moravskoslezský kraj pravidelně umísťuje na 12. místě, o něco vyšší je index kriminality v Ústeckém kraji a o dost vyšší je v Praze (např. z důvodu místní příslušnosti firem). Obecně lze na datech sledovat v čase mírný pokles protiprávní činnosti, byť je patrné meziroční kolísání.

I kvůli vyšší míře kriminality je téma bezpečnosti v regionu stále aktuální, což vnímá i politická reprezentace. Velká města mají své pravidelně aktualizované **plány a koncepce prevence kriminality**, které obsahují různé edukativní aktivity nejen na školách (besedy, přednášky, workshopy). Důležitými partnery v této problematice jsou pro města jimi zřizované obecní policie i Policie ČR. Díky vysoké hustotě osídlení jsou dojezdové časy i do okrajových částí v porovnání s jinými regiony velmi dobré. Velkou prioritou je téma bezpečnosti v Bohumíně, který již několik let provozuje web Bezpečný Bohumín, kde jsou prezentovány aktuality, ale návštěvník tam najde i rady pro konkrétní situace či vyhodnocený dotazník pocitu bezpečí. Ve městě také funguje 10 asistentů prevence kriminality, zatímco i ve větších městech je to jen maximálně sedm (data k roku 2020). K nalezení viníků i zvýšení subjektivního pocitu bezpečí slouží kamerové systémy jednotlivých obcí a měst, které se postupně rozšiřují (viz Karviná). Kompletní přehled počtu strážníků, rozšíření kamerového systému či existence plánu prevence kriminality nabízí přiložená tabulka.

122. Tabulka: Index kriminality ve vybraných administrativních jednotkách v letech 2019 až 2023

obec	2019	2020	2021	2022	2023	počet trestných činů (2019-2023) celkem	průměrný index kriminality
Dolní Lutyně	8.1	8.9	6.1	8.9	7,1	207	7,9
okres Karviná	17.8	16.9	14.9	17.5	16,6	20 313	16,7
okres Ostrava-město	30.3	22.9	21.8	26.7	25,7	40 373	25,5
okres Frýdek-Místek	12.3	11	9	11.5	11,9	11 932	11,1
okres Opava	11.5	9	8.1	10	11,2	8 727	10,0
Moravskoslezský kraj	18.5	15.2	14	17	16,7	96 844	16,3
Česká republika	16.7	14.1	13	15.1	14,9	792 251	14,8

Zdroj: Policie ČR (kriminalita.policie.cz)

123.Tabulka: Srovnání míry kriminality v Karvině a podobně velkých městech v letech 2019 až 2023

Město	Celkový počet trestných činů (2019-23)	Index kriminality (průměr za 2019-23)	Násilná trestná činnost (na 1000 obyv.)	Toxikomanie (na 1000 obyv.)
Karviná	5 623	22,6	2,6	1,1
Most	7 702	24,1	2,1	2,8
Opava	4 225	15,2	1,7	1,6
Jihlava	4 290	15,9	2,2	1,7
Frydek-Místek	4 624	17,1	1,4	1,9
Teplice	5 428	21,3	1,9	1,4
Karlovy Vary	5 129	20,8	2,1	1,7
Chomutov	4 852	20,6	2,7	2,8
Děčín	4 769	20,4	1,6	1,8
Mladá Boleslav	4 831	20,8	1,3	2,6
Jablonec nad Nisou	4 064	17,6	2,1	1,7

Zdroj: Policie ČR (kriminalita.policie.cz)

Jinou stránku bezpečnosti má na starost Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje. Výjezdové základny se nacházejí až na výjimky (výjezdové základny nejsou v Dětmovicích, Horní Suché a v Petřvaldu) ve stejných městech jako policejní stanice. Na druhou stranu se profesionální hasiči mohou spolehnout i na kolegy ze **sborů dobrovolných hasičů**, z nichž někteří, např. ti dolnolutyňští, jsou schopni vyrážet během deseti minut (dle jejich zařazení v systému jednotné požární ochrany). Své výjezdové jednotky mají všechny obce v dojezdové vzdálenosti 15 minut od plánovaného SPP. V SDH Dolní Lutyně – Nerad, Dolní Lutyně, Dětmovice, Rychvald, Doubrava, Orlová – Město a Orlová – Poruba **slouží u výjezdových jednotek 113 hasičů**. Další vyšší desítky přináleží k šesti SDH působících v různých částech Bohumína. Pokrytí je tedy i v tomto případě velmi dobré, sbory dobrovolných hasičů i zásahové jednotky jsou navíc díky svému množství připraveny i na případné zvýšení počtu zásahů.

* Viz webové a facebookové stránky jednotlivých sborů.

124. Tabulka: Přehled vybraných dat z Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje na období 2022 – 2027 ve spádové oblasti 15, respektive 30 minut od SPP

Obec	Policie ČR - sídlo obvodního oddělení	Počet strážníků	Počet kamerových bodů	Asistenti prevence kriminality	Plán prevence kriminality
Bohumín	ANO	39*	33	10	ANO
Český Těšín	ANO	26	51	0	ANO
Dětmovice	ANO	0	0	0	NE
Havířov	ANO (2x)	118	42	2	ANO
Hlučín	ANO	18	20	0	ANO
Horní Suchá	ANO	0	0	0	NE
Karviná	ANO (2x)	76	274	2	ANO
Klimkovice	NE	4	0	0	NE
Orlová	ANO	54	48	2	ANO
Ostrava	ANO (9x)	647	549	7	ANO
Petřvald	ANO	0**	1	0	NE
Šenov	NE	X***	X	0	ANO

* Městská policie Bohumín na základě smlouvy zajišťuje dodržování veřejného pořádku i na území Rychvaldu a Dolní Lutyně.

** Městská policie Orlová na základě smlouvy zajišťuje některé úkony i na území Petřvaldu.

*** Městská policie je zřízena, ale stejně jako u kamerového systému nebylo možné data dohledat.

Zdroj: Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje na období 2022 – 2027

2.4.4.1 Srovnání bezpečnosti s podobným projekty realizovanými v ČR

Případný dopad výstavby strategického průmyslového parku lze asi nejlépe zjistit z již realizovaných projektů a jejich dopadů na míru kriminality. Do tohoto srovnání byly vybrány 4 ORP, ve kterých byly v minulosti realizovány významné investice ve spojitosti s výstavbou velkých průmyslových objektů. Jde o ORP Frýdek-Místek (výrobní závod automobilky Hyundai v Nošovicích), ORP Rychnov nad Kněžnou (výrobní závod automobilky Škoda v Kvasinách), ORP Kolín (výrobní závod TPCA v Kolíně) a ORP Cheb (průmyslový park v Chebu). Ke každému ORP pak byly přidány 3 sousední.

Veřejně přístupné statistiky bohužel nedovolují srovnat situaci před zahájením a po zahájení výroby v uvedených závodech, statistiky jsou zveřejňovány, a to v prvních letech ještě neúplně, od roku 2013. Stejně tak je nemožné identifikování podílu cizinců na počtu pachatelů trestných činů, neboť tyto údaje jsou vedeny pouze za kraje, což je pro tuto analýzu nedostačující. Z dostupných informací uvedených v tabulce je možné si všimnout, že v celkovém indexu kriminality **jsou referenční ORP povětšinou horší než jejich sousední ORP**. Dáno to však může být i tím, že jde o centrální (bývalá okresní) města, kde je kriminality více. Při zaměření na **násilnou trestnou činnost**, která bývá spojována s agenturními pracovníky ze zahraničí, kteří pracují v průmyslových zónách, se však ukazuje, že podíl těchto přečinů je ve sledovaných oblastech menší, alespoň ve srovnání s ostatními ORP.

Podrobnější analýza* byla provedena na kvasinském a nošovickém závodě. Porovnáváno bylo 10 velikostně nejbližších obcí, respektive měst z celé republiky. Kromě samotných obcí Nošovice a Kvasiny byly do analýzy zařazeny i blízké obce Dobrá, Solnice a spádové centrum Rychnov nad Kněžnou. V této úrovni podrobnosti již zmiňované obce nevyčnívají, nejlépe se umístily **Kvasiny (4. z 11), nejhůře dopadla Solnice (8. z 11)**.

* Porovnávány byly opět a) indexy kriminality za roky 2013-2018 a 2019-2023, b) násilná trestná činnost na 1000 obyvatel středního stavu.

125.Tabulka: Pořadí vybraných ORP (1. = nejmenší index kriminality) v indexu kriminality a násilné trestné činnosti

ORP	Index kriminality (průměr za roky)			Násilná trestná činnost na 1000 obyv. (průměr za roky)		
	2013-16	2017-20	2021-23	2013-16	2017-20	2021-23
Frýdek-Místek	15.	11.	8.	11.	7.	8.
Třinec	8.	7.	6.	10.	10.	10.
Havířov	16.	16.	14.	16.	16.	15.
Frýdlant n. Ostravicí	13.	6.	5.	6.	3.	5.
Rychnov n. Kněžnou	4.	4.	3.	12.	5.	4.
Dobruška	2.	1.	1.	1.	1.	1.
Nové Město n. Metují	1.	2.	4.	3.	2.	7.
Kostelec n. Orlicí	3.	3.	2.	2.	4.	2.
Kolín	11.	8.	13.	13.	11.	11.
Český Brod	5.	5.	7.	7.	6.	3.
Poděbrady	6.	10.	12.	4.	8.	9.
Kutná Hora	7.	9.	9.	5.	9.	6.
Cheb	14.	15.	16.	9.	13.	12.
Sokolov	9.	13.	10.	14.	14.	16.
Mariánské Lázně	10.	14.	11.	15.	15.	14.
Aš	12.	12.	15.	8.	12.	13.

Zdroj: Policie ČR (kriminalita.policie.cz)

Ani takto detailní porovnání s podobnými obcemi nevypovídá přesně o tom, jaká bezpečnostní situace v jednotlivých městech a obcích panuje. V Solnici, Kvasínách a Rychnově nad Kněžnou si lidé na snížený pocit bezpečí stěžovali hlavně okolo roku 2017. Tento trend se podepsal i na nárůstu přestupků, jež jsou obecně méně závažné než trestné činy. V těchto letech se všechny 3 obce, respektive města ve srovnání s podobně velkými obcemi ocitaly v pořadí na spodních příčkách. Na vině byly především trestné činy způsobené opilými zahraničními pracovníky, kteří narušovali veřejný pořádek, ale často docházelo i k přestupkům v dopravě (např. nelegální parkování). Dle místních ale přečiny nebyly často oficiálně nahlášovány, tudíž nebyl výkyv ve statistice tak výrazný. Samosprávy ve spolupráci s Ministerstvem vnitra či automobilkou Škoda se následně rozhodly situaci intenzivněji řešit. Vybudován byl **moderní kamerový systém**, v Solnici se otevřela **pobočka cizinecké policie**, v Rychnově nad Kněžnou pak začalo fungovat **Koordinační centrum pro cizince v průmyslové zóně Kvasiny**. Zlepšení stavu se odrazilo i ve statistikách.

Také v Kolíně se podařilo díky zvýšenému úsilí **kriminalitu snížit**. Nejlepším příkladem v oblasti bezpečnosti je z velkých investic závod Hyundai v Nošovicích. Tam se žádné výkyvy v míře kriminality nevyskytují, situace tam je obdobná jednak v okolních obcích, jednak v podobně velkých obcích a městech po republice. Dáno to jistě bude i tím, že drtivá většina zaměstnanců jsou lidé z okolí, popř. Slováci a Poláci. Agenturních pracovníků ze zemí mimo EU je naprosté minimum. Lze se domnívat, že **podobná situace jako v Nošovicích by mohla nastat i v Dolní Lutyni** a okolí. Zásadní je každopádně spolupráce všech zainteresovaných aktérů.

2.4.4.2 Určení nároků na zajištění bezpečnosti

Nárůst mobility i množství lidí, kteří by se v Dolní Lutyni a okolí s výstavbou SPP pohybovali, by bezpochyby měl vliv i na bezpečnost osob a majetku. Na základě zkušeností z obdobných průmyslových zón v ČR (např. Nošovic i Kvasin) byly vypracovány **dva odlišné scénáře podle struktury zaměstnanců nového SPP**.

Pro oba scénáře platí, že bude nutné posoudit požární nebezpečí konkrétního provozu, na základě kterého lze podle § 67 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, v platném znění vymáhat **zřízení podnikové jednotky** s profesionálními nebo dobrovolnými podnikovými hasiči. Obecní riziko požárů by mělo zůstat podobně velké, navíc v okolí operují kromě profesionálů i četné výjezdové jednotky SDH s přibližně dvěma stovkami hasičů.

Scénář A – minimum agenturních pracovníků

Jde o **preferovanější** a zároveň **realističtější scénář**. I přestože bude většina zaměstnanců ze spádové oblasti, bude mít výstavba a následné zahájení výroby v SPP vliv na bezpečnost v oblasti a s tím spojené vyšší nároky především v dopravně-správní agendě. Díky tomu, že noví pracovníci budou vesměs místní, **neočekává se výrazné zvýšení** počtu trestných činů, přestupků proti občanskému soužití či drobných krádeží (viz zkušenost z Nošovic).

Na základě zkušeností z obdobných průmyslových zón v ČR (např. Kvasin) je jedno z možných řešení zvýšených nároků na zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku v okolí průmyslové zóny zřízení **obecní policie**. Osamostatnění od městské policie v Bohumíně a zřízení trvalé služebny v Dolní Lutyni by mělo zajistit snadnější kooperaci a domluvu mezi obcí a investorem, ale hlavně trvalou přítomnost strážníků v obci. Nejbližší obvodní oddělení Policie ČR se nachází v Dětmarovicích, díky čemuž je zajištěn poměrně rychlý dojezdový čas policejních hlídek do spádové oblasti.

Se zřízením služebny souvisí i **instalace kamerového systému** v obci a samotné průmyslové zóně, stejně jako tomu bylo v případě průmyslové zóny Škoda Auto, a.s., v Kvasinách a Solnici. Jde o preventivní opatření, které se ve zmíněných obcích osvědčilo.

V oblasti dopravy, respektive **bezpečnosti v oblasti dopravy**, bude rovněž třeba přistoupit k některým opatřením, jelikož se se zahájením výroby pochopitelně zvedne intenzita dopravy vyvolaná dojížděním pracovníků do SPP. V tomto ohledu je nejdůležitější stavbou přeložka silnice I. třídy I/67. Ta by měla odvést z intravilánu dotčených obcí největší část tranzitu, a snížit tak potenciální rizika vzniku kolizních situací, nadměrného hluku a znečištění především v obydlených oblastech v blízkosti budoucí průmyslové zóny. Představitelé státu i investor se budou snažit o maximální možné zrychlení výstavby, i přesto po určitou dobu nastane provizorium, tedy situace bez fungující komunikace. Tento stav značí vyšší intenzitu provozu by měl být odborně řešen dopravní studií. Zkušenost zmíněná mj. v Metodice vyhodnocení územních nároků průmyslových zón (2018) říká, že přibude také dopravních přestupků za např. špatné parkování či rychlou jízdu.

Z předpokladů uvedených výše vyplývá následující vypočtený nárok na zvýšení počtu nových policistů:

126. Tabulka: Počet nově vyvolaných nároků na zvýšení kapacity policejních služeb v blízkosti budoucí SPP

Scénáře	Spádové území	Nově usazení obyvatelé OU	Obvodní oddělení PČR	Dopravní inspektorát PČR	Pohotovostní a eskortní PČR	Cizinecká policie
	15 minut	196	0	0	0	0
1. etapa*	-	3 666	0	3*	0	0
2. etapa*	-	3 666	0	3*	0	0

Pozn.: počty nových nároků na zvýšení kapacit jsou zaokrouhleny na celá čísla.

*V případě dopravního inspektorátu PČR je kalkulován nově vyvolaný nárok na zvýšení kapacity s ohledem na celkovou dopravní zatíženost celého průmyslového parku. Tedy ne pouze z pohledu nově usazených osob v území OU jako v ostatních výpočtech (1. etapa 3666 a 2. etapa 3666).

Zdroj: AQE advisors, a.s.

V případě výstavby kompletního průmyslového parku nebude potřeba posílit obvodní oddělení PČR ani eskortní a cizineckou policii. V případě dopravní policie byla zohledněna dopravní situace v celém okolí budoucí SPP, jejíž intenzita vzroste v souvislosti s celkovým provozem SPP a ne jen s ohledem na nově usazené obyvatele v území O_U. Zde byl tedy pro výpočet nových nároků na zvýšení kapacity policistů dopravní policie použitý celkový počet zaměstnanců průmyslového parku v 1. a 2. etapě (1. etapa - 3666, 2. etapa - 3666). Výsledné navýšení počtu policistů dopravního inspektorátu se odhaduje na 3 policisty pro každou etapu.

Scénář B – zvýšené množství agenturních a zahraničních pracovníků

Podle méně realistického a **méně preferovaného scénáře** bude v SPP pracovat větší množství agenturních a zahraničních pracovníků. Ve zmiňovaném příkladu závodu v Kvasinách bylo cizinců 12 %, agenturních zaměstnanců 20 %. Ač nelze předem s jistotou předpovídat, lze očekávat, že to s sebou může přinést i zvýšení míry kriminality dané životním stylem těchto lidí charakterizované např. pitím alkoholu a užívání návykových látek a z toho plynoucí přestupky a trestné činy (viz zkušenosti z Kvasin, respektive Rychnova nad Kněžnou). Nároky co do dopravní bezpečnosti zůstávají obdobné jako v případě Scénáře A, jelikož agenturní zaměstnanci budou taktéž dojíždět i z okolí, což indikuje podobný nápor na dopravní síť.

Při odhadu nároků na posílení policejního sboru a z toho vyplývajících nároků na případné nutné zvýšení kapacity policejních služeb v blízkosti průmyslové zóny nebo zřízení služeb nových lze vyjít ze zkušeností (viz Metodika vyhodnocení územních nároků průmyslových zón, 2018) s potřebami navýšení počtu policistů v souvislosti s rozvojem Průmyslové zóny Solnice – Kvasiny – Rychnov nad Kněžnou v období let 2014–2017.

Na 10 000 zaměstnanců průmyslové zóny (z nichž cca 1 200 byli cizinci a 2 000 agenturní zaměstnanci) bylo nutné zajistit:

- cca **10 nových policistů** obvodního oddělení Policie ČR,
- cca **5–10 nových policistů** dopravního inspektorátu Policie ČR,
- cca **10–15 nových policistů** pohotovostního a eskortního oddělení krajského ředitelství Policie ČR,
- cca **10 nových policistů** odboru cizinecké policie Policie ČR,
- **městský kamerový systém.**

2.4.5 Vazba k řešené problematice

Zdravotnická péče

- MSK disponuje celkem 5 850 lůžky akutní a 270 lůžky následné péče v 19 nemocnicích akutní péče v třech nemocnicích následné péče. **Celkem tedy MSK disponuje 6 120 lůžky ve zdravotnických zařízeních** a řadí se tak na 8. místo mezi kraje ČR (v přepočtu 396 lůžek na 100 tis. obyvatel, přičemž republikový průměr je 392).
- **Zhoršená dostupnost specializované péče trápí řídce zalidněné horské oblasti** (Beskydy a okrajové části pohoří Jeseníků), dále Vítkovsko, Odersko a Kravařsko.
- **Počty lékařů v MSK jsou ve srovnání se zbylými regiony ČR podprůměrné** (s počtem 4,6 lékařů na 1 000 obyvatel se řadí na 8. místo v ČR mezi kraje).
- **Podprůměrný je také počet zubních lékařů** (6,05 zubních lékařů na 10 tis. obyvatel se řadí také na 8. místo v mezikrajském srovnání).
- Kvalitu a dostupnost zdravotní péče ovlivňuje i **nedostatek zdravotnického personálu**, především zdravotních sester.
- **Spádové území (30 minut) budoucí SPP Lutyně (559 032 obyvatel) disponuje dostatečnými kapacitami zdravotnické lůžkové péče (+ 2 128), gynekologů (+ 63), zubních lékařů (+ 38) i lékařů pro děti a dorost (+ 4).** Nedostatečně je hodnocen počet praktických lékařů pro dospělé (- 8).
- Spádové území (15 minut) budoucího SPP Lutyně (67 010 obyvatel) nedisponuje dostatečnými kapacitami zdravotnické péče. Nedostatečné jsou především kapacity lékařů pro děti a dorost (- 3) a počet praktických lékařů pro dospělé (- 11).
- V celém MSK působí celkem 5 428 lékařů (z toho 739 zubařů), přičemž jejich počet spíše stagnuje nebo v případě zubních lékařů setrvale klesá.
- Tato situace do značné míry souvisí s **probíhající suburbanizací**, která současný nedostatek kapacit specializované zdravotnické péče ve vybraných lokalitách ještě zhoršuje.

Sport a kultura

- Z provedené analýzy obcí ve spádovém území do 30 minut od budoucí SPP vyplývá, že stejně jako v oblasti kultury, tak i v oblasti sportu disponuje toto území **dostatečně robustní sportovní a volnočasovou infrastrukturou**.
- Ve vymezeném spádovém území 15 minut se nachází 32 sportovních hal, 42 dětských hřišť a 6 krytých bazénů. **V porovnání s ostatními regiony ČR na základě polohy, demografických a socioekonomických souvislostí se vymezené území svou vybaveností nijak neodlišuje a patří k republikovému průměru.**
- Spádové území **15 minut disponuje poměrně hustou sítí veřejné a technické infrastruktury v oblasti kultury**. V tomto území se nachází 6 víceúčelových sálů, 5 komunitních center a 9 veřejných knihoven.
- V řadě obcí **v okolí budoucí SPP je evidována pestrá spolková činnost** (v okrese Karviná je registrováno 98 sportovních klubů a 506 neziskových organizací).

Bezpečnost

- Míra bezpečí a kriminality se dá objektivně vyjádřit indexem kriminality. Ve spádové oblasti (15 i 30 minut) platí, že ve venkovských obcích **je index kriminality obecně nízký**, v Dolní Lutyni pak obzvláště nízký. Nadprůměrně vysoký je však ve větších městech typu **Karviná, Orlová či Bohumín**.
- Nejpočetněji byly mezi trestnými činy zastoupeny **krádeže, krádeže vloupáním a jiná majetková trestná činnost**. Problémem je i nebezpečí plynoucí z intenzivní automobilové dopravy.
- Z důvodu vyšší hustoty osídlení jsou **dojezdové časy** Policie ČR i hasičského záchranného sboru v okolí budoucí SPP **velmi dobré**. Profesionálové se navíc mohou spolehnout na přibližně 200 hasičů z výjezdových jednotek SDH v dojezdové vzdálenosti 15 minut.
- V okolí průmyslových areálů, kde pracuje nízký počet **agenturních pracovníků** (např. v Nošovicích), se míra kriminality nezhoršila a je stále stabilní, naopak poblíž výrobního areálu v Kvasínách se díky zahraničním a agenturním pracovníkům kriminalita rapidně zvýšila. Pomohlo až **koordinační centrum, zřízení služebny cizinecké policie a kamerový systém**.
- Subjektivně vnímaný **pocit bezpečí je v regionu poměrně nízký** (více viz kapitola Kvalita života). Situace je horší ve větších městech. Na vině je obtížné soužití s některými sociálními skupinami (např. Romy), které navíc mnohdy žijí segregovaně.

2.4.6 Požadavky investora / na investici

Pro tuto oblast nebyly definovány.

2.4.7 Očekávané dopady na oblast občanské vybavenosti

Při hodnocení dopadu vzniku SPP do oblasti **občanské vybavenosti**, které budou vyvolány usazením nových obyvatel v území (O_u), jsme v rámci dopadové studie analyzovali ty nejdůležitější oblasti, které mají významný vliv na kvalitu života obyvatel v daném území.

Pro kvalitu života je důležitá především **dostupnost zdravotních služeb**. **Spádové území (15 i 30 minut) budoucí SPP Lutyně disponuje dostatečnými kapacitami zdravotnické lůžkové péče**, která i v případě usazení nových obyvatel území ($O_u=196$ v jedné etapě) nebude znamenat její sníženou dostupnost.

- **Spádové území (30 minut)** SPP Lutyně disponuje dostatečnými kapacitami zdravotnické lůžkové péče (nachází se zde o 2 128 lůžek více, než stanovuje metodika), gynekologů (+ 63), zubních lékařů (+ 38) i lékařů pro děti a dorost (+ 4). **Nedostatečný je počet praktických lékařů pro dospělé (- 8).**
- **Spádové území (15 minut)** SPP Lutyně disponuje dostatečnými kapacitami zdravotnické lůžkové péče (+ 248), gynekologů (+ 8). **Naopak nedostatek je zubních lékařů (- 10), lékařů pro děti a dorost (- 3) a praktických lékařů pro dospělé (- 11).**

Z výpočtového modelu je tedy zřejmé, že **nově vyvolané nároky na kapacity ordinací lékařů a ambulantní zdravotní péči ve spádovém území 15 i 30 minut od budoucí SPP jsou i přesto marginální**. Počet nově usazených obyvatel v území vyvolá pouze minimální nároky na zvýšení kapacity zdravotnických specialistů. Tato situace do značné míry souvisí s všeobecným **nedostatkem lékařů a zdravotnického personálu**, který je evidován napříč ČR. V mezikrajském srovnání počtu lékařů na 1 000 obyvatel (2021) zaujímá MSK 7. místo (4,6 lékařů na 1000 obyvatel) a řadí se tak k republikovému průměru.

Lze také předpokládat, že drtivá většina budoucích zaměstnanců SPP bude pravděpodobně dojíždět do zaměstnání ze spádového území 30 minut (kde již mají zajištěnu zdravotní péči u svého lékaře), a nepředpokládá se tak, že by se zde zvyšoval tlak na stávající kapacity zdravotní péče (v nejbližších obcích v okolí SPP).

Ze zkušenosti z jiných průmyslových parků jak v tuzemsku, tak v zahraničí se však dá očekávat, že výstavba SPP Lutyně může vyvolat **větší koncentraci lidí v průběhu dne v jeho nejbližším okolí** a následně zvýšenou poptávku po zajištění zdravotnické péče, která bude pro zaměstnance lépe dostupná v blízkosti nového zaměstnání. S ohledem na předpokládaný počet zaměstnanců SPP (3,6 tis. / 7 tis.) by **nově vyvolaná poptávka po službách praktického lékaře (v jádrové oblasti) znamenala 2, respektive 4 nové praktické lékaře a 1, respektive 2 zubní lékaře**.

Kapitola se věnuje infrastruktuře a technickému vybavení obcí v oblasti kultury a trávení volného času, které mají významný vliv na kvalitu života místních obyvatel. Z výsledků analýzy obcí nad 1 000 obyvatel je patrné, že **spádové území (15 minut od SPP) disponuje poměrně kvalitní vybaveností pro pořádání kulturních a společenských akcí** včetně prostorů pro komunitní setkávání nejrozličnějších věkových skupin obyvatel – dětí, mládeže, ale i seniorů. **Případné usazování nových obyvatel v území ($O_0=196$) by nevyvolalo omezení dostupnosti tohoto typu občanské vybavenosti.**

Obdobně je tomu i v případě infrastruktury pro sport a trávení volného času. I v tomto případě disponuje území poměrně širokou sportovní a volnočasovou infrastrukturou. Dle metodiky však již v současné době v území chybí 2 multifunkční hřiště a 1 komunitní centrum. Avšak s ohledem na **předpokládanou distribuci nových obyvatel v území a v delším časovém horizontu by nemělo dojít ke kapacitním problémům s dostupností této sportovní a volnočasové infrastruktury**. V řadě obcí je naopak evidována pestrá spolková činnost. Tyto spolky v řadě případů využívají a spravují ve spolupráci s obcemi místní infrastrukturu a jsou schopny reagovat na případné dynamicky se měnící společenské změny (včetně nárůstu počtu obyvatel, nebo vzrůstajících nároků na kvalitu občanské vybavenosti a společenského života v jednotlivých obcích).

V závěru kapitoly jsme se zaměřili i na **bezpečnost osob a majetku, zajištění veřejného pořádku a kriminality** v okolí budoucí SPP.

- Ze zkušenosti z jiných průmyslových areálů, kde pracuje nízký počet agenturních pracovníků (cca 5 -7 %), vyplývá, že se **míra kriminality nezhoršila a je relativně stabilní**.
- V případě SPP Lutyně zde budou dominantně pracovat zaměstnanci, kteří ve spádové oblasti již trvale bydlí. **V rámci budoucího provozu se neuvažuje o větším využívání agenturních pracovníků (max. 5% podíl).**

- Pokud by ale podíl agenturních pracovníků překročil hranici 5 %, subjektivní pocity snížení bezpečí by se v místě mohly objevit.
- V souvislosti se zvýšenou mobilitou ve spádovém území (15, respektive 30 minut) způsobenou automobilovou dopravou **lze předpokládat zvýšené riziko spáchaných dopravních přestupků.**

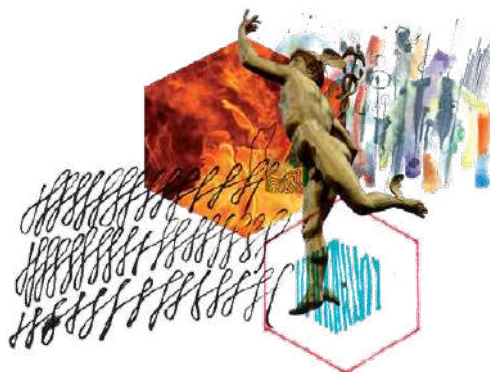
Zatímco detailní posouzení požárního nebezpečí v areálu budoucí SPP Lutyně bude řešeno v jiných kapitolách dopadové studie, celkové dopady a nároky na zvýšení kapacity občanské vybavenosti v souvislosti s výstavbou SPP Lutyně (spádové území 15 minut) jsou znázorněny v následující přehledové tabulce.

V případě výstavby kompletního strategického parku (obě etapy) bude nutné **posílit celkový počet policistů dopravního inspektorátu PČR o 4 policisty** (2 v každé etapě) především z důvodu zvýšené mobility obyvatel (zaměstnanců SPP) v území. Pro zvýšení pocitu bezpečí by bylo vhodné zřídit obecní policii přímo v Dolní Lutyni s minimálním počtem 2 policistů v každé etapě (dosud do této oblasti zajížděli strážníci z Bohumína). V souvislosti s eliminací možného rizika subjektivního pocitu snížení bezpečnosti v oblasti SPP je možné uvažovat o rozšíření kamerového systému monitorujícího nejbližší okolí SPP.

127.Tabulka: Celkové nároky na potřebné navýšení kapacity občanské vybavenosti v obcích ve spádovém území 15 minut od SPP

Nové nároky ve spádovém území 15 minut			
Nově usazení obyvatelé O ₀	Etapa - 196	Etapa - 196	Celkem
Zdravotní péče			
Praktický lékař	0,1	0,1	0,2
Pediatr	0	0	0
Stomatolog	0,1	0,1	0,2
Gynekolog	0,1	0,1	0,2
Kultura a sport			
Sportovní hala	0	0	0
Dětské hřiště	0	0	0
Multifunkční hřiště	2	2	4
Víceúčelový sál	0	0	0
Komunitní centrum	1	1	2
Veřejná knihovna	0	0	0
Bezpečnost a kriminalita (oddělení PČR)			
Obvodní oddělení	0	0	0
Dopravní inspektorát	2	2	4
Pohotovostní a eskortní	0	0	0
Cizinecká policie	0	0	0

Zdroj: AQE advisors, a.s.

128. Tabulka: Klasifikace dopadů SPP na oblast občanské vybavenosti (1/2)

Dopad	Popis	Kvantifikace	Významnost
Zvýšené nároky na zajištění zdravotní péče v jádrovém území	Zvýšená koncentrace lidí v průběhu dne v nejbližším okolí SPP a s tím související zvýšená poptávka po zajištění základní zdravotní péče (praktický lékař, zubní lékař).	2 praktičtí lékaři a 1 zubní lékař / etapa, celkem 6	***
Tlak na posílení sportovní a volnočasové infrastruktury včetně spolkové činnosti	Zlepšení investičních možností obcí (díky dodatečným daňovým příjmům) a zvýšení nároků místních obyvatel (díky zlepšení životní úrovně) v jádrovém území (5 minut) do modernizace a doplnění sportovní a volnočasové infrastruktury a větší podpora sportovních klubů a sdružení.	2 multifunkční hřiště / etapa	****
Posílení infrastruktury a spolkové činnosti v oblasti kultury	Zlepšení investičních možností obcí (díky dodatečným daňovým příjmům) a zvýšení nároků místních obyvatel (díky zlepšení životní úrovně) v jádrovém území (5 minut) - modernizace a doplnění infrastruktury v oblasti kultury a větší podpora spolkové činnosti.	1 komunitní centrum / etapa	****
Zvýšení počtu dopravních přestupků	Zvýšené riziko počtu spáchaných dopravních přestupků v jádrovém území SPP v souvislosti s vyšší mobilitou obyvatel (zaměstnanců dojíždějících do SPP). Toto zvýšené riziko bude zaznamenáno především v souvislosti s budováním a zahájením provozu SPP. Následně se očekává postupný návrat k běžným hodnotám.	nárůst o 20 % / rok, což představuje navýšení o cca 1 193 dopravních přestupků a zvýšení počtu dopravních policistů o 2 / etapa	**
Potřeba posílení místních komunit a občanské vybavenosti	Větší koncentrace lidí v čase i místě, nárůst kupní síly obyvatel v souvislosti s prací v odvětvích s vysokou přidanou hodnotou povede k růstu požadavků na rozvoj občanské společnosti.	NA	****
Snížení subjektivního pocitu bezpečí	Zvýšená koncentrace lidí v okolí SPP může znamenat pro místní obyvatele snížení subjektivního pocitu bezpečí.	2 policisté / etapa	**

Pozn.: Významnost dopadu je klasifikována jako negativní/pozitivní. Počet * určuje intenzitu významnosti konkrétního dopadu výstavby SPP do daného území.

**** - negativní, **** - pozitivní.

129. Tabulka: Klasifikace dopadů SPP na oblast občanské vybavenosti (2/2)

Dopad	Doporučení k mitigaci / komentář
Zvýšené nároky na zajištění zdravotní péče v jádrovém území	Vybudovat v areálu SPP zdravotnické středisko, kde by zaměstnanci SPP mohli využívat služeb praktického a zubního lékaře. Omezí se tím případně zvýšený tlak na stávající kapacity zdravotnických služeb ve spádovém území zaměstnancům zjednoduší přístup k základní zdravotní péči v místě zaměstnání.
Tlak na posílení sportovní a volnočasové infrastruktury včetně spolkové činnosti	Zvýšená investiční aktivita obcí vyvolaná vyšším výběrem daní (především daně z nemovitosti) může znamenat zlepšení občanské vybavenosti a volnočasové infrastruktury v obcích v jádrové oblasti SPP. Výstavba 2 multifunkčních hřišť / etapa.
Posílení infrastruktury a spolkové činnosti v oblasti kultury	Zvýšená investiční aktivita obcí vyvolaná vyšším výběrem daní (především daně z nemovitosti) může znamenat zlepšení občanské vybavenosti a volnočasové infrastruktury v obcích v jádrové oblasti SPP. Výstavba 1 komunitního centra / etapa.
Zvýšení počtu dopravních přestupků	Zvýšení mobility obyvatel (především dojíždění zaměstnanců do SPP) může být eliminováno posílením hlídek dopravní policie, instalací radarů kontrolujících rychlost na páteřních příjezdových komunikacích a instalací kamerového systému v bezprostřední blízkosti areálu SPP. Dojde k personálnímu posílení dopravního inspektorátu (2 policisté / etapa).
Potřeba posílení místních komunit a občanské vybavenosti	Investor v rámci plnění stanovených cílů v oblasti ESG a CSR může pomoci nastartovat investice v okolních obcích do posílení občanské, vzdělávací a volnočasové infrastruktury (včetně kultury a sportu).
Snížení subjektivního pocitu bezpečí	V souvislosti s eliminací možného rizika subjektivního pocitu snížení bezpečnosti v oblasti SPP bude rozšířen kamerový systém monitorující nejbližší okolí SPP. Současně bude vybudováno nové veřejné osvětlení. Dojde k personálnímu posílení městské policie (1 policista / etapa).

2.5 Mobilita a konektivita

Hlavní zjištění

- Nejvýznamnější změny v intenzitě silniční dopravy lze očekávat v nejbližším okolí SPP. **Situace bude řešena mimo současné dopravní napojení (ul. Neradská) prostřednictvím nově vzniklého provizorního dálničního přivaděče (pro počáteční fázi). Po realizaci přeložky I/67 (předpokládaný termín realizace 2030) pak prostřednictvím z nových přivaděčů.**
- V souvislosti s uvažovaným počtem zaměstnanců SPP dojde k v jádrovém území k navýšení intenzity dopravy až o 8 800 osobních automobilů a 1 900 nákladních vozidel denně.
- **Dopravní infrastruktura v okolí budoucí SPP Lutyně bude ovlivněna klíčovým projektem přeložky I/67.** Jeho realizace je reálná po roce 2030.
- I přesto, že je ve spádovém území vysoká intenzita kapacitní silniční sítě v území, (polovina obcí spádového regionu v perimetru 15 min je přímo obsluhována dálnicemi, rychlostními silnicemi a silnicemi I. třídy), dlouhodobě hlavní silniční tahy trpí kongescemi především ve špičkách. **Vyšší intenzita dopravy bez stavebních úprav není udržitelná.**
- V území je nízká celková mobilita zaměstnanců. **Přes 50 % zaměstnaných ve spádové oblasti (perimetr 30 minut) pracuje v obci svého bydliště.** Nižší podíl dojížděky za prací mimo obec bydliště mají populačně větší města (Ostrava, Karviná, Bohumín). Např. v Ostravě jde o 25 % obyvatel. Studie pracuje se závěry, že 94 % dojíždějících do SPP nebude dojíždět z většího perimetru jak 30 min.
- Studie definuje devět konkrétních doporučení k mitigaci dopravního zatížení v nejbližším okolí SPP. Její realizace významně přispěje k dopravní propustnosti území a zlepšení dopravní situace pro občany Dolní Lutyně.

Moravskoslezský kraj a jeho jádrová oblast představují silně urbanizovaný prostor s významnými mezinárodními i vnitrostátními přepravními vztahy tranzitního i zdrojového a cílového charakteru. Významným potenciálem pro rozvoj a socioekonomickou stabilitu kraje je zařazení nadřazené dopravní infrastruktury do evropských přepravních sítí a struktur.

Území regionu je oblastí s vysokou koncentrací obyvatel. Kraj má 217 obyvatel na čtvereční kilometr, což je po Praze nejvyšší hustota obyvatel (průměr ČR je 133 obyvatel na km²). Na celém území kraje je více než 3 400 km silničních sítí (z toho 112 km dálnic). Při srovnání s rozlohou kraje jde o průměrnou hustotu (až 9. nejvyšší mezi kraji). Na většině území kraje je dobrá dostupnost základní silniční infrastruktury. Převážná část obcí (75–80 % území) je přímo obsluhována dálnicemi, rychlostními silnicemi a silnicemi I. nebo II. třídy v dostupnosti do 8 km. MSK disponuje nejhustší sítí dálnic a silnic I. třídy v porovnání s ostatními kraji v ČR.

Multimodalita koridoru je na území Moravskoslezského kraje zajištěna dálnicí D1, modernizovanými koridorovými tratěmi č. 270 a 320 (II. a III. tranzitní železniční koridor ČR, dále TŽK), veřejným mezinárodním letištěm Leoše Janáčka Ostrava s připravovaným veřejným logistickým centrem a pro nemotorovou dopravu dálkovou cyklistickou stezkou Odra – Morava – Dunaj, tzv. Jantarovou stezkou (ve výstavbě). Výhledově je sledováno další posílení tohoto transevropského koridoru novou vysokorychlostní tratí (VRT). Pro tyto výhledové záměry je v dosud platné ÚPD respektována územní ochrana (viz kapitola Plánované dopravní projekty 2.5.4).

Poloha Moravskoslezského kraje v síti transevropských multimodálních koridorů sítě TEN-T dává předpoklady pro začlenění kraje do evropských struktur a rozhodujících přepravních vztahů, což napomáhá posílení dynamiky ekonomického rozvoje s přeshraničním přesahem. Kraj se nalézá na křížení evropských tranzitních železničních koridorů ve směru sever – jih a východ – západ s významnou dálkovou a mezinárodní dopravou. Plánovaná výstavba vysokorychlostní trati směrem na Přerov odlehčí stávající koridorové trati a zrychlí dálkovou dopravu v úseku Přerov – Ostrava, a to zejména pro expresní segment na linkách Brno – Ostrava a Olomouc – Ostrava.

Ze statistických údajů o přepravních objemech nákladů za rok 2022 vyplývá převažující vnitrostátní vztah mezi Moravskoslezským krajem a Olomouckým krajem. Celkový vývoz zboží po silnici z kraje tvořil v roce 6,6 tis. tun, z toho cca 20 % právě do Olomouckého kraje. Co se týče přepravy osob, je Olomoucký kraj druhým nejčastějším cílem. Z mezikrajské statistiky přepravy osob po železnici vyplývá nejsilnější vztah s Prahou. Hlavní město je je více než třetinu výjezdů cestujících. Olomoucký kraj tvoří přibližně 27% podíl na celkové přepravě osob po železnici. V dělbě přepravní práce mezi železniční a silniční dopravou je ve vnitrostátní dopravě takřka dvojnásobný objem nákladu přepravovaného po silnici.

2.5.1 Silniční doprava

Problémem v rámci silniční dopravy je nárůst individuální automobilové dopravy ve městech. Z dat sčítání dopravy se ukázalo, že mezi lety 2016–2021 intenzita dopravy narostla průměrně o 10 %. Bez ohledu na kategorii vozidel má nejjobsazenější silnice Ostrava. Mezi nejvytíženější úseky patří úsek I/11 Ostrava, ul. Rudná mezi dálnicí D1 a ul. Výškovická, s intenzitou téměř 50 tis. automobilů za den.

Krajské město nejvíce využívají i řidiči vyloženě nákladní dopravy či autobusových spojů, podobně je zatížen i Frýdek-Místek (úsekem I/48 Frýdek-Místek, ul. Hlavní třída mezi ul. Na Příkopě a T. G. Masaryka denně projede celkem 8 671 těžkých motorových vozidel + samozřejmě další vozidla). Dopravní dostupnost komplikuje i slezský typ zástavby s rozptýleností obytných staveb prakticky po celém katastru sídel, kde dochází ke snižování rychlosti dopravy na 50 km/h.

Klíčovou dopravní komunikací ve spádovém regionu je úsek dálnice D1 s vazbou na polskou dálniční síť, který umožňuje zařazení regionu evropských přepravních sítí a struktur. Prioritní rozvojovou osou kraje je z hlediska širšího hospodářského, sociálního i kulturního rozvoje je severojižní (Baltsko – Adriatická) evropská osa (Koncepce rozvoje dopravní infrastruktury Moravskoslezského kraje).

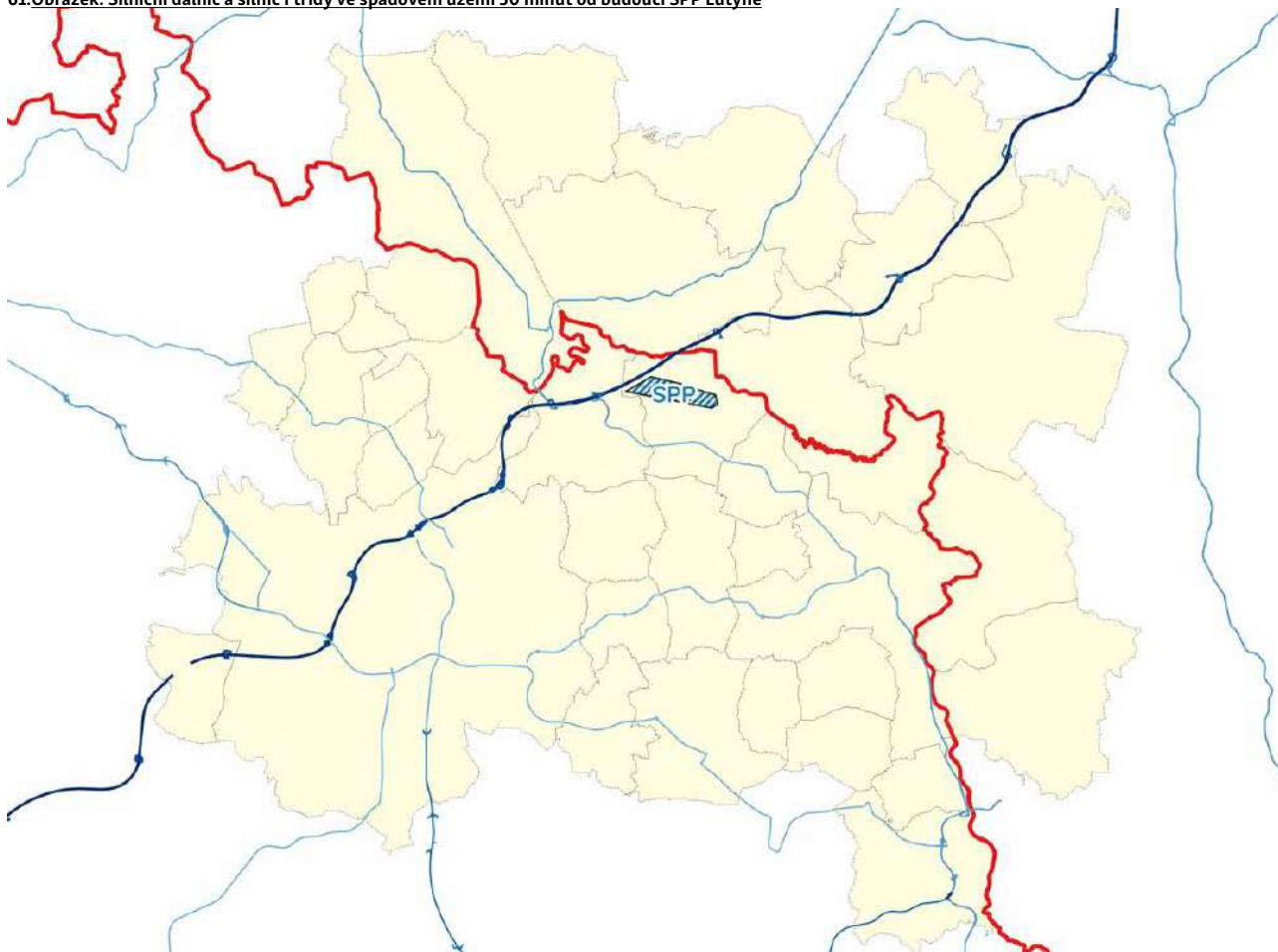
130. Tabulka: Denní intenzity dopravy na vybraných úsecích spádové oblasti (roční průměr)

Sčítací úsek	Počet automobilů (pracovní den)*
I/67 Bohumín- Karviná	10 313
D1 - Ostrava - Bohumín	22 790
D1 - Státní hranice s PL	13 257
Dolní Lutyně - Orlová	7 065

*Všechna motorová vozidla celkem (součet vozidel v obou směrech)

Zdroj: Sčítání dopravy 2020

61. Obrázek: Silniční dálnice a silnic I třídy ve spádovém území 30 minut od budoucí SPP Lutyně

V lokalitě nejbližšího území SPP uvádějí územně analytické podklady několik problémových lokalit spojených s dopravní infrastrukturou. Při realizaci SPP Dolní Lutyně a zvýšení intenzity dopravy musí dojít k jejich odstranění.

- Vedení silnice I. třídy (I/67) přes obec Dolní Lutyni i vedení dálnice D1 přes k.ú. Věřňovice, má nedostatečnou protihlukovou ochranu zástavby a vyvolává nadměrné zatížení zastavěného území obcí dopravou (emise, hluk).

Návrh řešení dle ÚAP:

- Výstavba přeložky silnice I/67 mimo zastavěná území (Bohumín-Dětmarovice-Karviná) na základě zpracované technicko-ekonomické studie.
 - Vytvořit podmínky v území pro realizaci ochranné zeleně kolem dálnice D1.
 - Zajistit dostatek ploch pro zvýšení lesnatosti a výsadbu účelové zeleně s cílem zvýšit pozitivní dopad na životní prostředí, zejména zachycení prašnosti v ovzduší a omezení hluku.
- Křížení ul. Neradské s železniční tratí (Dolní Lutyně – Věřňovice) neuspokojivý stav dopravně nejvíce zatížených křižovatek.

Návrh řešení dle ÚAP:

- V rámci dopravní koncepce obce prověřit prostorové možnosti pro zkapacitnění křižovatky, prověřit možnost úpravy (aktualizace) koncepce dopravy v kritickém místě.

2.5.2 Hromadná doprava

V Moravskoslezském kraji funguje rozvinutý integrovaný systém dopravy. Přibližně 80 % obyvatel kraje žije v obci s napojením na železniční síť.

Páteční spojení kraje s nadřazenou celostátní i mezinárodní železniční sítí zajišťují dva železniční koridory:

- II. koridor: (Rakousko) – Břeclav – Přerov – Ostrava – Petrovice u Karviné – (Polsko), provozovaný modernizovanou tratí č. 270 Praha – Olomouc – Přerov – Ostrava – Bohumín
- III. koridor: (Německo) – Cheb – Plzeň – Praha – Olomouc – Ostrava – Petrovice u Karviné – Mosty u Jablunkova – (Polsko/Slovensko), provozovaný modernizovanou tratí č. 320 Bohumín – Dětmarovice – Mosty u Jablunkova – státní hranice se Slovenskem, s větví na Petrovice u Karviné na státní hranice s Polskem

Tratř přilehlá k záměru obsluhuje nad rámec státních koridorů II a III i dva evropské nákladní koridory, Baltsko-Jadranský koridor (RFC 5) a Rýnsko-Dunajský koridor (RFC 9). Tyto koridory jsou páteřními strategickými spojeními nejen pro ČR, ale i EU a EEC. Koridor tím má formalizovaný vysoký význam pro ekonomiku, evropskou integraci, a v současném kontextu i pro obranné a logistické v rámci aliančních závazků.

Koridorové tratě ležící jsou zrekonstruované. Kapacita koridorových tratí zejména v relaci Bohumín – Prosenice (Přerov) je ale vyčerpána a brzdí

zvyšování přepravy zboží i cestujících po železnici. Z tohoto důvodu je plánována realizace vysokorychlostní železnice (VRT). Vysoký potenciál realizace VRT má kraj i díky geograficky výhodné poloze, která mu umožňuje stát se součástí panevropské sítě. Nová vysokorychlostní trať uvolní stávající kapacity, které lze využít pro nákladní dopravu.

Přilehlé úseky jsou traťového standardu D4*, ve stejnosměrné trakční soustavě 3 kV.

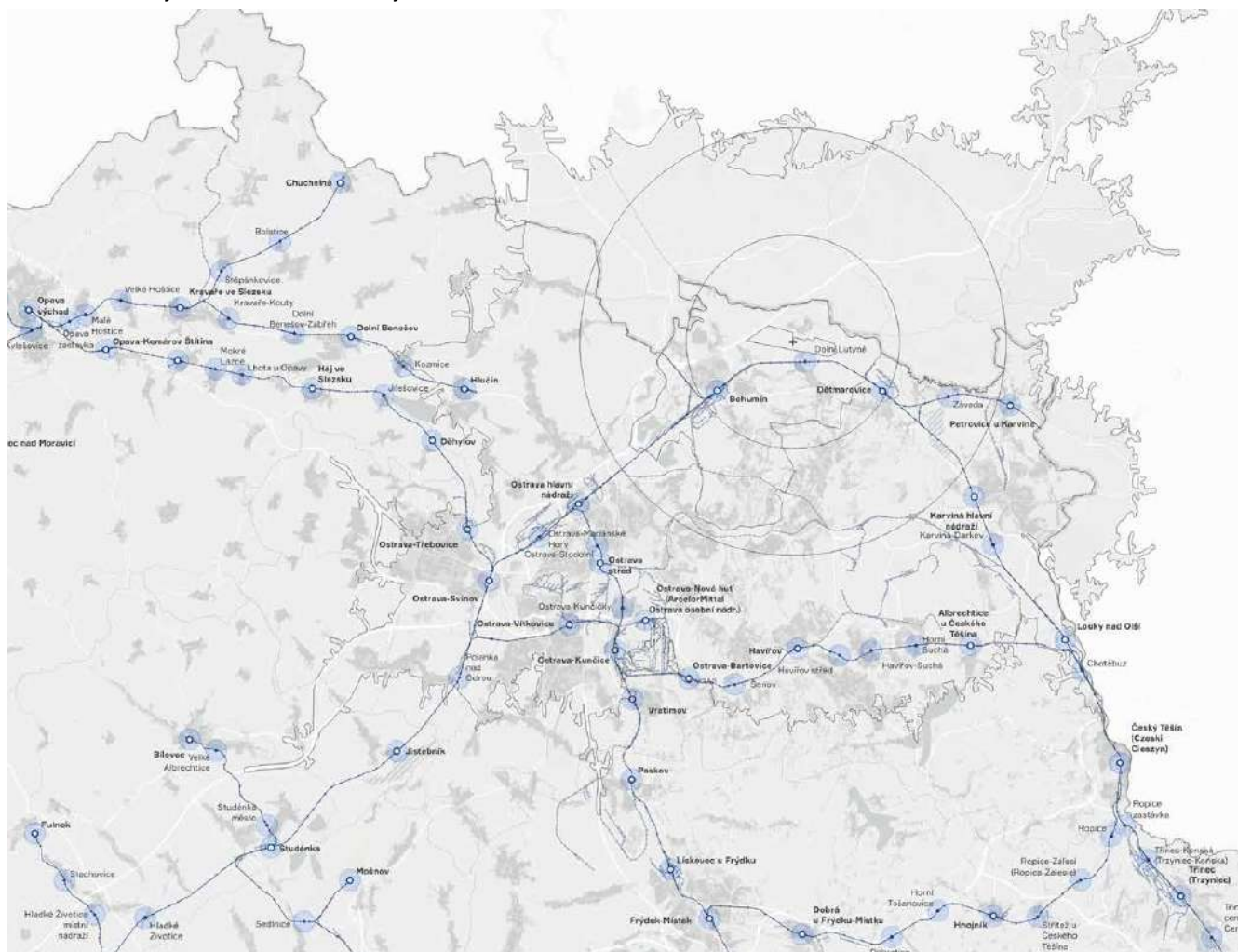
Přesněji 6 km za zastávkou Dolní Lutyně (viz dále) se v sousedním katastru obce Dětmárovice koridor rozvětjuje v odbočce Závada, kde pokračuje dále do Petrovic u Karviné a Polska (Katowice, Warszawa, Kraków) v rámci II. tranzitního koridoru a do Karviné, Českého Těšína, Čadca a dále na Slovensko.

Nejbližší vlaková zastávka je Dolní Lutyně, lokalizovaná na jihu od plánované SPP. Nejbližší vlaková stanice je Bohumín (7 minut, 8,4 km) na trase linky S2 s hodinovým taktem, alternativně dostupná autobusovou dopravou ze zastávky Dolní Lutyně, obecní úřad v 15 minutách. Současná kapacita napojení hromadnou infrastrukturou je pro plánovaný návrh nedostatečná. Viz kapitola očekávané dopady na mobilitu.

» Lokalita leží na dvou mezinárodních železničních koridorech a v těsné blízkosti dálničního spojení

* Traťová třída D4 je klasifikace železniční trati podle její nosnosti a parametrů. Tato třída umožňuje provoz vlaků s maximální nápravovou hmotností 22,5 tuny na nápravu a maximální délkovou hmotností 8 tun na metr. Parametry jsou stanoveny v souladu s evropskými normami a specifikacemi pro zajištění bezpečnosti a efektivity železničního provozu. Zdroj: „Technické normy a předpisy pro železniční tratě“, SŽDC, dostupné online na www.szdc.cz.

62.Obrázek: Současný stav železniční infrastruktury

2.5.3 Pěší, cyklistická doprava a mikromobilita v nejbližším okolí SPP

Téma pěší a cyklistické dopravy je řešeno pouze v nejbližším okolí SPP. Vzhledem k charakteru tématu lze vyloučit významný vliv tohoto typu infrastruktury při využití menšího měřítka. Sídla v širším území nejsou v současnosti propojena bezpečnými a komfortními cestami pro pěší dopravu, cyklistickou dopravu a další bezmotorovou dopravu či mikromobilitu. Územím neprochází turistické trasy dle evidence KČT. Formálně je vedena v území severojižním směrem cyklostezka č. 6257, která však nenese opatření pro ochranu a komfort bezmotorové dopravy; naopak je souběžná na limitně úzkém stávajícím profilu ulice Neradská.

Dnešní stav propojení mezi sídly není dopravně-urbanisticky vyhovující, chybí chodník k aut. zastávce, chybí chodník vedený zastavěnou částí obce, na komunikaci navazují nepřehledná napojení a v segmentech délky jí chybí dělicí pruh. Stávající profil má místy šířku < 6,5 m.

Min. normové šířky pro silnice III. třídy:

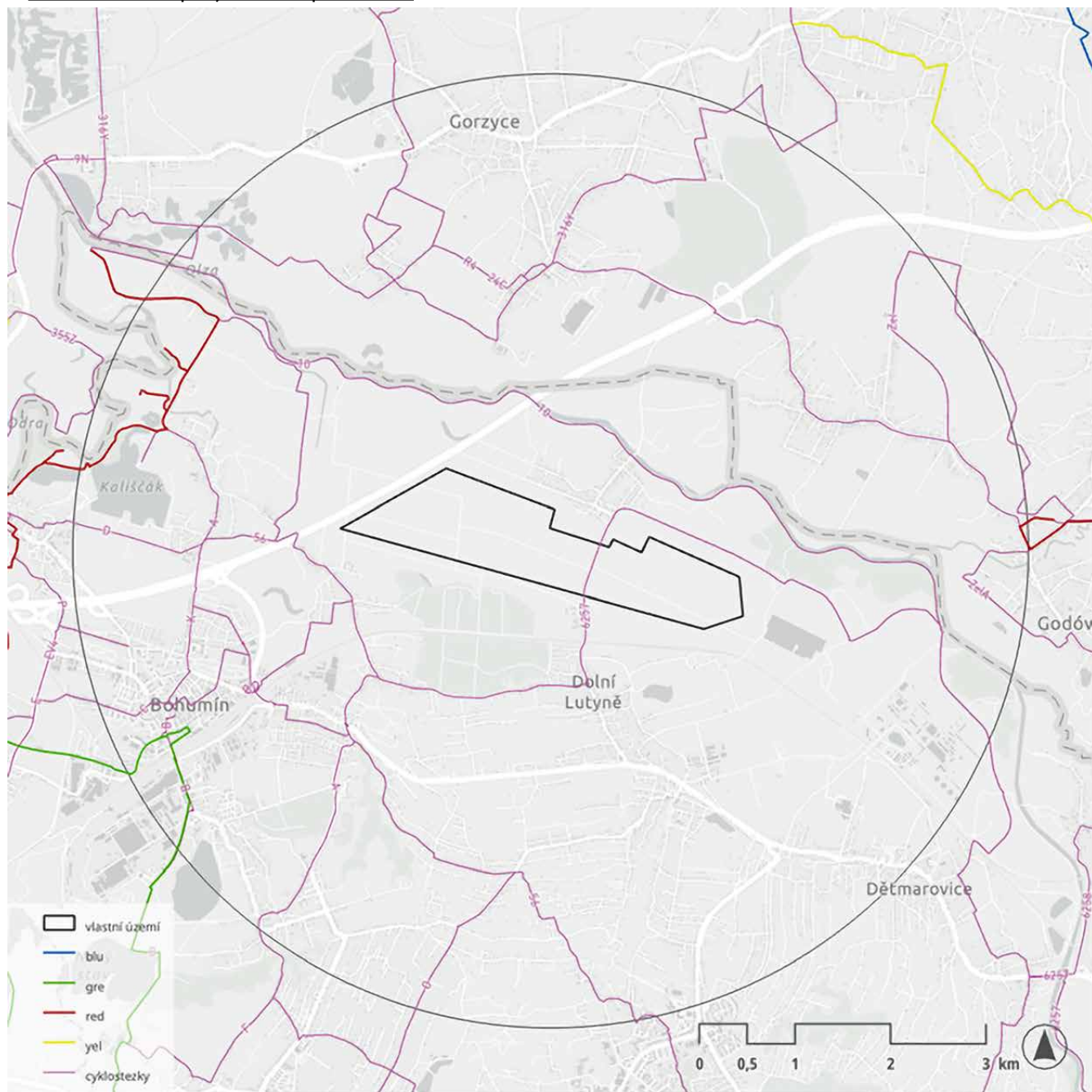
- S 4,0/30; S 4,0/40: Jednopruhové silnice určené zejména pro rekonstrukce stávajících koncových úseků silnic III. třídy a pro veřejně přístupné účelové komunikace. Minimální šířka je tedy 4 metry.
- S 6,5/50; S 6,5/60: Silnice s jedním pruhem pro každý směr, používají se při provozních intenzitách nižších než 1 000 vozidel/24 hodin v obou směrech. Minimální šířka je 6,5 metru.
- S 7,5/50; S 7,5/60; S 7,5/70: Silnice s jedním pruhem pro každý směr, určené pro vyšší intenzity provozu. Minimální šířka je 7,5 metru.

Tento stav je nebezpečný a nevyhovující zejména pro chodce, cyklisty, a neautomobilovou dopravu a zvláště omezující pro zdrojové území Věřňovice.

Území je ve východo-západním směru protkáno několika nepevnými cestami, vedoucí v zemědělsky obdělávaném území podél stromořadí a stuh. Tyto cesty nejsou přímými propojeními pro významné body zájmu v území, jedná se zejména o zemědělské a lesnické účelové cesty. Dle císařských otisků stabilního katastru všechny zmíněné cesty kopírují původní stav, dá se tedy topologicky prokázat jejich existence od r. 1836.

Schéma stávající intenzity využití stezek pro sportovní/rekreační účely (převzaté z dat fitness aplikace Strava) nenaznačuje významné koridory rušené s realizací areálu. Nejvytíženější cestou je výše zmíněná severojižní komunikace Neradská, která projde rekonstrukcí pro lepší prostupnost mj. právě pro bezmotorovou dopravu.

Celkem bude zrušeno 5,1 km polních cest, vedených převážně z východu na západ směrem pro obsluhu zemědělsky využívané lokality. Část těchto cest zároveň slouží k přístupu do úseků hospodářských lesů v území, které budou v rámci realizace záměru vykáceny a nahrazeny substituční výsadbou v perimetrech areálu, v blízkosti stávajícího osídlení.

Zdroj: Strava Global Heatmap

Segment stezky vedoucí paralelně podél jižní hranice operačního území areálu je nejbližší zpevněnou/částečně zpevněnou spojkou do části Martinov/ Nová Ves, může být rovněž atraktivní jako přístupová cesta k nevyužívaným objektům předválečných lehkých opevnění (viz též Vzdálenostní analýza & Kulturní služby krajiny). Zákaz vjezdu vozidel dále zvyšuje atraktivitu pro bezmotorovou dopravu a rekreační využití cesty. Tato komunikace není zasažena vlastním operačním územím SPP, nicméně bude pravděpodobně kolizní při realizaci přeložky I/67 a jejího přivaděče k areálu. Doporučujeme prověřit zachování této cesty při realizaci dalších projektových fází.

**» V okolí SPP
Lutyně se nachází
minimální
množství
turistických tras**

2.5.4 Plánované dopravní projekty

Dle Zásad územního rozvoje kraje jsou pro území klíčové dva dopravní projekty, které budou realizovány nezávisle na realizaci projektu Gigafactory. Tyto projekty zvýší přepravní kapacitu v území a pomohou zvýšit i mobilitu obyvatel ve spádovém území.

- Vysokorychlostní trať (VRT) Ostrava-Svinov – Bohumín
- Přeložka silnice I/67 Bohumín – Karviná

Vysokorychlostní trať (VRT) Ostrava-Svinov – Bohumín

V současnosti je schváleno trasování vysokorychlostní železnice. Povede zprvu podél stávající železniční trati z Bohumína do Dolní Lutyně a poté se stočí směrem ke státní hranici, kterou překročí v blízkosti Elektrárny Dětmárovice. Stejně jako v případě záměru vybudovat průmyslovou zónu, se vysokorychlostní železnice musí při přípravě vypořádat s faktem, že trasa zčásti prochází chráněným územím – přírodní památkou Niva Olše.

Připravovaná vysokorychlostní trať mezi Brnem a Ostravou bude součástí hlavní sítě transevropských dopravních sítí TEN-T. Cesta z Brna do Ostravy rychlovlakem by se tak měla zkrátit na méně než 50 minut.

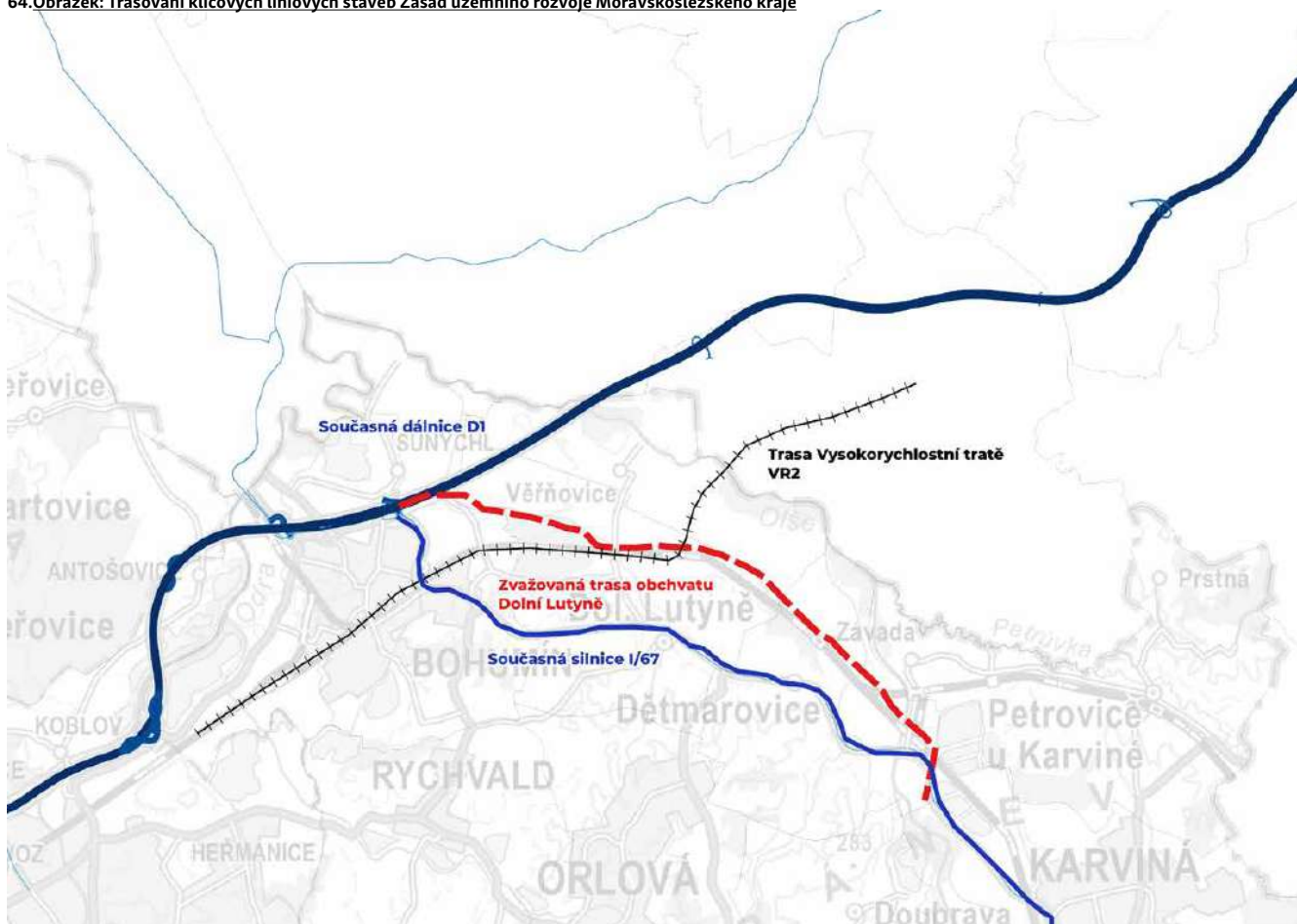
V současné situaci je problémovým místem střet koridoru VRT vymezeném v ZÚR MSK s VKP Borek, s nadregionálním biokoridorem K98 a s územím NATURA 2000. Dle řešení definovaného v Územně analytických podkladech musí dojít k prověření celé trasy koridoru v územní studii a zpřesnění koridoru v ZÚR.

Přeložka silnice I/67 Bohumín – Karviná

Řešené území spádové oblasti Dolní Lutyně prochází navrhovaná modernizace silnice I/67 vycházející z místní části Skřečůň a procházející obcí Dolní Lutyně a Dětmárovice. Silnice naváže na již realizovaný obchvat města Karviná a Bohumín. Přeložka silnice I/67 prochází podél chráněných území a železniční trati. Kategorie stávající silnice I/67 sice odpovídá kategorii S 11,5. Jedná se tedy šířkově o poměrně komfortní silnici, která však prochází relativně hustě osídleným územím. Převážná část stávající trasy je vedena intravilánem obcí, kde je snížena rychlost na 50 až 70 km/hod. Časté snížení rychlosti tak znemožňuje plynulý průjezd lokalitou.

Modernizace dopravní koridor povede mimo zastavěné území. Napojovací komunikace umožní napojení okrajově zastavěných území a průmyslových ploch. V části trasy je přeložka vedena podél železniční tratě a několikrát překračuje vlečkové koleje do Elektrárny Dětmárovice. Podle původního harmonogramu je zahájení stavby plánováno na rok 2031, zprovoznění o tři roky déle.

Dotčené území není součástí žádného velkoplošného chráněného území. Nedotýká se ani oblasti soustavy Natura 2000. Nejbližší oblastí Natura 2000 je lokalita „Niva Olše – Věřňovice“, vzdálená vzdušnou čarou cca 1 km. Jelikož je přeložka vedena v nezastavěné ploše, protihluková opatření nejbližší zástavby budou upřesněna v další projektové přípravě.

Zdroj: ZUR Moravskoslezského kraje, vlastní úpravy

Mezi další významné stavby nadregionálního významu v těsné vzdálenosti zásady zmiňují.

- E4 - EDĚ – Vratimov – Nošovice, vedení 400 kV a vedení 400 kV Nošovice Bartovice (přípojka pro lokální distribuční soustavu) - Vytvoření územních podmínek pro vyvedení výkonu z rozšířené EDĚ v napěťové hladině 400kV, zajištění dostatečné kapacity přenosové sítě a pro připojení lokální distribuční soustavy k přenosové soustavě v úseku rozvodna Nošovice k. ú. Bartovice.
- E1 - Rozšíření elektrárny Dětmárovice (EDĚ) – nový energetický zdroj
- T1 - Tepelný napaječ - Dětmárovice – Karviná (TN) – výstavba tepelného napaječe 2x DN 800 podél trati ČD

» Klíčovou událostí pro dostupnost SPP Lutyně se stane realizace přeložky I/67

2.5.5 Pohyb pracovní síly v Moravskoslezském kraji

Moravskoslezský kraj, okres Karviná i SO ORP Bohumín se dle dat SLDB 2021 vyznačují záporným saldem pracovní migrace. Jinými slovy více obyvatel z nich za práci vyjíždí než dojíždí. Celkové saldo dojížděky za práci lze považovat za příklad indikátoru určující míru soběstačnosti spádové oblasti. Tabulka níže zobrazuje detailní výsledky celkové pracovní migrace v jednotlivých správních úrovních. Na všech správních úrovních (obec, SO ORP, okres i kraj) se záporné saldo pracovní migrace projevuje s různou intenzitou. V absolutních počtech je nejvyšší na úrovni okresu Karviná, kdy počet vyjíždějících více než čtyřnásobně převyšuje počet dojíždějících.

131. Tabulka: Bilance pracovní dojížděky na jednotlivých správních úrovních

Úroveň	Počet dojíždějících	Počet vyjíždějících	Saldo	Podíl salda na celkovém počtu zaměstnaných
Moravskoslezský kraj	6140	15 032	-8 892	1 %
Okres Karviná	7 892	31 181	-23 298	22 %
SO ORP Bohumín	4 746	7 728	-2 982	19 %
Dolní Lutyně	372	1 827	-1 455	58 %

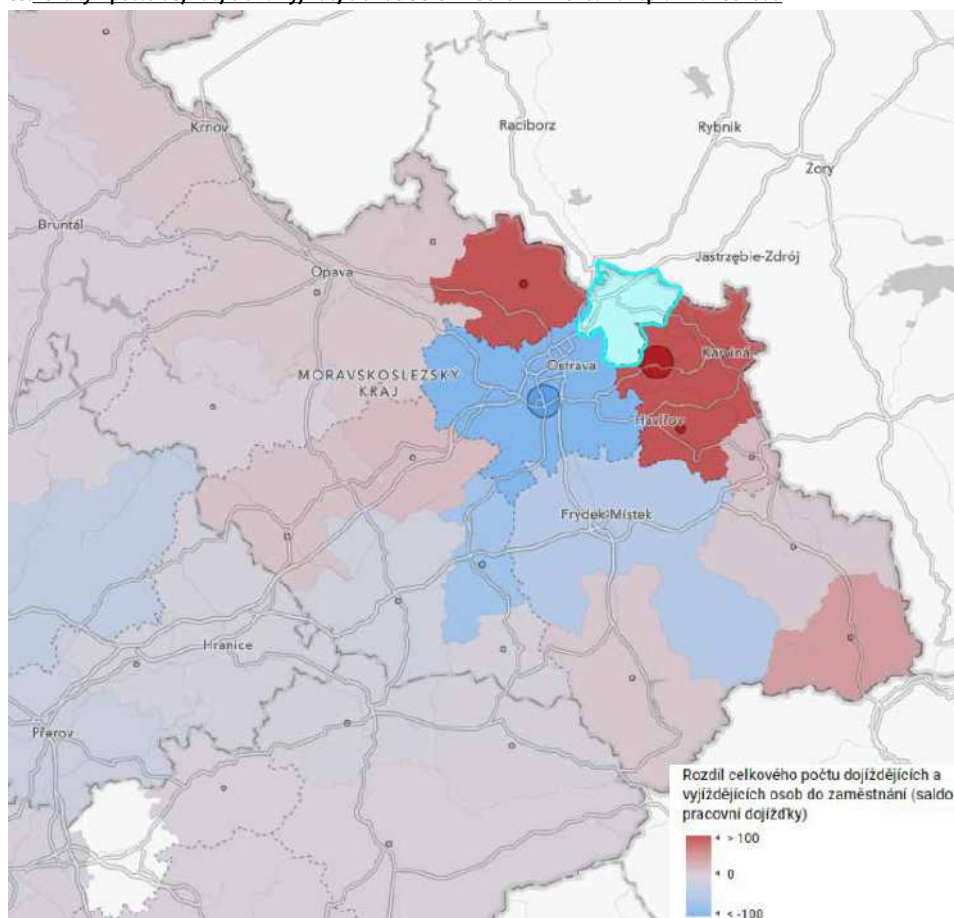
Zdroj: Statistický geoportál ČSÚ

Při relativním srovnání tvoří výše tohoto salda více než pětinu z celkového počtu zaměstnaných. Významný počet obyvatel za prací vyjíždí a okres nemá dostatečnou nabídku pracovních míst.

Na úrovni SO ORP je situace obdobná a záporné pracovní saldo má většina správních obvodů ve spádovém území - Havířov, Orlová, Hlučín, Bohumín i Český Těšín. Naopak pozitivní pracovní bilanci mají správní obvody Karviné a Ostravy.

Při detailním pohledu na celkové záporné saldo SO ORP Bohumín lze vidět územní rozdíly. Záporné saldo nemá správní obvod s každým územním celkem. Naopak kladné saldo pracovní migrace má se sousedními správními obvody (Karviná, Orlová i Hlučín). Významně záporné saldo (-3 724 zaměstnanců) má s obvodem Ostrava, jehož dominance způsobuje celkovou negativní bilanci.

65. Rozdíly v počtu dojíždějících a vyjíždějících do SO ORP Bohumín z okolních správních obvodů

Pozn.: Červeně jsou zobrazeny obce se kladným saldem dojížděky do SO ORP Bohumín.
Zdroj: SLDB 2021

2.5.6 Pohyb pracovní síly ve spádové oblasti 30 minut

Analýza dat o pohybu pracovní síly ve spádové oblasti 15 a 30 min byla pro účely studie založena mimo dat SLDB 2021 i na datech o pohybu osob, mobilních operátorů. Data prostorové mobility obyvatel v území založená na mobilních datech vychází z projektu "Zlepšení podmínek pro decentralizaci a dostupnost veřejné správy v území". Prostorová data zahrnují informace o pohybu a umístění mobilních zařízení. Ty poskytují detailní obraz o prostorovém chování obyvatel. Na základě výstupů lze poměrně kvalifikovaně odhadnout počty pracujících přímo na území spádové oblasti. Výstupy je možné rovněž srovnat s výsledky mobility SLDB 2021. Výhodou mobilních dat je i to, že poskytují přehled i o dojížděcí za službami. Níže prezentovaná data vycházejí z výsledků sběru, který probíhal na přelomu roku 2022/2023. Mobilní data poskytují i informace o výskytu a koncentraci počtu obyvatel v konkrétní obci v určitém časovém úseku a v průběhu jednotlivých dní v týdnu.

Mobilita zaměstnanců za prací je ve spádovém území (30 min) nízká. Více než polovina zaměstnaných obyvatel ve spádovém území pracuje ve stejné obci, ve které trvale bydlí. I přesto lze při pohledu na jednotlivé obce najít rozdíly. Obce spádového území jsou níže rozděleny do dvou kategorií dle charakteru pracovní dojížděky.

Prvním typem jsou větší města, kde je vyšší podíl osob zaměstnaných v obci bydliště. Jde o sídla, kde je vyšší počet zaměstnavatelů a tím i vyšší nabídka zaměstnaneckých pozic. Jako příklad slouží Ostrava, kde pracuje a současně bydlí přes 75 % jejích obyvatel.

Druhým typem jsou obce, kde nejvyšší podíl pracovní dojížděky směřuje do vzdálenostně blízkých obcí a měst. Situace je významná především pro obce s nižším podílem pracujících v místě bydliště. Podíl obyvatel pracujících v jiné obci dosahuje až poloviny. Konkrétně např. Dolní Lutyně 48,2 %, Klimkovice 55 % nebo Petrovice u Karviné 53,2 %. Do této skupiny spadají i obce s vysokým podílem vyjíždějících za zaměstnáním mimo okres. Jako příklad takové obce lze uvést Darkovice, Ludgeřovice, Markvartovice, Šilheřovice či Hlučín. Situace je způsobena jen z toho důvodu, že je zde dobrá dopravní dostupnost a krátká vzdálenost do pracovních center sousedního okresu (především Ostravy).

Nízká je naopak migrace za prací mimo Českou republiku. V celkovém součtu jde o 2 243 obyvatel, spádové oblasti 30 min tedy necelé jedno procento zaměstnaných.

132. Tabulka: Počty obyvatel v dojížděkových městech spádové oblasti 30 min

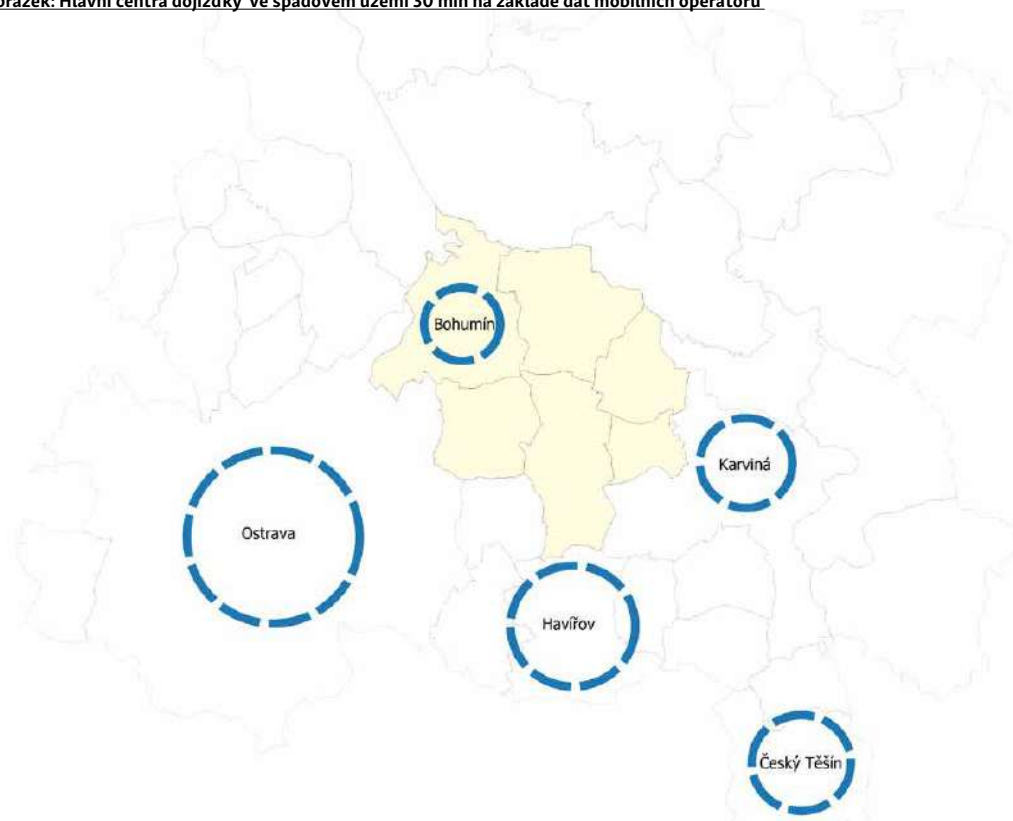
Město dojížděky	Počet obyvatel města	Počet obyvatel dojížděkového zázemí
Ostrava	283 504	474 045
Havířov	70 245	89 121
Karviná	50 172	63 614
Český Těšín	23 487	27 037
Bohumín	20 643	25 830

Zdroj: kamdojizdime.cz

133. Tabulka: Mobilita obyvatel ve spádovém území 30 minut.

Obec	Zaměstnání celkem (dle SLDB 2021)	Podíl pracujících v obci bydliště (%)	Podíl pracujících obyvatel s bydlištěm a zaměstnáním ve stejném okrese (%)	Podíl pracujících v zahraničí (%)
Albrechtice	1 746	16,1	61.8	0.9
Bohumín	9 351	53,5	62.1	0.7
Český Těšín	10 634	46,6	57.1	2
Darkovice	632	14,2	37.0	0.2
Dětmarovice	2 113	19,1	67.8	1
Dolní Lutyně	2 491	16,5	64.7	0.9
Doubrava	507	15,4	65.9	0.8
Hať	1 243	14,5	35.1	1.6
Havířov	30 072	36,8	49.8	0.9
Hlučín	6 612	28,8	37.9	1
Horní Suchá	1 891	25,2	58.6	1.4
Chotěbuz	643	12,3	63.6	1.2
Karviná	20 398	53,7	71.5	1
Klimkovice	2 212	22,4	77.4	0.8
Kozmice	887	16,2	51.9	0.5
Ludgeřovice	2 389	17,6	27.7	0.6
Markvartovice	1 088	13,1	27.5	0.8
Orlová	12 388	27,6	60.1	0.7
Ostrava	133 983	75,7	76.8	0.8
Petrovice u Karviné	2 382	20,8	74.0	1.3
Petřvald	3 382	20,7	41.7	0.5
Rychvald	3 557	17,8	41.1	0.8
Stonava	816	25,7	67.9	1.3
Šenov	3 102	19,7	65.1	0.5
Šilheřovice	813	23,2	34.2	1.1
Vřesina	842	13,7	36.3	0.8
Celkem	256 174	56,6		0.9

Z pohledu zpracovaných dat o pracovní migraci na základě projektu “Zlepšení podmínek pro decentralizaci a dostupnost veřejné správy v území”, tvoří spádovou oblast 30 min pět relativně velkých měst s vlastním dojíždčovým zázemím, jejichž seznam je uveden v tabulce níže. Mezi městy chybí Orlová, protože výstup ze SLDB 2021 uvádí, že město nemá dostatečně velkou nabídku pracovní síly, a neposkytuje tak vzhledem ke své velikosti dostatečné příležitosti pro dojíždku z okolních obcí. Jako nejvýznamnější dojíždčové centrum byla v rámci projektu potvrzena Ostrava. Velikost zázemí, měřená počtem obyvatel, v případě krajského města přibližně pětikrát překonává druhý Havířov. Ze spádového území 15 min bylo jako město dojíždky identifikováno pouze město Bohumín. Z pohledu velikosti má ze všech pěti uvedených nejmenší dojíždčové zázemí (územně i počtem obyvatel) a mimo samotné město jej tvoří pouze obec Dolní Lutyně.

Zdroj: Ministerstvo vnitra

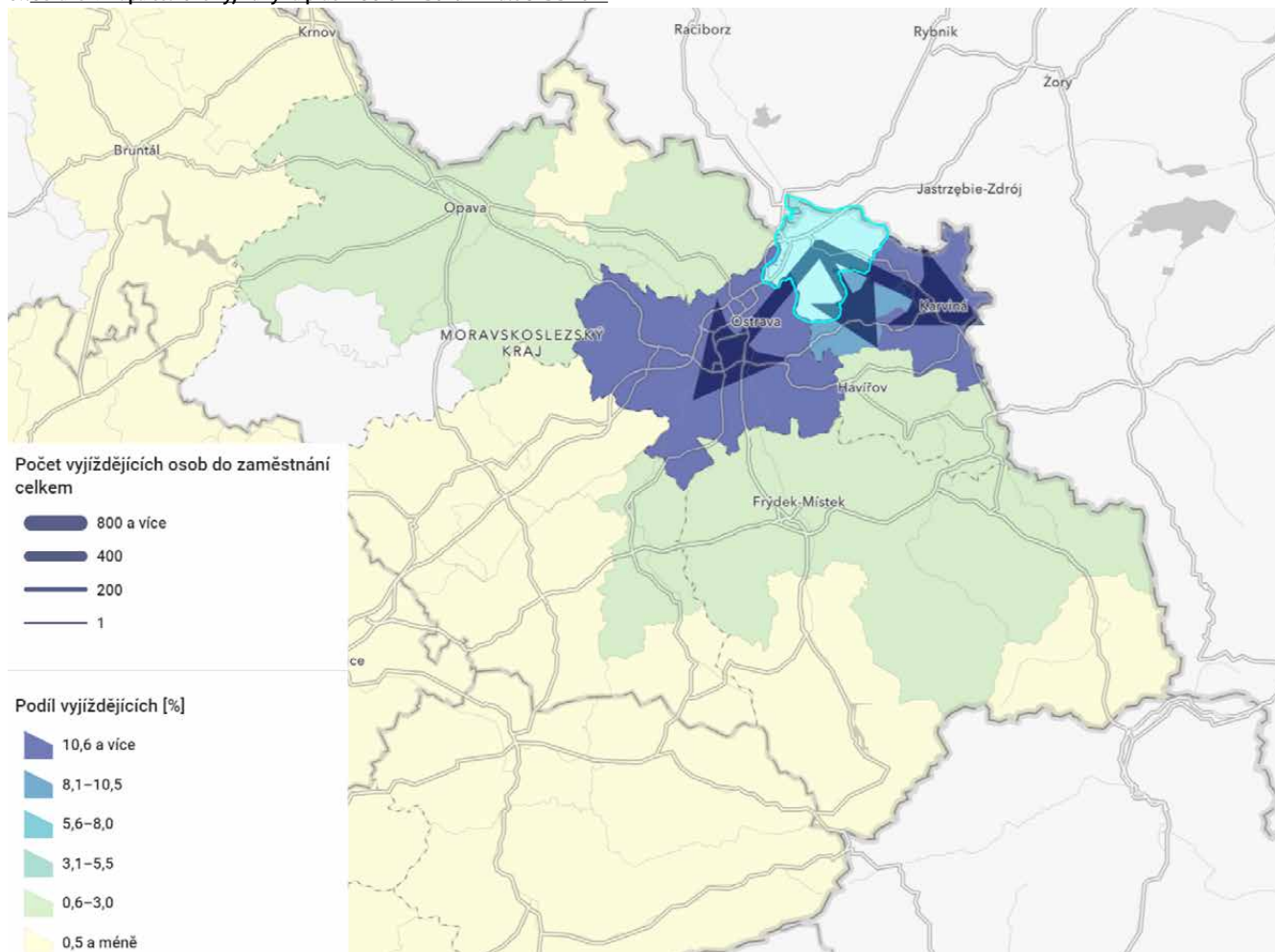
2.5.7 Pracovní mobilita obyvatel ve spádové oblasti 15 minut

Stejně jako v případě spádové oblasti 30 min existuje i v rámci užší oblasti 15 min významná část obyvatel, která za práci nedojíždí a pracuje v místě bydliště. Vzhledem k tomu, že na území oblasti se nachází pouze dvě větší města, je podíl obyvatel pracujících a bydlících ve stejné obci nižší. Konkrétně 32 %.

Hlavní směry celkové vyjížděky obyvatel ze spádového území za prací (15 min) se koncentrují pouze do několika málo směrů. Primárním dojížděkovým cílem je přirozeně Ostrava, kam dojíždí 63 % zaměstnanců z těch, kteří za prací vyjíždí mimo spádové území. Dalším významným směrem celkové vyjížděky je Karviná (19 % z vyjíždějících mimo 15 min spádové území). V jednotkách procent pak data mobility pro spádové území označují vyjížděková centra města Havířov (5 %) a Frýdek Místek (2 %). Do dat celkové vyjížděky jsou započítány i občasné pracovní vyjížděky, které nejsou realizovány na denní frekvenci.

Mapy níže ilustrují konkrétní pohyb zaměstnanců SO ORP Bohumín, do kterého spadá i obec Dolní Lutyně. Do 30 minut dojíždí do zaměstnání 94 % zaměstnanců.

67.Obrázek: Mapa celkové vyjížďky za práci z SO ORP Bohumín dle SLDB 2021

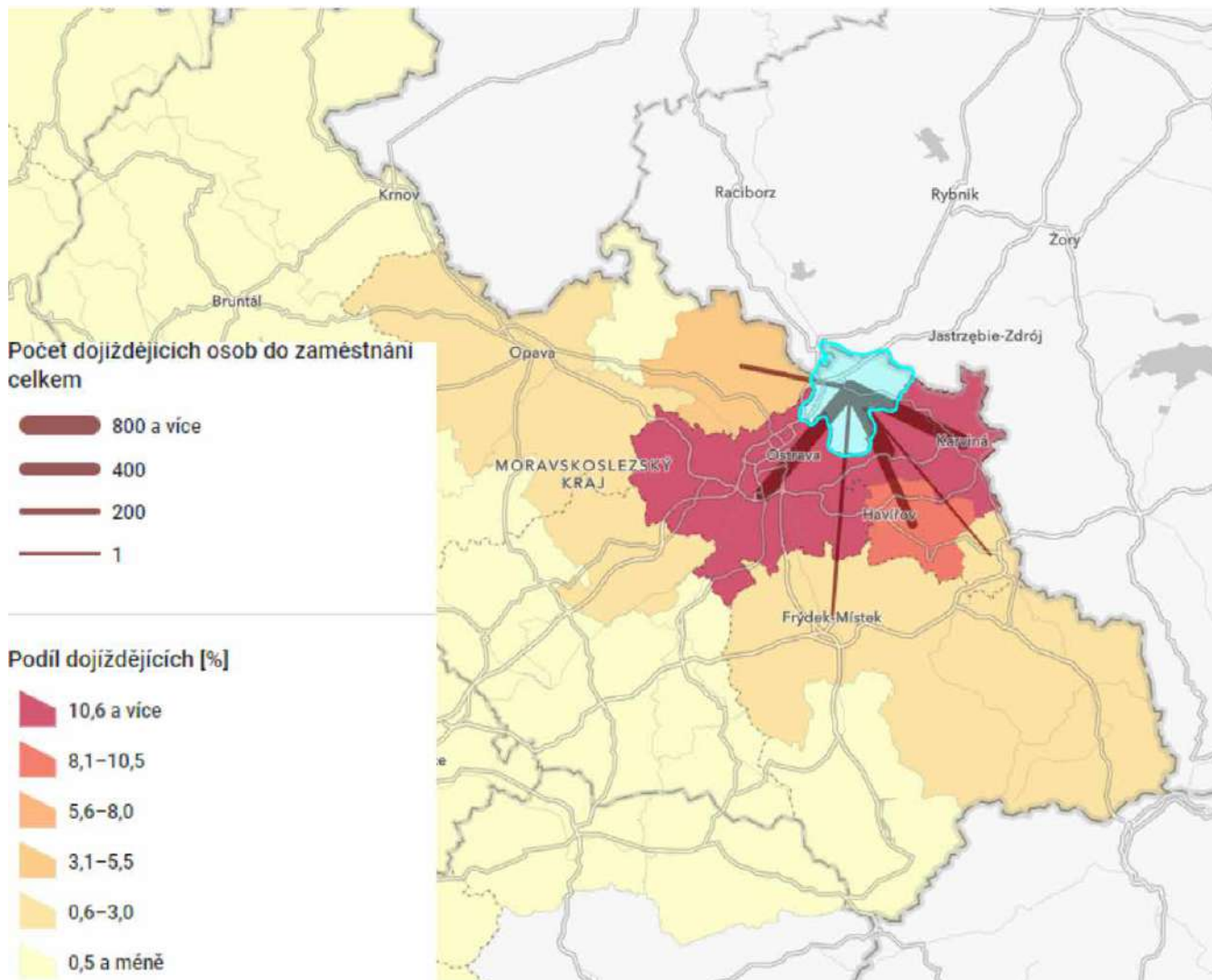

Zdroj: Statistický geoportál ČSÚ

S rámci SO ORP se objevují i vzdálenější vyjížďky za prací do 60 min. Cílovými městy jsou Opava, Jablunkov či Nový Jičín. S narůstající délkou dojíždějí se počet vyjížďejících úměrně snižuje. Je však nutné tuto skutečnost ve výpočtech dosažitelných zaměstnanců adekvátně zohlednit. Studie pracuje s odhadem 6 % zaměstnaných, kteří budou dojíždět do SPP Dolní Lutyně ze vzdálenosti větší než 30 min. Odhad je založen na zkušenosti měst s obdobnými průmyslovými podniky. Podíl zaměstnanců dojíždějících za prací do Ostravy více než 30 min je 7,56 %. V dalších městech ČR pak dojíždí například do Pardubic 6,12 %, Kvasin 6,67 %, Olomouci 7,12 %, Mladé Boleslavi 11,47 %. Obecně vyšší je v oblastech s větším množstvím firem a nadstandardním platovým ohodnocením.

Přilehlé správní obvody ORP jsou primárním zdrojem zaměstnanců, kteří naopak do spádové oblasti 15 min dojíždí za prací. Hlavními zdrojovými městy, ve kterých bydlí zaměstnanci, jsou Ostrava a Karviná.

Mapa níže ilustruje situaci v rámci SO ORP Bohumín. Zde podíl dojíždějících ze správních obvodů spádové oblasti 30 min tvoří 87 % zaměstnanců. Největší podíl pak tvoří sousední ORP, kde silné vazby jsou mimo vzdálenost založeny i na kapacitním propojení s dopravní infrastrukturou a počtem pracovních míst. Dojíždka ze správních obvodů Ostravy, Orlové a Karviné tvoří v případě Bohumína 74 %.

Pozn.: Zobrazeny jsou proudy s více než 50 dojíždějícími
Zdroj: SLDB 2021

Jedinou obcí spádové oblasti s kladnou pozitivní bilancí pracovní dojížděky je Bohumín. Město historicky generuje vysoký počet pracovních míst s velkým počtem zaměstnavatelů a ekonomických subjektů. Naopak počtem obyvatel největší město spádové oblasti Orlová, má saldo pracovní dojížděky významně záporné. Číslo poukazuje spíše na rezidenční specializaci města.

Níže je uveden graf, který znázorňuje čas výskytu dojíždějících do spádového území 15 minut, a jejich koncentrace je přímo úměrná jejich pracovní době. V grafech nejsou zaznamenány počty vyjíždějících osob, které v absolutních počtech tvoří majoritní skupinu. Nejvyšší intenzita dojíždějících je zaznamenávána v poledních hodinách v průběhu pracovního týdne.

» Klíčovou oblastí dojížděky do Lutyně bude Ostrava, Karviná a Bohumín

135. Tabulka: Srovnání pracovní mobility v obcích spádového území 15 min dle SLDB 2021

Obec	Počet dojíždějících do obce	Počet vyjíždějících z obce	Saldo
Bohumín	4 039	3 305	734
Dětmarovice	1 095	1 477	-382
Dolní Lutyně	372	1 827	-1 455
Doubrava	76	361	-285
Orlová	1 748	7 569	-5 821
Rychvald	1 102	2 518	-1 416

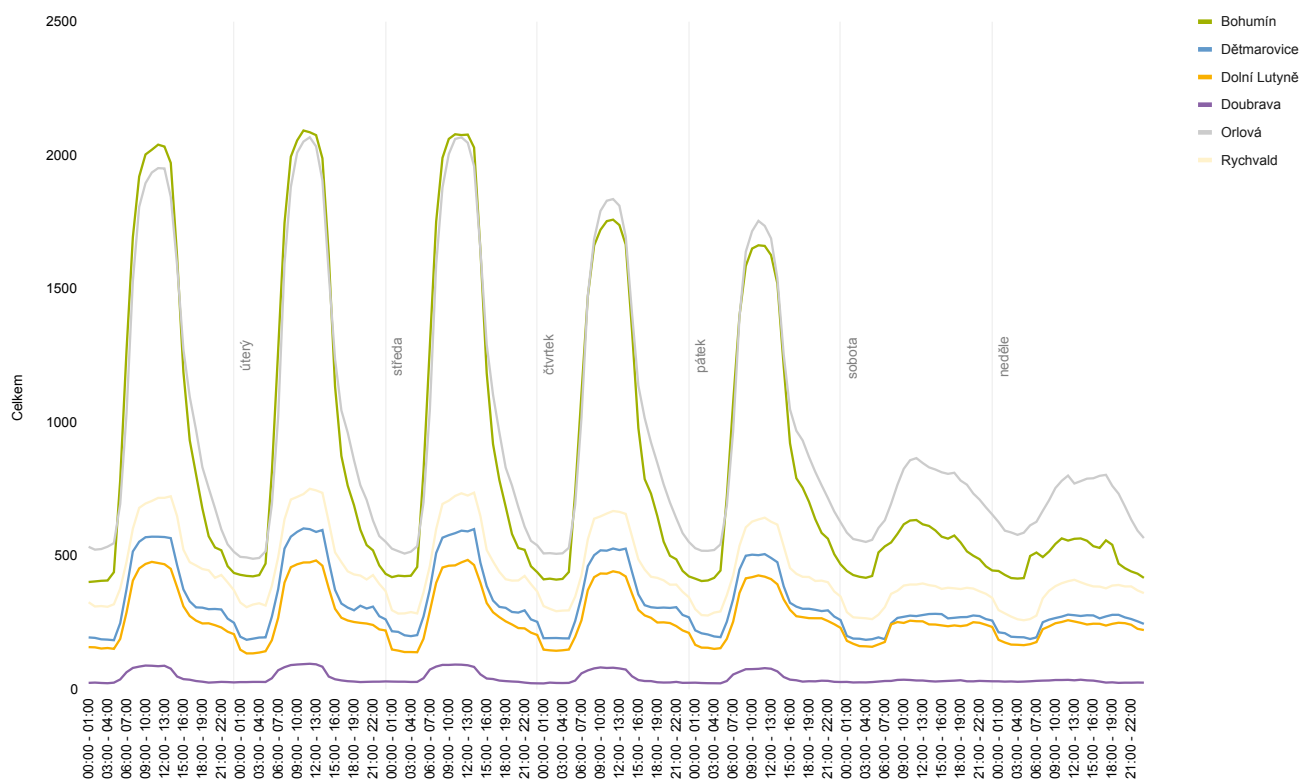
Zdroj: Statistický geoportál ČSÚ

Ve spádovém území se v tento čas nachází téměř 6 000 zaměstnanců, kteří sem dojezí za prací. Díky vícesměnnému provozu v některých podnicích je zaznamenán základní počet osob v území i v rámci nočních hodin (noční směny). Zpravidla se jedná o stabilní počet zaměstnanců dosahující hranice 2 tis. Při detailnějším pohledu na výsledky obcí jsou časy maximální koncentrace srovnatelné.

Data o časovém rozložení vyjížďky obyvatel spádové oblasti nejsou dostupná. Vzhledem k závěrům výše je však vyjížďka z regionu vyšší v absolutních počtech a nelze tedy z tohoto výsledku vyvozovat závěry, díky kterým by pracovní dojížďka do spádového území zvyšovala počet přítomných osob v území.

Mimo pracovní dojížďku jsou důležitým ukazatelem také data o celkovém pohybu obyvatel, například za službami. Výsledky bilance celkové dojížďky jednotlivých obcí ve spádovém území 15 min potvrdily dva charaktery sídel. Prvním jsou města - Bohumín a Orlová. Tato města se vyznačují vyšším podílem obyvatel, kteří nevyjíždí do jiných obcí za službami, ani za prací. Města na svém území alespoň pro část obyvatel poskytují dostatečnou nabídku. Podíl lidí, kteří nevyjíždí za prací ani za službami, je v případě Orlové více než čtvrtinový, v případě Bohumína je to téměř třetina.

68. Celkové počty dojíždějících za prací do jednotlivých obcí spádového území 15 min dle časového rozložení v průběhu dne

Zdroj: kamdojzime.cz

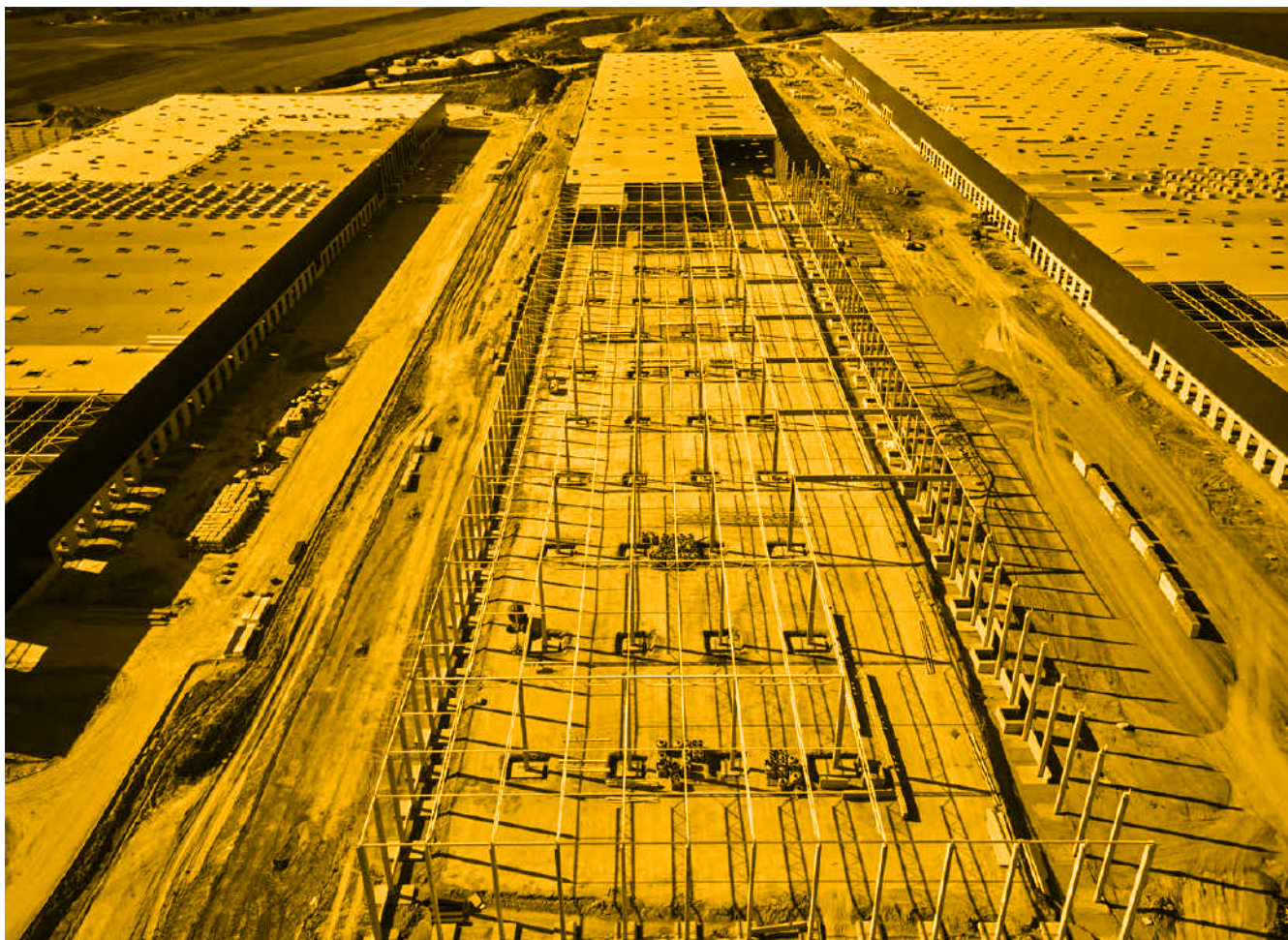
Druhou skupinou jsou menší obce, pro které je podíl nevyjíždějících marginální a pohybuje se v řádu jednotek procent. Téměř všichni obyvatelé tak dojíždí za prací nebo službami. Vyjíždka za službami je ve všech obcích spádového území obdobná. Podíly lidí, kteří vyjíždějí pouze za službami (a pracují v obci pobytu) se u všech obcí pohybuje se rámcově kolem třetiny obyvatel.

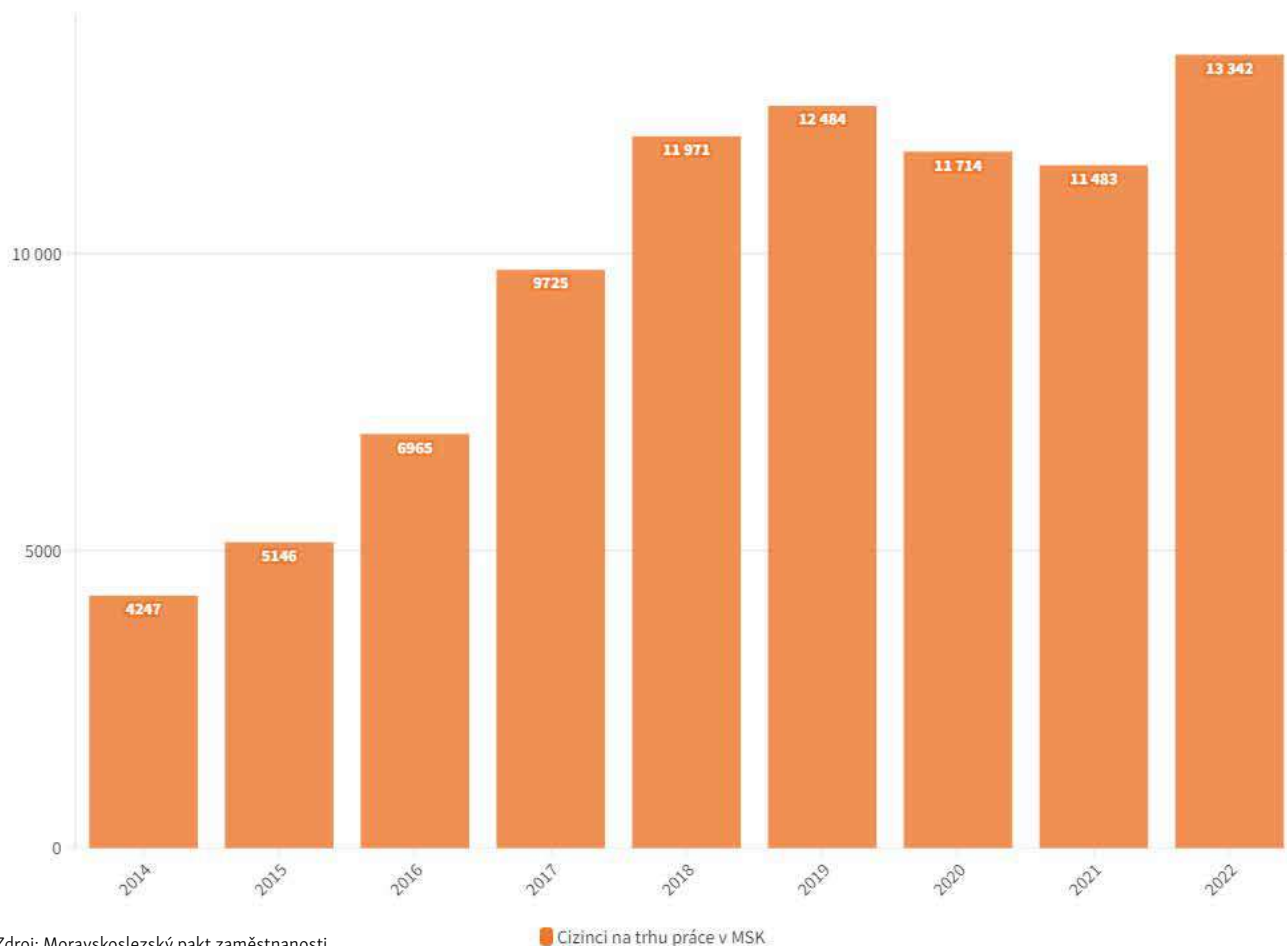
136. Celková pracovní vyjíždka mimo bydliště v obcích spádového území 15 min dle mobilních dat

Obec	Rezidenti	Podíl nevyjíždějících	Podíl vyjíždějících za službami	Podíl vyjíždějících za prací	bez SIM*
Bohumín	18 562	32 %	35 %	20 %	13 %
Dětmarovice	4 498	11 %	33 %	42 %	14 %
Dolní Lutyně	4 761	12 %	35 %	40 %	13 %
Doubrava	1 082	9 %	31 %	43 %	12 %
Orlová	24 804	25 %	32 %	30 %	12 %
Rychvald	6 846	10 %	32 %	43 %	15 %

Zdroj: kamdojzdime.cz

* specifická dopočetová kategorie vytvořená pro potřeby interpretační korekce agregovaných výroků o mobilitě pro osoby, které nemají SIM kartu, tudíž jejich chování nemůže být zastoupeno ve výsledcích na základě signalizačních dat

2.5.8 Mobilita pracovníků z Polska

Dle dat MPSV vztažených ke květnu 2024 pracovalo v ČR 48 687 obyvatel Polska. Dle informací z projektu Moravskoslezský pakt zaměstnanosti je přímo v MSK zaměstnáno přes 13 tis. obyvatel Polska. Počet těchto obyvatel se významně zvyšoval mezi lety 2014-2018, kdy rostl cca 20% tempem za rok.

Občané polské národnosti jsou, co se týče počtu, nejvýznamnější skupinou cizinců. Následují obyvatelé Slovenska (10 536 v roce 2022). Celkový počet zaměstnaných cizinců v MSK je 38 061. Obyvatelé Polska tak tvoří cca 35 % všech zahraničních pracovníků v kraji.

Přímo v okrese Karviná dle dat MPSV ke květnu 2024 pak pracuje 4 097 zaměstnanců z EU. Je velmi pravděpodobné, že drtivá většina z nich bude polské národnosti. Data počtu pracovníků ze zahraničí na nižších správních úrovních však nejsou dostupná.

2.5.9 Vazba k řešené problematice

- Dopravní infrastruktura v okolí budoucí SPP Lutyně bude ovlivněna klíčovým projektem přeložky I/67. Napříč spádovým územím v perimetru 15 min povede přeložka současné silnice I/67 spojující již realizované obchvaty Bohumína a Karviné. Projekt bude realizován v horizontu 2030+. Aktuálně jsou dostupná pouze data o trasování, která jsou zanesena v Zásadách územního rozvoje kraje.
- Vysoká intenzita kapacitní silniční sítě v území. Polovina obcí spádového regionu v perimetru 15 min je přímo obsluhována dálnicemi, rychlostními silnicemi a silnicemi I. třídy. Celý Moravskoslezský kraj disponuje nejhustší sítí dálnic a silnic I. třídy v porovnání s ostatními kraji v ČR.
- Pro spádovou oblast je možné definovat jednoznačné směry vyjížděky i dojížděky. Hlavním cílem vyjížděky obyvatel spádové oblasti (perimetr 15 min) je Ostrava. Cestuje sem 65 % všech vyjíždějících. Hlavními zdrojovými městy dojížděky do spádového regionu (perimetr 15 min) je Ostrava (bydliště 37 % dojíždějících do regionu) a Karviná (bydliště 23 % dojíždějících).
- Zaměstnanci spádové oblasti vyjíždí za prací na kratší vzdálenosti. Celkově do 30 minut vyjíždí za prací 94 % zaměstnanců.
- Pro úroveň okresu Karviná je vysoké záporné saldo pracovní migrace. Počet vyjíždějících za hranice okresu více než čtyřnásobně převyšuje počet dojíždějících. Podíl vyjíždějících za zaměstnáním tvoří více než pětinu z celkového počtu zaměstnaných.
- Ve spádové oblasti 15 minut je možné sledovat záporné saldo pracovní dojížděky, která se projevuje významně vyšším poměrem vyjíždějících za prací. Jedinou obcí s kladným saldem pracovní migrace ve spádové oblasti je Bohumín. Hlavními směry jsou opět města Ostrava a Karviná.
- Nízká celková mobilita zaměstnanců. Přes 50 % zaměstnaných ve spádové oblasti (perimetr 30 minut) pracuje v obci svého bydliště. Nižší podíl dojížděky za prací mimo obec bydliště mají populačně větší města (Ostrava, Karviná, Bohumín). Např. v Ostravě jde o 25 % obyvatel.
- Spádová oblast budoucí SPP Lutyně obsahuje celkem 5 regionálních center vymezených na základě dojížděky obyvatel, kterými jsou Ostrava, Karviná, Havířov, Bohumín a Český Těšín. Centra jsou charakteristická vysokou mírou dojížděky za prací a vlastním spádovým regionem.
- Nízký počet obyvatel "pendlujících" za prací do Polska. Podíl Čechů pracujících v Polsku je minimální a pohybuje se celkově na úrovni 1 %. Data týkající se dojížděky za službami nejsou dostupná.
- Konkrétní data o počtu pracujících obyvatel Polska ve spádové oblasti nejsou dostupná. V ČR pracovalo v květnu 2024 48 687 obyvatel z Polska, přičemž v MSK se jedná o více než 13 tisíc z nich. Například v okrese Karviná je evidováno 4 097 zaměstnanců ze zemí EU. Je velmi pravděpodobné, že drtivá většina z nich bude polské národnosti.

2.5.10 Požadavky investora / na investici

Nebyly zadavatelem definovány.

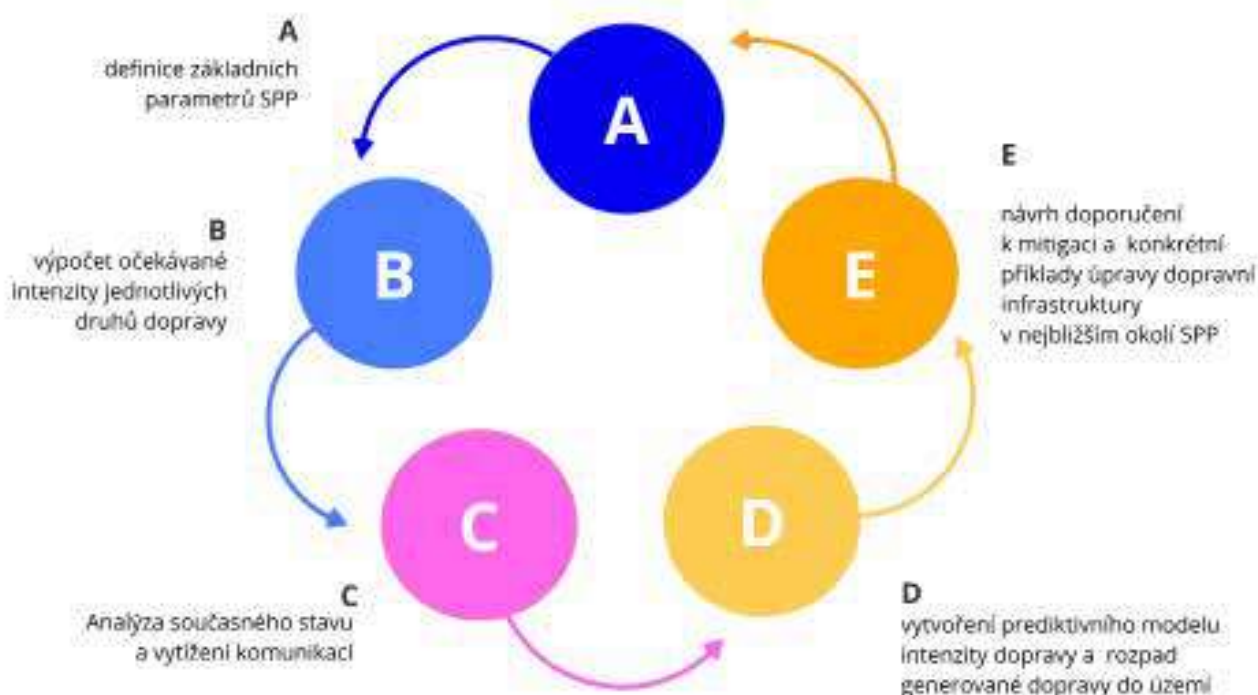
2.5.11 Určení nároků na dopravní infrastrukturu

Případné navýšení počtu zaměstnanců nově usazených ve spádovém území SPP vyvolá potřebu řešení nároků na zajištění dopravní dostupnosti a posílení kapacity současného skeletu dopravní sítě. Konkrétně jde zejména o kapacity silničních tahů, železniční infrastruktury a stezek pro pěší a cyklistickou dopravu v nejbližším zázemí.

Řešení těchto vyvolaných nároků bude především spočívat v:

- Navýšení kapacity současné dopravní infrastruktury v nejbližším okolí SPP zejména hlavních příjezdových cest po ul. Bohumínská, Rychvaldská.
- Vybudování přeložky I/67
- Zajištění dostatečné kapacity tranzitních koridorů železniční dopravy
- Eliminaci negativních dopadů dopravy jako je Hlučnost a prašnost

Nároky na dopravní kapacitu byly zjištěny za použití modelové situace vycházející z očekávaného počtu zaměstnanců a předpokládaného zastavěného území SPP. V případě změn těchto klíčových parametru bude nutné dopady přepočítat.

ad A) Základní parametry SPP

Širšímu okolí bude dominovat v dopravě téma dostupnosti průmyslové zóny pro její zaměstnance. Dle očekávání zde bude pracovat 7332 zaměstnanců. Všichni tito zaměstnanci budou zatěžovat každý den území v širším okolí SPP přesunem mezi svým bydlištěm nebo místem ubytování a podnikem. Část těchto zaměstnanců bude distribuována ve směnných provozech, nejedná se tak pouze o navýšení nově příjezdějících během dopolední a večerní dopravní špičky. Pro účely výpočtu byla využita celková zastavěná plocha průmyslové zóny 95 ha.

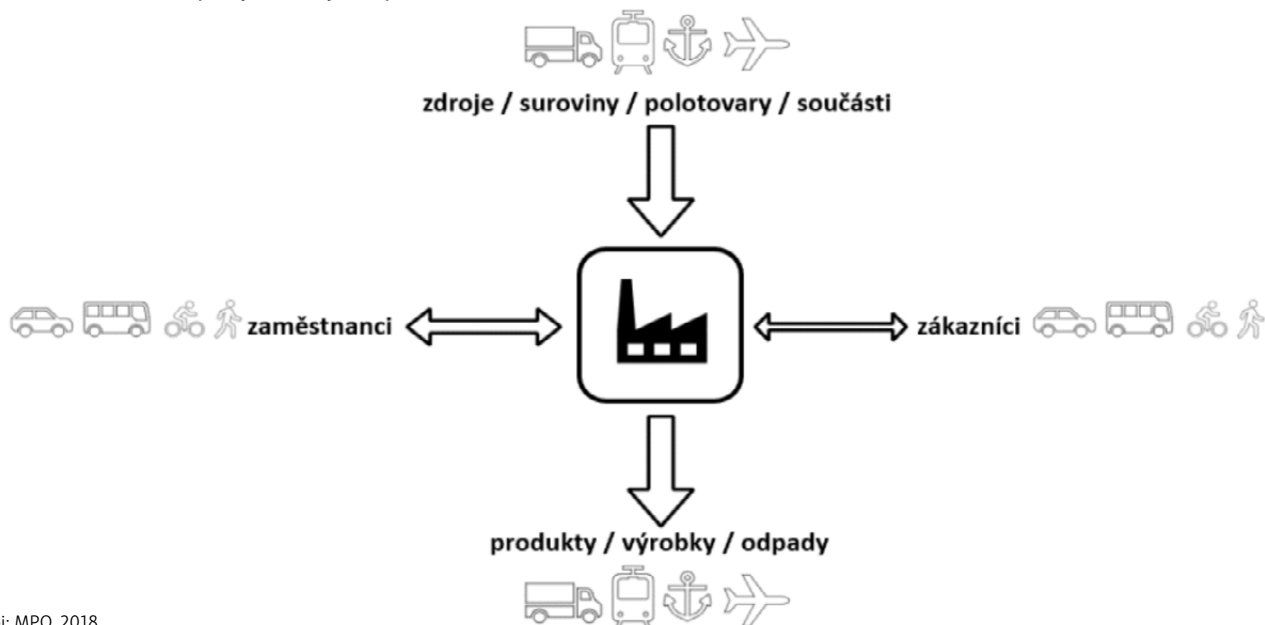
Celkově jsou nároky na nově generovanou dopravu v SPP uvedeny níže. Výstupy korelují s dalšími částmi dopadové studie a vycházejí ze současné analýzy (počet dojíždějících, odhadovaný počet zaměstnanců, hlavní dojížděkové proudy). Vzhledem k absenci konkrétnějších požadavků investora a absenci dopravní studie nelze přesně stanovit směry dojížděvky a kapacitní nároky konkrétních komunikací.

Nejexponovanějším územím z hlediska každodenní mobility pracovní síly je přirozeně nejbližší okolí průmyslové zóny, kde se kumulují (sjiždějí) dopravní proudy zaměstnanců ze všech vzdálenějších směrů s proudy zaměstnanců dojíždějících nebo docházejících do zaměstnání do průmyslové zóny z bližšího okolí. Podle současných údajů mobility obyvatel výše, přibližně 94 % zaměstnanců bude dojíždět (nebo dochází) do zaměstnání ze vzdálenosti nepřesahující 30 min, cca 50 % pak ze vzdálenosti nepřekračující 15 min. Vliv SPP na dopravní intenzitu tak bude s narůstající vzdáleností klesat. Vzhledem k rozvojovému potenciálu obce bude ale mimo obec Dolní Lutyně ubytováno 95 % zaměstnanců z obou etap (6 965 z plánovaných 7 332).

Převažující objem dopravy nákladů do/z průmyslové zóny je uskutečňován kamionovou a železniční dopravou. Vzhledem k charakteru přepravy (největší část nákladů bude přepravována mimo spádovou oblast SPP) jsou nároky na dopravu obtížně kvantifikovatelné. Klíčovým nárokem bude připojení železniční dopravy přímo do areálu SPP (železniční vlečka) a bezproblémové napojení na dálnici D1. V rámci dosahování klimatických cílů EU v oblasti klimatu se plánuje, že část nákladní dopravy bude realizována po železnici. Vzhledem k absenci požadavků investora není možné přesněji vypočítat očekávané budoucí materiálové toky a tím i nároky na změnu dopravní infrastruktury. Za tímto účelem by měla být prioritizována realizace přeložky silnice I/67.

Nároky průmyslové zóny na dopravu vyvolává typicky:

- 1. doprava nákladů (nákladní doprava) - podle směru dopravy nákladů ve vztahu k průmyslové zóně se jedná o tyto 2 druhy dopravy:
 - a. dovnitř PZ: doprava zdrojů a vstupních surovin pro výrobu, polotovarů či montážních součástí
 - b. ven z PZ: doprava hotových produktů a výrobků nebo primárně zpracovaných surovin a doprava odpadů
- 2. doprava osob (osobní doprava)
 - a. doprava zaměstnanců
 - b. doprava zákazníků/návštěvníků

zdroj: MPO, 2018

ad B) Výpočet očekávané intenzity jednotlivých druhů dopravy

Výpočet dopravy generované SPP je založen na Metodice vyhodnocení územních nároků průmyslových zón vydané MPO. Doprava nákladů byla vypočítána jako součet nákladní automobilové a železniční dopravy. V případě SPP Dolní Lutyně nebyla uvažována letecká a vodní doprava nákladů.

137.Očekávaná intenzita dopravy vyvolaná SPP Dolní Lutyně

	Počet těžkých nákladních vozidel	Počet vlaků	Počet osobních automobilů pro dopravu zaměstnanců	Počet osobních automobilů pro dopravu zákazníků	Počet autobusů veřejné dopravy	Počet autobusů svozové autobusové dopravy	Pěší a cyklistická doprava
Generovaná dopravní zátěž	1 900	19	8 798	73	51	22	513

Pozn. čísla jsou uvedena v obou směrech za 24 hodin
Zdroj: vlastní zpracování

Na základě výše uvedené tabulky lze provést následující součty základních typů dopravy.

Celková generovaná doprava osobní automobilová (IAD zaměstnanců + IAD zákazníků/návštěvníků) = 8 871

Celková generovaná doprava osobní autobusová (VHD zaměstnanců + svozová autobusová doprava zaměstnanců) = 73

Jako doprovodná infrastruktura pro dopravu je dle současného stavu doporučeno vyhradit 3600 parkovacích míst (polovina celkového počtu zaměstnanců), pro nákladní dopravu 400 míst v různých částech areálu (denní objem nákladních automobilů). Dále 60 odstavných míst pro nákladní dopravu mimo uzavřenou část závodu (stále však v operačním území areálu, pouze veřejně přístupné).

ad C) Analýza současného stavu a vytížení komunikací

Analýza současného stavu je založena na výsledcích popsanych výše. Zde jsou uvedeny současné intenzity a hlavní proudy bez započítání vlivu SPP.

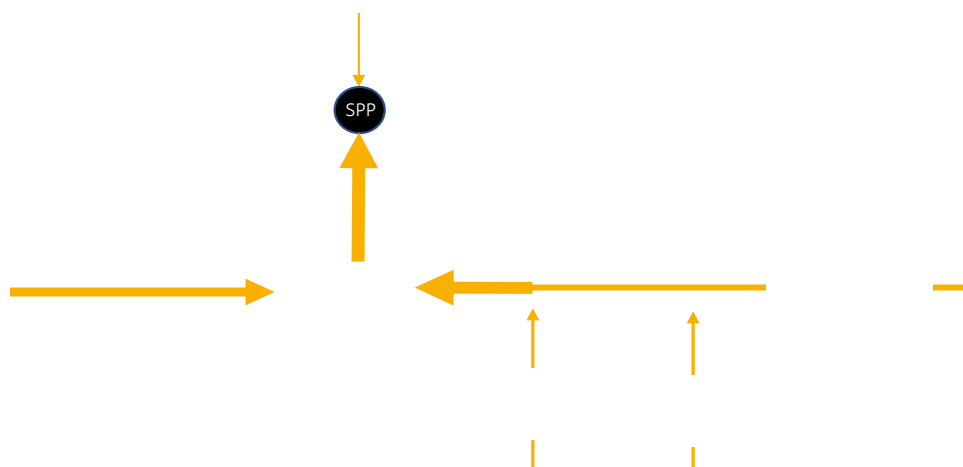
ad D) Vytvoření prediktivního modelu intenzity dopravy a rozpad generované dopravy do území

Do doby kdy než bude realizována přeložka I/67, bude nejvýznamnější a nejzatíženější komunikací nového skeletu komunikace D1 a silnice I/67. Komunikace jsou hlavní spojnicí pro téměř všechny směry dojížděky i nákladní automobilové dopravy. Hlavní příjezd do zóny je po nově vzniklém dálničním přivaděči (provizorní do doby realizace přeložky I/67). Vzhledem k charakteru modelované dojížděky, kdy největší podíl zaměstnanců bude dojíždět z Ostravy, Bohumína, Karviné a Orlové, lze na komunikacích modelovat nárůst osobních vozů až o 8 622 nově generovaných osobních automobilů za den. Nárůsty přes 25 % lze očekávat na ulici Bohumínská a Rychvaldská i D1. Vzhledem k aktuálnímu vytížení těchto dopravních komunikací nebude možné takový nárůst absorbovat bez dodatečných stavebních úprav. Nárůst by znamenal neúměrné a neudržitelné zatížení s trvalými kongescemi.

V případě nákladní dopravy lze započítat zvýšené nároky na silniční a železniční dopravu. Model silniční nákladní dopravy počítá s prioritizací

» Intenzita dopravy se v okolí SPP zvýší až o 8 622 osobních automobilů za den.

71. Obrázek: Podíl jednotlivých směrů na nově generované dopravě osobními automobily (100 % = součet nově generované dopravy)

138.Tabulka: Modelové výpočty nárůstu intenzity osobních automobilů v okolí obce Dolní Lutyně (bez realizace přeložky I/67), za všechny fáze projektu

Směr	Hlavní využívané komunikace	Odhadovaný nárůst dopravního zatížení osobními automobily *	Současná intenzita (všechny motorová vozidla)	Nárůst v % oproti současnému stavu
Dolní Lutyně -> SPP	Provizorně vybudovaný přivaděč D1	8 449	-	-
Bohumín, Ostrava	D1	3 621	12 413 (D1)	+29
Rychvald - Ostrava	III/Rychvaldská -> I/67 Bohumínská -> D1	1 034	2 355 (III/Rychvaldská)	+43
Orlová	II/474 Na Olmenci, I/67 Bohumínská -> D1	1 207	6 029 (II/474 Na Olmenci)	+20
Karviná	I/67 Bohumínská -> D1	2 586	9 421 (I/67 Bohumínská)	+25
Věřňovice	Neradská	172	980 (Neradská)	+17

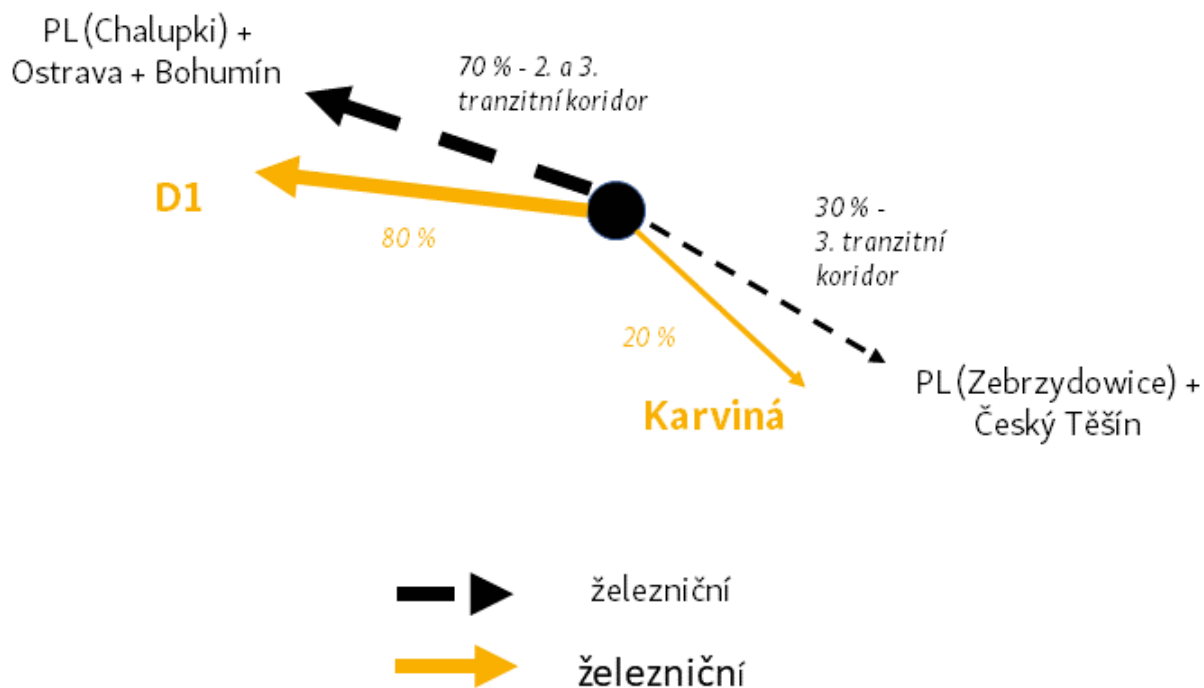
Zdroj: Sčítání dopravy 2020, Metodika dopadů průmyslových zón MPO, 2018, Vlastní výpočty

Vypočteno na základě očekávaného podílu jednotlivých směrů dojíždky plného počtu zaměstnanců ze všech fází realizace (8 798 = 100 %). Je pravděpodobné, že před startem II fáze realizace bude zprovozněn úsek Přeložky I/67

napojení západním směrem na D1 (odtud napojení na mezinárodní dopravu) Tímto směrem je v modelu počítáno s 80 % silniční nákladní dopravy. Sekundárně pak směr Karviná s 20% podílem na zvýšené intenzitě nákladní dopravy. V případě napojení směr D1 se jedná o nárůst o 130 % oproti současnému stavu. Východní napojení směr Karviná je nárůst přibližně dvacetiprocentní.

Železniční doprava počítá s výstavbou železniční vlečky a napojením na oba tranzitní koridory. Model preferuje směr nákladu západním směrem s potenciálními překladišti Bohumín a Ostrava. Podíl tohoto směru je odhadnut na 70 %. Celkově tak tímto směrem lze očekávat nárůst třinácti vlakových souprav. Sekundárním směrem (Český Těšín) pak 6 vlakových souprav.

72.Obrázek: Schéma generované dopravy nákladními automobily a železnicí

Pozn: Přesnější odhad materiálových toků a jejich směry bude stanoven na základě požadavků investora.

139. Modelové výpočty nárůstu intenzity nákladní dopravy

Směr	Využívané komunikace	Odhadovaný nárůst dopravního zatížení nákladními vozidly	Současná intenzita	Nárůst v %
D1	I/67 Bohumínská	1 520	1 167	130.2
Karviná	I/67 Bohumínská	380	1 665	22.8
PL Ostrava, Bohumín	2. a 3. tranzitní koridor	13	146	8.9
PL Český Těšín	3. tranzitní koridor	6	146	4.1

Zdroj: Sčítání dopravy 2020, Metodika dopadů průmyslových zón MPO, 2018, Vlastní výpočty

ad E) Návrh doporučení k mitigaci a konkrétní příklady úpravy dopravní infrastruktury v nejbližším okolí SPP

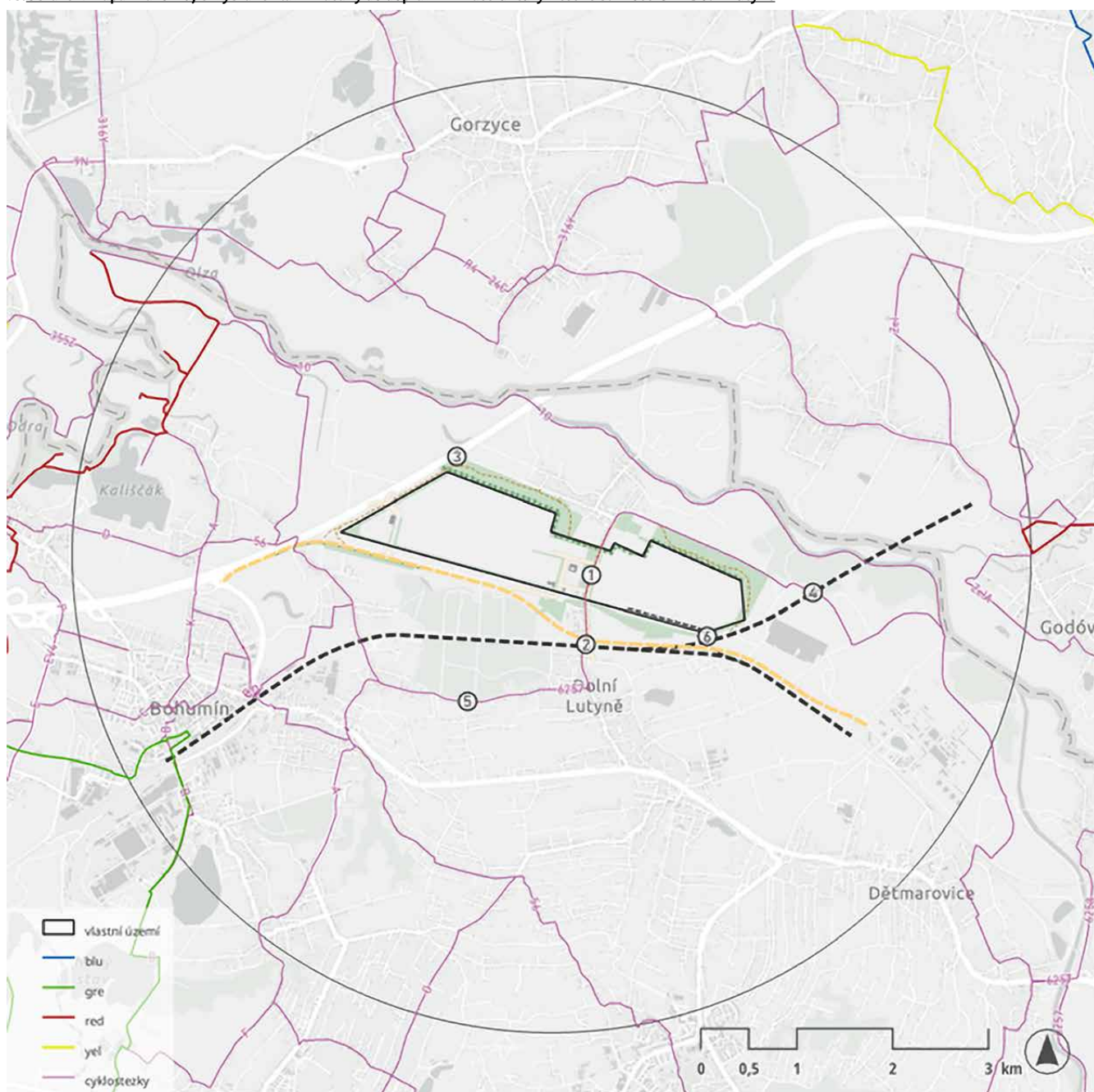
Při definici nároků v nejbližším zázemí bylo přihlédnuto k východiskům vycházejícím z územně analytických podkladů a v současnosti známým informacím o SPP. K místním problémům bylo přihlédnuto pro zamezení zhoršování negativních jevů v území, a byla použita opatření nekonfliktního charakteru s opatřeními navrhovanými dle územně-plánovacích podkladů.

Hlavní typy opatření - realizované v souladu s požadavky na vybudování SPP Dolní Lutyně

- Rekonstrukce úseku Neradská - Min. šířka budoucí komunikace (resp. aleje - volného koridoru pro její realizaci) je 14,5 m dle katastrálních hran (může být upraveno v závislosti na majetkovém vypořádání) a 19,5 m dle vzdálenosti stávajících budov (oba limity zejména v areálu statku Nerad).
- Křížení Neradské s přeložkou I/67 - Zvýšení intenzity dopravy vyvolá nutnost rekonstrukce dopravního přejezdu. Je řešeno v separátním projektu.
- Napojení nové pěší cesty stávajícím dálničním podjezdem a umožnění přístupu severně k Olši - Lze očekávat, že část pěších a cyklistických cest bude vykonána v tomto směru. Západní vedení pěších tras okolo areálu je však nepříznivé kvůli blízkosti dálničního koridoru.
- Koridor VRT - Zanesení potenciálního projektu do území. Šance na zvýšení dopravní dostupnosti. Dle současných rozpracovaných projektů koridor veden územím v estakádě.
- Vedení cyklostezky centrem Dolní Lutyně - Zpřístupnění území nárůstu cyklistické dopravy. Odlehčení stávající I/67 umožní v případě humanizace Bohumínské alternativní vedení centrem Dolní Lutyně.
- Napojení železniční vlečky - Napojení areálu na tranzitní koridory a umožnění železniční nákladní dopravy. Nekoliduje se stávajícími cestami a prostory - její alternativy/dopady budou prověřeny ve studii proveditelnosti).
- Zvýšení špičkového taktu napojení na železnici - Rozšíření možnosti využití veřejné hromadné dopravy. Rozšíření počtu spojů směr Ostrava a Karviná. Přínosem bude modernizované železniční napojení, které zajistí dopravu z lokality strategického průmyslového parku do Ostravy za 15 až 20 minut.
- Nově vzniklá zastávka autobusu pro potřeby zvýšení dostupnosti hromadné dopravy budoucích zaměstnanců - Rozšíření možnosti využití veřejné hromadné dopravy.
- Rekonstrukce komunikace k areálu těžby štěrkopísku na ul. K pískovně

v Dolní Lutyni, ul. K Vrchům, ul. Luční, ul. Zbytecká, ul. K Vodojemu, ul. Orlovská, ul. U Jiřinky - Dopravně vytížené komunikace spojující větší plochy bydlení (rozvojové lokality), areály s dopravou surovin nebo napojení průmyslových areálů. Komunikace nevyhovují svým šířkovým uspořádáním s ohledem na návrhové plochy zejména vymezené pro bydlení. Nové cesty okolo areálu mohou být vedeny jako pěšiny s různými stupni zpevněnosti v rámci nově vzniklé výsadby. Jejich plán prozatím není ve fázi konceptu přesně specifikován, konfigurace a operační parametry SPP však jejich trasování v zásadě nebrání, a budou předmětem generelu cest a krajinářského návrhu opatření SPP.

73.Obrázek: Mapa znázorňující vybrané hlavní zásahy do dopravní infrastruktury v těsné blízkosti SPP Dolní Lutyně

2.5.12 Očekávané dopady na oblast mobility a konektivity

Hodnocení očekávaných dopadů SPP v oblasti mobility a konektivity je založeno na předem stanoveném počtu nových zaměstnanců. Odhadovaná potřeba investora je 7 332 nových pracovních míst, přičemž drtivá většina se bude do zaměstnání dopravovat s využitím automobilové dopravy, případně s využitím vlakového, či autobusového spojení. V souvislosti s přípravou území a samotnou realizací výstavby SPP jsou spojeny také investice do vybudování potřebné dopravní infrastruktury.

140. Tabulka: Klasifikace dopadů SPP na oblast mobility a konektivity (1/2)

Dopad	Popis	Kvantifikace	Významnost
Vyšší intenzita osobní dopravy	V souvislosti s uvažovaným počtem zaměstnanců SPP (až 7 332) dojde k v jádrovém území k navýšení intenzity dopravy. Nejvýznamnější navýšení intenzity bude vedeno v nově vzniklém dálničním přivaděči (pro počáteční fázi) a z nových přivaděčů přeložky I/67.	8 871 os. vozidel/den pro obě etapy	****
Vyšší intenzita nákladní dopravy	Rozvojem dodavatelsko-odběratelských vztahů dojde k navýšení intenzity nákladní dopravy silniční i železniční. Klíčový směr je napojení na D1 u silniční, respektive směr Bohumín v případě železniční dopravy. Přesnější odhad materiálových toků a jejich směry bude stanoven na základě požadavků investora.	1 900 nákladních vozidel/den 19 vlakových souprav/den	**
Potřeba dokončení silničního obchvatu Dolní Lutyně	Bez realizace přeložky silnice I/67 a potřebného navýšení kapacity silniční sítě budou v oblasti Dolní Lutyně a SPP tvořeny dopravní kongescí. Vzhledem k současnému využití (přes 10 tis. automobilů denně) je uvažované navýšení (+ 8 tis osobních a 2 tisíce ostatních automobilů) kritické.	41,6% navýšení počtu osobních vozidel oproti současnému stavu úsek (Dolní Lutyně - Bohumín) +130% navýšení počtu nákladních vozidel oproti současnému stavu úsek (Dolní Lutyně - Bohumín)	*****
Zvýšení využití tranzitní železniční sítě	Součástí projektu SPP je realizace železniční vlečky a její napojení na současný železniční koridor. Dopady projektu SPP a vyšší ekonomická aktivita území povede k posílení intenzity příprav realizace VRT. Přesnější odhad nároků na železniční dopravu nelze stanovit.	NA	***
Modernizace a zkapacitnění silniční infrastruktury v nejbližším okolí SPP	Již v prvotních fázích realizace SPP bude muset být upraven příjezd do zóny do zóny nově zřízeným dálničním sjezdem. V případě pokračující fáze projektu (II. etapa) musí být realizována série úprav dopravní infrastruktury pro zpřístupnění zóny v napojení na přeložku I/67 v celkem třech navržených bodech.	Vytvoření kapacity pro 8 449 automobilů (osobní doprava) novými přivaděči bez kolizí se stávajícím dopravním skeletem	*****
Vyšší poptávka po obslužnosti území hromadnou dopravu	Část zaměstnanců bude pro potřeby dojížděky využívat hromadnou dopravu. Tomu budou přizpůsobeny kapacity a frekvence jednotlivých spojů. Vznikne zastávka pro hromadnou dopravu.	73 vozidel autobusové dopravy (hromadná + svozová)	**
Vyšší poptávka po infrastruktuře cyklistické a pěší dopravy	Část zaměstnanců bude pro potřeby dojížděky využívat cyklistickou dopravu. Rekonstrukce ul. Bohumínské umožní alternativní vedení cyklostezky centrem Dolní Lutyně.	513 zaměstnanců využívajících cyklistickou nebo pěší dopravu do SPP	*
Vyšší počet dojíždějících obyvatel	Dojde ke zvýšení počtu obyvatel dojíždějících do obce Dolní Lutyně. Vyšší počet osob na území obce povede k vyšší konkurenceschopnosti služeb a maloobchodu.	+ 1 406 % nárůst počtu dojíždějících do Dolní Lutyně oproti současnému stavu (za obě etapy)	*****
Zvýšení emisí prašných částic	S navýšením intenzity dopravy dojde k navýšení rozptylu prachových částic.	Denní nárůst + 11 475 kg Co2 v obci Dolní Lutyně Denní nárůst + 710 g PM10 v obci Dolní Lutyně	**
Zvýšení emisí hluku	S vyšší intenzitou dopravy dojde k navýšení hluku v bezprostředním okolí vybraných silničních tahů.	NA	**

Pozn.: významnost dopadu je klasifikována jako negativní/pozitivní. Počet * určuje intenzitu významnosti konkrétního dopadu výstavby SPP do daného území.

***** - negativní, ***** - pozitivní.

Klíčovým faktorem v oblasti dopravy v okolí SPP bude rozhodnutí o realizaci přeložky silnice I/67. Současná dopravní infrastruktura, její kapacita a implicitní limity (především v oblasti obce Dolní Lutyně) nejsou dostatečné pro realizaci projektu. V případě realizace budou muset být již od počátku přijata opatření k rozšíření kapacity silniční sítě především na úsecích I/67 Bohumínská (nárůst +25% osobních vozidel) a III/Rychvaldská (nárůst +43% osobních vozidel). Dopady zvýšení intenzity dopravy na životní prostředí jsou podrobně popsány ve vztahu k existujícím chráněným plochám a obytným oblastem v kapitole Krajina a osídlení.

141. Tabulka: Klasifikace dopadů SPP na oblast mobility a konektivity (2/2)

Dopad	Doporučení k mitigaci/ komentář
Vyšší intenzita osobní dopravy	Zavedení směnného provozu. Oddělení nákladní a osobní dopravy v nejbližším okolí SPP. Vybudovat nové křižovatkové napojení - alespoň dvě křižovatky umožňující rozpad dopravy do více směrů.
Vyšší intenzita nákladní dopravy	Motivace investora k vyššímu podílu využití železniční dopravy na celkovém přepravním podílu. Zajištění možnosti využití navýšení kapacity 2. a 3. dopravního koridoru o 10 %. Konkrétní doporučení nelze blíže určit, nejsou známy parametry požadavků investora ani materiálové toky.
Potřeba dokončení silničního obchvatu Dolní Lutyně	ŘSD realizuje dopravní přeložku I/67 souběžně s realizací SPP. Zanesení modelu dopadů dopravy SPP Dolní Lutyně do projektové dokumentace liniové stavby.
Zvýšení využití tranzitní železniční sítě	Vytvoření dostatečné kapacity koridoru Lutyně - Bohumín pro materiálovou dopravu. Zajištění možnosti využití navýšení kapacity 2 a 3. dopravního koridoru o 10 %.
Modernizace a zkapacitnění silniční infrastruktury v nejbližším okolí SPP	Krajský úřad ve spolupráci s obcí Dolní Lutyně realizuje navrženou dopravní infrastrukturu v nejbližším okolí SPP.
Vyšší poptávka po obslužnosti území hromadnou dopravou	Rozšíření infrastruktury pro hromadnou dopravu. Vytvoření systému svozu zaměstnanců. Investor ve spolupráci s ODIS zajistí dostatečnou kapacitu a vyšší intenzitu spojů hromadné dopravy.
Vyšší poptávka po infrastruktuře cyklistické a pěší dopravy	Rozšíření sítě cyklostezek. Motivace zaměstnanců k využití alternativních druhů dopravy.
Vyšší počet dojíždějících obyvatel	Posílení kapacit služeb a maloobchodu dostupných přímo v obci - viz kapitola občanská vybavenost, bydlení a vzdělávání.
Zvýšení emisí prašných částic	Rozptyl omezen krajinnými opatřeními - výstavba ochranného valu, výsadba dřevin. Dostavba bloků zástavby s převážně nebytovými funkcemi (administrativa, obchod, služby, sport apod.).
Zvýšení emisí hluku	Instalace zpomalovacích prvků dopravy správou silnic a obecním úřadem. Vytvoření zóny 30 po konzultaci s policií ČR. Motivace zaměstnanců k využití alternativních druhů dopravy.

Krajina a osídlení

Zatímco v předchozích kapitolách byly posuzovány zejména demografické a sociální parametry (bydlení, zaměstnanost, vybavenost), následující část se zaměřuje na převážně fyzický projev v lokalitě a dopady s ním spojené.

Důvodem k přípravě území jako strategického podnikatelského parku (dále též SPP) je podpora a urychlení přechodu na udržitelný způsob výroby, ukládání a spotřeby elektřiny v rámci různých průmyslových odvětví. Cílem je vyrábět kvalitní, cenově konkurenceschopné bateriové články v udržitelném výrobním procesu s minimálním dopadem na životní prostředí. Produkce bude návazná na existující dodavatelské řetězce a povede ke vzniku nových či rozvoji stávajících podniků dodávajících suroviny, polotovary či navázané podpůrné služby.

Současná potenciální plošná kapacita areálu umožňuje umístění zařízení na výrobu lithium-iontových baterií o ekvivalentní kapacitě přes 100GWh ročně. Přesné parametry budoucího využití a bilance či metabolismus výrobního procesu však prozatím není znám a bude upřesňován v navazujících fázích projektu.

Lokální dopady prostorového charakteru by rovněž měly být posuzovány a konfrontovány s přínosy rozvoje zařízení nadregionálního a celostátního významu. Ekonomická transformace státu ve prospěch podniků s vyšší přidanou hodnotou a na vrchu současného technologického vývoje je dlouhodobým strategickým cílem, materializovaným v obdobných projektech příprav a konverzí územních rezerv v moderní podnikatelské parky. Zároveň se jejich lokalizací míří ke zvýšení konkurenceschopnosti regionů, prioritně těch kategorizovaných jako strukturálně poškozené regiony.

Důvodem pro umístění parku je mimo potenciál pro zvýšení místní ekonomické konkurenceschopnosti i velice kvalitní technická a dopravní infrastruktura, vysoká hustota stávajícího osídlení (zvyšující celkovou socioekonomickou resilienci) a nízká predikovaná míra dopadů na stávající biosféru a biodiverzitu, podobu a hodnotu kulturní krajiny a další kritické limity využití území.

Projekt vytvoření strategického podnikatelského parku v Dolní Lutyni zahrnuje přípravu relativně rozsáhlého areálu o rozloze 278 ha, z něhož se předpokládá (dle současně zpracovaného konceptu) zastavěná plocha celkem cca 95 ha. V současnosti se na této ploše nachází 245 ha orné půdy

a 21,5 ha hospodářského lesa, doplněné zpevněnými cestami, travními porosty a ostatními plochami.

Podílově se vlastní území záměru nachází v ZSJ (základních sídelních jednotkách) ze 100 % v Dolní Lutyni a 0 % Věřňovicích.

Ačkoli se vlastní území nachází ze 100 % v administrativním perimetru jedné obce, přímé dopady realizace musí být posuzovány v interakčním území (perimetru 5 km, převzatého dle základní meze viditelnosti prvků v krajině a vnímaného sousedství) a širším územím dojezdové isochrony, ovlivněném zejména socioekonomicky (viz kapitola Lidé a život).

74.Obrázek: Vymezení území záměru v ortofotomapě

Výstavba a provoz rozsáhlých průmyslových areálů zaměřených na moderní způsoby produkce obvykle zahrnuje zvýšenou spotřebu energie a chemikálií, což může vést k významné produkci odpadu. V rámci evropských projektů je standardem zavádění pokročilých technologií pro čištění a recyklaci, aby se minimalizovaly negativní dopady na životní prostředí.

Výroba baterií, zejména lithium-iontových, je spojena s významnými environmentálními výzvami, nicméně moderní výrobní postupy v Evropě zahrnují technologie pro monitorování a mitigaci emisí do ovzduší, půdy a vody. Výroba baterií v dosud realizovaných projektech v evropském kontextu nezpůsobila environmentálně a hygienicky významnou emisní produkci. V podobných provozech (viz část Referenční projekty) jsou lokální emise do ovzduší, půdy a vody v průběhu provozu důkladně monitorovány a technologicky zcela eliminovány, nebo významně mitigovány.

Dopravní zátěž pro pohyb zboží na vstupu i výstupu by měla být díky příznivé pozici stávajícího železničního koridoru alokována zejména na železniční dopravu, v projektech srovnatelných měřítek (a při scénáři uskutečněné realizace všech etap) se odhaduje na 8 denních pohybů vlaků (4 příjezdy

a 4 odjezdy za 24 h). Tento přepravní objem je vzhledem k charakteru nákladu srovnatelný s cca 300 pohyby nákladních vozidel na den. Přesnou dopravní bilanci ve fázi konceptu není možné odhadnout, byla interpolována z referenčních projektů. Příjezd a pohyb osob, zaměstnanců a návštěvníků areálu bude umožněn díky příznivé blízké pozici železniční zastávky Dolní Lutyně, přímo napojené na hlavní populační centra Ostravské aglomerace, individuálně prostřednictvím osobních vozidel, případně doplněných hromadnou autobusovou dopravou organizovaných operátorem areálu.

Napojení dopravní infrastruktury na stávající skelet a efektivní modální distribuce jsou klíčová pro minimalizaci negativních dopadů s dopravou spojených, prašnosti a hluku. Pro snížení nepříznivých efektů aktivní dopravy i dopravy v klidu by měla mít v návrhu a operativě přednost (hromadná) železniční doprava, následovaná hromadnou silniční dopravou, doplňovaná silniční individuální dopravou.

Výstavba souboru rozsáhlých výrobních hal (maximální rozměry spojitých budov jsou v areálech tohoto typu 700x250 m, výšky hlavních budov jsou předpokládány na 20-22 m) má potenciál výrazně změnit podobu krajiny (viz dále). Vizuální dopady budou zmírněny architektonickou integrací a zavedením zelených ploch vč. terénních úprav.

Přeměna orné půdy na průmyslovou plochu povede k výraznému úbytku nepevných a vsakovatelých ploch. Stávající území se nachází v záplavové oblasti, a proto bude v rámci přípravy území realizována sada protipovodňových opatření pro ochranu vymezeného území. Dle dosavadních matematických modelů tato opatření negativně neovlivňují zóny rozlivu v okolních sídlech; dodatečná ochrana sídel nad rámec SPP je předmětem jednání a dalších návrhů. Zemědělská půda v současném režimu nemá významnou funkci jako přirozený habitat, což omezuje konečný dopad na místní biologickou rozmanitost. Zachování a rozšíření zelených pásů, náhradních výsadeb a biokoridorů může pomoci výrazně zmírnit negativní dopady. Díky náhradní výsadbě a realizaci izolačních pásů (lesoparku), koordinovaných s protipovodňovými opatřeními (terénní změny a úpravy porostu) je celková bilance výměry lesních ploch pozitivní.

Projekt vyžaduje napojení a lokální posílení vedení stávající infrastruktury včetně energetických zdrojů, železniční vlečky a pozemních komunikací. Dále budou přítomna vedení řadů méně fyzicky výrazných, tzn. vodovod, odtok přečištěné vody, plynovod a vedení slaboproudu. Vzhledem k blízkosti těchto sítí ve stávajícím stavu areál nevyžaduje vedení dlouhých napojení a využívá velice příznivé infrastrukturalní vybavenosti, zejména reprezentované koridorem D1, koridorem elektrifikované železnice a přiřazených vedení elektrárny Dětmárovice.

Dalším faktorem pro volbu území byla mj. dostupnost obnovitelných zdrojů energie pro minimalizaci uhlíkové stopy provozu a schopnost lokální produkce obnovitelných zdrojů energie, zejména prostřednictvím FVE (viz též část Ekosystémové služby).

Jak je z úvodu do záměru výše zřejmé, celkové hodnocení dopadů na krajinu zahrnuje holistické posouzení environmentálních, ekonomických a sociálních aspektů, aby byla zajištěna udržitelnost záměru (zde zejména v lokálním měřítku, globální efekty transformace na zelenou ekonomiku a iniciativa rozšiřování kapacit bateriových úložišť je předmětem výzkumu

a diskuze přesahující rozsah této analýzy) a minimalizace negativních vlivů na okolní prostředí a komunitu. Pro účely tohoto zadání je vlastní posouzení strukturováno na několik bloků:

- Strategické posouzení vhodnosti lokality
- Referenční projekty k analýze krajiny a osídlení
- Základní situace (polohopis) nulového a realizačního scénáře
- Obecný popis území v relevantních systémových vrstvách
- Základní popis krajinných parametrů
- Prvky a jevy územně-analytických podkladů
- Vzdálenostní a překryvná analýza
- Analýza viditelnosti
- Dopady na prvky ochrany přírody a krajiny
- Dostupnost, prostupnost a veřejný prostor
- Ekosystémové služby

75.Obrázek: Schéma zemního pokryvu interakčního pásma vymezeného území

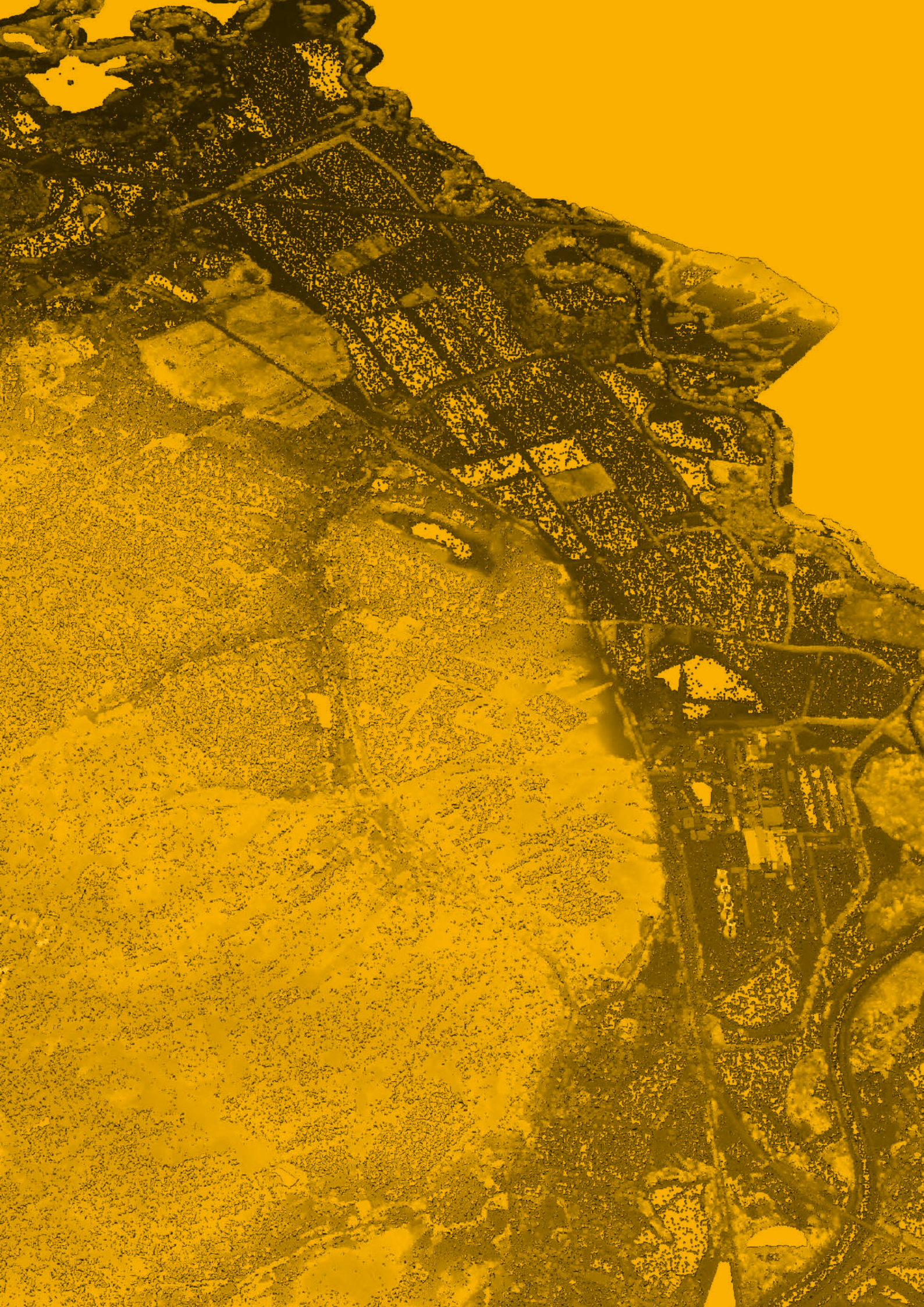
3.1 Souhrn předpokládaných dopadů na sídla a krajinu

142. Tabulka: Předpokládané přínosy a dopady kvalitativních změn dle cílových skupin obyvatel a klíčových aktérů v území

Kategorie	Dopady a přínosy
Vizuální dopady a kulturní služby krajiny	- Místní charakter orné půdy v nivní krajině, horizontální estetika širokých lánů dělených polními cestami a stromořadími bude velmi výrazně ovlivněna realizací záměru; krajinný ráz zde však není předmětem zvláštní ochrany, je pouze evidován jako krajinná oblast se specifickými rysy v rámci platných zásad územního rozvoje. - Specifické rysy dle ZÚR: - Meandrující toky Olše a Petrůvky s doprovodnými porosty nivy a zbytky slepých ramen (nejsou záměrem ohroženy) - Vizuálně otevřené plochy velkého měřítka mezi Lutyňkou a Olší, drobnější struktura krajiny na pravém břehu Olše při toku Petrovky (jsou záměrem ohroženy). - Výrazné antropogenní prvky - dominantní areál elektrárny Dětmárovice (těsně za hranicí této specifické krajiny) a těleso dálnice D1 (jsou návrhem podpořeny). - Zástavba bude mít znatelný dopad na charakter dosud nezastavěné nivní zemědělské krajiny, která je jedním z pojmenovaných prvků místní specifické krajiny. - Záměr vizuálně nekoliduje s dalším evidovaným krajinným rysem a to výraznými antropogenními komponenty v území a emblematickými prvky industriální aglomerace (elektrárna Dětmárovice, koridor D1, koridor železnice). - Vůči obydleným lokalitám jsou vizuální dopady kompenzovány krajinnými opatřeními – ochranným valem včetně lesního/lesoparkového porostu.
Přístupnost a prostupnost krajiny	- Rekonstrukce spojení Věřňovice a Dolní Lutyně (Neradská) zlepší stávající standard komunikace, s důrazem na bezpečnost a prostupnost bezmotorové dopravy a lepší integraci sídel. - Rekonstruovaná ulice Neradská bude probíhat souvisle zastavěným územím s lokální městskou zelení (stromořadí, svlaky, zelené pásy), potenciálem nabídky služeb (centrální objekt SPP) a vyšší mírou sociální kontroly. - Odstranění 5,1 km obslužných cest mezi lány stávající nivní zemědělské půdy bude pro pěší, cyklistickou dopravu a mikromobilitu nahrazeno alternativními spoji v okolí areálu a v rámci rekonstrukce Neradské. - Přístupnost přírodních památek a chráněných lokalit z obydlených lokalit v území zůstává nezměněna. - Dopady realizací přeložky I/67 a koridoru vysokorychlostní železnice jsou řešeny v dotyčných projektech v koordinaci se záměrem vymezení SPP. - Zlepšení prostupnosti krajiny pro živočichy a zvýšení resilience - oprava biokoridorů, propojení částí přírodních památek souvislými krajinnými prvky (náhradní výsadbou, zřízením lesoparku). Revitalizace, oprava a dodatečná výsadba současně dysfunkčního koridoru NRBK 98 povede ke zvýšení ekosystémové prostupnosti a potenciálu biodiverzity v území. - Předpokládáno zvýšení konektivity a taktu veřejné dopravy vyvolané poptávkou významného zaměstnavatele. - Bez významných negativních dopadů - očekáváme zvýšení komfortu a bezpečnější prostupnost pro bezmotorovou dopravu.
Dopady emisní produkce - ovzduší	- Přísné emisní požadavky na provoz a typologie výroby minimalizují potenciální emisní stopu v ovzduší. - Metabolismus areálu není významným producentem emisí, mitigace negativních dopadů bude zaměřena hlavně na izolaci manipulace s potenciálně nebezpečnými látkami a prevenci havárií. - V moderních areálech tohoto typu jsou obvykle instalovány pokročilé systémy na kontrolu a filtraci emisí, které minimalizují vypouštění znečišťujících látek do ovzduší. Technologie jako scrubbery a filtrační systémy jsou běžné pro snížení emisí těkavých sloučenin, kovových a nekovových prachových částic a čpavku. Marginální část těchto látek bude i přes filtrační proces vypouštěna do ovzduší ze střešních ventilačních systémů, v podlimitních množstvích (dle platných hygienických a environmentálních standardů) v řádech jednotek mg/m³. - Systémy chlazení budou vypouštět vodní páru, objem je v této fázi návrhu neznámý. - Dopady na ovzduší jsou očekávány zejména sekundární, vzniklé generovanou automobilovou dopravou v území a blízkém okolí. Většina předpokládané zátěže bude způsobena zejména trasou koridoru přeložky I/67 a tranzitem.
Dopady emisní produkce - hluk	- Některá zařízení pro zpracování materiálu jsou velmi hlučná; veškerá tato výroba bude probíhat v interiéru, čímž se omezí šíření hluku. V případě prokázaného dopadu v podrobnějších fázích návrhu a potřeby budou přijata opatření ke snížení hluku z větrání a odsávání. - Příspěvek činnosti k hladině hluku v okolí se předpokládá ve dne i v noci nižší pod platnými hlukovými limity. - V obytných oblastech v blízkosti operace areálu bude hluk ze zařízení slyšitelný, i když budou splněny hygienické hlukové limity - zejména v případě, kdy jsou jinak hlukové podmínky vnímány jako tiché, například za bezvětrných nocí s malým nebo žádným provozem.

Kategorie	Dopady a přínosy
Dopady emisní produkce - odpad, terén a voda	- Nakládání s odpady spočívá ve standardní hierarchii metod - minimalizace, opětovné použití, recyklace, energetické využití, skládkování. Předpokládá se že velká část kovů a vstupních materiálů a recyklována na místě. Další odpad bude likvidován v souladu s platnými předpisy. Dočasně přítomné odpady budou bezpečně skladovány vč. přítomných opatření proti požáru. - Vznikající nebezpečný odpad by měl být v běžném provozu nulový, v tomto typu výroby vzniká pouze při mimořádnostech a provozních poruchách. - V procesu výroby je zapotřebí nepřetržitá cirkulace vody, zejména pro technologické procesy a chlazení. Areál bude vybaven uzavřeným okruhem a vlastním zařízením na čištění odpadních vod. Přečištěná voda bude vedena do receptoru řeky Olše, pod zemí vedeným potrubím o délce cca 2 km. Parametry přečištěné vody (koncentrace látek, objem, teplota) budou splňovat platné normy pro ochranu životního prostředí, s důrazem na přítomnost chráněného území a ochranu říčního biotopu.
Ekologická stabilita v území	- Zvýšení stávajících ploch (22 ha) hospodářského lesa v území na cca 35 ploch lesů a lesoparků, alokovaných zejména mezi plánovaným SPP a zastavěnou částí sídla Věřňovice. Náhradní výsadba je navrhována se sekundární funkcí izolace, nabídky rekreace, zvýšení biodiverzity a retence vody v krajině (viz též hydrologické parametry). - Interakční území je v současném stavu vysoce urbanizované, očekáváno zlepšení koeficientu ekologické stability novou výsadbou a zlepšení propustnosti opravou dysfunkčních biokoridorů. - Zvýšení koeficientu ekologické stability dotčeného území (metodika a validita indikátoru viz hlavní část) z 0,128 na 0,449. Z hlediska vyhodnocení ekologické stability má orná půda stejné vlastnosti jako zastavěné území, ke zvýšení tedy dojde zejména zvýšením bilance lesních ploch.
Hydrologické parametry a retence vody v území	- Realizace záměru je částečně podmíněna dokončením protipovodňové ochrany Věřňovic a vlastního území. Plochy dedikované pro náhradní výsadbu a další krajinná opatření by měla obsahovat prvky pro zvýšení retence vody v krajině a prevence jejího vysychání. - Protipovodňová opatření jsou zpracovávána a vyhodnocována v oddělené části přípravy. Současně se v evidovaném území ohroženém záplavami nachází 63 obytných objektů ve Věřňovicích, nicméně skutečný rozsah rozlivového území je v procesu revize dle hydrologických modelů. - Lány stávající orné půdy jsou odděleny strouhami a odvodňovacími kanály, které budou v rámci terénních úprav odstraněny (cca 9 km celkové délky bude ovlivněno či přímo odstraněno). Tyto příkopy s mokřadní vegetací budou částečně nahrazeny cca 8 km nových kanálů v okolí areálu v rámci kompenzačních opatření a dalších cca 7,5 ha mokřadních ploch.
Chráněná území a jejich předměty ochrany	- Nebyly zjištěny relevantní dopady na zvláště chráněná území a jejich předměty ochrany (ledňáček říční, bukáček malý, slavík modráček střeoevropský, páchník hnědý, kuňka žlutobříchá). Habitat, zdroje potravy, rozmnožovací místa a migrační cesty nejsou degradovány. - Není snížena celková vzdálenost ZCHÚ od současně zastavěných ploch. Dopravní linie podmiňující výstavbu SPP nesnižují vzdálenost ZCHÚ od stávajících koridorů. - Emise (vodní, vzdušné a hlukové) budou v maximální míře izolovány v rámci areálu a jejich budov. - Venkovní osvětlení nebude významně zvyšovat světelný smog za předpokladu dodržení nízkého koeficientu ULR (upwards light ratio - bude specifikováno v dalších fázích návrhu). - Migrační cesty budou posíleny opravou NRBK 98. Náhradní výsadba nově propojí nespojitě části PP Niva Olše - Věřňovice plochami zeleně.
Produkční služby krajiny	- V operačním území areálu bude odstraněno cca 22 ha hospodářských smíšených lesů s cca 80 % zakmeněním. Nejsou evidovány jako významné prvky a neobsahují památné stromy. - Celkově 245 ha orné půdy (18% stávající výměry orné půdy ve správním území Dolní Lutyně) bude odstraněno realizací areálu. - V území převažující orná půda bude vyňata ze zemědělského půdního fondu a na základě Zákona o ochraně ZPF a platných vyhlášek.

Kategorie	Dopady a přínosy
Územně-plánovací kontext	• Celkový rozsah zastavěného území obce bude zvýšen o agregovaný polygon zastavěné plochy SPP. Obec tím výrazně nezhoršuje svou celkovou environmentální stopu (území je již nyní vysoce urbanizované a celková ekologická stabilita bude zvýšena náhradní výsadbou a zlepšení ekosystémové propustnosti), nicméně přichází o část nezastavěných rezerv pro rozvoj. Celkový podíl zástavby ve správním území obce Dolní Lutyně bude zvýšen z 22 % na 31 %. • Reálné dopady provozu dle dosavadního návrhu nemají vliv na lokální znečištění ovzduší, vody, zvýšenou emisi hluku. Celkových 87 % rozlohy MSK je v dosahu do 1 km od obydlených domů. Pokud bychom uvažovali pouze zbývajících 13 % rozlohy pro umístění SPP, tyto plochy jsou zpravidla pahorkatiny - pouze 2 % výměry MSK jsou poté relativně rovinaté a vhodné pro umístění rozvojového záměru. Žádné z těchto ploch však nemají srovnatelné napojení na infrastrukturu, a jsou z definice (vzdálenost od osídlení) soustředěných lokalitách. • Bude vytvořena základní nabídka služeb, stravování, či dovážkových zařízení v a v blízkosti centrálního objektu SPP s částečně veřejným přístupem, vyšší frekvence pohybu kupní síly zaměstnanců jako potenciál pro místní malé podnikání. • Celá interakční oblast Ostravské pánve bude předmětem výrazných změn ve krátkodobém a střednědobém horizontu. Mezi nejvýznamnějšími je koridor přeložky I/67 a koridor vysokorychlostní železnice. • Statek Nerad a jeho areál (vč. několika obydlených staveb) bude efektivně odříznut dalšími dopravními záměry, a v kombinaci s blízkostí ke komunikacím se zvýšenou předpokládanou mírou zátěže dojde ke zhoršení pobytové atraktivity. Ztrátou velké části obdělávané půdy ztrácí statek Nerad svou původní roli - hrozí další degradace území. Je nutné nastavit jeho budoucí roli a plán v koordinaci s obcí pro zamezení vzniku brownfieldové lokality.
Historická stopa a kulturní služby krajiny	• Realizace je podmíněna odstraněním 5 meziválečných objektů lehkého opevnění. Objekty nejsou předmětem zvláštní ochrany. • Nemovité kulturní památky, památkové zóny či rezervace nejsou realizací záměru SPP ovlivněny. • Ztráta charakteru části nivní zemědělské půdy je popsána výše ve vizuálních dopadech
Regulační služby krajiny	• Stávající orná půda v území přispívá k efektu lokálního přehřívání, které je možné mitigovat technologickými opatřeními v rámci dalších fází návrhu. • Kvalita vzduchu bude marginálně zlepšena absorpční funkcí nové výsadby dřevin v bilanci převyšující současný stav. • Větrná mikroklimatologie nebyla vyhodnocována, budovy nemají dostatečnou výšku pro znatelný efekt a návrh je v raných fázích specifikace tvaru a usazení budov. • Hydrologie a vodní poměry v území jsou specifikovány v návazných částech projektu. Likvidace dešťové vody a její retence bude probíhat v rámci areálu. Projekt by měl technologickými opatřeními zamezit zhoršení hydrologických poměrů v území.

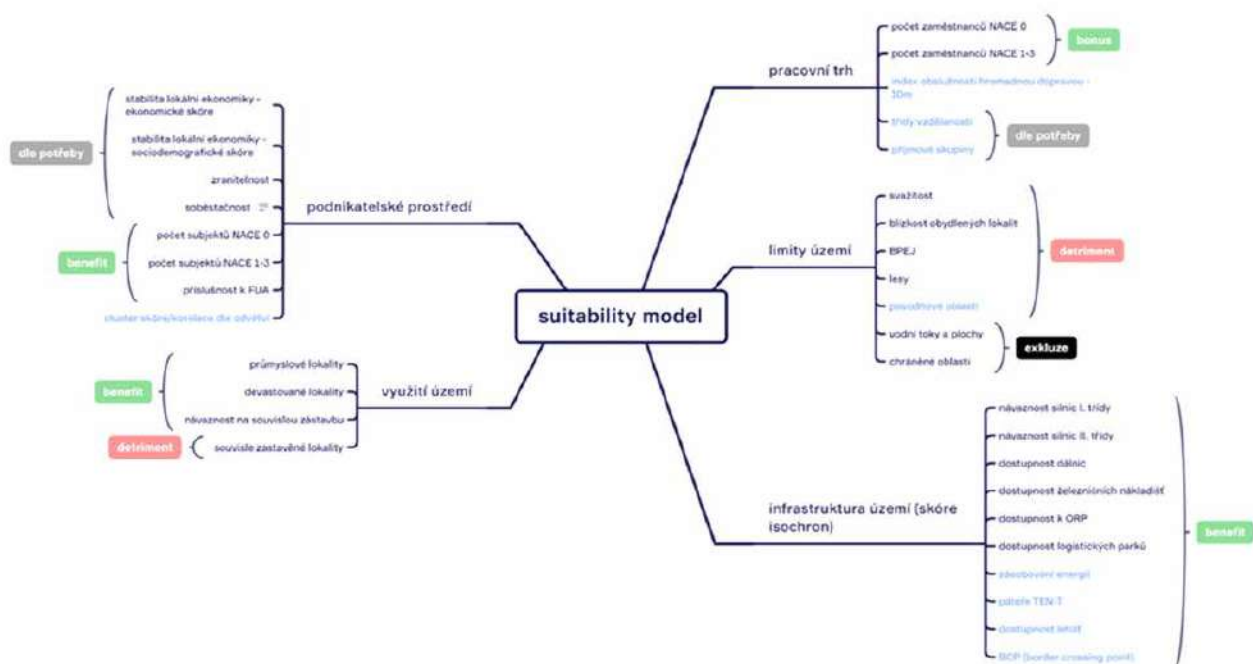
3.2. Strategické posouzení vhodnosti lokality

Tato kapitola představuje výsledek multikriteriální analýzy zaměřené na strategické posouzení globální vhodnosti lokality pro umístění podnikatelských záměrů, aplikovaná na zájmové území.

Analýza staví na základě projektu Pasportizace podnikatelského prostředí (dále též PPP) a využívá rozsáhlý soubor dat, včetně informací poskytovaných agenturou CzechInvest (CI), které zahrnují databázi investičních příležitostí a další relevantní zdroje.

Cílem tohoto projektu bylo propojit a obohatit dostupné informace s geoinformačními a lokalizovanými daty, zahrnujícími faktory jako urbánní struktury, ekonomický kontext, limity využití území, dostupnost infrastruktury, krajinné prvky a dojížděkové vztahy. Vzhledem k průzkumné povaze projektu nebyla před jeho zahájením známa dostupnost, kvalita a kombinovatelnost dat, a tak byla metodika postupně laděna, aby co nejlépe odpovídala současnému stavu a potřebám rozvoje podnikatelského prostředí.

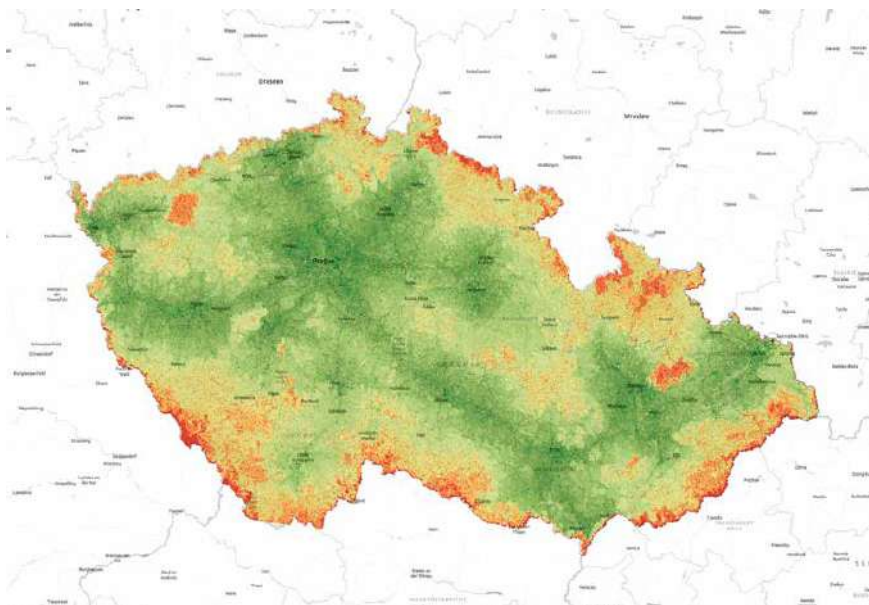
76. Obrázek: schéma vstupů a hierarchie multikriteriální analýzy PPP

V rámci projektu byla provedena podrobná rešerše zahraničních a akademických modelů, aby bylo možné vybrat a přizpůsobit řešení, které nejlépe odpovídá výzvam v oblasti rozvoje a umístování investičních projektů. Během analýzy byly eliminovány méně významné faktory a zjednodušena kritéria s cílem zajistit přehlednost a transparentnost výsledků.

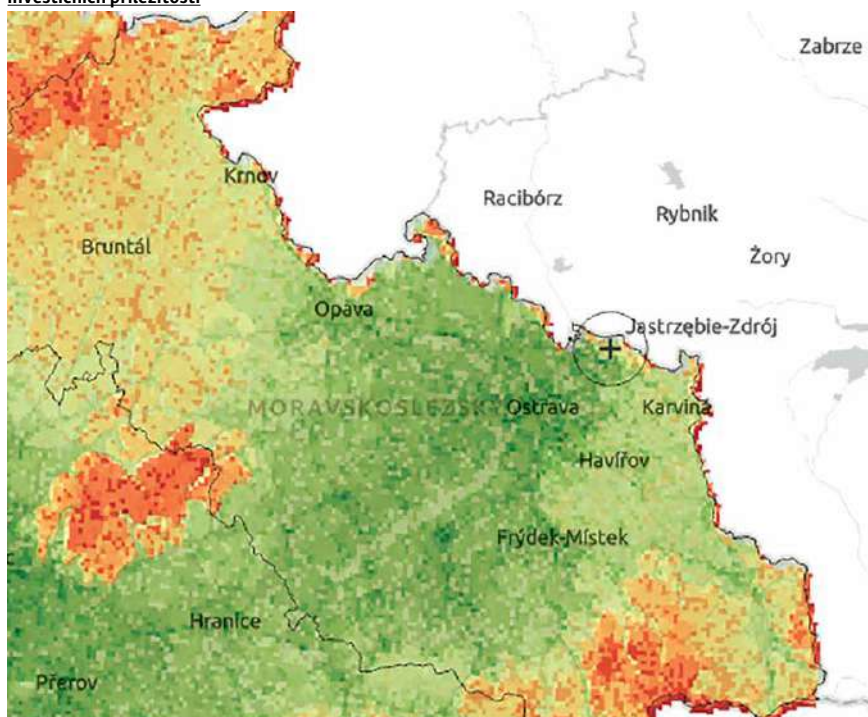
» Vysoká míra urbanizace přináší příležitost díky infrastrukturální vybavenosti a pracovnímu trhu

77.Obrázek: globální vyhodnocení sady kritérií pro umísťování strategických průmyslových parků a velkých investičních příležitostí

Výsledkem je jednotný rámec, který zahrnuje celorepublikové datasety různé úrovně detailu a umožňuje jejich efektivní využití při rozhodování o vhodnosti lokalit pro podnikatelské záměry. Tato kapitola proto poskytuje detailní přehled metodiky, analýzy a závěrů, které byly dosaženy v průběhu zpracování této multikriteriální analýzy.

78.Obrázek: detail vyhodnocení sady kritérií pro umísťování strategických průmyslových parků a velkých investičních příležitostí

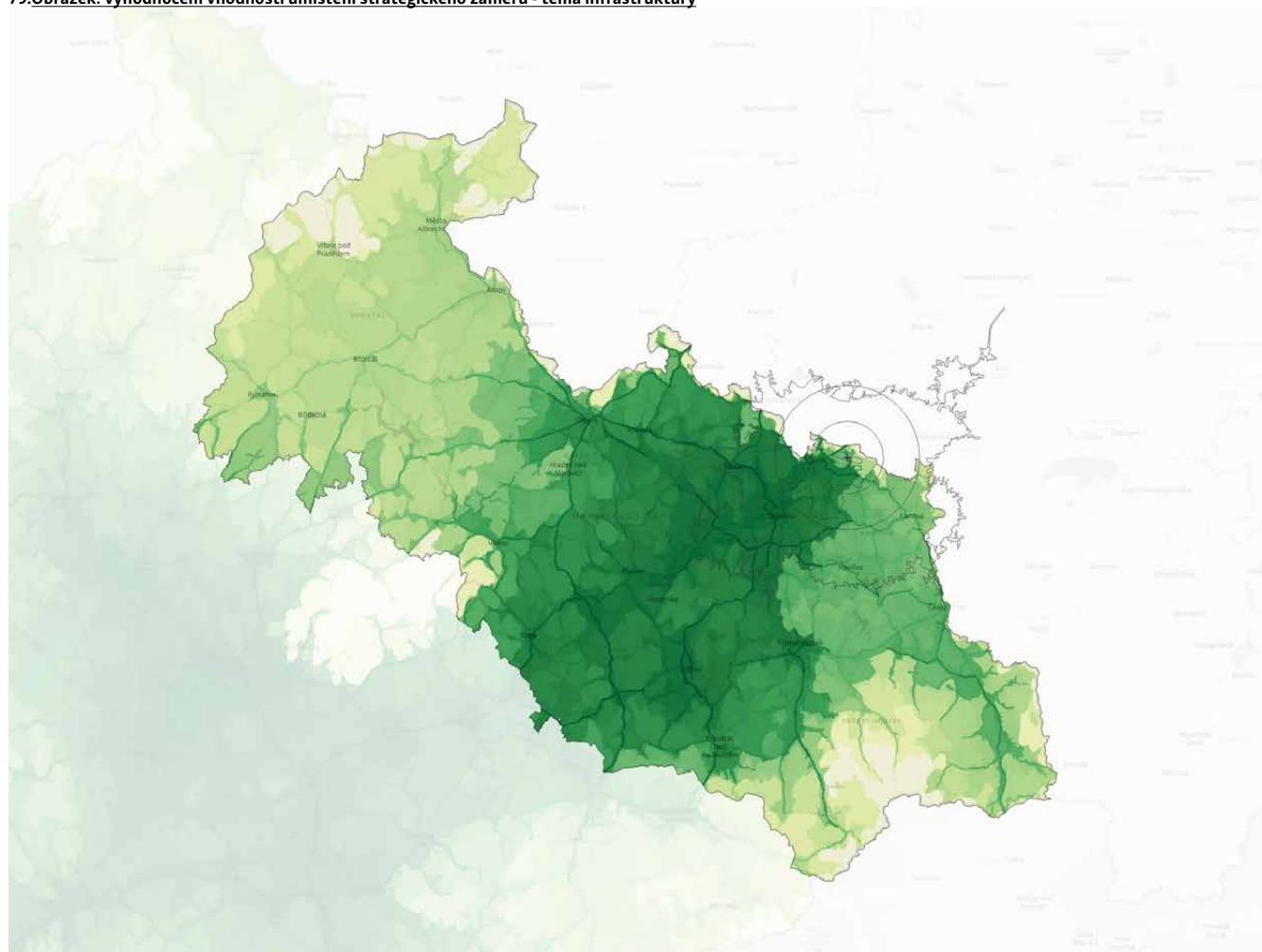
Základní témata/sady indikátorů s hrubým popisem metody jsou rozčleněna v sekcích dále.

3.2.1 Infrastruktura

Infrastrukturní vybavenost lokality je špičková díky zasazení do stávajícího aglomeračního celku, orientovaného na průmysl a energetiku.

Přítomnost dálnice a blízkých nájezdů, elektrifikovaného železničního koridoru a návaznost na další silnice 1. třídy, společně s Ostravským letištěm nabízí velice příznivé podmínky pro umístění průmyslového parku. Vodní doprava jako jediná z významných módů dopravy není zastoupena, projekt a režim provozu však na tento způsob dopravy nejsou vázány.

79.Obrázek: vyhodnocení vhodnosti umístění strategického záměru - téma infrastruktury

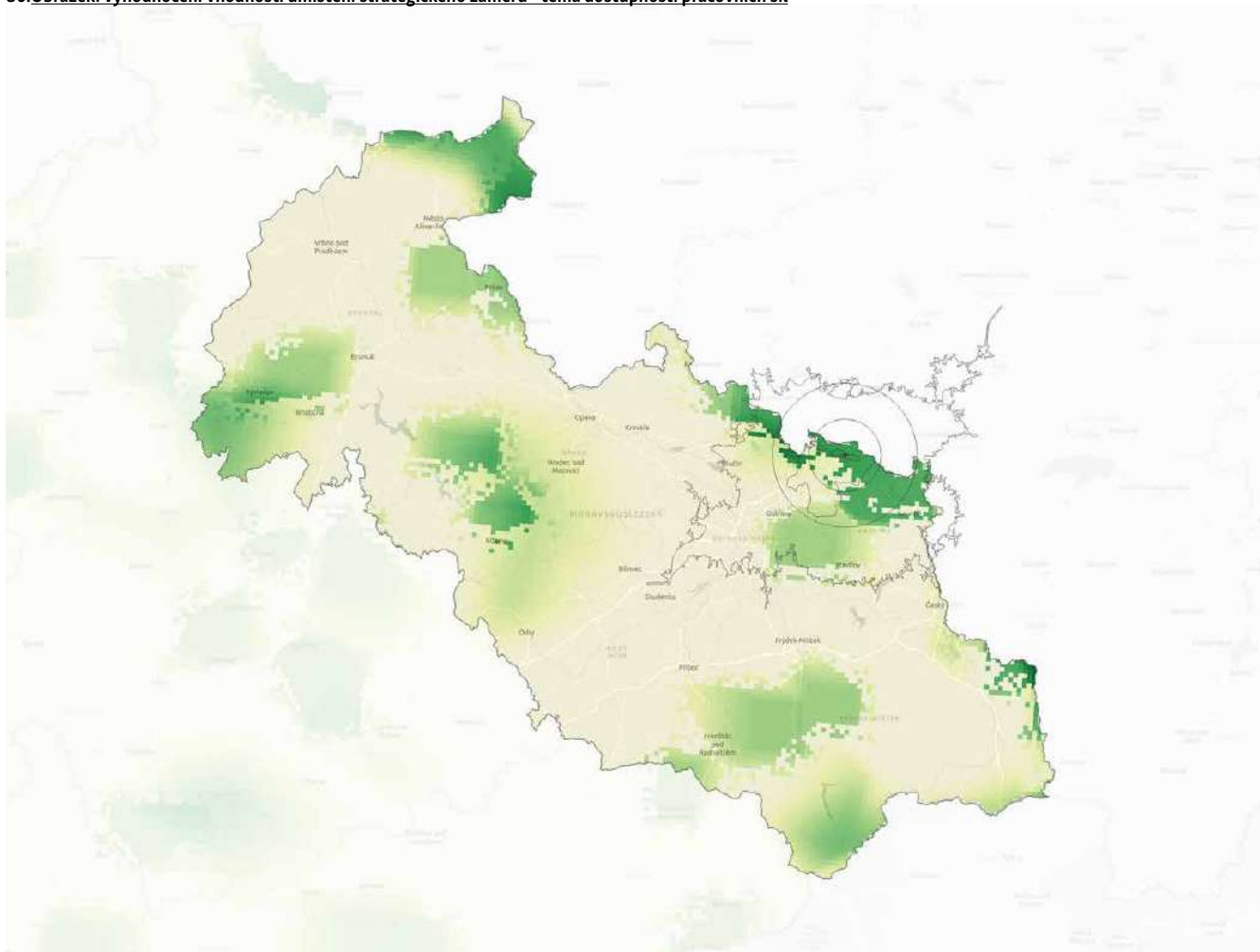
3.2.2 Dostupnost pracovních sil v průmyslu

Kombinací dat o stávajících počtech zaměstnanců dle průmyslových odvětví, údajů o obcích z hlediska zastoupené demografie, tříd vzdělanosti a ekonomické aktivity, doplněné o údaje ze statistik ministerstva financí a ministerstva práce a sociálních věcí, byl vytvořen syntetický model relativní dostupnosti pracovních sil. Model má úskalí v absenci dat o zaměstnancích v zahraničí či ekonomicky aktivních osobách ze zahraničí dojíždějících. Zároveň vznikají diskrepance v obcích sousedících s hranicemi ČR, tzn. potenciálně i v zájmovém a interakčním území.

Výše popsanou metodou vznikl gradient, kde je předpokládána vyšší relativní dostupnost pracovních sil v daném oboru (zde filtrovaném na NACE C.x*), model však nebere v potaz samotnou ochotu zaměstnanců k mobilitě na pracovním trhu, konkurenceschopnost místních mezd či náhlé idiosynkratické jevy, jako je zánik významného zaměstnavatele v oblasti.

Území je, jako jeden ze strukturálně poškozených regionů souvisejících s ekonomickou transformací, vhodné pro umístění průmyslu s vysokou přidanou hodnotou využívající kvalifikaci lokálních obyvatel či obyvatel v dostupné isochroně.

80. Obrázek: vyhodnocení vhodnosti umístění strategického záměru - téma dostupnosti pracovních sil

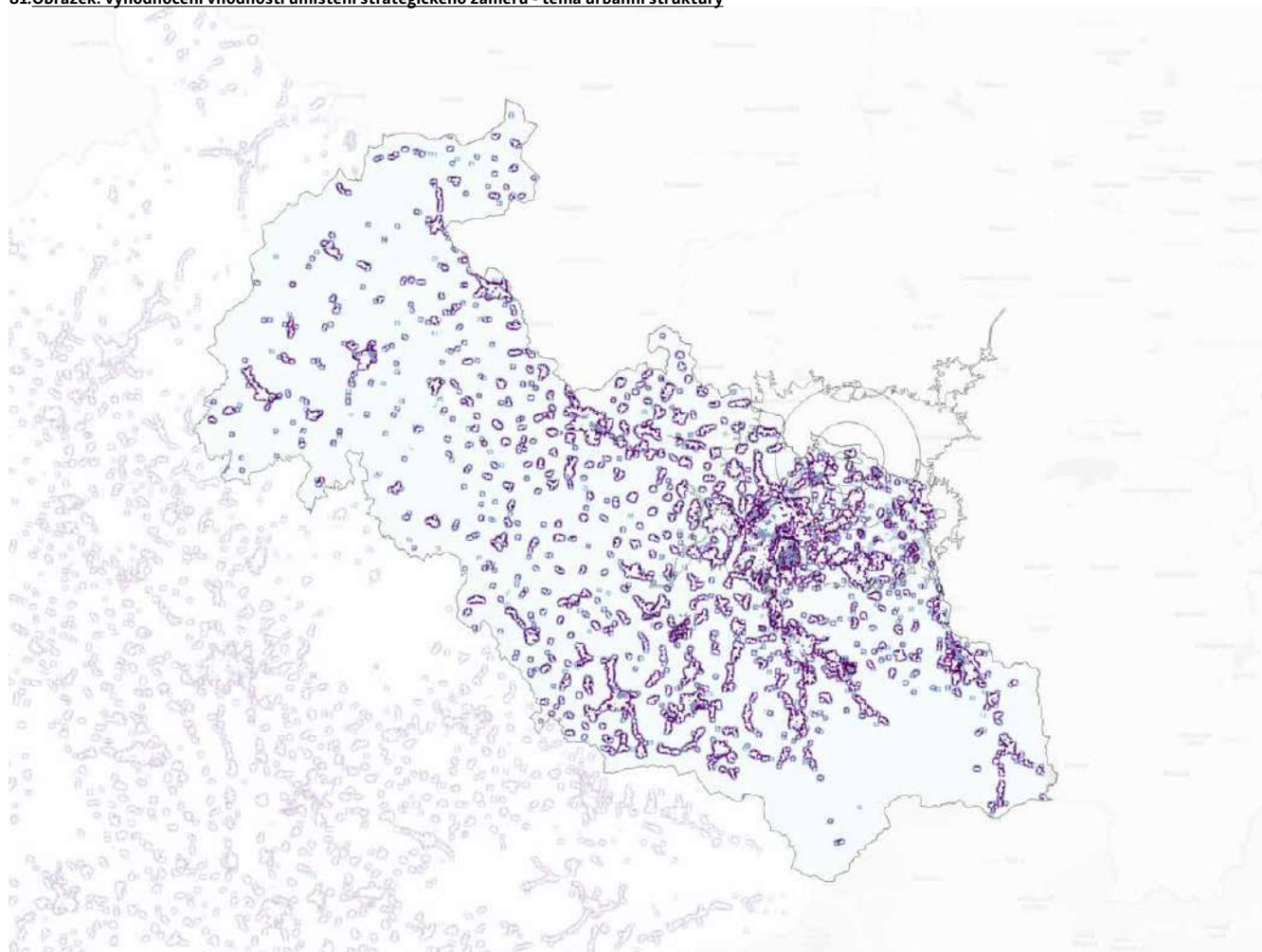
* kód C.x zahrnuje obory výroby a zpracování

3.3.3 Návaznost na souvisle zastavěné lokality

Tato vrstva je modifikačním parametrem, který má za cíl upřednostnit rozvoj průmyslových parků v návaznosti na stávající osídlení, zástavbu či antropogenní, přetvořené území.

Tato blízkost s sebou nese výše zmíněnou dopravní dostupnost, ale i dostupnost infrastrukturální a možnost integrace do stávajících osídlených celků, zkracující vzdálenosti a zvyšující urbánně-ekonomickou odolnost projektu.

81.Obrázek: vyhodnocení vhodnosti umístění strategického záměru - téma urbánní struktury

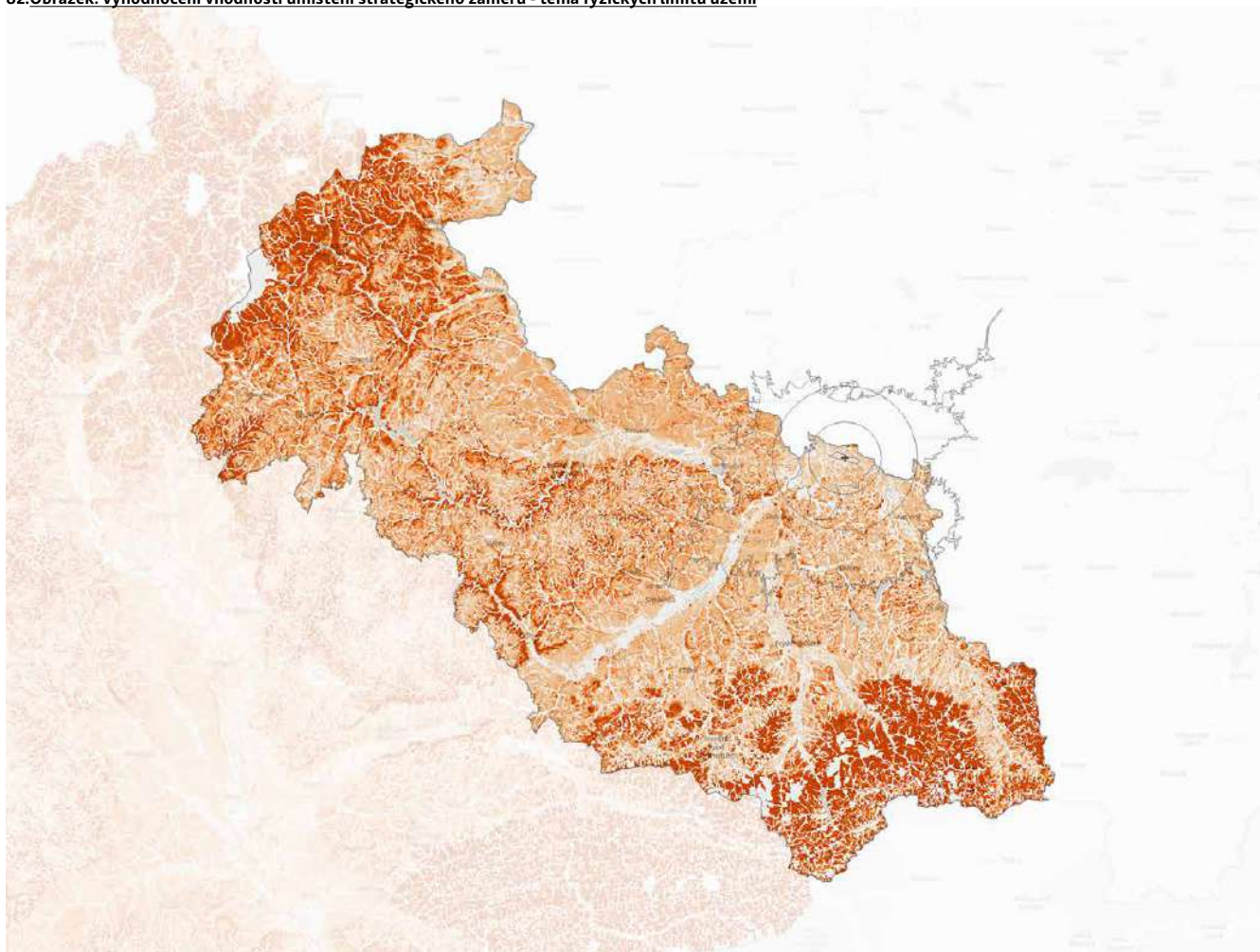

3.3.4 Fyzické limity území

Kombinací dat o landcover (zemním pokryvu), svažitosti, geomorfologických poměrech, limitech pro ochranu přírody a třídách půdní ochrany byla vytvořena syntéza ilustrující obecné limity dané krajinným kontextem.

Jak bylo zmíněno výše, příznivá nívná poloha lokality minimalizuje množství nutných hrubých terénních úprav (nivelizace), a při dořešení záplavové ochrany operačního území a blízkých sídel je terénní konfigurace pro záměr vysoce příznivá.

82. Obrázek: vyhodnocení vhodnosti umístění strategického záměru - téma fyzických limitů území

3.3 Popis stavu a záměru

3.3.1 Základní stavový polohopis (nulový scénář)

Oblast je součástí vysoce urbanizovaného regionu Ostravské pánve a Horního Slezska, historicky spojeného s ložisky uhlí a dalšího nerostného bohatství. Morfologicky je území formované blízkou řekou Olší, meandrující severovýchodně od vymezeného území areálu.

Niva Ostravské pánve je historicky pro svou příznivou morfologii a přítomná naleziště nerostných surovin atraktivním územím pro rozvoj dopravní a technologické infrastruktury, těžby a výroby.

Populační hustota regionu je vysoká i díky historickému vývoji spjatému s těmito pull-faktory, nicméně v posledních dekádách zaznamenává konstantní populační úbytek na úrovni obcí i kraje. Rozptýlená zástavba vzniklá lánovou konfigurací slezského osídlení je patrná a přispívá k suburbanizaci v malém měřítku zdrojových (výjezdních) obcí v regionu.

Oblast je urbánně-zemědělská. V interakčním pásmu 5 km na straně ČR je 47 % území využito pro zemědělství (zejména orbu), následují zastavěná území určená pro bydlení, ostatní plochy a lesní plochy. Vzhledem k průmyslovému dědictví a charakteru regionu jsou v širším území rovněž výrazně zastoupeny plochy určené pro těžbu, areály průmyslu a energetiky a vodní plochy regenerované z důlních děl.

Ze správního hlediska je záměr umístěn v administrativním území obce Dolní Lutyně, součást ORP Bohumín v okrese Karviná, v Moravskoslezském kraji.

Obec se nachází v severovýchodní části České republiky, v Moravskoslezském kraji, její součástí jsou dvě katastrální území a zároveň části obce - Dolní Lutyně a Věřňovice. Severní část obce Věřňovice hraničí s Polskou republikou a leží v údolní nivě řeky Olše. Nivní část území je tvořena souvislými plochami zemědělské půdy, protkanými hustou sítí odvodňovacích kanálů. Jižní část obce se nachází ve zvlněné krajině.

Obec měla vždy převážně zemědělský charakter řídkého osídlení a většina obyvatel dodnes za práci dojíždí do okolních měst a obcí.

Nejvýznamnějším vodním tokem je řeka Olše (přítok a povodí řeky Odry), která protéká severní částí obce, meandruje zde a vytváří ideální podmínky pro některé druhy rostlin a živočichů. Tato oblast v okolí Věřňovic je dnes zvláště chráněným územím. Do Olše se vlévá Lutyňka, která protéká obcí a odvádí především povrchové vody. Z větších vodních ploch se na území obce nachází ještě Pískovna, využívaná k těžbě štěrkopísku firmou GZ SAND, rybník Farský a několik dalších menších rybníků, které jsou stopou historického rozvoje rybníkářství v morfologicky příznivé nivě a výsledkem rekultivací dobývacích prostor.

Zástavba je v severní části soustředěna do souvislých celků - část obce Věřňovice a statek Nerad. V jižní části je zástavba silně rozptýlená, hustota obyvatel kolísá mezi 10 a 29 osobami na hektar.

» Největší podíl územního pokryvu v interakčním pásmu je věnován orné půdě

Vymezený polygon záměru SPP se nachází přibližně 0,2 km jižně od hranice souvisle zastavěného území a 0,45 km od středu části obce Věřňovice, (definován školou a zastávkou). Na sever se polygon nachází zhruba 0,48 km od hranice souvisle zastavěného území obce Dolní Lutyně, jejíž střed je vzdálený 1 km.

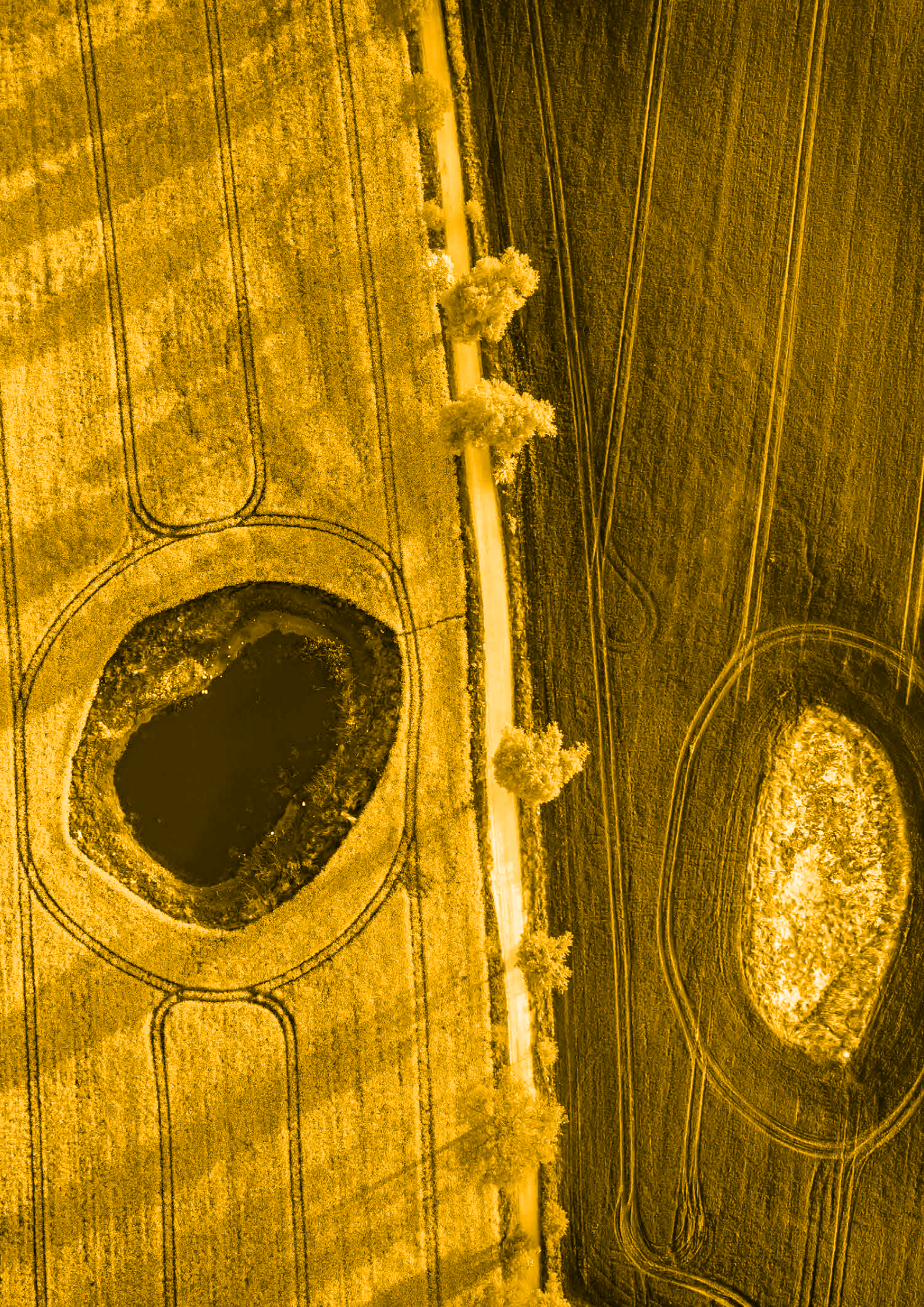
Polygon je umístěn nejméně 230 m od okraje souvisle zastavěného území obcí, avšak v jeho blízkosti se nacházejí další exklávy budov, včetně obytných. Nejmenší vzdálenost od osamocené obytné budovy (rodinný dům č. 835 na ulici Neradská) je 75 m a to na severu území. Na jižní straně území sousedí polygon s areálem statku Nerad a několika rodinnými domy, které jsou vzdáleny 100 m od jeho hranice.

Tato vzdálenost je indikativní ve smyslu, že neříká skutečnou vzdálenost provozních celků, budov či konkrétních technických zařízení budoucího areálu - definitivní situace areálu a jeho subsystémů není v době zpracování dopadové studie známá a potenciální kolize s hygienickými normami ve vzdálenosti obydlených domů jsou brány na zřetel v procesu návrhu situace areálu.

Další významné územní prvky v interakčním pásmu, dále posuzované v překryvné a vzdálenostní analýze (viz dále):

- Část obce Věřňovice
- Obec Dolní Lutyně
- Elektrárna Dětmárovice
- EL Niva Olše-Věřňovice
- Ptačí oblast Heřmanský stav - Odra-Poolší
- PP Niva Olše-Věřňovice
- Prvky ÚSES RBC 264, RBC 102, RBC 164, NRBK 98, RBK 580-1
- Dálnice D1
- Železniční koridor Ostrava-Český Těšín
- Železniční zastávka Dolní Lutyně
- Farma Bezdínek
- Systémy ŘOP-5 objektů lehkého opevnění, v operační zóně areálu, v soukromém vlastnictví
- Vlastnické poměry v sousedství-zpravidla zemědělské subjekty, soukromníci s bydlištěm ve Věřňovicích
- Město (ORP) Bohumín
- Hraniční přechod PL-CZ
- Evidované kulturní památky*
 - zemědělský panský dvůr
 - kostel sv. Jana Křtitele
 - socha sv. Jana Nepomuckého
 - stodola
 - náhrobek z války 1866

* Zdroj.: Národní památkový ústav

3.3.2 Základní návrhový polohopis (realizační scénář - koncept)

Zákres situace dle stávajícího stupně rozpracovanosti návrhu strategického podnikatelského parku (SPP) ukazuje **základní vymezené území (278 ha)** kompletně ve správním území obce Dolní Lutyně, lokalizovaném mezi sídly Dolní Lutyně a Věřňovice.

Vlastní zařízení je v cílovém realizačním stavu plánováno jako několik provázaných celků s možností částečně nezávislého provozu, propojených komunikacemi a manipulačními plochami pro přepravu materiálu.

Největší část provozu je v zařízeních podobného typu (viz též část Referenční projekty) plánována na délku přibližně **700 metrů a šířku 180 metrů**.

Předpokládaná střední výška říms budov v areálu se pohybuje cca mezi **4 a 22 metry**, maximální výška říms budov může lokálně (v částech zařízení) dosahovat **až 35 metrů**.*

Odhadovaný objem silniční dopravy po nových přivaděčích z a do zařízení se na jednu fázi odhaduje na přibližně 260 pohybů nákladních automobilů denně (viz též kapitola Lidé a život). Pohybem je míněn oddělený příjezd a odjezd, tzn. jedna „obrátká“ dopravního prostředku je započítána jako dva pohyby.

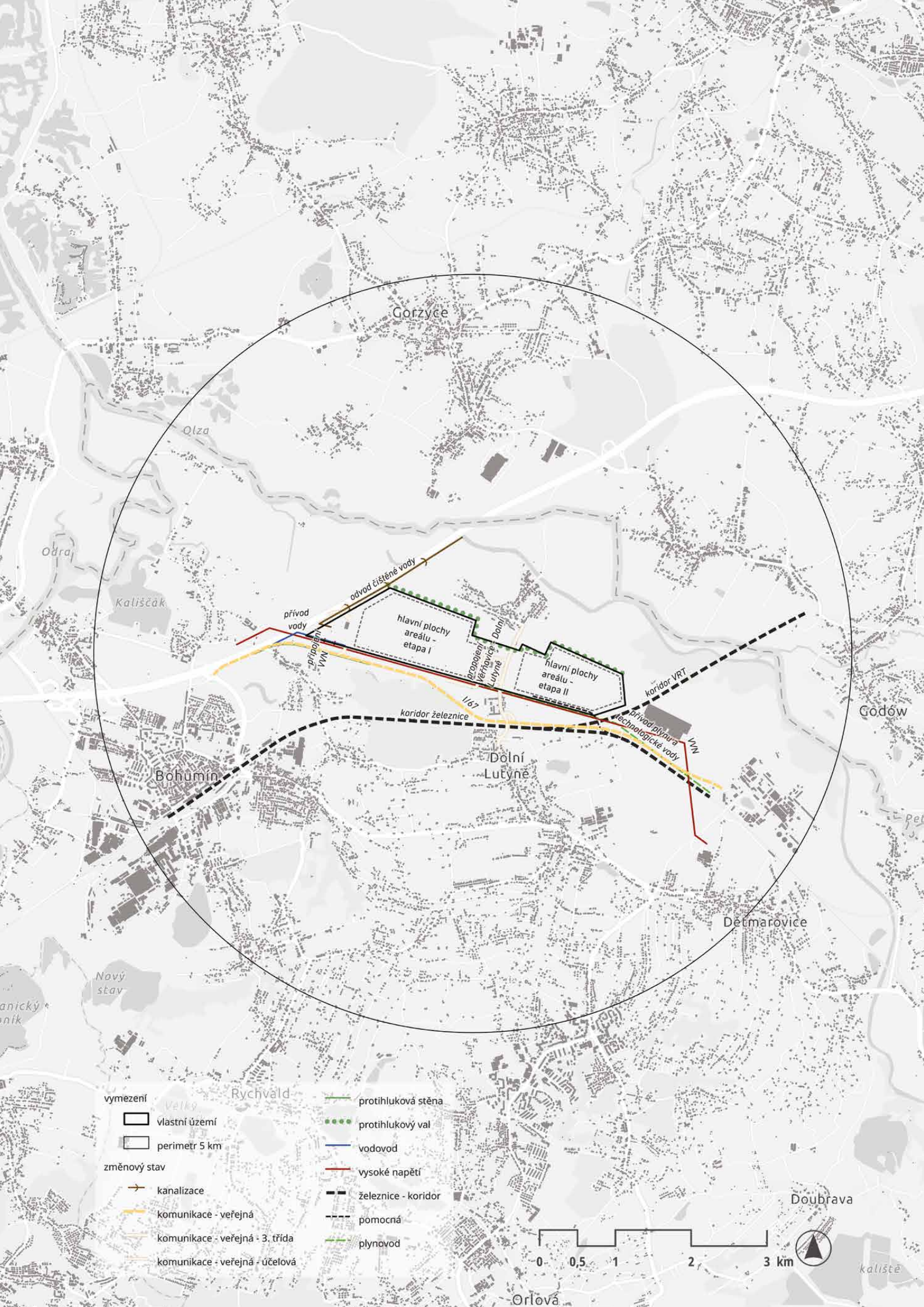
Pohyby automobilové dopravy jsou více závislé na osobních preferencích výhledového personálu; její objem byl z počátečních kvalifikovaných odhadů a zkušenosti z podobných projektů konzervativně odhadnut na cca 2200 pohybů automobilů denně (při úvaze 25 % denních dojíždějících hromadnou dopravou a jinými způsoby přepravy).

Počet 4 pohybů nákladní vlakové dopravy, vedených vlečkou napříč oběma etapami areálu, napojenou na východní straně na páteřní železniční koridor, je v této fázi vývoje konceptu neznámý. Při úvaze o objemu výroby v jedné fázi a přepočtu na počet příjíždějících a odjíždějících vlaků za 24 hodin v referenčních projektech se dají nyní předpokládat 2 pohyby vlaků na zprovozněnou fázi.

Předpokládané intenzity dopravy, včetně dopravy na skeletu v budoucím stavu, budou modelovány v dalších částech vývoje návrhu SPP a specifikace jeho parametrů. Tyto odhady byly vypočteny na počáteční 1. fázi zastavení, využití a provozu. Intenzita dopravy bude narůstat graduálně a ne zcela lineárně (zvyšující se efektivita měřítko v objemu výroby) dle náběhu provozu a rozhodnutí o realizaci dalších fází. Maximální/konečný počet je v záměru omezen na čtyři.

Výstavba SPP bude dělena na více etap a bude fázována dle realizací podmiňujících/prostorově přiřazených infrastrukturních projektů, tzn. již zmíněných silničních koridorů, železniční vlečky, nezávisle plánovaného koridoru vysokorychlostní železnice a sítě technické infrastruktury.

* převzato z typologicky obdobných a referenčních projektů, např. Northvolt Ett, Skellefteå

vymezení

- vlastní území
- perimetr 5 km

změnový stav

- kanalizace
- kommunikace - veřejná
- kommunikace - veřejná - 3. třída
- kommunikace - veřejná - účelová

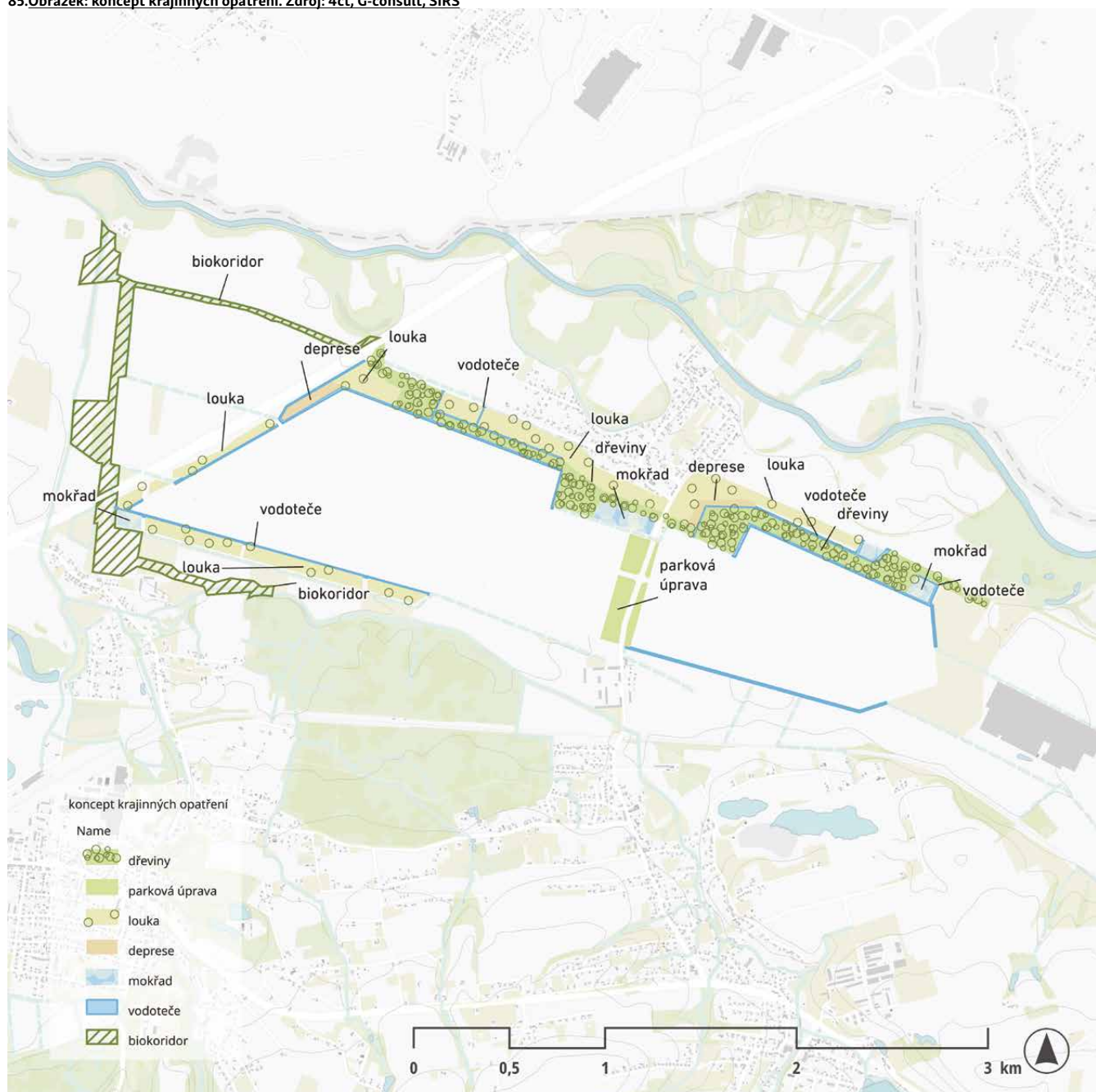
protihluková stěna

- protihlukový val
- vodovod
- vysoké napětí
- železnice - koridor
- pomocná
- plynovod

Intenzita dopravy nebude nadměrně zatěžovat stávající místní dopravní skelet (viz též kapitola Lidé a život), neboť je zprovoznění podmíněno provozem nového dálničního přívaděče na západním okraji záměru, který neprobíhá v okolí stávající zástavby, a doprava bude dále obsloužena funkčním koridorem přeložky I/67. Oba tyto koridory pojmu drtivou většinu nově generované dopravy.

85.Obrázek: koncept krajinných opatření. Zdroj: 4ct, G-consult, SIRS

Nedílnou součástí konceptu je náhradní výsadba a krajinná opatření. Klíčové bariérové úpravy pro kompenzaci šíření hluku, prašnosti a omezení vizuálního kontaktu budou realizovány v rámci počátečních terénních úprav. Základním prvkem náhradní výsadby je regenerace územního systému ekologické stability (ÚSES), kde je stanovena **minimální šířka lesního koridoru na 40 metrů**. Tento systém bude zahrnovat navazující biocentra a nadregionální biokoridor (NRBK 98), které budou hlavními lesními výsadbami v oblasti. V severním lemu lučních ploch se plánuje výsadba solitérních dubů letních, což podpoří biodiverzitu a estetickou hodnotu území. Ostatní výsadby budou omezeny na solitérní dřeviny, s důrazem na ovocné stromy a křoviny, zejména v oblastech s ochrannými valy. Tímto přístupem bude zajištěno, že většina území zůstane otevřená, s lučními enklávami a rozptýlenou zelení, což zachová charakter bezlesí.

Výstavba samotná bude splňovat hygienické normy ustanovené v platných vyhláškách, specifická opatření budou definována a projednávána v rámci pokročilých fází, zejména řízení EIA a stavebního povolení. Stavba bude standardně z velké části využívat v oboru běžné technologie prefabrikace, doba výstavby by tedy i v kombinaci s motivací efektivity investora a ekonomikou měřítka měla být minimalizována. Stavební provoz bude obsluhován dočasným přivaděčem z dálnice a nepřiblíží se k obytným lokalitám více než současný dopravní skelet.

Plánovaný provoz SPP bude mít omezený místní dopad. Výroba lithium-iontových baterií obecně **nemá za následek nadměrné množství polutantů vypouštěných do vody nebo vzduchu**. Prostřednictvím preventivních, stavebně-technologických i provozních ochranných opatření je možné dosažení stavu, kdy nejsou překročeny žádné cílové hodnoty norem kvality životního prostředí nebo limitní hodnoty pro produkci odpadních vod, pevných či plynných částic či hluku. Provoz implicitně zahrnuje několik kroků čištění vody a ovzduší bez ohledu na podobu a konkrétní parametry finálního návrhu.

Pro zřízení SPP v navrženém polygonu je využito v současnosti nezastavěné území, ale oblast je z drtivé části pokryta ornou půdou bez další přidáné ekosystémové hodnoty nad rámec produkční.

Orná půda je v prostorech mezi zastavěnými částmi obcí již majoritně zastoupena a je běžná. Hodnocení místní kvality půdy je dle AOPK stanoveno jako **velmi málo produkční třída půdy**. Převažující je 2. a 3. třída ochrany zemědělského půdního fondu.

Vlastní vymezená oblast záměru územně neprotíná zvláště chráněná území, přírodní památky, významné krajinné prvky či památné stromy. Některé z těchto prvků jsou přítomny v interakčním perimetru území, a některé předměty ochrany (živočišné druhy) mohou území v současnosti využívat např. k lovu či migraci - viz dále. Monitoring chráněných druhů eviduje jejich výskyt v agregovaných územních jednotkách, a přesné dopady na přítomnost chráněných taxonů budou posouzeny v procesu biologického průzkumu a EIA.

Nepředpokládáme, že by **výstavba a provoz vyžadovala výjimky z vyhlášky o ochraně druhů nebo výjimky dle dopadů na soustavu NATURA 2000**. Souhrn dopadů na chráněná území je uveden v částech dále.

Funkce interakčního pásma pro rekreaci, veřejný život či další využití kulturní krajiny nebude významně ovlivněna. Dojde ke změně skeletu cestní sítě (zánik polních cest zejména ve směru z východu na západ), nicméně hlavní cesty mezi sídly a body zájmu v krajině zůstanou zachovány. V polygonu se nachází několik objektů meziválečného systému opevnění. Tyto objekty nejsou vzácné, v pohraničí ČR je evidováno několik tisíc typizovaných objektů. Velká část z nich byla v minulosti prodána do soukromých rukou bez limitací budoucího využití či zachování vojensko-historických atributů.

Vzdálenosti a dostupnosti mezi obcemi, obytnými částmi obcí, rekreačními oblastmi, významnými body v krajině či dalšími body zájmu se realizací SPP nezhorší (vazby mezi těmito body a celky budou zachovány, příp. zkvalitněny jako součást regenerace lokality a cestního skeletu). Všechny stávající body zájmu a populační centra zůstanou plně dostupná a využitelná.

V samotném provozu bude nakládáno s látkami ohrožujícími zdraví a životní prostředí a hořlavými kapalinami. **Výroba lithium-iontových baterií typicky zahrnuje manipulaci s různými chemickými látkami, které mohou mít potenciálně toxické nebo znečišťující účinky na životní prostředí i lidské zdraví.** Mezi klíčové chemikálie používané v tomto procesu patří nikl, kobalt, mangan a různé organické sloučeniny jako ethylmetylkarbonát a dimethylkarbonát, které jsou součástí elektrolytu. Tyto látky mohou být toxické při inhalaci, kontaktu s pokožkou nebo při uvolnění do životního prostředí.

Kromě toho se při výrobě baterií používají i žíravé látky jako hydroxid sodný a kyselina sírová, které mohou představovat riziko chemických popálenin a kontaminace vodních zdrojů v případě úniku. Další nebezpečné látky zahrnují lithium, které je reaktivní s vodou a může vést k požárům, a organická rozpouštědla, která jsou hořlavá a mohou uvolňovat škodlivé páry.

Aby se minimalizovala rizika spojená s těmito látkami, **budou implementována přísná bezpečnostní opatření včetně zabezpečeného skladování, monitorování možných úniků a efektivních systémů hašení požárů,** včetně alokace stálé stanice požární ochrany. Dále bude jako nezbytná podmínka provozu zajištění správné nakládání s odpady a recyklace, aby se předešlo kontaminaci životního prostředí. V manipulaci a skladování budou dodržovány platné přísné standardy.

Výstavba a funkce areálu je podmíněna infrastrukturální vybaveností v základním trasování vymezeném v mapě. **Vedení technické infrastruktury využívá stávajícího trasování nadřazených sítí, příznivou pozici v rovinaté nivě a blízkost k funkčnímu areálu elektrárny Dětmorovice.**

SPP je rozdělen na **dvě etapy přípravy areálu,** v každé z nich je možná výstavba ve dvou rozvojových fázích. Etapy jsou rozděleny stávající extravilánovou částí komunikace Neradská zhruba na $\frac{2}{3}$ a $\frac{1}{3}$ rozlohy (175 ha, 103 ha) celku.

V území jsou dále referenčně zaneseny předpokládané průběhy plánované dopravní infrastruktury, tzn. koridor vysokorychlostní železnice a koridor vedení přeložky I/67, který se na areál rovněž přímo napojuje. V neposlední řadě je areál **připojen železniční vlečkou z východní strany,** umožňující odlehčení nároků na silniční nákladní dopravu průmyslového parku.

» Vysoce exponovaná a strategická investice obecně nese větší důraz na environmentální a hygienické standardy nad rámec zákonných limitů

3.4 Rozbor relevantních systémových vrstev

Pro zpřehlednění základní stavové situace (nulového scénáře) byla provedena extrakce a harmonizace územních dat pro konzistentní analýzu systémových vrstev (screening). Úplný obsah tohoto screeningu přesahuje rámec tohoto dokumentu, jeho výsledná data však byla využita pro posouzení přítomných prvků a potenciálních dopadů realizačního scénáře.

3.4.1 Základní posuzované indikátory

Screening sestává ze sběru, záznamu a posouzení následujícího výčtu základních indikátorů.

— základní údaje o obci

- počet obyvatel obce
- počet ekonomicky aktivních obyvatel
- index stáří
- počet bytů - v bytových domech, v rodinných domech
- rozloha obce
- rozloha zastavěného území obce
- HPP obce
- KPP obce
- koeficient ekologické stability
- hustota obyvatel zastavěného území obce
- výčet katastrálních území
- výčet ZSJ
- hlavní směry vyjížďky
- hlavní směry dojížďky
- širší vztahy obce
- velikosti obcí v širších vztazích
- okolní dojížďkové vztahy
- identifikace základních cílů vyjížďky (3 cíle, podíly ek. aktivních)
- poměr populace obce s populacemi cílů vyjížďky
- podíl populace pravidelně vyjíždějících
- podíl pravidelně přijíždějících vůči počtu obyvatel
- počet obyvatel v isochroně 30 m
- ekonomické subjekty v obci/dojížďce 30 m (split by 5 m)
- počet obyvatel v obci/dojížďce 30 m (split by 5 m)

— struktura obce

- struktura veřejného prostoru
- funkční využití budov a areálů
- konektivita a integrace obce
- struktura - výčet částí obce a ZSJ vč. počtu obyvatel
- podlažnost (dle dostupnosti dat)
- HPP (dle dostupnosti dat)
- průměrná velikost parcely
- průměrná zastavěnost (stopa) rodinného domu
- průměrná zastavěnost (stopa) bytového domu

— bydlení

- distribuce obyvatel
- stáří bytového fondu
- průměrná hustota obydlí zastavěného území obce (viz výše)

- celkový počet bytů v obci
- počet bytů v majetku obce
- průměrná velikost bytu v obci
- průměrná velikost bytu v majetku obce
- průměrná velikost bytu v ORP
- průměrný počet obyvatel bytů
- průměrný počet bytů na vchod - celek obce
- průměrný počet bytů na vchod - bytové domy
- podíl obydlenosti bytů
- průměrná velikost pozemku rodinného domu
- průměrná velikost pozemku bytového domu
- průměrná cena za m² - pronájem v obci (poměr k ORP, kraji)
- průměrná cena za m² - koupě v obci (poměr k ORP, kraji)
- průměrná cena za m² - pronájem v ORP
- průměrná cena za m² - koupě v ORP
- průměrná cena za m² - pronájem v kraji
- průměrná cena za m² - koupě v kraji

— ekonomické parametry

- distribuce ekonomických subjektů
- velikost a počet zaměstnavatelů (sídel firem) v isochronách
- průměrné příjmy obyvatel v ORP/POÚ
- náklady na bydlení - ORP
- náklady na bydlení - kraj
- počet ekonomicky aktivních obyvatel
- index sociálního vyloučení
- počet ekonomických subjektů
- počet sídel firem v území
- počet živnostníků v území
- distribuce velikosti (počtu zaměstnanců) firem
- NACE klasifikace dle počtu zaměstnanců v ORP/isochroně
- infrastruktura
- dopravní skelet
- zastávky a stanice hromadné dopravy
- technická mapa
- počet autobusových zastávek
- podíl obyvatel v dostupnosti 10 m autobusových zastávek
- počet železničních stanic/zastávek
- podíl obyvatel v dostupnosti 10 m železničních zastávek
- index dopravní obslužnosti (dle dostupnosti)
- stupeň automobilizace
- převýšení zastavěné části obce vůči rozloze

— veřejná vybavenost

- umístění škol, kapacity a kategorizace
- umístění lůžkových zařízení a kategorizace
- umístění ordinací a kategorizace
- kapacita MŠ v obci
- kapacita ZŠ v obci
- kapacita SŠ v obci
- kapacita MŠ v isochroně 30 m
- kapacita ZŠ v isochroně 30 m
- kapacita SŠ v isochroně 30 m
- počet obyvatel na kapacitu MŠ
- počet obyvatel na kapacitu ZŠ
- počet obyvatel na kapacitu SŠ
- dostupnost VŠ z obce (nejbližší zařízení)

- **komerční vybavenost**
 - distribuce obchodních jednotek
 - distribuce rekreačních zařízení a areálů
 - počet jednotek dle základních kategorií retailu
 - počet obchodních jednotek na obyvatele
 - počet m² prodejní plochy na obyvatele (dle dostupnosti)
- **prostorová ekonomika území**
 - kartogram ekonomické bilance
 - kartogram hustoty obyvatel > 200 ob/ha
 - domy a počet rezidentů v nich
 - firmy a jejich sídla
 - HPP objektů
 - daň z nemovitosti (základní odhad a poté upřesnění, pokud nastaveno individuálně obcí)
 - celkové plochy chodníků
 - celkové plochy vozovek
 - celkové délky vozovek
 - plochy sadových úprav a parků
 - deficit v hustotě zástavby
- **veřejné finance**
 - celkové příjmy
 - celkové výdaje
 - kapitálové výdaje
 - investiční nákupy
 - pozemky, stavby
 - saldo rozpočtu
- **limity pro rozvoj**
 - tepelné ostrovy
 - analýza svažitosti
 - hluková mapa
 - limity dle ZÚR
 - chráněná krajinná území, ZPF TO-1, lesní pozemky
 - stacionární zdroje znečištění
 - limitující dopravní skelet

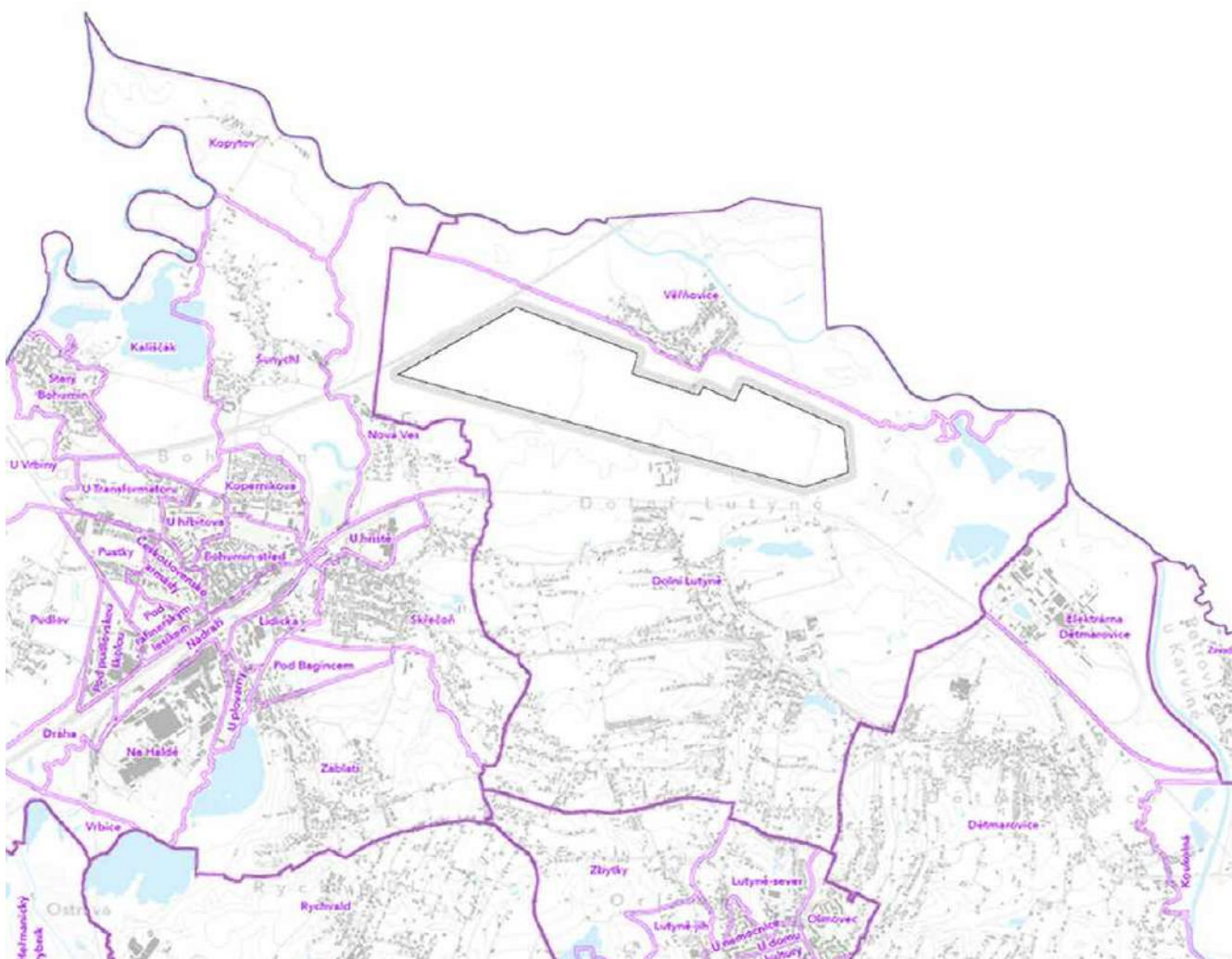
Tento výčet shrnuje základní data, která byla posuzována při sestavení komplexního obrazu o území a pro evaluaci dopadů změnového (realizačního) scénáře.

3.4.2 Základní územní členění

Polygon záměru je součástí ZSJ Dolní Lutyně, shodné se stejnojmenným katastrálním územím. Severní hrana sousedí se ZSJ/k.ú. Věřňovice, která je rovněž formální částí obce správního území Dolní Lutyně.

Část obce Věřňovice dle ČSÚ eviduje 640 obyvatel v 221 domech (průměrně 2,9 ob./dům), Dolní Lutyně 4 581 obyvatel v 1438 domech (průměrně 3,1 ob./dům).

86.Obrázek: Schéma základních územních jednotek v okolí umístění záměru.

Zdroj: Registr sčítacích obvodů 2023, 4ct

Počet obyvatel za správní území obce (tzn. součet částí Dolní Lutyně a Věřňovice) je **5315 dle SLDB 2021 a 4761 dle analýzy dat mobilních operátorů**. Tento nesoulad, pravděpodobně způsobený ponecháním trvalých adres, není pro zařazení a klasifikaci obce významný, neboť v obou případech metodiky stanovení počtu obyvatel se jedná o velikostně malou obec. Průměrný věk obyvatel v obci je 43 let, identický s Ostravou a typický v tomto regionu.

Kromě ZSJ Věřňovic a Dolní Lutyně byly rovněž ve větší podrobnosti zkoumány dopady na ZSJ Nová Ves, náležící k městu Bohumín. Ta je však v současném scénáři vývoje od zájmového území oddělena plánovanou přeložkou I/67, čímž jsou přímé dopady realizace SPP sníženy na bilanci nové dopravní poptávky na tomto tahu, jehož realizace je na SPP nezávislá.

3.4.3 Stav využití území

Místní krajina je charakterizována mozaikou přírodních a přírodě blízkých segmentů ve vysoce antropogenním území, v nivě Olše, která je pro rozvoj morfologicky příznivá. Tato terénní konfigurace je jedním ze základních faktorů hustého osídlení místních lokalit, společně s bohatými nalezišti nerostných surovin v oblasti Dolnoslezské pánve.

Textová část odůvodnění ÚP Dolní Lutyně o území mimo jiné tvrdí, že struktura osídlení v daném území (Dolní Lutyně) a také v rámci správního obvodu ORP Orlová je značně ovlivněna vysokou hustotou obyvatelstva, nízkým počtem obcí a silným vlivem lidských činností, jako jsou těžba, průmysl, bydlení a doprava.

Dále je zde uvedeno, že vzhledem k současným podkladům a znalostem je třeba za hlavní problémy považovat nevyvážený a nepříznivý stav podmínek pro hospodářský rozvoj a životní prostředí v tomto území. Posílení hospodářských podmínek je dle ÚP Dolní Lutyně klíčové pro udržitelný rozvoj, avšak zároveň je nutné minimalizovat negativní dopady na životní prostředí - řešení pro zlepšení environmentálních podmínek je třeba hledat v propojení s širším regionem.

V plánovacích dokumentech je implikován důraz na funkčnost koridorů systému ekologické stability a migračních cest, a jako opatření územního plánování vedoucí ke zmírnění negativních dopadů vysoké míry přetvoření území je explicitně uvedeno propojování stávajících přírodních ploch a jejich integrace se zbytkem regionu při zlepšování hospodářského rozvoje.

Tvrzení výše, že Dolní Lutyně má vysokou hustotu obyvatelstva, je zavádějící. V samotném intravilánu Dolní Lutyně je hustota osídlení 10 osob na hektar, či 19 osob na hektar počítáme-li pouze převážně obydlené lokality (tzn. bez ploch infrastruktury, průmyslových a dopravních ploch apod. - reálná hustota zalidnění v osídlených částech). To je v perspektivě urbánního plánování velice nízká hodnota*, údaj o vysoké hustotě je vychýlen kvůli vysokému podílu zastavěného území, disproporčnímu vůči skutečnému využití lokality pro bydlení - území je skutečně nadprůměrně zalidněno v relaci k výměře administrativního vymezení. Místní hodnota je 213 osob na km², zatímco průměr celé ČR je 138 osob na km² - z této neúplné interpretace tedy vychází tvrzení o vysoké hustotě obyvatelstva.

» Území má velice nízkou hustotu zalidnění, nicméně neefektivně vysoký podíl zastavěných a přetvořených ploch

* Pro srovnání, běžná nejnížší míra hustoty v rozptýlených a satelitních strukturách se standardně uvažuje okolo 25 osob na hektar; území začíná ekonomicky fungovat (obslužnost MHD, dostatečná kritická masa pro maloobchod) mezi 50-100 os/ha, pro efektivitu veřejné správy začíná být efektivní od 200 os/ha (obsluha infrastruktury, náklady na údržbu).

legenda

- rezidenční využití
- industriální využití
- lesy a plochy s dřevinami
- louky

The map shows the Brno region with various industrial and residential zones. Key areas labeled include:

- chov hospodářských zvířat (livestock farming)
- střekopisek (slagheap)
- strojírenský průmysl (mechanical engineering industry)
- zemědělský areál ostatní (other agricultural area)
- skleníkové pěstování plodin střekopisek (greenhouse cultivation of crops, slagheap)
- průmysl skla, keramiky a staveb, hmoty parní (glass, ceramics and construction industry, steam material)
- strojírenský průmysl dřevoprácní a papírenský průmysl (mechanical engineering industry, wood processing and paper industry)
- chov hospodářských zvířat (livestock farming)
- plynová a spalovací strojírenský průmysl (gas and combustion mechanical engineering industry)
- chov hospodářských zvířat (livestock farming)
- ostatní, nerozřazený průmysl (other, unclassified industry)
- chemický průmysl (chemical industry)
- strojírenský průmysl (mechanical engineering industry)
- hutnický průmysl (metallurgical industry)
- hutnický průmysl (metallurgical industry)
- ostatní, nerozřazený průmysl (other, unclassified industry)
- chov hospodářských zvířat (livestock farming)
- ostatní, nerozřazený průmysl (other, unclassified industry)
- chov hospodářských zvířat (livestock farming)

Scale: 0, 0,5, 1, 2, 3 km

North arrow pointing up.

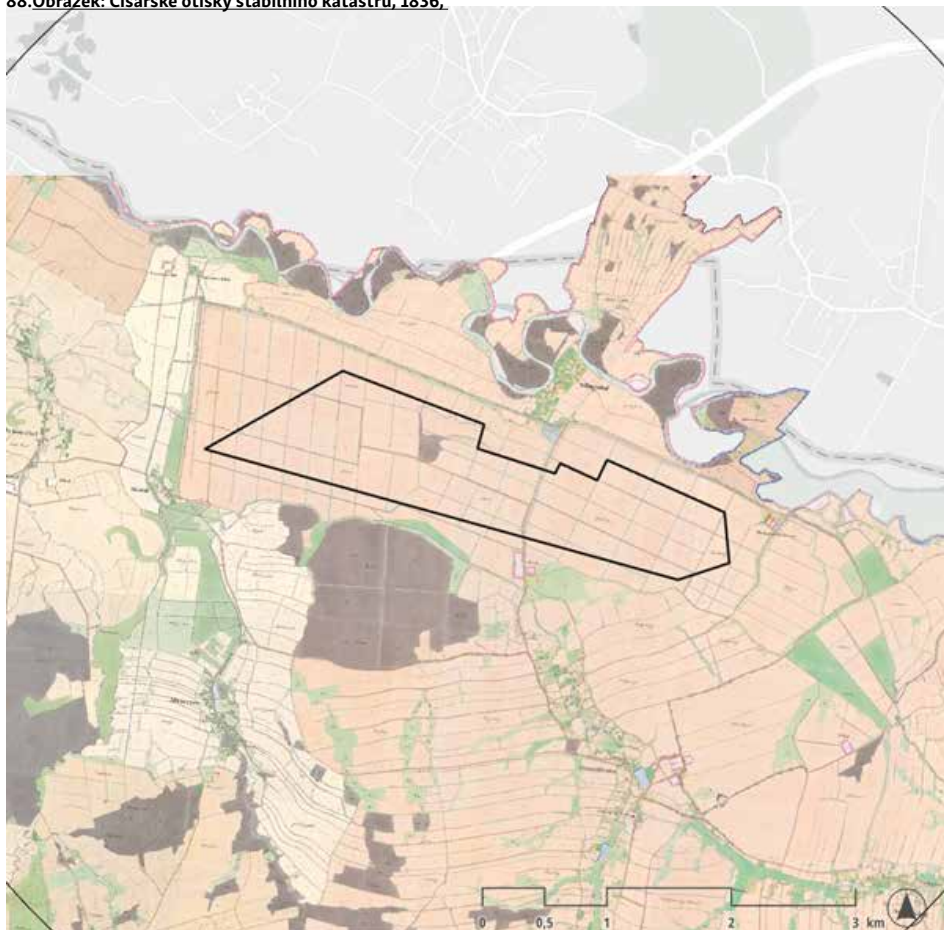
Dopadová studie pro lokalitu SPP Lutyně — Krajina a osídlení

3.4.4 Historický vývoj území

Oblast Dolní Lutyně, nacházející se jižně od Závady a hraničící s Polskem, představuje lesozemědělskou krajinu s rozpoznatelným historickým a ekologickým kontextem i navzdory moderním (poválečným) zásahům. Tato oblast je součástí vrcholně středověké sídelní krajiny Carpatika*. Historicky zde převažovalo polské obyvatelstvo. Území Slezska, do něhož tato oblast patří, prošlo středověkou kolonizací, která se projevila převahou lineárních lánových vsí. V novověku se zde objevují také parcelace a rozptýlené vsi; venkovská krajina však neuchovála výrazné historické struktury, jako jsou lánové plužiny, s výjimkou některých zbytků severně u Věřňovic na pravém břehu Olše.

Geograficky je oblast charakterizována nížinným reliéfem typickým pro nivní oblasti severní části Ostravy. Významným prvkem krajiny je soustava rybníků včetně Větrova, Čerpáku, Mělčiny, Lipového, Dubového, Olšového, Vdovce, Panice, Šafaře a Sirotky. Tyto rybníky spolu s ortogonálním členěním zemědělských pozemků a železničními tratěmi z druhé poloviny 19. století tvoří klíčové prvky krajinné struktury. Příhraniční část oblasti si zachovává charakter zemědělské krajiny, kde vesnice jako Věřňovice leží uprostřed svých plužin. Přítomnost urbanizovaných ploch Orlovska a Karvinska na jihu a elektrárny Dětmárovice ovlivňuje krajinu a představuje výzvy spojené s udržitelností a ochranou přírodních zdrojů.

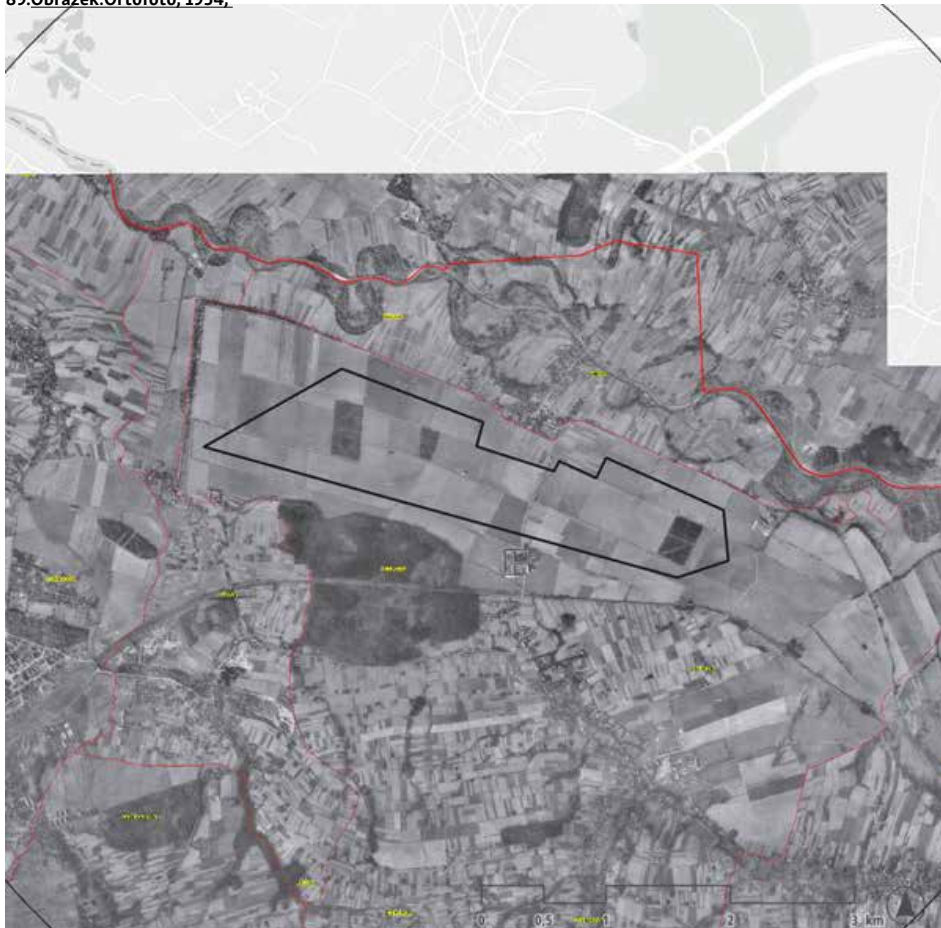
* V kontextu vrcholně středověké sídelní krajiny se Carpatikum vztahuje na specifický typ krajiny charakterizovaný členitým terénem, rozsáhlými lesními porosty, horskými údolími a říčními systémy. Tato oblast byla osídlena během vrcholného středověku, kdy docházelo k intenzivnímu rozvoji venkovských sídel, zakládání nových obcí, rozšiřování zemědělské půdy na úkor lesů, a ke vzniku systému hospodářského využití půdy.

zdroj: ČÚZK

VÝZNAMNÉ PRVKY POLOVINY 19. STOLETÍ

- již existující plochy hospodářského lesa v operačním území areálu
- neregulovaný tok Olše
- vyšší podíl struh a odvodňovacích kanálů v nivní pozici zemědělsky využívané půdy (rozestupy struh cca 250x150 m, tzn. území rozděleno na úseky po přibližně 3,5 ha)
- současné východozápadní cesty územím v původní stopě
- přítomnost statku Nerad
- výrazně menší míra urbanizace, neexistující Bohumín (přítomno jádro Starého Bohumína, Oderbergu)
- dělení lánů obdělávané půdy je poplatné zejména morfologickým limitům, z nich vzešlé konfigurace jader obcí
- v jižní části obce Věřňovice je přítomen kal/požární nádrž, napojený kanálem (podél komunikace Červinská) k Červínu a k Olši, celá oblast má oproti stávajícímu stavu vyšší míru zalesnění (rozdíly v okolí meandrů, intravilánu obce Dolní Lutyně)

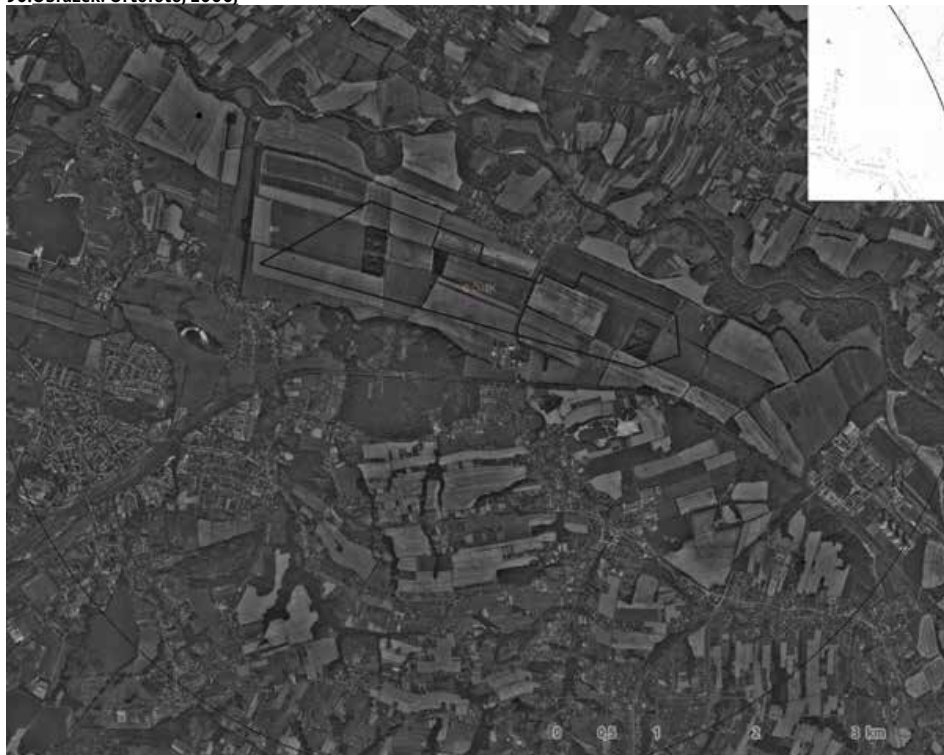

zdroj: ČÚZK

VÝZNAMNÉ PRVKY, POLOVINY 19. - POLOVINY 20. STOLETÍ

- koridor dráhy a růst Bohumína
- již existující plochy hospodářského lesa v operačním území areálu
- obec Věřňovice zástavbou dosáhla hranice katastru
- velké lány místních polí spravovaných statkem Nerad v kontrastu s vyšší fragmentací obdělávaných úseků v dalších částech území
- stopy většiny struh a dalších dělicích prvků již nejsou patrné

90.Obrázek: Ortofoto, 2000,

zdroj: ČÚZK

VÝZNAMNÉ PRVKY, 1950-2000

- souvislý lesní pás v části dnešní PP Niva Olše – Věřňovice (zatím nevyhlášená) ohraničuje ucelené území velkoplošné zemědělsky obdělávané plochy
- přítomna elektrárna Dětmarovice, vystavěná 1972-76
- přítomná těžba štěrkopísku
- hranice zastavěných území jsou z větší části stabilizovány

zdroj: ČÚZK

VÝZNAMNÉ PRVKY, 2000-2010

- průběh výstavby koridoru dálnice D1
- ztráta přímého propojení Nová Ves–Šunychl
- pokračující urbanizace – Bohumín, Dolní Lutyně
- přítomné ložisko těžby v sousedství Elektrárny Dětmarovice

zdroj: ČÚZK

VÝZNAMNÉ PRVKY, 2010+

- výstavba skleníků Farmy Bezdínek
- rekultivace důlních děl
- patrné plochy půdní eroze
- napuštění a rekultivace ložiska těžby v sousedství Elektrárny Dětmárovice

3.4.5 Bilance územního pokryvu po r. 1990

Mapa změn využití území na území Dolní Lutyně a okolí, která zaznamenává stavy landcover mezi lety 1990 a 2018, je založena na datech z projektu Corine Land Cover (CLC). Tento projekt, koordinovaný Agenturou Evropské unie pro životní prostředí (EEA), poskytuje konzistentní informace o stavu půdního krytu a jeho změnách na úrovni Evropy. Data jsou shromažďována v několikaletých intervalech a mají za cíl podporovat environmentální politiku EU tím, že poskytují podklady pro analýzu změn krajiny.

V širších vztazích regionu jsou nezřetelnější urbanizační změny území spojené s těžbou a rekultivací, výstavbou dálničního koridoru a menším suburbanizačním vývojem.

ZDROJ A METODIKA

CLC využívá satelitní snímky pro kategorizaci půdního krytu a změn v něm na celoevropské úrovni. Každý pixel snímku je klasifikován do jedné z více než 40 kategorií, které zahrnují různé typy zemědělské půdy, lesů, vodních ploch, urbanizovaných oblastí a dalších. V případě mapy Dolní Lutyně jsou změny zaznamenány v několika časových řezech (1990, 2000, 2006, 2012, 2018), což umožňuje sledovat dynamiku změn využití půdy v reakci na různé antropogenní a přírodní vlivy.

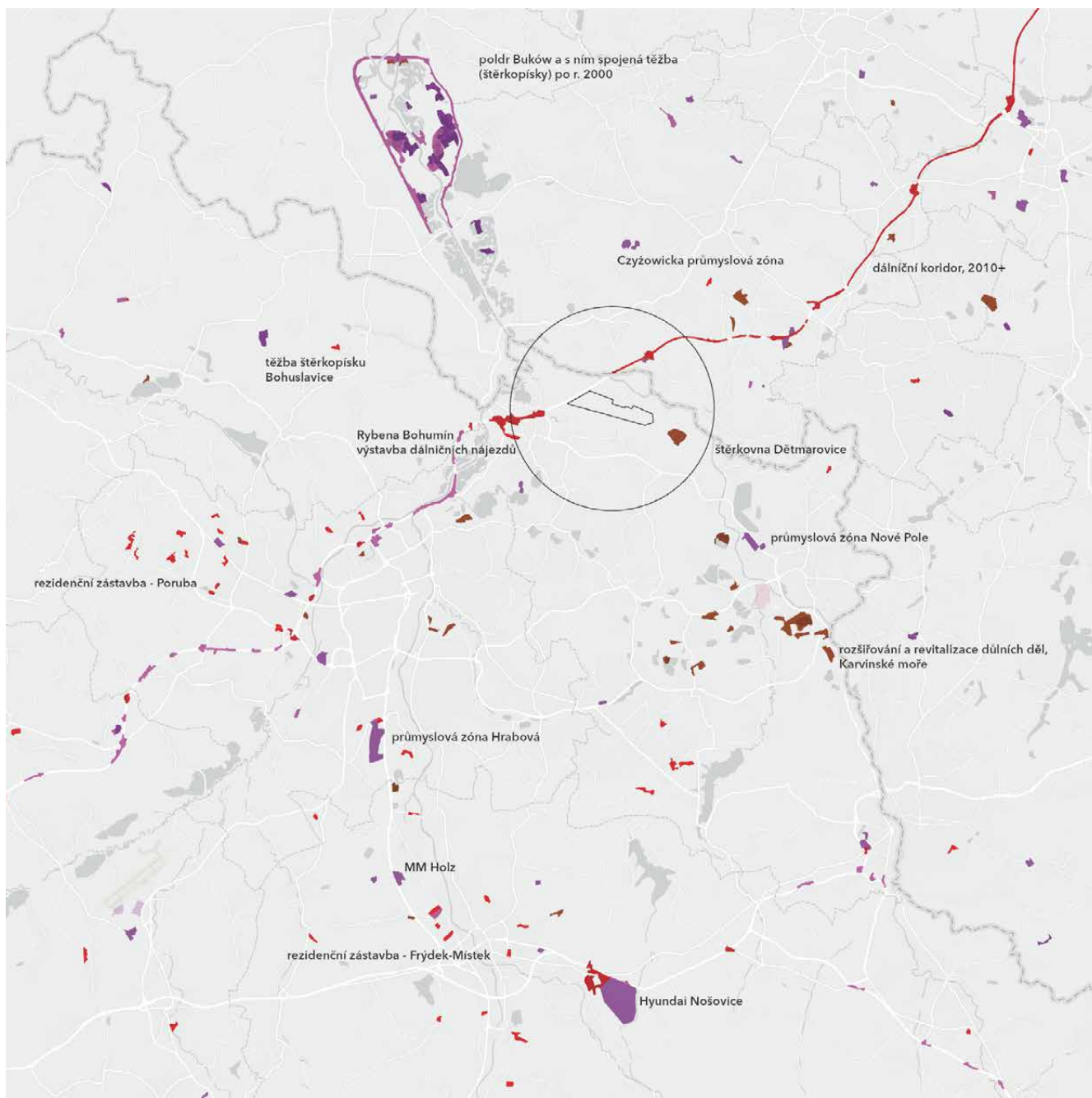
ÚSKALÍ A MÍRA DETAILU

Hlavními úskalími metody CLC jsou její omezená prostorová a časová rozlišení. Prostorové rozlišení 100x100 metrů může být nedostatečné pro zachycení drobnějších změn v krajině, což může vést k přehlížení menších, ale významných změn. Časové rozlišení, obvykle tříleté intervaly, může také opomenout rychle probíhající změny, jako jsou krátkodobé stavební projekty nebo přírodní události.

VÝZNAM

Na základě výše popsaných dat lze identifikovat klíčové tendence ve změnách využití půdy, jako je expanze těžebních oblastí a jejich následná rekultivace nebo rozvoj infrastrukturních projektů, jako je dálniční koridor; makro měřítko a zdroj satelitních snímků neumožňuje zaznamenat menší zásahy v krajině, např. výstavbu skleníků farmy Bezdínek. Přes svoje omezení CLC poskytuje základ pro evidenci větších změn v území, pomáhá identifikovat případné deficitní oblasti potřebné ochrany nebo zásahu.

93.Obrázek: Evidence významných územních změn v širším regionu, 1990-2018,

zdroj: Corine Land Cover

V perimetru 10 km území v posledních 28 letech došlo k zástavbě na 405 ha ploch (s úskalím vyřazení změn v území do rozlišení 100x100 m dle klasifikace satelitního snímkování v rámci CORINE).

[illegible]

338

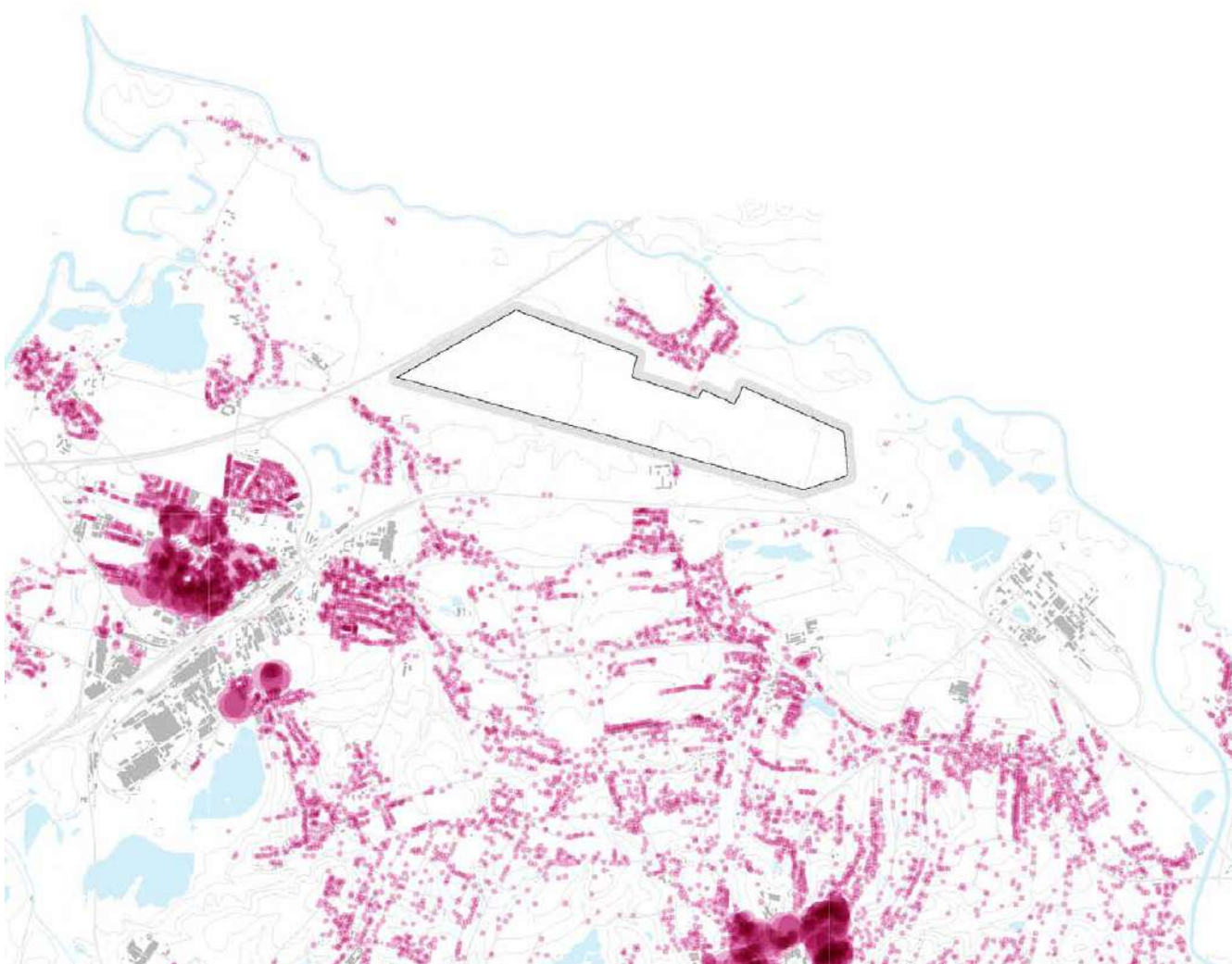
3.4.6 Současná populační distribuce

Pro oblast a její slezskou zástavbu je typický vysoký podíl antropogenních ploch (přes 40 %) konfrontovaný s velice nízkou hustotou osídlení (cca 19 os/ha). Tato situace v Dolní Lutyni a jejím okolí je dána historickým vývojem oblasti a konfigurací plužin v převážně zemědělských osídleních před 19. stoletím, doplněnou o sekundární projevy industrializace těžební krajiny.

Další populační expanze nevedla v malých obcích k vyššímu zahuštění a tedy i prostorové efektivitě území (to se samozřejmě dělo v okresních obcích a obcích s rozšířenou působností – Bohumín, Orlová, Karviná, paralelně s rozvojem pracovních míst v průmyslu).

Depopulační trend po r. 1989 tento stav dále prohlubuje.

95.Obrázek: Schéma počtu obyvatel na vstup (obytný dům)

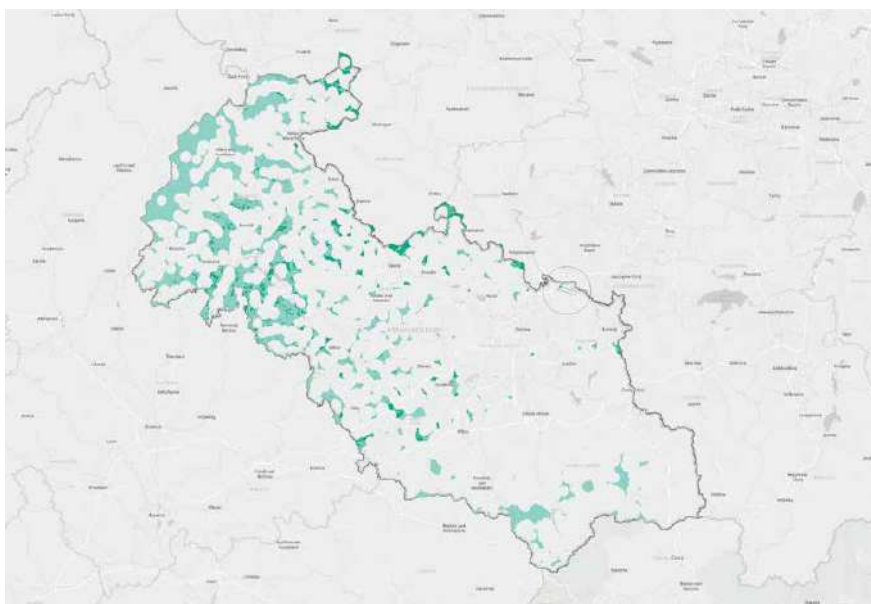
zdroj: ČSÚ, 4ct

Populace je v území značně rozptýlená, s jedinými výraznými shluky vyšších intenzit v centrech obcí (Nový) Bohumín a Orlová v perimetru 5 km. Tyto shluky jsou tvořeny zejména komplexy modernistických sídlišť s hladinou zástavby 8-12 podlaží.

Orlová byla zasažena nejen trendem depopulačním, ale i suburbanizačním – zatímco počet obyvatel města (správního obvodu města Orlová) klesl z 10 090 na 2 271 obyvatel mezi roky 1950 a 1991, počet obyvatel v širší aglomeraci* stoupl z 23 863 na 36 339 ve stejném období. Zvýšením populace oproti Orlově prošlo město Bohumín (z 19 705 na 23 686 ve stejném období, po r. 1991 klesá na dnešních 20 519) a Karviná (z 38 465 na 68 405 ve stejném období, po r. 1991 však klesá na dnešních 49 724).

Obec Dolní Lutyně nicméně prochází relativně ustáleným počtem, z 4588 na 4469 (1950-1991), k roku 2024 proběhl setrvalý růst na dnešních 5288 osob**.

96. Obrázek: území MSK ve vzdálenosti >1 km od obydlených lokalit (13 % rozlohy kraje). Tmavě jsou dále zvýrazněny suboblasti s příznivou morfologií (2 % rozlohy kraje). Území je vysoce urbanizované a není realisticky možné provádět investice mimo dosah osídlení.

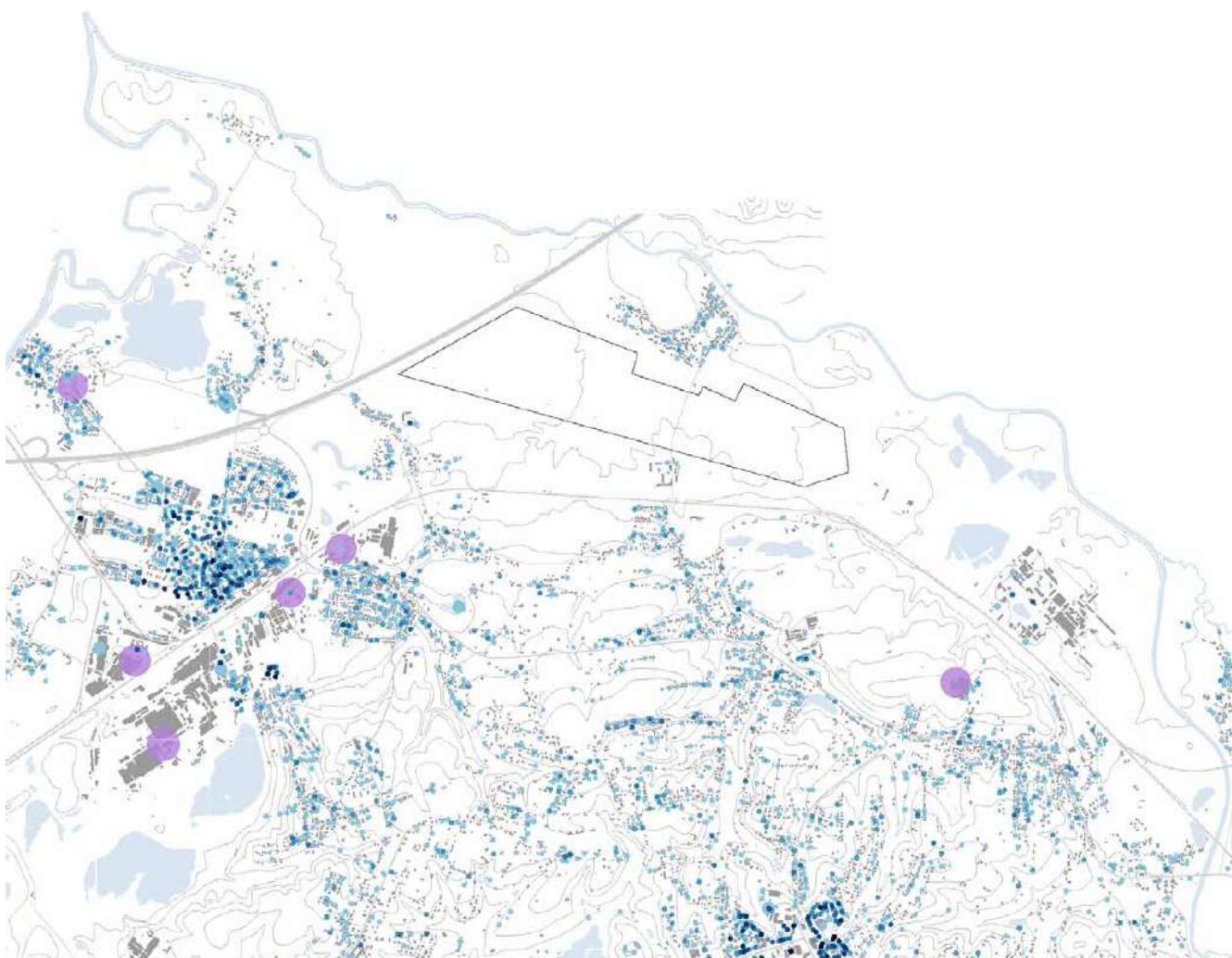
» Celý kraj
je vysoce
urbanizovaný,
pouze 13 % jeho
území je ve
vzdálenosti >1 km
od obydlených
lokalit

* Orlová, Doubrava, Petřvald a části obcí, Lazy, Lutyně, Orlová-Město, Poruba

** Populační údaje jsou převzaty z výsledků historických sčítání ČSÚ

Tyto trendy nevedly k vytvoření místních ekonomicky udržitelných center s dostatečnou populační hustotou, konfigurace zástavby vedla k dalšímu snížení hustoty populace (zvyšování počtu obyvatel při vyšším zvyšování výměry zastavěné části obce).

97.Obrázek: Schéma ekonomických subjektů a jejich počtu zaměstnanců na adresu

zdroj: RES, 4ct

3.4.7 Distribuce sídel ekonomických subjektů

Geolokací registrů ekonomických subjektů bylo reprezentováno umístění firem/živnostníků v interakčním pásmu (omezeno na území ČR z důvodu dostupnosti dat) a proporční velikosti dle počtu evidovaných zaměstnanců. Větší podniky se nadále nalézají zejména v Bohumíně, který z makroekonomického hlediska jeví větší zdraví nežli blízká Orlová.

Mimo střední firmy se pak v území vyskytují sídla poměrně vysoce zastoupených živnostníků*. Počet živností v okolí stejně jako v celém kraji od r. 2023 klesá po předchozím setrvalém růstu, Moravskoslezský kraj eviduje v r. 2023 meziroční úbytek o 7,1 % celkového počtu subjektů.

Schéma ukazuje současnou lokaci a distribuci těchto objektů, fialovou jsou znázorněny firmy se zaměstnanci. Lokační body níže jsou sídly firem/ekonomických subjektů, a nemusejí kopírovat jejich skutečné provozovny.

subjekt podle oboru činnosti	počet
A Zemědělství; lesnictví; rybářství	29
B-E Průmysl celkem	126*
B Těžba a dobývání	0*
C Zpracovatelský průmysl	71
D Výroba a rozvod elektřiny; plynu; tepla	1
E Zásobování vodou; činnosti související s odp. vodami	2*
F Stavebnictví	55
G Velkoobchod a maloobchod + opravy a údržba motorových vozidel	78
H Doprava a skladování	31
I Ubytování; stravování a pohostinství	30
J Informační a komunikační činnosti	8
K Peněžnictví a pojišťovnictví	20
L Činnosti v oblasti nemovitostí	4
M Profesní; vědecké a technické činnosti	73
N Administrativní a podpůrné činnosti	23
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	2
P Vzdělávání	11
Q Zdravotní a sociální péče	5
R Kulturní; zábavní a rekreační činnosti	14
S Ostatní činnosti	63
T Činn. domác. jako zaměstnavatelů	0*
U Činnosti extertoriálních organizací a orgánů	0*
Nezařazeno	29

* Data k r. 2023 a 2021

Zdroj: RES, 4ct

* Oproti širšímu regionu (Moravskoslezskému kraji) je místní hodnota mírně nad průměrem s 212 živnostníky na 1000 obyvatel v ORP Bohumín a 149 živnostníky na 1000 obyvatel v Moravskoslezském kraji (zdroj: ČSÚ, 2023)

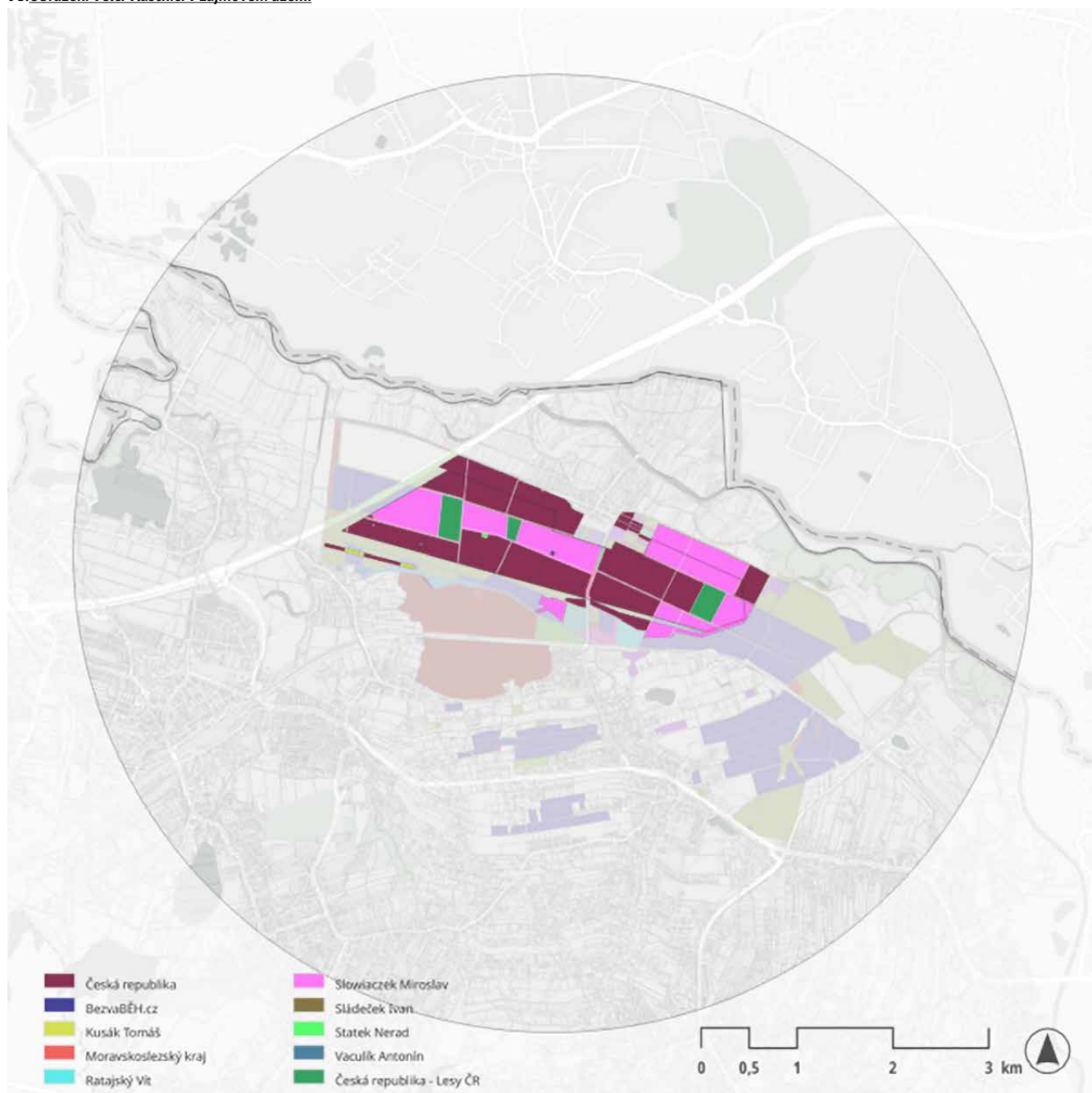
3.4.9 Majetkoprávní situace

Majetková držba v území odráží typická území širšího pásma města, kombinací významných vlastníků v extravilánu a zejména fyzických osob ve vlastnictví pozemků užívaných převážně k bydlení, doplněné veřejnými subjekty, případně subjekty příspěvkové či v podílovém vlastnictví státu, držící infrastrukturální linie a lesní plochy.

Majetkoprávní situace je v současnosti v procesu řešení, probíhají dodatečné výkupy a dohody o využití nezbytné pro zajištění výstavby, provozu a zřízení ochranných pásem a krajinných opatření. Vývoj je tedy dynamický, mapa znázorňuje indikativní stav k 06/2024.

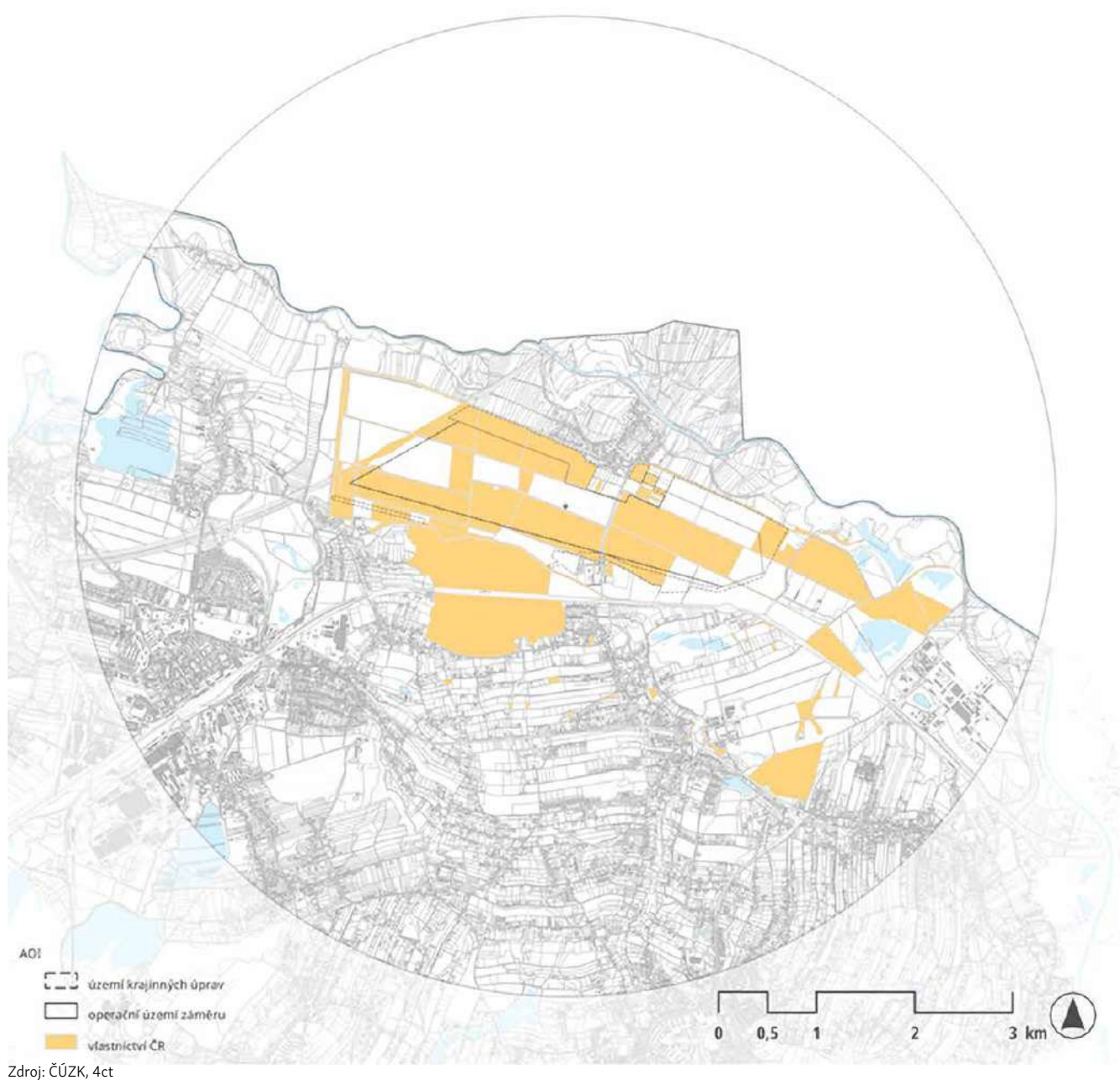
Většina území a jeho kritických částí jsou v současném stavu v majetku ČR, další území jsou z větší části v rukou malého počtu zejména fyzických osob.

98.Obrázek: Velcí vlastníci v zájmovém území

Zdroj: ČÚZK, 4ct

99.Obrázek: Majetková držba ČR k 06/2024

3.5 Krajinné parametry

Hlavní zjištění

- Území je vysoce urbanizované a antropologicky přetvořené, určené historickým vývojem, výskytem nalezišť surovin, příznivou morfologií i vedením infrastruktury
- Krajina definovaná hustou sítí osídlení s paradoxně **nízkou intenzitou využití** (počty obyvatel, provozoven a bodů zájmu v zastavěném území jsou vůči průměrům zastavěných ploch obcí v ČR a regionu podprůměrné).
- Specifické znaky krajiny jsou definovány jako **nivní horizontální lány** velkých celků orby, kontrast malého/uzavřeného **měřítka zalesněné krajiny břehů a meandrů Olše**, s přítomností masivních antropogenních prvků (elektrárna, dálniční těleso, doly a lomy, liniová infrastruktura).
- Vývoj po r. 1989 není příliš dynamický, přesto v posledních 30 letech bylo v návazném **perimetru přetvořeno přes 400 ha území**.
- Oblast zájmu a okolní sídla jsou v **současnosti v povodňovém pásmu**, jsou připravována opatření ke změně zón rozlivu.
- Ekosystémové služby území jsou poskytovány nejvýznamněji **vymezenými chráněnými oblastmi a územími**, zbytek krajiny je zejména produkční (orná půda a hospodářské lesy).

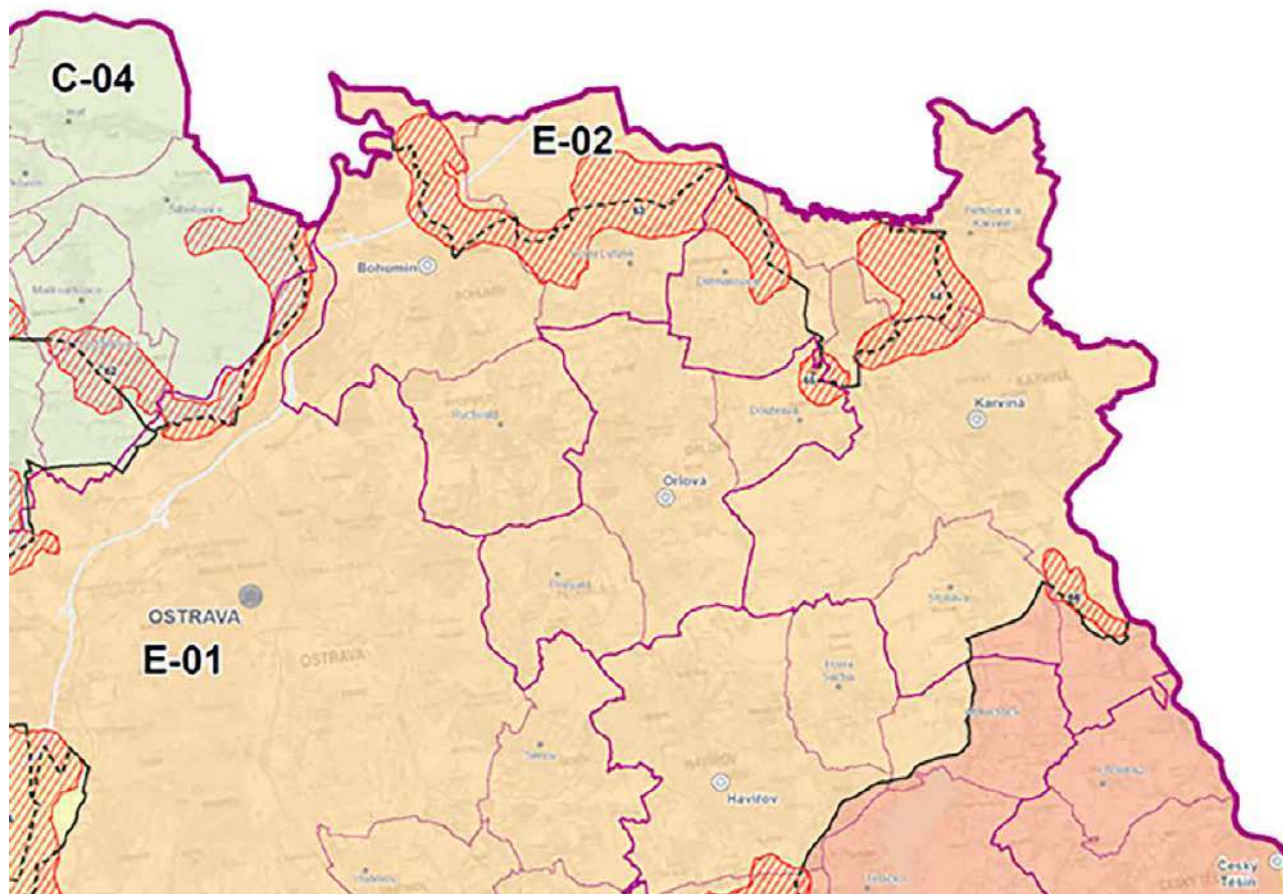

3.5 Krajinné parametry

Záměr je umístěn v krajině oblasti* identifikované v zásadách územního rozvoje jako E-02-Niva Olše. Dotýká se přechodového pásma (PPM) 63 kvůli její bezprostřední blízkosti s oblastí E-01 (oblast Ostrava-Karviná).

Krajinná oblast E-02 má celkovou rozlohu 33 020 821 ha, pokrývá správní obvody obcí (či jejich části) Bohumín, Dětmárovice, Karviná, Petrovice, Dolní Lutyně a Doubrava.

100.Obrázek: Krajinné oblasti MSK

Zdroj: ZÚR MSK, 4ct

Červenou šrafovou je znázorněno přechodové pásmo se společnou platností cílových kvalit sousedních specifických krajin. Zdroj: Úplné znění ZÚR MSK po vydání Aktualizací č. 1, 2a, 2b, 3, 4, 5, 6 a 7, výkres krajin

Severní hranici oblasti tvoří státní hranice, jižní hranici tvoří okraj Orlovské a Havířovské plošiny se zřetelnými okraji zástavby Dolní Lutyně, Doubravy a Karviné. Rozhraní obou oblastí – E-01 a E-02 je v krajině zřetelné a je zdůrazněno rozlehlostí Nivy Olše zejména v prostoru východně od soutoku s Odrou – v prostoru zaniklých velkých rybníků.

Specifická krajina nížiny (Ostravské nivy) navazuje na hustou a různorodou strukturu Orlovské plošiny. Krajina v nivě Odry, Olše a Petrovky vytváří okraj jádra aglomerace.

* typologické dělení krajiny na krajské úrovni, vč. antropogenních území

Jako rozhodující a emblematické znaky krajiny E-02 byly dle územní studie cílových charakteristik krajiny MSK (na základě analýz přírodních podmínek, kulturně historických a civilizačních charakteristik a analýzy vizuálních charakteristik včetně prostorových vztahů vyjadřující osobitost krajiny) definovány následující:

- Meandrující toky Olše a Petrůvky s doprovodnými porosty nivy a zbytky slepých ramen
- Vizuálně otevřené plochy velkého měřítka mezi Lutyňkou a Olší, drobnější struktura krajiny na pravém břehu Olše při toku Petrovky
- Výrazné antropogenní prvky - dominantní areál elektrárny Dětmárovice (těsně za hranicí této specifické krajiny) a těleso dálnice D1

Cílové kvality specifické krajiny dle ZÚR:

- **Otevřená krajina náplavové roviny řeky Olše a jejích přítoků s velkými bloky zemědělské půdy** (od soutoku s Odrou po areál elektrárny Dětmárovice) se soustavou prvků rozptýlené krajinné zeleně a výraznou liniovou strukturou dálnice D1. (k. ú. Nový Bohumín, Kopytov, Skřečůň, Věřňovice, Dolní Lutyně, Dětmárovice.)
- Drobnější krajinná struktura na levém břehu Petrůvky po těleso železniční trati č. 270. (k. ú. Závada, Petrovice u Karviné.)
- Krajina s meandrujícími toky Olše a Petrůvky s doprovodem břehových porostů s významnou funkcí údolních niv jako ploch přirozené inundace (záplavová území). (Celé území specifické krajiny E-02.)
- Krajina s dochovanou historickou rybníční soustavou (k. ú. Staré Město u Karviné, Koukolná.)

Záměr mění cílové kvality dle ZÚR a **přetváří** ráz těchto specificky **vymezených prvků** definovaných v rámci zásad územního rozvoje.

Konkrétní části vymezené krajiny, které jsou přetvořeny záměrem, jsou "Vizuálně otevřené plochy velkého měřítka mezi Lutyňkou a Olší". Cílovou kvalitou je otevřená krajina náplavové roviny.

Ačkoli záměr velkého areálu průmyslové výroby částečně respektuje vizuální horizontalitu cílového stavu (realizační scénář neobsahuje vertikální dominanty), otevřená krajina náplavové roviny **bude výrazně přetvořena v průmyslový areál, obklopený výsadbou dřevinného porostu a kompenzačními krajinnými úpravami.**

Tento nesoulad s realizačním scénářem by měl být řešen v rámci aktualizace ZÚR Moravskoslezského kraje. Vymezení těchto krajinných specifík je doporučujícího a nerestriktivního charakteru, pro zajištění souladu obecních územních plánů v rozvoji k cílové podobě krajiny.

Analýza viditelnosti (viz dále) nenaznačuje, že by areál narušoval charakteristiku krajiny v částech meandrujícího toku Olše s doprovodnými porosty nivy a zbytky slepých ramen.

GEOMORFOLOGIE

soustava	Vněkarpatské sníženiny
podstava	Severní Vněkarpatské sníženiny
celek	Ostravská pánev
podcelek	Ostravské roviny
okrsek	Ostravské nivy
Bioregion	Ostravský A (2.3a), Pooderský (2.4)
Biochora	Široké hlinité nivy 3. v.s., Užší hlinité nivy 3. v.s.
Klimatická oblast:	Mírně teplá oblast (MT10)
Konsolid. ekosystémy:	Převážně orná půda (88 %), hospodářské lesy a ostatní plochy
Potenciální přirozená vegetace:	Podmáčená dubová bučina s ostřicí třeslicovitou
Geobotanická kategorie:	Luhy a olšiny

BIOGEOGRAFICKÉ ČLENĚNÍ

záp. část vlastního území reálu:	biochora 3Lh - Široké hlinité nivy 3. v.s., bioregion 2.4
vých. část vlastního území reálu:	biochora 3Nh - Užší hlinité nivy 3. v.s., bioregion 2..3a
inter. pásmo - sever č.o. Věřňovice:	biochora 3BN - Erodované plošiny na zahliněných písčích 3. v.s., bioregion 2.3a
inter pásmo - Dolní Lutyně, Bohumín:	biochora 3Ro, Vlhké plošiny na kyselých horninách 3. v.s., bioregion 2.3.a

Dotčená lokalita se řadí do Vněkarpatských sníženin, konkrétně do Severních Vněkarpatských sníženin. Tato geomorfologická oblast je charakterizována plochým až mírně zvlněným reliéfem, který je typický pro Ostravskou pánev a její podcelek, Ostravské roviny. Okrsek Ostravských niv pak specifikuje přítomnost nivních oblastí, které jsou důležité z hlediska hydrologického režimu a biologické rozmanitosti. Historicky patří tato oblast do území Slezska, v rámci středověké kolonizace se zde rozšířily zejména lineární lánové vsi, přičemž v novověku došlo k dalšímu parcelování a rozptýlení vesnických sídel. Venkovská krajina nezachovala výrazné historické struktury lánových plužin.

Geomorfologické členění této oblasti je dále specifikováno bioregiony Ostravský A (2.3a) a Pooderský (2.4) a biochorami, které zahrnují široké a užší hlinité nivy 3. vegetačního stupně. Klimatická oblast je označena jako mírně teplá (MT10), což podporuje zemědělské využití krajiny, které dominuje přítomností orné půdy a sporadicky hospodářských lesů. Potenciální přirozená vegetace zahrnuje podmáčené dubové bučiny s ostřicí třeslicovitou, což reflektuje vlhké podmínky oblasti. Geobotanická kategorie luhů a olšin ukazuje na přítomnost mokřadních a vodních biotopů, které jsou významné pro zachování biodiverzity.

Přítomnost urbanizovaných ploch Orlovsko a Karvinsko a průmyslových zařízení, jako je elektrárna Dětmárovice, představuje výzvy pro udržitelnost a ochranu přírodních zdrojů. Ekologická stabilita oblasti je podporována přítomností biokoridorů a biocenter, které poskytují útočiště pro místní faunu a flóru, a její funkce jako biokoridoru umožňuje migraci živočichů mezi Českou republikou a Polskem. V interakčním pásmu záměru již probíhají rekultivace ploch spojené s těžbou surovin.

Z hlediska biogeografického významu je oblast Dolní Lutyně ovlivněna především intenzivním zemědělským využitím, které dominuje většině krajiny. Široké a užší hlinité nivy, erodované plošiny a vlhké plošiny mají omezenou schopnost podpory biodiverzity, především kvůli degradaci půdy a intenzivnímu využívání. I když některé části oblasti mohou poskytnout určité ekologické funkce, celkově má oblast omezený ekologický význam ve srovnání s méně využívanými či přírodně hodnotnějšími územími.

INDIKÁTORY ENVIRONMENTÁLNÍ STABILITY

Podle vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, stavebním řádu a způsobu evidence územně plánovací činnosti, je pro sledování environmentální stability nutné zohlednit několik klíčových indikátorů.

Tyto indikátory jsou zásadní pro hodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot a limity využití území, a jsou proto referenčně posouzeny v nulovém scénáři a v realizačním scénáři.

Níže jsou uvedeny klíčové indikátory pilíře environmentální stability:

Koeficient ekologické stability (KES)

KES vyjadřuje poměr mezi stabilními a nestabilními ekosystémy v krajině. Stabilní ekosystémy zahrnují přirozené a přírodě blízké oblasti, zatímco nestabilní zahrnují intenzivně využívané nebo urbanizované plochy. Tento koeficient je klíčový pro pochopení schopnosti krajiny udržet ekologickou rovnováhu.

Podíl ploch ochrany přírody

Tento indikátor určuje procento území, které je chráněno zákonem o ochraně přírody a krajiny. Zahrnuje národní parky, chráněné krajinné oblasti, přírodní rezervace a památky. Vyšší podíl chráněných ploch znamená lepší ochranu biodiverzity a ekologické stability.

Podíl výměry lesních pozemků na celkové rozloze obce

Měří podíl lesních ploch v rámci celkové rozlohy obce. Lesy hrají klíčovou roli při regulaci klimatu, ochraně půdy a poskytování biotopů pro různé druhy.

Kritická místa migrace zvěře

Identifikace oblastí důležitých pro migraci zvěře, které vyžadují zvláštní ochranu, aby se zabránilo fragmentaci habitatů. Udržení těchto migračních koridorů je důležité pro zachování genetické diverzity a přežití zvěře.

143.Tabulka - hodnoty základních environmentálních indikátorů obcí ORP Bohumín - stav/nulový scénář

Obec	Koeficient ekologické stability	Podíl ploch ochrany přírody	Kritické místo migrace zvěře	Podíl výměry lesních pozemků na celkové rozloze obce (%)
Bohumín	0,39	26,4	ne	3,48
Dolní Lutyně	0,32	19,27	ne	12,2
Rychvald	0,61	27	ne	7,89

144.Tabulka - převedené skóre základních environmentálních indikátorů obcí ORP Bohumín - stav/nulový scénář

Obec	Koeficient ekologické stability	Podíl ploch ochrany přírody	Kritické místo migrace zvěře	Podíl výměry lesních pozemků na celkové rozloze obce (%)	Součet
Bohumín	-1	-1	-1	-2	-3
Dolní Lutyně	-1	-2	-1	1	-1
Rychvald	1	-1	-1	-1	0

145.Tabulka - hodnoty základních environmentálních indikátorů obcí ORP Bohumín - návrh/realizační scénář

Obec	Koeficient ekologické stability	Podíl ploch ochrany přírody	Kritické místo migrace zvěře	Podíl výměry lesních pozemků na celkové rozloze obce (%)
Bohumín	0,39	26,4	ne	3,48
Dolní Lutyně	0,39	19,27	ne	16,2
Rychvald	0,61	27	ne	7,89

146.Tabulka - převedené skóre základních environmentálních indikátorů obcí ORP Bohumín - návrh/realizační scénář

Obec	Koeficient ekologické stability	Podíl ploch ochrany přírody	Kritické místo migrace zvěře	Podíl výměry lesních pozemků na celkové rozloze obce (%)	Součet
Bohumín	-1	-1	-1	-2	-3
Dolní Lutyně	-1	-2	-1	2	-1
Rychvald	1	-1	-1	-1	0

147.Tabulka - převodník hodnot a benchmarking základních environmentálních indikátorů obcí

název			-2	-1	průměr	1	2
Koeficient ekologické stability	5A	KES	<0,10	0,11 - 0,49	0,5	0,51-3,00	3,01<
Podíl ploch ochrany přírody	5B	%	<19,9	20,0 - 29,9	30	30 - 50	50,01<
Kritické místo migrace zvěře	5C	výskyt	/	ne	/	ano	/
Podíl výměry lesních pozemků na celkové rozloze obce (%)	5D	%	<4,99	5 - 9,99	10	10-15	15,01<

» Realizační scénář nesnižuje žádnou ze sledovaných hodnot indikátorů environmentální stability

Tabulky výše nabízejí obecný přehled sledovaných indikátorů a jejich hodnot v nulovém scénáři, sledovaných v rámci územně analytických podkladů v ORP Bohumín.

Skóre (viz převodník hodnot) je arbitrární reprezentací skutečných hodnot indikátorů, převzatých z metodiky platných územně-analytických podkladů správního obvodu.

Z hodnotící tabulky a srovnání s průměrem na širší území je zjevné, že obce ve správním území dosahují ve výchozím podprůměrných hodnot.

Realizace záměru po kvantitativním vyhodnocení změnové situace **nesnižuje žádný ze sledovaných indikátorů**.

Realizace naopak zvyšuje koeficient ekologické stability (viz dále - Ekosystémové služby) a podíl výměry lesních pozemků (výsledné klasifikace náhradní výsadby a krajinných úprav budou předmětem klasifikace katastrálního úřadu, nicméně lesoparková úprava věcně definic lesní plochy splňuje).

Podíl ploch ochrany přírody zůstává nezměněn stejně jako výskyt kritických míst migrace zvěře (v regionu nepřítomné kvůli vysoké stávající míře urbanizace).

3.6 Prvky a jevy územně analytických podkladů ORP Bohumín

Cílem této části je zaznamenání hodnot, problémů, záměrů a limitů dle platných územně analytických podkladů (ÚAP) příslušné obce s rozšířenou působností (ORP).

Tyto jednotlivé prvky a jevy jsou následně konfrontovány s konceptem záměru výstavby SPP a je zpracováno posouzení vlivů v detailu malého měřítka individuálních hodnot, problémů, záměrů a limitů.

Územně analytické podklady zjišťují a vyhodnocují stav a vývoj území a jsou jedním z druhů územně plánovacích podkladů. Jsou podkladem pro pořizování územně plánovací dokumentace (územních plánů a regulačních plánů) a pro rozhodování stavebních úřadů.

Pátá úplná aktualizace územně analytických podkladů pro správní obvod obce s rozšířenou působností Bohumín je zpracována ke dni 31. 3. 2021.

3.6.1 Stávající hodnoty lokality dle ÚAP

Výkres hodnot území je přehledným výkresem zobrazujícím kulturní, historické, architektonické, urbanistické, přírodní a krajinné hodnoty. Obsahuje také údaje o území, které byly zjištěny vlastními průzkumy.

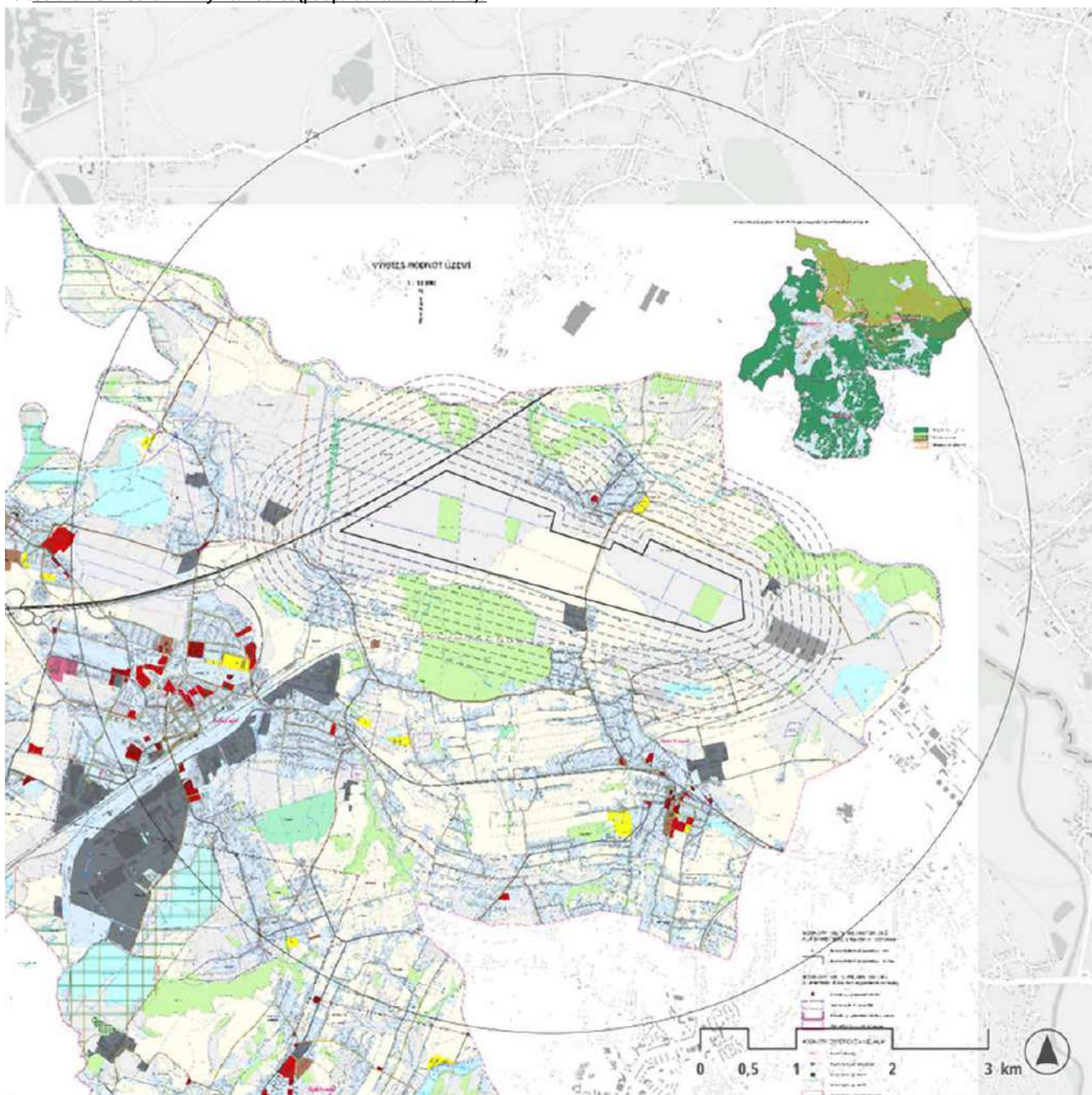
Relevantní a blízké jevy platných ÚAP přítomné ve výkresu hodnot:

- OV (plocha veřejné vybavenosti) Věřňovice
- OS (plocha pro tělovýchovu a sport) Věřňovice
- VZ (plocha pro zemědělskou a lesnickou výrobu) Bezdínek, Nerad, Chalupky
- Archeologické naleziště 15-42-17/1 - Věřňovice
- Nemovitá kulturní památka - Věřňovice
- Historicky významná stavba - 5x objekt lehkého pohraničního opevnění
- Půdy II. třídy ochrany - střední pásmo areálu
- Výhradní bilancované ložisko nerostných surovin - Pískovna
- Plochy hospodářského lesa
- Přírodní památka - Niva Olše-Věřňovice

Realizační scénář (ve fázi konceptu) bude mít závažné dopady (odstranění prvků) na objekty lehkého opevnění a na půdy II. třídy ochrany.

Viz též části Vzdálenostní a překryvná analýza a Ekosystémové služby.

101.Obrázek: ÚAP Bohumín - výkres hodnot (po úplné aktualizaci 2020).

Zdroj: ÚAP Bohumín, 4ct

3.6.2 Stávající problémy lokality dle ÚAP

Výkres primárně slouží pro evidenci závad, které by měly být řešeny (mělo by k nim být přihlédnuto) v rámci zpracování územně plánovacích dokumentací na úrovni samospráv. Slouží jako základní přehled a reprezentace společenské dohody nad problémy v území z hlediska územního plánování a rozvoje sídel.

Pozn.: uvedený výkres zaznamenává variantní řešení vedení VRT územím. Žádná ze zakreslených variant není platná, koridor vedení VRT je v platné verzi ZÚR (po změně č.6) veden podél východní hranice zájmového území areálu, překračující tok Olše dále na severu.

Relevantní a blízké jevy platných ÚAP přítomné v platném problémovém výkresu:

KRITICKÉ ÚSEKY KOMUNIKACÍ A KŘÍŽOVATEK ZD3.9

- Křížení ul. Neradské s železniční tratí (Dolní Lutyně–Věřňovice) - neuspokojivý stav dopravně nejvíce zatížených křižovatek.
- V rámci dopravní koncepce obce prověřit prostorové možnosti pro zkapacitnění křižovatky, prověřit možnost úpravy (aktualizace) koncepce dopravy v kritickém místě.

Dopady realizace SPP:

Neradská a její návazná křížení budou upravena v rámci přípravy SPP. Jejich parametry budou dále specifikovány a koordinovány s nezávislými záměry výstavby přeložky I/67 a koridoru VRT.

ZÁVADY NEGATIVNÍHO OVlivNĚNÍ OKOLNÍHO ÚZEMÍ ZEMĚDĚLSKOU VÝROBOU ZH3.6

- Areál statku Nerad v Dolní Lutyni - ovlivnění okolní zástavby stávající zemědělskou výrobou (pachy).

Návrhy řešení dle ÚAP:

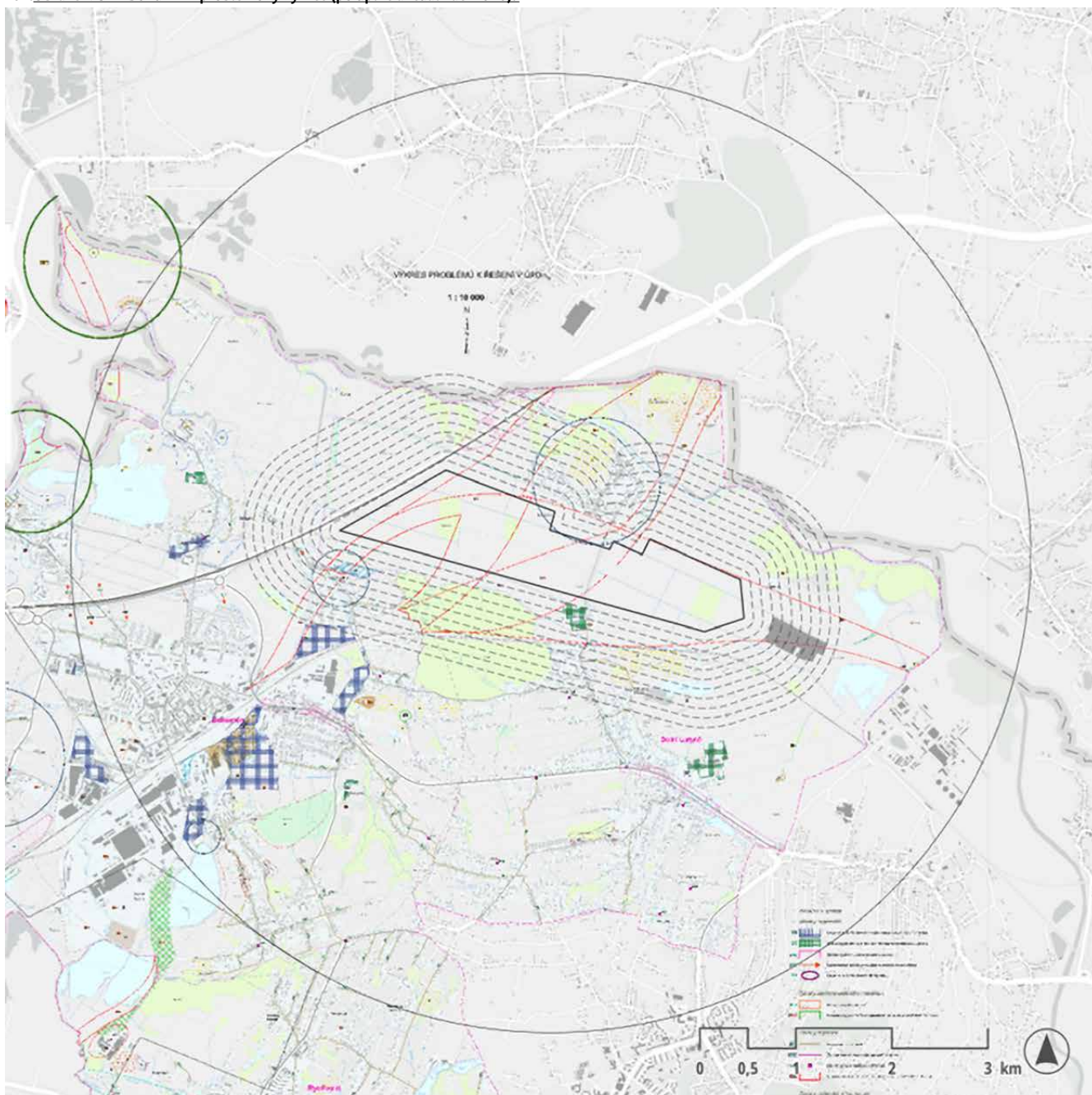
Vytvářet podmínky pro realizaci ochranné zeleně.

V blízkosti těchto ploch zvážit míru regulace nové výstavby a stanovit podmínky pro využití těchto ploch s cílem snížit či eliminovat negativní vlivy (pachy) na plochy bydlení (případně vyhlásit hygienické pásmo).

V blízkosti ploch pro výrobu zvážit míru regulace nové výstavby.

Dopady realizace SPP:

Významný dopad, statek Nerad v návaznosti na realizaci záměru, eliminaci návazné hospodářské půdy a nezávisle na záměru plánovanou výstavbu přeložky I/67 a koridoru VRT ztratí svou původní funkci. Budoucí stav statku je nyní spekulativní, v návazných územích probíhají jednání.

Zdroj: ÚAP Bohumín, 4ct

ZHORŠENÁ PROSTUPNOST ÚZEMÍ PRO PĚŠÍ A CYKLISTY (ZD2.3)

- Komunikace k areálu těžby štěrkopísku na ul. K pískovně v Dolní Lutyni, ul. K Vrchům, ul. Luční, ul. Zbytecká, ul. K Vodojemu, ul. Orlovská, ul. U Jiřinky.
- Dopravně vytížené komunikace spojující větší plochy bydlení (rozvojové lokality), areály s dopravou surovin nebo napojení průmyslových areálů.
- Komunikace nevyhovují svým šířkovým uspořádáním s ohledem na návrhové plochy zejména vymezené pro bydlení.

Návrhy řešení dle ÚAP:

Pro zajištění dostatečné kapacity místních komunikací, příp. zajištění prostoru pro místní úpravu komunikace (např. výhybny) jsou v územních plánech navrženy dopravní či smíšené koridory.

Realizovat záměry na provedení těchto úprav, dále prověřovat a konkretizovat technická řešení.

Dopad realizace SPP:

Zlepšení lokálních podmínek pro cyklistickou a pěší dopravu v ulici Neradská. Další napojení na cyklistickou infrastrukturu v dalších ulicích je podmíněno cyklogenerelem či konceptem cestních sítí v obci.

STARÉ ZÁTĚŽE V ÚZEMÍ A KONTAMINOVANÉ PLOCHY (R3)

Riziko kontaminace horninového prostředí, podzemních nebo povrchových vod, ke kterému mohlo dojít nevhodným nakládáním s nebezpečnými látkami v minulosti (zejména se jedná např. o ropné látky, pesticidy, PCB, chlorované a aromatické uhlovodíky, těžké kovy apod.). Původce kontaminace neexistuje nebo není znám.

Návrhy řešení dle ÚAP:

V rámci územně plánovací činnosti vytvářet předpoklady k nápravě či opětovnému využití znehodnoceného území (asanace, rekultivace apod.). Zajistit podmínky pro zabránění rozšíření kontaminace do blízkého okolí.

Dopad realizace SPP:

Dekontaminace území areálu bude provedena jako součást přípravy SPP.

DEVASTOVANÁ ÚZEMÍ (BROWNFIELDS) (ZU2.9)

- Dolní Lutyně - administrativní budova bývalého statku.
- Pozemky, objekty nebo areály nedostatečně využívané a zanedbané, které mohou být i kontaminované.

Návrhy řešení dle ÚAP:

Prověřit možnost opětovného využití brownfields dle potřeb obce.

Dopad realizace SPP:

Možnost změny majetkové držby a následné sanace, problematických částí území, příp. revitalizace a alokace doplňkových služeb přístupných veřejnosti (ve fázi konceptu nespecifikováno).

NEDOSTATEČNÁ PROTIHLUKOVÁ OCHRANA ZÁSTAVBY KOLEM DÁLNICE (ZH4.2.3)

- Vedení silnice I. třídy (I/67) přes obec Dolní Lutyni, vedení dálnice D1 přes k.ú. Věřňovice, nedostatečná protihluková ochrana zástavby kolem dálnice.
- Zatížení zastavěného území obcí dopravou (emise, hluk).

Návrh řešení dle ÚAP: Výstavba přeložky silnice I/67 mimo zastavěná území (Bohumín-Dětmarovice-Karviná) na základě zpracované technicko-ekonomické studie.

Vytvořit podmínky v území pro realizaci ochranné zeleně kolem dálnice D1.

Zajistit dostatek ploch pro zvýšení lesnatosti a výsadbu účelové zeleně s cílem zvýšit pozitivní dopad na životní prostředí, zejména zachycení prachu v ovzduší a omezení hluku.

Dopad realizace SPP:

Vyšší tlak a prioritizace podmiňující realizace I/67, možná výstavba hlukového valu při D1 na straně Věřňovic (ověřováno ve studii proveditelnosti).

ZASTAVITELNÁ PLOCHA VYMEZENÁ V ZÁPLAVOVÉM ÚZEMÍ Q100 (ZU3.2)

- Dolní Lutyně – zastavitelné plochy občanského vybavení (veřejná vybavenost) vymezeny částečně v zastavitelném území Q_{100} .
- Ohrožení území záplavami, záplavové území Q_{100} nevhodné pro nově navrhovanou zástavbu.

Návrhy řešení dle ÚAP:

V rámci územně plánovací činnosti prověřit podmínky vymezení zastavitelné (návrhové) plochy mimo záplavové území.

Dopad realizace SPP:

Území SPP, katastru Věřňovic a částí katastru Dolní Lutyně bude podléhat novým protipovodňovým opatřením, realizovaných jako podmiňující investice společně s náhradní výsadbou.

NEDOSTATEČNÁ POVODŇOVÁ OCHRANA ÚZEMÍ P2

- Nedokončená protipovodňová ochrana na Bohumínsku. Lokality Bohumín-Pudlov, Bohumín-ul. Bezručova a Bohumín-Nová Ves, Dolní Lutyně-Věřňovice – v současné době vydáno územní rozhodnutí na PPO na Lutyňce.
- Na území SO ORP Bohumín zasahují záplavové území Q100 šesti vodních toků – Michálkovický potok, Odra, Olše, Orlovská stružka, Bohumínská stružka a Lutyňka. Záplavové území Q100 zasahuje do zastavěného území obcí v Bohumíně z 16,5 %, v Dolní Lutyni 14,4 %, v Rychvaldě 2,5 %. V již zastavěných částech obcí, kde zasahuje plocha záplavového území Q100, je potřeba navrhnout a realizovat opatření chránící toto území.

Návrh řešení dle ÚAP:

Stabilizovat koridory a dokončit realizaci protipovodňových opatření na Odře a Olši a na místních tocích (Bohumínská Stružka, Orlovská stružka, Lutyňka, Flakůvka).

Dopad realizace SPP:

Území SPP, katastru Věřňovic a částí katastru Dolní Lutyně bude podléhat novým protipovodňovým opatřením, realizovaných jako podmiňující investice společně s náhradní výsadbou.

STŘET KORIDORU PRO ZÁMĚR VRT S LIMITY OCHRANY PŘÍRODY (SZ2.3)

- Střet koridoru VRT vymezeném v ZÚR MSK s VKP Borek, s nadregionálním biokoridorem K98 a s územím NATURA 2000.

Návrhy řešení dle ÚAP:

Prověřit celou trasu koridoru v územní studii, zpřesnit koridor v ZÚR.

Dopad realizace SPP:

Trasování NRBK 98 je předmětem návrhu integrace do krajiny, ke koridoru VRT je v návrhu přihlédnuto.

ZATÍŽENÍ ÚZEMÍ HLUKEM A EMISEMI Z DOPRAVY (ZH4.2)

- Vedení silnice I. třídy (I/67) přes obec Dolní Lutyni, vedení dálnice D1 přes k.ú. Věřňovice.
- Zatížení zastavěného území obcí dopravou (emise, hluk).

Návrhy řešení dle ÚAP:

Výstavba přeložky silnice I/67 mimo zastavěná území (Bohumín-Dětmarovice-Karviná) na základě zpracované technicko-ekonomické studie.

Vytvořit podmínky v území pro realizaci ochranné zeleně kolem dálnice D1.

Zajistit dostatek ploch pro zvýšení lesnatosti a výsadbu účelové zeleně s cílem zvýšit pozitivní dopad na životní prostředí, zejména zachycení prašnosti v ovzduší a omezení hluku.

Dopad realizace SPP:

Vyšší tlak a priorita podmiňující realizace I/67, vč. vytvoření ochranných stěn/zelených valů.

VYHODNOCENÍ VLIVU NA PROBLÉMY ÚZEMÍ

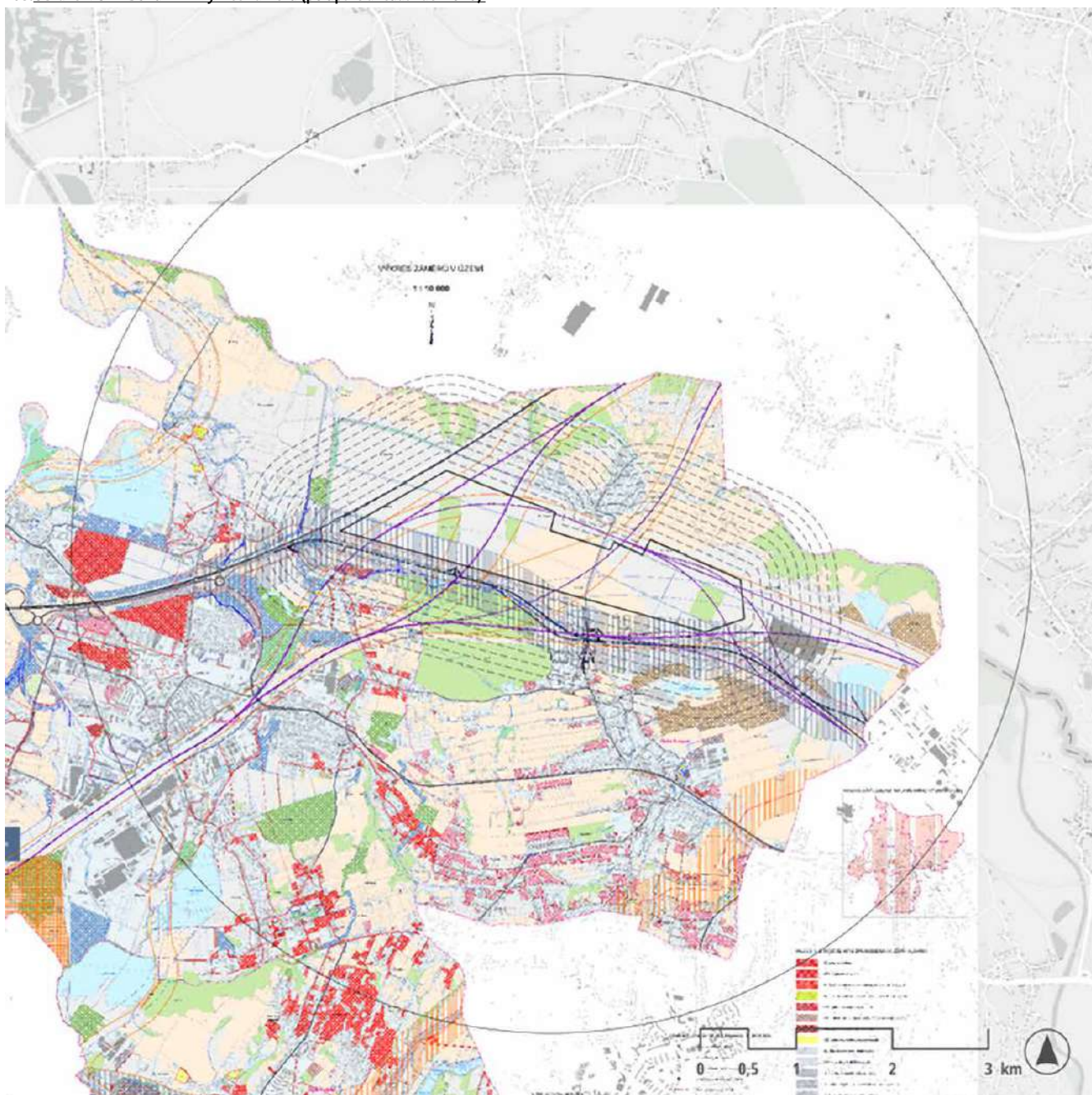
Návrhy řešení problémů a deficitů v území nekolidují se záměrem realizace SPP. K místním problémům bylo přihlédnuto pro zamezení zhoršování negativních jevů v území, a byla použita opatření nekonfliktního charakteru s opatřeními navrhovanými dle územně-plánovacích podkladů.

3.6.3 Stávající záměry dle ÚAP

Výkres záměrů na provedení změn v území obsahuje záměry z nadřazené územně plánovací dokumentace (Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje), záměry převzaté z platných územních plánů (zastavitelné území, návrh technické a dopravní infrastruktury), projednávané změny územních plánů, záměry obcí a záměry poskytovatelů údajů o území. Nicméně, vzhledem k omezené aktualitě a dynamice vývoje je zde výkres záměrů uveden referenčně a jeho prvky jsou relevantní zejména pro evidenci nově zastavitelných ploch a změn v území a pro ověření schématu vývoje okolních sídel. Výkres má úskalí, např. koridory nejsou aktualizované dle AZÚR č. 6 a dle stávajícího vývoje jednání o vedení VRT.

103.Obrázek: ÚAP Bohumín - výkres záměrů (po úplné aktualizaci 2020)

Zdroj: ÚAP Bohumín, 4ct

3.6.4 Stávající limity lokality dle ÚAP

Výkres obsahuje limity využití území, které představují omezení změn v území z důvodu ochrany veřejných zájmů. Limity vyplývají z právních předpisů nebo z vlastností území.

Graficky jsou zobrazeny např. památková ochrana území, prvky územních systémů ekologické stability, ochrana přírody, záplavová území, ložiska nerostných surovin, území dotčená těžbou, sesuvná území, technická infrastruktura pro zásobování území pitnou vodou, odvádění odpadních vod, zásobování energiemi, spojové služby, dopravní infrastruktura atd.

Přítomné limity prostorově kolidující s územím záměru jsou:

- silnice III. třídy
- vedení elektrické sítě VN + ochranné pásmo
- plynovod STL + ochranné pásmo
- vodovodní řad
- zemědělská půda II. třídy ochrany
- plocha lesa hospodářského

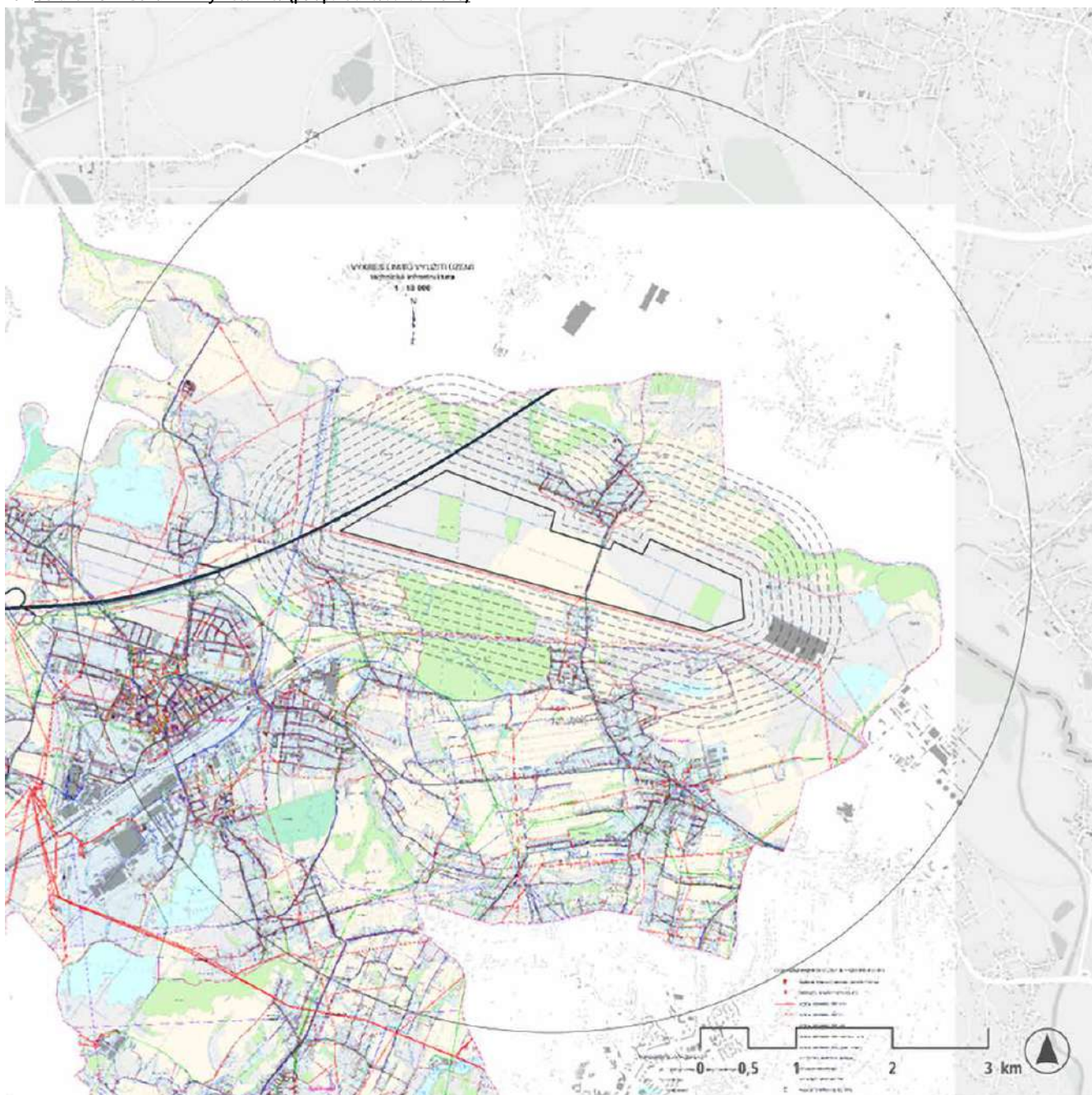
Prvky jsou dále individuálně vyhodnocovány v příslušných kapitolách a kolize případných územně plánovacích limitů se záměrem jsou dále posuzovány v rámci studie proveditelnosti.

Většina kolizí souvisí s komunikací Neradská a řady vedením technické infrastruktury propojující Dolní Lutyni s Věřňovicemi. Tato připojení budou **během výstavby nahrazena a modernizována** při zajištění bezvýpadkového přenosu.

Dalšími prvky jsou plochy hospodářského lesa, **který je odstraněn a kompenzován v bilanci dřevin náhradní výsadbou**, a plochy zemědělské půdy II. třídy ochrany, která bude vyňata ze ZPF s kompenzací dle příslušných předpisů. Její současná ekonomická produkční hodnota sama o sobě není srovnatelná s přidanou hodnotou ekonomického rozvoje spojeného s SPP.

Kulturní a environmentální funkce jsou podrobně popsány v části Ekosystémové služby.

104.Obrázek: ÚAP Bohumín - výkreslimitů (po úplné aktualizaci 2020)

Zdroj: ÚAP Bohumín, 4ct

3.7 Vzdálenostní a překryvná analýza

Kapitola je tematicky návazná na předchozí část – evidence prvků v území na základě platné územně plánovací dokumentace byla doplněna o terénní a GIS analýzu, orientovanou na výčet a typologii objektů dle vzdálenosti, dělenou na relevantní prvky antropogenního či přírodního původu.

Uvedené kategorie neimplikují předpokládaný dopad záměru výstavby SPP, jsou pouze podkladem pro cílené zkoumání a také pro obecný popis lokálního kontextu.

3.7.1 Antropogenní prvky

Antropogenní prvky jsou všechny lidskou činností vytvořené objekty a struktury, které se nacházejí v krajině. Patří sem například obytné budovy, průmyslové a zemědělské stavby, dopravní infrastruktura nebo technická zařízení. Tyto prvky, zejména pak nejvíce citlivé obytné budovy, hrají klíčovou roli při hodnocení vlivu plánovaných projektů na území, neboť jejich přítomnost a charakteristika mohou výrazně ovlivnit jak samotný projekt, tak jeho dopad na okolní prostředí a komunitu.

OBYTNÉ BUDOVY

Nejbližším obytným objektem k operačnímu území areálu SPP je rodinný dům v ulici Neradská, č.p. 835. Dům je exklávou části obce Věřňovice, souvisle zastavěné území od tohoto pozemku s budovou je ve vzdálenosti 120 m, vzdálenost mezi domem č. 835 a další nejblíže obytvou budovou je 170 m vzdušnou čarou. Tato nesouvislost v zastavěném území obce ovlivňuje základní indikátory vzdálenosti záměru od obytných území – zatímco vzdálenost záměru k souvisle zastavěné oblasti obcí je okolo 200 metrů, osamělý obytný dům snižuje nejnižší vzdálenost na 75 m od okraje areálu. Průměr obyvatel na objekt v dotčených perimetrech (do vzdálenosti 1 km) je 2,99.

148. Tabulka: Počty obytných budov a obyvatel dle přilehlého perimetru

vzdálenost	počet obytných budov	počet obvyklých obyvatel
100 m	1	4
200 m	11	41
300 m	55	171
400 m	63	175
500 m	79	236
600 m	50	130
700 m	70	198
800 m	63	159
900 m	76	195
1 000 m	75	213

Zdroj: ČSÚ, 4ct

Zdroj: ČSÚ, 4ct

Poměrově nejvyšší dopad z očekávaných scénářů rozvoje a využití území na obytný komfort v území lze očekávat **během samotné výstavby areálu.**

Samotné parametry výstavby a jejich ochranných opatření ve fázi konceptu nelze predikovat, nicméně všechny stavby musí splňovat hygienické limity hluku a nepřekračovat parametry dané vyhláškou č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací. Tyto parametry budou upřesňovány a veřejně publikovány v rámci dalších standardních kroků nutných pro povolení stavby.

ŠKOLY A VZDĚLÁVACÍ ZAŘÍZENÍ

Nejbližší objekt školského zařízení je vzdálen přes 400 m od hranic operačního území areálu. Jedná se o pobočku základní školy a mateřské školy, organizačně připojené k příspěvkové organizaci Základní škole a Mateřské škole Aloise Jiráska Dolní Lutyně. Mateřská škola i základní škola má kapacitu v jednotkách učeben, součástí zařízení jsou hřiště a zahrada. Zařízení nebudou výrazně ovlivněna, vzhledem ke vzdálenosti areálu, charakteru výroby a kompenzačním opatřením.

Výčet počtů škol dle přilehlého perimetru není relevantní, ve vzdálenosti 1 km od SPP neleží další zařízení.

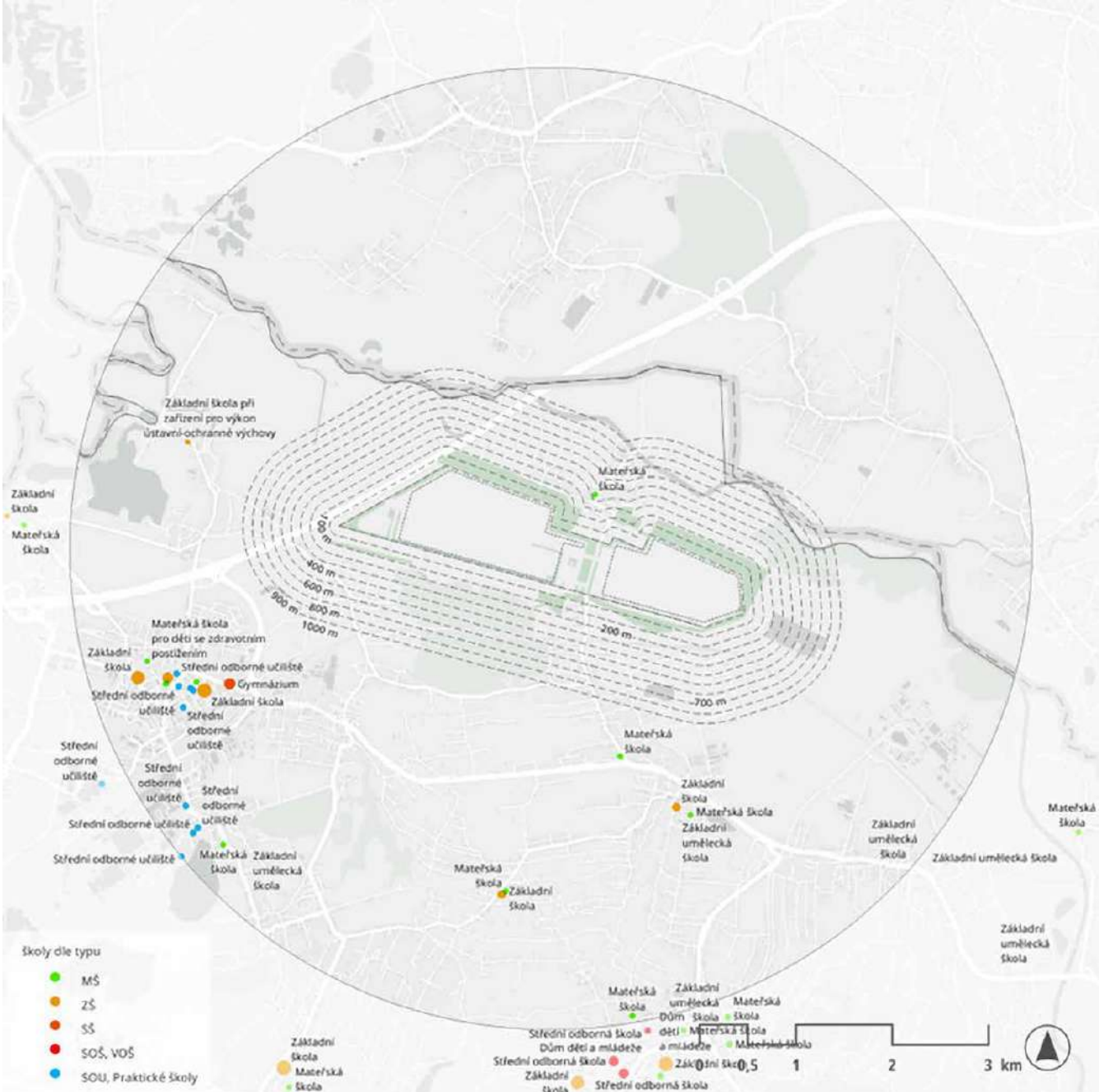
Rekonstrukce ulice Neradská, která je součástí záměru, umožní bezpečnou cestu na kole, pěšky či dalšími nemotorovými prostředky pro lokální studenty, dojíždějící do škol mimo Věřňovice.

Hluková zátěž bude přítomna zejména během výstavby, její parametry a rozptyl budou zpřesněny během vývoje návrhu v rámci studie proveditelnosti a budou předmětem posouzení ve standardních připomínkových řízeních nutných pro povolení stavby.

Potenciální světelné znečištění vzhledem k urbánní konfiguraci (stávající rozptýlení antropogenních ploch a zdrojů světla spojené se způsobem osídlení krajiny slezskou zástavbou) nepředstavuje významný dopad.

Emisní zátěž nebude zhoršovat stávající podmínky v území. Kompenzační a náhradní výsadba povede k lepším absorpčním podmínkám a suspenzi částic z jiných zdrojů v území.

106. Obrázek: Perimetry vzdálenosti po 100 m od území záměru, překryv se zařízeními pro vzdělání.

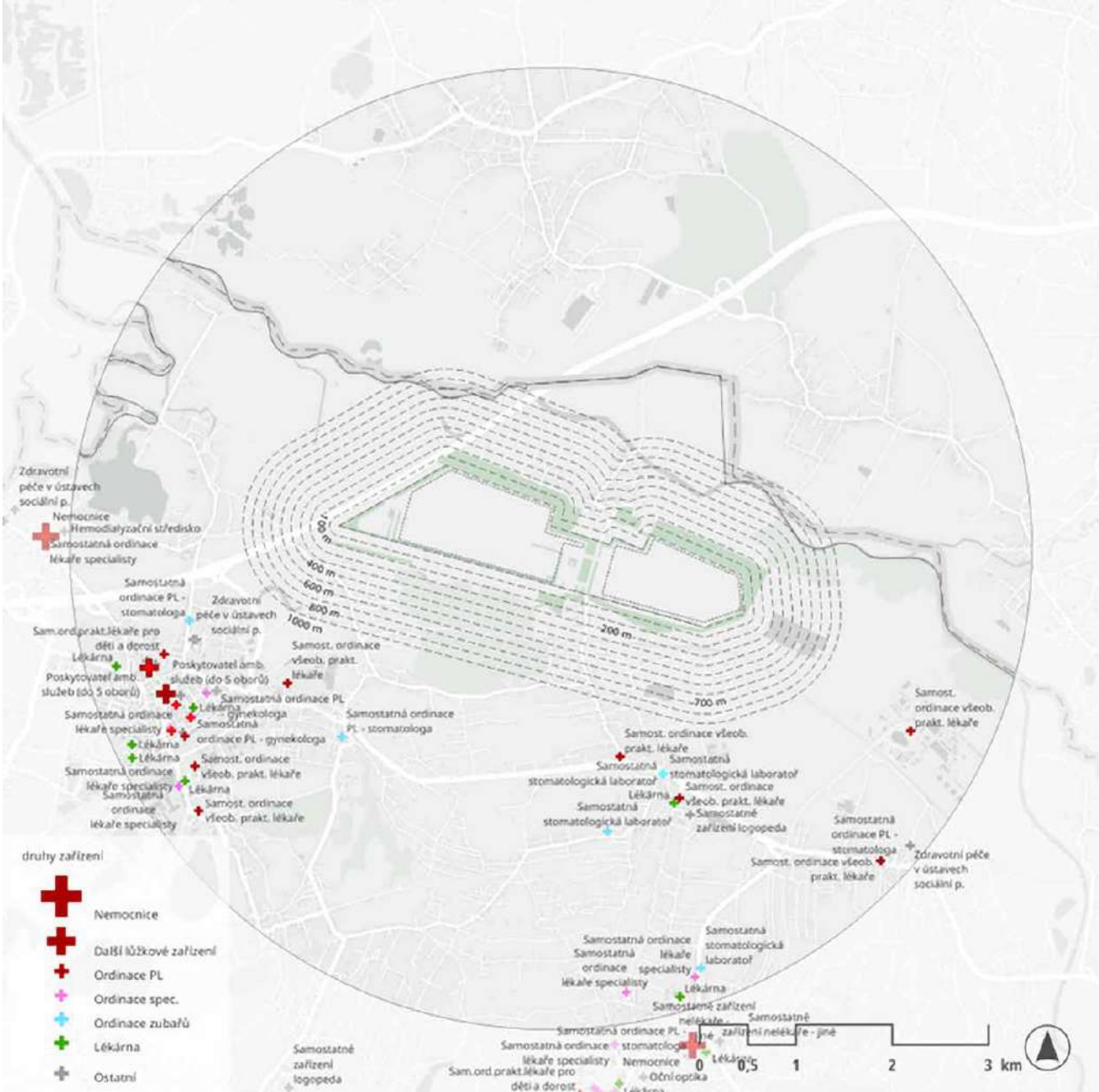
Zdroj: MŠMT, 4ct

ZDRAVOTNICKÁ A LŮŽKOVÁ ZAŘÍZENÍ

Nejbližšími objekty jsou samostatné ordinace praktických lékařů a stomatologické ordinace, vzdáleny přes 1 km od území areálu.

Výčet počtů zdravotnických zařízení dle přilehlého perimetru není relevantní, ve vzdálenosti 1 km od SPP neleží další objekty či prvky. Ve vzdálenosti nad 500 m jsou potenciální vizuální, emisní či hlukové efekty potlačeny na neměřitelnou či neznatelnou míru. Objekty zdravotnických zařízení nejsou záměrem realizace SPP dotčeny.

107.Obrázek: Perimetry vzdálenosti po 100m od území záměru, překryv se zdravotnickými zařízeními.

Zdroj: MZ, 4ct

KULTURNÍ OBJEKTY, PAMÁTKY

Ve zkoumaných územích (pro tyto tematické účely katastr Dolní Lutyně a Věřňovice) se dle evidence Národního památkového ústavu nachází níže vyčtené objekty či areály evidované jako kulturní památky.

Dopady realizačního scénáře SPP byly posouzeny na tyto individuální objekty, jejich vzájemné polohy a vzdálenosti však vedou k vyhodnocení, že **záměr s kulturními objekty a památkami není kolizní**.

Zemědělský panský dvůr

- Kategorie: areál
- Katastr: Dolní Lutyně
- Anotace: Areál hospodářského dvora bývalého zámku, situovaný v centru obce, sestává ze tří částí zbudovaných v 18. a 19. století: bývalé správní budovy, bývalé hospodářské budovy a sýpky. Objekty byly postaveny v prostých, barokních a klasicizujících formách.
- Památková ochrana: kulturní památka rejst. č. ÚKSP 10231/8-3854, stav ochrany: památkově chráněno
- Adresa: Ke Statku č.p. 3
- Katalogové číslo NPÚ: 1000120095
- Dopady realizačního scénáře: ne

Kostel sv. Jana Křtitele

- Kategorie: areál
- Katastr: Dolní Lutyně
- Anotace: Barokní sakrální architektura se sochami sv. Patrika, Antonína Paduánského, Jana Nepomuckého s kamenným krucifixem. Jednolodní orientovaný kostel s hranolovou věží rizalitově vystupující z průčelí, postaven v letech 1740-1746, přístavby z 19. století.
- Památková ochrana: kulturní památka rejst. č. ÚKSP 23860/8-783, stav ochrany: památkově chráněno
- Katalogové číslo NPÚ: 1000134887
- Dopady realizačního scénáře: ne

Socha sv. Jana Nepomuckého

- Kategorie: objekt
- Katastr: Věřňovice
- Anotace: Polychromovaná zlidovělá pískovcová socha sv. Jana Nepomuckého na hranolovém podstavci, z konce 18. nebo počátku 19. století, situovaná u místní kaple při hlavní komunikaci.
- Památková ochrana: kulturní památka rejst. č. ÚKSP 22378/8-2225, stav ochrany: památkově chráněno
- Katalogové číslo NPÚ: 1000133318
- Dopady realizačního scénáře: ne

Stodola

- Kategorie: objekt
- Katastr: Dolní Lutyně
- Anotace: Srubová polygonální stodola z roku 1803 (1805) s doškovou střechou. V regionu kraje typologicky výjimečná stavba.
- Památková ochrana: kulturní památka rejst. č. ÚKSP 13801/8-784, stav ochrany: památkově chráněno
- Katalogové číslo NPÚ: 1000123743
- Dopady realizačního scénáře: ne

Náhrobek z války 1866

- Kategorie: objekt
- Katastr: Věřňovice
- Anotace: Litinový kříž osazený v pískovcovém soklu u polní cesty nedaleko polských hranic, práce těšínského kováře Wybrancie z roku 1866.
- Památková ochrana: kulturní památka rejst. č. ÚKSP 27961/8-2227, stav ochrany: památkově chráněno
- Katalogové číslo NPÚ: 1000139236
- Dopady realizačního scénáře: ne

Další historické objekty a prvky

V areálu a jeho okolí se dále nachází systém pohraničního opevnění z r. 1935- 38, reprezentovaný několika lehkými opevněními. Ta jsou vyčtena separátně, neboť nepodléhají zvláštní památkové či kulturní ochraně. Jejich výskyt je v pohraniční běžný, z vojensko-historického hlediska se nejedná o objekty zásadní důležitosti, na území ČR jich bylo vystavěno téměř 10 000, mnohé z nich přežily dodnes (z toho 28 v blízkém okolí, v úseku XVI Nový Bohumín - Šunychl, sektoru IV. armádního sboru Severní Morava) a pravidelně probíhají emise do soukromých rukou bez dodatečných podmínek péče. Významné objekty tohoto charakteru jsou chráněny jako kulturní památky či národní kulturní památky, to je v nejbližším případě Pevnostní srub MO-S-5 „Na trati“ - kulturní památka ve Starém Bohumíně, vzdálená přes 3 km od území SPP, a není záměrem ovlivněna.

Přítomné objekty pohraničního lehkého opevnění (lidově ŘOP) z období 1935-38 a jejich identifikace:

- XVI/6/A-140Z
- XVI/7/A-120
- XVI/8/A-140Z
- XVI/9/A-160
- XVI/11/A-140Z

Tyto objekty jsou se záměrem kolizní a budou v realizačním scénáři s největší pravděpodobností odstraněny.

Objekty jsou ve většině případů v soukromých rukou, buď jako individuální objekty, či jako součást zemědělských pozemků.

REKREAČNÍ ZAŘÍZENÍ, HŘIŠTĚ A PARKY, DALŠÍ VEŘEJNÁ VYBAVENOST

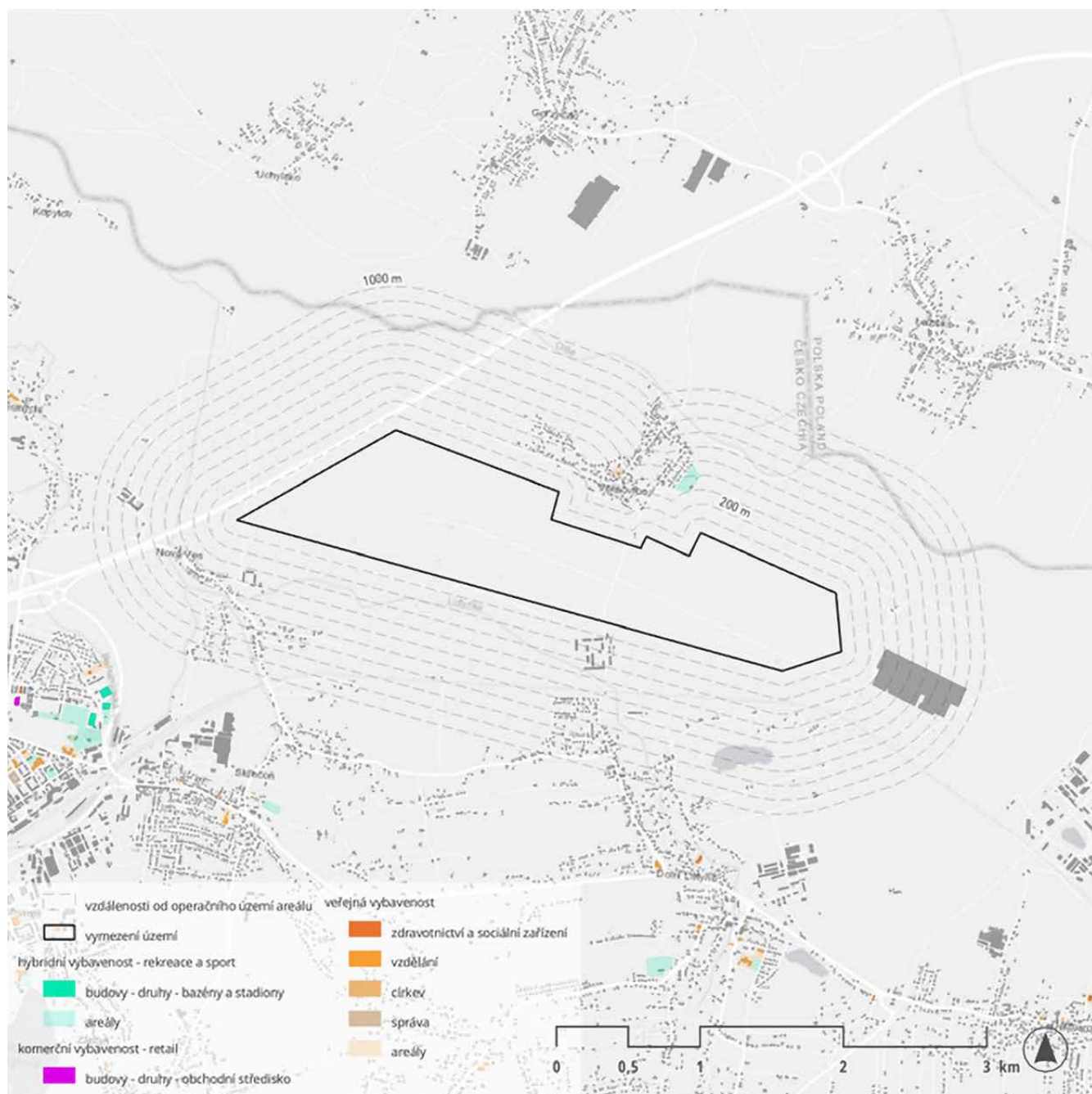
V perimetrech zájmového území se nenalézají významná rekreační zařízení, hřiště, parky, koupaliště či jinak evidované prvky. Hřiště ZŠ/MŠ Věřňovice není záměrem ovlivněno, více viz část Školy a vzdělávací zařízení. Fotbalové hřiště ve Věřňovicích rovněž nepodléhá dopadům realizačního scénáře SPP.

PŘÍRODNÍ PRVKY

Vzhledem k zaměření analýzy a variaci témat (příroda a krajina z pohledu limitů a ochrany, příroda a krajina z pohledu kulturně-rekreačního, produkčního či regulačního, příroda a krajina z pohledu unikátnosti krajinného rázu...) a menší potenciální závažnosti vlastní vzdálenosti na přírodní prvky jsou územní překryvy a vzdálenosti dále popsány v následující části a v kapitole Ekosystémové služby.

» Záměr svou blízkostí neohrožuje fungování stávajících antropogenních prvků v území

108. Obrázek: Schéma areálů a objektů veřejné vybavenosti.

Zdroj: ČÚZK, 4ct.

3.8 Dopady na prvky ochrany přírody a krajiny

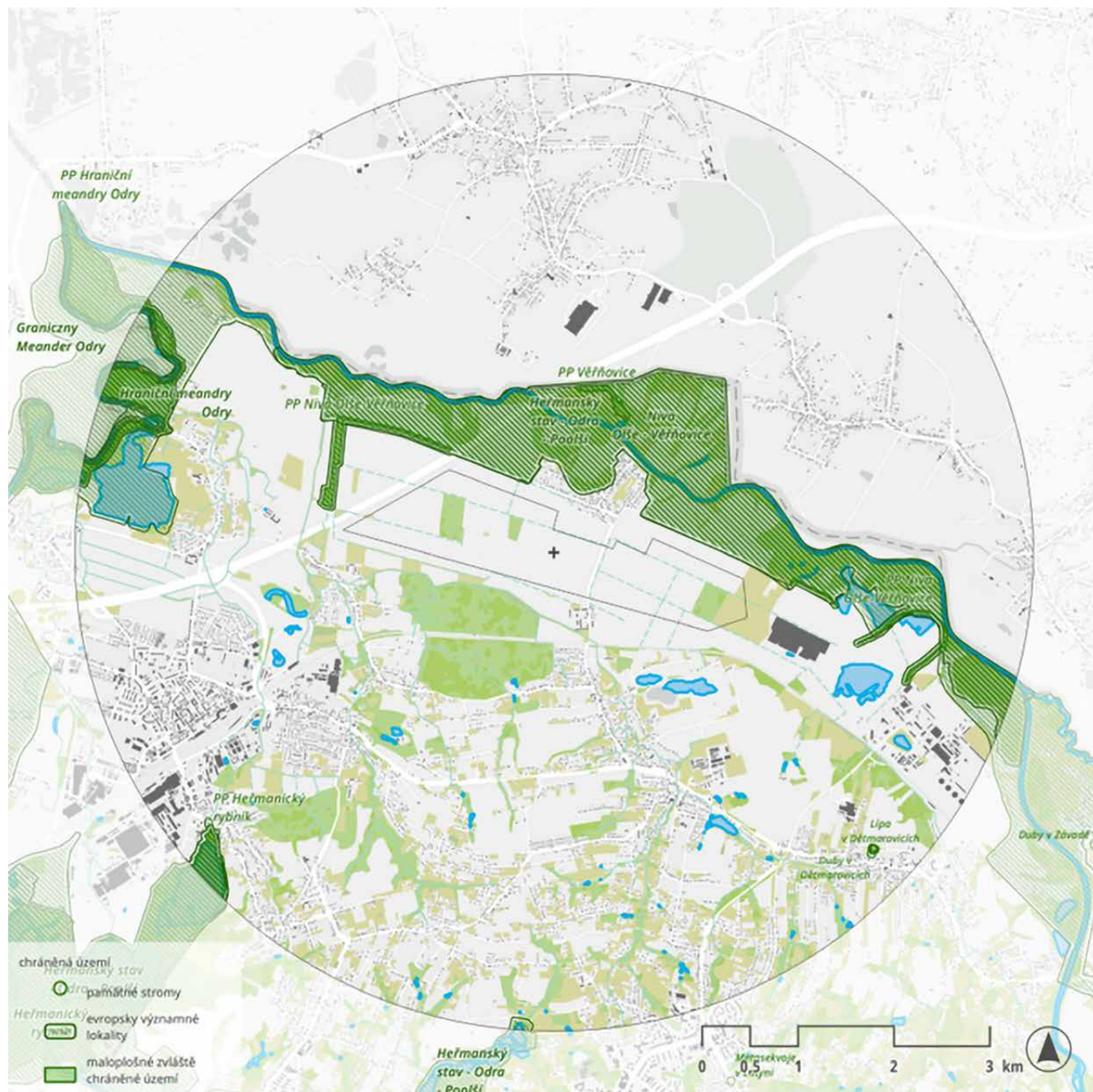
Hlavní zjištění

- Chráněná území v okolí SPP **nejsou záměrem prostorově ohrožena.**
- Linie nových dopravních koridorů (přivaděče) **nesnižují vzdálenost ZCHÚ** od stávajícího dopravního skeletu či skeletu plánovaného v nezávislých projektech.
- **Nejnižší vzdálenost ZCHÚ od vymezeného území záměru je 190 m.**
- Předměty ochrany (flora a fauna klíčová pro zvláště chráněná území) nebudou realizací záměru ohroženy, případná ztráta lovišť **bude kompenzována v krajinných opatřeních.**
- V perimetru území dojde k opravě současně nefunkčního biokoridoru NRBK 98, spojující Borek s lesními plochami a ZCHÚ podél Ohře.

STAV (NULOVÝ SCÉNÁŘ)

109.Obrázek: Vymezené chráněné krajinné oblasti a lokality NATURA v interakčním území (perimetr 5 km od středu areálu).

Zdroj: AOPK, 4ct

NÁVRH (REALIZAČNÍ SCÉNÁŘ - KONCEPT)

110.Obrázek: Vymezené chráněné krajinné oblasti a lokality NATURA v interakčním území (perimetr 5 km od středu areálu) a zakres relevantních změn v okolí.

Zdroj: SIRS AOPK, 4ct

Pozn.: ve vymezeném území není znázorněna situace vnitřního areálu

Záměr počítá se zřízením a výsadbou cca 96,3 ha náhradních a kompenzačních ploch, v charakteru parků, lesoparků a lesních ochranných pásů. Dále budou v území umístěny plochy zeleně méně intenzivní, bez dřevin, např. travní pásy, nízké izolační podrosty, svlaky a vsakovací plochy. Mimo území je pak vedena alternativní trasa biokoridoru NRBK 98, která integruje stávající PP Niva Olše-Věřňovice a přidává dodatečnou výsadbu, o výměře přibližně 30,3 ha.

Obecně vzato, klíčová není pouze cílová výměra opatření, ale výběr druhů a způsobu výsadby, pozice, a vzájemná interakce nových prvků.

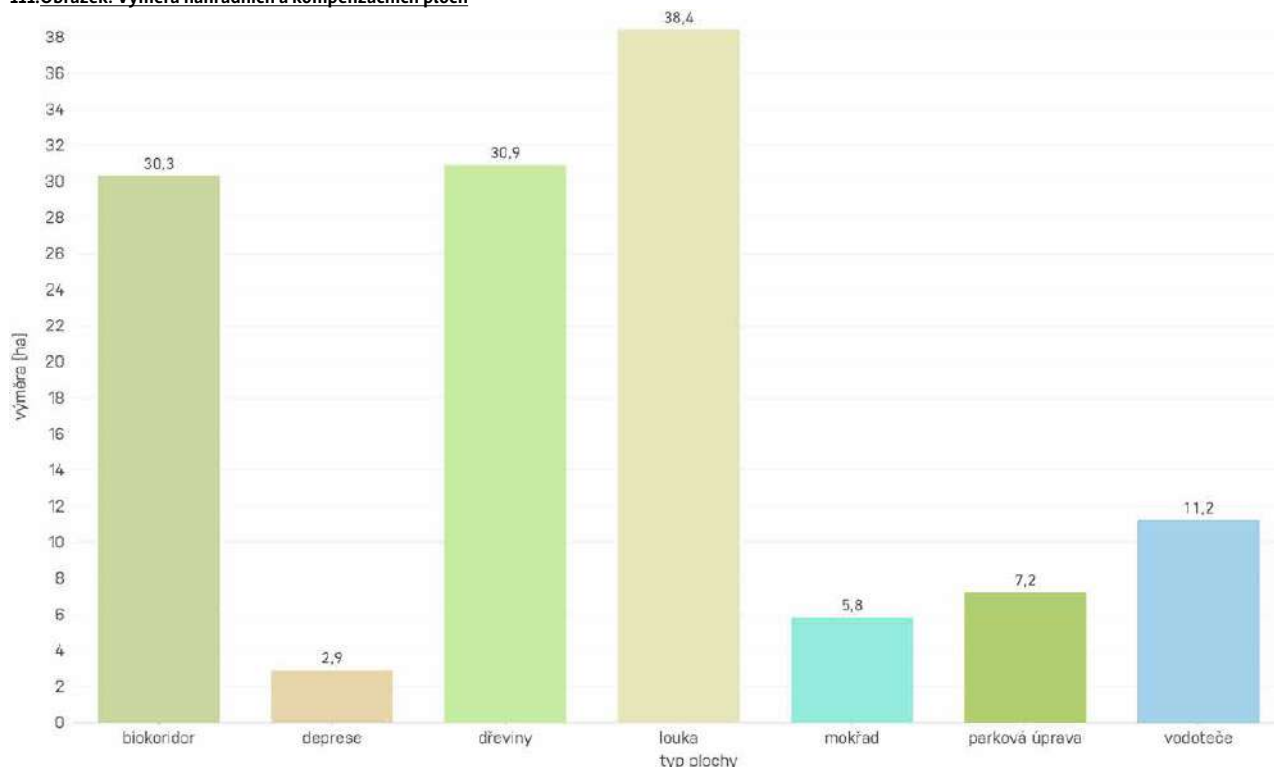
Výsadba bude součástí opravy a alternativního vedení systému ÚSES, konkrétně nejvýrazněji finálního úseku NRBK 98 a jeho obsažených biocenter. Celková délka interakce se stávajícími plochami ochrany (tzn. délka hranic změnových ploch v sousedství chráněných území) je 2,2 km. V blízkosti, překryvu či přímé návaznosti na územní prvky ochrany přírody a krajiny není plánována výstavba nových objektů či zpevněných ploch.

Detaily napojení železniční vlečky, vedení přivádějících komunikací a přesného vedení biokoridoru budou řešeny v navazujících částech zpracování dokumentace a v separátních řízeních (I/67, vedení vysokorychlostního koridoru železnice).

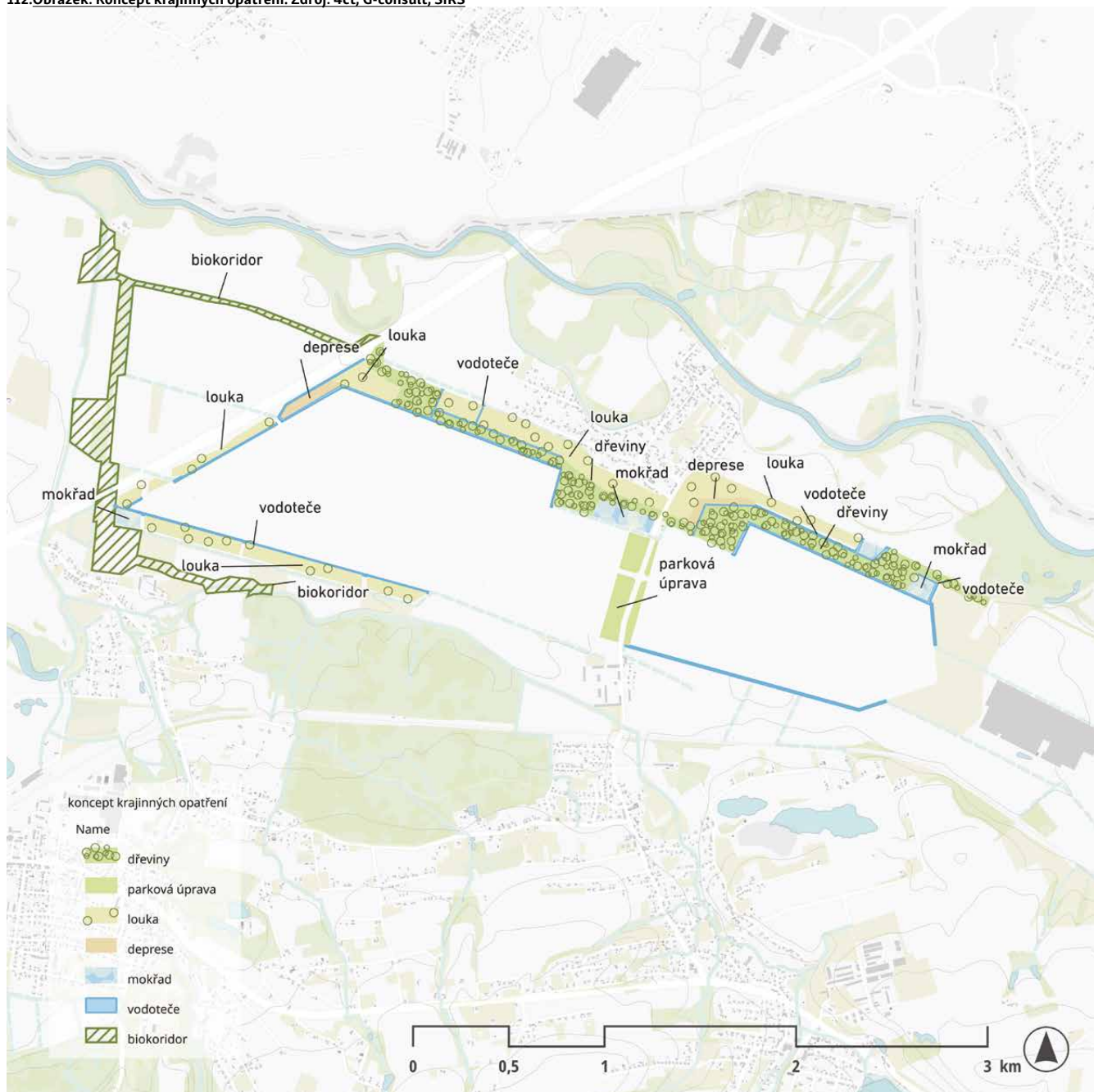
Následuje výčet přítomných prvků ochrany v interakčním pásmu (perimetr 5 km), společně s jejich strukturovaným popisem, vzdálenostními parametry, a posouzením dopadů v jednotné struktuře. Kompenzační opatření uvedené v jednotlivých dopadech nejsou prozatím plně konkretizovány - o konkrétních kompenzacích a jejich parametrech bude ještě rozhodováno v navazujících fázích projektu.

Výčet kompenzací ve struktuře níže nezaručuje a nezavazuje investora k zahrnutí prvků v realizačním scénáři. Kompenzační opatření, **která jsou nad rámec povinných zákonných požadavků**, a která se ukáží být navzájem konfliktní či ekonomicky neproveditelná, nebudou realizována.

111.Obrázek: Výměra náhradních a kompenzačních ploch

112. Obrázek: Koncept krajinných opatření. Zdroj: 4ct, G-consult, SIRS

3.8.1 Niva Olše-Věřňovice

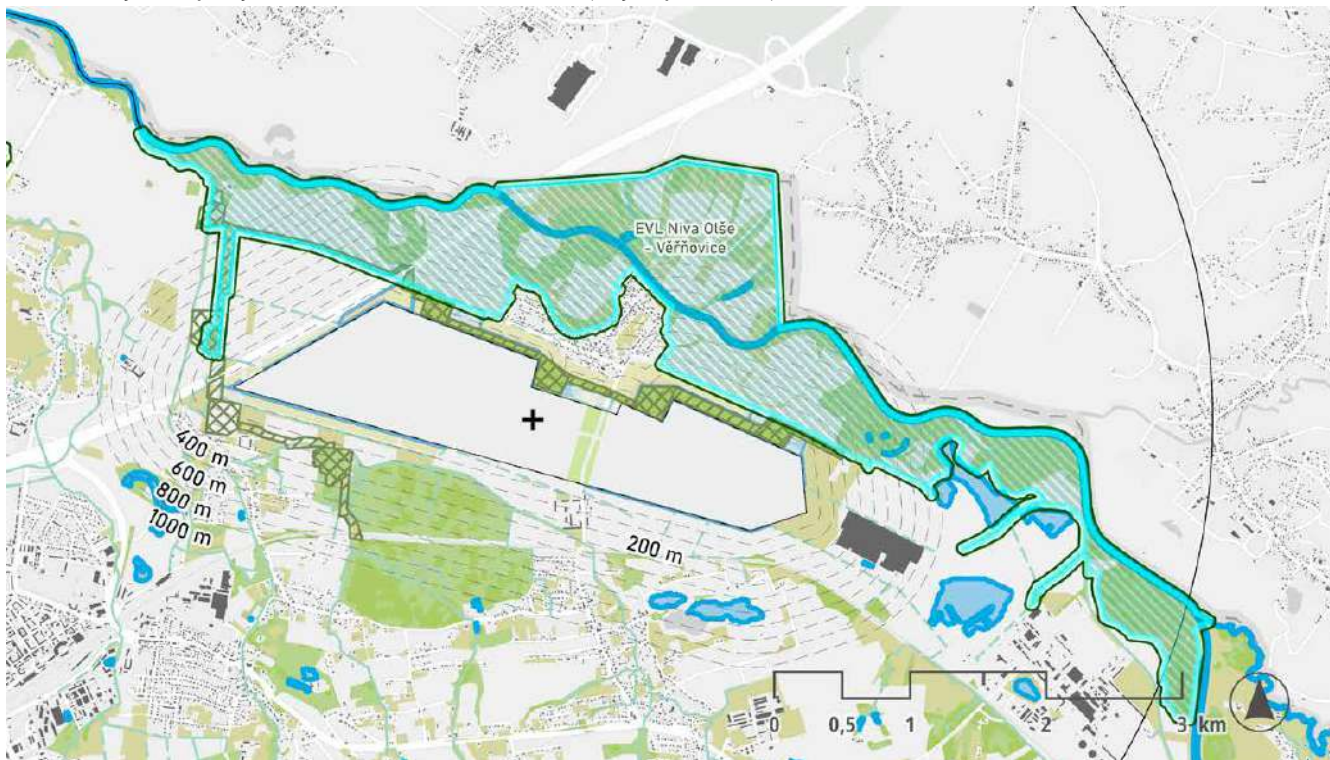
Niva řeky Olše s bývalými meandry a zachovalou říční terasou v okolí Věřňovic s vyvinutou převážně liniovou doprovodnou vegetací a měkkým luhem v místech bývalých meandrů.

Evropsky významná lokalita Niva Olše – Věřňovice je charakterizována přítomností nivní krajiny řeky Olše, která zahrnuje zachovalé fragmenty meandrů a říční terasu. V této oblasti se vyskytuje především liniová doprovodná vegetace, která je dominantně tvořena měkkým luhem v lokalitách bývalých meandrů, a zbytky tvrdého luhu v podobě liniových porostů podél cest a hrází historických rybníků. Tyto biotopy, včetně starých stromových alejí, jsou klíčové pro zachování druhů chráněných v rámci této lokality, jako je kuňka žlutobřichá (*Bombina variegata*) a páchník hnědý (*Osmoderma eremita*).

Krajinná struktura oblasti je ovlivněna historickým vývojem, kdy do poloviny 19. století byla v Dolní Lutyni rozšířena rybníční soustava. Dnes jsou zdejší plochy využívány převážně zemědělsky, avšak významné prvky původní krajiny, jako jsou zbytky hrází s porosty starých dubů (*Quercus robur*), se zachovaly a tvoří unikátní biotopy pro chráněné druhy hmyzu a ptactva. Měkký luh, který dominuje podél bývalých meandrů, je zde zastoupen ve velmi dobré kvalitě, přestože místní populace invazních rostlin, jako jsou křídlatky a netýkavky žláznaté, představují hrozbu pro jeho stabilitu.

Podél řeky Olše a v lužních lesích hnízdí řada ptáků, včetně pravidelně se vyskytující žluvy hajny (*Oriolus oriolus*) a slavíka obecného (*Luscinia megarhynchos*). V posledních letech zde byla zaznamenána také zvýšená přítomnost morčáka velkého (*Mergus merganser*). Lokality starých alejových stromů a břehové porosty podél slepých ramen jsou významné pro výskyt páchníka hnědého a lesáka rumělkového (*Cucujus cinnaberinus*), což z těchto biotopů činí jedny z nejdůležitějších v oblasti.*

113.Obrázek: vymezení plochy EVL Niva Olše - Věřňovice, vč. zákresu krajinných opatření. Zdroj: 4ct, SIRS, ČÚZK, AOPK

* zdroj: AOPK, MSK

Evropská lokalita nemá v současnosti zpracovaný plán péče, nicméně překryvné území přírodní památky Niva Olše-Věřňovice (viz dále) platným plánem péče disponuje (na období 2022-2026).

typ	evropsky významná lokalita
identifikace	CZ0813457
bioregion	bioregion 2,4 Pooderský
rozloha	540,49 ha
lokalizace	niva Olše, rozkládající se zhruba mezi lokalitami Šunychl - Dětmárovice
překryv s vlastním polygonem záměru	0 ha
podíl výměry prvku v pásmu vzdálenosti 1 km	8 %
minimální vzdálenost polygonu záměru	0,2 km, sever
předmět ochrany	regionálně významná lokalita páchníka hnědého (<i>Osmoderma eremita</i>) a kuňky žlutobřiché (<i>Bombina variegata</i>).
poznámka	/
vizuální dopad	kompensováno krajinnými opatřeními - ochranný val, lesní porost
	bez významných dopadů, kompenzováno
dopady produkce emisí částic	kompensováno technickými opatřeními a monitorováno
	dopravní koridory nezmenšují současnou vzdálenost
	bez významných dopadů
dopady produkce emisí hluku	nové dopravní koridory nezmenšují současnou vzdálenost od území
	kompensováno krajinnými opatřeními - ochranný val
	bez významných dopadů, kompenzováno
dopady světelného znečištění	vzdál. > 200m
	kompensováno krajinnými opatřeními - bez přímé pohledové vazby
	kompensováno technickými opatřeními (dodržení upward-light-ratio a umístění světel; dopravní napojení je umístěno na opačné straně areálu)
	bez významných dopadů, kompenzováno
dopady na kvalitu vody	voda odváděná do recipientu čištěna, monitorována
	látkové složení i max. teplota vod odváděných do recipientu (řeka Olše, 6. km) budou zajištěny technologickými opatřeními čištění vod v rámci areálu
	manipulace s nebezpečnými látkami izolována v uzavřených prostorách, drenáž monitorována
	bez významných dopadů

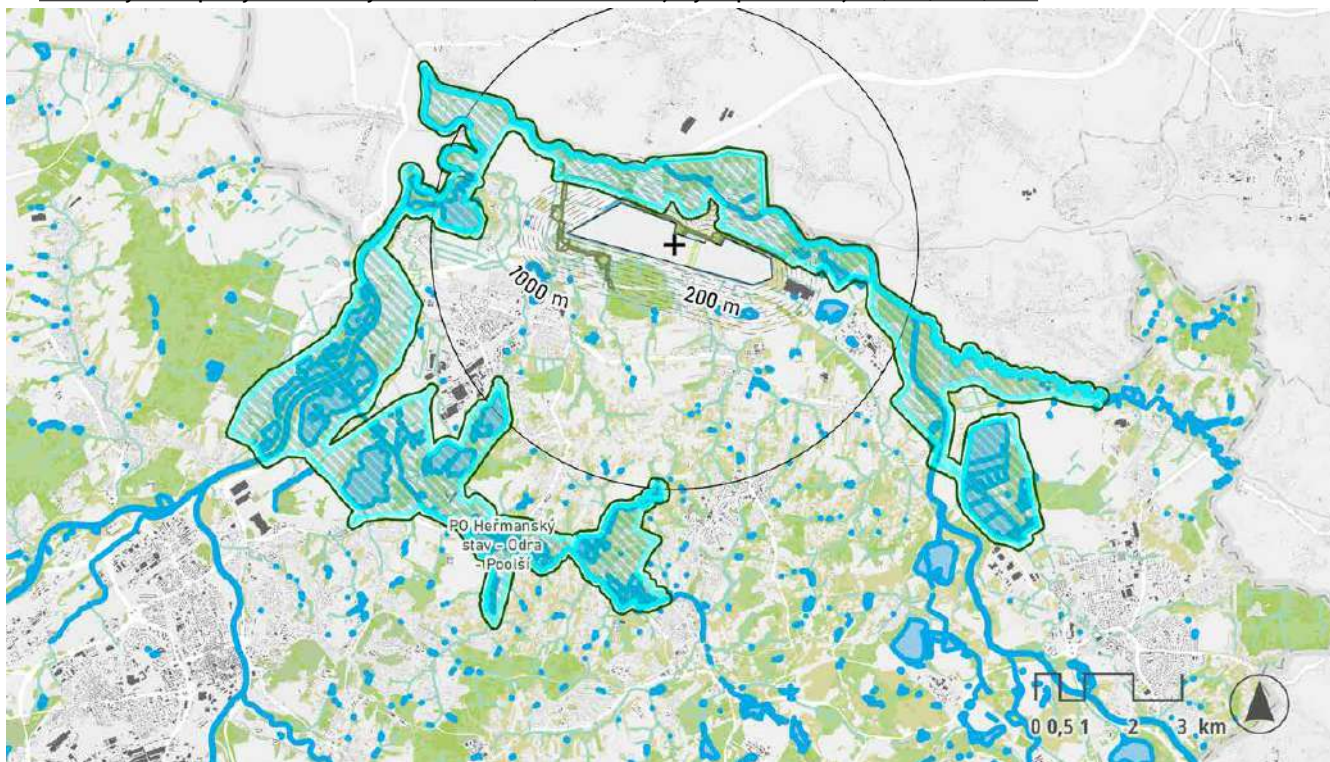
dopady na ekosystémový kontext	oprava propojení s oblastí Lutyňský Borek (RBC 164)
	zvýšení lokální ekologické stability novou výsadbou (rozšíření celkové současné navazující lesní plochy o +10 %, připojení PP Niva Olše-Věřňovice novým vedením biokoridoru)
	s potenciálně pozitivními dopady v důsledku náhradní a kompenzační výsadby (v závislosti na parametrech a integraci stávajících krajinných ploch)

3.8.2 Ptačí oblast Heřmanský stav-Odra-Poolší

Páteř oblasti tvoří řeky Odra (v délce cca 10 km) a Olše (v délce cca 16 km) včetně přiléhajících říčních niv. Z východu je připojená soustava Karvinských rybníků a hraniční úsek toku Petrůvka, od jihu soustavy rybníků v Rychvaldě, Bohumíně – Záblatí a Heřmanicích.

typ	ptačí oblasti soustavy NATURA 2000
identifikace	CZ0811021
rozloha	3 100,87 ha
lokalizace	rozsah podél Olše, Odry; Rychvald - Petrovice u Karviné
překryv s vlastním polygonem záměru	0 ha
podíl výměry prvku v pásmu vzdálenosti 1 km	2 %
minimální vzdálenost polygonu záměru	0,2 km, sever

114.Obrázek: vymezení plochy PO Heřmanský stav - Odra - Poolší, vč. zákresu krajinných opatření. Zdroj: 4ct, SIRS, ČÚZK, AOPK

předmět ochrany	- cílem ochrany je zde zachování a obnova ekosystémů významných pro druhy ptáků v jejich přirozeném areálu rozšíření, zejména: - ledňáček říční (Alcedo atthis) bukáček malý (Ixobrychus minutus) slavík modráček střeoevropský (Luscinia svecica cyanecula)
poznámka	chráněné území národního významu
vizuální dopad	- kompensováno krajinnými opatřeními - ochranný val, lesní porost bez významných dopadů, kompensováno
dopady produkce emisí částic	- monitorováno, bez významné emisní produkce - kompensováno technickými opatřeními - dopravní koridory nezmenšují současnou vzdálenost bez významných dopadů
dopady produkce emisí hluku	- dopravní koridory nezmenšují současnou vzdálenost - nový dopravní koridor ve vzdálenosti > 400 m je prováděn v rámci odděleného záměru (přeložka I/67) - kompensováno krajinnými opatřeními - ochranný val bez významných dopadů, kompensováno
dopady světelného znečištění	- vzdál. > 200m - kompensováno krajinnými opatřeními - bez přímé pohledové vazby - kompensováno technickými opatřeními (dodržení upwards-light-ratio) bez významných dopadů, kompensováno
dopady na kvalitu vody	- voda odváděná do recipientu čištěna, monitorována - látkové složení i max. teplota vod odváděných do recipientu (řeka Olše, 6. km) budou zajištěny technologickými opatřeními čištění vod v rámci areálu - manipulace s nebezpečnými látkami izolována v uzavřených prostorech, drenáž monitorována bez významných dopadů
dopady na ekosystémový kontext	- propojení s oblastí Lutyňský Borek (RBC 164) - zvýšení lokální ekologické stability novou výsadbou (+ 10 % současné navazující lesní plochy) - produkce potenciálního zdroje živin pro ptactvo z orné půdy je kompensována dodatečnou výsadbou dřevin a s nimi spojených nových zdrojů - žádný z chráněných druhů není přímo ohrožen úbytkem lovišť či hnízdišť (viz výše - ledňáček říční, bukáček malý, slavík modráček střeoevropský) - v rámci ptačí oblasti je nyní vymezeno 1 362 ha zemědělských pozemků; území záměru mezi ně nepatří, PO prostorově nekoliduje - výška budov nejvyšších budov bude méně než 35 m*, potenciální zasklení bude respektovat standardy ochrany ptactva s neutrálními či mírně pozitivními dopady v důsledku náhradní a kompenzační výsadby

* dle maximálních výšek budov referenčních projektů

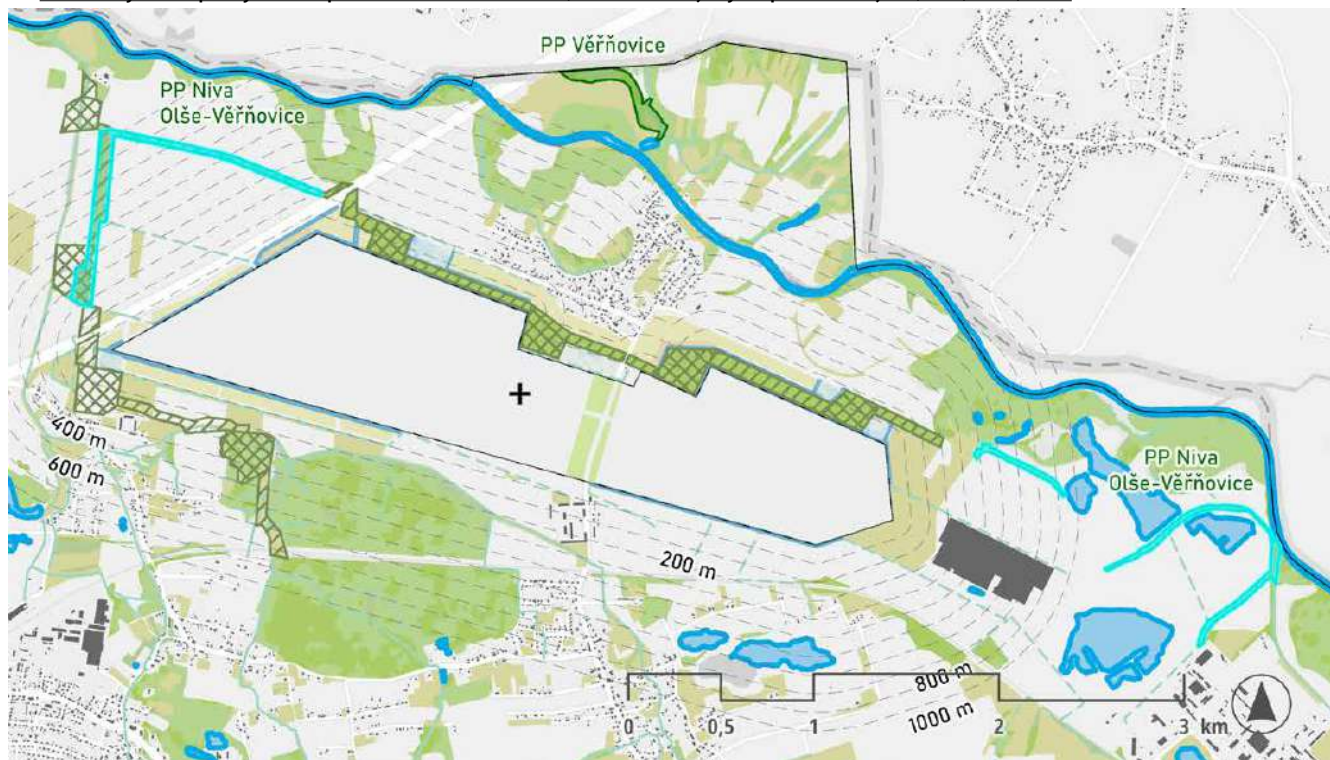
3.8.3 Přírodní památka Niva Olše-Věřňovice

Tři staré liniové stromové porosty, většinou fragmenty hrází zaniklých historických rybníků. Významná lokalita výskytu páchníka hnědého (*Osmoderma barnabita*) v rámci Moravskoslezského kraje.

Přírodní památka Niva Olše – Věřňovice se nachází v k. ú. Dolní Lutyně, Dětmárovice a Skřečůň. Území je tvořeno jednotlivými segmenty, nejzápadnější segment cca 3,5 km severo-západně od středu obce Dolní Lutyně, dva východní segmenty cca 2,5 km severo-východně od středu obce Dolní Lutyně. Jedná se o tři linie bývalých rybníčních hrází, které leží mezi železniční tratí Karviná-Bohumín a řekou Olší.

typ	maloplošná zvláště chráněná území
typ ochranného pásma	VYH
rozloha	16,07 ha (součet polygonů)
lokalizace	rozsah podél Olše, Odry; Rychvald - Petrovice u Karviné
překryv s vlastním polygonem záměru	0 ha
podíl výměry prvku v pásmu vzdálenosti 1 km	83 %
minimální vzdálenost polygonu záměru	0,26 km, západ-severo-západ (plocha A)
	0,47 km, východo-severo-východ (plocha B)
	1,17 km, východo-jiho-východ (plocha C)

115.Obrázek: vymezení plochy Přírodní památka Niva Olše-Věřňovice, vč. zákresu krajinných opatření. Zdroj: 4ct, SIRS, ČÚZK, AOPK

předmět ochrany	Hlavním předmětem ochrany PP je páchník hnědý (<i>Osmoderma eremita</i>).
	Cílem ochrany PP je uchování a posílení stávajících populací páchníka hnědého v příznivém stavu z hlediska ochrany přírody; základním kamenem ochrany druhu je ochrana jednotlivých alejí s výskytem páchníka. Konkrétně PP sestává ze tří ploch (A, B, C), které zahrnují jednotlivé aleje. Plochy B a C jsou propojeny ochranným pásmem, kterého se území záměru nedotýká.
	Záměr nekoliduje s žádnou z těchto alejí. Vzniká potenciální krajinné propojení mezi plochami A a B realizací krajinných opatření.
	Plochou B, která zahrnuje stromovou alej kolem cesty o celkové délce 50 m, prochází separátní záměr vedení koridoru VRT - dle plánu péče PP je nutné ponechat veškeré vzrostlé stromy za účelem zajištění cíle ochrany.
poznámka	důvodem ochrany je výrazná říční terasa řeky Olše s téměř přirozeným lesním porostem a výskytem chráněných druhů rostlin a živočichů (páchník hnědý)
	prostorově nesouvislé území, složené ze 3 vymezených polygonů
	stávající PP přímo sousedí (vzd. do 100 m) s elektrárnou Dětmárovice a oblastí těžby šterkopísku
vizuální dopad	kompensováno krajinnými opatřeními - ochranný val, lesní porost
	bez významných dopadů, kompensováno
dopady produkce emisí částic	monitorováno, bez významné emisní produkce - kompensováno technickými opatřeními
	dopravní koridory nezmenšují současnou vzdálenost
	bez významných dopadů
dopady produkce emisí hluku	dopravní koridory nezmenšují současnou vzdálenost
	kompensováno krajinnými opatřeními - ochranný val
	bez významných dopadů, kompensováno
dopady světelného znečištění	vzdál. > 250m
	kompensováno krajinnými opatřeními - bez přímé pohledové vazby
	kompensováno technickými opatřeními (dodržení minimálního upward-light-ratio)
	bez významných dopadů, kompensováno
dopady na kvalitu vody	manipulace s nebezpečnými látkami izolována v uzavřených prostorách, drenáž monitorována
	bez významných dopadů

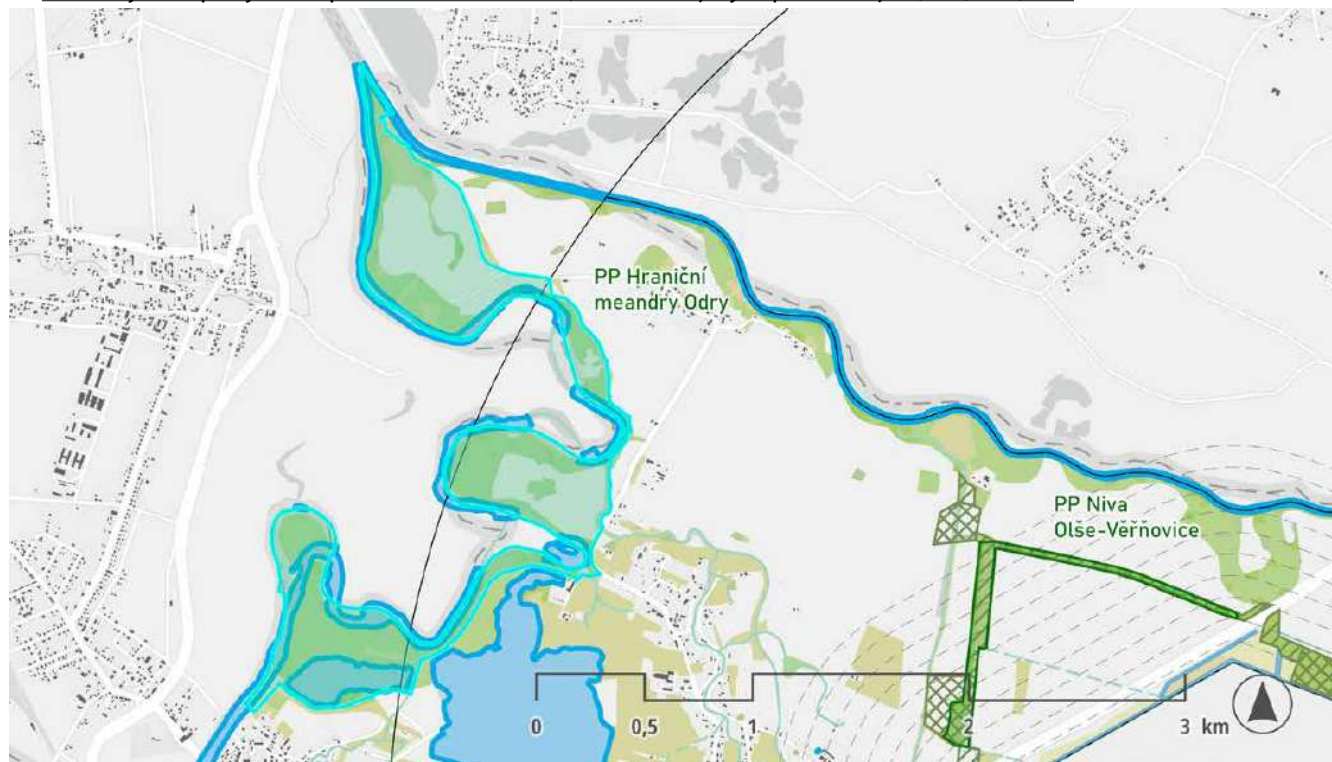
dopady na ekosystémový kontext	• propojení s oblastí Lutyňský Borek (RBC 164)
	• vznik bariér (zástavba a krajinné úpravy) v navazujícím rovinatém území částečně mitiguje abiotické ohrožení větrem*
	• části PP A a B budou nově propojeny vedením biokoridoru v lesní výsadbě, v linii severní hranice areálu, o min. šířce stromového porostu 40 m
	• zvýšení lokální ekologické stability novou výsadbou (+ 10 % současné navazující lesní plochy)
	• s neutrálními až mírně pozitivními dopady
	• záměr nekoliduje s aktuálním plánem péče PP

* dle platného plánu péče o PP: Významným abiotickým disturbančním činitelem na území PP Niva Olše – Věřňovice představuje vítr, který narušuje stabilitu vzrostlých stromů, a to jak s již potvrzeným výskytem páchníka hnědého či stromů identifikovaných jako potenciálně vhodných. Vítr způsobuje vývraty a především zlomy. (Plan péče o přírodní památku Niva Olše - Věřňovice na období 2022-2036. 1. vyd. Moravskoslezský kraj, 2022.)

3.8.4 Přírodní památka Hraniční meandry Odry

typ	• Maloplošná zvláště chráněná území
identifikace/kód	• 3369
typ ochranného pásma	• VYH
rozloha	• 126,02 ha
lokalizace	• rozsah podél Odry; Starý Bohumín, Šunychl
překryv s vlastním polygonem záměru	• 0 ha
podíl výměry prvku v pásmu vzdálenosti 1 km	• 0 %
minimální vzdálenost polygonu záměru	• 2,09 km, západo-severo-západ
poznámka	• mezi záměrem a chráněným územím se nachází dálnice a zastavěné území obce
vizuální dopad	• kompenzováno krajinnými opatřeními - ochranný val, lesní porost
	• izolováno sídlem Věřňovice
	• bez významných dopadů, kompenzováno
dopady produkce emisí částic	• monitorováno
	• kompenzováno technickými opatřeními
	• dopravní koridory nezmenšují současnou vzdálenost
dopady produkce emisí hluku	• bez významných dopadů
	• dopravní koridory nezmenšují současnou vzdálenost
	• kompenzováno krajinnými opatřeními - ochranný val
	• bez významných dopadů, kompenzováno

116.Obrázek: vymezení plochy Přírodní památka Niva Olše-Věřňovice, vč. zakresu krajinných opatření. Zdroj: 4ct, SIRS, ČÚZK, AOPK

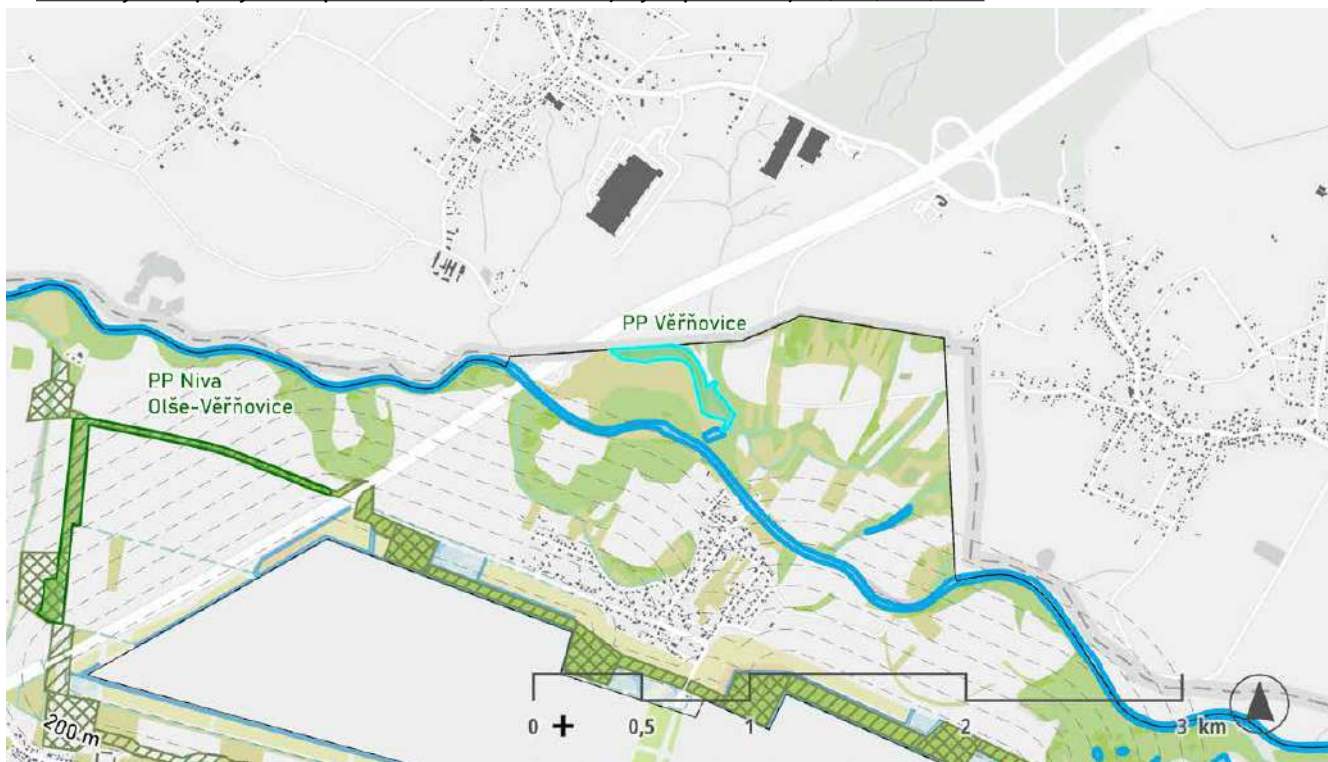
dopady světelného znečištění	
	vzdál. > 2000 m
	kompensováno krajinnými opatřeními - bez přímé pohledové vazby
dopady na kvalitu vody	bez významných dopadů, kompenzováno
	voda odváděná do recipientu čištěna, monitorována
	látkové složení i max. teplota vod odváděných do recipientu (řeka Olše, 6. km) budou zajištěny technologickými opatřeními čištění vod v rámci areálu
	s ohledem na přítomnost chráněného území a jeho subjektů ochrany (vodní ptactvo) bude skutečný požadovaný rozdíl teplot stanovován dle zpřesněných parametrů návrhu a posudku EIA či studie proveditelnosti
	manipulace s nebezpečnými látkami izolována v uzavřených prostorách, drenáž monitorována
dopady na ekosystémový kontext	bez významných dopadů
	kratší propojení s oblastí Lutyňský Borek (RBC 164)
	zvýšení lokální ekologické stability novou výsadbou
	s mírně pozitivními dopady

3.8.5 Přírodní památka Věřňovice

typ	Maloplošná zvláště chráněná území
identifikace/kód	1227
typ ochranného pásma	ZAK
rozloha	4,58 ha
lokalizace	severní okraj části obce Věřňovice
překryv s vlastním polygonem záměru	0 ha
podíl výměry prvku v pásnu vzdálenosti 1 km	0 %
minimální vzdálenost polygonu záměru	2,09 km, západo-severo-západ
předmět ochrany	- Hlavními předměty ochrany jsou přírodní biotopy: - L3.2 – Polonské dubohabřiny - K3 – Vysoké mezofilní a xerofilní křoviny - L2.2 – Údolní jasanovo-olšové luhy - T1.1 – Mezofilní ovsíkové louky - Z druhových předmětů ochrany PP jsou v plánu péče uvedeny druhy: bleďule jarní, chrpa třepenitá, kruštík modrofialový, sněženka podsněžník, čtvercoštitník, mandelinka, střevlík Scheidlerův, střevlík Ulrichův, lejsek šedý, slavík obecný a žluva hajní
poznámka	mezi záměrem a chráněným územím se nachází dálnice a zastavěné území obce
vizuální dopad	- kompensováno krajinnými opatřeními - ochranný val, lesní porost - izolováno sídlem Věřňovice - bez významných dopadů, kompensováno
dopady produkce emisí částic	- monitorováno - kompensováno technickými opatřeními - dopravní koridory nezmenšují současnou vzdálenost
	bez významných dopadů
dopady produkce emisí hluku	- dopravní koridory nezmenšují současnou vzdálenost - kompensováno krajinnými opatřeními - ochranný val - bez významných dopadů, kompensováno
dopady světelného znečištění	- vzdál. > 2000 m - kompensováno krajinnými opatřeními - bez přímé pohledové vazby - bez významných dopadů, kompensováno

dopady na kvalitu vody	voda odváděná do recipientu čištěna, monitorována
	rozdíl teplot čištěné odváděné vody vůči recipientu (tok Olše, Qavg 15,00 m3/s) je předpokládán na < 5°C
	manipulace s nebezpečnými látkami izolována v uzavřených prostorách, drenáž monitorována
dopady na ekosystémový kontext-	bez významných dopadů
	kratší propojení s oblastí Lutyňský Borek (RBC 164)
	- zvýšení lokální ekologické stability novou výsadbou - bez dopadů

117. Obrázek: vymezení plochy Přírodní památka Věřňovice, vč. zákresu krajinných opatření. Zdroj: 4ct, SIRS, ČÚZK, AOPK

3.8.6 Územní systémy ekologické stability

149. Tabulka: Prvky ÚSES v území

ID	název	průmět / vzdálenost	charakteristika	dopady
RBC 264	Regionální biocentrum Věřňovická niva	bez průmětu, vzd. 480 m, sever	nivní, vodní funkční	obsahuje PP Věřňovice - viz výčet dopadů na přírodní památku obnovení spojení s RBC Lutyňský Borek
RBC 102	Regionální biocentrum Bezdínek	bez průmětu, vzd. 300 m, severovýchod	nivní, vodní funkční	obnovení spojení s RBC Lutyňský Borek
RBC 164	Lutyňský Borek	bez průmětu, vzd. 580 m, jih	mezofilní hájové funkční	obnovení spojení s RBC Věřňovická niva. RBC Bezdínek
NRBK 98	biokoridor č. 98	úprava trasy, sousedí s operačním územím	Směřuje v severovýchodní části řešeného území z NRBC 91 Černý les napříč přes údolí Odry mezi Ostravou a Bohumínem a dále k severovýchodu do Polska. Lokalizace trasy je převzatá v dílčích úsecích z řešení ÚP Bohumín a z ÚPD obcí. Omezená funkčnost v zastavěném území. Cílové ekosystémy - mezofilní hájové.	regenerace, výsadba a kultivace ploch do cílového ekosystému
RBK 580	Regionální biokoridor č. 580	bez průmětu, vzd. 500 m, sever	nivní, vodní převážně funkční vložená 2 lokální biocentra	překryv Niva Olše - Věřňovice - viz výčet dopadů na lokalitu
RBK 581	Regionální biokoridor č. 581	bez průmětu, vzd. 650 m, sever	nivní, vodní funkční vložená 5 lokálních biocenter	překryv Niva Olše - Věřňovice - viz výčet dopadů na lokalitu

V území je i vzhledem k dalšímu plánovanému rozvoji dopravní infrastruktury (I/67 a VRT) navrženo alternativní vedení nadregionálního biokoridoru NRBK 98, vedeného po západní straně území areálu za dálničním tělesem.

Po napojení s RBK 581 v trase vedenou zčásti lesním pásem přírodní památky Niva Olše-Věřňovice (celková vzdálenost od RBC 164 bude zvýšena o 750 metrů oproti délce trasy současného vedení) bude tento koridor dále veden novou výsadbou a přisazenými krajinnými prvky (louky, močály, vodoteče a terénní deprese) po severní hraně areálu. Nová délka tohoto nového koridoru je 4,07 km.

3.8.7 Další prvky ochrany

MIGRAČNÍ KORIDORY VELKÝCH SAVCŮ

Nevyskytují se, území je vysoce urbanizované.

PAMÁTNÉ STROMY

Lípa v Dětmarovicích - vzdálenost 2,7 km, bez dopadu.

Duby v Dětmarovicích - vzdálenost 2,8 km, bez dopadu.

ORNÁ PŮDA V I. TŘÍDĚ OCHRANY ZEMĚDĚLSKÉHO PŮDNÍHO FONDU

Nevyskytuje se. Vynětí půdy ze zemědělského půdního fondu a jeho dopady viz část Ekosystémové služby.

EVIDOVANÉ BIOTOPY DLE AOPK (BEZ ZVLÁŠTNÍHO STATUSU OCHRANY)

Lesy - biotopy L2.2, L2.3, L5.6 - celkem evidovaných 17,23 ha*. Bez dalších významných parametrů. Tyto lesní porosty v operačním území budou odstraněny s náhradní výsadbou** při pozitivní bilanci ploch v perimetru areálu a kompenzačním/izolačním lesoparku.

120.Obrázek: Výchozí stav - evidované lesní prvky.

» Záměr svou blízkostí neohrožuje fungování stávajících chráněných území

Zdroj: ČÚZK, ÚHÚL, 4ct

* Dle bilance krajinného pokryvu se v zájmovém území nachází celkem 22 ha ploch dřevin, ne všechny jsou však evidovány ÚHÚL (Ústavem pro hospodářskou ochranu lesů)

** Náhradní výsadba v právním a stavebním kontextu odkazuje na povinnost nahradit odstraněné stromy nebo keře novými výsadbami. Tento požadavek je stanoven při vydávání povolení k odstranění zeleně podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Výsadba musí být provedena na místě určeném orgánem ochrany přírody a je vázána na konkrétní termíny. Cílem je kompenzovat ekologické ztráty způsobené kácením a zajistit dlouhodobou udržitelnost zelených ploch.

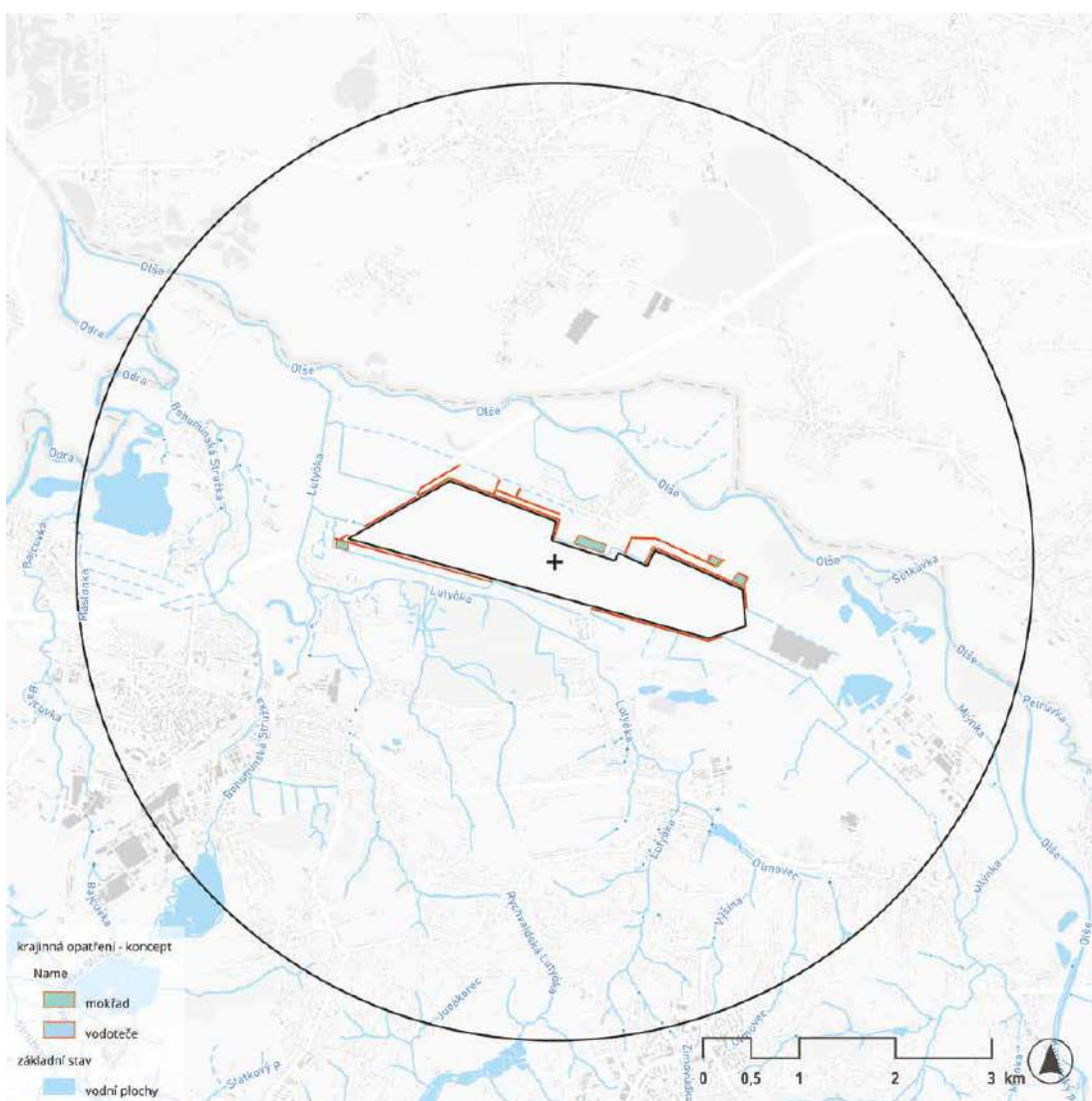
3.8.8 Ochrana vod

Řeka Olše je páteřním prvkem nejdůležitější chráněné plochy v území, evropské lokality Niva Olše - Věřňovice, a zároveň klíčovým faktorem místní morfologické konfigurace. Celá oblast vč. interakčního pásma hydrologicky i administrativně pod Povodí Odry. Podzemní vody jsou součástí celku Ostravská pánev - ostravská část. Řeka je zároveň plánována jako recipient přečištěné vody z území areálu, pozice vyústění je předpokládána na 6. kilometru od soutoku Olše s Odrou.

Řeka je v současnosti fragmentovaná a migračně neprostupná. Povrchový tok řeky je evidován jako kaprová voda*, tento parametr bude zohledněn ve stanovení limitních podmínek a požadavků na čistotu a teplotu odpadní vody přečištěné v rámci areálu SPP.

V území nejsou přítomny oblasti ochrany vod, ochranná pásma vodních zdrojů či chráněné oblasti pro akumulaci vod. Nejbližším prvkem ochrany vodního zdroje jsou jímací studny Bohumín Baginec, vzdálené 2,7 km jižně od operačního území a potenciálním provozem areálu nedotčené.

121. Obrázek: vodní toky v území v relaci ke konceptu opatření. HEIS VÚV 4ct, SIRS, G-Consult, ČÚZK

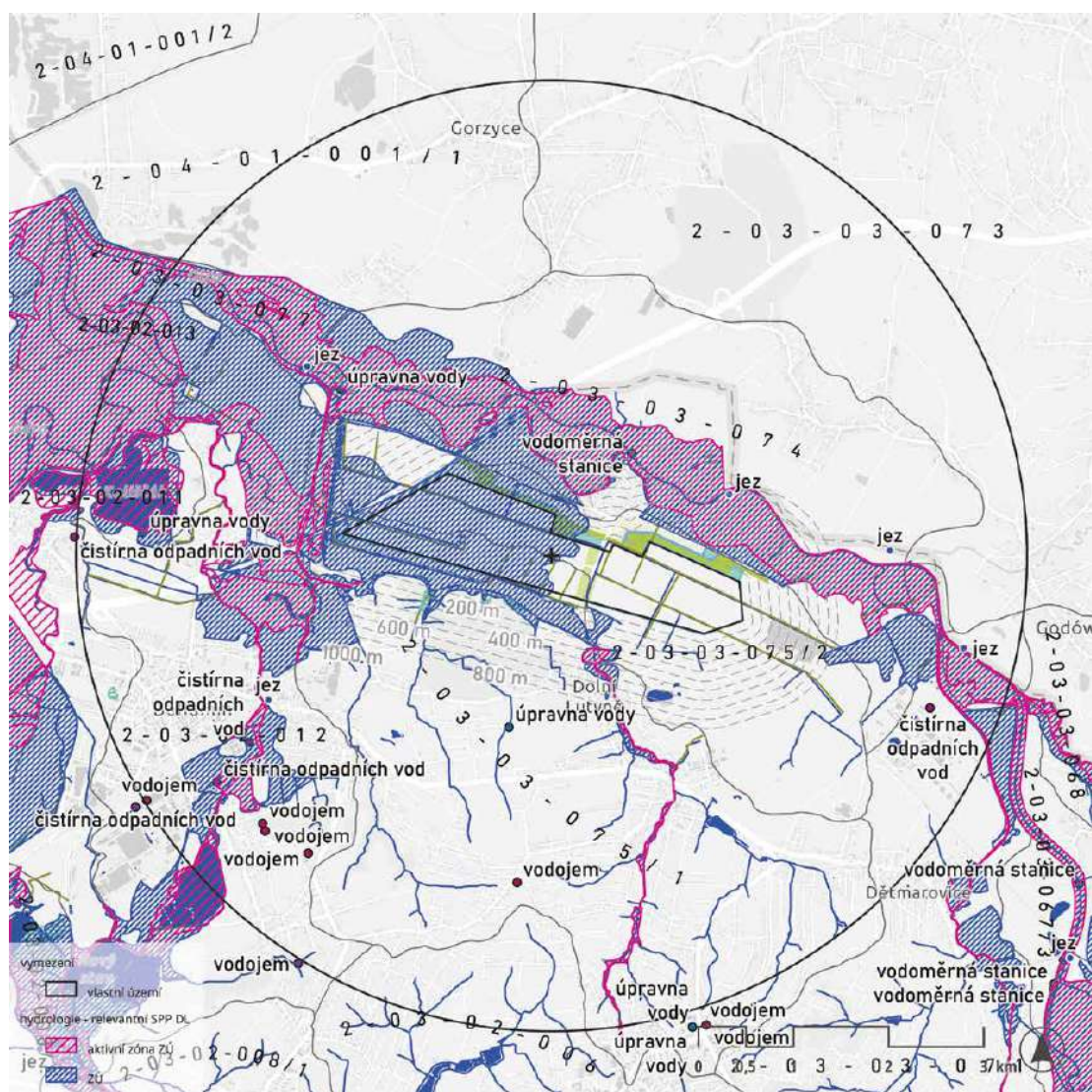
* kaprovými vodami jsou míněny dle nařízení vlády č. 71/2003 povrchové vody, které jsou nebo se stanou vhodnými pro život ryb kaprovitých (Cyprinidae) nebo jiných druhů jako je štika (*Esox lucius*), okoun (*Perca fluviatilis*) a úhoř (*Anguilla anguilla*)

Předpokládaný odběr vody prozatím ze strany potenciálního investora nebyl specifikován; návrh a způsob odběru bude předmětem zpracování studie proveditelnosti.

Mezi dalšími toky v území je Lutyňka, procházející v jihozápadním směru, a několik melioračních kanálů. Tok Odry je od areálu vzdálen minimálně 4,5 km západním směrem. Žádný z těchto toků nebude nepříznivě ovlivněn. Areál bude zahrnovat zařízení pro likvidaci a případné znovuvyužití dešťové vody, vč. rezervy pro vyrovnání přívalových dešťů. Vyšší míra zpevněnosti a změna lokálních odtokových poměrů by tak na stávající toky neměla mít vliv.

Samotná realizace a další vývoj záměru je podmíněn změnou povodňových poměrů a dokončení protipovodňových opatření pro zajištění operačního území areálu i přilehlých osídlení. **Celkem 15 ha současně zastavěné plochy části obce Věřňovice se nachází v záplavové oblasti Q100, konkrétně se v tomto překryvu nachází 56 domů.** Konkrétní protipovodňová opatření a hydrologický model realizačního scénáře jsou v době zpracování dopadové studie v procesu řešení.

122.Obrázek: Dosavadní záplavové poměry v území (předmětem revize a návrhu opatření). Zdroj: HEIS VÚV 4ct, ČÚZK

3.9 Analýza viditelnosti

Hlavní zjištění

Analýzou viditelnosti (viewshed analysis) na digitálním modelu povrchu, v nulovém a realizačním scénáři a se zapojením kompenzačních opatření (zemní val a výsadba) bylo simulováno několik polygonů, ze kterých budou budovy areálu potenciálně viditelné.

bez kompenzačních opatření a výsadby:

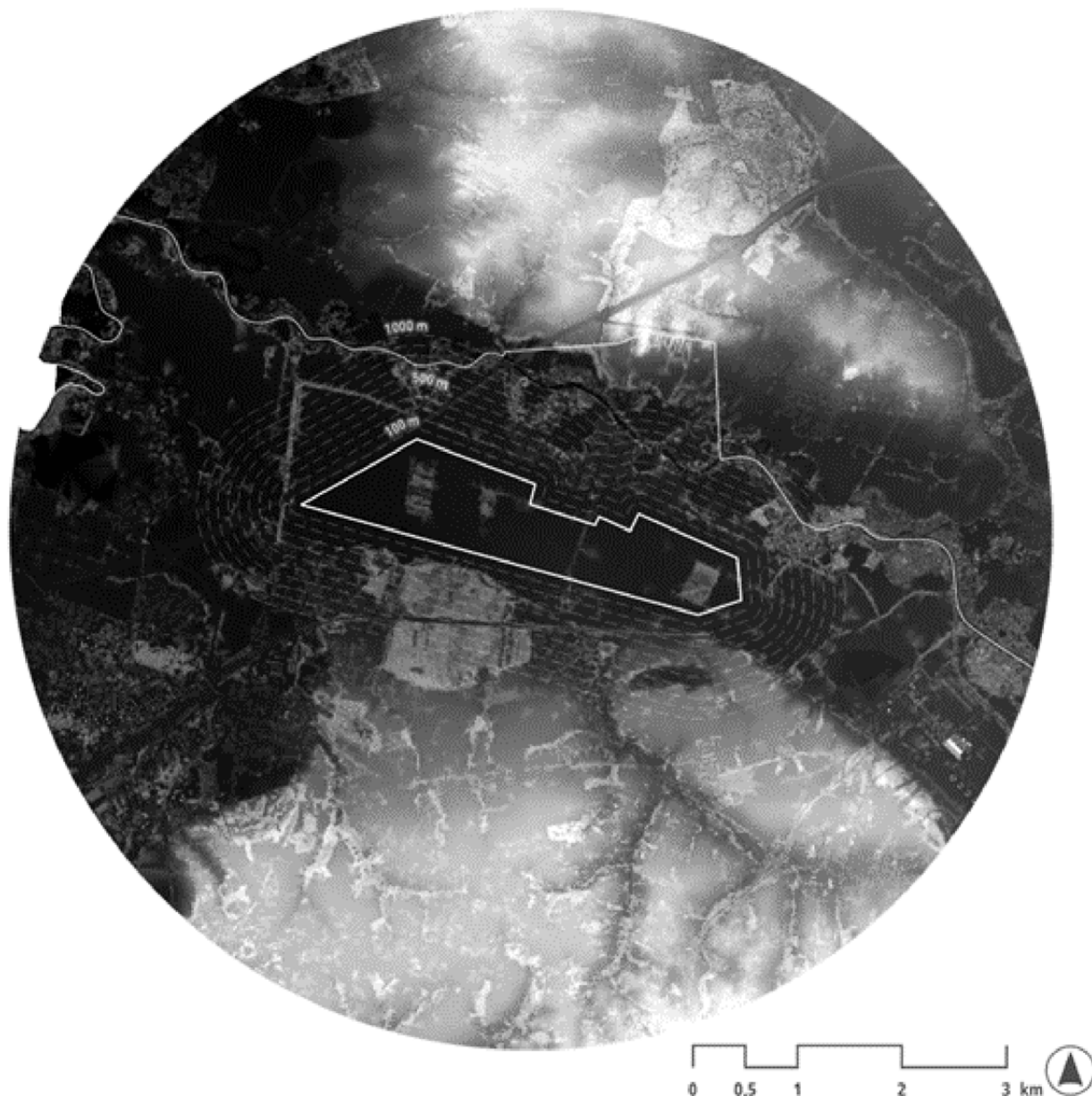
- v pohledových liniích ve vzdálenosti do 1 km leží 315 objektů, v nichž má obvyklé bydliště 882 obyvatel.
- v pohledových liniích ve vzdálenosti do 5 km leží 717 objektů, v nichž má obvyklé bydliště 6 700 obyvatel.

vč. kompenzačních opatření a výsadby:

- v pohledových liniích ve vzdálenosti do 1 km leží 161 objektů, v nichž má obvyklé bydliště 476 obyvatel.
- v pohledových liniích ve vzdálenosti do 5 km leží 611 objektů, v nichž má obvyklé bydliště 6 512 obyvatel.

Simulace výhledů (Geodesic viewshed analysis) byla provedena nad upraveným modelem DMP1G ČR, poskytnutým ČÚZK, a nad daty Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii (GUGiK), jejichž výškopisy extrahované z dat LAS (sbírané v období 2013-2019) sloužily jako kontext pro výpočet rozhledových úhlů, výšek a bariér.

123.Obrázek: Výchozí stav - syntetizovaný digitální model povrchu v perimetru 5km, na území PL a CZ.

Zdroj: ČÚZK, GUGiK, 4ct

Harmonizovaný digitální model povrchu (DMP) v perimetru 5 km. Mapová reprezentace DMP je znázorněna světlejšími plochami s vyšší absolutní elevací a tmavšími plochami v oblastech nižší elevace. DMP zahrnuje nejen terén, ale i budovy a větší plochy zeleně (např. zapojené stromové a keřové porosty). Je tedy klíčovým digitálním podkladem pro tvorbu paprsků a jejich překážek, definujících výhledové polygony.

Byly zpracovány simulace pro scénáře nulové (stav území as-is, potenciální viditelnost obálek budov bez dalších opatření v krajině a výsadby), scénář referenční (stav území po realizaci), a scénář realizační.

Protože v době zpracování dokumentu (06/2024) nebyla známa přesná podoba budoucího areálu a jeho budov, byly převzaty maximální dimenze obálek budov dle referenčních projektů (viz úvodní část). Tyto budovy v operačním polygonu zahrnují dvě a více linek pro samotnou výrobu článků.

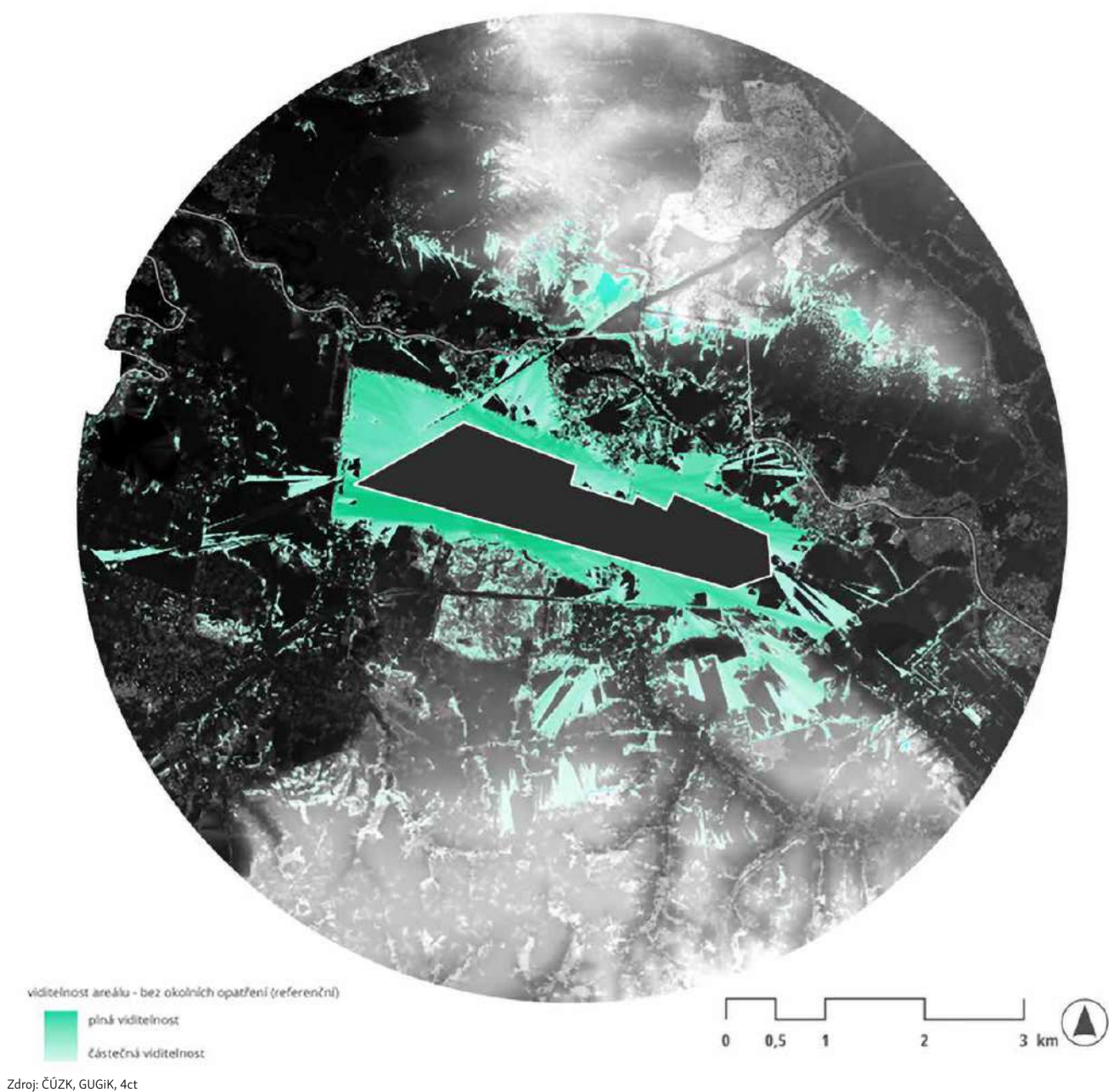
Výška hlavních hal může dle referenčních projektů lokálně (zpravidla v části budovy určené pro mixování preparátu) dosahovat až 35 metrů, tento parametr bude dále upřesněn v závislosti na formě výroby a užitých technologiích. Výška říms většiny objektů by neměla přesáhnout 24 m.

3.9.1 Nulový scénář – potenciální viditelnost obálek budov

Základní simulace nulového scénáře ukazuje, že území je díky své nivní poloze relativně exponované z okolní elevace. Průměty na dopady na veřejný prostor a obytné budovy jsou zpracovány dále v komparaci s realizačním scénářem.

Stávající lesní pásy v území (remízy, větrolamy, OLP) se vzhledem k ploché nivelitě okolí ukazují jako účinná opatření, naopak dálniční těleso jako pohledová bariéra nemá výrazný efekt.

124. Obrázek: Výhledový polygon - referenční simulace

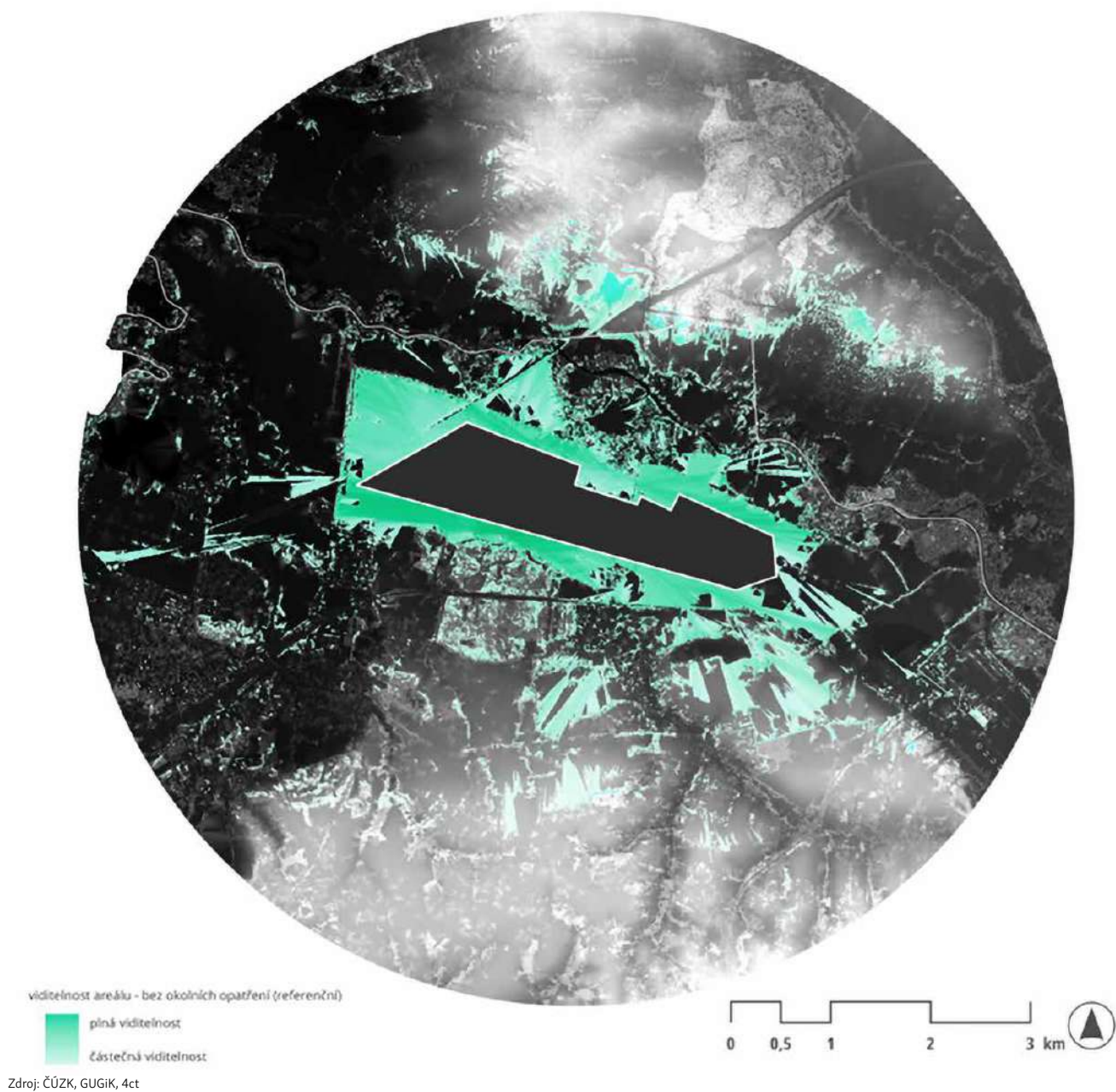

Výhledový polygon - referenční simulace - realizační scénář bez kompenzačních opatření (valy, výsadby, pohledové bariéry), zobrazený na digitálním modelu povrchu (světlejší plochy mají vyšší nadmořskou výšku).

3.9.2 Referenční scénář (koncept) - se změnami terénu, bez výsadby

Pro další výpočet byly zahrnuty terénní valy, náspy budoucích komunikací a další morfologické změny v území. Plánovaný koridor VRT nebyl zahrnut, je v rané fázi koncepce a jeho umístění není kritické pro zajištění pohledové bariéry (nepředstavuje novou překážku mezi areálem SPP a současně osídlenými plochami nad rámec ostatních opatření a infrastrukturních prvků). Simulace s koridorem VRT by tedy byla příliš spekulativní a míra přínosu (změn výsledků dopadů simulace) nízká.

125. Obrázek: Výhledový polygon - referenční simulace - realizační scénář vč. změněné morfologické situace

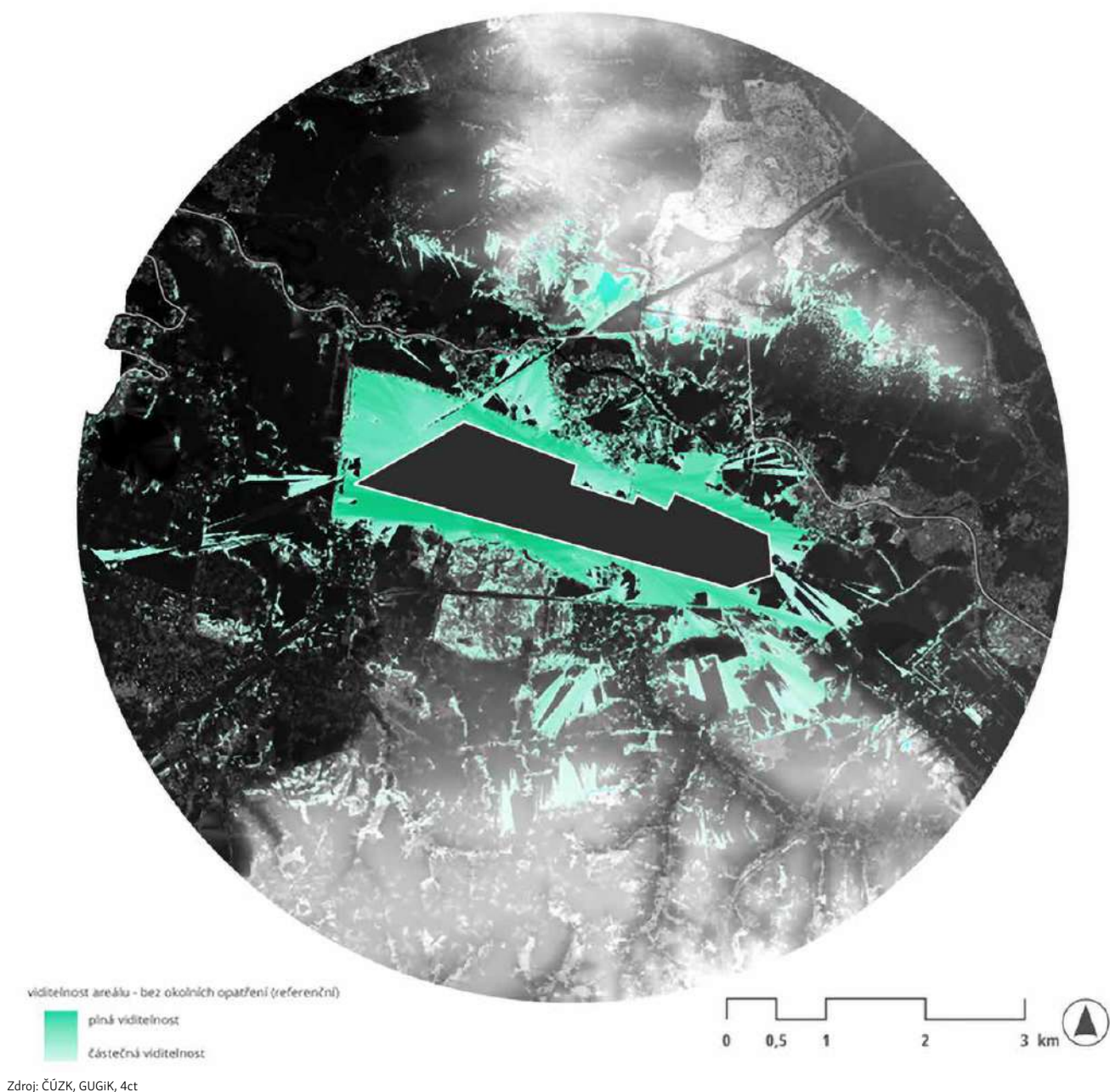
Výhledový polygon - referenční simulace - realizační scénář vč. změněné morfologické situace (násep I/67, valy), zobrazený na digitálním modelu povrchu (světlejší plochy mají vyšší nadmořskou výšku).

3.9.3 Realizační scénář (koncept) - včetně kompenzačních opatření

Výhledový polygon – realizační scénář vč. kompenzačních opatření (valy, výsadby, pohledové bariéry), zobrazený na digitálním modelu povrchu (světlejší plochy mají vyšší nadmořskou výšku).

Celková část krajiny, ze které jsou objekty areálu viditelné, je 15,5 %, zahrnující území ČR i Polska. Tato hodnota zahrnuje i viditelnosti z výšek vegetačního pokryvu, tedy např. korun stromů. Redukováno na skutečnou úroveň přístupného terénu, tzn. po odebrání potenciální viditelnosti z korun a střech, je celkový podíl plochy viditelnosti 9,3 % ve zkoumaném perimetru do 5 km.

126. Obrázek: Výhledový polygon - realizační scénář vč. kompenzačních opatření. Zdroj: ČÚZK, GUGiK, 4ct

Výhledový polygon - referenční simulace - realizační scénář bez kompenzačních opatření (valy, výsadby, pohledové bariéry), zobrazený na digitálním modelu povrchu (světlejší plochy mají vyšší nadmořskou výšku).

3.9.4 Posouzení dopadů viditelnosti

Kompenzačními opatřeními dojde k redukci o 8 % původní celkové výměry ploch, ze kterých jsou stavby areálu potenciálně viditelné, nicméně tato redukce proběhne převážně v obydlených lokalitách - efekt na celkový počet dotčených obyvatel a obytných objektů je výrazně vyšší.

Bilance referenčního stavu bez kompenzačních opatření a výsadby:

- v pohledových liniích ve vzdálenosti do 1 km leží 576 objektů, v nichž má obvyklé bydliště 1 670 obyvatel.
- v pohledových liniích ve vzdálenosti do 5 km leží 717 objektů, v nichž má obvyklé bydliště 6 700 obyvatel.

Bilance realizačního stavu vč. kompenzačních opatření a výsadby:

- v pohledových liniích ve vzdálenosti do 1 km leží 148 objektů, v nichž má obvyklé bydliště 476 obyvatel.
- v pohledových liniích ve vzdálenosti do 5 km leží 611 objektů, v nichž má obvyklé bydliště 6 512 obyvatel.

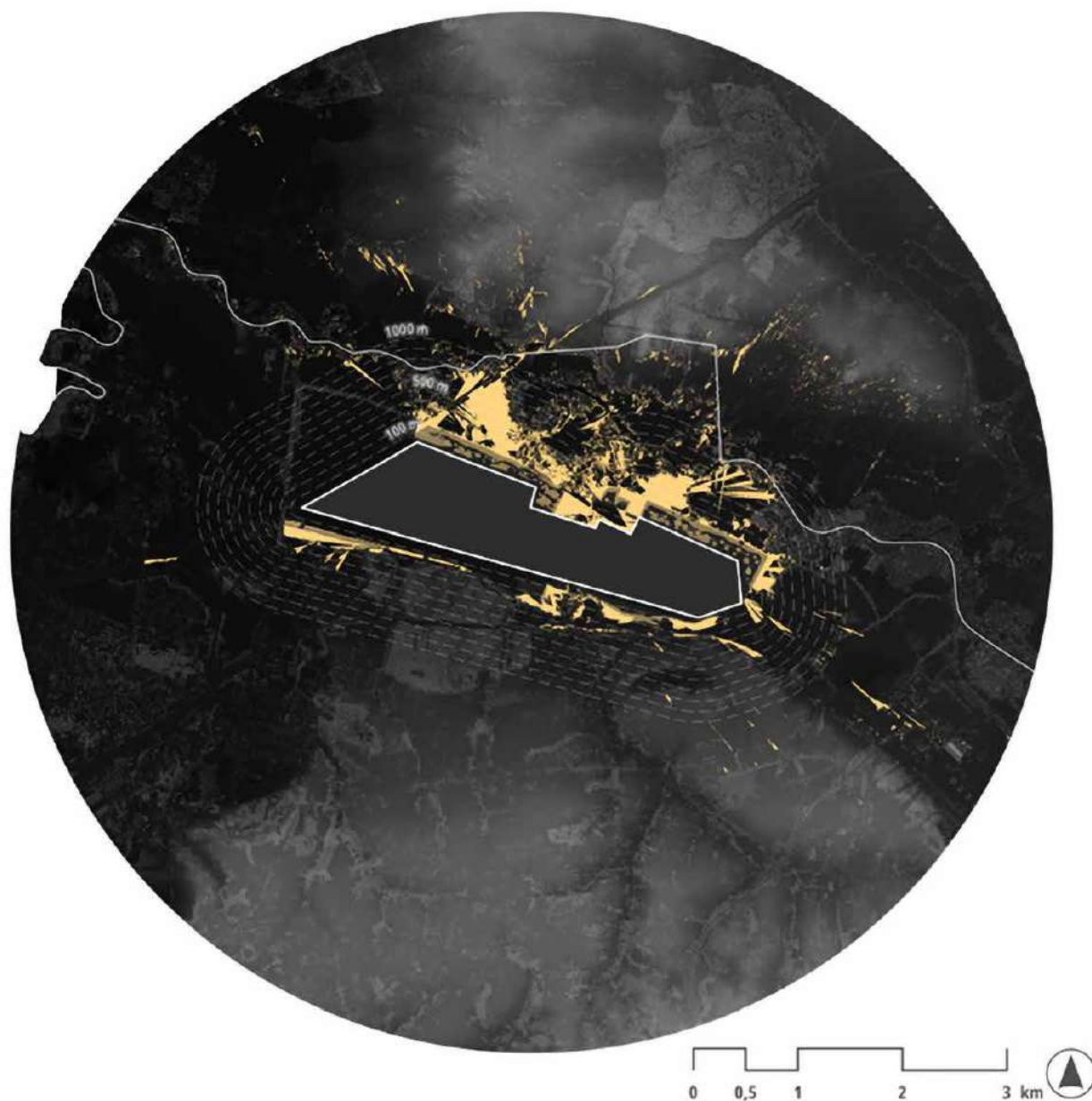
Celková redukce počtu obyvatel sídlících v budovách ve viditelné či částečně viditelné pohledové linii k zástavbě realizačního scénáře je o 72 % do vzdálenosti 1 km a o pouze 3 % do vzdálenosti 5 km.

Nízká redukce na větších vzdálenostech je dána charakteristikou výhledových úhlů, nivní polohou umístění záměru (osídlené plochy v okolí jsou zpravidla ve vyšší elevaci) a přítomností vícepodlažních (a tedy i hustěji obydlených) objektů v Bohumíně v blízkosti ulice Čs. armády. Míra vizuálního dopadu a potenciálního zatížení nicméně se vzdáleností od objektu graduálně klesá.

Objekty budou **potenciálně viditelné ze 148 objektů do vzdálenosti 1 km** a z 545 objektů (včetně) do vzdálenosti 5 km na území České republiky. V těchto objektech dle posledních informací ČSÚ sídlí celkem 476 osob do vzdálenosti 1 km od záměru a 6 512 osob (včetně) do 5 km.

» Celkový počet obydlených objektů do 1 km, které se nacházejí ve výhledovém polygonu SPP, je 148.

127. Obrázek: Rozdílový výhledový polygon - eliminované plochy, z nichž je pohledový kontakt zamezen kompenzačními opatřeními

Zdroj: ČÚZK, GUGiK, 4ct

Rozdílový výhledový polygon
- eliminované plochy, z nichž
je pohledový kontakt zamezen
kompenzačními opatřeními (valy,
výsadby, pohledové bariéry).

3.9.5 Očekávané dopady na oblast krajiny a osídlení

150. Tabulka: Klasifikace dopadů SPP na oblast krajiny a osídlení (1/2)

Dopad	Popis	Kvantifikace	Významnost
Zvýšení podílu lesních a lesoparkových ploch	Zvýšení stávajících ploch (22 ha) hospodářského lesa v území na cca 31 ha ploch lesů a lesoparků, alokovaných zejména mezi plánovaným SPP a zastavěnou částí sídla Věřňovice. Náhradní výsadba je navrhována se sekundární funkcí izolace, zvýšení potenciálu biodiverzity a retence vody v krajině.	+31 ha (1,4 násobek odstraněných ploch) náhradních výsadeb ve formě parků a lesoparků	****
Zvýšení celkové ekologické stability území	Zvýšení koeficientu ekologické stability dotčeného území z 0,128 na 0,449. Z hlediska vyhodnocení ekologické stability má orná půda stejné vlastnosti jako zastavěné území, ke zvýšení tedy dojde zejména zvýšením bilance lesních a lučních ploch.	zvýšení z 0,13 na 0,45 (bezrozměrné číslo, celorepublikový průměr je cca 1,05)	***
Oprava biokoridoru a prostupnosti krajiny	Nové vedení, revitalizace a dodatečná výsadba koridoru v současně omezené funkčnosti** NRBK 98 pro zvýšení ekosystémové prostupnosti a biodiverzity v území.	+1 větev biokoridoru integrující PP Niva Olše, celkem +5 km biokoridorů, +4 lokální biocentra	**
Změna vodního režimu a retence vody v území	Realizace záměru je částečně podmíněna dokončením protipovodňové ochrany Věřňovic a vlastního území. Plochy dedikované pro náhradní výsadbu a další krajinná opatření by měla obsahovat prvky pro zvýšení retence vody v krajině a prevence jejího vysychání.	- 15 ha zastavěné části obce zasažené záplavovou oblastí v katastru Věřňovic	**
Protipovodňová ochrana území a přilehlých sídel	Realizace záměru je částečně podmíněna dokončením protipovodňové ochrany Věřňovic a vlastního území. Současně se v evidovaném území ohroženém záplavami nachází 63 obytných objektů ve Věřňovicích.	úbytek 50 ha ploch ohrožených povodněmi v SO Dolní Lutyně	****
Dopady na chráněná území a předměty jejich ochrany	Prostorovou a překryvnou analýzou nebyly zjištěny relevantní dopady na zvláště chráněná území a jejich předměty ochrany. Habitat, zdroje potravy, rozmnožovací místa a migrační cesty nejsou degradovány. Není snížena minimální vzdálenost ZCHÚ od současně zastavěných ploch. Dopravní linie podmiňující výstavbu SPP nesnižují vzdálenost ZCHÚ od stávajících koridorů. Emise (vodní, vzdušné a hlukové) budou v maximální míře izolovány v rámci areálu a jejich budov. Venkovní osvětlení nebude významně zvyšovat světelný smog za předpokladu dodržení nízkého koeficientu ULR***. Efektivita migračních koridorů bude zachována úpravou NRBK 98.	bez prokazatelných dopadů	*
Ztráta specifického charakteru krajiny nivních zemědělských ploch	Specifická nivní krajina není chráněna ve zvláštním režimu. Významné prvky nejsou záměrem ohroženy. Vizualně otevřené plochy velkého měřítka mezi Lutyňkou a Olší jsou záměrem ohroženy).	cca 18 % plochy specifické nivy v této části Ostravské pánve	***
Dočasná ztráta dřevin	V operačním území areálu bude odstraněno cca 22 ha hospodářských smíšených lesů s cca 80 % zakmeněním. Nejsou evidovány jako významné prvky a neobsahují památné stromy.	-22 ha lesního porostu	**
Zvýšení zastavěného území obce	Celkový rozsah zastavěného území obce bude zvýšen o agregovaný polygon zastavěné plochy SPP. Obec tím výrazně nezhoršuje svou celkovou environmentální stopu, nicméně přichází o část nezastavěných rezerv pro rozvoj.	podíl nezastavěných ploch bude snížen z 78 % na 69 % území	**
Výstavba průmyslového využití v blízkosti obytné zástavby	Vlastní výstavba dočasně zvýší lokální míru prašnosti, hluku a pohybu vozidel v blízkosti Věřňovic a Dolní Lutyně.	v této fázi není možné kvantifikovat	**
Úbytek orné půdy v území	Vynětí v území převažující orné půdy II. a III. třídy ochrany ze zemědělského půdního fondu a její skryvka na základě Zákona o ochraně ZPF a platných vyhlášek.	-245 ha orné půdy; 17 % stávající výměry v obci	*
Ztráta lineárních vodních ploch (struh) v obdělávaném území	Lány orné půdy jsou odděleny strouhami a odvodňovacími kanály, které budou v rámci terénních úprav odstraněny.	-5,1 km délky melioračních kanálů, +9 km délky vodních příkopů	*
Operace průmyslového areálu v blízkosti obytné zástavby	Reálné dopady provozu dle dosavadního návrhu nemají vliv na lokální znečištění ovzduší, vody, zvýšenou emisí hluku.	v této fázi nelze kvantifikovat; technická opatření zajistí podlimitní hodnoty emisí	*
Ztráta pěchotních srubů lehkého opevnění	Realizace je podmíněna odstraněním 5 meziválečných objektů lehkého opevnění. Objekty nejsou předmětem zvláštní ochrany. Nemovitě kulturní památky (kostel sv. Jana Křtitele, stodola, zemědělský dvůr panský, socha sv. Jana Nepomuckého, náhrobek z války 1866) nejsou realizací záměru SPP ovlivněny.	-5 objektů	*

* metodika a validita indikátoru KES viz hlavní část

** dle Územní studie - Územní systém ekologické stability Moravskoslezského kraje, Brno 2019

*** Upwards Light Ratio - podíl vzhůru směřujících zdrojů osvětlení

Pozn.: významnost dopadu je klasifikována jako negativní/pozitivní. Počet * určuje intenzitu významnosti konkrétního dopadu výstavby SPP do daného území.

***** - negativní, ***** - pozitivní.

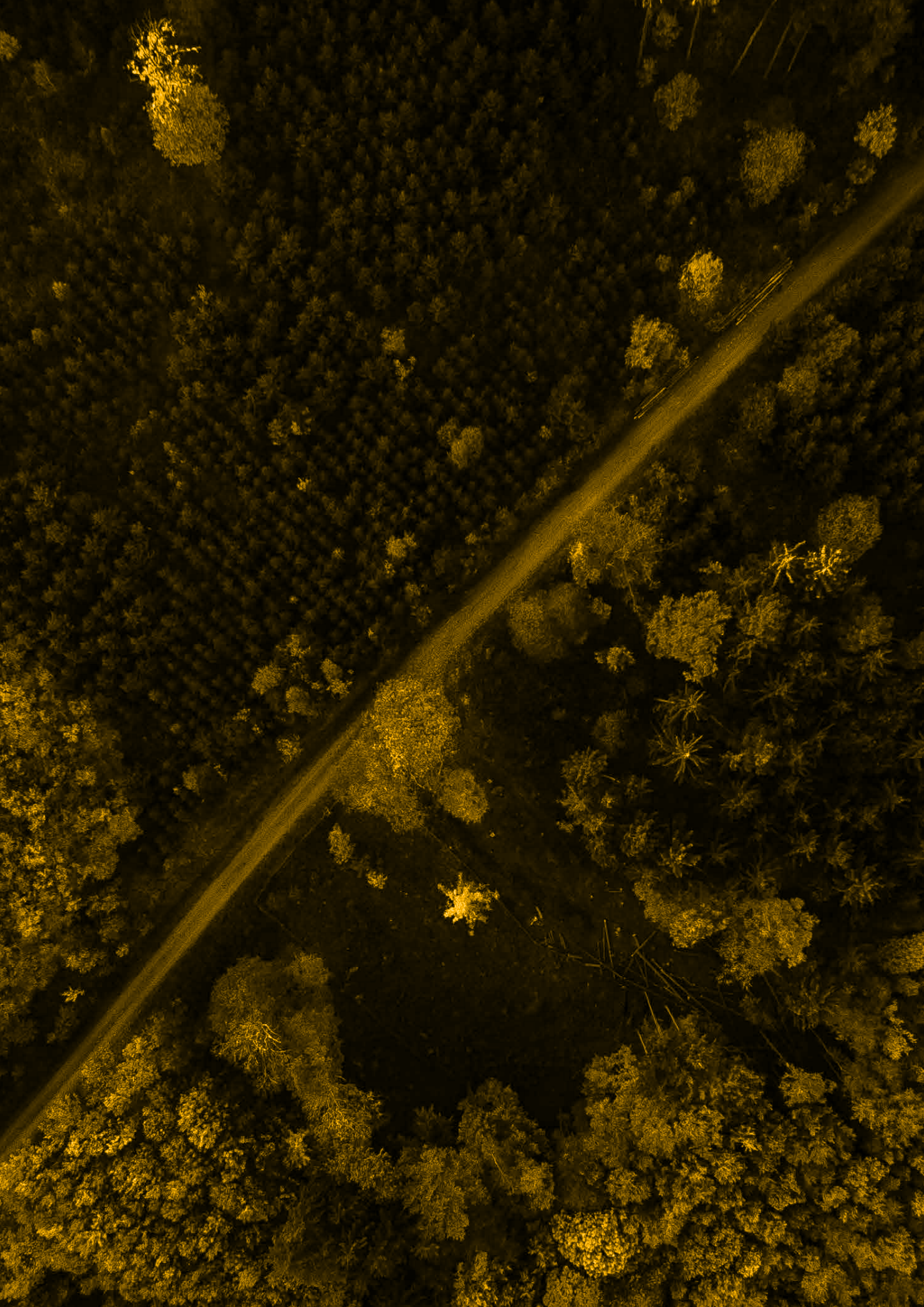
151. Tabulka: Klasifikace dopadů SPP na oblast krajiny a osídlení (2/2)

Dopad	Doporučení k mitigaci
Zvýšení podílu lesních a lesoparkových ploch	-
Zvýšení celkové ekologické stability území	Doporučujeme plochy náhradní výsadby zpřesnit krajinářským návrhem, se soustředěním na posílení biodiverzity a dodržěním přirozené druhové skladby.
Oprava biokoridoru a prostupnosti krajiny	Minimální šířka lesních pásů je stanovena na 40m, doporučujeme rozšíření, kde je majetkoprávně a technologicky proveditelné
Změna vodního režimu a retence vody v území	Dle výsledků návrhu protipovodňových opatření.
Protipovodňová ochrana území a přilehlých sídel	Doporučujeme integrovat protipovodňová opatření do náhradních krajinných prvků výhradně přírodě blízkými řešeními, mokřady a terénními deprese.
Dopady na chráněná území a předměty jejich ochrany	Preventivní ochrana ptactva zabezpečením malého množství prosklených ploch (v rámci architektonického návrhu), dodržení nízkého indexu ULR a citlivý návrh osvětlení areálu.
Ztráta specifického charakteru krajiny nivních zemědělských ploch	Není možné efektivně mitigovat vizuální dopad na otevřenou krajinu. Nicméně, koncept návrhu nezahrnuje výškové dominanty a zcela nepopírá stávající horizontální výraz, a nezabraňuje ve výhledu nad úrovní nivy. Zástavbou bude eliminována část nivních zemědělských ploch. Doporučujeme se v další fázi návrhu soustředit na formu paty fasády (střechy) objektů, zejména její měřítkovou fragmentaci, ozelenění a umístění FVE pro rozbití vizuální monotónnosti halových objektů a lepší vizuální integrace.
Dočasná ztráta dřevin	Lesní plochy budou nahrazeny novou výsadbou o více než 3,5 násobné celkové výměře a s vyšší mírou dostupnosti (viz Zvýšení podílu lesních a lesoparkových ploch)
Zvýšení zastavěného území obce	Ekologická stabilita je nahrazena náhradní výsadbou dřevin. Prostupnost nebude ohrožena zachováním a zvýšením standardu bezpečnosti ulice Neradská. Vnitřní rezervy obce Dolní Lutyně jsou plošně dostačující pro budoucí růst stanovený dle strategického a demografického výhledu obce.
Výstavba průmyslového využití v blízkosti obytné zástavby	Dodržení hygienických limitů při výstavbě je vymáháno dle stavebního zákona, zákona o ochraně veřejného zdraví a prováděcích vyhlášek. Konkrétní opatření pro minimalizaci negativních jevů budou specifikována v podrobnější dokumentaci a řízení EIA. Je preferováno, aby izolační prvky byly alespoň částečně realizovány již v průběhu terénních úprav.
Úbytek orné půdy v území	Vlastní úbytek velkoměřítkových lánů orby nelze kompenzovat; produkce potravin z orné půdy není zásadním ekonomickým prvkem v území.
Ztráta lineárních vodních ploch (struh) v obdělávaném území	Opatření pro retenci, využití či recyklaci dešťové vody v území a v rámci areálu (zelené pásy, svlaky, preference nezpevněných ploch - upřesnit v dalších fázích návrhu.
Operace průmyslového využití v blízkosti obytné zástavby	Pohledový kontakt bude z blízkosti areálu eliminován krajinnými opatřeními či bariérami (valy vč. lesního porostu). Emisní bilance bude specifikována v dalším stupni návrhu, bude mitigována technologicky a provozně v rámci areálu, a nebude překračovat limity stanovené předpisy pro ochranu zdraví a životního prostředí. Nakládání a vykládání materiálu a produktu doporučujeme provádět ve vnitřních plochách hal.
Ztráta pěchotních srubů lehkého opevnění	Objekty nejsou v pohraničí výjimečné. Je možné uvažovat o kompenzaci historicko-vzdělávacího potenciálu odkupem a konverzí jednoho z objektů mimo areál a jeho revitalizací, dodáním naučné funkce či landartovou úpravou. V blízkém okolí se rovněž nachází historicky významnější objekt MO-S5 vč. muzea, je možné části odstraněných srubů restaurovat a dotovat této instituci.

3.10 Dostupnost, prostupnost a veřejný prostor

Hlavní zjištění

- Součástí realizačního scénáře je rekonstrukce části Neradské, spojující Věřňovice a Dolní Lutyni v úseku o délce cca 2 km, poskytující lepší podmínky pro pěší a cyklisty.
- Přístupnost a dostupnost Věřňovic nebude během výstavby a provozu SPP ohrožena.
- V území je přítomno **cca 5 km cest**, místy sdružených se stromořadími a strouhami, které slouží pro prostup krajinou a obsluhu zemědělských lánů, které budou s realizací odstraněny.
- Přilehlý statek Nerad je **ohrožen zejména realizací nezávislých projektů přeložky I/67 a koridoru VRT**, které jej fakticky odříznou od hlavních částí přilehlého osídlení (Dolní Lutyně) a vytvoří nové zdroje hluku.
- Vzhledem k nízké míře stávajícího využití polních stezek vůči významu ulice Neradské považujeme dopady realizace za **pozitivní i přes ztrátu části stezek**, vedených převážně východozápadním směrem a nepropojujících body zájmu i kvůli bariérovému efektu dálničního koridoru.
- Rekonstrukce Neradské společně s poskytnutím základních služeb (a tedy i bodů zájmu přístupným z veřejného prostoru) **napomáhá k integraci sídel** dosud těžko vzájemně přístupných bezmotorovou dopravou. Koridor bude dále obklopen parkovou úpravou, vzdálenost produkčních budov bude od osy komunikace větší než 100 m.

Tato kapitola se zaměřuje na analýzu dostupnosti, prostupnosti a využívání veřejného prostoru v kontextu plánovaného strategického průmyslového parku. Pro přesné posouzení dopadů na veřejný prostor je nejprve nutné tento pojem vymezit. Veřejný prostor v rámci této analýzy zahrnuje oblasti, které jsou definovány urbanisticky, legislativně a také na základě subjektivního vnímání veřejnosti. Tyto prostory mohou zahrnovat jak formální, tak i neformální oblasti, kde dochází k interakci mezi zastavěnými a nezastavěnými územími. Definice veřejného prostoru může být v některých případech nejednoznačná, zvláště u přechodných zón mezi zastavěnými a přírodními plochami.

Právní rámec pro veřejnou přístupnost krajiny v České republice je stanoven zákonem České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Tento zákon zaručuje právo na volný průchod přes pozemky ve vlastnictví státu, obcí nebo jiných právnických osob, pokud není ohroženo zdraví, majetek či práva ostatních osob. Výjimky se týkají zastavěných či stavebních pozemků, dvorků, zahrad a dalších specifických lokalit. Vstup do lesa je pak upraven zákonem č. 289/1995 Sb., o lesích, který umožňuje volný přístup do lesů s výjimkou vojenských a chráněných území. Tento legislativní rámec je klíčový pro zajištění svobody pohybu a přístupnosti krajiny, což je podstatné pro hodnocení dopadů průmyslového parku na místní prostředí.

Hodnocení dostupnosti a prostupnosti v této kapitole zahrnuje několik klíčových aspektů:

- **Bilance délek cest:** Zohlednění současné a plánované délky cest v území.
- **Kvalita a přístupnost liniových propojení:** Hodnocení propojení mezi sídelními centry a klíčovými body zájmu.
- **Atributy a kvalita nových a změněných ploch:** Posouzení změn v užívání ploch a jejich dopadu na veřejný prostor.
- **Efektivita komunikační sítě:** Analýza centrality a propojenosti dopravní infrastruktury v rámci širšího území.

Prostupnost dopravního skeletu pro individuální automobilovou dopravu bude významně zlepšena díky plánovaným infrastrukturním projektům, jako je realizace silnice I/67 a její napojení na širší dopravní síť. Konektivita a frekvence železničních a autobusových spojů budou také zvýšeny, což zlepší dostupnost území a podpoří jeho rozvoj.

Se záměrem spojená rekonstrukce komunikace III/46812 (Neradská) předpokládá zvýšení bezpečnosti a integrace sídel, s důrazem na zlepšení podmínek pro bezmotorovou dopravu. Tyto změny budou mít zásadní dopad na veřejný prostor, jeho dostupnost a prostupnost, a tím i na kvalitu života v dotčených oblastech.

STAV (NULOVÝ SCÉNÁŘ)

Schéma stávajícího stavu prostupnosti území níže ukazuje vysoce fragmentované osídlení s nepřístupnými areály, liniovými bariérami a soukromými pozemky. Otevřenou krajinou vede několik účelových cest (na schématu žlutě), a kritické propojení prostřednictvím komunikace Neradská.

Stávající komunikace III. třídy č. 46812 (Neradská), dělí areál na dvě části o přibližném poměru $\frac{2}{3}$ a $\frac{1}{3}$. Vymezeným operačním územím areálu prochází téměř přímý segment této komunikace o délce 590 m. Celková délka komunikace mezi souvisle zastavěnými částmi obce Věřňovic a Dolní Lutyně je cca 1,4 km.

Zachování propojení Věřňovic a Dolní Lutyně je jednou z klíčových podmínek vyváženého a nedestruktivního rozvoje území. Území nezahrnuje další významné meziobecní cesty. Orná půda je obsluhována většinou nebezpečnými, veřejně přístupnými cestami, vedoucími primárně východozápadním směrem, tzn. neposkytující alternativy propojení obcí.

128.Obrázek: schéma dostupnosti a prostupnosti veřejného prostoru - nulový scénář

Zdroj: 4ct, ČÚZK

NÁVRH (REALIZAČNÍ SCÉNÁŘ - KONCEPT)

Vymezeným územím záměru v současném stavu prochází několik územních prvků, na které bude mít realizační scénář prostorový či funkční dopad.

Zprvu je to komunikace Neradská, jejíž rekonstrukce zahrnuje zejména splnění stávajících norem pro pozemní komunikace a zajišťuje bezpečnost pro bezmotorovou dopravu.

Dále jsou to polní cesty mezi stávajícími lány, konkrétně 4 úseky neudržované nezpevněné cesty o délce 5 242 m, místy lemované stromy a úsek udržované (zpevněné) cesty o délce 312 m vedoucí k hospodářskému lesu.

Tyto cesty vzhledem k zajištění bezpečnosti a operace pro veřejnost uzavřeného areálu zaniknou. I když se nejedná o důležité meziobecní vazby (funkce je zejména rekreační, nikoli dopravní), doporučujeme zejména pro pěší a cyklistickou dopravu nabídnout alternativní cesty napříč a okolo území. Velký podíl na zlepšení kvality prostupnosti bude mít samotná Neradská, další navázané cesty v okolí areálu a vedoucí lesoparkem (náhradní a izolační výsadbou) by měly být řešeny v dalších fázích vývoje konceptu a, bude-li možné, v koordinaci s místními municipalitami pro lepší zapojení do funkčního skeletu.

129.Obrázek: schéma dostupnosti a prostupnosti veřejného prostoru - realizační scénář

Zdroj: 4ct, ČÚZK

3.10.1 Pěší, cyklistická doprava a mikromobilita

Veřejná dostupnost a prostupnost území pro pěší, cyklisty a další formy mikromobility představují klíčové aspekty, které ovlivňují kvalitu života v sídelních oblastech. Tyto formy dopravy podporují udržitelnou mobilitu, zlepšují přístup k veřejným službám, snižují závislost na automobilové dopravě a přispívají ke zdravějšímu životnímu stylu obyvatel. V současné době však mnoho obcí čelí výzvám spojeným s nedostatečnou infrastrukturou pro bezmotorovou dopravu, což se negativně odráží na bezpečnosti a komfortu uživatelů těchto cest.

Posouzení současného stavu a návrhy na jeho zlepšení jsou proto zásadní pro zajištění lepší prostupnosti území a pro podporu alternativních forem dopravy. Tato kapitola se zaměřuje na analýzu současné situace a na návrhy na zlepšení dostupnosti pro pěší a cyklisty v dotčeném území s důrazem na bezpečnost, pohodlí a integraci do širší dopravní sítě.

STAV (NULOVÝ SCÉNÁŘ)

Sídla v širším území nejsou v současnosti propojena bezpečnými a komfortními cestami pro pěší dopravu, cyklistickou dopravu a další bezmotorovou dopravu či mikromobilitu. Územím neprochází turistické trasy dle evidence KČT. Formálně je vedena v území severojižním směrem cyklostezka č. 6257, která však nenese opatření pro ochranu a komfort bezmotorové dopravy; naopak je souběžná na limitně úzkém stávajícím profilu ulice Neradská.

Dnešní stav propojení mezi sídly není dopravně-urbanisticky vyhovující, chybí chodník k aut. zastávce, chybí chodník vedený zastavěnou částí obce, na komunikaci navazují nepřehledná napojení a v segmentech délky jí chybí dělící pruh. Stávající profil má místy šířku < 6,5 m.

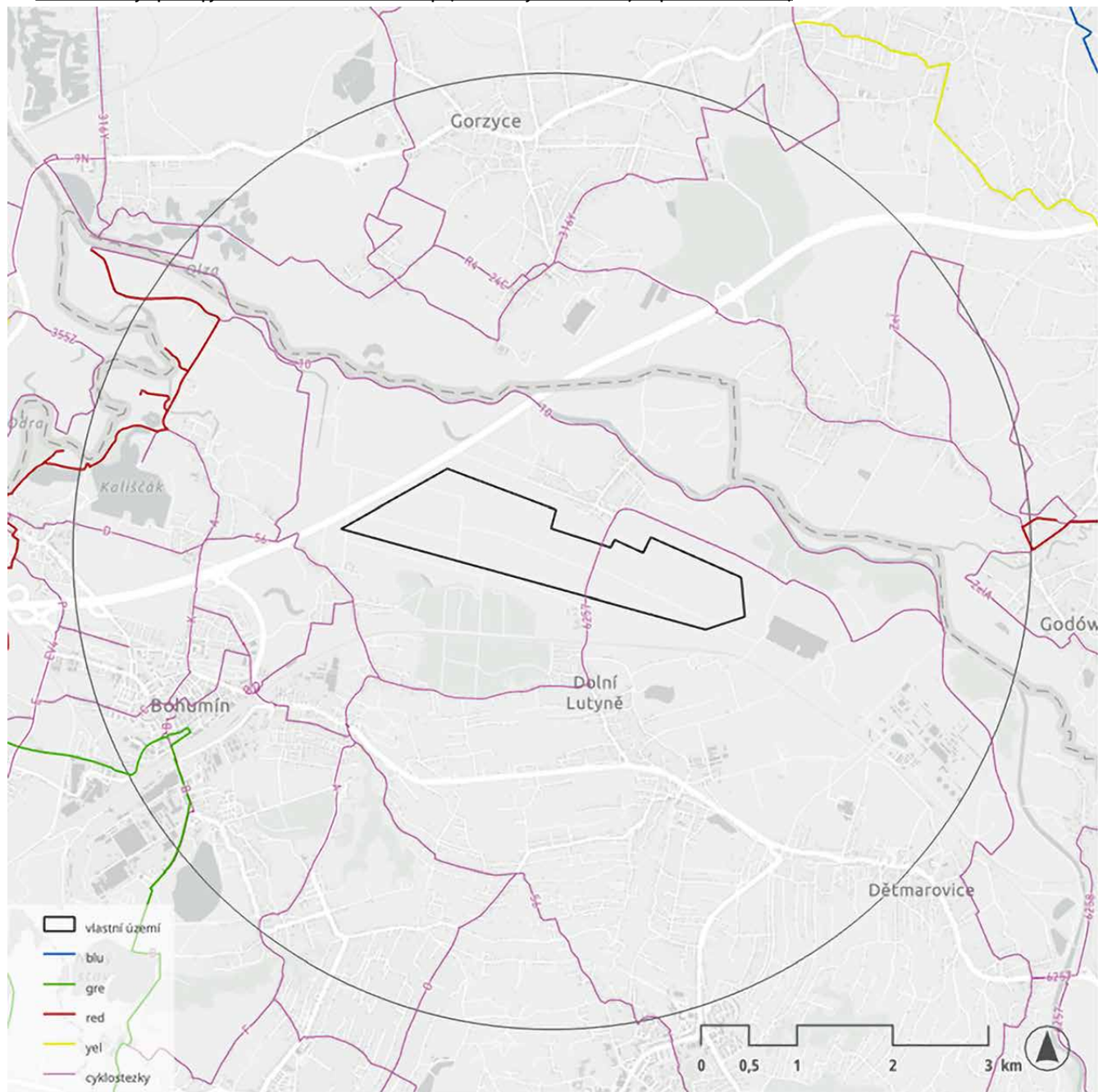
Min. normové šířky pro silnice III. třídy:

- S 4,0/30; S 4,0/40: Jednopruhové silnice určené zejména pro rekonstrukce stávajících koncových úseků silnic III. třídy a pro veřejně přístupné účelové komunikace. Minimální šířka je 4 metry.
- S 6,5/50; S 6,5/60: Silnice s jedním pruhem pro každý směr, používají se při provozních intenzitách nižších než 1 000 vozidel/24 hodin v obou směrech. Minimální šířka je 6,5 metru.
- S 7,5/50; S 7,5/60; S 7,5/70: Silnice s jedním pruhem pro každý směr, určené pro vyšší intenzity provozu. Minimální šířka je 7,5 metru.

Tento stav je nebezpečný a nevyhovující zejména pro chodce, cyklisty a neautomobilovou dopravu a zvláště omezující pro zdrojové území Věřňovice.

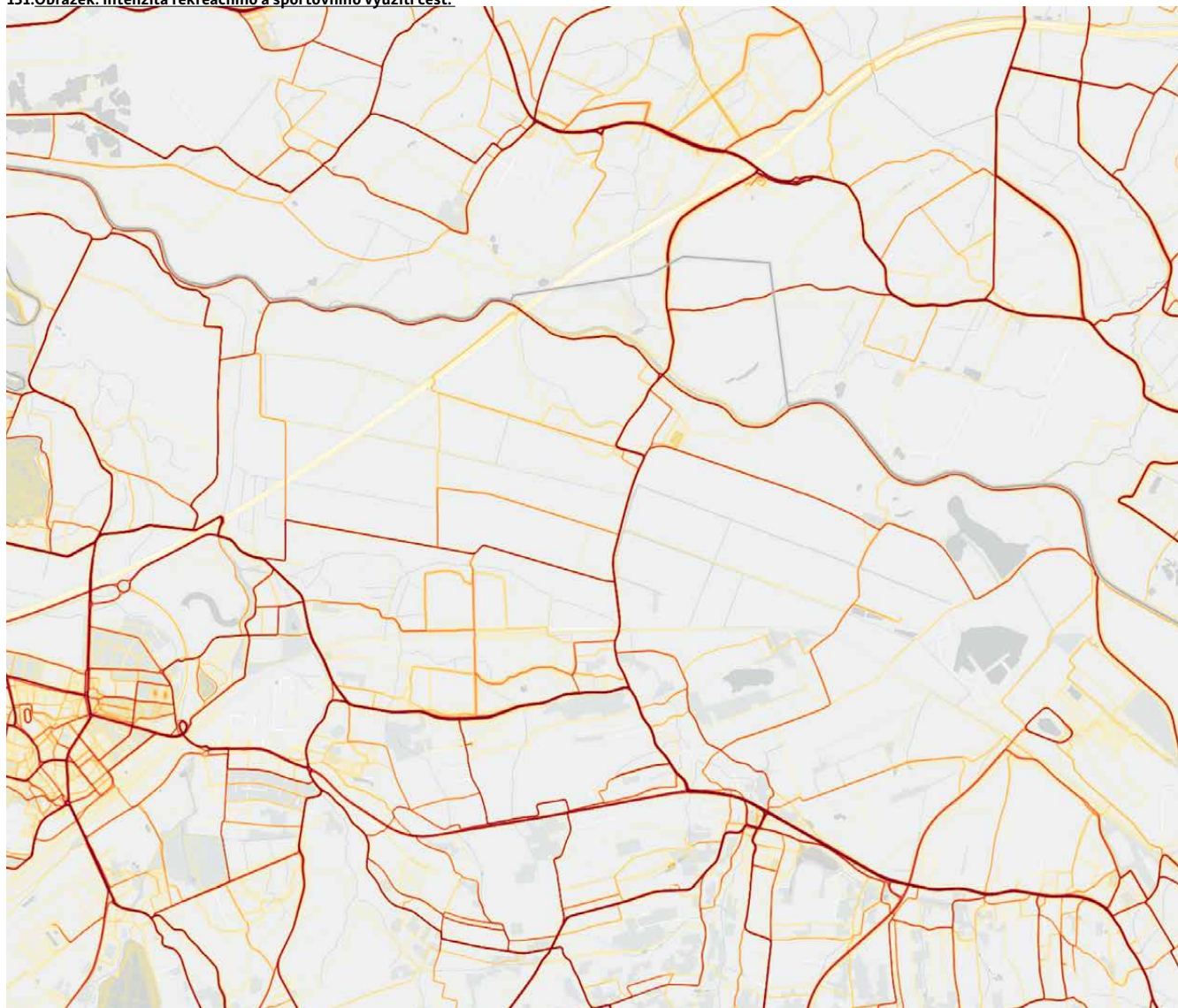
Území je ve východozápadním směru protkáno několika nezpevněnými cestami, vedoucími v zemědělsky obdělávaném území podél stromořadí a struh. Tyto cesty nejsou přímými propojeními pro významné body zájmu v území, jedná se zejména o zemědělské a lesnické účelové cesty. Dle císařských otisků stabilního katastru všechny zmíněné cesty kopírují původní stav, dá se tedy topologicky prokázat jejich existence od r. 1836.

130.Obrázek: stezky a prostupy v území - realizační stav - koncept (nové stezky v okolí areálu jsou předmětem návrhu)

Zdroj: 4ct, OSM, KČT

Základní schéma ukazuje malé množství turistických, rekreačních či naučných stezek. Územím prochází i díky příznivé terénní konfiguraci větší množství cyklostezek, které však zřídka splňují standardy bezpečné infrastruktury pro cyklisty (vedení po rušných komunikacích, absence vyhrazených pruhů, kolizní situace při křížení s automobilovou dopravou), a jsou vhodné spíše pro orientaci v území.

Zdroj: Strava Global Heatmap.

Schéma stávající intenzity využití stezek pro sportovní/rekreační účely (převzaté z dat fitness aplikace Strava, tzn. s úskalím výběru vzorku) **nenaznačuje významné koridory rušené s realizací areálu**. Nejvytíženější cestou je dále popsaná severojižní komunikace Neradská.

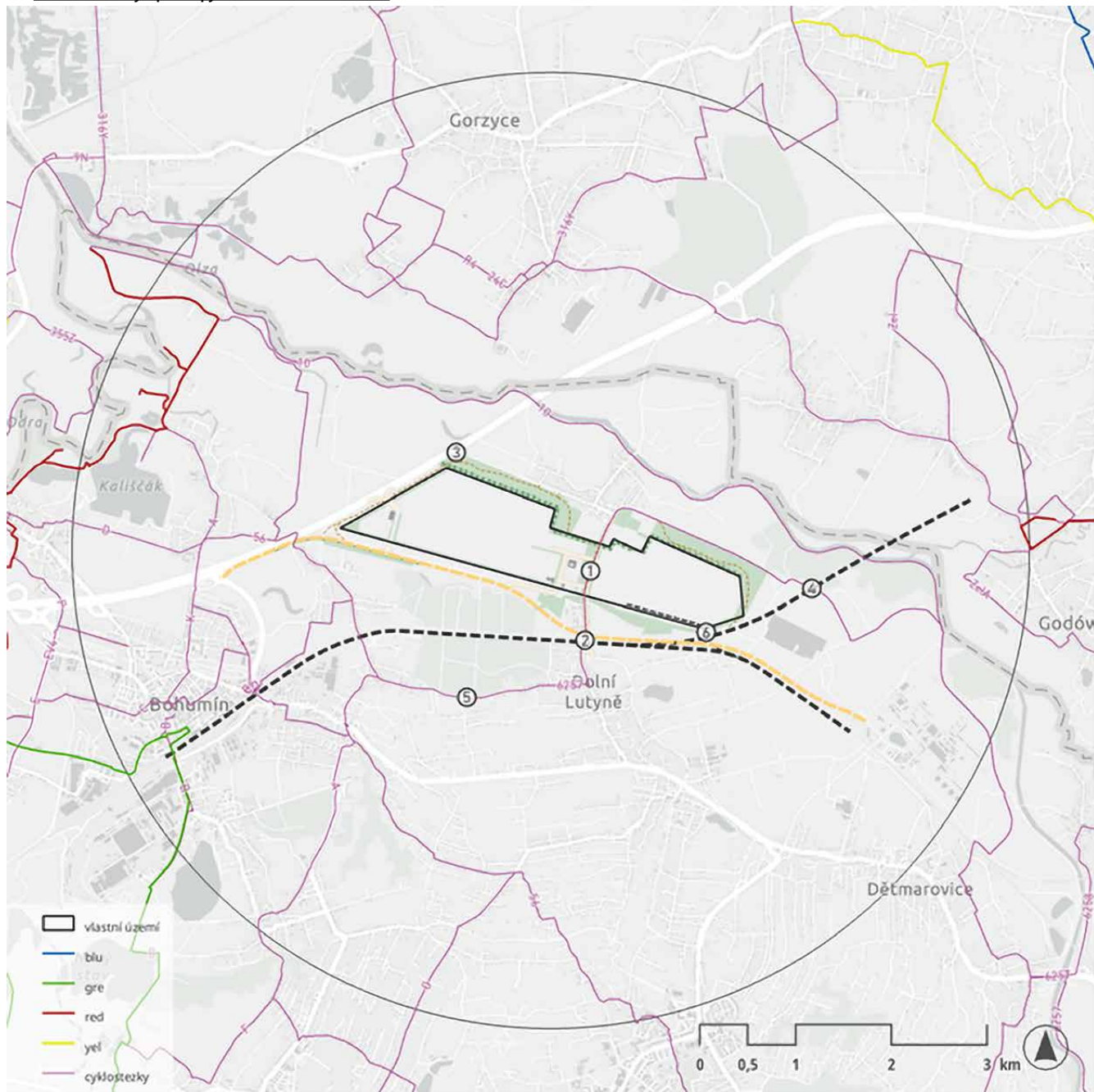
NÁVRH (REALIZAČNÍ SCÉNÁŘ - KONCEPT)

Schéma stezek a cyklostezek na skeletu cest a komunikací ve fázi konceptu je zaznamenán níže.

Záměr v realizačním scénáři zlepšuje stav prostupnosti mezi sídly prostřednictvím rekonstrukce ulice Neradská, která zhruba půlí území záměru severojižním směrem. Z evidovaných stezek a cyklostezek záměr ovlivňuje právě pouze cyklostezku 6257, která je územím v současném stavu vedena formálně jako součást orientačního systému, nikoli však prakticky z hlediska poskytování fyzické infrastruktury pro bezmotorovou dopravu.

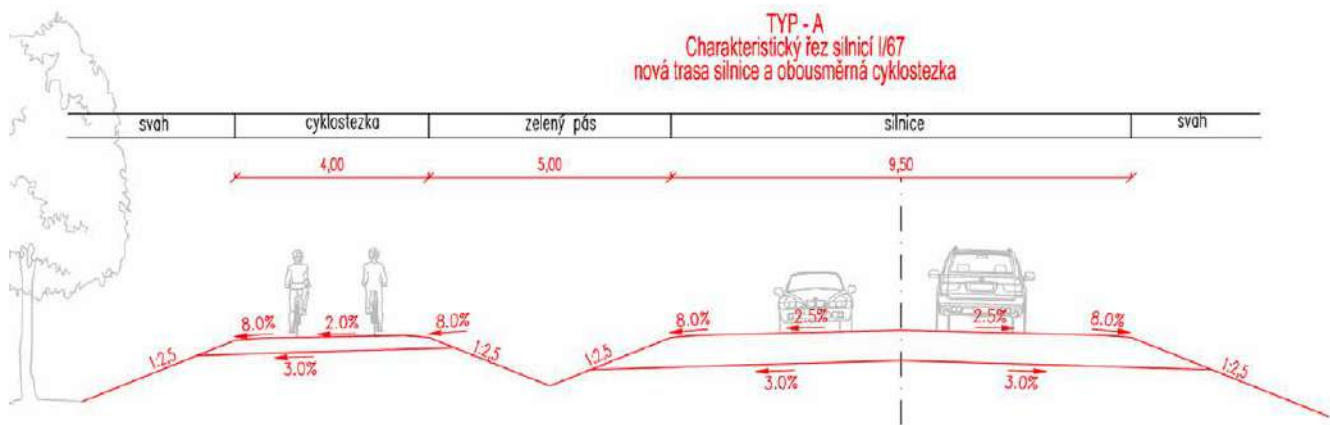
V konceptu je v době zpracování studie vypracováváno několik sad profilů rekonstruovaných komunikací, dle pozice, limitů, charakteru a provozu.

132.Obrázek: Stezky a prostupy v území -základní schéma

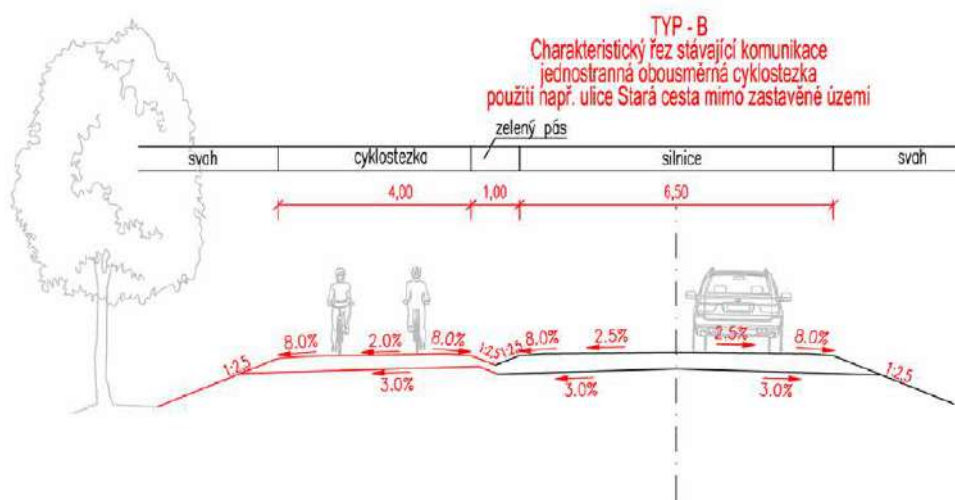

1. rekonstrukce úseku Neradská
2. detail křížení Neradské s přeložkou I/67 je řešen v separátním projektu (přeložka I/67)
3. možnost napojení nové pěší cesty stávajícím dálničním podjezdem a umožnění přístupu severně k Olši
4. koridor VRT dle rozpracovaných projektů veden v estakádě
5. odlehčení stávající I/67 umožní v případě humanizace Bohumínské alternativní vedení cyklostezky centrem Dolní Lutyně
6. napojení železniční vlečky nekoliduje se stávajícími cestami a prostupy

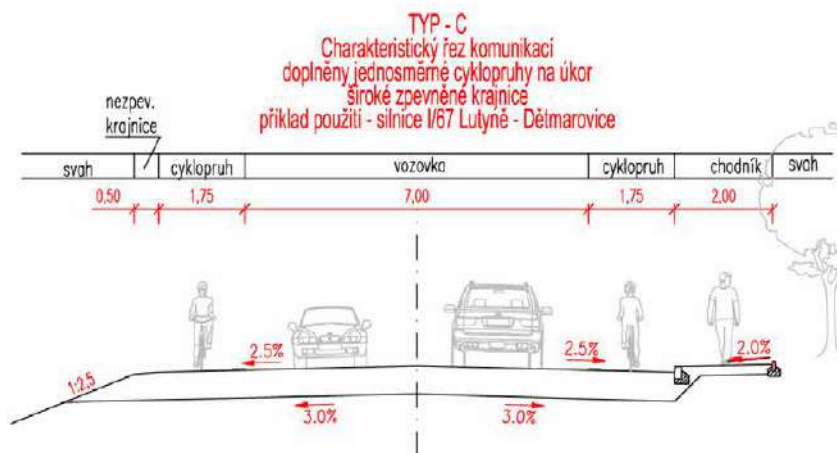
Zdroj: 4ct, SIRS, Sweco, OSM, KČT

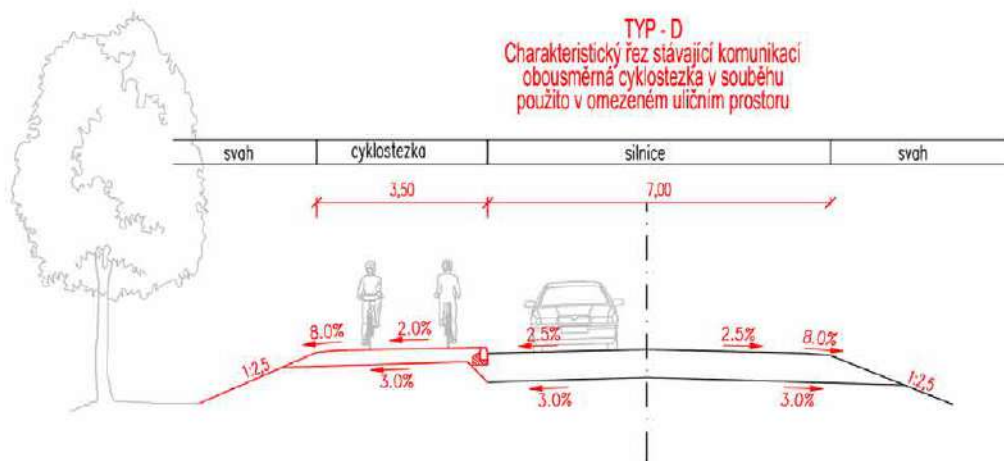

133.Obrázek: Schéma - koncept SPP a přiřazené infrastruktury - řez hlavní komunikací mimo zastavěné území, plný profil. Zdroj: SIRS, Sweco

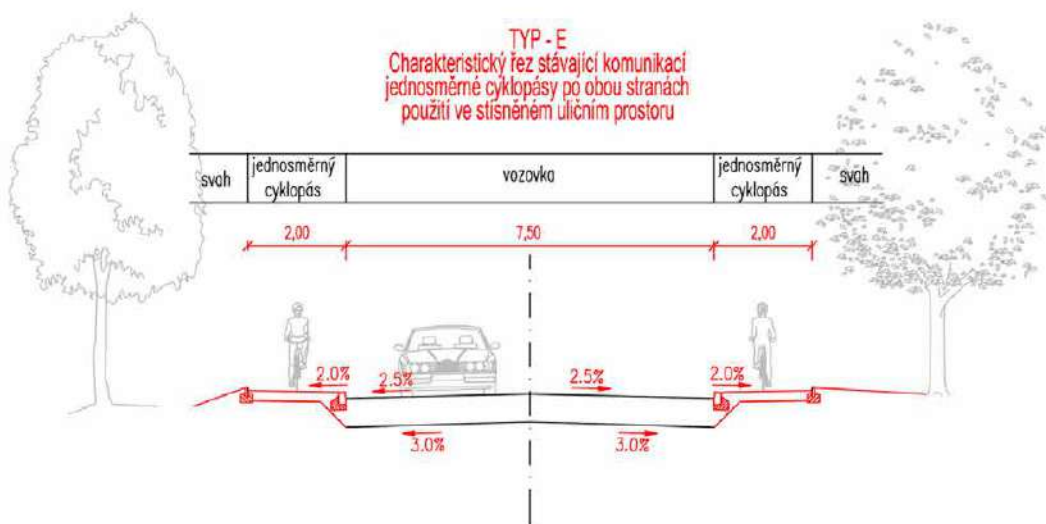

134.Obrázek: Schéma - koncept SPP a přiřazené infrastruktury - řez komunikací mimo zastavěné území, kompaktní profil. Zdroj: SIRS, Sweco

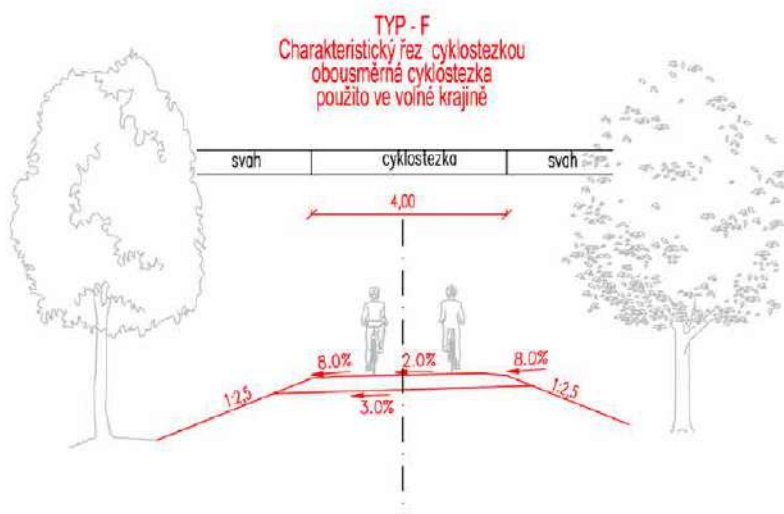

137.Obrázek: Schéma - koncept SPP a přiřazené infrastruktury - řez komunikací v případě stísněného uličního prostoru. Zdroj: SIRS, Sweco

138.Obrázek: Schéma - koncept SPP a přiřazené infrastruktury - řez samostatně vedené cyklostezky/hybridní stezky. Zdroj: SIRS, Sweco

V průběhu realizace záměru SPP bude zavedena náhradní, a, dovolí-li konfigurace staveniště, paralelní komunikace se současným vedením Neradské.

Nákladní doprava, vč. té staveništní, bude vedena výhradně z nových dálničních přivaděčů k tomuto účelu určených, a nebude zatěžovat stávající komunikační/uliční skelet a kolidovat s osobní dopravou.

V koncepční fázi nejsou potvrzeny přesné parametry budoucí komunikace, byly však vypracovány základní možnosti dle územních limitů a dle informací a parametrů zadavatele.

Min. šířka budoucí komunikace (resp. aleje - volného koridoru pro její realizaci) je 14,5 m dle katastrálních hran (může být upraveno v závislosti na majetkovém vypořádání) a 19,5 m dle vzdálenosti stávajících budov (oba limity zejména v areálu statku Nerad).

Nové cesty okolo areálu mohou být vedeny jako pěšiny s různými stupni zpevněnosti v rámci nově vzniklé výsadby. Jejich plán prozatím není ve fázi konceptu přesně specifikován, konfigurace a operační parametry SPP však jejich trasování v zásadě nebrání, a budou předmětem generelu cest a krajinářského návrhu opatření SPP.

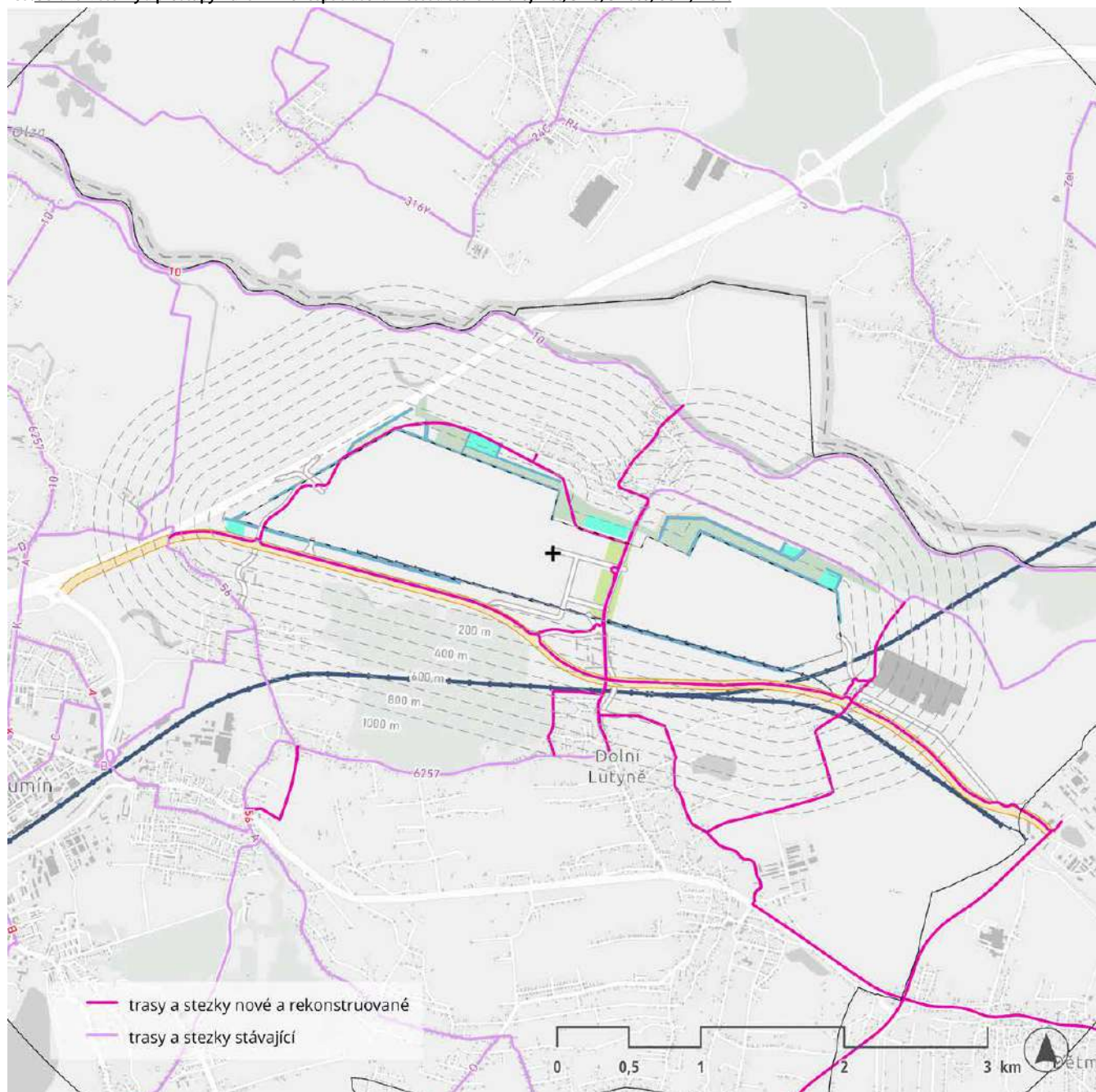
Celkem bude **zrušeno 5,1 km polních cest** vedených převážně východo-západním směrem pro obsluhu zemědělsky využívané lokality. Část těchto cest zároveň slouží k přístupu do úseků hospodářských lesů v území, které budou v rámci realizace záměru vykáceny a nahrazeny substituční výsadbou v perimetrech areálu v blízkosti stávajícího osídlení.

Tento deficit bude nahrazen **26,5 km nových linií stezek a tras**, z těchto by mělo být **12,5 km vedeno novými koridory** (tzn. nejedná se o např. přisazení pruhu ke stávající komunikaci či její rekonstrukce).

Dle analýzy konektivity na skeletu realizačního scénáře nedojde k prodloužení žádné doby dostupnosti či délky trasy mezi lokálními body zájmu, zdroji (obydleními) a cíly (vybavenost, školy pracoviště) dojížděky.

Trasování je dále upřesňováno a bude předmětem koordinace se samosprávami.

» Příležitost k investici do lokality by měla být částečně využita pro revizi dopravního skeletu a podporu bezmotorové dopravy v příznivé nivě

3.10.2 Hromadná doprava a konektivita

ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA

Stav (nulový scénář)

V blízkosti záměru, paralelně s vymezeným polygonem probíhá mezistátní dvoukolejná železniční trať spojující Ostravsko se severozápadním Slovenskem, konkrétně jeho úsek Bohumín–Čadca.

Tato trať, respektive její úsek k záměru přilehlý, je součástí II. a III. státního tranzitního koridoru. Přilehlé úseky jsou traťového standardu D4 ve stejnosměrné trakční soustavě 3 kV.

6 km za zastávkou Dolní Lutyně (viz dále) se v sousedním katastru obce Dětmárovice koridor rozvětčuje v odbočce Závada, kde pokračuje dále do Petrovic u Karviné a Polska (Katowice, Warszawa, Kraków) v rámci II. tranzitního koridoru a Karviné, Českého Těšína, Čadca a dále na Slovensko.

Nejbližší vlaková zastávka je Dolní Lutyně, lokalizovaná na jihu.

Nejbližší vlaková stanice je Bohumín (7 minut, 8,4 km) na trase linky S2 s hodinovým taktem, alternativně dostupná autobusovou dopravou ze zastávky Dolní Lutyně, obecní úřad v 15 minutách.

Střed železničního uzlu Ostravska, Ostrava hl.n. je vzdálen 11 minut osobní vlakovou dopravou na trase délky 12,9 km příměstskými vlaky S2, alternativně S3 a S4 (takt 60 minut).

Další klíčový železniční uzel Český Těšín je vzdálen 21 minut osobní vlakovou dopravou na trase délky 21,2 km stejnou linkou.

parametr	hodnota
Počet obyvatel obce Dolní Lutyně	5 315
Počet obyvatel v měřeném úseku stávajícího hluku z železnice	1 365
Stavby pro bydlení v pásmu 50-54 dB (den)	31
Stavby pro bydlení v pásmu 55-59 dB (den)	13
Stavby pro bydlení v pásmu 60-64 dB (den)	4
Stavby pro bydlení v pásmu 65-69 dB (den)	0
Stavby pro bydlení v pásmu 70-74 dB (den)	1
Stavby pro bydlení v pásmu nad 75 dB (den)	0
Školská zařízení v pásmu 50-54 dB (den)	0
Školská zařízení v pásmu 55-59 dB (den)	0
Školská zařízení v pásmu 60-64 dB (den)	0
Školská zařízení v pásmu 65-69 dB (den)	0
Školská zařízení v pásmu 70-74 dB (den)	0
Školská zařízení v pásmu nad 75 dB (den)	0
Zdravotnická zařízení v pásmu 50-54 dB (den)	0
Zdravotnická zařízení v pásmu 55-59 dB (den)	0
Zdravotnická zařízení v pásmu 60-64 dB (den)	0

Zdravotnická zařízení v pásmu 65-69 dB (den)	0
Zdravotnická zařízení v pásmu 70-74 dB (den)	0
Zdravotnická zařízení v pásmu nad 75 dB (den)	0

Návrh (realizační scénář - koncept)

Návrh režimu vlakové dopravy je v procesu zpracování, zjišťování informací o plánovaných koridorech a koordinace s dalšími kapitolami, bude doplněno v návazných krocích návrhu SPP. Lze očekávat zvýšení špičkového taktu v souladu se směnným provozem a vyšší míru intenzity využití železniční zastávky Dolní Lutyně. Celý železniční dopravní skelet ve střednědobém horizontu projde výraznými změnami vyvolanými realizací koridoru VRT, který měřítkem dopadu na železniční dopravu záměr SPP významně překonává; odhady budoucího režimu fungování jsou proto nyní spekulativní.

Při realizaci a provozu železniční vlečky předpokládáme zvýšení počtu staveb pro bydlení v pásmu 50-60 dB z 44 na 50 objektů, způsobených přiblížením železniční vlečky k území statku Nerad. Tato oblast bude s nejvyšší pravděpodobností dále zasažena i blízkostí nového koridoru vedení VRT a přeložkou I/67, které jsou na záměru nezávislé, a způsobí v poměru k realizaci SPP větší lokální zátěž.

Školská a zdravotní zařízení nebudou zatížena nad stávající míru nulového stavu.

AUTOBUSOVÁ DOPRAVA

Autobusová doprava je klíčovým prvkem zajištění přístupnosti plánovaného strategického průmyslového parku. Zde se soustředíme na tři hlavní oblasti optimalizace:

Zvýšení špičkového taktu

V souvislosti s nárůstem dopravy je navrženo zvýšení frekvence autobusových spojů během ranní a odpolední špičky, aby byla zajištěna lepší obslužnost pro dojíždějící zaměstnance.

Posílení spojení podnikovými linkami

Plánuje se posílení stávajících autobusových linek, případně zavedení nových podnikových spojů, které by efektivně propojily průmyslový park s okolními sídly, s cílem usnadnit dojíždění pracovníků.

Zřízení nové zastávky

Je navrženo zřízení nové autobusové zastávky v blízkosti centrálního objektu parku, který bude poskytovat základní služby. Tato zastávka zlepší přístup zaměstnanců i veřejnosti k těmto službám.

Tyto úpravy jsou v procesu koordinace s dalšími kapitolami projektu a budou doplněny o konkrétní parametry na základě probíhající analýzy.

3.10.3 Nákladní doprava

ŽELEZNIČNÍ NÁKLADNÍ DOPRAVA

Železniční doprava představuje vzhledem k efektivitě a aspiraci k minimalizaci uhlíkové stopy provozu kritický prvek pro logistické zajištění plánovaného strategického průmyslového parku.

Plánované vedení železniční vlečky bude důkladně analyzováno ve studii proveditelnosti, která prověří různé varianty trasy a posoudí jejich dopady na okolí.

Přílehlá trať obsluhuje nejen státní koridory II a III, ale také klíčové evropské nákladní trasy, jako jsou Baltsko-Jadranský (RFC 5) a Rýnsko-dunajský koridor (RFC 9). Tyto koridory mají zásadní význam pro ekonomiku, evropskou integraci a logistiku, a jsou strategické z hlediska evropských a aliančních závazků.

Další detaily budou doplněny na základě výsledků probíhajících analýz a koordinace s dalšími částmi projektu.

SILNIČNÍ NÁKLADNÍ DOPRAVA

Odhad celkové zátěže na dopravní skelet vychází z předběžných propočtů a konceptuální fáze návrhu.

Celková generovaná doprava lehkých nákladních vozidel (LNV) byla předběžně odhadnuta na cca 2x90 pohybů za 24 hodin na jednu fázi realizace záměru (celková územní rezerva umožňuje realizaci 4 fází).

Celková generovaná doprava těžkých nákladních vozidel (TNV) byla předběžně odhadnuta na cca 2x130 pohybů za 24 hodin na jednu fázi realizace záměru (celková územní rezerva umožňuje realizaci 4 fází).

Denní intenzita by tedy měla dosahovat 440 pohybů celkových 220 nákladních vozidel obou typů za den při realizaci 1. fáze. Propočet na další fáze záměru přestává být spolehlivý, neboť náběhem výroby a její efektivitě můžeme očekávat optimalizaci logistického řetězce a převzetí dopravní práce nákladní železniční dopravou, která je pro investora a ekonomický provoz areálu preferenční.

3.10.4 Individuální automobilová doprava

Individuální automobilová doprava (IAD) je klíčovým faktorem ovlivňujícím dostupnost a obslužnost plánovaného strategického průmyslového parku (SPP) Dolní Lutyně. Tato kapitola se zabývá dopady plánovaných změn v dopravní infrastruktuře na mobilitu v oblasti, včetně přeložky silnice I/67, která zásadně zvýší lokální konektivitu a isochronní dostupnost.

Výpočty jsou prvotními kvalifikovanými odhady a celkové bilance realizačního stavu mohou být odlišné.

PŘETVOŘENÍ DOPRAVNÍHO SKELETU

Přeložka I/67, vedoucí v těsné blízkosti areálu SPP, představuje zásadní zlepšení dopravní obslužnosti. Analýza ukazuje, že plánované úpravy výrazně zvýší počet obyvatel dosažitelných do určitého časového intervalu:

- Do 15 minut jízdy autem bude dostupnost navýšena z 67 530 na 75 830 obyvatel.
- Do 30 minut se dostupnost zvýší z 542 408 na 820 841 obyvatel.
- Do 60 minut se dostupnost rozšíří z 1 122 021 na 3 718 820 obyvatel*.

Tato data ukazují výrazné zlepšení regionální dostupnosti, což může podpořit jak absorpční schopnost území pro umístění parku, tak přístup k širšímu spektru služeb a zboží.

GENEROVANÁ DOPRAVA V SPP DOLNÍ LUTYNĚ

Provoz v průmyslovém parku bude probíhat ve čtyřech fázích, přičemž každá fáze zaměstná přibližně 1 800 pracovníků. Vzhledem k třísměnnému provozu bude v každé směně zaměstnáno 700/700/400 pracovníků. Odhaduje se, že 60 % zaměstnanců dorazí do práce individuální automobilovou dopravou, což představuje:

- 420 vozidel pro první směnu,
- 420 vozidel pro druhou směnu,
- 240 vozidel pro třetí směnu.

Celkově se očekává generování 2 160 pohybů osobních vozidel za 24 hodin. Parkovací kapacita pro první fázi projektu bude odpovídat 800 místům, aby byla pokryta kumulace vozidel při střídání směn.

Tato projekce zahrnuje nutnost zajištění dostatečné infrastruktury, která podpoří efektivní a plynulý tok dopravy a minimalizuje potenciální dopravní zatížení v okolních oblastech. Plánované dopravní úpravy a jejich realizace jsou zásadní pro začlenění průmyslového parku do regionální dopravní sítě, jejich parametry vedení, napojení a očekávané intenzity budou nadále zpřesňovány.

* zejména způsobeno posunutím isochrony a zahrnutím vysoce intenzivně osídleného území Katowic

3.10.5 Očekávané dopady na oblast dostupnosti, prostupnosti a veřejného prostoru

152. Tabulka: Klasifikace dopadů SPP na oblast dostupnost, prostupnost a veřejný prostor (1/2)

Dopad	Popis	Kvantifikace	Významnost
Zánik cest v zemědělské krajině	Zrušeno několik km polních cest probíhajících vymezeným územím areálu, zejména východozápadním směrem (nepropojují sídla či lokální atraktory)	-5,1 km polních cest; zřízení nových stezek o délce 26 km, z nich 12 km v nových trasách	*
Zlepšení propojení Dolní Lutyně - Věřňovice	Rekonstrukcí ul. Neradská je dosaženo bezpečného a komfortního propojení Dolní Lutyně a Věřňovic pro bezmotorovou dopravu a prostředky mikromobility.	+1,4 km rekonstruované ulice	***
Zlepšení prostupnosti krajiny pro živočichy a zvýšení resilience	Oprava biokoridorů, propojení částí přírodních památek souvislými krajinnými prvky (náhradní výsadbou, zřízením lesoparku).	délka biokoridoru a rozsah funkčně propojených území bude upřesněn na základě aktualizované situace SIRS	**
Zapojení intravilánů sídel Věřňovice a Dolní Lutyně	Rekonstruovaná ulice Neradská bude probíhat souvisle zastavěným územím s lokální městskou zelení (stromořadí, svlaky, zelené pásy), potenciálem nabídky služeb (centrální objekt SPP) a vyšší mírou sociální kontroly.	9 ha parkových úprav v příčné ose areálu	*
Ztráta zbývající zemědělské funkce statku Nerad	Ztrátou velké části obdělávané půdy ztrácí statek Nerad svou původní roli, hrozí další degradace území.	7,1 ha areálu, cca 13 000 m ² hrubé podlažní plochy	**
Nabídka služeb v centrálním objektu	Základní nabídka služeb, stravování, či dovážkových zařízení a v blízkosti centrálního objektu SPP s částečně veřejným přístupem, vyšší frekvence pohybu kupní síly zaměstnanců jako potenciál pro místní malé podnikání.	NA, kapacity a přesné funkční složení bude upřesněno v dalších fázích návrhu	**
Rekonstrukce žel. zastávky Věřňovice a její návaznosti	Viz mobilita a konektivita; bude dále upřesněno i s vývojem projektu koridoru VRT.	NA	*
Zvýšení konektivity a taktu veřejné dopravy vyvolané poptávkou významného zaměstnavatele	Viz mobilita a konektivita.	NA	**

Pozn.: významnost dopadu je klasifikována jako negativní/pozitivní. Počet * určuje intenzitu významnosti konkrétního dopadu výstavby SPP do daného území.
 ***** - negativní, ***** - pozitivní.

153. Tabulka: Klasifikace dopadů SPP na oblast dostupnost, propustnost a veřejný prostor (2/2)

Dopad	Doporučení k mitigaci/komentář
Zánik cest v zemědělské krajině	Rekonstrukcí ulice Neradská dojde ke zkvalitnění propojení sídel bez ohledu na ztrátu okolních účelových cest (nejsou přímým propojením). Doporučujeme zpracování generelu cestní sítě ve spolupráci s municipalitami, areál je možné obklopit cca 7 km upravených cest a stezek.
Zlepšení propojení Dolní Lutyně - Věřňovice	Návrh profilů komunikace vč. chodníků, cyklostezek a stromořadí; diskuse nad profily komunikace s dotčenou veřejností. V průběhu výstavby SPP zůstane Neradská (či náhradní koridor v blízké stopě) funkční a propustný.
Zlepšení propustnosti krajiny pro živočichy a zvýšení resilience	Doporučujeme zohlednění cílového stavu přírodní památky Niva Olše-Věřňovice, na kterou nové krajinné úpravy navazují a propojují její části.
Zapojení intravilánů sídel Věřňovice a Dolní Lutyně	Úprava okolí ulice Neradské a kontakt s veřejnou částí areálu by měl být předmětem architektonického návrhu. Režim komunikace by měl být ohleduplný a s preferencí meziobecního provozu. Příčné spojení (Neradská) musí formálně zůstat veřejným prostorem, nutná koordinace s obcí nad režimem managementu a údržby tohoto prostoru.
Ztráta zbývající zemědělské funkce statku Nerad	Návrh revitalizace statku v kooperaci s vlastníky a obcí pro zamezení vzniku brownfieldu, možnost alokace jedné z podpůrných funkcí či funkce vyvolané novou poptávkou.
Nabídka služeb v centrálním objektu	Viz Zapojení intravilánů sídel Věřňovice a Dolní Lutyně, Zlepšení propojení Dolní Lutyně - Věřňovice.
Rekonstrukce žel. zastávky Věřňovice a její návaznosti	V koordinaci s úpravou ulice Neradské.
Zvýšení konektivity a taktu veřejné dopravy vyvolané poptávkou významného zaměstnavatele	Viz mobilita a konektivita.

3.11 Ekosystémové služby

Hlavní zjištění

- Díky náhradní výsadbě je možné dosáhnout **pozitivní bilance koeficientu ekologické stability** (zejména kvůli faktu, že stávající orná půda stabilitě nepřispívá).
- **Významná je ztráta charakteristického výrazu horizontální krajiny** z hlediska kulturních služeb a historické stopy krajiny, nicméně v území existuje precedent antropogenních struktur velkého měřítka (el. Dětmárovice, koridor D1).
- Celkové **přínosy hodně závisí na technických opatřeních** a detailech (střechy, vsakování, FVE, parametry výsadby) upřesňovaných v návrhových částech SPP.
- Náhradní výsadbou dřevin a jejich rychlejším růstem dojde k **pozitivní bilanci sekvestrace uhlíku**.
- **Záplavové poměry a jejich změny jsou předmětem návrhu protipovodňových opatření**.
- **Předměty ochrany (flora a fauna klíčová pro zvláště chráněná území) nebudou realizací záměru ohroženy**, případná ztráta lovišť bude kompenzována v krajinných opatřeních.

Analýza dopadů na ekosystémové služby byla rozčleněna na jednotlivé části/témata, která jsou posuzována individuálně. Část posouzení ekosystémových služeb byla vypracována podle metodik a směrnic EU, zejména MAES*, harmonizovanou a referencovanou proti mezinárodnímu systému klasifikace CICES**.

Realizační scénář je zde stále posuzován ve fázi konceptu, a další postup je podmíněn zpracováním vyhodnocení EIA a získáním dalších stanovisek dotčených orgánů. Proto **následující rozbor nemůže a nemá ambici nabízet dostatečnou hloubku pro detailní posouzení dopadů na ekosystémové služby**, jedná se o obecnou identifikaci dalších témat k řešení v nadcházejícím procesu zpřesňování návrhu preventivních kompenzačních opatření.

Produkční služby

Zahrnují materiální a energetické výstupy z ekosystémů, jako jsou potraviny, voda, suroviny a léčivé zdroje.

Regulační služby

Udržují zdravé podmínky prostředí tím, že ovlivňují klima, extrémní počasí, škůdce, nemoci, kvalitu vzduchu a vody, úrodnost půdy a další.

Podpůrné služby

Poskytují habitat pro rostliny a zvířata a udržují genetickou biodiverzitu, což je klíčové pro zdraví a přizpůsobivost druhů.

Kulturní služby

Spojují lidi s ekosystémy a zahrnují duchovní, rekreační, vzdělávací, emocionální a fyzické přínosy, stejně jako ekonomické přínosy z kulturního a ekoturismu.

Území ORP Bohumín má velice vysoký podíl antropogenních ploch, jak vyplývá i z analýzy koeficientu ekologické stability, zpracovávané v předchozích kapitolách. Tento z hlediska ekologické stability nepříznivý fakt není možné realisticky mitigovat snížením poměru ploch - antropogenní plochy jsou tvořeny zejména rozptýlenou obytnou zástavbou (podíl zemního pokryvu budov v zastavěném území obce je pouhých 11 %). Na 8 617 924 m² lesů v ORP Bohumín připadá 2 367 823 m² ploch zastavěných budovami.

Zastavěné celky a plochy budov není realisticky možné plošně redukovat, zejména ne za účelem posílení zdraví a odolnosti ekosystémů. Optimálním způsobem zvýšení resilience lokálních biotopů v takovém kontextu je **návrat nezastavěných antropogenních území** (povrchové doly, nevyužívaná území, ostatní plochy) do přírodě blízkých ploch v rámci rekultivačních projektů a **soustředění na propojení stávajících krajinných prvků/biocenter funkčními biokoridory**.

* MAES (Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services) je iniciativa Evropské unie zaměřená na mapování a hodnocení ekosystémů a jejich služeb. Tento proces je klíčovou součástí strategie EU v oblasti ochrany biodiverzity, známé jako EU Biodiversity Strategy, konkrétně v rámci cíle, který požaduje mapování a hodnocení stavu ekosystémů a služeb, které poskytují, do roku 2020 a dále. Metodika viz <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC120383>

** Common International Classification of Ecosystem Services

Hydropedologickými charakteristikami se jedná o půdy s nízkou rychlostí infiltrace i při úplném nasycení, zahrnující převážně půdy s málo propustnou vrstvou v půdním profilu a půdy jílovitohlinité, až jílovité.

Hydrologické vlastnosti

Hydrologická skupina	C - půdy s nízkou rychlostí infiltrace (0.05 - 0.1 mm/min)
Infiltrace a propustnost	0.05 - 0.10 mm.min ⁻¹ , nižší střední
Retenční vodní kapacita	100 - 160 l.m ⁻² , nižší střední
Využitelná vodní kapacita	150 - 199 l.m ⁻² , vyšší střední
Trvale zamokřená půda	ano
Periodicky zamokřená půda	ne
Vysychavá půda	ne
Vhodnost půdy ke změně kultury	
Vhodnost k zatravnění	vhodná
Vhodnost k zalesnění	nevhodná
Vhodnost ke stavbě nádrží:	nevhodná

Limity využití a ohroženost

Ohroženost acidifikací	21 - 24 (nižší střední)
Ohroženost utužením	nízká
Potenciální ohroženost větrnou erozí	bez ohrožení
Sklonitost	úplná rovina, rovina (sklon 0 - 3 °)
Orientace k světovým stranám	rovina se všesměrnou expozicí
Skeletovitost	bezskeletovitá, s příměsí, slabě skeletovitá
Hloubka půdy	hluboká/středně hluboká

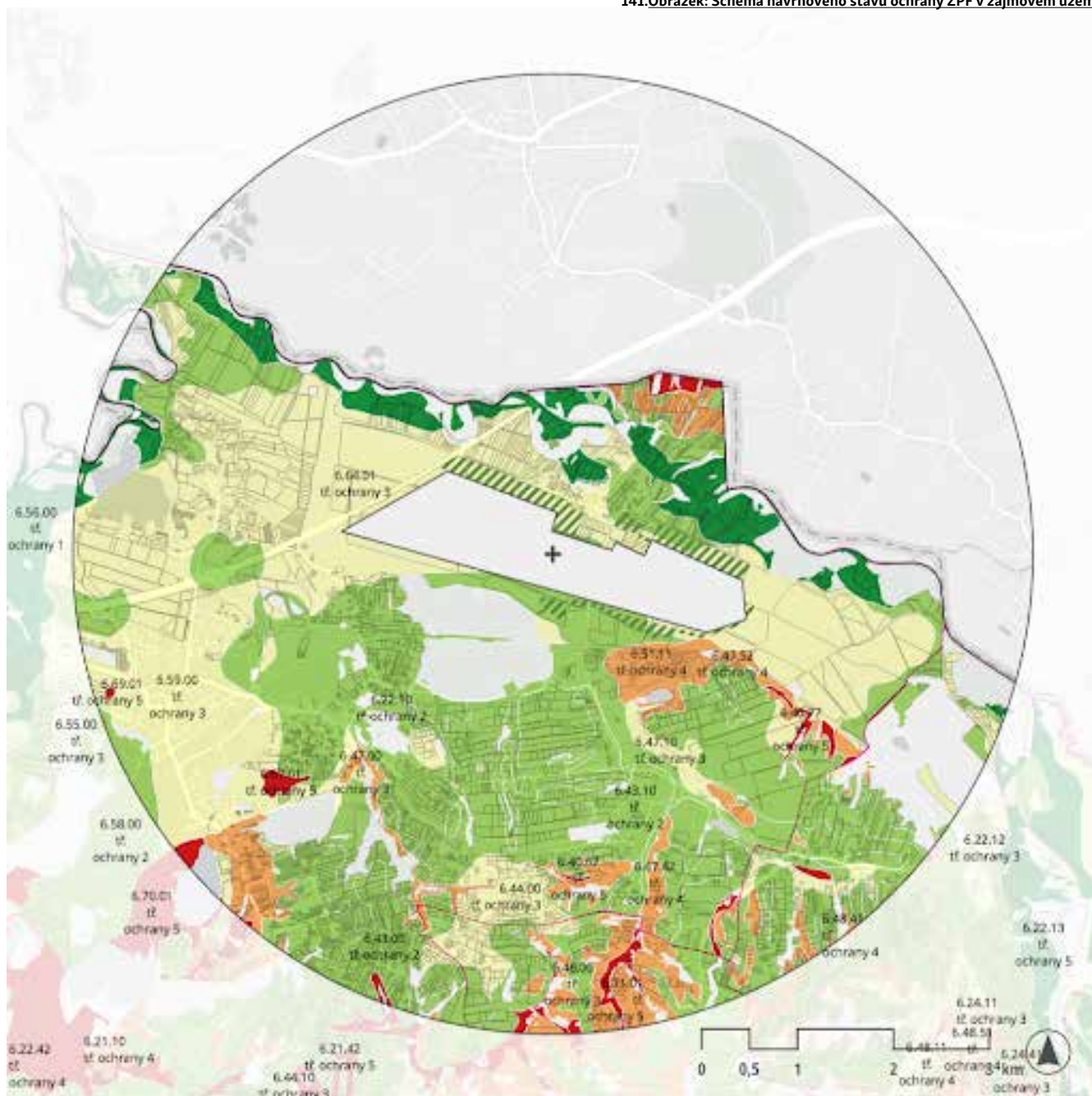
Návrh (realizační scénář - koncept)

Území realizací záměru ztratí 317 ha plochy kategorie velmi málo produkční orné půdy. Jedná se o úbytek 7,6 % z celkové výměry orné půdy v rámci ORP Bohumín a úbytek 17,7 % v rámci obce Dolní Lutyně.

Bohumínsko, Karvinsko, Moravskoslezský kraj ani ČR nejsou potravinově soběstačné a nemají potravinovou soběstačnost definovanou jako strategický zájem. Zemědělská produkce (s výjimkami v případě např. ekologického zemědělství) nemá zvláštní status ochrany oproti jiným formám ekonomického využití území.

Kompenzace úbytku produkčních/zásobovacích služeb krajiny je realizována poplatkem za vynětí ze zemědělského půdního fondu.

» Ekonomický výkon současného využití je oproti potenciálu realizačního scénáře minimální

Zdroj: AOPK, SIRS, 4ct

Dopad

Ztráta produkční kapacity krajiny nemá vzhledem k významu záměru a nízké produkční kvalitě a standardní formě hospodaření na území relevantní dopad. Celková ztráta pozemků klasifikovaných jako orná půda bude 317 ha, produkční schopnost lokální orné půdy je relativně nízká a vynětí ze ZPF je kompenzováno ve standardním režimu.

Plochy, které budou zalesněny (zejména mimo operační areál, viz výše), formálně ze ZPF vyjímány být nemusí; vzhledem k rozsahu a tématu posouzení na skutečně produkční ornou půdu se zde jedná spíše o administrativní detail.

Skrývka ornice ve standardní hloubce bude provedena jako součást každé pozemní stavby dle § 8 zákona č. 334/1992 Sb. České národní rady o ochraně zemědělského půdního fondu tam, kde to bude nutné (zejména zpevněné

a zastavěné plochy, v ploše cca 220 ha). Způsob naložení s ornici a její případné znovuvyužití bude popsáno jako jeden z posuzovaných kroků ve stavebně-povolovacím procesu.

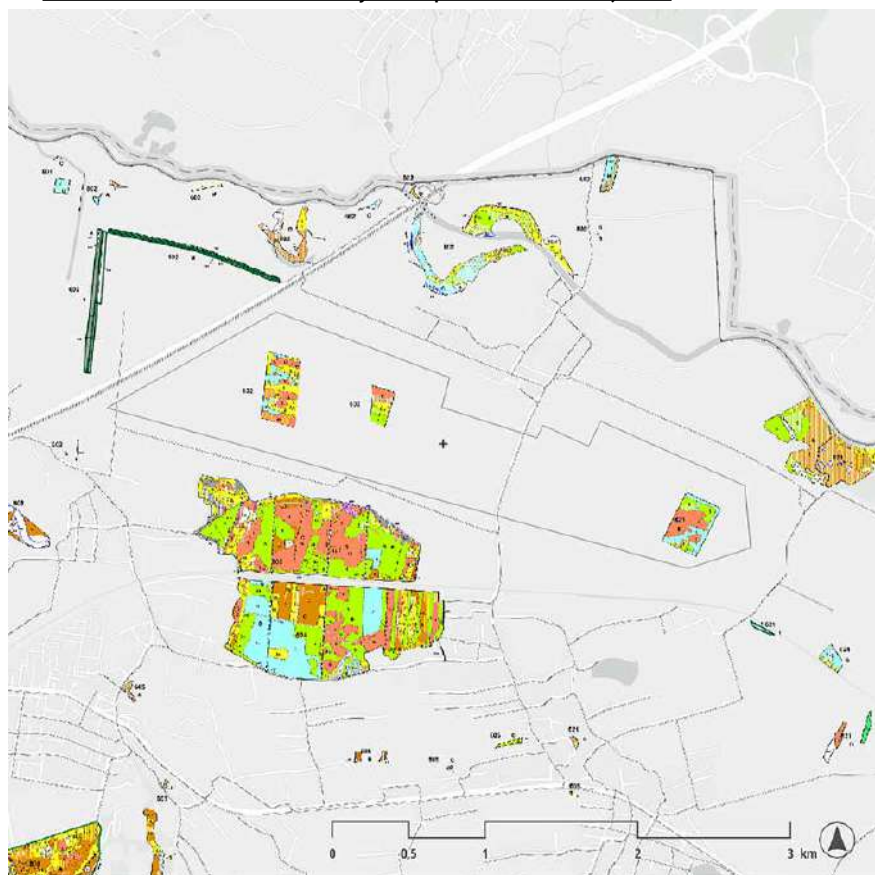
SUROVINY

Stav (nulový scénář)

V zájmovém území areálu se nachází celkem 22 ha listnatého lesního porostu, rozděleného do tří neucelených ploch. Tyto plochy jsou ze 100 % vlastněné státem a obhospodařované jeho subjektem Lesy ČR; klasifikovány jsou jako hospodářské lesy bez zvláštního statutu či určení. Cílovým hospodářským souborem těchto celků jsou dle vyjádření hospodáře lužní stanoviště.

Zakmenění (ukazatel stupně využití růstového prostředí porostu, tzn. podíl celkového plošného využití dřeviny oproti maximálnímu potenciálu) lesních ploch v území dosahuje hodnot 0,6-0,9. Tato hodnota je dále užita pro odhad roční sekvence uhlíku.

142.Obrázek: Schéma - klasifikace a atributy lesních porostů v území. Zdroj: ÚHUL

Území jsou příliš malá na existenci uceleného lesního hospodářského plánu a s ním spojené pravidelné těžby, ze stejného důvodu není stanoven potenciální udržitelný výnos. **Produkce dřeva a vláknitých produktů není významným parametrem ekologických služeb území.**

V území nejsou dotčena ložiska nerostných surovin. Nejbližším prvkem (610 m, východo-severovýchod) je výhradní ložisko Věřňovice (zásoba černého uhlí a zemního plynu, SURIS 307220000), dosud netěžené, konfliktní s oblastí NATURA. Jižním směrem ve vzdálenosti 550 m se nachází těžený dobývací prostor společnosti CEMEX Sand, kde probíhá těžba štěrkopísku. Celé území se nachází, stejně jako většina Ostravska a Frýdecka-Místicka, v chráněném ložiskovém území české části Hornoslezské pánve.

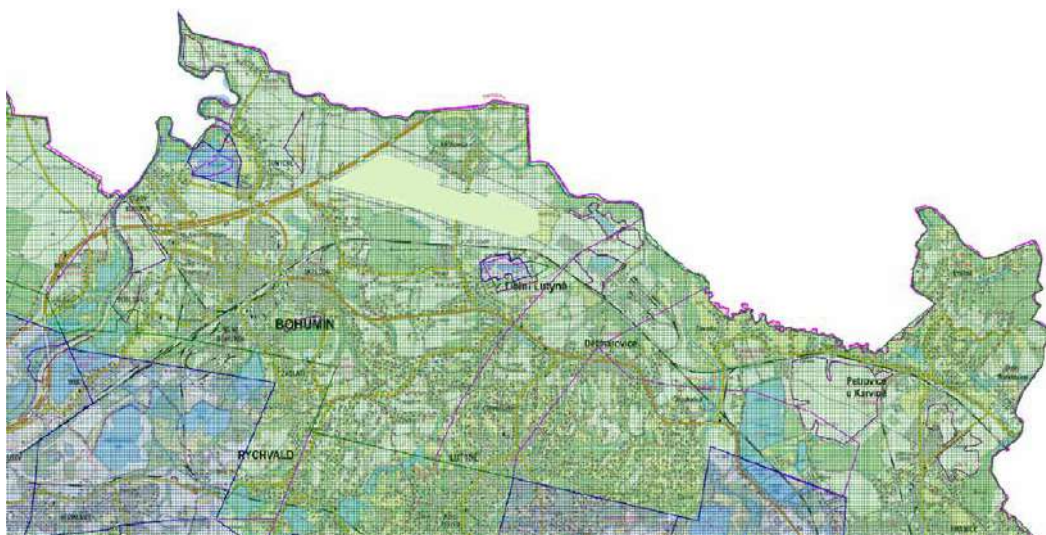
Návrh (realizační scénář)

Při realizaci dojde k odstranění stávající výměry (22 ha) hospodářského lesa. Území projde pozitivní bilancí z hlediska celkové výměry lesní půdy (cca +11 ha - tj. úbytek 22 ha a výsadba 31 ha v přímém sousedství operačního území).

Další lesní plochy budou vysazeny v rámci nového vedení a opravy biokoridoru, ve výměře cca 12 ha (část plochy biokoridoru již zahrnuje lesní pás).

Nová výsadba lesů nicméně nebude mít vzhledem k charakteru a určení funkci lesu hospodářského, nýbrž lesa ochranného či lesa zvláštního určení. Jeho formální produkční kapacita tedy bude nulová bez ohledu na celkovou výměru lesů.

143.Obrázek: Schéma - zakresl zájmového území v geologické mapě. Zdroj: ČGS

Dopad

Důsledky realizace záměru jsou z hlediska produkčních funkcí krajiny zanedbatelné.

PALIVO

Viz výše - produkční funkce surovin. Produkce paliva ve stávajícím stavu krajiny je bezvýznamná.

ENERGIE A SOLÁRNÍ ZISKY

V moderních průmyslových parcích je standardem část energetické spotřeby konzumovat z lokálně vyrobených obnovitelných zdrojů energie, zejména fotovoltaických panelů.

Ve střední Evropě, konkrétně v zemích, jako je Česká republika nebo Německo, se produkce elektřiny z fotovoltaických panelů na 1 hektar (ha) plochy obvykle pohybuje mezi 900 a 1 200 MWh (megawatthodin) ročně. Tento odhad závisí na několika faktorech, včetně:

- Účinnosti solárních panelů - moderní solární panely mají účinnost kolem 15-20 %, ale pokročilejší technologie mohou dosáhnout vyšší účinnosti.
- Lokálního solárního záření - množství slunečního záření, které oblast přijímá, hraje klíčovou roli. Ve střední Evropě se roční solární záření pohybuje kolem 1 000 až 1 200 kWh/m².
- Orientace a sklon panelů - optimální orientace a sklon panelů vůči slunci může maximalizovat produkci elektřiny.

Stav (nulový scénář)

Území v současném stavu neobsahuje zařízení pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů.

Návrh (realizační scénář)

Plochy a střechy areálu budou osazeny zařízeními na produkci obnovitelné energie, zejména prostřednictvím fotovoltaických panelů (umístění na střechách, zakrytím parkovacích a zpevněných ploch či na jinak nevyužívaných plochách v rámci areálu).

Typicky se uvažuje, že na jednom hektaru lze instalovat fotovoltaické panely s celkovým instalovaným výkonem zhruba 1 MWp (megawatt peak). Výše uvedený odhad vychází z tohoto předpokladu, přičemž reálná produkce elektřiny se může lišit podle konkrétních podmínek a technologií použité instalace.

Při spekulativním využití 1/3 plochy pro FVE je možné dosáhnout produkce až 90 MWp, tedy vrcholně až 1/7 výkonu přilehlé elektrárny Dětmárovice. Tento propočet je čistě referenční pro představu potenciálu lokální energetické produkce.

V současném stavu technologického vývoje se však nepředpokládá, že by provoz SPP mohl být soběstačný na lokálně generovaných obnovitelných zdrojích - půjde o doplněk energetického mixu přivedeného přenosovou soustavou.

Dalšími využitelnými obnovitelnými zdroji mohou být na budovách umístěné drobné turbíny se svislou osou (nerušící v zastavěném území), tepelná čerpadla či další způsoby využití odpadního tepla.

Dopad

Nově vyrobená energie na území bude spotřebována primárně pro produkci a podpůrné funkce SPP a nebude přispívat pozitivní energetickou bilancí v lokálním kontextu krajiny a osídlení.

3.11.2 Regulační služby krajiny

BIODIVERZITA A EKOLOGICKÁ STABILITA

Ve fázi návrhu projektu byl zvažován široký soubor metod pro hodnocení biodiverzity a ekologické stability území. Přestože existují pokročilé metody, jako je Shannonův index diverzity, Index habitatu (HI), Landscape Ecological Potential (LEP) a bioindikační metody, které poskytují detailní vhled do ekologických aspektů krajiny, jejich aplikace na území, jehož realizační scénář je ve fázi konceptu, a které není zvláště chráněné, by přesahovala potřeby a hodnotu nových informací pro tuto studii.

144.Obrázek: schéma krajinného zemního pokryvu v pásnu území záměru

Zdroj: ZABAGED, 4ct

Pro potřeby vyhodnocení byl využit zejména indikátor koeficientu ekologické stability (KES).

KOEFICIENT EKOLOGICKÉ STABILITY

KES je zavedeným nástrojem pro hodnocení ekologické stability krajiny a její schopnosti odolávat změnám a stresům; tento indikátor je utilitou pro územní plánování a strategické dokumenty, neboť poskytuje elementární a srovnatelný přehled stavu a využití krajiny. KES je evidován jako povinně sledovaný jev č. 37.20 a formalizován dle zák. 500/2006 Sb. o územně-analytických podkladech. Je sledován v časové řadě od 90. let na území celé ČR. KES je poměrové číslo, které představuje poměr ploch tzv. stabilních a nestabilních krajinnotvorných prvků v daném území. Mezi stabilní prvky patří lesní plochy, trvalé travní porosty, sady, zahrady, vinice, chmelnice a vodní plochy. Mezi nestabilní prvky patří orná půda, zastavěné plochy (vč. nádvorí) a ostatní plochy.

Koeficient byl vypočítán na realizační území záměru, tzn. plochy, kde je dle scénáře rozvoje plánovaná změna využití či změna zemního pokryvu.

Metoda výpočtu KES dle Míchala

Koeficient ekologické stability podle Míchala využívá binární klasifikaci typů pozemků na ty, které přispívají ke stabilitě ekosystému, a ty, které nepřispívají. Tento přístup jednoduchým způsobem identifikuje ekologicky stabilní a nestabilní plochy, čímž umožňuje rychlou orientaci v hodnocení krajiny. Hlavní výhodou je přehlednost a jednoduchost při rozhodování o ekologických zásazích.

Vypočítá se jako podíl, kde v čitateli tohoto podílu je součet výměr chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů, trvalých travních porostů, pastvin, lesní půdy a vodních ploch. Ve jmenovateli podílu je součet výměr orné půdy, zastavěných ploch a ostatních ploch.

KES je bezrozměrná veličina, je sledována dlouhodobě na území celé ČR a jedná se o komparativní, zástupný indikátor potenciálu různých území (na měřítku obcí, ORP, krajů...) pro vytvoření stabilních ekosystémů.

Obecné popisy hodnot koeficientu ekologické stability

- menší nebo rovné 0,10 dosahují území s maximálním narušením přírodních struktur
- 0,10 – 0,30 území nadprůměrně využívaná se zřetelným narušením přírodních struktur
- 0,31 – 1,00 území intenzivně využívané, zpravidla zemědělskou velkovýrobou
- 1,01 – 2,99 celkem vyvážená krajina, v níž jsou technické objekty relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami
- hodnoty 3,00 a více dosahuje přírodní a přírodě blízká krajina s výraznou převahou ekologicky stabilních struktur a nízkou intenzitou využívání krajiny člověkem

Průměrná hodnota KES (Míchal) pro ČR je 1,05.

SO ORP Bohumín má oproti zbytku Moravskoslezského kraje nízký koeficient ekologické stability 0,41 a řadí se mezi území intenzivně využívané.

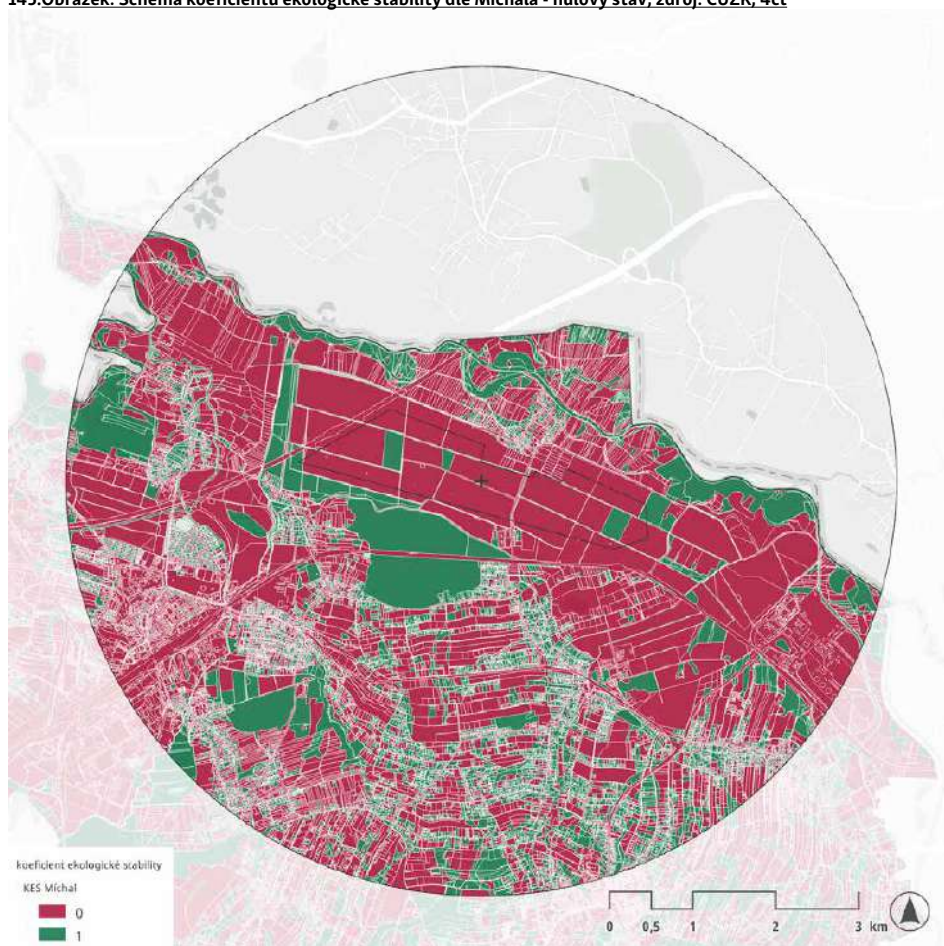
Území je zatížené zejména zemědělskou výrobou s oslabenými autoregulačními pochody v ekosystémech a způsobuje jejich značnou ekologickou labilitu a vyžaduje vysoké vklady dodatekové energie. Od roku 2015 nebylo zaznamenáno ani zlepšení, ani zhoršení koeficientu ekologické stability v rámci SO ORP Bohumín ani jednotlivých obcí.

V nulovém scénáři má realizační území poměr 41,2 ha ploch stabilních (čítatel) a 320,5 ha ploch labilních (jmenovatel). **Hodnota KES dle Míchala v nulovém scénáři je 0,128**

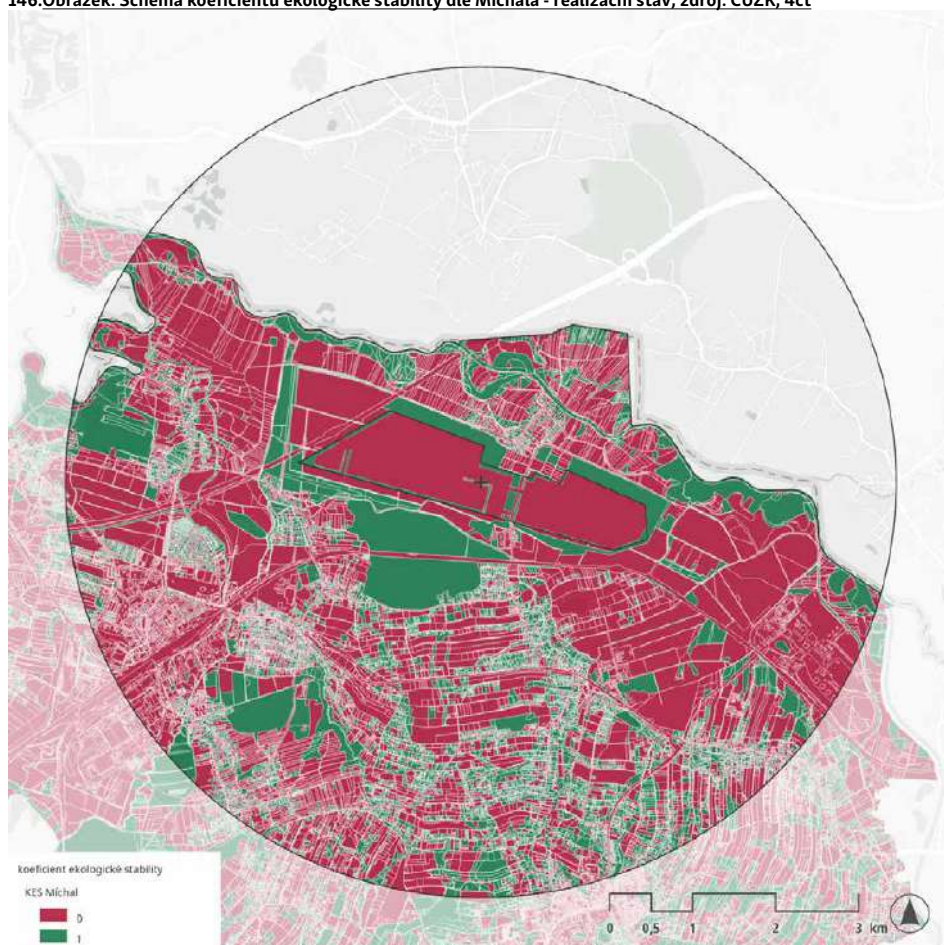
V realizačním stavu je tento poměr zlepšen ve prospěch stabilních ploch novou náhradní výsadbou, zatímco objem ploch nepřispívajících k ekologické stabilitě nenarůstá - orná půda má z hlediska environmentálního pilíře stejnou stabilizační ekosystémovou funkci jako zpevněné plochy.

Hodnota KES dle Míchala je v realizačním scénáři 0,449.

145.Obrázek: Schéma koeficientu ekologické stability dle Míchala - nulový stav; zdroj: ČÚZK, 4ct

146.Obrázek: Schéma koeficientu ekologické stability dle Míchala - realizační stav; zdroj: ČÚZK, 4ct

Metoda výpočtu KES dle Miklóse

Zatímco Míchalova metoda je vhodná pro rychlé a přehledné hodnocení, Miklósov přístup nabízí hlubší vhled do ekologických charakteristik krajiny. Standardně je v metodách posouzení ekologického pilíře užívána metoda dle Míchala, a stejně tak jsou dle této metody vedeny celostátní statistiky na úrovni OPR nebo obcí. Pro úplnost a zvýšenou přesnost byly pro posouzení dopadů užity obě metody a následně porovnány jejich výsledky.

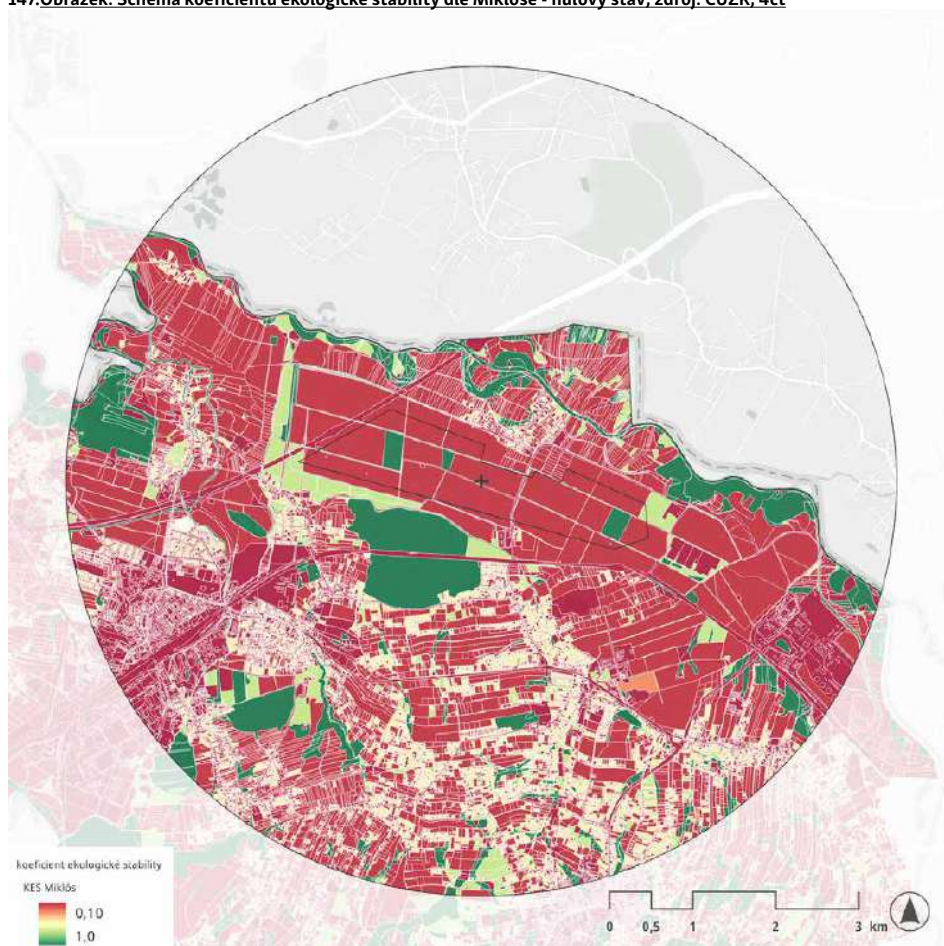
Miklósova metoda přiděluje jednotlivým typům pozemků hodnoty na škále, čímž zachycuje větší nuance v hodnocení jejich příspěvku k ekologické stabilitě. Tento přístup umožňuje jemnější diferenciaci mezi různými typy pozemků a jejich specifickými ekologickými funkcemi. Miklósova metoda je detailnější a poskytuje komplexnější obraz o ekologické stabilitě a dynamice krajiny, což je užitečné pro podrobnější ekologické plánování.

Vlastní území areálu a realizační území (tzn. 361 ha, součet území areálu a počítané výměry krajinných úprav v okolí) nabývá v současném stavu **hodnoty dle Miklóse 0,226**. Nutno dodat, že menší vyhodnocované území (např. oproti územím krajů či ORP) samozřejmě vede k méně spolehlivým výsledkům, kde stoupá citlivost na lokální anomálie, nicméně jedná se o přímo ovlivněné území.

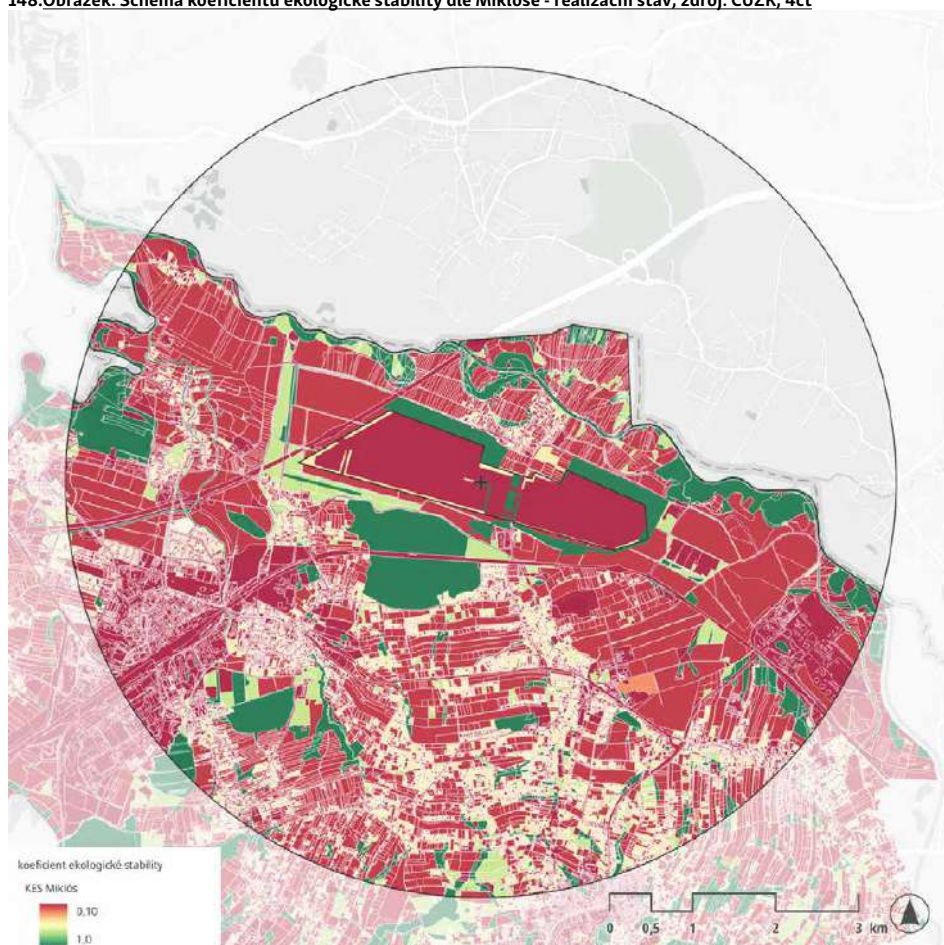
Tato metoda může poskytovat komplexnější obraz o ekologické stabilitě a potenciálu biodiverzity, protože berou v úvahu širší spektrum ekologických a biologických faktorů než samotné binární rozlišení příspěvku ke stabilitě krajiny dle Míchala.

KES dle Miklóse (zprecizovaný výpočet o variující stupně environmentální stability jednotlivých ploch) v **realizačním scénáři při kvalifikovaném odhadu cílových druhů pozemků vč. ploch kompenzačních opatření je 0,324**.

147.Obrázek: Schéma koeficientu ekologické stability dle Miklóse - nulový stav; zdroj: ČÚZK, 4ct

148.Obrázek: Schéma koeficientu ekologické stability dle Miklóse - realizační stav; zdroj: ČÚZK, 4ct

Dopady na koeficient ekologické stability

Dotčené území záměru je nyní dle statistického výpočtu ekologické stability vysoce narušeno; ve variantě plné realizace záměru dojde zejména díky náhradní a dodatečné výstavbě ke zvýšení koeficientu ekologické stability z 0,13 na 0,48 - na hodnotu srovnatelnou se stávajícím průměrem celé oblasti ORP Karviné (0,5 k r. 2023) a zvyšující průměr ORP Bohumín (0,4 k r. 2023). Při pokračující praxi inkrementálního rozšiřování obcí do krajiny vymezováním nových obytných ploch s nízkou hustotou zastavěnosti (v praxi územního plánování menších obcí v městském aglomeračním pásmu) zpravidla není možné realizovat velká krajinná opatření pro zlepšení poměru lokální ekologické stability, a dochází tak k další fragmentaci a úbytku zelených ploch bez náhrady.

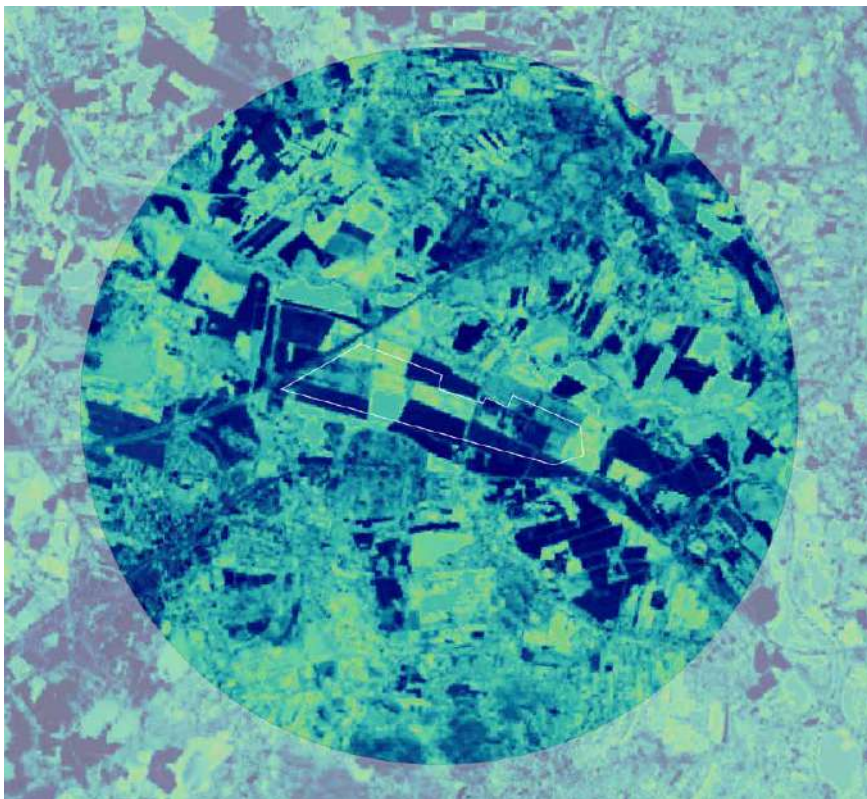
Podobné plány strategického měřítka, rekultivace a náhradní výsadby pro infrastrukturní projekty s sebou nesou větší příležitost pro koncepční a rozsáhlé krajinné kompenzace. Oproti tomu, další inkrementální rozšiřování obytných lokalit, které je v oblasti díky své suburbánní zdrojové roli předpokládané, nedokáže zajistit náhradu krajinných prvků a ekosystémových služeb ve větším měřítku.

Sekundární efekty realizace SPP, zejména poptávka po obytných kapacitách, není dostatečně významná, aby nemohla být uspokojena v rámci již stabilních ploch zastavěného území obcí v interakčním pásmu dojezdu do 30 minut (viz též kapitola Lidé a život).

KAPACITA A ZADRŽOVÁNÍ VODY

V současné době probíhá studie, modelace a návrh povodňových opatření v území. Do jejího zpracování není možné vytvořit odhady budoucího režimu v území a jeho hydrologických poměrů v návrhovém stavu.

149.Obrázek: Stávající NDMI (Normalized Difference Moisture Index) v území. Tmavší plochy znázorňují lokality ohrožené rychlejším vysycháním

Zdroj: Landsat CL2L, 4ct

NDMI (Normalized Difference Moisture Index) je dálkově získávaný indikátor, který se využívá k hodnocení vlhkosti vegetace a půdního povrchu v rámci analýzy zemního pokryvu. NDMI je založen na rozdílu mezi odrazivostí v blízkém infračerveném (NIR) a středním infračerveném (SWIR) spektrálním pásmu. Tento index umožňuje identifikovat oblasti s vyšším obsahem vlhkosti, což může být klíčové při hodnocení ekologických podmínek a monitorování změn ve vegetačním pokryvu.

Stav (nulový scénář)

Územím záměru prochází strouhy a občasné vodní toky v korytech antropogenního původu o celkové délce 6 672 m. Jejich primární funkcí je odvodnění stávající orné půdy, která je ve sklonu 0-3° a vzhledem k půdnímu složení a absorpci ohrožena neúměrně častým zamokřením.

Tmavší plochy na schématu NDMI jsou v současném stavu více exponované a ohrožené vysycháním - orná půda významně nepřispívá bilanci kapacit vody/vlhkosti v území. Naopak lesní plochy, i ty určené pro sadbu hospodářských lesů, jsou pro území z hlediska zadržování vody významným stabilizačním prvkem.

Návrh (realizační scénář - koncept)

Vodní koryta ve stávající orné půdě o délce cca 6,7 km budou záměrem odstraněna během přípravy terénu. Okolní stálé vodní toky Lutyňka ani Zbytecký potok nejsou realizací záměru prostorově či funkčně dotčeny.

Hospodářské lesní plochy v dotčeném území budou v realizačním scénáři vykáceny a substituovány náhradní výsadbou. V závislosti na sukcesi dojde k dočasnému snížení akumulačních schopností krajiny (respektive její citlivosti k vysychání), nicméně dojde k náhradě ve vyšší (pozitivní) výměře.

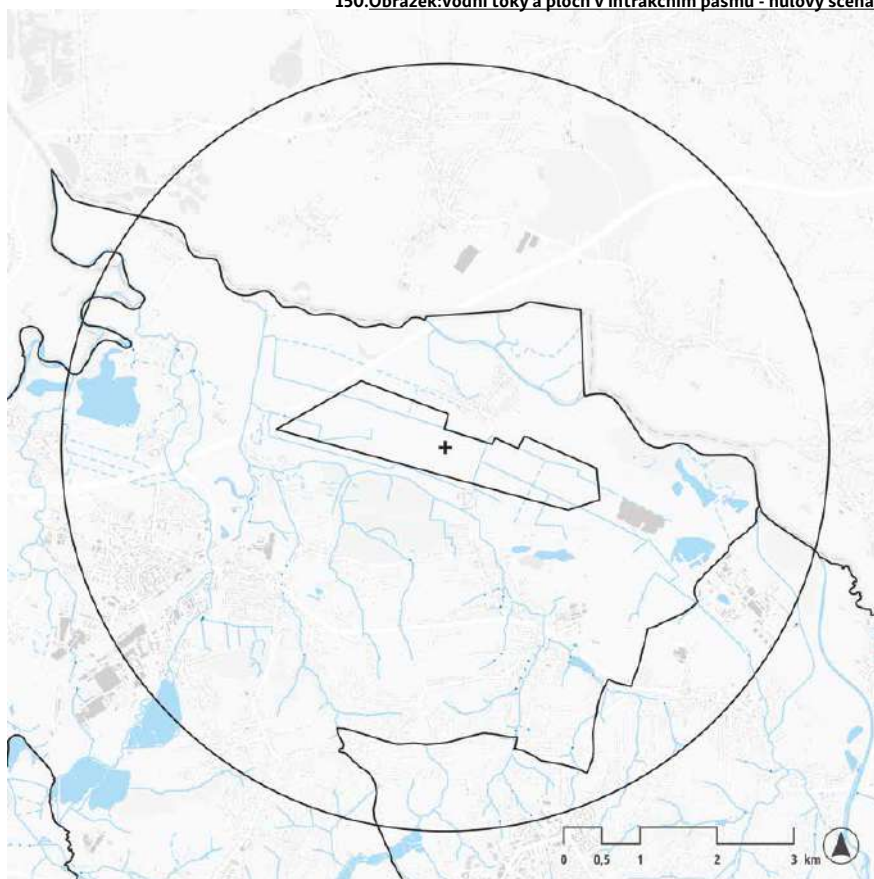
Stávající síť kanálů bude přeložena a nahrazena. Parametry budou odpovídat současnému stavu, s napojením na existující síť. Minimální šířka u vodní hladiny bude 2 metry, přičemž horní šířka příkopu včetně svahů dosáhne minimálně 10 metrů. Hlavní síť kanálů povede v blízkosti izolačních valů, přičemž jedna strana příkopu bude přiléhat ke stěně valu. Příkopy mohou mít rovné i členité tvary.

V místech, kde je navržen mokřad nebo deprese, bude příkop připojen sníženým břehem o 1 metr, čímž se sladí s úrovní mokřadu nebo deprese. Příkop zde bude rozšířen nerovnoměrně směrem k mokřadu nebo depresi na šířku 15–20 metrů.

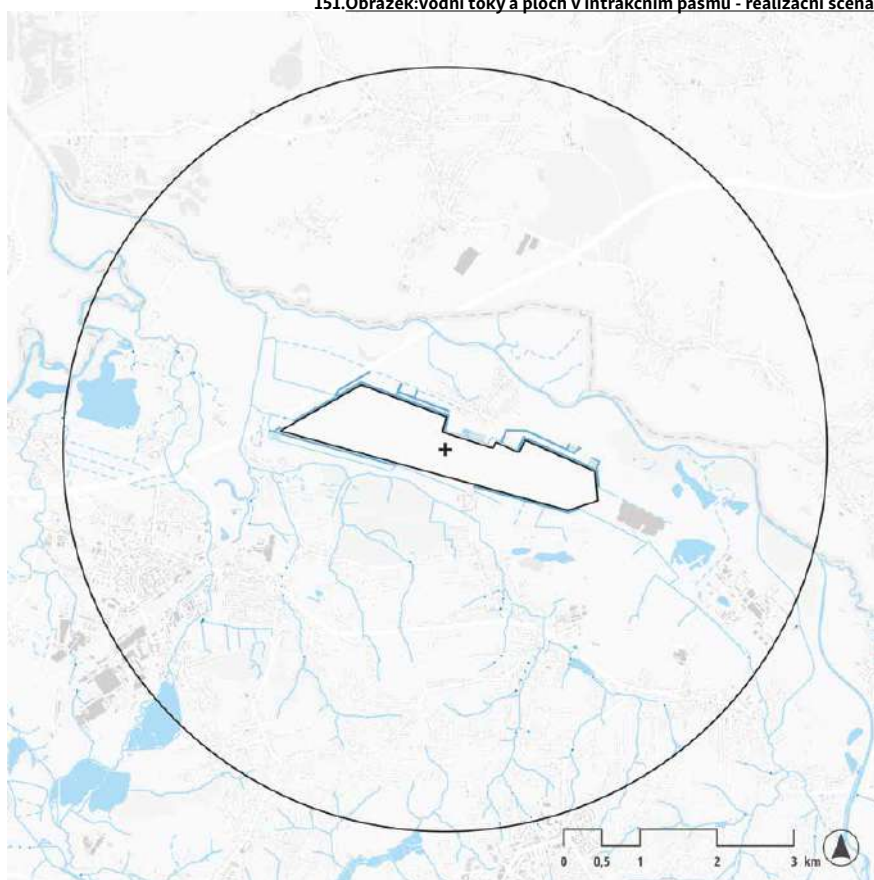
Mokřad vznikne na ploše, ze které bude odstraněna svrchní vrstva v hloubce 1,0–1,5 metru. Povrch zůstane nerovný s výškovými rozdíly 0,5–1 metru. V centrální části bude vyhloubena oválná tůň do hloubky dalších 1,0–1,5 metru. Mokřady budou mít rozlohu minimálně 5000 m² (tři plochy do 1 hektaru) nebo 20 000 m² (tři plochy nad 1 hektar). Okraje tůní budou osazeny pařezy a kmeny.

Deprese: V oblasti deprese bude terén snížen rovnoměrnou skrývkou o 1 metr. Výsledkem bude terénní sníženina typu průlehu, která se může vyvinout buď v kosenou louku, nebo mokřad, v závislosti na míře podmáčení.

150.Obrázek:vodní toky a plochy v intrakčním pásmu - nulový scénář

151.Obrázek:vodní toky a plochy v intrakčním pásmu - realizační scénář

Čištění a recyklace odpadních vod

Proces čištění bude upřesněn dle technického návrhu. Odpadní voda (technická a splašková) bude přečištěna v rámci území areálu užitím technologických opatření dimenzovaných pro všechny fáze provozu, a odvedena do recipientu Olše v podzemním potrubí o délce cca 2 km a vyústěním na 6. km toku (tzn. 6 km před soutokem s Odrou). Potenciální dopad na vodní prostředí je hodnocen především z hlediska vypouštění vody použité pro chlazení a výrobu (dopad změn teploty, dopad na kvalitu vody, fyzický dopad turbulence).

V odvětví a typologii výroby je typická vysoká míra recirkulace/recyklace vody a zahrnutých chemikálií. Kroky čištění pro hlavní proud procesní vody jsou uvedeny níže:

- Čištění kovů v proudě z přípravy Ni-Co-Mn oxidu (součást výroby katod) probíhá ve dvou krocích - mechanické čištění následované iontoměničem.
- Čištění $\text{NH}_4\text{-N}$ (z přípravy Ni-Co-Mn oxidu) je v podobných provozech prováděno pomocí odstraňovače amoniaku, kde se k odpařování $\text{NH}_4\text{-N}$ používá teplo. $\text{NH}_4\text{-N}$ je pak kondenzován a znovu použit k vysrážení hydroxidů kovů. Cílem je, aby odstraňovač amoniaku fungoval na této úrovni čištění. Pokud bude nutné, může být přidáno membránové řešení nebo biologické čištění.
- Procesní odpadní voda (z přípravy Ni-Co-Mn oxidu) v typech provozu, jako je výroba baterií, obsahuje velké množství síranu sodného Na_2SO_4 . Technologie pro likvidaci síranu sodného bude specifikována v pokročilé fázi návrhu.
- Z rafinačního kroku vzniká proud odpadu o řádovém objemu v desítkách m^3/h , který obsahuje lithium. Vypočítaná maximální koncentrace pro tento proud by měla být nižší než 10 mg/l.
- Odpadní voda z montáže článků dále obsahuje stopy elektrolytu (EMC, DMC, EC a LiPF_6). Proud je čištěn v aktivním uhlíkovém filtru a vypočítaná úroveň emisí po filtru je odhadována na maximálně 20 $\mu\text{g}/\text{l}$. Po filtru je proud zasílán do vyrovnávací nádrže, kde se mísí s dalšími vyčištěnými splaškovými proudy.

Mytí podlah a dešťová voda z ploch, kde se manipulovalo s nebezpečnými chemikáliemi, jsou čištěny odpařováním a deionizátory. Proud je pak zasílán do čistící nádrže, kde se mísí s další vyčištěnou vodou před odčerpáním do toku Olše. Výstupní vodní proud bude neutralizován tak, aby měl výstupní pH nižší nebo rovné 9.

Dešťová voda z venkovních tvrdých ploch (střechy, parkoviště a komunikace) bude sbírána a vedena do dešťových nádrží. Dešťové nádrže mohou být navrženy tak, aby umožňovaly částečnou infiltraci do podzemních vod, je-li tento stav žádoucí. Z retenčních nádrží je dešťová voda odváděna ke vsakování přímo v území záměru a do recipientu toku (řeka Olše).

Když jsou procesní odpadní voda a chladicí voda smíchány v čistící nádrži, dochází k primárnímu ředění před dosažením recipientu. V čistící nádrži lze také očekávat sedimentaci částic, což rovněž snižuje jejich obsah v odváděné vodě.

Čištění kovů v proudu z přípravy Ni-Co-Mn oxidu (součást výroby katod) v obdobných provozech probíhá ve dvou krocích: mechanické čištění následované iontoměničem.

154. Tabulka: Potenciální složky znečištění způsobené výrobou

Znečištění	Původ	Očekávaná maximální koncentrace v místě měření
Nikl (Ni)	z přípravy Ni-Co-Mn oxidu a z drenáže	bude specifikováno, typicky <20 µg/l
Kobalt (Co)	z přípravy Ni-Co-Mn oxidu a z drenáže	bude specifikováno, typicky <20 µg/l
NH ₄ -N	z přípravy Ni-Co-Mn oxidu a z drenáže	bude specifikováno, typicky <40 mg/l
Na ₂ SO ₄	z přípravy Ni-Co-Mn oxidu a z drenáže	bude specifikováno, typicky <2 g/l
Lithium	z fáze rafinace a z drenáže	bude specifikováno, typicky <0,2 mg/l
Organické znečišťující látky (DMC, EMC, EC, LiPF ₆)	z montáže článků	bude specifikováno, typicky <20 µg/l
NaOH	z přípravy Ni-Co-Mn oxidu a z drenáže	bude specifikováno, typicky <9 (pH)

Všechny látky regulované ve standardech kvality čištěných vod dle českých a evropských norem v nadlimitních koncentracích budou odstraněny v území před dosažením recipientu.

V závislosti na teplotě chladicí vody a ve spojení s větším množstvím chladicí vody mohou nastat změny ve flóře a fauně v oblasti vypouštění. Některé druhy ryb jsou citlivé a mohou být negativně ovlivněny, pokud se voda příliš zahřeje, zejména studenovodní ryby jako pstruh či plotice. Teplovodní ryby, jako je okoun a štika, mohou těžit z teplejší vody, například jejich růst může být při vyšších teplotách vody rychlejší.

Aby se zabránilo příliš vysoké teplotě vypouštěné chladicí vody a umožnila se recirkulace chladicí vody, je plánována instalace výměníků tepla a chladicích jednotek. Dále je plánováno, že chladicí voda bude vedena do čistící nádrže spolu s vyčištěnou procesní odpadní vodou a dešťovou vodou z určitých částí provozní oblasti. Z čistící nádrže je voda vedena cca 2,5 km dlouhým potrubím, než dosáhne řeky.

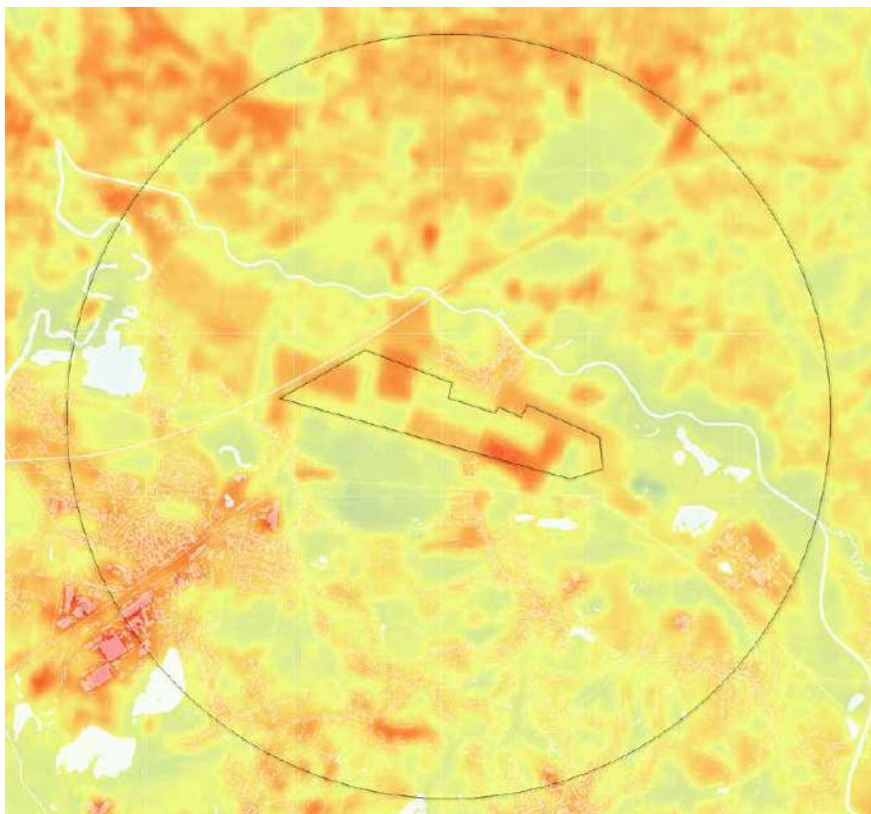
Odhadovaný průtok chladicí vody v rámci konceptu SPP prozatím není znám. Koncept předpokládá, že teplota vypouštěné chladicí vody do recipientu nesmí překročit normových 29 °C bez ohledu na sezónu.

Vypouštění ohřáté vody může vést k určitému přitahování ryb k přímému vypouštěcímu bodu teplovodních druhů, zatímco studenovodní druhy se mohou přímému vypouštěcímu bodu během teplejší sezóny vyhýbat. To je způsobeno tím, že ryby obvykle hledají vodu o teplotě, která je co nejbližší optimální teplotě pro jejich růst, tzv. preferenční teplotě.

KOMPENZACE TEPELNÉHO OSTROVA A MÍSTNÍ OCHLAZOVÁNÍ

Tepelné ostrovy jsou jevem, kdy městské oblasti vykazují vyšší teploty než okolní venkovské prostředí. Tento jev je způsoben zejména zastavěnými plochami, asfaltem, betonem a nedostatkem zeleně, které akumulují a vyzařují teplo. Kompenzace tepelného ostrova a strategie místního ochlazování jsou zásadní pro zlepšení kvality života ve městech a zmírnění negativních dopadů klimatických změn.

152. Obrázek: obecné schéma místní relativní teploty povrchů

Zdroj: Landsat C2L2, 4ct

V této analýze byly použity snímky z družice Landsat 8 (Collection 2 Level 2), které poskytují data o povrchové teplotě. Landsat 8 je vybaven tepelným infračerveným senzorem (Thermal Infrared Sensor, TIRS), který měří teplotu zemského povrchu s vysokou přesností. Data pro potřeby dopadové studie byla získána z databáze Landsat Collection 2 Level 2, která zahrnuje atmosférické a geometrické korekce, což zajišťuje vysokou kvalitu a přesnost měřených hodnot. Povrchová teplota je odvozena z tepelných infračervených snímků (TIRS) za použití emisivity povrchu a radiačních přenosových modelů.

Základními parametry dat jsou rozlišení 30 metrů pro multispektrální snímky a 100 metrů pro tepelná infračervená data (převedená na pixelovou mřížku o rozlišení 30 metrů), atmosférické a geometrické korekce a snímkování družicí Landsat 8 s globálním pokrytím každých 16 dní. Přesnost analýzy může být ovlivněna emisivitou povrchu, atmosférickými podmínkami, časovým rozlišením snímkování a přesností měření tepelných infračervených dat. Různé materiály mají odlišné emisivní vlastnosti, což může ovlivnit přesnost měření. Přítomnost oblačnosti, vodní páry a dalších atmosférických faktorů může zkreslit výsledky. Snímkování probíhá v periodických intervalech, což nemusí vždy odpovídat krátkodobým teplotním výkyvům. Tepelná infračervená data

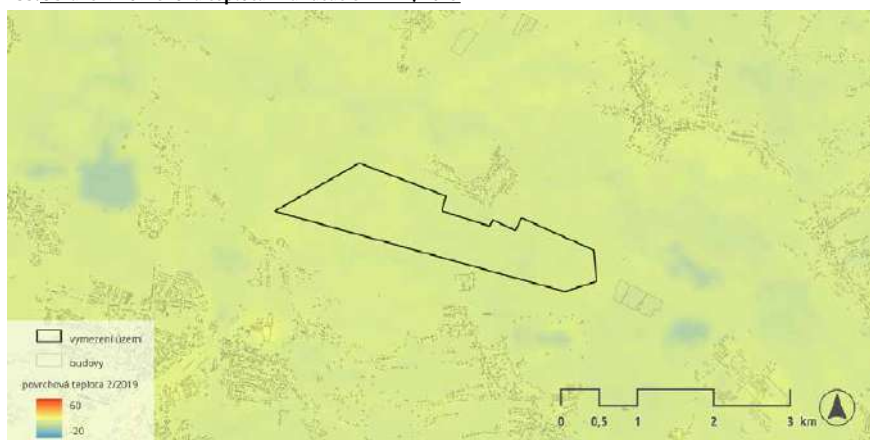
mají určitou míru nejistoty, která je ovlivněna kalibrací senzorů a metodami předzpracování.

Orná půda, která tvoří významnou část území v nulovém scénáři, má specifický vliv na tepelné ostrovy. Obdělávaná půda může přispívat k ochlazení okolního prostředí, neboť vegetace na polích (například plodiny) poskytuje stín a uvolňuje vodu do atmosféry prostřednictvím evapotranspirace. Tento proces přispívá k ochlazení povrchu a snižování teplotních extrémů. Na druhé straně, holá orná půda bez vegetace může zvyšovat teploty, protože tmavší povrchy absorbují více slunečního záření a zvyšují povrchovou teplotu. Celkový efekt orné půdy na přehřívání tedy závisí na jejím stavu, pokryvu vegetací a způsobu obhospodařování.

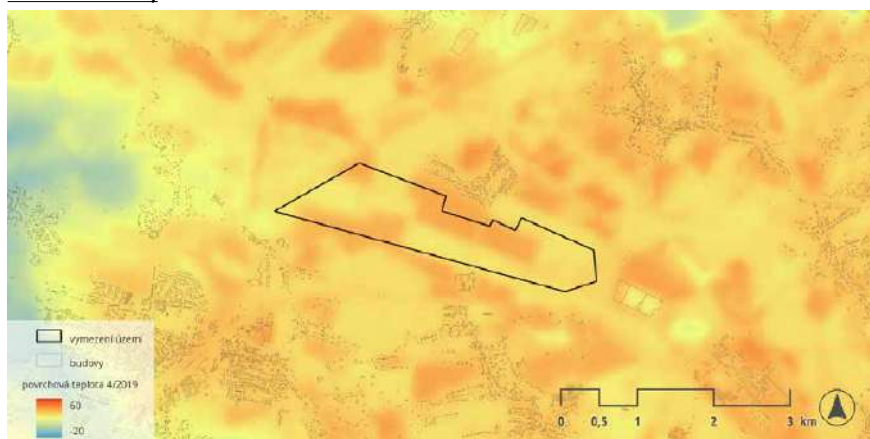
Stav (nulový scénář)

První třetina (I-IV) běžného roku (analýza zobrazuje r. 2019, nicméně průměry byly validovány na rozpětí let 2016-2022) vykazuje teplotní deficity zejména ve vodních plochách; v případě nižších teplot v zimních a jarních měsících je teplota zpravidla distribuována rovnoměrněji. Již počátkem dubna je tepelná emisivita orné půdy vyšší než průměrné rezidenční zástavby (rozdíl průměrných povrchových teplot orné půdy v severní části vymezeného území a zastavěné části Věřňovic je v tomto konkrétním případě okolo 6°C).

153.Obrázek: Povrchová teplota - Landsat C2L2 - 2/2019

154.Obrázek: Povrchová teplota - Landsat C2L2 - 4/2019 (nízké teploty v západní části jsou způsobeny záznamem mraku)

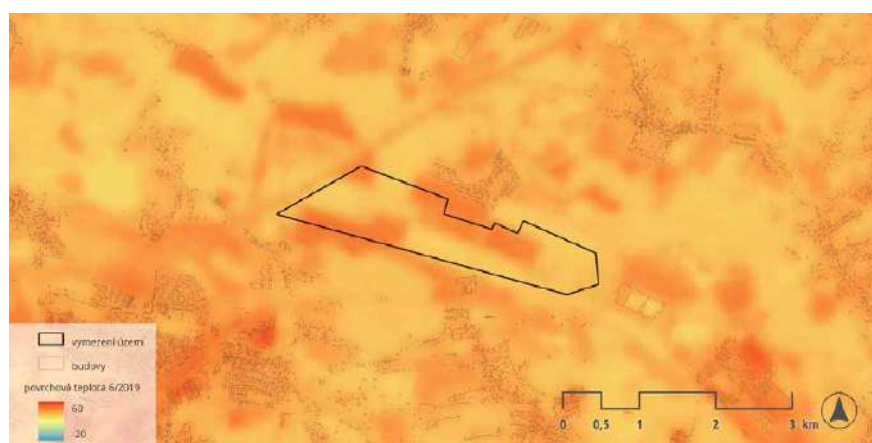

Druhá třetina (V-VII) běžného roku zaznamenává větší tepelnou akumulaci a následnou emisivitu zpevněných a tmavých ploch. Z mapy je patrná změna segmentů obdělávaných polí, platí zde, že odhalená půda (sklizená/ bez vegetace) podává vyšší teplotní emise v území. Lesní plochy rozmístěné v území regulují místní teplotní extrémy, oblast Borku oproti průměru ostatních lokalit vykazuje v průměru až o 13°C nižší tepelné emise povrchů (opakujeme, že se jedná o povrchy, nikoli ambientní teplotu vzduchu ve stínu; povrchové teploty jsou však kritickou složkou ohřívání vzduchu a přispívají i k teplotě pocitové).

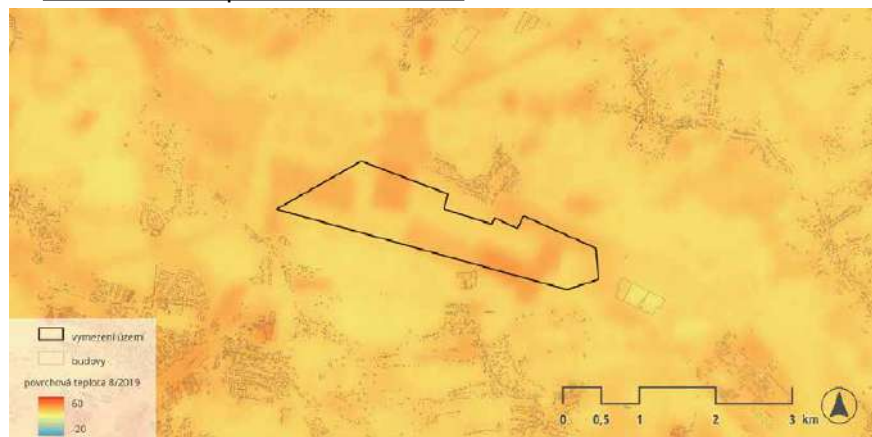
Zástavba a její teplotní příspěvek jsou z mapy zřetelné, nejvýrazněji se koncentrují v tmavých plochách průmyslových areálů, kolejí a brownfieldů. Teplotní rozdíl těchto areálů oproti běžné zástavbě je v těchto případech průměrně okolo 7°C.

Rozdíl těchto areálů oproti povrchové teplotě sklizené orné půdy je 3°C, v případě srovnání stávajících průmyslových areálů se vzrostlou vegetací dosahuje rozdíl až 14°C (v obou případech vyšší teploty vykazují areály).

155.Obrázek: Povrchová teplota - Landsat C2L2 - 6/2019

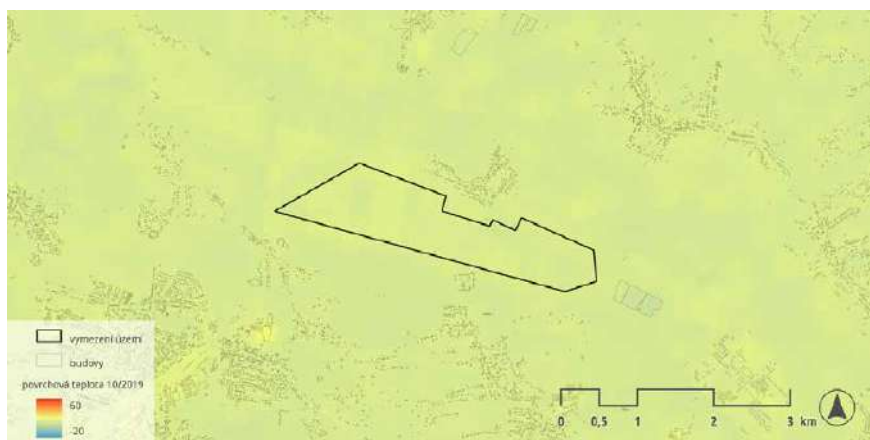
156.Obrázek: Povrchová teplota - Landsat C2L2 - 8/2019

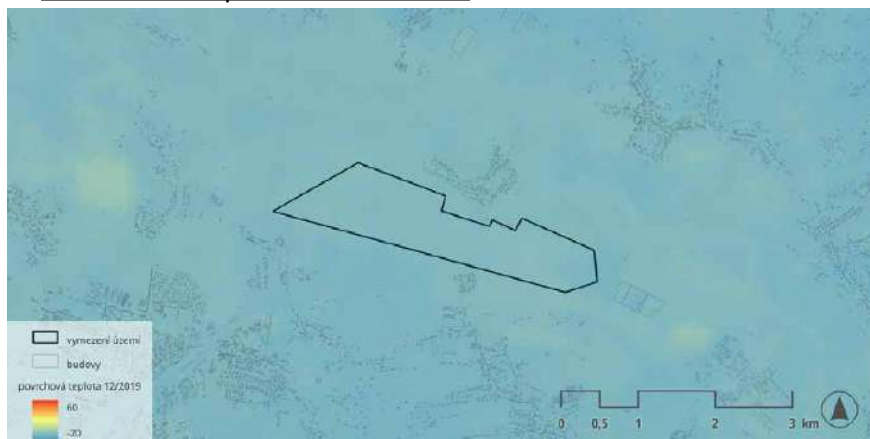
» Nulový stav
svým půdním
pokryvem
nesnižuje efekty
přehřívání
v krajině
a přilehlých
sídlech

Poslední třetina (IX-XII) běžného roku zaznamenává větší tepelnou akumulaci a následnou emisivitu zastavěných území, zpevněných ploch a orné půdy. Nezpevněná půda je vůči nižším teplotním výkyvům zpravidla více resilientní, a v chladných měsících v území pozorujeme nižší teploty povrchů v územích urbanizovaných.

157.Obrázek: Povrchová teplota - Landsat C2L2 - 10/2019

158.Obrázek: Povrchová teplota - Landsat C2L2 - 12/2019

Návrh (realizační scénář - koncept)

Vyšší bilance zemního pokryvu ve prospěch zastavěných ploch a zpevněných ploch na úkor orné půdy bude znamenat zvýšení lokální povrchové teploty, zejména v porovnání s obdobím těsně před orbou a s plně vzrostlou vegetací. Je proto nutné zastavěné plochy navrhovat s opatřeními, které efekty akumulace tepla (zejména ze slunečního záření) snižují. Pro zachování stávající bilance je žádoucí v průměru rozlohy operačního území snížit teplotu povrchů o minimálně 3°C (viz výše) oproti stavu bez opatření.

Pro zmírnění efektu tepelného ostrova a snížení místního přehřívání v moderních průmyslových areálech je nezbytné implementovat vícero různých opatření a technologií, například:

- fotovoltaické (FVE) střechy a přístřešky na parkovištích - instalace solárních panelů na střechy a parkovací přístřešky produkuje obnovitelnou energii a také snižuje množství slunečního záření, které se absorbuje povrchem budov a zpevněných ploch, čímž se snižuje lokální přehřívání
- bílé střechy a střechy s vysokou reflexivitou - použití reflexních nebo světlých materiálů na střechy, které odrážejí více slunečního záření a tím snižují absorpci tepla
- zelené střechy a zelené stěny - zelené střechy a stěny pokryté vegetací poskytují izolaci, snižují povrchovou teplotu a přispívají k chlazení prostřednictvím evapotranspirace
- zelené pruhy a vegetační pásy - integrace zelených pruhů a vegetačních pásů do městské a průmyslové infrastruktury pomáhá snižovat povrchové teploty a poskytuje stín a chladicí efekt prostřednictvím evapotranspirace
- použití zatravnovacích dlažeb a polozpevněných ploch - zatravnovací dlažby a polozpevněné povrchy umožňují vsakování vody a podporují růst vegetace, což přispívá k ochlazení povrchu; tyto materiály rovněž zlepšují odvodnění a snižují povrchovou teplotu ve srovnání s konvenčními pevnými povrchy

Tyto přístupy aplikovatelné (budou zpřesněny v dalších fázích návrhu) v průmyslových parcích přispívají k mitigaci tepelného ostrova a zlepšují celkovou energetickou efektivitu a lokální kvalitu pobytu. Kombinace zelené infrastruktury a technologických řešení je zde klíčovým faktorem budoucího návrhu a lze předpokládat, že vysokoprofilová investice bude mít zájem na pro udržitelném rozvoji a ochraně životního prostředí nad rámec minimálních vymáhaných norem a standardů.

Zároveň je území dle konceptu obklopeno plochami náhradní výsadby dřevin, které lokální tepelný komfort a resilienci dále zvyšují. Zelený pás by dle konceptu zároveň měl obsahovat zamokřené či vodní plochy, které efekty tepelného ostrova snižují velice efektivně. Tyto prvky jsou nicméně nyní ve fázi konceptu (viz část kapacita a zadržování vody výše) a jejich efekt nemůže být spolehlivě bilancován.

SEKVESTRACE A VÁZÁNÍ UHLÍKU

Sekvestrace uhlíku je proces, při kterém lesní ekosystémy zachycují a ukládají oxid uhličitý (CO_2) z atmosféry, čímž přispívají k mitigaci klimatických změn. Tento ekologický parametr je klíčový pro hodnocení environmentálních dopadů různých druhů využití krajiny, včetně lesního hospodářství. Analýza sekvestrace uhlíku je nezbytná pro pochopení schopnosti daného území přispět ke snižování koncentrací CO_2 v atmosféře a tedy k omezení globálního oteplování.

Relevance této analýzy spočívá v identifikaci a kvantifikaci ekosystémových služeb, které lesní porosty poskytují, což umožňuje efektivní plánování a řízení krajiny ve prospěch klimatických cílů.

Výzkumy ukazují, že průměrná sekvestrace uhlíku v lesích mírného pásma se pohybuje mezi 2,81 a 12 t CO_2 na hektar za rok, v závislosti na stáří a druhu lesa.

Stav (nulový scénář)

Sekvestrace uhlíku ve stávajících 22 ha ploch lesních porostů je jedním z klíčových ekologických parametrů. Průměrná sekvestrace uhlíku v listnatých lesích mírného pásma se pohybuje mezi 2,81 a 5,51 tunami CO_2 na hektar za rok. Použitím střední hodnoty 4,16 tun CO_2 na hektar za rok lze odhadnout celkovou roční sekvestraci uhlíku pro dané území s 80% zakmeněním na přibližně 74,88 tun CO_2 za rok.

Návrh (realizační scénář - koncept)

S odstraněním stávajících ploch hospodářských lesů v území (viz výše) bude zároveň vysazeno 31 ha nových ploch dřevin (přesné parametry, výběr a hustota dřevin či dalších výsadbových pater budou upřesněny v dalších fázích dle krajinářského návrhu), současně využívaných jako orná půda.

Průměrné hodnoty sekvestrace pro mladé, rychle rostoucí listnaté lesy v mírném pásmu, se pohybují mezi 8 a 12 t CO_2 /ha/rok (viz studie výše). Pro plochy nově vysazeného lesního porostu můžeme použít tyto hodnoty - pro 35 ha nově vysazeného smíšeného listnatého lesa v mírném pásmu je roční sekvestrace uhlíku odhadována mezi 284 a 426 tun CO_2 . Tyto hodnoty posléze můžeme redukovat na hustotu výsadby (zde efektivně zakmenění), i při poloviční hustotě výsadby lze však předpokládat více než 3x míru sekvestrace ve srovnání se stavem nulovým.

Sekvestrace uhlíku bude probíhat ve vyšší intenzitě kvůli růstu mladých dřevin oproti stávajícímu lesu s vysokým až plným zakmeněním.

3.11.3 Kulturní služby krajiny

Popis kulturních služeb krajiny byl posuzován z prizmatu stavových a cílových charakteristik specifické krajinné oblasti E-02 dle platných Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje.

V periférii Ostravy a Karviné vznikla díky terénní konfiguraci a historickému urbánně-ekonomickému charakteru poměrně unikátní krajina s rozsáhlými plochami těžby a rekultivací, průmyslu, infrastruktury, desagregovaného bydlení, ostrovů původních krajinných struktur, jader historických obcí a měst a několika kulturních a industriálních památek. Územím prochází i systém železobetonového opevnění z 30. let 20. století.

Lesozemědělská krajina při státní hranici s Polskem, jižně od Závady krajina rybníční, patří k vrcholně středověké sídelní krajině Carpatika. Historicky se jedná o území Slezska, kde převažovalo polské obyvatelstvo. Krajina náleží k územím středověké kolonie s převahou lineárních lánových vsí, ale objevuje se zde i novověký typ parcelační a rozptýlené vsi. Venkovská krajina nevykazuje výrazně dochované historické struktury (lánové plužiny), jejichž zbytky se objevují pouze ve výběžku severně u Věřňovic na pravém břehu Olše. Přesto je celková sídelní struktura a hlavní rozložení krajiny založeno na původních základech doložených mapami z první poloviny 19. století, a to včetně soustavy rybníků u Petrovic (Větrov, Čerpák, Mělčina, Lipový, Dubový, Olšovský, Vdovec, Panic, Šafář, Sirotek), ortogonálního členění zemědělských pozemků či železničních tratí z druhé poloviny 19. století. Územím prochází systém lehkého opevnění z období první československé republiky („řopíky“). Přestože především příhraniční část má dosud charakter harmonické zemědělské krajiny, kde vesnice leží uprostřed svých plužin (Věřňovice), projevuje se zde blízkost výrazně urbanizovaných ploch Orlovska a Karvinska na jihu a především elektrárny Dětmárovice. Úzký pruh lesozemědělské krajiny mezi výrazně urbanizovaným územím Ostravska a nivou Olše s částečně dochovanou krajinnou strukturou.

Kulturní služby krajiny jsou rozděleny a individuálně posouzeny ve standardních kategoriích dle metodik a směrnic EU, zejména MAES (viz úvod do kapitoly).

Kulturní dědictví

- objekty architektonické hodnoty - nejsou ovlivněny
- soubory urbanistické hodnoty - nejsou ovlivněny
- krajinné plošné dominanty - **jsou významně ovlivněny**
- krajinné bodové dominanty - nejsou ovlivněny

Rekreační funkce

- užití stezek - **jsou ovlivněny a kompenzovány náhradními cestami nesnižujícími vzdálenosti mezi atraktory v území** (osídlené části, centra obcí, krajinné a kulturní atrakce, komerční a občanská vybavenost)
- návštěva lesů - rekonstrukcí Neradské a zajištěním komfortu a bezpečnosti pro bezmotorovou dopravu bude zlepšena rekreační přístupnost lesních ploch podél Olše; náhradní výsadbou budou v návaznosti Věřňovic doplněny lesy lesoparky s potenciálem rekreační funkce
- sjízdnost řeky Olše - v současném stavu z větší části nesjízdná, realizací není ovlivněna

Estetické, inspirativní funkce

- výrazná horizontalita lánů orné půdy v nivní krajině - je významně ovlivněna, krajina realizací záměru ztratí tento vizuální charakter
- integrace vesnických struktur do krajiny - je významně ovlivněna, Věřňovice v jižní části nebudou přímo sousedit s otevřeným polem (navržen pás náhradní výsadby a lesoparku v rozhraní s areálem SPP)
- estetika osídlení a urbánní konfigurace - není ovlivněna

Vzdělávací funkce

- naučné stezky nejsou přítomny v dotčeném území
- nejsou známy další vlivy realizačního scénáře na vzdělávací funkci krajiny (nad rámec výše popsaného kulturního dědictví a parametrů biodiverzity)

3.11.4 Podpůrné služby krajiny

REDUKCE STÁVAJÍCÍ IMISNÍ ZÁTĚŽE - PLOCHY DŘEVIN

Pro dosavadní fázi projektu nebylo řešeno. Očekává se zvýšení schopnosti místní zeleně mitigovat nepříznivý stav ovzduší v regionu.

Jádrem návrhu jsou prvky, které je nutné realizovat, zejména ÚSES (Územní systém ekologické stability), s minimální šířkou lesního koridoru 40 metrů.

Prvky ÚSES, konkrétně NRBK (národní biocentrum) a LBC (lokální biokoridor), budou novými lesními výsadbami v daném území. V severním lemu lučních ploch se plánuje výsadba solitérních dubů letních. Ostatní výsadby budou omezeny na solitérní dřeviny, s preferencí ovocných stromů nebo křovin (na valech), s cílem udržet co největší část území jako bezlesí s rozptýlenou vegetací.

Bilance výměry náhradní výsadby bude pozitivní, nicméně ne v takové míře, která by výrazně ovlivnila regionální mikroklima. Ve fázi konceptu není dále známa druhová skladba, výsadbový plán a podíly zakmenění nových lesních ploch - není tedy možné vytvořit kvalifikovaný odhad míry redukce znečištění.

POTRAVA/HNÍZDIŠTĚ PRO CHRÁNĚNÉ DRUHY

Téma je zčásti popsáno i v části biodiverzita a ekologická stabilita.

Vzdálenostní a překryvnou analýzou, posouzením parametrů biotopů, předmětů ochrany a kontextualizací návrhu bylo shledáno, že žádný z předmětů ochrany není existenčně závislý na změně orné půdě či odstraněných lesních plochách v území souvisejícím s realizací scénáře.

Předměty ochrany blízkých zvláště chráněných území (evropské lokality, ptačí oblasti a přírodních památky) jsou následující:

- ledňáček říční
- bukáček malý
- slavík modráček střeoevropský
- páchník hnědý
- kuňka žlutobřichá

V rámci studie bylo posouzeno několik kategorií ohrožení, které mohou být relevantní pro chráněná zvířata a rostliny v projektech výstavby průmyslových parků:

Ztráta habitatu

Tzn. zánik nebo zmenšení životního prostředí potřebného pro přežití druhu. Dopad nebyl zaznamenán. Habitat jednotlivých druhů nebude omezen prostorovými ani nehmotnými vlivy. Doporučujeme však limitovat areálové osvětlení na minimum zejména v okrajových částech, pro snížení dopadu na režim živočichů, kteří se v okolí pohybují. Minimální vzdálenost okraje areálu od ploch ZCHÚ je 190 m, částečně izolovaných navrženým přírodním valem a výsadbou dřevin.

Fragmentace habitatu

Tzn. rozdělení jednolitého habitatu na menší, izolované části, což může komplikovat migraci a reprodukci druhů. **Dopad nebyl zaznamenán.** Habitat nebude narušen novými plošnými ani liniovými bariérami.

Degradace habitatu

Zhoršení kvality habitatu, často způsobené znečištěním, eutrofizací, nebo mechanickým narušením. **Dopad nebyl zaznamenán.** Areál nebude degradovat své okolí vypouštěním emisí. Pro zajištění stávající kvality habitatu doporučujeme zpracovat citlivý návrh a distribuci osvětlení - viz výše.

Ztráta zdrojů potravy

Snížení dostupnosti klíčových zdrojů potravy pro druhy, často v důsledku změn ve vegetaci nebo zmenšení plochy přirozených ekosystémů.

Byl zaznamenán částečný dopad. Bukáček malý může za svá loviště nad rámec vymezených ptačích oblastí považovat i břehy vodních struh, které jsou nyní součástí odvodňovacího systému zemědělské půdy k odstranění v rámci areálu SPP. Část výměry vodních ploch bude kompenzována v rámci krajinných a protipovodňových opatření, včetně krajinně blízké úpravy nezpevněných břehů svlaků a terénních depresí pro zadržování a odvod vody. U ledňáčka říčního tento scénář není pravděpodobný, neboť se vyznačuje preferencí čistých vod.

Slavík modráček střeoevropský loví zejména v bahnitých částech území, za které lze sezónně místní ornou půdu potenciálně uvažovat. **Ztrátou 17 % místní orné půdy může být ovlivněna dostupnost potravy pro tento druh.**

Narušení rozmnožovacích míst - Zásahy mohou ohrozit místa, kde se druhy rozmnožují, jako jsou hnízdiště ptáků nebo třecí místa ryb. **Dopad nebyl zaznamenán.** Vlastní území není typickým rozmnožovacím místem uvedených druhů.

Zvýšení predace - Stavební činnosti mohou vést k přílivu predátorů (např. lišek, koček) do oblasti, což zvyšuje predaci na místních druzích. **Dopad nebyl zaznamenán.** Záměr není podmíněn vznikem nových kapacit k bydlení v návaznosti na chráněná území/území habitatu druhů.

Narušení migračních cest - Zasahování do migračních tras zvířat, což může ztížit jejich sezónní migrace mezi životními prostředími. **Dopad nebyl zaznamenán.** SPP nenarušuje stávající migrační cesty v systému ÚSES. Kuňka žlutobřichá se může pohybovat až v řádu kilometrů od svého zdrojového habitatu (kde se zájmové území již nachází) nicméně přítomnost areálu by neměla být závažným detrimentem. Krajinná opatření realizovaná v obvodu areálu nabízejí plochy přímo určené pro zachování ekologické stability a podporu lokální biodiverzity s ohledem na potenciální přítomnost chráněných druhů.

V obvodu a v sousedství budou zřízeny vodoteče - bude přeložena a nahrazena stávající síť kanálů, kompenzace za zaniklé úseky. Budou napojeny na současnou síť odvodňovacích kanálů a toků. Min. šířka u vodní hladiny je plánována na 2m, horní šířka příkopu včetně svahů bude min. 10 m. Předpokládá se, že hlavní síť kanálů povede bezprostředně v lemu izolačních valů – jedna ze stran příkopu bude navazovat na stěnu valu.

Tam, kde je navržen mokřad nebo deprese, bude příkop navazovat na mokřad či depresi sníženým břehem (o 1 m) zhruba na úroveň mokřadu/deprese, příkop zde bude nerovnoměrně rozšířen na stranu mokřadu/deprese na 15-20 m. Mokřady jsou navrženy jako plochy, ze které je provedena skryvka v mocnosti 1,0–1,5 m s odstraněním skryté vrstvy; povrch bude ponechán s výškovými nerovnostmi 0,5-1 m, v centrální části bude prohloubena oválná tůň o další 1,0-1,5 m.

Součet rozlohy nově zřízených mokřadů by měl přesahovat 7 ha a délka vodotečí 11 km, jedná se tedy o bilanci výrazně převyšující stávající délku vodních příkopů.

Vzhledem k přítomnosti ptačí oblasti doporučujeme v architektonickém návrhu klást důraz na zabezpečení prosklených ploch pro ochranu v okolí pohybujících se ptáků.

Vzhledem k popisu realizačního scénáře, kontextualizaci kompletních analytických podkladů výše a jejím závěrům nebyly zjištěny nově vzniklé závažné hrozby pro předměty ochrany (chráněné živočichy) zvláště chráněných území.

» Realizace výsadeb a úprav terénu cílí k rozšíření podpůrných služeb krajiny s ohledem na zachování biodiverzity

3.11.5 Očekávané dopady na oblast ekosystémových služeb

155. Tabulka: Klasifikace dopadů SPP na oblast ekosystémových služeb (1/2)

Dopad	Popis	Kvantifikace	Významnost
Dopad na kulturní služby krajiny	Ztráta specifického charakteru krajiny nivních zemědělských ploch, viz Krajina a osídlení.	- 18 % plochy nivy evidované jako specifický krajinný prvek v rámci Ostravské pánve	* *
Dopad na podpůrné služby, biodiverzitu a ekosystémovou stabilitu	Poskytují habitat pro rostliny a zvířata a udržují genetickou biodiverzitu, což je klíčové pro zdraví a přizpůsobivost druhů. Území je již nyní extrémně urbanizované, očekáváno zlepšení koeficientu ekologické stability novou výsadbou a zlepšení prostupnosti opravou dysfunkčních biokoridorů.	+ 1 větev biokoridoru, propojující části PP Niva Olše Věřňovice (součást EVL), zvýšení délek biokoridorů o 1,3 km	* *
Dopad na regulační funkce krajiny	Prvky ovlivňující klima, extrémní počasí, škůdce, nemoci, kvalitu vzduchu a vody, úrodnost půdy a další. Orná půda z větší části zhoršuje efekty lokálního přehřívání, viz textová část. Kvalita vzduchu bude marginálně zlepšena absorpční funkcí nové lesní výsadby, stejně tak jako lokální kapacity sekvence uhlíku.	+15 ha bilance dřevin	* *
Dopad na produkční funkce krajiny	Zahrnují materiální a energetické výstupy z ekosystémů, jako jsou potraviny, voda, suroviny a léčivé zdroje. Dopadem je ztráta výměry orné půdy a hospodářského lesa.	-245 ha orné půdy, -22 ha hospodářského lesa	*

Pozn.: významnost dopadu je klasifikována jako negativní/pozitivní. Počet * určuje intenzitu významnosti konkrétního dopadu výstavby SPP do daného území.
 ***** - negativní, ***** - pozitivní.

156. Tabulka: Klasifikace dopadů SPP na oblast ekosystémových služeb (2/2)

Dopad	Doporučení k mitigaci/komentář
Dopad na kulturní služby krajiny	Není možné mitigovat. Doporučujeme udržení výškově dominantních prvků na elevaci technicky nezbytně nutné. Doporučujeme pohledovou úpravu střech, umístění zeleně a využití pro FVE.
Dopad na podpůrné služby, biodiverzitu a ekosystémovou stabilitu	Viz Krajina a osídlení - přírodě blízký návrh kompenzačních opatření a krajinných prvků, návrh druhové skladby a přirozené sukcese.
Dopad na regulační funkce krajiny	Snížení efektu UHI (tepelného ostrova) by mělo být součástí architektonického návrhu (řešení střech, fasád, nepevněných ploch, stínění a technologických opatření).
Dopad na produkční funkce krajiny	Ekonomický význam produkčních funkcí krajiny je ve srovnání s plánovanou hodnotou produkce nesrovnatelný.

A4

Kapitola se zaměřuje na oblast bydlení ve spádové oblasti do 30 a 15 minut od SPP Dolní Lutyně. Tedy, jaká existuje nabídka komerčních nemovitostí, jaké jsou nabídkové ceny bydlení za prodej a pronájem bytových jednotek a zejména, jaký je prostor pro případnou další bytovou výstavbu v obcích.

Hlavní zjištění

- **Hrubá přidaná hodnota české ekonomiky by se celkem zvýšila o 221,9 mld. Kč, což představuje 2,4 % očekávaného HDP v roce 2028.** Větší dopad na ekonomiku by měl provoz Gigafactory než její výstavba. Provoz Gigafactory by zvedl český HDP celkem o 192,6 mld. Kč, výstavba pak o 29,3 mld. Kč.
- Realizace záměru předpokládá vytvoření **3 666 pracovních míst** v provozní fázi. Kumulované ocenění pracovních míst v budoucích cenách představuje hodnotu 72,828 mld. Kč, v **současných cenách roku 2024 pak 32,754 mld. Kč.** Výstavba SPP bude mít výrazný vliv na vznik dalších pracovních míst díky nepřímým a indukovaným efektům. Těchto nových míst se předpokládá 9 165.
- Předpokládá se, že **vyvolané zvýšení mezd se díky provozu SPP Dolní Lutyně dotkne dalších 7 % zaměstnanců** relevantních CZ-NACE v území, tedy **9 196 pracovníků** ve spádovém území 30 minut. Kumulované ocenění v budoucích cenách je predikováno v hodnotě 132,587 mld. Kč, v **současných cenách roku 2024 pak 59,63 mld. Kč.**
- **Zvýšené mzdy ve spádovém území vyvolají vyšší spotřebu domácností,** kumulované ocenění vyvolané spotřeby v budoucích cenách se odhaduje 106,528 mld. Kč, **kumulované ocenění v současných cenách roku 2024 pak 42,17 mld. Kč.**
- Nárůst HDP vyvolá pozitivní dopad na příjmy sektoru vládních institucí. **Celkem by se za celé období veřejné finance (centrální vláda, obce a kraje) dle našeho modelu zvýšily o 52,4 mld. Kč.**
- Daňové příjmy obce Dolní Lutyně by se v rozhodném roce 2029 zvýšily o cca 106,5 mil. Kč (dominantní položku představuje odhad výběru daně z nemovitosti ve výši cca 105,2 mil. Kč). Porovnáním s hodnotami rozpočtu obce na rok 2024 představuje v současných cenách daňový přínos investice navýšení rozpočtu o 89,1 %. **V 10 letech součtu jsou pak diskontované daňové přínosy obce predikovány v částce 902 mil. Kč.**

4.1 Očekávané změny pro klíčové aktéry v území

Výstavba SPP Dolní Lutyně přinese do spádového území kromě kvantitativních a kvalitativních přínosů i změny pro jednotlivé klíčové aktéry v území. Pro lepší názornost jsme tyto změny klasifikovali podle klíčových aktérů, kteří se nacházejí nebo působí ve spádovém území. Významnou roli v rámci definování změn hrála také syntéza hlavních zjištění analýzy prostředí dopadové studie podle jednotlivých témat. Tento přístup umožnil identifikovat změny a jejich implementaci do strategického plánování regionu, které jsou shrnuty v tabulce níže.

157.Tabulka: Předpokládané přínosy kvalitativních změn dle cílových skupin obyvatel a klíčových aktérů v území

Cílová skupina	Přínosy
Děti a dospívající	- Posílení vzdělávacích kapacit v MŠ a ZŠ ve spádovém území budoucí SPP - Zlepšování stavu technické a volnočasové infrastruktury v území (dětská hřiště, herní prvky, podpora spolkové činnosti)
Studenti	- Zvýšení kvalifikace obyvatel prostřednictvím širší nabídky studijních oborů především v oblasti technického vzdělávání - Zavádění nových učebních oborů a programů, které umožní vzdělávání dle nejmodernějších požadavků - Spolupráce s vysokými školami a univerzitami, jako je VŠB – Technická univerzita Ostrava, Ostravská univerzita atd. - Zlepšení možností pro dlouhodobý kariérní růst a profesní rozvoj i díky možnostem praxí studentů - Modernizace vzdělávací infrastruktury, pořízení moderního vybavení
Mladé rodiny s dětmi	- Zvyšování vzdělávacích kapacit v MŠ a ZŠ ve spádovém území - Zlepšování stavu technické a volnočasové infrastruktury v území - Rozvoj technické infrastruktury v oblasti bydlení (zlepšení prostředí pro bydlení) - Zvýšení příjmů obce (vyšší daň z nemovitých věcí a možné příspěvky/dotace do rozpočtu obce - dětské skupiny, porodné, investice do volnočasové infrastruktury) - Zlepšení dopravní infrastruktury a dopravní dostupnosti
Pracující	- Vytvoření nových pracovních míst v průmyslovém parku s vyšší přidanou hodnotou - Vyšší mzdy v porovnání s ostatními příbuznými obory dle CZ-NACE i v porovnání s průměrnou mzdou v MSK - Zlepšení dopravní infrastruktury a dopravní dostupnosti - Snížení času dojíždění za prací (práce v regionu) a zlepšení pracovních podmínek v regionu - Investice do protipovodňových opatření, které zvýší bezpečnost osob a ochranu majetku - Růst kupní síly zaměstnanců
Pracující 55+	- Vytvoření nových pracovních míst v průmyslovém parku i pro osoby 55+ - Možnost rekvalifikace a zvýšení šance na delší setrvání na trhu práce - Investice do protipovodňových opatření, která zvýší bezpečnost osob a ochranu majetku v okolí budoucí SPP Lutyně - Zlepšení dopravní infrastruktury a dopravní dostupnosti - Zvýšený tlak na dostupnost zdravotní péče v jádrové oblasti SPP
Senioři	- Zvýšený tlak na dostupnost zdravotní péče v jádrové oblasti SPP - Modernizace silničního a železničního spojení v území - Investice do protipovodňových opatření, která zvýší bezpečnost osob a ochranu majetku - Finanční podpora činnosti místních spolků a neziskových organizací, které se věnují i seniorům - Zvýšená finanční podpora směřující do oblasti trávení volného času (sport a kultura)
Lokální ekonomika	- Zvýšení poptávky po službách a produktech, což podpoří místní podnikatele (podpora lokální ekonomiky) - Možnosti spolupráce a rozvoje dodavatelských vztahů s Gigafactory a jejími zaměstnanci - Výstavba Gigafactory může přispět k diverzifikaci místní ekonomiky a snížení závislosti na tradičních průmyslech - Přítomnost stabilního zaměstnavatele v širším regionu
Místní samospráva	- Zvýšení daňových příjmů (především daň z nemovitostí a daň z příjmu) a s tím související větší možnosti realizace investic do kvality občanské vybavenosti (infrastruktury a veřejných služeb) - Podpora dlouhodobého rozvoje regionu a zlepšení jeho konkurenceschopnosti ve srovnání s jinými srovnatelnými regiony v MSK - Přistěhování mladých rodin s dětmi, které zde naleznou stabilní a dobře ohodnocenou práci včetně možnosti trvalého bydlení - Nové pracovní a společenské příležitosti mohou posílit soudržnost komunity a zlepšit kvalitu života místních obyvatel
Vzdělávací instituce	- Spolupráce vzdělávacích institucí při rozvoji nových studijních programů a oborů zaměřených na technické vzdělávání a podpora dalšího vzdělávání a rekvalifikací zaměstnanců z jiných, méně perspektivních odvětví - Zvýšení možností pro praxi a stáže studentů, což zlepší jejich uplatnitelnost na trhu práce
Udržitelnost	- Podpora projektů zaměřených na ekologii a obnovu přírody, které budou realizovány v rámci firemní politiky udržitelnosti (ESG) - Investice do obnovy a ochrany místního ekosystému, které mohou mít pozitivní dopad na životní prostředí
Průmysl s vyšší přidanou hodnotou	Přítomnost technologicky pokročilé výroby může stimulovat místní podniky k podpoře inovací a nalákat do regionu další technologické společnosti (s vyšší přidanou hodnotou)

4.2 Socioekonomické dopady v podobě hotovostních toků

Základním východiskem pro vyjádření **socioekonomických dopadů** projektu v podobě hotovostních toků jsou vstupní data o plánovaném strategickém projektu. Socioekonomické dopady projektu jsou **oceněné a převedené na hotovostní toky**. Některé socioekonomické dopady projektu se projevují částečně nebo úplně už od začátku vybudování parku, jiné pak s časovým odstupem.

Pro účely ocenění byly vybrány 4 následující socioekonomické dopady. Mimo tyto vybrané ale existuje i řada dalších. Ve střednědobém až dlouhodobém přínosu se projeví i vlivy dalších faktorů a na to navazující pozitivní výstupy. Např. díky novým vytvořeným pracovním místům a zvýšeným mzdám dojde ke snížení rizik spojených se sociálními problémy (snížení míry exekucí, snížení počtu vyplácených sociálních dávek apod.), posílení občanské společnosti a dostupnosti služeb v místě apod. Tyto přínosy je ale obtížné kvantifikovat, proto se s nimi ve zvoleném modelu nepočítá.

Socioekonomické dopady:

- Vytvořená pracovní místa při výstavbě
- Vytvořená pracovní místa v provozní fázi
- Vyvolané zvýšení mezd u firem ve spádové oblasti
- Zvýšená spotřeba ve spádové oblasti

Průměrné ocenění jednotlivých socioekonomických dopadů je určeno v souladu s metodikou k zpracování CBA*. Referenční období pro výpočet socioekonomických dopadů je u velkých infrastrukturních projektů stanoveno na 30 let.

V rámci určení a ocenění socioekonomických dopadů se pracuje s následujícími předpoklady**:

- V rámci rozvoje SPP Dolní Lutyně se předpokládá **realizace 2 etap**, přičemž každá etapa zahrnuje 2 stejně velké fáze.
- Předpokladem je, že strategický investor vytvoří cca 1 833 pracovních míst v každé jednotlivé fázi, **tedy 3 666 v každé etapě** (1 etapa má 2 fáze).
- S ohledem na skutečnost, že závazkem budoucího investora bude realizace minimálně 1 etapy (s možností realizace i 2. etapy v případě vhodných ekonomicko-tržních podmínek), budou scénáře zohlednění dopadů predikovány pro všechny 4 fáze.

* V intencích explicitně zmíněných doporučení této metodiky čerpá i ze staršího dokumentu Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Projects.

** Termíny náběhu provozu budou postupné, ale pro účely ocenění socioekonomických dopadů budou přiřazeny vždy na začátek daného roku, kdy se o dané aktivitě uvažuje. Termíny o výstavbě, zahájení provozu a počty pracovníků jsou odhadované a budou se v čase upřesňovat.

158. Tabulka: Základní předpoklady vstupů

Položka	Hodnota
Vybudovaná plocha SPP Dolní Lutyně - v první fázi (realizace do 2030)	128 ha
Vybudovaná plocha SPP Dolní Lutyně - ve druhé fázi (realizace od roku 2033 a dále)	až 270 ha
Očekávaná struktura zaměstnanců SPP Dolní Lutyně (x % zaměstnanců s výučním listem, x % s ukončeným středním vzděláním, x % absolventů vysokých škol)	15 %; 75 %; 10 %
Plánované investiční náklady SPP Dolní Lutyně (odhad) - 270 ha	až 120 mld. Kč
Referenční období pro výpočet přínosů	30 let
Variantní rozsah	2 zvažované etapy

4.2.1 Vytvořená pracovní místa při výstavbě

Vytvoření pracovních příležitostí během výstavby SPP Dolní Lutyně a navazující infrastruktury představuje významný pozitivní dopad na místní ekonomiku a zaměstnanost. Během této fáze budou zapotřebí pracovníci a odborníci z různých oborů, zejména pak stavební dělníci a odborné profese jako elektrikáři, instalatéři atd., což vytváří nové pracovní příležitosti zejména pro místní obyvatele. Tato nová pracovní místa nejen poskytují pracovní příležitosti místním obyvatelům, ale také podporují rozvoj místní ekonomiky.

Hrubá mzda ve stavebnictví (spojená s výstavbou SPP Dolní Lutyně, nikoliv provozem) vychází z dat za rok 2023, kdy je v MSK v této oblasti průměrná měsíční mzda přes 36 000 Kč. Ocenění je provedeno od roku 2026, kdy se na základě zvýšení mezd o očekávanou inflaci předpokládá ve stavebnictví průměrná **hrubá měsíční mzda** na úrovni cca 42 tis. Kč.

4.2.1.1 Vytvořená pracovní místa – 1. etapa

Při přípravě a výstavbě SPP Dolní Lutyně se předpokládá vytvoření sto pracovních míst*. Vytvořené pracovní příležitosti zahrnují subdodavatelské činnosti a spolupráci s místními dodavateli materiálů a služeb, zejména pak stavebních prací. Předpokládáme, že až 100 % vstupů z odvětví stavebnictví bude pocházet z české ekonomiky. Ocenění je provedeno za období výstavby SPP Dolní Lutyně v letech 2027 až 2028.

Následující graf zobrazuje ocenění vytvořených pracovních míst, které se podílí na výstavbě SPP Dolní Lutyně za první etapu. Kumulované ocenění v budoucích cenách je 108,7 mil. Kč, v současných cenách roku 2024 pak 94,8 mil. Kč.

4.2.1.2 Vytvořená pracovní místa – obě etapy

* Předpoklad vychází z obdobných projektů výstavby strategických projektů s částkou nad 10 mld. Kč.

159.Tabulka: Ocenění první etapy

Položka	Počet pracovních míst	Počet měsíců	Ocenění 1 FTE v Kč	Celkem v mil. Kč
Vytvořená pracovní místa při budování SPP - rok 2027	100	12	44 201	53,0
Vytvořená pracovní místa při budování SPP - rok 2028	100	12	46 411	55,7
Součet				108,7

159.Obrázek: Celkové ocenění vytvořených pracovních míst při výstavbě v období 2027-2028 v Kč

Zdroj: AQE advisors, a.s., diskontní sazba 4 %

160.Tabulka: Vstupní parametry kapitoly

Položka	Počet	Hodnoty
Průměrná hrubá mzda ve stavebnictví v roce 2024 v MSK (1Q2024)	1	36 364
Očekávaná hrubá mzda ve stavebnictví v roce 2026 v MSK	1	42 096
Očekávaná průměrná hrubá mzda ve stavebnictví v roce 2033 v MSK	1	59 233
Daň z příjmu fyzických osob (po odečtení slevy na poplatníka)	1	15 %
Sociální pojištění (zaměstnanec)	1	7,10 %
Sociální pojištění (zaměstnavatel)	1	24,80 %
Zdravotní pojištění (zaměstnanec)	1	4,50 %
Zdravotní pojištění (zaměstnavatel)	1	9,00 %
Průměrná roční hrubá mzda pro 1 pracovníka	1	505 152
Průměrná roční čistá mzda pro 1 pracovníka	1	401 620

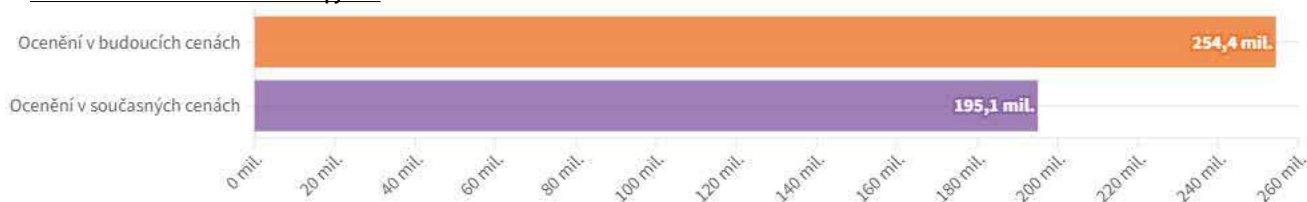
Rozšířením SPP o druhou etapu předpokládá vznik dalších sto pracovních míst. Ve 2. etapě je roční ocenění vyšší než v 1. etapě, výpočet počítá s očekávaným zvyšováním mezd. Realizace rozšíření SPP Dolní Lutyně je plánovaná na období 2033-2034.

Následující graf zobrazuje ocenění vytvořených pracovních míst, které se podílí na výstavbě SPP Dolní Lutyně za obě dvě etapy. Kumulované ocenění v budoucích cenách je 254,4 mil. Kč, kumulované ocenění v současných cenách roku 2024 je 195,1 mil. Kč.

161.Tabulka: Ocenění obou etap

Položka	Počet pracovních míst	Počet měsíců	Ocenění 1 FTE v Kč	Celkem v mil. Kč
Vytvořená pracovní místa při budování SPP - rok 2027	100	12	44 201	53
Vytvořená pracovní místa při budování SPP - rok 2028	100	12	46 411	55,7
Vytvořená pracovní místa při budování SPP - rok 2033	100	12	59 233	71,1
Vytvořená pracovní místa při budování SPP - rok 2034	100	12	62 195	74,6
Součet				254,4

160.Obrázek: Celkové ocenění za obě etapy v Kč

Zdroj: AQE advisors, a.s., diskontní sazba 4 %

4.2.2 Vytvořená pracovní místa v provozní fázi

Dominantní podíl nově vytvořených pracovních míst SPP budou tvořit pracovní místa v odvětvích s vysokou přidanou hodnotou. Průměrná mzda zaměstnanců u strategického investora bude o cca 50 % vyšší, než je průměrná mzda v Moravskoslezském kraji (39 227 Kč za 1. čtvrtletí 2024). Vedle vyšší mzdy se předpokládá i řada dalších osobních benefitů a vyšší standard péče o zaměstnance.

Výpočtový model předpokládá, že 20 % zaměstnanců přijde z “volného trhu”, tedy že v danou chvíli nepracují u jiného zaměstnavatele - buď jsou registrováni na Úřadu práce, nebo odešli v rámci běžné fluktuace ze současné pracovní pozice. 80 % míst pak představuje substituční pracovní místa - tedy místa, na která přešli pracovníci z jiných existujících pozic (zde je ocenění provedeno pouze rozdílem předpokládané nové mzdy od mediánu současných mezd typových pozic MSK).

4.2.1.1 Vytvořená pracovní místa – 1. etapa

V této etapě se předpokládá, že v SPP Dolní Lutyně bude pracovat 3 666 osob. Model počítá, že na 20 % z nich nastoupí pracovníci, kteří nejsou předtím jinde zaměstnaní. 2 933 pracovníků pak představuje tzv. substituční pracovní místa, tedy místa, kde dochází k přesunům na lépe placenou práci. Nová pracovní místa násobíme váženým průměrem hrubé mzdy (3. kvartilu) vybraných pracovních pozic - v současných cenách. Substituční pracovní místa násobíme váženým průměrem rozdílu mezi mediánem mzdy typové pozice v území a 3. kvantilem mzdy daných pracovních pozic ve strategickém průmyslovém parku.

— Při zohlednění 5% nárůstu mzdy je kumulované ocenění dopadů do roku 2056 ve výši 72,828 mld. Kč.

Graf zobrazuje celkové ocenění vytvořených pracovních míst v provozní fázi v období 2029-2056. Kumulované ocenění v budoucích cenách představuje hodnotu 72,828 mld. Kč, kumulované ocenění v současných cenách roku 2024 je 32,754 mld. Kč.

162.Tabulka: Ocenění první etapy

Položka	Počet osob	Počet měsíců	Ocenění 1 FTE v Kč	Celkem v mil. Kč za rok*
Nová pracovní místa v roce 2029	733	12	59 446	522,9
Substituční pracovní místa - rozdíł mzdy v roce 2029	2 933	12	20 547	724,1
Součet				1 247

* 733 osob a 2 933 osob bude pracovat na různých pozicích (operátor výroby, management závodu atd.) s různou čistoutí mzdou. V tabulce je pro vykreslení způsobu výpočtu použitý vážený průměr ocenění 1 FTE z různých pozic.

161.Obrázek: Celkové ocenění v první etapě

Zdroj: AQE advisors, a.s., diskontní sazba 4 %

4.2.1.2 Vytvořená pracovní místa – obě etapy

Při tomto ocenění se předpokládá, že na začátku bude v parku zaměstnáno 3 666 osob (v 1. etapě). Po postupném rozšíření SPP bude od roku 2035 zaměstnáno dalších 3 666 osob. Poměr nových a substitučních pracovních míst je pro obě etapy shodný.

- Při zohlednění 5% nárůstu mzdy je kumulované ocenění dopadů do roku 2056 v hodnotě 137,175 mld. Kč.

Graf zobrazuje celkové ocenění vytvořených pracovních míst v provozní fázi pro obě etapy. Kumulované ocenění v budoucích cenách je 137,175 mld. Kč, kumulované ocenění v současných cenách roku 2024 je 59,208 mld. Kč.

163. Tabulka: Ocenění obou etap

Položka	Počet osob	Počet měsíců	Ocenění 1 FTE v Kč	Celkem za rok v mil. Kč *
Nová pracovní místa v roce 2029	733	12	59 446	522,9
Substituční pracovní místa - rozdíl mzdy v roce 2029	2 933	12	20 547	724,1
Nová pracovní místa v roce 2035	733	12	79 663	700,7
Substituční pracovní místa - rozdíl mzdy v roce 2035	2 933	12	27 571	970,4

* 733 osob a 2 933 osob bude pracovat na různých pozicích (operátor výroby, management závodu atd.) s různou čistou mzdou. V tabulce je pro vykreslení způsobu výpočtu použitý vážený průměr ocenění 1 FTE z různých pozic.

162. Obrázek: Celkové ocenění za obě etapy v Kč

Zdroj: AQE advisors, a.s., diskontní sazba 4 %

4.2.3 Vyvolané zvýšení mezd u firem ve spádové oblasti

Významným socioekonomickým dopadem bude zvýšení mezd u zaměstnanců, kteří nebudou pracovat přímo v SPP Dolní Lutyně. Nabídka vyšších mezd a souvisejících benefitů vyvolá nutnou reakci. Ostatní zaměstnavatelé budou muset nabízet atraktivnější mzdové podmínky, aby si udrželi stávající zaměstnance (získali nové) a zůstali konkurenceschopní. Tento proces formou sněhové koule povede k celkovému zvýšení mezd ve spádovém území.

164. Tabulka: Vstupní parametry kapitoly

Položka	Hodnota
Počet zaměstnanců v relevantních CZ-NACE - 1. etapa (rok 2029)	131 376
Podíl zaměstnaných, kterých se dotkne zvýšení mzdy - 1. etapa	7 %
Počet zaměstnanců v relevantních CZ-NACE - 2. etapa (rok 2035)	127 371
Podíl zaměstnaných, kterých se dotkne zvýšení mzdy - 2. etapa	15 %

4.2.3.1 Vyvolané zvýšení mezd ve spádové oblasti – 1. etapa

Předpokládá se, že vyvolané zvýšení mezd se díky provozu SPP Dolní Lutyně dotkne 7 % zaměstnanců relevantních CZ-NACE v území, tedy z 131 376 předpokládaných dostupných zaměstnanců 9 196 osob. Pro výpočet ročního ocenění socioekonomického faktoru vycházíme z rozdílu hrubé mediánové mzdy na stávající pozici v území a předpokládanou nabídkou výše hrubé mzdy v SPP Dolní Lutyně pro typové pracovní pozice.

- Při zohlednění 5% nárůstu mzdy je kumulované ocenění dopadů do roku 2056 v hodnotě 132,587 mld. Kč.

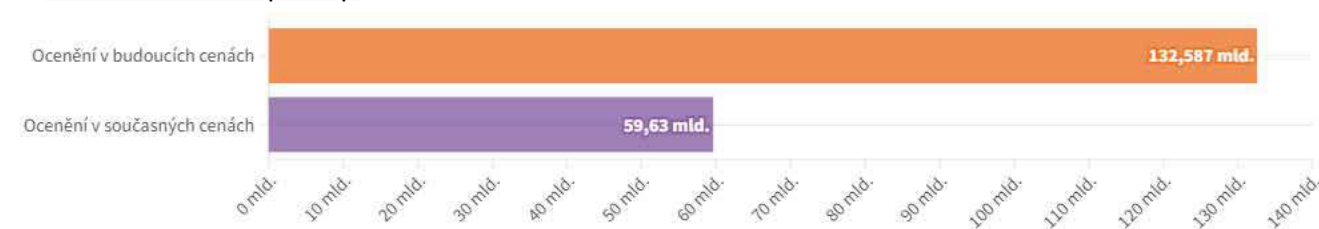
Graf zobrazuje celkové ocenění vyvolaného zvýšení mezd u firem ve spádové oblasti. Kumulované ocenění v budoucích cenách za roky 2029-2056 je 132,587 mld. Kč, kumulované ocenění v současných cenách roku 2024 je 59,63 mld. Kč.

165. Tabulka: Ocenění první etapy

Položka	Počet osob	Počet měsíců	Ocenění 1 FTE v Kč	Celkem v mil. Kč za rok*
Vyvolané zvýšení mezd u firem ve spádové oblasti za rok 2029	9 196	12	20 573	2 270,2

* 9 196 osob pracuje na různých pozicích (operátor výroby, management závodu atd.) s různou čistou mzdou. V tabulce je pro potřeby způsobu výpočtu použitý vážený průměr ocenění typových pozic.

163. Obrázek: Celkové ocenění v první etapě

Zdroj: AQE advisors, a.s., diskontní sazba 4 %

4.2.3.2 Vyvolané zvýšení mezd ve spádové oblasti – obě etapy

Předpokládá se, že vyvolané zvýšení mezd při realizaci obou etap se dotkne 15 % zaměstnaných osob z 127 371 předpokládaných dostupných zaměstnanců v území v roce 2035, tedy 19 106 osob.

- Při zohlednění 5% nárůstu mzdy je kumulované ocenění dopadů do roku 2056 v hodnotě 258,829 mld. Kč.

Graf zobrazuje celkové ocenění vyvolaného zvýšení mezd u firem ve spádové oblasti. Kumulované ocenění v budoucích cenách je 258,829 mld. Kč, kumulované ocenění v současných cenách roku 2024 je 111,531 mld. Kč.

166.Tabulka: Ocenění obou etap

Položka	Počet osob	Počet měsíců	Ocenění 1 FTE v Kč	Celkem za rok v mil. Kč *
Vyvolané zvýšení mezd u firem ve spádové oblasti za rok 2029	9 196	12	20 573	2 270,2
Vyvolané zvýšení mezd u firem ve spádové oblasti za rok 2035	19 106	12	27 569	6 320,8

* 9 196 osob pracuje na různých pozicích (operátor výroby, management závodu atd.) s různou čistou mzdou. V tabulce je pro potřeby způsobu výpočtu použitý vážený průměr ocenění typových pozic.

164.Obrázek: Celkové ocenění za obě etapy v Kč

Zdroj: AQE advisors, a.s., diskontní sazba 4 %

4.2.4 Zvýšená spotřeba obyvatel

Zvýšená spotřeba obyvatel vyvolaná vyššími mzdami v území je jev, kdy lidé utrácí více peněz za zboží a služby v důsledku zvýšení svých příjmů (čisté mzdy). V případě ČR se do nástupu pandemie pohybovala míra úspor na průměru eurozóny, tj. okolo 12 %, při 1 vydělané koruně tak činí míra úspory 0,12. V našem případě budeme počítat s pesimističtější variantou, kdy mezní sklon ke spotřebě bude 0,7, tedy že si lidé až 30 % financí ponechají formou úspor (nikoliv 12 %) a zbylé prostředky utratí.

167. Tabulka: Vstupní parametry kapitoly

Položka	Mezní sklon ke spotřebě
Čisté příjmy zaměstnanců - výstavba	0,7
Čisté příjmy zaměstnanců - provoz	
Čisté příjmy zaměstnanců - navýšení mezd na obdobných pozicích jiných firem	

Při výpočtu se celkové ocenění socioekonomického dopadu vypočítá jako násobek mezního sklonu ke spotřebě a celkového ocenění socioekonomického dopadu.

4.2.4.1 Zvýšená spotřeba ve spádové oblasti - 1. etapa

V 1. etapě se vychází ze skutečnosti, že se do výstavby SPP Dolní Lutyně zapojí 100 pracovníků. S fungováním strategického průmyslového parku pak souvisí skutečnost, že zde bude pracovat 3 666 osob na různých pracovních pozicích a provoz SPP Dolní Lutyně bude mít pozitivní vliv na růst mezd zaměstnanců i v jiných podnicích v území.

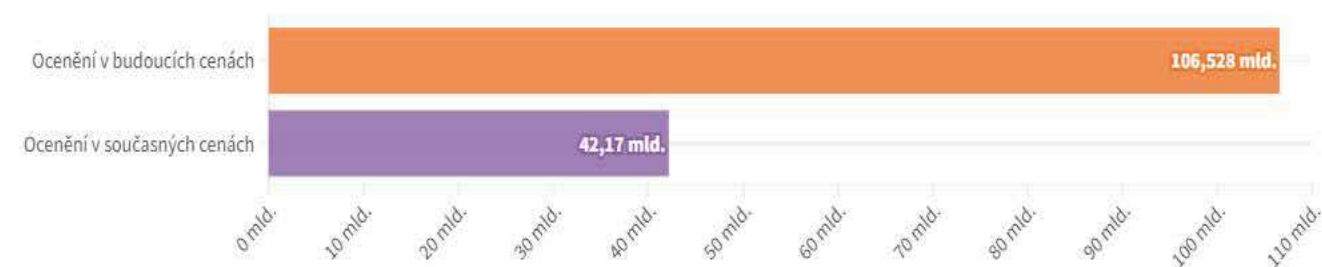
— Při zohlednění 5% nárůstu mzdy je kumulované ocenění dopadů do roku 2056 v hodnotě 106,528 mld. Kč.

Graf zobrazuje kumulované ocenění v budoucích cenách v hodnotě 106,528 mld. Kč, kumulované ocenění v současných cenách roku 2024 je 42,17 mld. Kč.

168. Tabulka: Ocenění první etapy v mil. Kč

Socioekonomický dopad	Počet osob	Období	Mzdy celkem	Spotřeba celkem
Vytvořená pracovní místa při výstavbě	100	2027-2028	86	61
Vytvořená pracovní místa v provozní fázi	3 666	2029-2056	54 776	38 343
Dotčená pracovní místa zvýšením mezd	9 196	2029-2056	97 319	68 124
Součet				106 528

165. Obrázek: Celkové ocenění v první etapě

Zdroj: AQE advisors, a.s., diskontní sazba 4 %

4.2.4.2 Zvýšená spotřeba ve spádové oblasti – obě etapy

Ve 2. etapě se vychází ze skutečnosti, že se rozšíří SPP Dolní Lutyně a do výstavby se zapojí 100 pracovníků. S rozšířením strategického průmyslového parku pak souvisí skutečnost, že zde bude pracovat až 7 332 osob na různých pracovních pozicích a provoz SPP Dolní Lutyně bude mít pozitivní vliv na růst mezd zaměstnanců i v jiných podnicích v území.

- Při zohlednění 5% nárůstu mzdy je kumulované ocenění dopadů do roku 2056 v hodnotě 205,35 mld. Kč.

Graf zobrazuje kumulované ocenění v budoucích cenách v hodnotě 205,35 mld. Kč, kumulované ocenění v současných cenách roku 2024 je 76,77 mld. Kč.

169.Tabulka: Ocenění obou etap v mil. Kč

Socioekonomický dopad	Počet osob	Období	Mzdy celkem	Spotřeba celkem
Vytvořená pracovní místa při výstavbě	100	2033-2034	205	143
Vytvořená pracovní místa v provozní fázi	7 332	2029-2056	103 173	72 221
Dotčená pracovní místa zvýšením mezd	19 196	2029-2056	189 981	132 986
Součet				205 350

166.Obrázek: Celkové ocenění za obě etapy v Kč

Zdroj: AQE advisors, a.s., diskontní sazba 4 %

4.3 Vliv investice na HDP a veřejné finance

Pro ilustraci ekonomických dopadů stavby a provozu jedné etapy zvažované SPP Dolní Lutyně byla použita metoda input-output analýzy. **Modelový výpočet je proveden pouze pro 1. etapu projektu.**

Jako vstupní data pro naši analýzu jsme použili známé informace o typu a plánované činnosti strategického investora (bez investic do samotného dodavatelského řetězce).

Naše analýza pracuje se staršími input-output tabulkami. Symetrické tabulky SIOT v metodice ESA 2010 jsou k dispozici pouze pro roky 1990, 1995, 2000, 2005, 2010, 2013, 2015, 2018 a 2020.

Nová Gigafactory bude v podstatě novým odvětvím ekonomiky, jejíž vazby na ostatní odvětví české ekonomiky nemusejí stávající input-output tabulky věrně zachytit. Pravděpodobně dojde ke vzniku zcela nového lokálního dodavatelského řetězce.

Nová Gigafactory představuje odvětví 272 – Výroba baterií a akumulátorů v členění třímístné NACE. Nicméně v input-output tabulkách jsou uvedena jen nadřazená odvětví 27 – Výroba elektrických zařízení, jehož součástí je ještě dalších 5 pododvětví. Vazby pododvětví 272 nemusejí být stejné jako vazby odvětví 27 jako celku. Rovněž tato běžná analýza nezachycuje efekty investic do vzniku nového dodavatelského řetězce, ale jen jeho možný provoz.

V letech 2029 až 2030 se plánuje stavba první etapy Gigafactory, která by měla generovat kapitálové výdaje (CAPEX) v následující odvětvové struktuře. V případě, že by se například výstavba zpozdila, začne nabíhat křivka CAPEX i OPEX (provozní výdaje) odpovídajícím způsobem později.

170. Tabulka: CAPEX odvětvová struktura (mil. Kč)

Odvětví	CZ NACE	2028	2029
Stavebnictví – specializované stavební činnosti	43	1 521	1 203
Stavebnictví – výstavba budov – výstavba bytových a nebytových budov	42	12 273	10 174
Zpracovatelský průmysl – opravy a instalace strojů a zařízení	33	20 419	19 172
Mzdy zaměstnanců ve stavebnictví		44	46

Zdroj: AQE advisors, a.s., vlastní zpracování

Předpokládáme, že až 100 % vstupů z odvětví stavebnictví bude pocházet z české ekonomiky, naopak z odvětví opravy a instalace strojů a zařízení bude z české ekonomiky pocházet jen 25 % hodnoty vstupů. Provoz Gigafactory je plánován od roku 2030. Počítáme ekonomické dopady do roku 2035. Mezi lety 2030 až 2035 by Gigafactory měla generovat následující OPEX.

Podíl českých vstupů se podle odvětví pohybuje od 100 % (výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu, zásobování vodou, činnosti související s odpady a sanacemi – sběr a odstraňování odpadů, činnosti v oblasti nemovitostí – pronájem a správa vlastních nebo pronajatých nemovitostí) po 25 % v případě odvětví doprava a skladování.

Stavba a provoz Gigafactory by zvýšila produkci české ekonomiky ve sledovaném období o 630,5 mld. Kč. Hrubá přidaná hodnota české ekonomiky by se celkem zvýšila o 221,9 mld. Kč, což představuje 2,4 % očekávaného HDP v roce 2028. Větší dopad na ekonomiku by měl provoz Gigafactory než její výstavba. Provoz Gigafactory by zvedl český HDP celkem o 192,6 mld. Kč, výstavba pak o 29,3 mld. Kč. Grafy níže ukazují dopad na HDP rozčleněný na přímý, nepřímý a indukovaný efekt.

Grafy níže pak ukazují odvětvově členěný dopad výstavby, respektive provozu Gigafactory na HDP. V největší míře by profitoval zpracovatelský průmysl, dále pak tržní služby (pojišťovnictví, činnosti v oblasti nemovitostí a doprava a skladování), stavebnictví a energetika.

171. Tabulka: OPEX odvětvová struktura (mil. Kč)

Odvětví	CZ NACE	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Zpracovatelský průmysl – výroba ostatních elektrických zařízení	27	47 837	44 712	43 453	42 365	41 113	42 007
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	35	4 202	4 066	3 973	3 892	3 801	3 745
Zásobování vodou, činnosti související s odpady a sanacemi – sběr a odstraňování odpadů	38	7 053	6 891	6 793	6 726	6 644	6 597
Peněžnictví a pojišťovnictví – ostatní finanční činnosti	65	3 704	3 558	3 482	3 416	3 340	3 281
Profesní, vědecké a technické činnosti – výzkum a vývoj	72	2 779	2 599	2 448	2 376	2 295	2 218
Činnosti v oblasti nemovitostí – pronájem a správa vlastních nebo pronajatých nemovitostí	68	2 779	2 599	2 448	2 376	2 295	2 218
Mzdové náklady		1 247	1 309	1 375	1 444	1 516	1 592

Zdroj: AQE advisors, a.s., vlastní zpracování

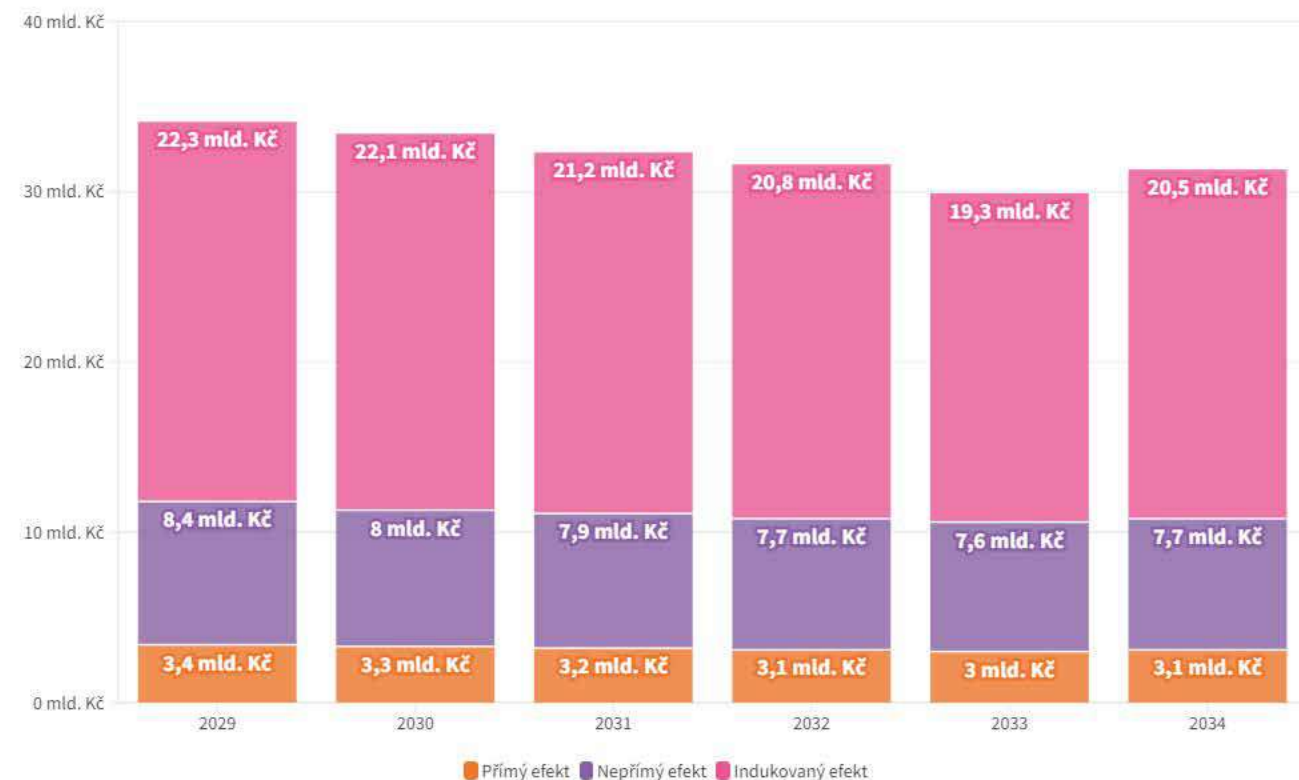
167.Obrázek: CAPEX - Dopad na HDP (mld. Kč)

Zdroj: AQE advisors, a.s., vlastní zpracování

Co se týče dopadů na zaměstnanost, v investiční fázi jedné etapy by vzniklo přibližně 3 666 pracovních míst a provoz Gigafactory by v nových výrobních kapacitách a navazujících dodavatelských firmách vytvořil dalších přibližně 9 165 nových pracovních míst.

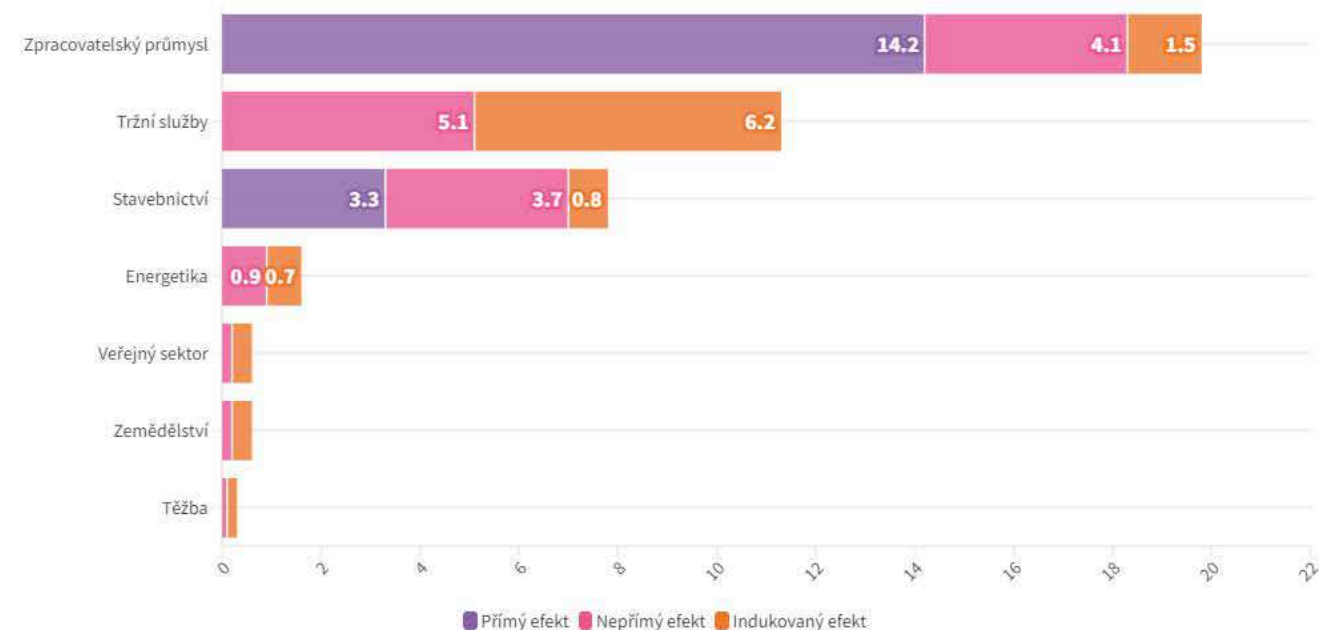
168.Obrázek: OPEX - Dopad na HDP

Zdroj: AQE advisors, a.s., vlastní zpracování

169.Obrázek: CAPEX - Přínos pro HDP v sektorech (mld. Kč)

Zdroj: AQE advisors, a.s., vlastní zpracování

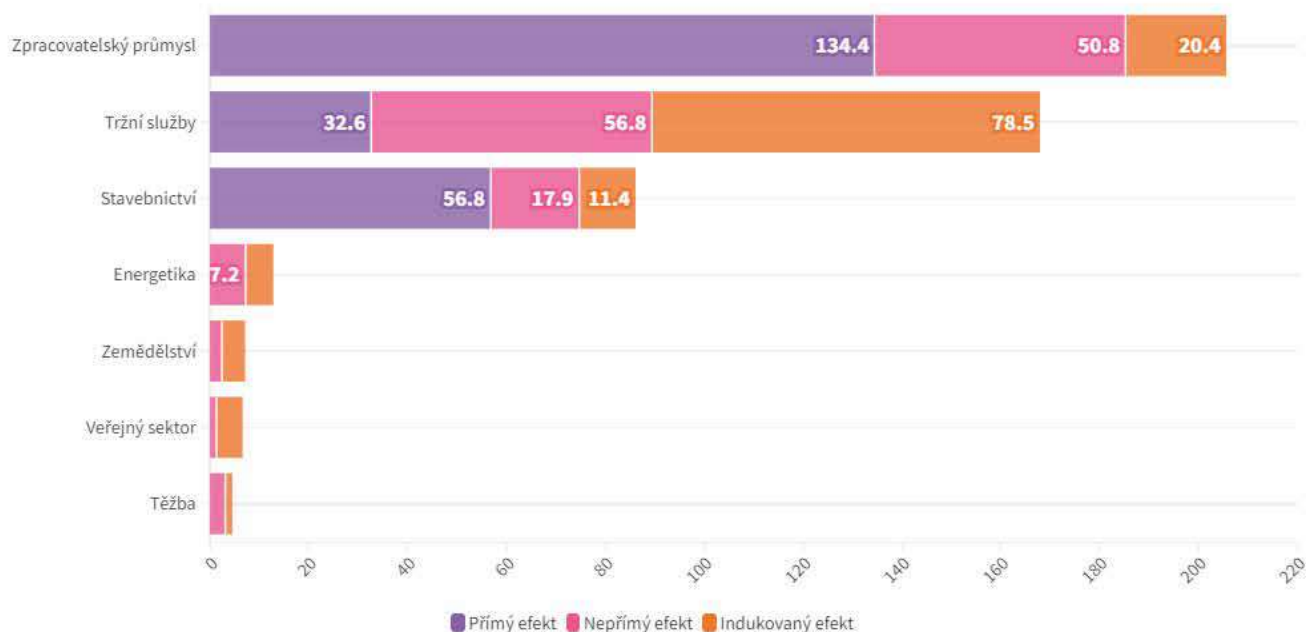
Nárůst HDP vyvolá pozitivní dopad na příjmy sektoru vládních institucí. Nárůst těchto příjmů odhadujeme na základě dostupných odhadů elasticit výběru jednotlivých typů daní na HDP. **Celkem by si za celé zkoumané období veřejné finance (centrální vláda, obce a kraje) podle našeho odhadu polepšily o 52,4 mld. Kč.** Při známém rozpočtovém určení daní jsme dopočítali i distribuci příjmů veřejných rozpočtů mezi centrální vládu, kraje a obce. Pro tabulku bylo použito procentuální rozložení daní podle RUD na rok 2025. Výsledky ukazuje tabulka níže.

172.Tabulka: Přínos pro veřejné finance (mld. Kč, celkem za 6 let)

	Celkem	Centrální vláda	Kraje	Obce
Procento daně	100%	66,39%	9,45%	24,16%
Přínos pro DPFO	11,2	5	1,8	4,4
Přínos pro DPPO	8,4	3,9	1,2	3,3
Přínos pro výběr sociálního pojištění	14,8	14,8	0	0
Přínos pro nepřímé daně	18	11,1	1,9	5
Celkem	52,4	34,8	4,9	12,7

Zdroj: AQE advisors, a.s., vlastní zpracování

170.Obrázek: OPEX- Přínos pro HDP v sektorech (mld. Kč)

Zdroj: AQE advisors, a.s., vlastní zpracování

Daňové přínosy realizace záměru pro obec Dolní Lutyně

Výpočet vychází ze zákona o rozpočtovém určení daní upraveném konsolidačním balíčkem s platností od roku 2025 a ze zákona o dani z nemovitých věcí. **Modelový výpočet je proveden opět pouze pro 1. etapu projektu.**

Předpokladem je zaměstnání 3 666 zaměstnanců, celková plocha areálu 135 ha, přičemž zastavěná plocha (výrobní hala) bude činit 49,4 ha. Pro výpočet daně z nemovitých věcí byl uvažován místní koeficient s počtem obyvatel 1 – 6 tisíc (počet obyvatel k 1. 1. 2023 je dle Českého statistického úřadu 5 288).

Podle zákona o rozpočtovém určení daní jsou sdílené daně (daň z příjmu fyzických a právnických osob a daň z přidané hodnoty) rozpočítávány na základě solidárnosti podle specifických algoritmů definovaných v zákoně. Pouze výlučné daně (pro naše účely daň z nemovitých věcí) jsou 100% příjmem obce. Z tohoto vyplývá, že daň z nemovitých věcí je tím zásadním přínosem pro rozpočet Dolní Lutyně.

Porovnáním s hodnotami rozpočtu na rok 2024 představuje v současných cenách daňový přínos investice navýšení rozpočtu obce o 89,1 %. **V 10 letém součtu jsou pak diskontované daňové přínosy obce predikovány v částce 902 mil. Kč.**

173.Tabulka: Modelované daňové přínosy

Hodnoty v Kč	2029	2030	2031	2032	2033	2034
DPFO placená plátcí	939 639	987 800	1 034 496	1 088 376	1 142 256	1 199 728
DPPO	323 280	431 040	466 960	502 880	610 640	682 480
DzNV	105 236 143	105 236 143	105 236 143	105 236 143	105 236 143	105 236 143
Celkem	106 499 062	106 654 983	106 737 599	106 827 399	106 989 039	107 118 351

Zdroj: AQE advisors, a.s., vlastní zpracování

4.4 Kvantitativní přínosy v čase

Kvantitativní přínosy, které se v území projeví v krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém období, agreguje následující tabulka. Krátkodobým horizontem je označeno období prvních 5 let od začátku budování SPP, střednědobým obdobím 10 let fungování strategického průmyslového parku a dlouhodobým obdobím až 20 let fungování parku. Vybudování SPP tedy přinese jak okamžité, tak i dlouhodobé kvantitativní přínosy. Řada dílčích kvantitativních (i kvalitativních) přínosů, kde bylo obtížné provést časové rozlišení, je uvedena v kapitolách "Očekávané dopady".

174. Tabulka: Kvantitativní přínosy realizace investice

Přínos	Způsob měření	Zdroj	Počáteční stav	Krátkodobý	Střednědobý	Dlouhodobý
Vytvoření strategického SPP Dolní Lutyně (ha)	fyzická kontrola	SIRS	0	127*	270**	270
Vytvoření nových pracovních míst při budování SPP Dolní Lutyně	analýza dat	SIRS	0	100	100	0
Vytvoření přímých pracovních míst při provozu	analýza dat	SIRS	0	3 666	7 332	7 332
Kumulované investiční výdaje v kraji spojené s vybudováním SPP Dolní Lutyně v mld. Kč	analýza dat	SIRS	0	50***	100	100
Počet navazujících veřejných investičních projektů	analýza dat	SIRS	0	15****	23	30
Zlepšení podnikatelského prostředí v území	analýza dat (průzkum v kraji/území)	SIRS	-	zlepšení o 10 %	zlepšení o 20 %	zlepšení o 25 %
Přilákání dalších investic - vznik navazujících podnikatelských subjektů na SPP Dolní Lutyně	analýza dat	SIRS	0	8*****	7	4
Nové spolupráce se školami, vysokými školami a univerzitami, jako je VŠB – Technická univerzita Ostrava apod.	analýza dat	SIRS	0	5	10	15
Snížení migrace v kraji vlivem stěhování	analýza dat	ČSÚ	-2 504*****	-1 500 až 2 000	-1 000 až 2 000	-1 000 až 2 000
Růst podílu počtu pracovníků, kterých se dotkne zvýšení mezd u firem ve spádové oblasti do 30 minut od SPP Dolní Lutyně*****	analýza dat	SIRS	0	7 %*****	15 %*****	19 %
Zvýšení kvalifikace obyvatel ve spádové oblasti do 30 minut od SPP Dolní Lutyně	analýza dat	SLDB 2031	49 %	0	0	0

* Plocha SPP Dolní Lutyně v 1. etapě

** Plocha SPP Dolní Lutyně v 2. etapě

*** Plánované kumulované investiční výdaje na vybudování SPP Dolní Lutyně včetně navazující infrastruktury, cca 40-60 mld. v 1. etapě a 80-120 mld. vč. 2. etapě

**** Plánované navazující investice jako např. přeložka přeložka silnice I/67, modernizace železniční trati, vybudování sady protipovodňových opatření

***** Průzkum nebyl doposud realizován, ale byl by realizován při zahájení vybudování SPP Dolní Lutyně.

***** Plánované navazující spolupráce, vznik nových podnikatelských subjektů v souvislosti s vybudováním a provozem SPP Dolní Lutyně, vytvoření subdodavatelských řetězců s dalšími podnikatelskými subjekty

***** Průměrná roční migrace obyvatel vlivem stěhování (bez zahraniční migrace vlivem války na Ukrajině) za období 2010 až 2023

***** Dle dat SLDB 2021 činí podíl obyvatel starších 15 let s úplným středním vč. nástavbového a pomaturitního vzdělání, vyššího odborného a vysokoškolského 49 % obyvatel (viz kap. Vzdělanostní struktura obyvatel MSK). Z důvodu zvyšování vzdělanostní struktury obyvatel (i díky motivaci pracovat v SPP Dolní Lutyně) se

bude zvyšovat i kvalifikace obyvatel, kteří v území již žijí a zároveň pracují v SPP Dolní Lutyně.

***** Při realizaci 1. etapy

***** Při realizaci 2. etapy

4.5 Očekávané socioekonomické přínosy

Realizace SPP Dolní Lutyně má nesporné socioekonomické přínosy, níže uvádíme pouze hlavní z nich, které byly ve studii vypočteny. Údaje níže jsou uvedeny pouze pro 1. plánovou etapu projektu.

175. Tabulka: Klasifikace socioekonomických přínosů

Dopad	Popis	Kvantifikace	Významnost
Růst HDP české ekonomiky	Větší dopad na ekonomiku by měl provoz Gigafactory než její výstavba. Výpočet proveden input-output analýzou, do výpočtu byly zahrnuty investice továrny (bez investic do samotného dodavatelského řetězce.	nárůst o 221,9 mld. Kč za etapu, což představuje 2,41 % HDP v roce 2029	*****
Příspěvek k veřejným financím	Nárůst HDP vyvolá pozitivní dopad na příjmy sektoru vládních institucí. Nárůst těchto příjmů odhadujeme na základě dostupných odhadů elasticit výběru jednotlivých typů daní na HDP.	+ 52,4 mld. Kč k veřejným financím	*****
Výběr daně z nemovitostí	Na základě předběžného propočtu by do rozpočtu obce mohlo přijít cca 106 milionů Kč ročně.	+ 902 mil. Kč za 10 let	***
Transformace trhu práce k provozu s vyšší přidanou hodnotou	Významný tlak na navýšení mezd bude spojen s potřebou růstu produktivity - zvyšování hrubé přidané hodnoty práce. V kvantifikaci je uveden odhadovaný roční nárůst mezd vyvolaný vlivem realizace SPP.	+ 3,5 mld. Kč ročně	*****
Zvýšené investice firem do rozvoje podnikání (zesílení stávajících dodavatelských řetězců atd.)	Nepřímé náklady (změny v ekonomické aktivitě, které nastanou v důsledku investice a ovlivňují dodavatelský řetězec a další zapojení podniky) jsou součinem vstupní investice a multiplikátoru.	167 mld. Kč / etapu	*****
Růst kupní síly zaměstnanců	Růst mezd v území zvýší i spotřebu místních obyvatel. Pro kvantifikaci je indikátor MPC nastaven na úrovni 0,7 (tedy že si lidé až 30 % financí ponechají formou úspor a zbylé prostředky utratí).	42,2 / 76,8 mld. Kč v současných cenách	*****

Pozn.: Významnost dopadu je klasifikována jako negativní/pozitivní. Počet * určuje intenzitu významnosti konkrétního dopadu výstavby SPP do daného území. ***** - pozitivní.

176. Tabulka: Klasifikace socioekonomických přínosů

Dopad	Doporučení k mitigaci/komentář
Růst HDP české ekonomiky	Nová Gigafactory, pokud se postaví, bude v podstatě novým odvětvím ekonomiky, jejíž vazby na ostatní odvětví české ekonomiky nemusejí stávající input-output tabulky věrně zachytit. Pravděpodobně dojde ke vzniku nového lokálního dodavatelského řetězce, tedy výsledná hodnota se může lišit.
Příspěvek k veřejným financím	Do výpočtu jsou zahrnuty DPPO, DPFO, přínos pro výběr sociálního pojištění, přínos pro nepřímé daně, při známém rozpočtovém určení daní je dopočtená i distribuce příjmů veřejných rozpočtů mezi centrální vládu, kraje a obce.
Výběr daně z nemovitostí	Doporučuje se zřídit speciální fond pro účelové přerozdělování zdrojů získaných z daňových příjmů realizace investice.
Transformace trhu práce k provozu s vyšší přidanou hodnotou	Nový program hrazený např. z OPST na podporu transformace podniků (dotace investičních nákladů pro zvyšování konkurenceschopnosti), speciální výzvy OPPIK či NPO.
Zvýšené investice firem do rozvoje podnikání (zesílení stávajících dodavatelských řetězců atd.)	Potřeba investic firem by měla být podpořena možností čerpat dotace z evropských programů (např. národní plán obnovy) i národních programů MPO.
Růst kupní síly zaměstnanců	Zvýšená spotřeba lidí bude spojena s rozvojem obchodů a služeb místní ekonomiky, jejich dostupnost je významným parametrem kvality života obyvatel.

Seznam použitých zkratek

• BCG	Boston Consulting Group
• BEV	Battery electric vehicles – elektromobily
• CBA	cost-benefit analysis – analýza nákladů a přínosů
• CZ NACE	klasifikace ekonomických činností
• CZSO	Český statistický úřad
• ČNB	Česká národní banka
• ČR	Česká Republika
• ČSÚ	Český statistický úřad
• ČŠI	Česká školní inspekce
• ČUS	Česká unie sportu
• ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
• DDM	dům dětí a mládeže
• DL	Dolní Lutyně
• EIA	Environmental Impact Assessment – posuzování vlivů na životní prostředí
• ESRI	environmental systems research institute
• ETL	extrakce, transformace a nahrání dat
• EU	Evropská unie
• FTE	ekvivalent pracovního úvazku
• GIS	geografický informační systém
• HDP	hrubý domácí produkt
• IAD	individuální automobilová doprava
• ICT	informační a komunikační technologie
• KES	koeficient ekologické stability
• MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
• MSK	Moravskoslezský kraj
• MSP	malé a střední podniky
• MŠ	mateřská škola
• MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
• MZ	Ministerstvo zdravotnictví
• OB2	bytové domy
• OECD	organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
• OP ST	Operační program Spravedlivá transformace
• ORP	obec s rozšířenou působností
• OSN	Organizace spojených národů
• PL	Polsko
• PwC	mezinárodní síť poradenských společností, která poskytuje auditorské, daňové a poradenské služby
• RES	registr ekonomických subjektů
• RUD	rozpočtové určení daní
• SEA	Strategic Environmental Assessment – strategické hodnocení vlivů na životní prostředí
• SES	míra socioekonomického statusu
• SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
• SO	správní obvod
• SOR	společenství opravárenství a rozvoje
• SŠ	střední škola
• SUDOP	Státní ústav dopravního projektování
• TEN-T	transevropské dopravní, energetické a telekomunikační sítě
• TPCA	automobilka Toyota Peugeot Citroën
• TŽK	tranzitní železniční koridor
• ÚAP	územně analytické podklady
• ÚP	Úřad práce
• ÚPD	územně plánovací dokumentace
• ÚSES	územní systém ekologické stability
• VOŠ	vyšší odborná škola
• VRT	vysokorychlostní trať
• VŠ	vysoká škola
• VŠB TU	Vysoká škola báňská – technická univerzita
• ZČU	Západočeská univerzita v Plzni
• ZŠ	Základní škola

Literatura a zdroje

Monografie a autorské publikace

- ALBRECHTS, L., & BALDUCCI, A. (2013). Practicing Strategic Planning: In Search of Critical Features to Explain the Strategic Character of Plans. *disP - The Planning Review*, 49(3), 16–27. <https://doi.org/10.1080/02513625.2013.859001>
- ANDERSEN, H. T., VAN KEMPEN, R. (2003): *Governing European Cities: Social Fragmentation, Social Exclusion and Urban Governance*. London: Ashgate. ISBN 978-0754631603.
- CIESLAROVÁ, R. (2021): *Potenciál rozvoje obce Rychvald*. Diplomová práce. Management rozvoje měst a regionů, AMBIS vysoká škola, a. s., Brno.
- DOLEŽALOVÁ, D. (2024): Orlová zchátralé koupaliště neopraví, zbourá ho. Místo něj vznikne volnočasový areál. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/bydleni-tipy-a-trendy-orlova-zchatrale-koupaliste-neopravi-zboura-ho-misto-nej-vznikne-volnocasovy-areal-40461269> (cit. 22. 5.).
- DÜHR, S., COLOMB, C., NADIN, V. (2010). *European Spatial Planning and Territorial Cooperation* (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203895290>
- ERTINGEROVÁ, Izabela. Spatial accessibility of selected ambulatory social services for the elderly in the Moravian-Silesian Region. *Public Economics and Administration* 2021, 2021, 118
- FALUDI, A. (2002): *European Spatial Planning*. Cambridge: Lincoln Institute of Land Policy. ISBN 978-1558441461.
- FEDYCZKOWSKA, E. (2024): 5 years of LG Energy Solution Wrocław - the largest investment in the region. Dostupné z: <https://invest-in-wroclaw.pl/5-years-of-lg-energy-solution-wroclaw-the-largest-investment-in-the-region> (cit. 14. 6. 2024).
- FELCE, D., PERRY, J. (1995): Quality of life: Its definition and measurement. *Research in Developmental Disabilities*, 16, 1, 51-74.
- FENYKOVÁ, Š., LEDNICKÁ, K. (2024): Problémem Karviné není nezaměstnanost, ale nezaměstnatelnost. Motivace ke vzdělání je malá, říká spisovatelka Lednická. Dostupné z: <https://www.mujrozhlas.cz/interview-plus/problemem-karvine-neni-nezamestnanost-ale-nezamestnatelnost-motivace-ke-vzdelani-je> (cit. 21. 5. 2024).
- FIGALOVÁ, T. (2023): Karviná má nejvyšší nezaměstnanost. Firmy přesto nové zaměstnance nehledají. Dostupné z: <https://stisk.online/a/i9duZ/karvina-ma-nejvyssi-nezamestnanost-firmy-presto-nove-zamestnance-nehledaji> (cit. 21. 5. 2024).
- FISCHER, T.B., GAZZOLA, P., JHA-THAKUR, U., BELČÁKOVÁ, I., ASCHEMANN, R. (2009): *Environmental Assessment Lectures: Lessons Learned from Spatial Planning*. Berlin: Springer. ISBN 978-3540792081.
- HALUZÍK, R. (ed.). (2020): *Město naruby: Vágní terén, vnitřní periferie a místa mezi místy*. Praha: Academia. 399 s. ISBN 978-80-200-3041-2.
- HEALEY, P. (2010): *Making Better Places: The Planning Project in the Twenty-First Century*. London: Palgrave Macmillan. ISBN 978-0230580883.
- HENDL, J. (2015): *Přehled statistických metod: analýza a metaanalýza dat*. 5. vyd. Praha: Portál. 734 s. ISBN 978-80-262-0981-2.
- HEŘMANOVÁ, E. (2010): *Kvalita života a její regionální diferenciace v Česku a v Praze*. Dizertační práce. Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje PřF UK, Praha.
- HIDALGO, M. C., HERNÁNDEZ, B. (2001): Place Attachment: Conceptual and Empirical Questions. *Journal of Environmental Psychology*, 21, 3, 273–281.
- HUDEČEK, T., DLOUHÝ, M., HNILIČKA, P., LEŇO CUTÁKOVÁ, L., LEŇO, M. (2018): *Hustota a ekonomika měst*. Praha: ČVUT – Masarykův ústav vyšších studií, Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, Pavel Hnilička Architekti, s.r.o. ISBN 978-80-87931-75-2.
- JANUSZEK, T. (2022): Dolní Lutyně se mění, bude tu i nový sportovní a přírodní areál, přijedete?. Dostupné z: https://karvinsky.denik.cz/zpravy_region/dolni-lutyne-se-meni-bude-tu-i-novy-sportovni-a-prirodni-areal-prijedete-2022030.html (cit. 22. 5. 2024).
- JEŽEK, J. (2015): *Geostatistika a prostorová interpolace*. Praha: Karolinum. 199 s. ISBN 978-80-246-3076-2.
- JÍŠOVÁ, S. (2022): *Kriminalita a pocit bezpečí na příkladu vybrané městské části Prahy 18*. Diplomová práce. Katedra bezpečnosti a práva, AMBIS vysoká škola, a.s., Praha.

- KIM, H. (2023): LG Energy Says Cultural Differences Slowed European Expansion. Dostupné z: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-09-11/european-workers-not-as-diligent-as-koreans-lg-energy-says?leadSource=verify%20wall> (cit. 14. 6. 2024).
- KIRSCH-STRAUSS, J., PAINTER, J. (2012): Urban and Regional Planning in the European Union. *Planning Practice & Research*. 27(3): 307-322.
- KOUTNÍK, O. (2020): Drsný kraj, který chce novou image. „Těžko ale posadíme horníka k počítači“. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/drsny-kraj-ktery-chce-novou-image-tezko-ale-posadime-hornika-k-pocitaci-119446> (cit. 22. 5. 2024).
- KOUTNÍK, O. (2020): Drsný kraj, který chce novou image. „Těžko ale posadíme horníka k počítači“. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/drsny-kraj-ktery-chce-novou-image-tezko-ale-posadime-hornika-k-pocitaci-119446>
- KRATOCHVÍL, P. (2015): Městský veřejný prostor. Praha: Zlatý řez. 191 s. ISBN 978-80-88033-00-4.
- KUČA, K. (1996): Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha: Libri.
- KUČERA, P., TESAŘÍK, R. (2022): Richard Tesařík (YoYo Band) ON AIR: „Text Karviné je o tom, jak je to tam strašný.“ Dostupné z: <https://talk.youradio.cz/porady/on-air-1/richard-tesarik-yoyo-band-on-air-text-karvine-je-o-tom-jak-je-to-tam-strasny> (cit. 22. 5. 2024).
- KÜHN, M. (2013): Greenbelt and Green Heart: Separating and Integrating Landscapes in European City Regions. *Landscape and Urban Planning*. 105(3): 272-282.
- LEWICKA, M. (2011): Place attachment: How far have we come in the last 40 years?. *Journal of Environmental Psychology*. 31, 1, 207–230.
- MOLÁČEK, J. (2023): Některé jsme probudili, ale jinde měli uklizeno, psali strážníci po kontrole bytů. „Není se za co omlouvat,“ reaguje jejich šéf. Dostupné z: <https://denikn.cz/1178097/nektere-jsme-probudili-ale-jinde-meli-uklizeno-psali-straznici-po-kontrole-bytu-neni-se-za-co-omlouvav-reaguje-jejich-sef/> (cit. 22. 5.).
- MYNÁŘOVÁ, T. (2020): Obraz Moravskoslezského kraje se zlepšuje, obyvatelé však mají stále nejnižší životní úroveň. Dostupné z: <https://denikn.cz/447563/obraz-moravskoslezskeho-kraje-se-zlepsuje-obyvatele-vsak-maji-stale-nejnizsi-zivotni-uroven/>
- MYNÁŘOVÁ, T. (2020): Obraz Moravskoslezského kraje se zlepšuje, obyvatelé však mají stále nejnižší životní úroveň. Dostupné z: <https://denikn.cz/447563/obraz-moravskoslezskeho-kraje-se-zlepsuje-obyvatele-vsak-maji-stale-nejnizsi-zivotni-uroven/> (cit. 22. 5. 2024).
- NEUMANN, M., COWELL, R. (2004): *Planning Sustainability*. London: Routledge. ISBN 978-0415302979.
- POKORNÝ, P., STORCH, D. (eds.). (2020): *Antropocén*. Praha: Academia. ISBN 978-80-200-3129-7.
- POSPĚCH, P. (2021): *Neznámá společnost: Pohledy na současné Česko*. Brno: Host. 200 s. ISBN 978-80-275-0826-6.
- RÓŻAŃSKI, M. (2023): Jak wygląda praca w LG pod Wrocławiem? Zajerzeliśmy do gigafabryki. Dostupné z: <https://gazetawroclawska.pl/jak-wyglada-praca-w-lg-pod-wroclawiem-zajerzelismy-do-gigafabryki/ar/c3-18151411> (cit. 14. 6. 2024).
- SKLENIČKA, P. (2003): *Základy krajinného plánování*. 2. vyd. Praha: Naděžda Skleničková. 321 s. ISBN 80-903206-1-9.
- SLEZÁK, P. (2023): Koncepce prevence kriminality statutárního města Karviná na období 2023 - 2028. Dostupné z: <https://www.karvina.cz/file/4563/> (cit. 21. 5. 2024).
- SUCHÁČEK, J. (2010): Na cestě k nové identitě: Ostrava, Katowice a Košice po roce 1989. Katedra regionální a environmentální ekonomiky EkF VŠB – Technická univerzita Ostrava.
- SZYMAŃSKI, S. (2024): Byliśmy w największym w Europie zakładzie produkującym baterie do aut elektrycznych. Technologiczne tajemnice ściśle strzeżone. Dostupné z: <https://wroclaw.wyborcza.pl/wroclaw/7,35771,30557021,bylismy-w-najwiekszym-zakladzie-produkujacym-baterie-do-aut.html> (cit. 14. 6. 2024).
- ŠOTKOVSKÝ, Ivan. Populační vývoj obcí MORavskoslezského kraje po roce 1990. *Demografie*, 2022, 64.1: 62-76
- ŠKABRADA, J. (2022): Nástin vývoje vesnických půdorysů a plužin v Čechách: k výpovědní schopnosti map stabilního katastru. Brno: Společnost pro obnovu vesnice a malého města, 347 s. ISBN 978-80-907440-3-5.
- ŠRAJBROVÁ, M. (2018): Starousedlíky má před problémovými sousedy ochránit plot. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/karvina-nove-mesto/r~cb5e50eeefe011e7adc2ac1f6b220ee8/> (cit. 22. 5.).
- TERLUIN, I.J., POST, J.H. (2000): *Employment Dynamics in Rural Europe*. Wallingford: CABI Publishing. ISBN 978-0851994499.
- VAJLICHOVÁ, A. (2022): Rozvoj Ostravského aglomerovaného prostoru. Diplomová práce. FSE UJEP, Ústí nad Labem.
- VOREL, J. (2022): *Urban Simulation Modeling: An Introduction and Experimental Applications in the Czech Republic*. Praha: Charles University Press. ISBN 978-80-246-4971-5.
- ZEŽULOVÁ, T. (2023): *Vypracování studie ochranného lesního pásu*. Praha: Academia. 167 s. ISBN 978-80-200-3472-4.

Internetové zdroje a data

- Alma Career 2023, <https://magazin.almacareer.com/cz/18-lidi-v-cr-planuje-zmenu-prace-vetsina-kvuli-financim-nenechte-si-je-utect>
- Analytické reporty kvality vzdělávání v ČR zpracované společností PAQ research v roce 2022
- Analytický podklad pro tvorbu dlouhodobého záměru v MSK kraji (MŠMT, 2023),
- Analýza a strategie komunikace města Orlová na sociálních sítích: https://www.lepsi-orlova.cz/soubory_texty/106_3-analyza-a-strategie-komunikace-mesta-orlova-na-socialnich-sitich-pdf.pdf
- Automobilový gigant: <https://magazin.positiv.cz/positiv-business-style-4-2023-inovace/automobilovy-prumysl-v-moravskoslezskem-kraji-stabilni-pilir-ekonomiky-s-perspektivou-v-inovacich>
- Automobilový klastr: <https://autoklastr.cz/cs/clenove/>
- Barriers and motivators of physical activity participation in middle-aged and older adults—a systematic review: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/31141447/>
- BEZPEČNÝ BOHUMÍN (2022): Lidé se cítí v Bohumíně bezpečněji, vyplývá z průzkumu. Dostupné z: <https://www.bezpecny-bohumin.cz/cz/pocit-bezpeci/27113-lide-se-citi-v-bohumine-bezpecneji-vyplyva-z-pruzkumu.html> (cit. 17. 5. 2024).
- Boston & Aspen Institute 2022, <https://web-assets.bcg.com/db/7d/9e4efb494d71bd3a285c296ead48/budoucnost-ceskeho-pracovniho-trhu.pdf>
- Bytová výstavba v okresech Moravskoslezského kraje v letech 2001–2020: <https://www.czso.cz/csu/czso/kartogramy-3myn168k1o>
- Case study: Moravian-Silesian Region, Czech Republic: https://publications.rifs-potsdam.de/rest/items/item_6003318_3/component/file_6003319/content#page=119
- CEDEFOP, Handling change with care Skills for the EU care sector, 2023: https://www.cedefop.europa.eu/files/9185_en.pdf
- Ceny nemovitostí se zvýšily: <https://www.czso.cz/csu/xt/ceny-nemovitosti-v-moravskoslezskem-kraji-v-letech-2020-az-2022>
- Ceny nemovitostí v Moravskoslezském kraji v letech 2020 až 2022 <https://www.czso.cz/csu/xt/ceny-nemovitosti-v-moravskoslezskem-kraji-v-letech-2020-az-2022>
- Cizinci v Moravskoslezském kraji v roce 2022: <https://www.czso.cz/csu/xt/cizinci-v-moravskoslezskem-kraji-v-roce-2022>, Ředitelství služby cizinecké policie
- Český automobilový průmysl: na cestě z krize?, Česká spořitelna, 2023
- Český automobilový průmysl: na cestě z krize?, Česká spořitelna, 2023.
- ČŠI, Analytický podklad pro tvorbu dlouhodobého záměru v Moravskoslezském kraji, 2022, dostupné online: <https://www.edu.cz/wp-content/uploads/2023/06/Analytický-podklad-pro-tvorbu-DZ-v-Moravskoslezskem-kraji-1.pdf>
- Data Ministerstva vnitra, březen 2024, <https://www.mvcr.cz/clanek/informativni-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>
- Datové srovnání v oblasti mobility práce, změn parametrů kvality života vč. dostupnosti služeb: <https://www.obcevdtech.cz/>
- Datové srovnání v oblasti mobility práce, změn parametrů kvality života vč. dostupnosti služeb: <https://www.obcevdtech.cz/>
- Debata o strategickém průmyslovém parku v Dolní Lutyni: <https://www.youtube.com/watch?v=oiEUKQXlkhQ&t=4576s>
- Deloitte (2023). Výhledy české ekonomiky. Dostupné on-line: <https://www2.deloitte.com/cz/cs/pages/about-deloitte/articles/vyhledy-ceske-ekonomiky.html>
- Dopadová studie společnosti Deloitte: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/deloitte-analytics/Automobilovy-prumysl-znovuobjeveni-automobilu.pdf>
- Dopadová studie společnosti PwC: <https://clepa.eu/wp-content/uploads/2021/12/Electric-Vehicle-Transition-Impact-Report-2020-2040.pdf>

- Doporučení ČŠI o sportovních areálech škol: <https://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Publikace-a-ostatni-vystupy/Metodicke-doporuceni---Aktivni-skola---Inspirace-p>
- Dotazník k velkým investicím na období 2022 – 2030: <https://www.mesto-bohumin.cz/cz/radnice/investice-vyhodnoceni/27416-dotaznik-k-velkym-investicim-v-bohumine-na-obdobi-2022-2030-vyhodnoceni.html>
- E15 (2024): Karviňané na živlech závislí. Těží uhlí, aby mohli u moře dýchat smog. Dostupné z: <https://www.e15.cz/magazin/karvinane-na-zivlech-zavisli-tezi-uhli-aby-mohli-u-more-dychat-smog-838706> (cit. 22. 5. 2024).
- Ekonomické subjekty v Moravskoslezském kraji, <https://www.czso.cz/csu/xt/ekonomicke-subjekty-v-moravskoslezskem-kraji-k-31-12-2023>
- Ekonomické subjekty v Moravskoslezském kraji, <https://www.czso.cz/csu/xt/ekonomicke-subjekty-v-moravskoslezskem-kraji-k-31-12-2023>
- Evropa v datech, <https://www.evropavdatech.cz>
- Grafton Recruitment 2021, <https://www.grafton.cz/cs/o-nas/medialni-zona/archiv-2021/napsali-o-nas/fluktuace-v-cr-zatim-na-rozdil-od-sveta-neroste>
- Hodnota dopadu ocenění: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/guides/2021/economic-appraisal-vademecum-2021-2027-general-principles-and-sector-applications
- How far have we come in the last 40 years?: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0272494410000861>
- Change in physical activity from adolescence to early adulthood: a systematic review and meta-analysis of longitudinal cohort studies: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/28739834/>
- Informativní počty obyvatel v obcích: <https://www.mvcr.cz/clanek/informativni-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>
- Integrovaný rozvoj území Mladoboleslavska, SPF Group, s.r.o., 2019
- Investice strategického investora typu Gigafactory: <https://openknowledge.worldbank.org/server/api/core/bitstreams/63d145cf-b17d-59fc-aa15-0b14e6512e5a/content>
- ITI Ostravské metropolitní oblasti: <https://itiostravsko.cz/>
- Jobsindex: <https://s3.eu-central-1.amazonaws.com/cms-api.mgw.cz/lmc/e5f4e793-94b3-49ae-b34f-bf87a8cc21df.pdf>
- KARVINÁ (2021): Ke stažení: Strategický plán ekonomického rozvoje statutárního města Karviná. Dostupné z: <https://www.karvina.cz/folder/1003/display/> (cit. 17. 5. 2024).
- Karviná má nejvyšší nezaměstnanost. Firmy přestov nové zaměstnance nehledají. Dostupné z: <https://stisk.online/a/i9duZ/karvina-ma-nejvyssi-nezamestnanost-firmy-presto-nove-zamestnance-nehledaji>
- Karviňané na živlech závislí. Těží uhlí, aby mohli u moře dýchat smog. Dostupné z: <https://www.e15.cz/magazin/karvinane-na-zivlech-zavisli-tezi-uhli-aby-mohli-u-more-dychat-smog-838706>
- Komunikační strategie města Orlová do roku 2030: Prezentace výsledků pro občany: https://www.lepsi-orlova.cz/soubory_texty/106_2-ks-orlova_komunikacni_obcane-pdf.pdf
- Koncepce bydlení České republiky 2021+
- Koncepce prevence kriminality statutárního města Karviná na období 2023 - 2028. Dostupné z: <https://www.karvina.cz/file/4563/>
- „Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje na období 2022 – 2027 https://www.msk.cz/assets/temata/strategicke_dokumenty/koncepce-pk-msk-2022-2027_final.pdf“
- Koncepce prevence kriminality: <https://www.bezpecny-bohumin.cz/cz/plan-prevence-kriminality/26857-plan-prevence-kriminality-2022-2030.html> + https://www.mesto-orlova.cz/soubory_clanek/41143_1.pdf
- Kriminalita a pocit bezpečí na příkladu vybrané městské části Prahy 18: https://is.ambis.cz/th/z7p7o/Diplomova_prace_Cieslarova.pdf
- Kvalita života a její regionální diferenciaci v Česku a v Praze: <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/34733>

- Le Page, M. (2023). Inside the Gigafactory producing the world's greenest batteries.
- Lékaři v důchodovém věku: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/lekari-duchod-starnuti-zdravotnictvi-kraje-karlovarsky_2405290620_jab
- LEPSÍ ORLOVÁ (2021): Analýza a strategie komunikace města Orlová na sociálních sítích. Dostupné z: https://www.lepsi-orlova.cz/soubory_texty/106_3-analyza-a-strategie-komunikace-mesta-orlova-na-socialnich-sitich-pdf.pdf (cit. 17. 5. 2024).
- LG ENERGY SOLUTION (2024): About. Dostupné z: <https://lgensol.pl/en/about-us/> (cit. 14. 6. 2024)
- ManpowerGroup 2021, <https://www.manpowergroup.cz/wp-content/uploads/2020/12/MEOS-Q1-2021-brozura.pdf>
- MĚSTO BOHUMÍN (2022): Dotazník k velkým investicím v Bohumíně na období 2022-2030 - vyhodnocení. Dostupné z: <https://www.mesto-bohumin.cz/cz/radnice/investice-vyhodnoceni/27416-dotaznik-k-velkym-investicim-v-bohumine-na-obdobi-2022-2030-vyhodnoceni.html> (cit. 17. 5. 2024).
- Metodika rozdělení časového období vychází z doporučení k hodnocení strategických projektů dle dokumentu Economic Appraisal Vademecum 2021-2027: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/guides/2021/economic-appraisal-vademecum-2021-2027-general-principles-and-sector-applications
- Metodika vyhodnocení územních nároků průmyslových zón: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/investicni-pobidky-a-prumyslove-zony/prumyslove-zony/metodika-vyhodnoceni-uzemnich-naroku-prumyslovych-zon--237179/>
- Metodika vyhodnocení územních nároků průmyslových zón: <https://www.mpo.gov.cz/assets/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/investicni-pobidky-a-prumyslove-zony/prumyslove-zony/2018/5/Metodika-vyhodnoceni-uzemnich-naroku-prumyslovych-zon.pdf>
- MFČR fiskální výhled, predikce nezaměstnanosti https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/2022-11-09_Fiskalni-vyhled-CR-listopad-2022_v02.pdf
- MFČR, Makroekonomická predikce České republiky (srpen 2023)
- MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ (2021): Strategie a vize kraje 2030 – Nová energie pro Moravskoslezský kraj. Dostupné z: https://www.msk.cz/cs/kraj/zivot_v_kraji/strategie-a-vize-kraje-2030---nova-energie-pro-moravskoslezsky-kraj-6464 (cit. 17. 5. 2024).
- MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ (2024): Tisková zpráva – Dvě třetiny lidí na Ostravsku a Karvinsku souhlasí se stavbou objektu pro velkého zaměstnavatele na dosud nezastavěné ploše. Dostupné z: https://www.msk.cz/cs/media/tiskove_zpravy/tiskova-zprava-_dve-tretiny-lidi-na-ostravsku-a-karvinsku-souhlasí-se-stavbou-objektu-pro-velkeho-zamestnavatele-na-dosud-nezastavene-plose-18383/ (cit. 17. 5. 2024).
- MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ (2024): Tisková zpráva – Odmítáme navržené RUD, máme pádné argumenty proti, říká hejtman kraje Josef Bělíca. Dostupné z: https://www.msk.cz/cs/media/tiskove_zpravy/tiskova-zprava-_odmitame-navrzene-rud--mame-padne-argumenty-proti-_rika-hejtman-kraje-josef-belica-18512/ (cit. 16. 5. 2024).
- MPSV 2024, Tisková zpráva: https://www.uradprace.cz/documents/37855/4767745/TZ_nezame%CC%8Cstnanost_kve%CC%8Cten_+2024_final.pdf/36086fab-7986-3859-7273-64333e916656
- MSID – REGIONÁLNÍ ROZVOJOVÁ AGENTURA (2024): Debata o strategickém podnikatelském parku v Dolní Lutyni 29. 4. 2024 od 17:00 h. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=oiEKQXlkhQ&t=4576s> (cit. 17. 5. 2024).
- Národní zpráva o pohybové aktivitě českých dětí a mládeže: <https://activehealthykids.upol.cz>
- Natura 2000: <https://www.nature.cz/web/cz/natura-2000>
- Nová publikace Ceny nemovitostí ČSÚ v letech 2020–2022: <https://www.czso.cz/csu/xt/ceny-nemovitosti-v-moravskoslezskem-kraji-v-letech-2020-az-2022>
- OECD Employment Outlook 2023
- ORGANISTY, B. (2023): Koreánczyk po wrocławsku. Dostupné z: <https://gazetapoludniowa.pl/koreanczyk-po-wroclawsku/> (cit. 14. 6. 2024).
- ORLOVÁ (2021): Strategický plán byl aktualizován. Dostupné z: <https://www.mesto-orlova.cz/cz/zpravodajstvi/aktuality/37595-strategicky-plan-byl-aktualizovan.html> (cit. 17. 5. 2024).

- Orlová zchátralé koupaliště neopraví, zbourá ho. Místo něj vznikne volnočasový areál. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/bydleni-tipy-a-trendy-orlova-zchatrale-koupaliste-neopravi-zboursa-ho-misto-nej-vznikne-volnocasovy-areal-40461269>
- PAQ Research, Výzvy, možnosti zlepšení a doporučení pro vzdělávání a sociální situaci v regionu, 2024, dostupné online: <https://www.mapavzdelavani.cz/analyticke-zpravy-pro-orp?ref=pqresearch.cz&orp=1805>
- PIAAC data, analýza PwC (2018)
- Place Attachment: Conceptual and Empirical Questions: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S027249440190221X>
- Plán sociálního začleňování: <https://mesto.chomutov.cz/sites/default/files/2022-09/plan-socialniho-zaclenovani-chomutov-2022--2026.pdf>
- Počet obyvatel ve vymezeném území: <https://www.mvcr.cz/clanek/informativni-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>
- Pohyb obyvatelstva - rok 2023: <https://www.czso.cz/csu/czso/cr/pohyb-obyvatelstva-rok-2023>
- POPULAČNÍ VÝVOJ OBCÍ MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE PO ROCE 1990: <https://www.czso.cz/csu/czso/populacni-vyvoj-obci-moravskoslezského-kraje-po-roce-1990>
- Populační vývoj obcí Moravskoslezského kraje po roce 1990: <https://www.czso.cz/csu/czso/populacni-vyvoj-obci-moravskoslezského-kraje-po-roce-1990>
- Populační vývoj obcí MSK: https://www.czso.cz/documents/10180/167607723/13005322q1_62-76.pdf/27ca855b-bbe8-4323-a7e1-2bdd42a2db20?redirect=https%3A%2F%2Fwww.czso.cz%2Fcsu%2Fczso%2Fkatalog-produktu%3Fp_id%3D3%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dmaximized%26p_p_mode%3Dview%26_3_advancedSearch%3Dfalse%26_3_groupId%3D0%26_3_keywords%3D%26_3_delta%3D30%26_3_resetCur%3Dfalse%26_3_cur%3D23208%26_3_struts_action%3D%252Fsearch%252Fsearch%26_3_format%3D%26_3_andOperator%3Dtrue
- Potenciál rozvoje obce Rychvald: https://is.ambis.cz/th/z7p7o/Diplomova_prace_Cieslarova.pdf
- Prevence kriminality: https://www.msk.cz/assets/temata/strategicke_dokumenty/koncepce-pk-msk-2022-2027_final.pdf
- Pro rok 2023 je Dolní Lutyně na 5. místě. Článek je dostupný z: <https://www.greenpeace.org/czech/clanek/2799/mezi-stovkou-nejspinavejsich-mist-v-eu-je-35-v-polsku-a-31-v-cr-velka-mesta-v-estonsku-svedsku-ci-finsku-patri-naopak-ke-stovce-nejcistsich/>
- Problémem Karviné není nezaměstnanost, ale nezaměstnatelnost. Motivace ke vzdělání je malá, říká spisovatelka Lednická. Dostupné z: <https://www.mujrozhlaz.cz/interview-plus/problemem-karvine-neni-nezamestnanost-ale-nezamestnatelnost-motivace-ke-vzdelani-je>
- Problémem Karviné není nezaměstnanost, ale nezaměstnatelnost. Motivace ke vzdělání je malá, říká spisovatelka Lednická: <https://plus.rozhlas.cz/problemem-karvine-neni-nezamestnanost-ale-nezamestnatelnost-motivace-ke-vzdelani-9225634>
- Prognóza vývoje obyvatelstva Moravskoslezského kraje do roku 2070: <https://www.czso.cz/csu/xt/projekce-obyvatelstva-v-moravskoslezském-kraji-do-roku-2070>
- Projekce obyvatelstva do roku 2070: <https://www.czso.cz/csu/xt/projekce-obyvatelstva-v-moravskoslezském-kraji-do-roku-2070>
- Projekce obyvatelstva v Moravskoslezském kraji do roku 2070: <https://www.czso.cz/csu/xt/projekce-obyvatelstva-v-moravskoslezském-kraji-do-roku-2070>
- Projekt Obce v datech, <https://www.obcevdtech.cz/>
- Průměrná mzda v automobilovém průmyslu: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/skoda-auto-zvysi-od-dubna-mzdove-tarify-o-pet-procent/2474418>
- Průměrné mzdy dle odvětví (časová řada do roku 2024)
- Průzkum 2022 - Statistická data - <https://www.czechinvest.org/cz/Sluzby-pro-municipality/Data-z-regionu/Pruzkum-2021-Statisticka-data>
- Průzkum pocitu bezpečí: <https://www.bezpecny-bohumin.cz/cz/pocit-bezpeci/27113-lide-se-citi-v-bohumine-bezpecneji-vyplyva-z-pruzkumu.html>

- Případová studie, zkoumající dopady investice Hyundai Motor Manufacturing Czech: <https://www.czechinvest.org/cz/Sluzby-pro-investory/Pripadove-studie-Investori/Hyundai>
- Quality of life: its definition and measurement: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/7701092/>
- Reithmann, T. (2023). Giga-Sense: The effect of place transformation on residents' sense of place.
- Rekvalifikace pracovníků: <https://www.e15.cz/byznys/prumysl-a-energetika/delniky-v-autoprumsly-cekaji-hromadna-propousteni-nahradi-je-odbornici-1385993>
- Ročenka ČSÚ MSK 2023, <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-moravskoslezského-kraje-2023>
- Romové jako image Karviné a Orlové: <https://denikn.cz/1178097/nekte-rejsme-probudili-ale-jinde-meli-uklizeno-psali-straznici-po-kontrolu-bytu-neni-se-za-co-omlouvati-reaguje-jejich-sef/>
- Rozvoj výroby baterií v Česku, Deloitte, 2021.
- Sociodemografický vývoj – zdroje: https://is.vsf.cz/publication/9432/Conference_Proceedings_PEA_2021_online.pdf#page=118
- Sport a kultura, republikový průměr: <https://www.uur.cz/media/axoftxuc/03-obcanska.pdf>
- Sportovní hala Dolní Lutyně: https://karvinsky.denik.cz/zpravy_region/dolni-lutyn-se-meni-bude-tu-i-novy-sportovni-a-prirodni-areal-prijedete-2022030.html
- Statistika Eurobarometr: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2668>
- Strategický plán ekonomického rozvoje – Socioekonomická analýza: <https://www.karvina.cz/folder/1003/display/>
- Strategický plán Havířova <https://www.havirov-city.cz/rozvoje-dokumenty-0>
- Strategický plán města Bohumína včetně dotazníkového šetření - <https://www.mesto-bohumin.cz/cz/o-meste/samosprava/strategicky-plan/>
- Strategický plán města Orlová: <https://www.mesto-orlova.cz/cz/zpravodajstvi/aktuality/37595-strategicky-plan-byl-aktualizovan.html>
- Strategický plán města Petřvald: <https://www.petrvaldobec.cz/urad-2/strategicky-plan-rozvoje-obce-petrvald-pro-obdobi-2022-2030/>
- Strategický plán města Rychvald: https://rychvald.cz/wp-content/uploads/2023/01/program-rozvoje-18-26_aktualizace_09-2021_verze-pro-ZM-VSkBe01.pdf
- Strategický plán rozvoje města Orlová na období 2017–2033: <https://www.mesto-orlova.cz/cz/zpravodajstvi/aktuality/37595-strategicky-plan-byl-aktualizovan.html>
- Strategický plán rozvoje města Ostravy na období 2024–2030, https://fajnova.cz/wp-content/uploads/2024/02/Analyticka-zprava_Strategicky-plan-rozvoje-mesta-Ostravy-na-obdobi-2024-2030_fajnOVA-2.pdf
- Strategický plán rozvoje města Ostravy na období 2024–2030: https://fajnova.cz/wp-content/uploads/2024/02/Analyticka-zprava_Strategicky-plan-rozvoje-mesta-Ostravy-na-obdobi-2024-2030_fajnOVA-2.pdf
- Strategický plán rozvoje obce: <https://www.doubrava.cz/cs/strategicky-plan-rozvoje-obce/90-w-i>
- Strategický plán statutárního města Karviná: <https://www.karvina.cz/deje-se/karvina-ma-novy-strategicky-plan-ekonomického-rozvoje-mesta>
- Strategie a vize kraje 2030 – Nová energie pro Moravskoslezský kraj. Dostupné z: https://www.msk.cz/cs/kraj/zivot_v_kraji/strategie-a-vize-kraje-2030---nova-energie-pro-moravskoslezsky-kraj-6464
- Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019 - 2027, https://www.msk.cz/assets/temata/cestovni_ruch/01-strategie-rozvoje-msk-2019-2027-analyticka-cast.pdf
- Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019–2027 včetně dalších koncepčních dokumentů, <https://www.msk.cz/scripts/detail.php?pgid=76>
- Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019–2027: https://www.msk.cz/cs/temata/cestovni_ruch/strategie-rozvoje-moravskoslezského-kraje-2019_2027-1291/
- „STŘEDNĚDOBÝ PLÁN ROZVOJE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB https://www.msk.cz/assets/temata/strategie_dokumenty/strednedoby-plan-2024-2026-vcetne-aktualizace-c-1.pdf“

- Školství: Jedná se především o analýzy ČSÚ z let 2022 a 2023, dále potom:
- Tematické okruhy nároků strategického průmyslového parku: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/investicni-pobidky-a-prumyslove-zony/prumyslove-zony/metodika-vyhodnoceni-uzemnich-naroku-prumyslovych-zon--237179/>
- Tisková zpráva – Dvě třetiny lidí na Ostravsku a Karvinsku souhlasí se stavbou objektu pro velkého zaměstnavatele na dosud nezastavěné ploše. Dostupné z: https://www.msk.cz/cs/media/tiskove_zpravy/tiskova-zprava-_dve-tretiny-lidi-na-ostravsku-a-karvinsku-souhlasí-se-stavbou-objektu-pro-velkeho-zamestnavatele-na-dosud-nezastavene-plose-18383/
- Tisková zpráva – Odmítáme navržené RUD, máme pádné argumenty proti, říká hejtman kraje Josef Bělíca. Dostupné z: https://www.msk.cz/cs/media/tiskove_zpravy/tiskova-zprava-_odmitame-navrzene-rud--mame-padne-argumenty-proti-_rika-hejtman-kraje-josef-belica-18512/
- Transformační plán Moravskoslezského kraje <https://www.msk.cz/kraj/zastupitelstvo/soubory.html?id=15962>
- Úmrtnost MSK: <https://www.czso.cz/csu/xt/obyvatelstvo-v-moravskoslezskem-kraji-v-roce-2022>
- Úřad práce, Krajská pobočka v Ostravě, Zpráva o situaci na trhu práce v Moravskoslezském kraji, o realizaci APZ v roce 2023 a strategie APZ pro rok 2024, https://www.uradprace.cz/documents/37855/910458/Rocni_MSK_2023.pdf
- Vybavenost venkovských obcí: <https://www.soc.cas.cz/publikace/vybavenost-venkovskych-obci-vyvoj-vyznam-vyuziti>
- Výroční zpráva o kvalitě vzdělávání v ČR 2022/2023 od České školní inspekce,
- Výroční zpráva o rozvoji vzdělávací soustavy v MSK: https://www.msk.cz/assets/temata/skolstvi/vz-2022_2023_do-rk.pdf
- Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v Moravskoslezském kraji za školní rok 2022/2023, zpracovaná Odborem školství, mládeže a sportu Krajského úřadu Moravskoslezského kraje (2024),
- Vzdělanostní struktura obyvatel: <https://scitani.gov.cz/vzdelani>
- WHO (2024): WHOQOL: Measuring Quality of Life. Dostupné z: <https://www.who.int/tools/whoqol>
- World Economic Forum (2023). The Future of Jobs Report. Dostupné on-line: <https://www.weforum.org/reports/the-future-of-jobs-report-2023/digest>.
- Z karvinského sídliště mizí domy i lidé. Starousedlíky má před problémovými sousedy ochránit plot, <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/karvina-nove-mesto/r~cb5e50eeefe011e7adc2ac1f6b220ee8/>
- ZACHOVEJME POOLŠÍ (2024): Úvod. Dostupné z: <https://www.zachovejmemepoolsi.cz/>
- Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Moravskoslezského kraje - 2021. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zakladni-tendence-demografickeho-socialniho-a-ekonomickeho-vyvoje-moravskoslezskeho-kraje-2021>
- Zastoupení mezi cizinci: <https://www.czso.cz/csu/xt/cizinci-v-moravskoslezskem-kraji-v-roce-2022>
- Změny nabídky a poptávky po práci v České republice do roku 2031 v kontextu demografického vývoje, MPSV, 2023. <https://www.mpsv.cz/documents/20142/5961680/Zm%C4%9Bna+nab%C3%ADdky+a+popt%C3%A1vky+po+pr%C3%A1ci+v+%C4%8CR+do+2031+v+kon+textu+demografick%C3%A9ho+v%C3%BDvoje.pdf/c4ed8579-e7b7-e93f-52b5-9a9bd7e953ba>
- Zpráva o stavu romské menšiny v České republice za rok 2022: <https://vlada.gov.cz/cz/ppov/zalezitosti-romske-komunity/aktuality/zprava-o-stavu-romske-mensiny-v-ceske-republice-za-rok-2022-212008/>
- Zpráva o stavu romské menšiny v ČR: <https://vlada.gov.cz/cz/ppov/zalezitosti-romske-komunity/aktuality/zprava-o-stavu-romske-mensiny-v-ceske-republice-za-rok-2022-212008/>